

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLENSCHLÄGER

NOVEMBER 1809 — OKTOBER 1829

V

GYLDENDAL

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLenschLÄGER
2. RK. BD. V

Udgivet af
Det danske Sprog- og Litteraturselskab
med Understøttelse af
Carlsbergfondet

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLENSCHLÄGER

NOVEMBER 1809 — OKTOBER 1829

UDGIVET AF
DANIEL PREISZ

V
KOMMENTAR TIL III

KØBENHAVN 1980
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

*Den planlagte 3. række af nærværende udgave tænkes forsynet med et generalregister
til alle tre rækker.*

Anden række afsluttes følgelig med dette kommentarbind.

TILSYN MED UDGAVEN
MOGENS BRØNDSTED

© Det danske Sprog- og Litteraturselskab 1980
Printed in Denmark by Fr. Bagges kgl. Hofbogtrykkeri
ISBN 87-00-47211-5

FORKORTELSER

A I-III =	Breve fra og til Adam Oehlenschläger 1798-1809 I-III. 1945.
Abrahams: Meddelelser =	N. C. L. Abrahams: Meddelelser af mit Liv. 1876.
Add. =	Additamenta.
Adr. =	Adresseavisen.
Vilh. Andersen =	Vilh. Andersen: Adam Oehlenschläger I-III. 1899-1900.
Arentzen =	Kr. Arentzen: Baggesen og Oehlenschläger I-VIII. 1870-78.
Arlaud =	Baggesens Poetiske Skrifter udg. af A. Arlaud I-V. 1889-1903.
Atterbom: Minnen =	P. D. A. Atterbom: Minnen från Tyskland och Italien I-II. 1859.
B I-III =	Breve fra og til Adam Oehlenschläger 1809-29 I-III. 1953-55.
Bagg. Biogr. =	Aug. Baggesen: Jens Baggenses Biographie I-IV. 1843-56.
Bidr. =	Bidrag til den Oehlenschlägerske Litteraturs Historie I-II. 1868.
Bobé =	Oehlenschlägers Ungdomserindringer udg. af Louis Bobé. 1915.
Br. =	Brev.
Coll. Brevs. =	Den Collinske Brevsamling.
Coll. Pap. =	Af Jonas Collins Papirer samlede og udgivne af Edgar Collin. 1871.
Delib. =	Den kgl. Theaterdirektions Deliberations-Protocol. RA.
Ludvig Daae =	Breve fra Danske og Norske udg. af Ludvig Daae. 1876.
Er. =	Oehlenschlägers Erindringer I-IV. 1850-51.
Erslew =	Thomas Hansen Erslew: Forfatterlexikon for Danmark I-III, 1843-53, Suppl. I-III, 1858-68.
Galster I =	Kjeld Galster: Carsten Hauchs Barndom og Ungdom. 1930.
Galster II =	Kjeld Galster: Carsten Hauchs Manddom og Alderdom. 1935.
Hauch: Minder I =	Carsten Hauch: Minder fra min Barndom og min Ungdom. 1867.
Hauch: Minder II =	Carsten Hauch: Minder fra min første Udenlandsrejse. 1871.

K =	Breve fra og til Adam Oehlenschläger 1798-1809 IV: Kommentar. 1947.
K ₂ =	Breve fra og til Adam Oehlenschläger 1809-1829. IV: Kommentar til I-II. 1958-68.
KB =	Det kgl. Bibliotek.
M. Konow =	Nogle Barndoms- og Ungdomserindringer af Marie Konow, født Oehlenschläger. 1902.
LAS =	Landsarkivet for Sjælland.
Lembert =	Taschenbuch für Schauspieler und Schauspielfreunde 1816-17. 1821-23. Hrsg. von Wenzel Lambert.
Lieb. =	Oehlenschlägers Poetiske Skrifter udg. af F. L. Liebenberg I-XXXII. 1857-62.
Mb. f.g.St. =	Morgenblatt für gebildete Stände 1807 ff.
Mem. og Br. =	Memoirer og Breve udg. af Julius Clausen og P. Fr. Rist I-L. 1905-27.
Mindebl. =	Mindeblade om Oehlenschläger og hans Kreds udg. af C. L. N. Mynster. 1879.
Mynster: Liv og Tid =	Nogle Blade af J. P. Mynsters Liv og Tid. 1875.
NBD =	Nyere Brevsamling. Dansk 1.-2. Række.
NBU =	Nyere Brevsamling. Udenlandsk.
NKS =	Ny kgl. Samling.
Overskou =	Th. Overskou: Den danske Skueplads I-VII. 1854-76.
RA =	Rigsarkivet.
M. Reinhardt =	Familie Erindringer. Breve og Meddelelser samlede af Mathilde Reinhardt I-II. 1887-89.
Rev(entl). Pap. =	Efterladte Papirer fra den Reventdowske Familiefreds udg. af Louis Bobé I-X. 1895-1932.
Skild. =	Nyeste Skilderie af Kiøbenhavn.
TA =	Det kgl. Teaters Arkiv i RA, hvor ogsaa Teaterkassens Regnskaber findes.
W.Th.-Z. =	Wiener Theater-Zeitung 1806 ff.
Winkler =	Tagebuch der deutschen Bühnen. Hrsg. von Karl Th. Winkler. 1816 ff.

Hvor intet andet er bemærket, er de benyttede Haandskrifter i KB.

- ° efter et Brevnummer betegner, at Brevet er givet i Regest (Regesten er sat med Bourgeois).
- * betegner, at Brevet er gengivet efter Afskrifter (Kopibøger) eller trykte Udgaver.

Baggesens »Danske Værker« citeres efter 2. Udg. I-XII 1845-47; Mynsters »Meddelelser om mit Levnet« efter Originaludgaven 1854; Conradine Dunkers »Gamle Dage« efter Udgaven 1909.

614.° 24/9 1817. Fra Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Beder Digteren snarest foretage de Forandringer i »Palnatoke«, som han selv har fundet nødvendige af Hensyn til Tidsomstændighederne, og samtidig fremsætte sine Forslag til Besætning af forskellige Roller i flere Skuespil.

Regissøreksemplarerne af »Palnatoke« i Det kgl. Teaters Bibliotek er af senere Dato. I Anledning af den brede Udgave af sine Skrifter foretog Digteren 1831 Rettelser i den originale Version (NKS 209^f, 8°), men ikke med Henblik paa Tidsomstændighederne. Provst Schmidt overværede Opførelsen 25/10 1817 i Nærheden af Oehl., der var meget misfornøjet med Ole Rongsted d. Y. (1798-1831) som Palnir (Dagbøger II 1969 19). Proft (Noten til Br. 665) var i særlig Grad utilfreds med Christian Lund (K 263: 247,17) som Thorvald Vidførle (Dagen 27/10 1817) og mener i Anledning af Reprisen i Sæsonen 1821-22: »Dette Mesterværk er saa uheldigen besat, at en stor Deel af de Medspillende snarere parodiere end medvirke til at fuldstændiggjøre det Skjønne i Dr. Ryges Palnatoke og Frydendahls Harald Blaatand« (Liunges Litteratur- og Theaterblad 19/4 1822).

615. Søeholt 2/10 1817. Fra F. C. von Bertouch. NKS 1674,2°.

1,5 *Deres venskabelige Brev af 25de Septbr*] kendes ikke. ● 1,15-16 *snart . . glæde sig som Vidne til Deres fælles Lykke*] om Lejligheden for et Besøg af Bertouch 1817 se Noten til 24, 14-15. Kmhr. Bertouch kom i Aarene efter Rejsen flere Gange hos Oehl., Irgens-Bergh skriver 30/10 1818 til sin Kone: »I Onsdags hos Øhlenschläger var Kh^{re} Bertouch og Søn, der er kommen med Fregatten fra Neapel . . Ørstederne, Etatsraad Collin og et Par andre, Fru Øhl: var ei ved Bordet, men skjænkede Kaffee for os efter samme« (Irgens-Berghs Privatarkiv, RA). Selv omtaler Oehl. et Besøg af Bertouch i Br. 711.

2,20-25 *ikkun skyldte 25 Rd Crt . .]* jfr. 4,23. ● 2,26-27 *et Beviis udstædt af min Søn til Gr: Bernstorff . .]* iflg. »Afregning med min Søn Poul Godsche fra hans Afreise i Dec: 1816 til hans Hiemkomst 1818. Udgifter«, sender

Kmhr. Bertouch Dec. 1817 »20 Fr: d'Ors til Berlin« (Det Bertouchske Slægtsarkiv, Pk. 10, RA).

3,4-5 fra *Hiort modtog jeg Brev af 22de Septbr*] kendes ikke. • 3,5-8 »*Af Hr. Professor Øehlenschlæger har jeg modtaget 13 Fr: d'Ors . .*«] jfr. P. Hjorts Udtalelser til Olivia Rasbech K₂ 366: 223.5-16. Uanset dette figurerer i ovennævnte »*Afregning*« under Dec. 1817: »13 Fr: d'ors til Øhlenschlæger«.

616. [Efter Hjemkomsten 1817]. Til Herman Bech. Arthur Palsbo's Autografssamling. Dateringen er tvivlsom. Brevet er skrevet med gotiske Bogstaver, som endnu hans Rejsebrev var det, men som Oehl. efter sin Hjemkomst sjældent benyttede, sandsynligvis af Hensyn til sin Boghandels mulige større Marked. Saaledes skriver Jac. Deichmann 31/7 1819 til C. Molbech: »De maae ikke tilskrive det en Caprice eller Nyheds Syge at jeg nu skriver med latinske Bogstaver. Rigtignok har jeg nylig begyndt derpaa, men Forsættet har været langvarigt, og er opstaaet derved at jeg til Sverrig, Petersborg og flere Steder maae skrive med disse Characterer, naar min Skrift skal kunne læses« (NKS 2336, 4°). Om Herman Bech se K₂ 438-9: 348, 21-22. Oehl. har truffet ham hos Sibbern, der havde rejst med Bech i Tyskland, og som han ogsaa tidligere kendte, som det fremgaar af Herman Bechs Breve (Add. 1040, 4°) og af et lille Ms.: »Adspredte Smaaedigte af Adam Øehlenschlæger samlede af Hermand Bech 1809 med hosføjet nominal Register forfattet af Cand. jur. Sibbern« (Add. 329, 8°). I øvrigt har Brevet fra Oehl. flere Overstregninger og er sandsynligvis kun en Kladde.

4,26-5,1 *hvad De . . i min Digtning Roller smertes over . .*] Oehl. refererer til »Hroars Saga« Kap. 10.

5,10 *Einar*] sandsynligvis en Fejlskrift for »Eivin«, som den unge Pilgrim hedder i den kasserede »Erik og Roller« og den gamle i »Hroars Saga«. • 5,27-28 *hvis De havde læst rigtig Fortællingen selv . .*] heraf tør man maaske slutte, at Bech har hørt »Hroars Saga« forelæst, men ikke om den var trykt eller ej.

6,3 *Hils Deres Kone*] Bech ægtede 29/4 1814 Marie Amalie Callisen (1788-1878), Datter af Heinrich Callisen (K 65: 63,20).

617. Dresden 27/10 1817. Fra Peder Hjort. NKS 1674,2°.

6,9-10 *Brev fra min Broder*] stud. teol., senere Sognepræst Niels Hjort (1798-1842), som boede i Kbh. hos Generalrevisor Nikolaj Døllner, gift med hans Moders Søster. • 6,18-19 *et brev, fra Kjæresten i Wien*] kendes ikke; se iøvrigt Br. 623°. • 6,24 *Baron Arenstein*] K₂ 317: 162,11-12.

7,8 *tilskrevet ham*] Korrespondancen mellem Kmhr. Bertouch og P. Hjort kendes ikke. • 7,13-14 *Lemfældighed, næsten som Obersten i Freias Alter*]

Scenen mellem Obersten og hans Datter Clausine i 1. Akt (Lieb. XIII 16-19). ● 7,18-19 *Han har lagt syg her af en farlig Smitte*] P. Hjort skriver 21/10 til Olivia Rasbech: »Nu kommer mit Ophold her nok til at vare en hel Måned endnu. Ved sin slemme Uforsigtighed har B[ertouch] pådraget sig en Sygdom; han ligger, og Lægen forlanger Uger til at bringe ham paa Benene. Touren til Sweitz over Wien er delvis opgiven; den vil så gå over Nürnberg og München til Italien« (Afskrift i NKS 2363,4°). ● 7,24-25 *den gamle, fjernere i Danmark*] om hende K₂188: 231,13-14 og 312: 157,20-22. ● 7,26-27 *Dog, jeg gider ikke plage os begge meer med en saa uinteressant Gjenstand*] P. Hjort var i Virkeligheden temmelig og ustandselig plaget af sit Mentor-skab. Han skriver 28/1 1818 til sin Kæreste: »Jeg har til igaar Eftermiddags stedse været meget ilde stemt . . . Jeg havde endog det fortvivlede Indfald i Løverdags at pakke sammen og reise lige hjem, thi Bertouch er mig i alle Henseender til stor Last, som Du nok begriber. Han forstyrrer mig ofte i mine Studier, sætter mig i ondt Humør ved sine Lapestreger, og bedrøver mig ved sin ynkværdige Tilstand. Jeg er ofte forstemt, hvor jeg skulde være oplagt til at benytte den lærerige Omgang som jeg har her, og overalt at være bundet paa en Reise ved saa tilfældige Omstændigheder, som jeg er, er ogsaa meget forstyrrende. Desuden er den hele Omgang, eller Nedladen til den lave Sphære, som Drengen dreier sig i, virkelig afkræftende og standsende« (NKS 2411, 4°,86), og da Bertouch var vel af Vejen (se M. Borup: P. Hjort 60 f.), tilstaar han 18/10 1818: »Harde ikke et Brev, som Faderen gav mig Lov i, at reise tilbage til Danmark fra Dresden af, gaaet feil, og kommet til Wien, hvorfra jeg fik det sendt, tre Maaneder efter, saa havde Du allerede midt i Novembermaaned set mig træde ind af Døren i Castellet« (NKS 2411,4°,87).

8,6-7 *Heri Dresden har jeg næsten været for længe*] P. Hjort og Følge kom til Dresden 27/9, som Selskabet, paa Grund af Bertouchs Sygdom, først forlod 23/11 (Dagbogsoptegnelser, NKS 2411,4°,VI). ● 8,7-8 *Jeg har gjort Bekjendtskab med en umaadelig Hoben ækle Skjønaander*] P. Hjort skriver 19/10 1817 til sin Kæreste: »Dichterleins og Künstlerchens vrimler her af, som, Gud forlade mig! af Hunde paa vore Gader der hjemme, dem man ordenlig holde sig fra Livet. Havde jeg ikke i forveien i Deichmanns Boglade seet flere af deres Bøger ligge, vilde jeg ikke ane deres Existens . . . Skjønaanderiet må jeg også beklage, idetmindste fra mit danske Standpunkt, og Ens Artighed kommer i Klemme hvert Øjeblik under denne »Verkehr« . . . Et par Steder er jeg bleven døbt, »unser schalkhafter Däne«, fordi de ikke kunne fatte, at man kjender og elsker Konsten uden at strømme over af vandede Digte. Ligesom Livordet i Berlin er »wunderschön«, saaledes er det her »erstaunlich«. Forleden Dag sagde jeg til en meget fin Frøken: det kan ikke nytte at gå på Galleriet idag, da det er så tåget. »Das ist erstaunlich wahr!«, svarede hun sporenstrengs« (Afskrift i

NKS 2363,4°). ● 8,8 *Den taaleligste er Fräulein Winkel*] om hende K₂ 410: 305,24-25. Fru Irgens-Berg (K₂ 411-12:306, 7-8) introducerede ham hos »den vidtbekjendte Frøken Therese v. Winkel, som gjør et æsthetisk Hus«, fortæller han sin Kæreste 1/10 1817 (Afskrift i NKS 2363,4°; jfr. M. Borup: Peder Hjort 44). Paa Hjemvejen traf han igen i Dresden Marts 1821 »den løjerlige Therese Winkel«, som forresten »er et skikkeligt Skrog« (NKS 2411, 4°, 90). At P. Hjort i Dresden 1817 ogsaa kendte mere tiltrækkende Damer »dannet i Tiecks og Schlegelernes Skole«, ses af Breve til P. Hjort II 348 f., Note 4. ● 8,10-11 *Atterbom bor her . . .*] Legationssekretær ved den svenske Ambassade i Berlin Olof Nordenfeldt introducerede Peder Hjort i et Brev 24/9 1817 til Atterbom, som i Slutningen af August var kommet til Dresden: »Denne unge Danske, som Tit törhända känner af ryktet såsom en af Baggensens antagonist, har sagt mig att han gerna ville göre Tit bekantskap« (UB, Uppsala). Om deres hurtigt sluttede Venskab fortæller P. Hjort sin Kæreste 1/10 1817: »Atterbom . . . indtog mig strax meget, og jeg troer, han følte noget ganske lignende« (Afskrift i NKS 2363,4°). ● 8,11-12 *Maaskee gaær han med til Italien*] 21/10 1817 skriver Olof Nordenfeldt til Atterbom: »Jeg gläder mig rätt mycket till Tit är nöjd med Hjorth, och önskar att Tit i hans sällskap måtte hafva all möjlig tilfredsställelse af sin resa«; og atter 30/10 s. A.: »Med Hjorth tror jag visst att Tit blir nöjd. Hans rena och milda väsende behagade mig de korta stunder jag här var tillsammans med honom, och jag tänkte genast att han för Tit skulle vara ett passande rese-sällskap« (UB, Uppsala). Og det syntes i særlig Grad Amalie v. Helvig (P. Hjort: Kirk-etisk Afd. XXVII f., Atterbom: Minnen 82 f. og M. Borup a. A. 44 f.). ● 8,13-15 *Jeg er lidenskabelig forelsket i Malerkunsten . . .*] 1/10 1817 skriver P. Hjort til sin Kæreste: »Mine par Samtaler med den ædle, åbne, ildfulde, så vakkre Generalinde [Amalie Helvig kopierede i Galleriet; se K₂ 410-11: 306,4-6] var måske et Vink om hvad der kan ventes for Øvelser eller Ånds-Prøvelser. Det store Malergalleri har imponeret mig, næsten slået mig til Jorden. Sidenhen kan jeg måske finde Ord«. Men P. Hjort gaar strax i Gang: »At Hollænderne kunde nå en sådan historisk Stil, som f. Ex. A. van Ostade i hans Kjedeflikker, kunde jeg ikke ane. Jeg nævner ham først, fordi Maleriet hænger helt nede og nær Indgangen til Højre«. Og han fortsætter: »En Ting har jeg mærket: Rafael er langt snarere den sluttende end den begyndende Maler, som den kunstakademiske Lære lyder, Konstens store Periode nå til ham, hvad Stort der kommer bag efter, er næsten som Marodører. Af Enkeltheder vil jeg bemærke, at min så dadlede Mening om Poussin og Rembrandt væsentlig viser sig her begrundet« (NKS 2363,4°). Og herhenhørende 14/10 i Dagbogsnotitserne: »Poussin og Rembrandt dømte jeg frappant rigtigt om. Den første er altfor lærd. Han tegner guddommeligt, men der er ikke Straale af Poesie i ham. Han bør

aldrig copieres, men studeres af Lærlinge som en sand akademisk Professor, og som en Advarsel af de gode Kunstnere« (NKS 2411,4°, VI) ● 8,22-23 *Hans Stykke er dog trykt?*] om »Rosauræ« K₂ 206: 271,4-5. ● 8,23 *Han lovede at sende mig det!*] til C. Molbech skriver P. Hjort 13/10 1817: »Jeg har lovet Atterbom en stor Fornøjelse af den. Hils ham virkelig ret venskabeligen; han veed, at naar jeg hører fra ham om Bogen, faaer han Svar« (NKS 2336,4°). ● 8,24-25 *hans Plan*] se C. Hauch: Minder I 303 ff. ● 8,28 *Hvad gjør Ingemann?*] se K₂ 151:165,20-21 og 348: 190,20-21. P. Hjort havde i sine »Reflexioner over Litteraturen«, i Athene VIII 175, taget Afstand fra Ingemanns Muse og, uden at navngive sit Offer, ssts. IX 85 ff., siden optrykt og illustreret m. Note i Krit. Bidr. Lit. Afd. I 46 ff. Se ogsaa K₂ 350: 192,7-16.

9,1 *Gleis og hans Medvider*] Friedrich Christian Gleiss (1771-1835) begyndte som Militær, men afgik 1794 med Sekondløjtnants Karakter, ansattes o. 1797 i Klasselotteriets Inspektionskontor, blev 1800 kongelig Fuldmægtig og fik ved Lotteriets letsindige Indretning Lejlighed til at tilvende sig flere Hundrede Tusinde Rigsdaler, som han dels soldede op, dels anvendte paa Spekulationer. Blok Tøxen havde i 1816 paatænkt et Skrift »Greis Snyders Levnet« (Politivennen 1816 365 f.). Dagen 18/1 1817 meddeler: »Hr. Gleis, kongelig Fuldmægtig ved Classelotteriet er af det Kongelige Rentekammer, og ifølge Commissaireernes og Arvingernes Ønske i afg. Inspecteur Bies Boe, bemyndiget til at afgjøre med Collecteurerne, alt det der staaer tilbage af de ældre Lotterier«. Sept. 1817 blev Gleiss grebet paa fersk Gerning, straks arresteret og idømt 5 Aars Fæstningsarrest (se Hist. Meddelelser om København 3. Rk. IV 349 ff.). N. C. Nissen skriver 1/11 1817 til Dankwart: »Hvorledes Krigs Raad Gleiss og sandsynligvis afdøde Inspecteur Bie i mange Aar har tilvendt sig alle høie Gevinster i Classe Lotteriet, ved De vel, Summerne ere uhyre ... Gleiss' Forhør var i den sidste Tid hemmeligt, man siger saa mange fornemme Folk bleve compromitterede, og coute qui coute skulde de beholde Anseelse af honete Folk« (Dankwarts Papirer, Pk. 36, RA). Oehl. fortæller hvorledes hans Fader, der kendte Gleiss, som boede i Frederiksberg Allé, i al Uskyldighed skaffede sit tro Tyende en Lotterigevinst (Er. IV 54-55). ● 9,9-12 *Je suis né pour le bonheur . . .*] som P. Hjort selv oplyser 49,2, er Citatet fra Mad. Staël Holsteins »Corinne ou l'Italie« (I 1807 217). Han har haft Romanen med i sit Rejsebibliotek og skriver 19/7 1818 fra Albano, at han er »saa forstemt, at jeg ikke græd en eneste Taare, da jeg forrige Uge forsøgte at læse Corinna« (NKS 2411, 4°, 86). ● 9,21 *Deres Hjertens Mening om min tolvte Paragraph*] P. Hjort imødegaar i sin 12te Paragraf om Jens Baggesen dennes Paastand, at »Hakons Digter er sjunken«, ikke for at forsvare Oehl., men for yderligere at demonstrere Baggeseens Slethed og Misundelse. P. Hjort indrømmer, at havde Oehl. intet skrevet efter »Hugo

von Rheinberg«, hvis positive Sider han fremhæver i Reflexionen Athene IX 83, »Røverborgen« og »Ludlams Hule«, der behandlet »som Aladdin, vilde . . . blive et betydningsfuldt christelig-romantisk Sidestykke til det orientalske Drama« (ssts. IX 84), kunde man med Grund antage, at han var standset i sin himmelske Flugt, men Oehl.s seneste Arbejder »Helge«, som Baggesen selv har fremhævet (Per Vrøvler 1816 Strofe 177), »Hagbarth og Signe« og flere Partier af »Fiskeren« viser, at han stadig lever i sin Manddoms fulde Kraft. Men P. Hjort undlader ikke at støtte eller forklare den almindelige Kritik af Oehl.s senere Arbejder ved at pege paa det billige Hensyn, man maa tage til Oehl.s Frugtbarhed efter sin Udenlandsrejse, idet han dog samtidig tager Afstand fra den enfoldige Mening, at en stor Digter ikke burde nedlade sig til at behandle Bagateller, der dog snarere vidner om det mangfoldige Liv, der bevægede sig i Digterens Indre, hvilket kun i de forskelligste Former fandt en Grænse for sin vidtstræbende Kraft (jfr. Athene IX 82). At Digteren selvsagt ikke i alle Dele er lige heldig, bør man ikke fortryde paa: »Den evige Natur lever og virker i den uendeligste Mangfoldighed, og selv i denne kunne vi dog ikke andet, under al vor Beundring, end finde mangan Deel ufuldkommen eller hæsliq: hvorfor ville vi da af hendes kærester Sønner fordre hvad vi ansee umuligt for hende selv?« (ssts. VII 570). Og som for at tage Brodden af denne Passus og udvide dens Gyldighed spørger han, om man i hele det tyske Rige har hørt Klage over, at Goethe er sunken, da han efter »Werther«, »Götz v. Berlichingen« og »Faust« udgav flere Smaaarbejder af ringe Betydning. Og Goethe havde dog haft en Forgænger som Lessing, medens Oehl. selv maatte bryde Isen »og kunde blot vække sine Landsmænd ved at vise dem sine Værker: at betragte og beundre dem maatte de først lære ved Øvelse« (ssts. VII 571 f.). ● 9,22-23 *Smaastykker . . . under Navn af Reflexioner . . .*] se herom 40,1-4 m. Noter. ● 9,25 *med de evige Tidsskrifter kommer man dog ingen Vej*] P. Hjort skriver 7/6 1818 til Sibbern: »Det er et slemt Symbol paa de Stumper og Stykker, vor Videnskabelighed bestaar af, at man aldrig naar høiere end til Tidsskrifter. Jeg synes sandelig, det var paa Tiden at glemme for en Tid hele Tiden og skrive udenfor den, for ikke at sige det dobbeltydige: for Evigheden« (Museum 1894 I 73; jfr. Athene IX 76 f.). ● 9,26 *bliver der noget af Fasces*] Oehl. havde foreslaaet P. Hjort Sommeren 1816 sammen med andre at udgive et kritisk-æstetisk Tidsskrift, men deraf blev intet (Krit. Bidr. Lit. Afd. I 5). ● 9,29 *Breve . . . fra Olivia*] kendes ikke. Udg. er sig bevidst at have læst, at P. Hjort lod sig begrave med Olivias Breve i en Læderkapsel.

10,7-9 . . . *kan Hauch gjøre i fjorten Dage . . .*] P. Hjort noterer 6/1 1818 i Dagbogen: »Hauch har, Gud være lovet, megen Dybde. Man seer ellers, hvorledes al nyere Poesie maa ledsages af Kritiken, og jeg er dog sikkert

ikke den, som har faaet Kald til denne Renselse! Kommer han nogen-sinde?» (Afskrift i NKS 2363,4°).

618. Kbh. 4/11 1817. Til N. Fürst. UB. Bonn. Fot. KB. Udskr.: »Sr: Wohlgeborne Herrn N. Fürst Gelehrter in Wien. Abzugeben bei dem Herrn von Koss. Ritter etc. etc.«

10,25 *Deres Brev af 28 August*] Br. 602. ● 10,29-11,1 *ingen Afskripter . . sende til Cotta*] jfr. 15,24-26.

11,2-3 *Cotta efterkom ikke sit Løfte . .*] jfr. Br. 562, 587 og Br. 595. ● 11,3-4 *solgte jeg disse to stykker til . . Nicolai*] se Br. 610 m. Note. ● 11,16-17 *Maaske . . er Stykket allerede opført*] om Opførelsen Br. 624 m. Noter. ● 11,18-19 *Afskripterne af Lud. Hule og Freias Alter til . . Willmanns*] jfr. 15,27-16,1 og K₂ 214: 290,28. ● 11,22-23 *Castelli . . sætte sig i Bevægelse . .*] se Noten til 18,23-29. ● 11,24-25 *Deinhardstein*] »Den unge Deinhardstein var mig allerede i Wien 1817 saa kiær, da han holdt sig til mig som en Discipel til sin Lærer«, skriver Oehl., udat. 3: 1830, til C. Molbech (NKS 1674,2°, VI). Ludwig Ferdinand Deinhardstein (1794-1859) har Oehl. sikkert lært at kende i Kredsen omkring Castelli eller hos Caroline Pichler, som 4/5 1818 anbefaler ham til Therese Huber som Korrespondent til Mb. f. g. St. (Jahrb. d. Grillparzer Gesellschaft III 280). Oprindeligt Jurist vendte han sig med mere Lyst til Litteraturen, blev Lærer og 1827 Professor i Æstetik, var 1827-49 en skattet Redaktør af Jahrbücher der Literatur og 1832-41 Vicedirektør ved Burgtheater. Han debuterede med forskellige Poesier og et Bind »Dramatische Dichtungen« (1816), hvori hans »Boccaccio«, som »Correggio« har staaet Fadder til. D. gjorde sig et Speciale af Kunstnerdramer, hvoraf Oehl. oversatte og med megen Omtanke anmeldte »Hans Sachs« (Lieb. Bidr. II 128 ff.) og »Garrick i Bristol« (ssts. 189 f.). For at opnaa en Gunst af Christian VIII bad han i et Brev Oehl. 14/3 1846 om at lægge et godt Ord ind for ham og skitserede her sin Fortjeneste af den danske Litteratur (NKS 1674,2°, IV). ● 11,29 *min Reise*] se Noten til 37,4-6. ● 11,30 *Fostbrødrene komme ud i disse Dage*] Adr. 1/12 1817 meddeler: »Fra Pressen er udkommen: Fostbrødrene, Tragoedie af Oehlschläger; faaes heftet paa Trykpapir for 3 Rbd. 3 mk., Postpapir 4 Rbd., i Norgesgaden (Bredgaden) Nr. 190 i Stuen«. Oehl. skriver i sit Levnet: »Dette, udentvivel ubetydeligste af mine Sørgespil, skjøndt Hovedsituationen er original og ikke mangler Pathos, agter jeg i den ny Udgave at sammendrage til tre Akter« (II 326). Heraf blev intet, men kort efter Udgivelsen omredigerede han en Scene (se 40,8-12 m. Note). Provst Schmidt noterer 7/12 »læste . . Fostbrødrene . . Den begynder som Tragoedie og ender som Lystspil og er egentlig ingen af Delene men et lyrisk Phantasiespil i dialogisk Form. Enkelte Scener ere fortreffelige, men

det Hele er i mine Tanker ilde sammensat og nogle prosaiske Dialoger mellem et Par Trælle, der skulle være i den Shakespearske Manier, forekommet mig at være Pølsesnak. Sproget er ogsaa hist og her incorrect og blandet med selvgjorte Ord. Bryllupssangen som Flein synger er deilig« (Dagbøger II 1969 53 f.). Friederike Brun skriver 27/12 1817 til Prins Christian Frederik: »Ich unterschreibe ganz Adlers [nedsættende] Meinung, über Fostbrødrene, u. bitte ihm dies nebst meinem freundlichem Grusse zu sagen« (Kongehusets Arkiv, RA). Provst Engelbrecht mener i et Brev 14/2 1818 til J. P. Mynster, at Skuespillet mangler ikke smukke Steder, men finder som Helhed ikke Behag deri. Der ræsonneres for fransk og materialistisk »og er Forfatteren gaaet over til dette System . . saa er han efter min Mening Død for den rene høie Poesie . . Det vilde være mig meget kiært at høre Deres Mening om vor Ven . . som udisputerlig er vor første Digter, thi Ingemann krybe nu ned til Nisser og Kolbolte, og hvem flere have vi, uagtet vi fast er et Folk af Poeter« (NKS 2312, 4°). Biskop Pavels ærgrer sig over at have »kjøbt Fostbrødrene . . og solgte dem gjerne igien for »Nutidens billigste Priser« (Dagbøger II 1904 362). Alene P. O. Brøndsted synes Tragedien er »ganske fortræffelig« (31/1 1818 til Schubart, Schubarts Papirer Pk. 24, RA og Noten til Br. 966°). Om »Fostbrødrene« paa Teatret se Br. 625° og 637° m. Noter.

12,6 *Huordan lever Fru Wurst*] det spatierede (understregede) Navn tyder paa et Øgenavn eller Morsomhed. Oehl. var alle Dage optaget af Tiecks satiriske Komedier bl.a. »Prinz Zerbino«, hvori Hans Wurst er Hofraad ligesom Sonnleithner, men at paastaa, Fru Wurst skulde være Wilhelmine Sonnleithner (K₂ 323-324: 164,21-22) tør Udg. ikke vove. • 12,7-8 *den stakkels Stibolt . . hans Projekt*] Caspar Henrik Stibolt (1775-1850), Søn af Søofficeren og Skibskonstruktøren Ernst Vilhelm S. (d. 1796), gik Militærvejen og afskedigedes 1814 med Oberstløjtnants Karakter for at gaa i fremmed Tjeneste. Dagen 29/11 1816 meddeler: »Til Wien ankom den 5te November den Kongelige danske Oberstlieutenant Stibolt, fra Fünfkirchen i Ungarn«. Hector Estrup (om ham Noten til 20,22-24) bemærker i sin Dagbog 8/11 1817: »Om Aftenen aflagde jeg et Besøg hos Oberstlieutenant Stiebolt fra Dannemark, der ligger her for at bygge et Dampskib paa Donauen« (Danske Magazin 8. Rk. II 1962 209) og 13/12 »kjørte jeg om Eftermiddagen ud med mine tre Landsmænd« [Købmand O. C. Kellermann, Violinisten og Komponisten Peter Funck og N. Fürst] for at see Indretningen af Stiebolts Dampskib« (ssts. 216). Om Stibolts videre Skæbne i Wien er forgæves søgt i Gesandtskabsarkivet. • 12,9 *Vi have haft Reformationsfest her*] at Jubilæet fik saa megen Offentlighed skyldes i særlig Grad Frederik Münter (K 188: 52,26). Hans Biograf Alexander Rasmussen har samlet en Række Aktstykker om Festen og givet en Fremstilling deraf (Reformationsjubilæet 1817, 1917). • 12,9-10 *gaaet Eders catolske Næser forbi*] se 19,26-20,4

m. Note. • 12,10-12 *Guldberg har skrevet Hymner*] til Højtideligheden paa Universitetet (1/11) og i Metropolitanskolen og Trinitatis Kirke (31/10) havde Fr. Høegh-Guldberg (K 40: 41,23) skrevet Sangdigte og Hymner, trykt i Dansk Minerva 1817 34-47. Om den første Dags Festiveren fortæller Johan Bülow's Københavner Korrespondent: »Ingen kan erindre sig kiedsommeliger Høytidelighed end Reformationsfesten. Provst Gutfeldt sagde i Gaar Aftes til Kongen, at han var uvis, om han skulde kalde den en kiedsommelig Høytidelighed eller en høytidelig Kiedsommelighed. Cantaten var af Prof. Guldberg i en ublid Tone og Musikken, af Weise var mere lærd end behagelig« (Mem. og Br. III 254), men Baggesen hyldede Komponisten derfor i et Digt (Abrahams'ske Autografs. 4°). • 12,12 *Det var noget om et Træ*] Høegh-Guldbergs Sangdigt ved Højtideligheden paa Universitetet (henlagt til Trinitatis Kirke) omhandler Religionens gamle »Freds og Friheds Træ«, som ved Luthers Podning atter blomstrede. Provst Schmidt bemærker, »Guldberg havde atter sammensmurt en Cantate der var nok saa flau og nonsensalsk, som den i Gaar« (Dagbøger II 1969 26). Om Oehl.s tidligere Forhold til Høegh-Guldberg se K 67-68: 64,25-26. Hertil kan føjes en Udtalelse fra H.-G. til Matematikeren C. F. Degen 7/1 1803: »Øhlenschläger har givet et Bind Digte ud, hvori er meget Geni, men al mulig Incorrecthed og for megen Flauhed. Steffens gjør ham og nu gal, saa at man taber den gode Digter, man ellers vist med Tiden i ham vilde faae . . .« (Add. 280 fol.) og til samme 1/12 1807: »Din fordeeltige Dom over mine Digte var mig saare kjær, da jeg agter den. De moderne Øhlenschlägerianere ville sagtens kalde dem Prosa, men derom kjere vi os ikke vel vidende, at vi have Riis til samme Herrer's Rumpe, ifald de skulle gjøre sig for meget udtilbeens. Ja, hvad er det for nogen Karle, min elskelige Degen« (ssts.). Høegh-Guldbergs Forhold til Oehl. tilspidse- des efter Reformationsfesten ved den meget ugunstige Modtagelse af hans Lystspil »Aften er ikke Morgen liig«, der havde Première 13/1 1818 (se Dagen 7/2 1818). Kolderup Rosenvinge skriver 7/2 1818 til R. E. Bruun: »Hils gode Landsmænd i Paris og fortæl, at et kjedsommeligt Stykke af Guldberg er blevet udpebet, jeg troer, med 300 Piber – altsaa quam maxime sollenniter« (NKS 3523, 4°). Molbech anførte Piberne, skriver N. Fogtmann 24/3 1818 til Molbech (NKS 2336,4°); se ogsaa C. Otto: Af mit Liv, min Tid og min Kreds 1879 60 f. og et Brev 18/1 1818 fra Prins Ferdinand til Broderen Christian Frederik (Kongehusets Arkiv). Herhen- hørende kommenterer K. L. Rahbek 10/1 1819 til P. A. Heiberg: »En . . af Oehlenschlägers Modstandere er Guldberg, der, forbitret over, at man peeb ham et slet Stykke ud, hvorfor han giver Oehl. Skyld, hvilket han dog vel kun middelbar har, nu har givet en drøi Samling Epigrammer ud under den affecterede Titel den store Stad; og fortæller alle Folk, at adskillige deriblandt ere mod Oehl; men da den der ikke læses kan agtes,

som uskrevet, fægter han og i Luften« (NKS 1455 fol; jfr. Breve fra og til B. S. Ingemann 91 f. m. Note). • 12,13 *Forresten var Festen smuk og høitidelig*] se Skild. 1/11, Dagen 1/11 og 3/11 1817. Oehl. bidrog til Jubilæet med en Ode »Martin Luther« (Lieb. XX 216-18), trykt 1. Gang i Athene Nov. 1817, averteret udk. i Dagen 29/12 s. A. Provst Schmidt bemærker 25/10 s. A., at Oehl. har »isinde at skrive et Digt om Reformationen eller rettere om de vigtigste Punkter i den Christelige Lære og dens Historie« (Dagbøger II 1969 19) og hører 2/11 forelæst det færdige »Digt han har gjort til Luthers Minde, hvori han med stærke Kraftord nedtordner Erasmi lumpne Politik« (ssts. 27), en rigtignok lidt bagvendt Fortolkning af Provsten under Forudsætning af, at han har hørt Digtet i den Redaktion, som foreligger. • 12, 13-14 *Kongen lagde Grundstenen i Fruekirke*] paa Festens anden Dag d. 1. Nov. nedlagde Kongen i en udhulet Sandsten en Guldplade med en Indskrift til Minde om 300 Aars Jubelfesten og Kirkens Genrejsning samt to Guldmedailler prægede i Dagens Anledning, hvorpaa Majestæten murede den første Sten i Alterets Grundvold (Alex. Rasmussen a. A. 100 f.). • 12, 14-15 *Professorerne spiste til Hove denne Dag*] Chr. Molbech skriver 10/1 1818 til R. E. Bruun: »Spiisningen ved Hoffet den 1ste og anden Dag var i fuld Gala; selv Sibbern og Werlauff, som begge tog sig heel maadelige ud, figurerede i Hofdragt med hvide Silkestrømper og Kaarde. Rosenvinge saae ud i sin Dragt som han var født og baa-ren til Kammerjunker og Hofmand« (NKS 3523,4°), og at han lod sig det »ret godt gefalde«, fortæller han selv 25/11 1817 sin Mediciner-Ven (ssts.). • 12,20-21 *Baggesen er nu i Kiel*] se K₂ 418: 318,21-23 og 428: 341,10. Tilbagekommen til Kbh. i Slutningen af Sept. fulgte han sin Søn, August B., der skulde være i Kiel Midten af Okt., over Sjælland og Fyn med Ophold her paa Trolleborg og særlig Arreskov for endelig i Slutningen af Okt. atter at være i Kbh. (Bagg. Biogr. IV 214 f.). • 12,21-22 *taber . . sin Sag mod Hiorth*] se K₂ 221: Br. 541. • 12,23-24 *Jeg læser i Vinter over Poetiken*] Adr. 8/12 1817 averterer: » Onsdageftermiddag den 10 Decbr., Kl 5, begynder Professor Oehlenschläger sine offentlige Forelæsninger paa Ehlerssens Collegium over Poesien«, men de blev udsatte »formedelst Upasselighed« til Onsdag 17/12 (Adr. 12/12). • 12,25 *Rasmussen*] se K₂ 414-15: 310, 19-20.

619. Zürich 17/11 1817. Fra Johan Jacob Römer. Udskr.: »Sr. Wohlbeb. dem Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°. Om J. J. Römer K 344: 172, 14; se endvidere Nekrologen i Naturwissenschaftlicher Anzeiger (Zürich) 1/6 1819.

13,17 *mein Weibchen*] Römer ægtede 1788 Johanna Louisa Schweizer.

14,11-12 *bisweilen einen forschenden Blick auf die Welthandel werfen**] den i Noten af Römer anførte Artikel omhandler kirkelige Forhold i Genf. •

14,18-19 *Vor kurzem fieng ich an ein weilläuftiges botanisches Werk herauszugeben*] Römer foranstaltede s. m. en Kollega en ny Udgave af Linné's »Systemata vegetabilium«, hvoraf fire Bd. kom 1817-19. • 14,28-15,2 *Hr. von Harmes hat sein Landgut an . . . Graf Benzel-Sternau verkauft*] paa Grund af økonomiske Vanskeligheder solgte Ludwig Harms (K 351: 183,21-22) 1813 sit Gods Mariahalden ved Zürich til Karl Christian Ernst Grev v. Benzel-Sternau (1767-1849), tidligere Finansminister i Storhertugdømmet Frankfurt, Forfatter af bl.a. Fortællinger i Jean Paul's *Manér* (Deutsche National Litteratur 137), om hvis fornemme og subtile Væsen en Række Vidnesbyrd er samlet i »Das Bodenseebuch« 1940 64-67. Ludwig Harms flyttede til Mecklenburg, hvor han havde Ejendomme.

15,4-7 *Frau von Harmes, die . . . ihren Bekannten beynahe unerträglich geworden*] Friedrich Schlegels Sværmeri, Caroline Rehberg (d. 1806) skriver 4/9 1791 til A. W. Schlegel om sit Ophold i Pyrmont: »Fr[au] v. Berlepsch war auch da während der ganzen Zeit. Allein ihre Bitterkeit und Forderungen verderben oft mehr im kleinen Zirkel als ihr gebildeter Geist gut macht, so viel der auch zur Unterhaltung beytragen müsstex (Briefe von und an A. W. Schlegel I 1930 17). Ogsaa Caroline Schelling har et Eksempel paa hendes besværlige Dominans (Caroline I 1913 252 f.).

620°. Berlin 25/11 1817. Fra Adolph Muhr. Udskr.: »An Herrn Professor Oehlschläger Ritter vom Dannebrog Wohlge: in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Adolph Muhr (K₂ 468-69: 318,18) har længe haft i Sinde at skrive til Oehl., hvis Besøg i Berlin er ham uforglemmeligt, og da han nylig erfarede, at Legationssekretær v. Dorov af Helbredshensyn forlængst er rejst fra Kbh., benytter han Lejligheden og beder Oehl. aabne den Pakke Breve, han for v. Dorov tog hjem, og fordele Indholdet til deres Adressater. Af Nyheder fortæller han om Grev Brühls Besvær med, i Anledning af Reformationsjubilæet, at bringe »Die Weihe der Kraft« paa Scenen, som blev udpebet af Studenterne, som truede med at ville slaa Ruderne ind hos Greven og hos Mathausch, der trods sin katolske Tro var gemen nok til at spille Luthers Rolle. Kejser Franz har forsøgt at faa Devrient til Wien, men Kongen af Preussen har for at beholde ham forhøjet hans Gage, betalt hans Gæld og tilladt ham hvert Aar at gøre en Kunstrejse. Ved en Fejltagelse maa Oehl. have faaet med sig Muhrs Eksempel af Tibull i Oversættelse, som han meget indstændigt beder ham ved første Lejlighed at returnere, da det er det eneste, der findes paa Stedet, og selv Koreff intet andet kan

skaffe. Sluttes med at forsikre Oehl., at han er parat til at udføre for ham en hvilken som helst Kommission, han maatte ønske.

Dorow] den senere kendte Arkæolog Wilhelm v. Dorow (1790-1840) kom som preussisk Legationssekretær Sommeren 1817 til Kbh., blev syg og rejste i Slutningen af Juli s. A. paa Kurophold til Wiesbaden (W.v. Dorow: *Erlebtes III* 1845 225-27). • *Die Weihe der Kraft*] om Opførelsen af Zacharias Werners Tragedie »Die Weihe der Kraft« i Berlin se Gustav Parthey: *Jugenderinnerungen II* 1907 111-13 og Gretel Carow: Zacharias Werner und das Theater 1933 105 ff. og 135 f. • *Mathausch*] Franz Mattausch (1767-1833), hvis Fag var Helte, Fædre og Elskere, virkede ved Berliner Schauspielhaus 1789-1827. • *Devrient til Wien*] om Kejser Franz' Forsøg paa at kapre Ludwig Devrient (K₂ 443-44: 353,14-15) se Georg Altman: *Ludwig Devrient* 1926 156 ff. • *Tibull i Oversættelse*] Bibliotheca Oehlsenschlägeriana 1850 noterer som Nr. 1656 et Eksemplar af: »Tibullus u. Lygdamus übers. v. J. H. Voss. Tüb. 1810«. • *Koreff*] Lægen og Digteren D. F. Koreff havde hjulpet Oehl. med Overs. af »Aladdin« i Paris 1808 (K₂ 13: 11,17). Om Koreffs gentagne, men henholdende Invitation af Digteren 1845 se Oehl.s store Pariserbrev, dat. 8/2 1845 (Bakkehusmuseet) og yderligere Bidrag til det ikke synderligt hjertelige Forhold hos Fr. Oppehn-Bronikowski: D. F. Koreff 1928 (Reg.).

621. Wien 26/11 1817. Fra N. Fürst. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 265-66 (Brudstykke).

15,22 *Brev af 4de November*] Br. 618. • 15,27-16,1 *Ludlams Hule . . efter Deres Ønske . .*] jfr. 10,29-11,1.

16,5 *Musik*] se 27,2-3 m. Note. • 16,9-10 *Madame Schröder . . kommen tilbage*] om Fru Schröders Kunstrejse se K₂ 396: 282,29-30. Hun optraadte igen paa Burgtheater 14/11 som Merope i Gotters Bearbejdelse af Voltaires Sørgespil (W. Th.-Z. 1817 556). • 16,11 *Habor og Signe . . blive bragt paa Scenen*] et Rygte herom er tidligere anført K₂ 413: 307,18. Endnu 3/6 1820 bemærkes i »Harpen«: »Axel og Valborg og Correggio gives vedvarende paa Hoftheatret med Bifald og man haaber dér snart at faae Hagbart og Signe bragt paa Scenen«. • 16,12-14 *Jomfru Grünthal . . med Held debuteret*] Caroline Grünthal, Datter af Skuespillerinde ved Burgtheater Marie G., havde 9/10 debuteret som Toni i Th. Körners Skuespil af samme Navn. En Anmelder mener, hun havde opfattet den meget taknemmelige Rolle rigtigt, og at hun i særlig Grad ejede lykkelige Udtryk for »den zarten Uebergängen aus dem Bewusstseyn einer schrecklichen Gegenwart und Zukunft in das Gefühl ihrer Liebe«, men raader hende til at tale lidt langsommere og vogte sig »vor dem zu häufigen Ausstossen des Athems« (W. Th.-Z. 1817 496). At Joseph Schreyvogel ikke fandt hende anvendelig som Signe fremgaar af 32, 10-14.

Jomfru Grünthal forlod Teatret 1818. ● 16,15-17 *Om Freyas Alter* . .] jfr. 32,20-33,5. ● 16,21 *give til Palfy*] jfr. 27,20-23. ● 16,30-17,1 *naar Stykket først er trykt*] se 632° m. Note.

17,18-19 *Wenn sich das Laster erbricht* . .] de sidste Linier af Friedr. Schillers »Shakespeares Schatten« (Säkular Ausgabe I 132). ● 17,21-23 *For nogle Dage siden . . Correggio blev givet* . .] Opførelsen 13/10 1817 af »Correggio« i den ændrede Skikkelse. Anmelderen Franz von Schlechta skriver: »Dieser Abend war einer der genussreichsten des ganzen Jahres. Das ist dramatische Kunst, das ist wahres inneres herrliches Leben, Tiefe und Kraft! Ein volles Haus zeigte den Geschmack unseres Publikums in seinem ganzen Glanze« (W. Th.-Z. 21/10 1817). En Reprise fandt først Sted 1/1 1818. ● 17,24 *Meissel*] Karl Meisl (1775-1853), Forfatter af henved 200 (overvejende utrykte) ustandseligt opførte, lokalfarvede Folkekomedier, Travestier, Operaer, Balletter og Tryllespil, var sammen med Aloys Gleich og Bäuerle Hovedleverandør til Wiens Sekondteatre, særlig Theater an der Leopoldstadt og altid med Glansroller for Teatrets store Komikere.

18,14-16 *store Placater . . hvor Tieks sämtliche Schriften . . bleve anmeldte*] om Plakaternes Størrelse fortæller en Rejsende: »I Wien seer man paa Gadehjørnerne en uendelig Mængde Placater og flere af disse er 1 til 1 1/2 Alen lange og have Bogstaver af 4 til 5 Tommers Størrelse for at tiltrække Opmærksomhed« (Kjøbenhavnsposten 9/10 1829, se ogsaa Aug. Klingemann: Kunst und Natur II 1823 125). Wiener Zeitung averterer 10/6 1817, at »Leopold Grund k. k. priv. Buchdrucker am Stephansplatze« tegner Prænumeranter paa Ludwig Tiecks Sämtliche Werke, nyeste Auflage i 30 Bd. af 3 fl. pr. Bd. ● 18,17 *vi taledede om det uretmæssige i denne Fremgangsmaade*] om Kampen mod Eftertrykkerne se K₂ 385: 259,8-9). ● 18,18 *Den samme Ære er nu vederfaret Dem selv*] se 27,23-28 m. Note. ● 18,23-29 *Vor Ven Castelli gjør sig al muelig Umage* . .] »Der Sammler« bragte 6,9 1817 en Anzeigefür Theaterdirectionen, hvori Castelli bekendtgør, at han mod et mindre Honorar tilsender Lysthavende Afskrifter af Oehl.s utrykte Arbejder og præciserer paa Opfordring ssts. 30/10 s. A. sit Tilbud. ● 18,30-19,1 *overrasket ved . . Zacharias Werners Ankomst hertil*] tilskyndet af sin Ven, Sjælesørgeren Clemens Maria Hoffbauer (1751-1820), der missionerede for Redemptoristerne, rejste Zacharias Werner Juni 1816 til Polen for der at undersøge Muligheden af at oprette et Kloster af denne Orden. Han bemærkes tilbage i Wien 24/8 1817 (Wiener Zeitung. Anhang 27/8 1817).

19,6-7 *Han har gjort en . . Reise . . med en polsk Princesse*] jfr. 27,30-28,2. Zacharias Werner havde opholdt sig hos sin Ven og Trosfælle Grev Nikolaus Grocholski i Janow i Podolien og ledsagede paa Hjemvejen Grevinde Fanny? (se A. Zipper: Zacharias Werner und die Familien Grocholski og

Choloniewski 1896 21 f. og Briefe des Zacharias Werner II 1914 295). ● 19,8-9 *den dydzirede Tante Bramble i Smollets Humphrey Clinker*] Mrs. Tabitha Bramble's afskrækkende Ydre beskriver hendes Nevø J. Melford 6/5 til Vennen Sir Watkin Phillips (The Expedition of Humphrey Clinker I 1925 85 f.). ● 19,13 *Skuespiller Lember*] om ham K 350-51: 181,27 og K₂ 304: 128,5-6. Han debuterede 25/9 1817 paa Burgtheater, var i 15 Aar aktiv Skuespiller og siden Regissør og Konsulent. N. C. L. Abrahams kalder ham »et vittigt, satirisk Hoved« (Medd. 231). ● 19,14-15 *Hans . . Kone gjør megen Opsigt med hendes Sang*] Karoline Lember (1791-1873), f. Mayer, engageredes til Operaen (Kärntnertheater) af Hofraad Fuljod. W. Th.-Z. skriver 9/10 1817: »Am 23. Sept. und am 4. Oktober entzückte uns Mad. Lember, vom königl. württembergischen Hoftheater zu Stuttgart. Es ist nur eine Stimme über ihren vollen schönen Gesang über ihre Kunst und liebliche Methode«. H. E. F. Estrup bemærker 11/11 s. A.: »Var jeg paa Theatret ved Kärntnerthor og hørte den berømte Sangerinde Mad. Lember i den store Opera (med Glucks Musik) Iphigenia paa Tauris« (Danske Magazin 8. Rk. II 1962 210). Men 4 Aar efter bemærker Costenoble, hendes store Stemme mangler Sjæl, og at nu selv Parterret knurrer. Hun blev 1822 indlemmet i Burgteaterpersonalet (Aus dem Burgtheater I 151 199) og 1842 pensioneret. ● 19,23 *Deres Stambog*] se B II 256,13-15; 265, 19-266,4 og 355,23-25. ● 19,27-28 *Vi have her en evangelisk Kirke . .*] den protestantiske Menighed havde til Huse i et tidligere Kloster af Klarisseordenen i Dorotheergasse. Førstepræst og Superintendent Johann Wächter holdt en »Predigt bey Gelegenheit der Feyer des dritten Jubelfestes der Reformation am 2. November 1817 in dem Bethaus der evangelischen Gemeinde A.[ugustana] C.[onfessio]«, trykt og udgivet i Wien s. A.: Festlighedernes Forberedelse og Forløb omtales i Allgemeine Zeitung 1/11, 7/11 og 11/11. En af Konsistorialraad Jacob Glatz forfattet Samling Prækner blev tilsendt Frederik VI, som takker 11/5 1819 gennem sit Gesandtskab (Dpt. f. u. Anl. Alm. Korr. - S. Lit. L. Litteraria IV 1817-19, RA).

20,6-10 *skrevet et Skuespil . . og et Syngestykke . .*] B II 355,15-20. Om disse Arbejders Skæbne ved Udg. intet. Syngestykket er maaske identisk med den dramatiske Bagatel »Die Zusammenkunft«, trykt i hans »Vermischte Schriften« (II 1823). ● 20,16-20 *Jeg har skrevet til Fonden ad usus publicos . .*] N. Fürst havde allerede 30/7 1816 forgæves henvendt sig til Fonden ad usus publicos om en Understøttelse paa 1000 Rdlr. gode Penge til sit Arbejdes Fremme. Hans gentagne K₂ 340: 181,22 nævnte Ansøgning er ikke registreret i Fondens Journaler og er sandsynligvis aldrig blevet ekspederet. Han beder heri om »en Understøttelse af Femten Hundrede Rigsdaler i gode Penge, da jeg derved vil sættes istand til at fuldende mit Værk som kommer til at bestaae af Sex Dele« og henviser til, at de allerede

udkomne Bind er blevet modtaget med Velvilje herhjemme af Rahbek og Nyerup. Rahbek præsenterer N. F. som en Landsmand, der udenfor Fædrelandet efter Evne søger at virke for dets Hæder. Igennem 11 Numre af »Tilskueren« 1816 refererede han disse »Breve«, beklager, men undskylder det tilfældige i Valget og Anordningen af de behandlede Digtere, idet den gamle Kender iøvrigt kollegialt diskuterer med og vejleder den unge Litterat, som han haaber vil fortsætte sit Arbejde. N. F. takkede Rahbek i et Brev 14/7 1817 (NKS 2494,1,4°), hvori han taler om Besværet med sit Forehavende i et fremmed Land, hvilket rigtignok, indrømmer han, mere er blevet et Galleri af danske Digtere end en historisk Oversigt, men ogsaa særlig beregnet for den tyske Læseverden, som ved Lejlighed viste hans Arbejde saavel Agtelse (se Dagen 2/11 1816, Der Sammler 1817, Lit. Anz. 14 f.) som Kritik (Hallesche Lit. Zeit. 1818 161-65). Rasmus Nyerup gennemgaar i Dansk Litteraturtidende Nr. 38 1816 med en kritisk Blyant Brev for Brev og mener, Forfatteren ofte har taget sig sin Opgave let ved en magelig Afskriven af danske og tyske Værker (jfr. Peder Brønnum Scavenius' Rejsedagbog 9/11 1818 i Danske Magazin 8. Rk. II 119), men fremhæver det fortjenstfulde i, som den første, at have gjort den tyske Læseverden opmærksom paa Johan Herman Wessel. ● 20,22 *Dr' Estrup som har seet Dem i Dresden*] senere Direktor for Sorø Akademi Hector F. J. Estrup (1794-1846) havde Jan. 1817 disputeret paa en kirkehistorisk Afhandling, hvorefter han støttet af Fonden ad usus publicos begav sig paa en Dannelsesrejse til Tyskland, Italien og Frankrig. C. Molbech skriver 29/2 1817 til R. E. Bruun: »Estrup (Engelstofts Svoger) er idag rejst til Berlin, og faaer 500 Specier af Regjeringen - for at blive en Historiker« (NKS 3523,4°). I sin Dagbog fortæller Estrup om sit Samvær med Oehl. i Dresden i Midten af August: paa Böttigers Forelæsning, i Teatret, paa Koncert og Spadsereture og i Middagsselskab hos Irgens-Bergh. Han var pikeret over, at »O. var 8 Dage i Dresden uden at besøge mig«, og tilføjer: »Man roste ikke hans Beskedenhed her«, ligesom han noterer sig P. Hjorts »Oplysninger om Oehlsenschlägers naive Stolthed« (Danske Magazin 8. Rk. II 191-92, 197), men han var glad for Weidmanns Bearbejdelse af »Correggio«, som han saa paa Burgtheater 1/1 1818 (ssts. 219 f.). Estrup kom 2/11 til Wien, og 7/11 »besøgte jeg min Landsmand Digteren Fürst«, hvem han jævnligt saa under sit tre Maaneder lange Ophold (ssts. 209-27). ● 20,22-24 *et . . skikkeligt ungt Menneske . . og har meget gode Kundskaber*]. Provst Schmidt, for hvem Estrup var Cicerone i Rom, skriver 2/1 1819 til Justitsraad Jacob Thomsen: »Dr. Estrup en vakker og flink ung Mand med gode philologiske, historiske og antiquariske Kundskaber« (NKS 3756,4°), og P. O. Brøndsted udtaler 6/3 s. A. til Fr. Münter ligeledes: »Dr. Estrup . . synes mig en saare flink og flittig Studerende«, og haaber hans Anbefalinger vil hjælpe ham paa hans fortsatte Rejse til Paris (NKS 1578,2°). Hans

jævnaldrende Peder Hjort karakteriserer sin senere Foresatte i et Brev fra Rom 12/6 1818 til F. C. Sibbern: »Han er vel en lille Smule enfoldig, men altid munter og oplagt til Samtale; et hjertensgodt Menneske, venlig og beskeden over al Maade« (NKS 3449,4°). Om hans Rejses Gavn og Udbytte se Olaf Carlsen: Soranske Studier II 1929 153 ff.

622. München 11/12 1817. Fra P. Hjort. Udskr.: »Herrn Professor, Ritter Øhlenschlaeger. Wohlgebohren. Copenhagen«. NKS 1674,2°.

22,10 *Vi have været i Nürnberg i elleve Dage*] P. Hjort kom med Atterbom og sit lille Herskab til Nürnberg 28/11 og blev til 8/12 (Dagbogsnotitser i NKS 2363, 4°). ● 22,10-11 *vi . . . levede et sandt Kongeliv*] »Her i Nürnberg er min Sjæl langt friskere. Jeg begyndte efter halvandet Aars Forløb, at drømme igjen« (ssts.). Og han kunde fuldt ud attestere, hvad Atterbom 28/11 1817 betroede Helmine v. Chezy: »In Nürnberg verlebten wir zehn herrliche Tage - ja, sie werden immer zu den schönsten meines Lebens gehören - schwelgend in Altherthümern und Kunstgenüssen. Bis jetzt hab' ich nichts in Deutschland gesehen, was über Nürnberg geht« (Samlareren XXXIX 1918 120 f.). ● 22,21-22 *Min Sjæl var i Dresden saa synderslidt . . .*] P. Hjort skriver i sin Dagbog 28/12 1817: »Jeg er i Aften ret saa lykkelig! Jeg troer dog, at det er bedst som det er gaaet . . . Olivia frelste mig, og Recensionerne over Ingemann og Baggesen gjorde mig værdig til hendes Frelse. Gud skee Lov, at min Troe paa Forsynet stedse tiltager; jeg haaber aldrig at faae Timer meer som i Dresden. - Men dog opfyldes neppe mine Ønsker; det er det samme. Har kun Olivia Mod, saa byder jeg den ganske Verden Trods. Gid kun Skjebnen vilde bestemme, om jeg skulde gaae hjemad [i] Aar eller ei, jeg er ganske raadvild« (NKS 2411,4°). ● 22,29-23,1 *Nicht auf dem feuchten Wege der Thränen . . .*] Citatet er ikke identificeret.

23,4-8 *Det gjorde mig . . . ondt, at Deres . . . Kone havde misforstaaet mit sidste Brev*] jfr. 10,5-7; samme delikate Emne undlader P. Hjort ikke at tydeliggøre for F. C. Sibbern (M. Borup: P. Hjort 48 f.). At han ofte savnede sin Kæreste, og at Tanken paa hende var ham baade smertende og trøstende, fremgaar med al Tydelighed af hans Breve, ligesom hans ubetingelige Vilje til paa een Gang at gøre sig hende værdig og at manifestere sig selvstændigt og aandeligt; se f. Eks. P. Hjort til Olivia Rasbech 11/6 1818 (NKS 2411,4°,86). ● 23,9-19 *et Værk om det Onde . . .*] kommen til Rom, opløftet af Samværet med Filosofferne i München (se 34,10-35,4 m. Noter), skriver han krigerisk om sin Mission til F. C. Sibbern (Museum 1894 78). ● 23,20-21 *Det er mig . . . ubegribeligt, at min Proces . . . ikke er endt*] 21/12 1817 skriver P. Hjort til C. Molbech: »Da jeg har faaet et Brev fra min Broder, hvori han meddeler mig, at det gaaer i Langdrag med min Proces, saa afsender jeg dette Brev, uden at oppebie Underretning

om dens Afgjørelse. Nu haaber jeg da, at Intet, uden et kongeligt Magtbud skal hindre dens Trykning, som Deichmann alvorligen har lovet mig at besørge meget hurtigt. De vilde ellers gjøre mig en stor Tjeneste, om De kunde faae den yngste Schönheider [dæværende juridisk Studerende, senere Justitssekretær i Højesteret, Johan Martin Schönheyder (1793-1866)] til at skrive mig noget om Vidneforhørene« (NKS 2336,4°). 18/4 1818 fortæller han sin Kæreste: »Idag har jeg den Idee, at Dommen er afsagt i min Proces. Er det saa, saa haaber jeg, du har havt en glad Time, da du dog vel var lidt bange for mig« (NKS 2411,4°,86). Hvor skuffet han var over Dommen, som Baggenses Advokat M. B. Nygaard bekendtgjorde i Statstidende 29/5 1818, og som P. Hjort saa hos Schubart i Rom, fremgaar af nogle Linier til hans Kæreste 29/6 s. A.: »Jeg begreb strax hele Sagen, men nægter ikke, at det i Øieblikket slog mig. Jeg havde ventet, enten at blive frie, fordi man ikke vilde dømme Baggesen med i Mulkt, eller ogsaa at dele fælleds Skjæbne. En saa dum, for ikke at sige uretfærdig, Dom havde jeg intet mindre end ventet. Men naar jeg kommer hjem, skal Processen, det koste hvad det vil, blive trykt og den skal domfælde baade B. og alle Dommerne« (NKS 2411,4°,86). Som det vil ses af Br. 541 og K₂ 290: 116,23-24 udgav Baggesen Sagens Akter. Hjort trøstede sig med Schellings Bemærkning: »Vel sagde stedse Schelling, som med sit Falkeblisk saae Sagens Sammenhæng, at den Pengemulkt, ifald den skulde være Straf, var altfor liden Revange for Baggesen, ifølge hvad jeg havde fortalt om Processen« (P. Hjort til Olivia Rasbech 9/11 1818, NKS 2411,4°,87); at dens Udfald stadig nagede ham, kan man læse hos Borup a. A. 36, men P. Hjort har aldrig villet indrømme, hvor urimeligt det var at paadutte Baggesen en anden Mands Arbejde. • 23,23-24 *Det er jo ellers infamt med alle de Kjæltringer der hjemme*] om de mange Embedsmisbrug og Bedragerier se Marcus Rubin: Frederik VI's Tid 1895 254 ff. • 23,30-24,1 *Giver De Aladdin og de lyriske Digte ud?*] Dagen 8/9 1820 meddeler: »Fra Pressen er udkommen: Aladdin eller den forunderlige Lampe; dramatisk Eventyr af Oehlenschläger, anden Udgave, med dobbelt Titellblad, som første Deel af Forfatterens Skrifter. Faaes heftet paa Trykpapir for 3 Rbd., 1 Mk., paa Skrivpapir for 4 Rbd. i Bredgaden No. 190 i Stuen«. I sin Fortale lover Digteren om »kort Tid« en Udgave af sine lyriske Digte, som 1823-24 kom i 3 Bind uden at fortsætte Tællingen som Samlede Skrifter.

24,3-4 *vundet meget ved at Atterbom reiser med til Rom*] jfr. Noten til 8,11-12.

• 24,4-5 *Vi passe meget godt sammen*] P. Hjort skriver 1/1 1818 til Molbech: »Atterbom hilser ret mange Gange. Vi ere blevne overmaade forrolige. Det er en Himlens Beskyttelse at jeg traf dette herlige Menneske paa samme Veie« (NKS 2336,4°), men at Atterbom med sin Sygelighed og næsten urimelige Fordring paa Hensyntagen var en vanskelig Rejsefælle,

maatte Hjort ofte sande (M. Borup a. A. 45). Han skriver 28/1 1818 til sin Kæreste: »Atterbom forarsager mig ogsaa næsten mere Sorg end Glæde. Han er ofte syg og melancholsk, som gjør ham død i Omgangen og vanskelig at tilfredsstille, men da det er blot hans Natur eller hans Skjæbne, om man vil, som er Aarsag hertil, saa har jeg ham . . næsten endnu mere kjær end ellers. Jeg har lovet Frue Hellvig helligt at rette mig efter ham i alle Henseender, og skal holde det. Hvad jeg taber i denne Henseende vinder jeg dobbelt i den anden« (NKS 2411,4°,86). ● 24,7-14 *Den gamle Bertouch har ellers sadt os i en stor Forlegenhed . .*] P. Hjorts Forlegenhed forarsagede en ubehagelig Misforstaaelse. Johan Bülow skriver 15/11 1817 til Molbech, at Hjort havde bedt ham om en Understøttelse, som han p. t. ikke kan honorere, og anmoder Molbech over for Hjort at undskylde hans Tavshed (NKS 2336,4°). Molbech svarer Bülow 9/1 1818, at Hjorts Anmodning er ham uforklarlig, da han rejser frit og bekvemt, men at han paa den passeligste Maade skal meddele Hjort Excellencens Svar (MS.phot. 96,4°). Udg. kender ikke Molbechs Henvendelse til Hjort, som 4/4 1818 »iler med at bringe Dem ud af en meget ubehagelig Vildfarelse! Hvor kunde De nogensinde troe, at jeg skulde være saa ubeskedent at forlange Penge til mig af Bülow?« . . . Han havde skrevet til Bülow om en dansk Maler, der søgte Prins Christian om Rejsestipendium og skrev da tillige, om Bülow maaske vilde købe en overmaade god Kopi, Maleren havde gjort (NKS 2336,4°). Den næste Veksel indløb først 19/2 1818, og P. Hjort skriver Dagen efter til sin Kæreste: »Den gamle Bertouch gjør Vanskeligheder, og Du maa berede Dig paa at høre, at vi tidlig eller sildig blive Uvenner« (NKS 2411,4°,86). I sin Pengetrang havde han henvendt sig til Boghandler Deichmann, som 20/10 1818 skriver til Kmhr. Bertouch: »Deres Høivelbaarenhed vilde bevaagenst tilgive mig den Frihed, hvormed jeg i følgende Sag drister mig til at henvende mig til Dem. Hr. Dr. Hjort som har ledsaget Hr. v. Bertouch paa hans Udenlandsreise, tilskrev mig under 12te Jan. d. A. at 400 Rdl. skulde for hans Dr. Hjorts Regning af D. H. til mig vorde udbetalt i en af de to da førstkommande Terminer. Jeg tillader mig nu allerærbødigst at forespørge om dette forholder sig saaledes og om jeg som Følge heraf i næste 11 Dec. Termin tør vente at erholde den ovennævnte Sum udbetalt?« (Gyldendalske Boghandel, Kopibog). ● 24,8 *en Vexel, udstedt af Sidenius i Mariboe*] Edvard Sidenius (1759-1833), Købmand i Maribo. ● 24,10-11 *Den gaaer nu til Hamborg for at endosseres*] 3/1 1818 skriver Hjort til sin Kæreste: »Om Morgen Kl 9 kom vor Vexel, saa vi nu, efter tre længselsfulde Maaneder atter kunde aande frit. Nu havde jeg nok at bestille med at besørge flere længe savnede Ting og indløse vore Gulduhre« (NKS 2411,4°,86). ● 24,14-15 *Da Kammerherren nu er i Kiøbenhavn*] Kammerherre Bertouchs Ankomst til Kbhvn. er ikke fundet i Avisernes Rejseposter, men Prinsesse

Juliane skriver 14/12 1817 til sin Broder Christian (VIII) Frederik: »Her havde vi sidst et Bal hos Kongen, der var ikke mange Mennesker, men det var dog ret moersomt, den affecterte Fru Bertough fra Lolland [K₂ 176: 202,24] var der og spilte en latterlig Figur med sin Dands« (Kongehusets Arkiv, RA). • 24,25-28 *forærer jeg til Johannes den Sølvdaler, som Deres Kone har tabt til mig . . .*] i Fortsættelse af den K₂ 242-43: 392,30-393,1 anførte Bemærkning om Recensionen af »Fiskeren« skriver P. Hjort: »Anbring min saaledes vundne Sølvrigsdaler og kjøb til »Lode« en net lille Foræring derfor fra »den gode Pever«. (NKS 2363,4°).

623°. München 13/12 1817. Fra P. G. Bertouch Lehn. NKS 1674,2°. Trykt: Rud. Bertouch-Lehn: Slægten Bertouch 1944 257 f.

Fortæller om sin Tilværelse siden Afskeden med Oehl., om Opholdet i Dresden og om Ida Bombelles, om den fortsatte Rejse til München og Besøget hos Jean Paul i Bayreuth og hos Haller v. Hallerstein i Nürnberg, men skriver først og fremmest for at indhente Oehl.s Raad i den penible Affære med Kæresten i Wien, hvis Moder er imod Partiet, saa længe hans egen Familie er det.

Ida Bombelles] Grev Bombelles (K₂ 219: 304,12-13) var 1816-21 østrigsk Gesandt i Dresden. Louis Bobé har flere Udtalelser om hendes ægteskabelige og selskabelige Stilling (Ida Brun 1932 93 ff.) og H. F. J. Estrup et bemærkelsesværdigt Referat af et Middagsselskab (Danske Mag. 8. Rk. II 171). En fyldigere Kilde er Irgens-Berghs Breve til Niels Rosenkrantz (Niels Rosenkrantz' Privatarkiv, RA). • *Jean Paul*] om Besøget hos Jean Paul beretter Atterbom (Minnen 123 ff.; jfr. Festgabe für Ed. Berend 1959 89-96). • *v. Hallerstein*] Christoph Haller von Hallerstein (1771-1839), Maler og Raderer. P. Hjort skriver 18/12 1817 til Sibbern, at han har gjort »Bekendtskab med H. v. Haller, som er en ganske fornuftig Kunstkjender og som meget vel erindrede Dem« (NKS 3449,4°).

624. Wien 16/12 1817. Fra N. Fürst. NKS 1674,2°.

25,3-4 *Ludlams Hule . . spilt . .*] om Recensionerne særlig Noten til 27,7-13. • 25,10-19 *Miss Clara (Jomfru: Resch) . . blev udleet*] Der Sammler skriver 20/12 1817: »Dlle Resch hatte einen verunglückten Versuch im Gesange gut zu machen; man kann von einer Schauspielerinn kein Talent zum Gesange fordern; wohl aber kann man verlangen, dass sie falls sie sich damit befassen will, ihre Kräfte früher prüfe oder prüfen lassen; dennoch gelang es der Dlle R. durch ihr gelungenes Spiel die fatale Erinnerung ihres ersten Auftrittes zu verwischen« (jfr. 28,24-25). W. Th.-Z. bemærker 23/12 s. A.: »Demois. Resch dürfte diesen Charakter etwas weiblicher und weicher geben, besonders übel liess aber ihr Melodramisiren des Lie-

des«. • 25,19-21 *Sir Harry*, (*Hr. Küstner*) . .] om Josef Küstner se K₂ 360: 209,30. Der Sammler skriver: »Hr. Küstner hatte eine von seinem gewöhnlichen Rollenfach abweichende und wirklich undankbare Aufgabe zu lösen. Ein gewöhnlicher Schauspieler würde unbemerkt geblieben seyn. Hr. K. trug mehrere gehaltvollen Stellen so ergeifrend vor, dass ihm lauter Beyfall nachschallte«. • 25,22-25 *Peter Robin* (*Hr Hertens*)] Skuespiller ved Burgtheater Nikolaus Heurteur (1781-1844) var 1816-21 knyttet til Theater an der Wien. Han var en meget yndet Fremsteller af Helteroller, siger Castelli (*Memoiren I 1914 216 f.*), men Costenoble, der havde hørt ham saadan berømme, »wurde höchlich enttäuscht! Sein Gesicht ist nicht edel, die Nase mulattenartig, seine Bewegungen furchtbar gespreizt, sein Organ zwar kraftig, aber oft brechend« (Aus dem Burgtheater I 61), og oftere finder han ham ved Siden af sin Rolle (ssts. 156 f., 163, 297, 326, 339; II 10, 29, 46, 149, 256). Adolf Glasbrenner indrømmer ham Gemyt og Udvotes og et ikke ubetydeligt Talent, men »das letztere ist draussen an der Wien in schlechter Gesellschaft gewesen und für die wahre Kunst untergegangen« (Bilder und Träume aus Wien I 1836 191). • 25,26 *Wilkins*, (*Hr Lanius*)] Enkeltheder af hans Data i Skriften d. Gesellschaft für Theatergesch. XVIII 263. • 25,27-28 *den herlige Spillescene* . .] hvori Robin taber sine Penge til Landsknægten (Ludlams Höhle 1818 91-98).

26,9-14 *Sir Oliver* (*Hr Korntheuer*) . .] den i K₂ 339: 180,20 nævnte Friedrich Joseph Korntheuer var Karakter- og Karikaturfremsteller, især af militære Personer og Tøffelhelte, almindeligvis til Publikums umaadelige Morskab (jfr. Abrahams: Meddelelser 243). Der Sammler skriver: »Hr. Korntheuer stand als Oberst der Schotten nicht an seinem Platze; Anstandsrollen sagen ihm nicht zu, vielleicht, weil man gewohnt ist ihn in komischen Charakteren zu sehen«. • 26,14-15 »so nimm den Kranz du Fingals edle Tochter«] »Ludlams Höhle« 1818 150. • 26,20 *John Bull* (*Hr Rüger*)] Karl Erdman Rueger (1783-1827) hørte som ung Apotekerlærling Iffland, i hvis Skole han uddannede sig, var 1812-22 knyttet til Theater an der Wien, senere til Burgtheater. Costenoble omtaler med Beundring en af hans komiske Charakterer (Aus dem Burgtheater I 268). • 26,22-24 *Fanny* (*Mad Gottthank*) . .] Josepha Gottthank (1792-1857), f. Schlögl, gift med Sangeren Joseph G., var 1812-27 knyttet til Theater an der Wien. • 26,24-25 *den lille, nysselige Betty*] blev ageret af Louise Ehlers. • 26,25 *Dick* (*Hr La-roche*)] Julius La Roche (1781-1859), knyttet en Aarrække til Theater an der Wien og fra 1827 til Burgtheater. • 26,27-28 *William* (*Hr Demmer*)] Friedrich Demmer (1786-1838) var Skuespiller og Sanger ved Theater an der Wien 1814-29. • 26,28 *Expositionsscenen*] »Ludlams Höhle« 5-6. • 26,29 *Afskeds-scenen*] ssts. 25-34. • 26,30-27,2 *Moder Ludlams Spil . . slet . .*] blev ageret af Johanne Schmidt (1796-1862), f. Demmer, en senere meget

æstimeret Fremstiller af ældre og komiske Kvinder (Costenoble: Aus dem Burgtheater II 186).

27,2-3 *Musikken . . . trivial*] af Ignaz Xaver Seyfried (1775-1841), Dirigent og Huskomponist ved Th. a. d. W. i mere end en Menneskealder. • 27,7-13 *Bedømmelserne . . .*] af Wiener Recensionerne var alene Zeitung für die eleg. Welt 3/2 1818 for Digteren og sikkert skrevet under Adolf Müllners Auspicer: »Der Name des Verfassers bürgt wohl dafür, dass das Stück besser ist, als es bei der Darstellung gefunden wurde. Die Sprache ist durchaus poetisch. Ein Vorzug, der freilich erst bei wiederholten Vorstellungen gewürdigt wird, besonders in diesem Theater, wo der grössere Theil auf die Diction weit weniger, als auf das, was es zu schauen gibt, Acht hat. Die Charactere, vorzüglich des Peter Robin, des Soldaten Wilkins und John Bulls, sind sehr gut gezeichnet . . . Dass aber Oehlenschlägers Muse, so wenig als Schiller, Göthe, Müllner im Theater an der Wien am gehörigen Orte ist . . . ist eine richtige Bemerkung. Der verunglückte Versuch mit Hakon Jarl [se K₂ 320-21: 163,17-19], so wie das leere Haus bei den Vorstellungen von Wallenstein, Mahomet, der Schuld und Yngurd, bestätigen sie . . . Und wie viele ihrer Schauspiele[r] vermögen dichterische Schöpfungen auch nur so zu sprechen, dass selbst der aufmerksame Zuhörer sie gehören zu würdigen im Stande ist?« Anmelderen i Der Sammler 18-20/12 1817 mener, at den virkelige Aarsag til Skuespillets kølige Modtagelse for det første er at søge i dets interesseløse Sammenblanden af Intrige og Aandeverden, at Oehl. dernæst har fejlet i det teatraliske ved ligesom Gozzi og Shakespeare ganske umoderne at blande patetiske og barokke Elementer og endelig flere Urimeligheder i Handlingens Forløb. Sit Bedste har Digteren ydet i Personskildringen: John Bull, en Falstaff-Kopi, i Landmanden Peter Robin, Bonden Dick og Soldaten Wilkins, der hver i sin Art er fortræffeligt tegnet, og som vidner om Digterens Menneskekundskab og levendegørende Evne. Rec. i W. Th.-Z. 23/12 1817, Baron Franz v. Schlechta, skriver, at trods Digterens »unsterblicher Genius . . . so können wir dennoch das Ganze eines Oehlenschlägers nicht würdig nennen«, og mener ikke Stykkets Fiasco kan tilskrives Teatret. Handlingen er mat og beregnet paa Effekter, der minder om Spiess' Romaner, og har slet ikke den Kraft som la Motte Fouqué saa henrivende fremtryller i de samme Landskaber. Om Rec. i Wiener Moden Zeitung se Br. 654. Ogsaa Dorothea Schlegel recenserede meget unaadigt »Ludlams Höhle« i Berlinerbladet »Der Gesellschafter« 1819 Nr. 8, som fremkaldte ssts. Nr. 13 en almindelig Afstandtagen fra den Slags Dømmeri af Achim v. Arnim: »Der bethlehemitische Kindermord der Kritik ist mir selten so deutlich geworden als heute, während ich Dorotheens Kritik über Ludlams-Höhle von Oehlenschläger las«, idet han karakteriserer det moderne An-

melder i som blot negativ og uden Kunstsans. Arnim skriver: »So ist in der Ludlams-Höhle, der ich vorlesen hörte [i Dresden B II 307,4], der Akt, in welchem das Würfelspiel den kaum Geretteten vernichtet, höchst vortrefflich, doch wer keinen Sinn dafür hat, dem würde er auch mit einer weitläufigen Auseinandersetzung nicht aufgehen, Andern aber wäre es überflüssig. Und darin liegt eben das Verderbliche der Kritik, dass jedes Lob überflüssig, der Tadel allein unterhaltend erscheint« (Berliner Neudrucke 3. Serie I 1892). Af denne Kritik og Antikritik gav Høst et Uddrag i sit Morgenblad 1819 6-7. Foruden N. Fürst var H. F. J. Estrup til Premièren. Han skriver samme Aften: »Var . . i Theatret an der Wien for at see det til et Lystspil omarbejdede Ludlams-Hule. Det er for sententios og langtrukket; i 4de Act næsten ingen Handling; mange Flauheder. Det vandt og ikke Bifald« (Danske Magazin 8. Rk. II 216). Iøvrigt opførtes »Ludlams Höhle« paa følgende tyske Scener kronologisk ordnet paa Førstepførelser: Augsburg 1818-21 (F. A. Witz: Gesch. d. theatralischen Vorstellungen in Augsburg 1877 77); Weimar 1818 (Leipziger Kunstblatt 3/9 1818); Breslau 1818 (Winkler 1819 83-84); Hamburg 1819 (se Br. 665 m. Noter); Darmstadt 1819 (Dismas Fuchs: Hoftheater zu Darmstadt 1832 122); Prag 1819 (W. Th.-Z. 25/1 1820); St. Petersburg 1819 (Winkler 1819 184); München 1823 (W. Th.-Z. 9/9 1823). Den i Noten til 19,13 nævnte W. Lember vil vide, at »Ludlams Höhle« endvidere blev spillet i Sæsonen 1819-20 i Pressburg u. Baden og i Magdeburg (Taschenbuch f. Schauspieler u. Schauspielere 1821). »Ludlams Höhle« blev iøvrigt en Snes Aar senere omarbejdet til en Opera i 3 Akter »Die Höhle bei Waverley«, komponeret af Konradin Kreutzer (1780-1842) og opførtes 1. Gang paa Theater an der Josephstadt 6/4 1837. »Der Telegraph«, udg. af W. Lember, konstaterer 10/4: »Was . . das Textbuch der Oper betrifft, so ist derselbe dem bekannten Oehlenschläger'schen Schauspiele »Ludlams Höhle«, nachgebildet. Dieses Stück selbst hat auf der Bühne nirgends Glücks machen wollen, und auch in der Umgestaltung zur »romantischen Oper« hat man es nicht zu höherer Wirksamkeit erheben können . . .«. Nogle Censur-Akter fra Baden ved Wien viser, at en ellers ukendt Efterkommer af »Ludlams Höhle«: »Der Zuckerbrunnen oder die weisse Frau um Mitternacht. Romant.-kom. Märchen 4 [Aufz.] Oehlenschläger« er forbudt opført (Archiv f. Theatergeschichte I 1904 27). ● 27,15 *tilstillet Grosserer Breuss Honoraret*] se Br. 626°. ● 27,23-24 *Førstedeelen af deres dramatiske Værker . . udkommen*] I Wiener Zeitung 5/12 og 9/12 1817 tilbyder Boghandler Grund en Udgave af »A. Oehlenschlägers dramatiske Werke . . wovon der erste Band den 10. Dezember ausgegeben wird«, og gør 27/12 s. A. nøjere Rede for sit Tilbud. Eftertrykkeren lagde for med »Aladdin oder die Wunderlampe, ein dramatisches Gedicht«. J. H. Bredsdorff skriver 15/5 1818 til Orientalisten Povel Lemming: »Friheden til at

indføre fremmede Bøger er saavel som Trykkefriheden meget indskrænket; derimod trykker man efter over en lav Skoe, saaledes har man nylig eftertrykt Øhlenschlägers Aladdin, Hakon Jarl og Correggio, som sagtens kildrer hans Forfængelighed, men ærgrer hans Forlægger« (Coll. Brevs. XLVII). Abend Zeitung i Dresden 14/9 1820 bringer i sine Correspondenz-Nachrichten »Vom Niederrhein« herhenhørende: »Der durch seinen Rechtsstreit mit Cotta bekannte Buchhändler und Nachdrucker Spitz hat sich mit seinen Consorten in Wien in Verbindung gesetzt, und überschwemmt nun hier Stadt und Landschaft mit Subscriptionslisten auf den Wiener Nachdruck. Es mag nicht ganz ohne Interesse seyn, zu wissen, dass nach Zurückkunft dieser Listen die grössere Menge subscribirt hatte auf Stolberg's religiöse und auf Werner's und Oehlenschlägers dramatische Schriften«. • 27,24 *Phoenix*] Allusion til Povel Phønixberg (1679-1729), Holbergs Trykker og Eftertrykker af de første Bind af hans Komedier 1724. • 27,29 *Werner er meget syg af Lungebetændelse*] Werner blev under sit Sygeleje 23/11 1817-3/1 1818 tilset af den berømte Læge Johann Malfatti, som han i Taknemmelighed tilegnede sine dramatiske Værker.

28,3 *Deres Fisker*] herom K₂ 156: 170,8. • 28,12-13 *min . . Længsel efter . . Hroar Saga*] jfr. 12,1-5. • 28,20-21 *den anden Forestilling af Ludlams Hule*] 2. og 3. Forestilling blev givet 16/12 og 17/12. At »Ludlams Høhle« ikke dermed blev henlagt, viser en Bemærkning i N. C. L. Abrahams Dagbog 9/2 1826: »Om Aftenen var jeg i Theatret an der Wien«, hvor der i Anledning af Kejsereindens Fødselsdag var »en Solennitet«. »Derefter gaves Ludlams Høhle, der med sine stundom gode Steder, dog er et maadeligt Theaterstykke, naar Musiken mangler. Kunst [Wilhelm Kunst (1799-1859)] som Robin var taalelig, de andre maadelige« (NKS 3807,4°). • 28,22 *Regisseuren*] den i Noten til 26,20 nævnte I. E. Rueger.

29,10-16 *Müllner har sandelig ret naar han . . klager over Theatrets usle Tilstand . .*] Adolph Müllner (K₂ 202: 259,16-17) var fortrolig med Skuespilkunst og Teaterpraksis fra sit Virke som Regissør og Førstekraft ved Weissenfeler Liebhabertheater siden 1810 og teoretiserer derover i sit Theaterlexicon i det af Konrad v. Lewezow udgivne »Dramaturgisches Wochenblatt«. Han skrev dengang en aktuel maanedlig Teaterkronik i Zeit. f. d. eleg. Welt 1816 ff. og rettede i særlig Grad sin Kritik mod Nationalscenen i Berlin, som han rigtignok kendte af Selvsyn, men fik i Weissenfels sit Stof fra Berlinerblade og Korrespondancer, som han organiserede efter Forgodtbeholdende. Han bebrejdede Grev Brühl (K₂ 448: 363,12-13) hans Afhængighed af Hoffet, den megen Ødslen paa Pomp og Pragt, særlig i Operaen, som Müllner sammen med Hundekomedier og Farcer betragtede som ødelæggende for det sande Skuespil og Skuespilkunsten. Men Samtiden bemærkede snart Müllners altfor tydelige Interesse for sine egne Produkter. Berliner-Litteraten F. W. Gubitz skriver: »Für Ausbreitung

seines Ruhms sorgte er fortdauernd unablässig! . . . Es war, als hätte er in den beteiligten Städten geheime Polizei, die ihm Zweckdienliches besorgte, so dass er in Weissenfels Berichte schrieb von Berlin, Wien, Weimar, Leipzig, Braunschweig bis zu sogenannten Liebhabertheatern, immer in Bezug auf seine Bühnenspiele« (Erlebnisse II 1868 211f.)

30,2-4 *et nyt Stykke Kotzebue: . . . der deutsche Mann . . .*] *Première paa Burgtheater 15/12 1817 under Titlen »Der Oheim vom Lande« og efter syv Opførelser taget af Plakaten Marts 1818. • 30,28-31,5 Kotzebue wird es mir Dank wissen . . .*] Kotzebue havde i Dec. 1816 faaet Karl August' Tilladelse til at bosætte sig i Weimar og herfra bl.a. i sit Skrift »Pudenda oder Archiv der Thorheiten unserer Zeit« (1817) kraftigt udtalt sig mod den i den tyske Ungdom raadende Aand og i sit Literarisches Wochenblatt Nr. 1, udk. Nov. 1817, i en Artikel »Ueber Turnkunst«, latterliggjort den moderne Kraft-Bevægelse og Wartburgfesten, hvor Studenter foranstaltede en Auto da Fe paa formodede reaktionære eller unationale tyske Forfatteres Skrifter i alfabetisk Orden. Herpaa havde nogle Studenter reageret ved en Aften at slaa Ruder ind i Kotzebues Hus, en Episode han behandler i sit Wochenblatt Nr. 4 i en Artikel »Noch ein Paar vernünftige Worte über die Turn Angelegenheit, nebst Proben von Unvernunft«. Aug. Klingemann besøgte i disse Dage Kotzebue og har et Par Bemærkninger herom (Kunst und Natur I 1823 465).

31,18 *ein Brief von Herrn Schreyvogel*] Br. 627.

625°. 16/12 1817. Til Teaterdirektionen, TA, Indkomne Breve 1817. Indsender Rollelisten til »Fostbrødrene«.

A. E. Boye skrev i Oktober 1817 til Kamma Rahbek: ». . . som jeg forleden hørte har Oehlschlæger nok bestemt Mad. Andersen til at spille Ragnhilds Rolle . . . dette glæder mig fordi hun dog . . . er den eeneste som har Aand og Sands til at fatte en tragisk Rolle« (NKS 1458,2°). Oehl.s formodede Valg har sandsynligvis været en Gestus over for Rahbek, men som tidligere nævnt huede Mad. Andersen ham ikke (K 261-62: 242,7), og i Rollelisten, som Oehl. aftalte med Ryge 14/12 1817 (Provst Schmidts Dagbøger II 1969 60), havde Maria Zinck faaet Ragnhilds Parti. Om Opførelsen af »Fostbrødrene« se Br. 637°.

626°. [Wien o. 17/12 1817]. Fra Franz Joseph Breuss. Udskr.: »Dem Wohlgebohren Herrn Professor Ritter v. Öhlschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°. Dateringen er motiveret ved Nic. Fürst' Udtalelse 27,14-17. Om Købmand Breuss (d. 1823) se K 352: 184,5; se videre B III 267,25-268,1.

Sender Honoraret for Opførelsen af »Ludlams Höhle«, som Sonnleithner gav ham i Gaar.

627. Wien 18/12 1817. Fra Joseph Schreyvogel] NKS 1674,2°. Udskr: »An den Herrn Professorn u. Rittern v. Öhlenschlager Wohlgeboren«.

Om Teaterintendantens Forhold til Oehl. se K₂ 361-62: 212,14.

31,24 *meine unvermuthete Abreise*] se K₂ 368: 225,26-27.

32,10-11 *Abgang der Dlle Adamberger*] K₂ 334: 176,1-2. ● 32,14-15 *Die Acquistitionen . . finden viele Hindernisse*] efter sin Hjemkomst havde S. forelagt Teaterdirektionen sine Planer og 27/8 1817 udsendt 5 »Engagementsbriefe«. 14/9 s. A. noterer han i sin Dagbog: »Mit unseren Werbungen wird wenig gerichtet sein«, og 25/9 endnu trøstesløsere: »Meine Reise scheint keine oder sehr unbedeutende Resultate zu haben« (Tagebücher II 266-68; jfr. Br. 620° m. Note). ● 32,16-18 *Sobald wir eine Schauspielerinn haben . .*] Heinrich Anschütz, der blev engageret 1821, bemærkede endnu Mangelen paa kvindelige Emner: »Seit Sophie Schröder sich vorzugsweise den älteren Heldinnen zugewendet hatte, fehlte dem Burgtheater eine bedeutende Darstellerinn für das Fach der jugendlichen Liebhaberinnen und Heldinnen« (Erinnerungen 200). Schreyvogel havde haft Forbindelse med Mad. Stich (K₂ 435: 346,29-30) og i Frankfurt a/M med Karoline Lindner (1797-1863), men om Engagement blev der i ingen af Tilfældene Tale. Endelig 1822 lykkedes det S. i Sophie Müller (1803-30) at erhverve den attraaede Kraft, men da var Tanken om Opførelse af Oehl.s Tragedie skrinlagt. ● 32,25-26 *Unsere Regisseurs haben sich . . gegen die Aufführung erklärt*] Heinrich Anschütz skriver: »Die Regie, welche damals aus dem vierfachen K bestand: Koch, Krüger, Koberwein und Korn, besass zu Anfang des Jahrhunderts grosse Machtvollkommenheiten, die ihr entscheidenden Einfluss auf Engagementsabschlüsse, Gastspiele, Annahme von Stücken und Rollenbesetzung gestatteten. Zum Teil hatte sie diese Rechte an Schreyvogel bereits abtreten müssen, dennoch war ihr Wirkungskreis noch immer ein bedeutender und die artistische Inscenesezung war ihr völlig überlassen; auch war sie berufen, auf die Feststellung des Repertoires . . Einfluss zu nehmen« (Erinnerungen 1866 186 f.).

628°. 5/1 1818. Fra *Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Weyse har foreslaet Forkortelser i »Faruk«, som Direktionen haaber, Oehl. vil billige.

Det kgl. Teaters Direktion havde 7/5 1817 tilskrevet C. E. F. Weyse, at »Faruk« var valgt til Benefice i Beg. af næste Sæson, og da adskillige Roller deri, paa Grund af den lange Tid Stykket har hvilet, er ubesatte, anmodes Komponisten om at komme med Forslag til deres nye Besættelse (TA, Kopibog). 6/1 1818 skrev Direktionen til samme, at da Oehl. var misfornøjet med Forkortelser i Teksten, foretaget af andre, og da Teaterchefen ønskede, at »Faruk« denne Gang uforandret skulde spilles, saa

troede Direktørerne Rahbek og Olsen af denne dobbelte Grund ikke at burde eller at kunne foretage noget dermed for Øjeblikket (ssts.). »Faruk« opførtes 27/12 1817 og 8/1 1818. Profit skrev i Dagen 13/1 1818 efter at have karakteriseret de forskellige Præstationer: »Til Slutning kan Anm. ei undlade at bemærke at denne Trylleopera med en saa fortreffelig Musik upaatvivleligt maatte underholde mere end een [o: ved en] bedre Theatralisk Fremstilling; maaskee vilde Stykket ogsaa i det Hele vinde, dersom nogle af de mange [Kor ?], der heller ikke altid udføres aldeles reent og behageligt, bleve udeladte. Det var ogsaa besynderligt, at der var saa stort et Ophold mellem Acterne ved begge Stykkers Forestillinger«. I øvrigt var Oehl. efter »Hegers Sigende . . nu selv misfornøiet med Faruk« (Provst Schmidts Dagb. II 1969 76). Men Weyse var stadig interesseret i Syngespillets Opførelse og foreslaar det Okt. 1827 igen bragt paa Scenen, hvorfor der 8/2 1828 »blev givet Befaling til at begynde Indstuderingen af Chorene i Faruk« (Delib. 26/10 1827, 8/2 1828), men en Reprise fandt først Sted April 1834.

629. München 22/1 1818. Fra P. Hjort. Udskr: »S. Wohlgebohren Herrn Professor und Ritter Adam Gottlieb Øhlenschlaeger (Bredgaden 190) Kopenhagen«. NKS 1674, 2°.

34,7-8 *vi tabe dog Tiden med Hensyn til den italienske Reise*] øjensynlig uden at være informeret om Bertouchs Sygdom skriver Malerinden Louise Seidler (M. Borup: Peder Hjort 46) 3/2 1818 til F. C. Sibbern: »Hiorts Bekantschaft hat mir sehr viel Freude gemacht, es ist ein guter lebendiger gescheuter Mann, eine glückselige Natur, die schon wohlthuend durch das klare heitere Äussere wird. Recht begreifen kann ich nicht, wie er sich hier so lange Verweilen, und dadurch seine Reise nach Italien so verkürzen kann, aber mir ist freilich auch Italien das irdische Himmelreich« (Add. 1040, 4°). ● 34,11 *bleven bekendt i Schellings . . Familie*] om det snart hjertelige Forhold mellem Mester og Lærling og om den store Opmuntring Filosoffens Selskab var for Hjort se hans: Krit. Bidr. Kirkelig-etisk Afd. XVIII ff. og M. Borup a. A. 46 ff. ● 34,11 *Thiersch's Familie*] se 35,5-10 m. Note. ● 34,12 *Niethammers*] Teologen og Pædagogen Friedrich Niethammer (1766-1848) blev 1808 kaldet til München for at ordne Bayerns Skolevæsen, hvortil han snart fik bl.a. Fr. Thiersch knyttet. P. Hjort skriver, at han var »en skarpsindig Kantianer, som tidligere udgav den bekendte Sjournal med Fichte [1796-1800] og siden leverede det grundige Skrift over Humanisme og Realisme [1808]« (Krit. Bidr. Kirkelig-etisk Afd. XVI). Han havde oven i Købet den Fornøjelse af Niethammer at høre om en af Baggensens »slette Streger« (Nyt dansk Maanedsskrift 1871 248 f.). Et enkelt Brev fra Niethammer, hvori han fortæller om gamle Münchenerbekendte, er offentliggjort i Breve til P. Hjort II 417 ff. ● 34,12

Jacobis] Niethammer præsenterede P. Hjort for Schellings Antagonist Filosooffen Fr. H. Jacobi (M. Borup a. A. 46 f; jfr. K₂ 303: 127,6-14). ● 34,12-13 *Hr. v. Flatts* . .] »Ministerialrat im bayr. Ministerium des Auswärtigen, Philip v. Flad« (Hof-und Staatshandbuch des Königsreich Bayern 1824). Hans Kone omtaler Atterbom som »Schülerinn af Abbé Vogler . . en mycket musikalsk dame« (Minnen 169) og eksemplificerer Ægteparrets Überschwänglichkeit (ssts. 154). ● 34,13-14 *Geh.-Rath v. Lieberkind*] Johann Heinrich v. Liebeskind (1768-1847), Direktør for den bairiske Apellationsdomstol, havde introduceret Atterbom og Hjort i Münchener Akademie der Wissenschaften (Minnen 132). ● 34,14 *hans Kone* . .] Merete Sophie Dorothea Liebeskind (1765-1822), f. Wedekind, Forfatter af flere Romaner og Oversætter navnlig af engelsk Litteratur. Daværende Kateket i Korsør H. C. Th. Barfoed betror 27/10 1827 Rahbek, at en af hendes Fortællinger har inspireret ham til et anonymt indleveret Skuespil (NKS 2494,4°). Atterbom skriver 28/12 1817 til Helmina v. Chezy: »Hier in München führen wir ein vergnügliches Leben; schon mit den interessantesten hiesigen Gelehrten und in ihren Familien befreundet, auch durch die geistvolle Frau v. Liebeskind . . in ein paar weltlichere (Sie verstehen mich doch?) Häuser eingeführt, entbehren wir keineswegs das Erfreuliche einer auszeichnenden und gemüthlichen Gesellschaflichkeit« (Samlaren 1918 121). ● 34,14-15 *en Anthologie* . .] jfr. Aug. v. Platen Tagebücher I 1896 777 f. ● 34,23-27 *Han har fundet meget Behag i nogle Digte af A paa tydsk* . .] Atterbom fortæller i sit lange Dagbogs-brev til E. G. Geijer 15/1 1818, at Schelling af hans Poesier i særlig Grad satta Pris paa »en cyclus af Sonetter, som jeg skrev öfver die Mutter Gottes siste jul-afton« (Minnen 145, jfr. 314 f.). Dikteret af en rigtig Fornemmelse af, at en Digter kun har sit Modersmaal at udtrykke sig paa, skriver han 13/1 1819 til Schelling: »Zu meinen neuesten dichterischen Productionen gehört auch eine Schwedische Umgestaltung des Sonetten-Cyklus über die Mutter Gottes, der das Glück hatte Ihnen in seiner ersten unvollkommenden Gestalt zu gefallen. Aus 10 deutschen Sonetten sind 14 schwedische geworden, und ich habe jetzt, wie ich glaube, meine Ansicht vollständiger, bestimmter, organischer durchgeführt« (Samlaren 1918 87). En ny forkortet tysk Udgave vedlægger han sit Brev til Filosooffen 4/7 1819 (ssts. 94). ● 34,29-30 *De har vel ikke endnu læst noget af hans svenske*] jfr. 41,26-28.

35,1-2 *Schelling . . i sit huuslige Forhold* . .] se K₂ 301: 124,22-25. ● 35,3 *hans Kone, som har været meget syg*] P. Hjort skriver 24/12 1817 til sin Kæreste, at Schelling »var også ved godt Humør, da hans Kone er langt bedre i disse Dage« (Afskrift i NKS 2363,4°), og om Nytaarsaften med den næsten restituerede Pauline Schelling fortæller baade Atterbom (Minnen 148 f.) og P. Hjort (M. Borup a. A. 49 ff.). ● 35,5-10 *Thiersch og hans Kone* . .] den klassiske Filolog og Grækerven Friedrich Thiersch (1784-1860) var

dengang Gymnasielærer i München, siden 1826 Professor ved Universitetet. Han ligner »Rudelbach [Teologen A. G. Rudelbach (1792-1862) var en Skolekammerat af P. Hjort og en af de Tolv mod Baggesen] naar han blev vasket«, bemærker P. Hjort i sine Dagbogsoptegnelser 13/12 1817 (NKS 2411,4°,VI), og Atterbom blev erindret om sin Landsmand Samuel Grubbe, Filosoffen (Minnen 147), og omtaler ham iøvrigt som »en angenåm, temligen ung man, som berättade mig om sine clienter, Nygrekerna, många intressanta saker« (ssts. 135). Hans usædvanlige Kendskab ogsaa til levende Sprog forbavsede den alene tysktalende danske Teolog Fr. L. Zeuthen (Min Udenlandsrejse 1833-35 20 f.) og var en af Betingelserne for hans filhelleniske Rolle. De danske Filologer hjemsogte naturligtvis deres Kollega. F. C. Petersen skriver 28/8 1817 til J. P. Mynster: »Med Thiersch har jeg gjort et meget interessant Bekiendtskab, og er i hans Huus som hiemme« (Breve til J. P. Mynster 63). Skolemanden N. B. Krarup fortæller sin Protegé F. C. Olsen 29/8 1822: »Den første vi her i München besøgte, var naturligtvis Thiersch, da han her er den eneste Philolog af Vigtighed og bekjendt for at være en vakker Mand« (Mellem klassiske Filologer ved M. Borup 125). Og Børge Thorlacius nævner i et Brev 16/9 1826 til Laurits Engelstof af sine Münchener Bekendtskaber »Hofraad Thiersch, som for mig var den vigtigste« (Add. 182 p., 2°). Fr. Thiersch ægtede 1816 Amalie Löffler (d. 1878), »en meget livlig Datter af Teologen Löffler i Gotha«, bemærker P. Hjort siden (Breve til P. Hjort II 418 Note 2); om deres forelskede Samliv fortæller Ægtemanden sin Ven Filologen Fr. Jacobs 7/12 1817 (Fr. Thiersch's Leben I 1866 165). Oehl. traf paa sin Rejse fra Wien til Paris Sommeren 1844 Fr. Thiersch og omtaler Mødet i et Brev til sine Børn; jfr. Er. IV 212. ● 35,5-6 *en lille græsk Pøde*] den senere Teolog Heinrich Thiersch blev født 5/11 1817. P. Hjort forærede paa Tilbagevejen fra Italien den lille Dreng en Børnebog, som endnu 1856 eksisterede (Breve til P. Hjort II 420, Note 1). ● 35,11-12 *jeg er bleven bekjendt med Prof. Langer ved Kunst-Akademiet*] P. Hjort skriver 15/1 1818 til sin Kæreste: »Jeg har gjort en Slags Kjærligheds-Erobring, nemlig den unge Professor Langer [Robert v. Langer (1783-1846)] ved Malerakademiet. Det er en udmærket Maler, som lever, stræng catholsk, ugift, og alene med sin Fader [Direktør ved Akademiet i München Johan Peter v. Langer (1756-1824), erklæret Modstander af Nazaræernes Skole, Overbech og Cornelius, som P. Hjort i Rom lærte særdeles at skatte]. Denne Mand har jeg ganske indtaget for sig; mine Anskuelser af Kunsten og hvad der i disse Tider ganske fortrykkes der, ere heldigviis ganske og aldeles hans, vi ere blevne nøie bekjendte«, og 4/2 s. A.: »Jeg kommer hjem fra Akademiet . . Naar jeg er hos Langers glemmer jeg Alt andet. Jeg skulde egentligen gaa til ham hver Dag, saa var jeg aldrig bedrovet« (NKS 2411,4°, 86). Man maa tro den gamle tyske Malerskole ikke er blevet

drøftet, men selvsagt har den unge Langer i høj Grad kunnet berige sin endnu ikke videre kunsthæder Ven. P. Hjort skriver 21/12 1817 til Molbech: »Røghed til at studere har jeg ikke, men derimod er jeg kommet et dygtigt Skridt i mit Kunststudium, og er godt forberedt paa Italiens« (NKS 2336,4°). • 35,13-14 *om jeg husker ret.*] jfr. B II 122,20-123,20. • 35,17 *Jeg har ogsaa her læst Deres tyske Digte*] Cotta meddeler 21/8 1817, at »Gedichte« er i Trykken, men reserverer sig stadigvæk over for Samlingens mangelfulde Tysk (B II 311,4-8; jfr. A III 199,9-16 og B I 29,10-16). Allgemeine Bücher-Verzeichnis, Michaelismesse 1817 429 averterer: »Oehlschlägers Gedichte gr. 8° Tübingen, Cotta«. Allerede Maj 1807 havde Oehl. omtalt til Goethe en Samling mindre tyske Digte, han vilde tilbyde Frommann (A II 236,20-25), men som han Aaret efter fik Cotta til at overtage. Oehl. havde i Mellemtiden fileet paa, og ladet andre gennemse, en Række Digte, udskiftet flere og tilføjet nye (B I 31,22-32,2 55,28-30; 182,20-26). Sibbern havde paa sin Dannelsesrejse haft en Afskrift af Manuskriptet med, eller de tyske Digte har paa anden Maade været kendt. Han noterer i sin Dagbog (udateret) at have været »zu Hofrätin Schopenhauer . . Oehl.s Gedichte ihr nicht gefallend« (Add. 286,8° Ia p. 137). Atterbom skriver 28/1 1818 til E. G. Geijer: »Oehlschläger har utgifvet ett band Tyska Gedichte, som skada hans reputation. Innehållet i de fleste är rätt prosaiskt, och merändels har han i hög grad vanvårdat språk och versbyggnad« (Minnen 175; jfr. 564). Aug. v. Platen bemærker 12/7 1819: »Quant aux poésies lyriques du [Oehl.] on y reconnoit encore moins le génie admirable qui faisait ressusciter Correggio et Michel-Ange. Ils sont vraiment mediocres, ou bien moins que cela« (Tagebücher II 1900 295). Wiener Moden Zeitung bragte 19/2 1818 en Anmeldelse meget indtaget af Romancerne, men helt uforstaaende over for »Das Evangelium des Jahres«. Recensenten i Leipziger Literatur Zeitung 22/2 1819 fremhæver som det centrale i Oehl.s Digtergave Improvisationen, der paa Godt og Ondt river Digteren med sig, men sjældent tillader ham at fuldende noget kunstnerisk, som skyede han Arbejdet af Frygt for at Inspirationen skulde fordufte. Værd tillægger han »Der irrende Ritter« i Tendens og Opfindelse, men undlader atter ikke at paatale de mange skødesløse Vers. Denne Anmeldelse blev lidt forkortet gengivet i J. K. Høst' Morgenblad 6/4 1819. Dec. 1841 tilbyder Georg Cotta Oehl. at genudgive »Gedichte« i et nyt Udstyr for at skaffe dem større Udbredelse, som han synes de fortjener, idet han oplyser, at Afsætningen af 1.ste Udgave kun er et halvt Dusin om Aaret, og at der endnu er et Lager paa 539 Eksemplarer. I en net lille Publikation udkom hos Cotta »Gedichte von Oehlschläger. Zweite vermehrte Auflage« 1844. Eftertrykkeren i Wien, Grund (Noten til 27,23-24) optog »Gedichte« i sin Udgave af Oehl.s »Dramatische Werke« IV 1820 133 ff. En særskilt

Udgave var blevet eftertrykt allerede 1818 ssts. af B. Ph. Bauer som »Gedichte. Neueste Auflage«. • 35,27-28 *Axel har saa mange Berøringspunkter med Schillers Dramer*] om Afhængighed, Lighed og Ulighed med Schillers Dramer se H. Topsøe-Jensen i »Edda« XV-XVI 1921. • 35,28-29 *gjorde . . Correggio mere Opsigt*] om Modtagelse af »Correggio« i Tyskland se K₂ 161: 178,18 og 152: 167,21.

36,4 *En har allerede kaldt den Prosaens Apotheose*] muligvis P. Hjort selv. I Afskriften af Dagbogsoptegnelserne bemærkes under 6/1 1818: »Der irrende Ritter er egentligen Prosalivets Forherligelse«, og han fortsætter: »Betænker man alle vore Digteres Trivialitet, paa Schack Staffeldt nær, have virkelig Tydskerne Ret, naar de sige: Die dummen Dänen« (NKS 2363,4°). • 36,12 *Løveridderen*] jfr. 41,10-11. • 36,13 *Eve/n]tyret i den fremmede Stad*] optaget i 2. Udg. af »Gedichte« 1844 224 ff. • 36,18 *der Wunderbaum*] se K 356: 193,17.

630°. 22/1 1818. *Fra Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Om Rollebesætningen i »Axel og Valborg«, bestemt til Skuespiller Liebes Benefice.

Liebes Benefice] se K₂ 242: 391,25.

631. Kbh. 3/2 1818. Til P. Hjort. NKS 2411,4°. Trykt: P. Hjort: Krit. Bidr. Lit. hist. Afd. I 100-05. Brevet findes i en Afskrift ved C. Hauch i NKS 1674,2°,VI,15.

37,4-6 *Breve . . fra min Reise . . er 1ste Deel udkomne*] Adr. 23/12 1817 averterer: »Fra Pressen er udkommen: En Reise, fortalt i Breve til mit Hjem, af Oehlenschläger, og faaes heftet paa Trykpapiir for 5 Rbd. 1 mk., Postpapiir 6 Rbd., 1 mk., i Norgesgaden 190 i Stuen«. Rejsens 2. Deel averteredes udk. i Adr. 29/7 1818 »heftet paa Trykpapiir for 3 Rbd., Postpapiir 4 Rbd.«. Om Baggesens Breve til A. Oehlenschläger i Anledning af hans Rejse se Noten til 78,13-14 og Br. 659. I sit Søndagsblad Nr. 1-5 1818 leverede Jens Kragh Høst en til Lejligheden ironisk afpasset Gennemgang af de faktiske Begivenheder og finder tilsyneladende heri en vis Portion af almen Interesse for siden at opholde sig over det alt for private og betydningsløse (som f. Eks. hans Længsel efter sine Børn og ærlige Interesse for det materielle), idet Anmelderen paastaar hans Hensigt først og fremmest er at gøre Oehl. opmærksom paa de Pletter (og Rec. giver adskillige (løsrevne) Eksempler paa Sjuskeri, daarlige Vittigheder, skæve Domme, Selvmodsigelser, Begrebsforvirringer etc.), som Forfatteren burde fjerne i sin, som Rec. hører, paatænkte tyske Overs. Provst Schmidt bemærker 30/3 1818, at Oehl. af Høst har faaet »desværre fortjente Skrup« (Dagbøger II 1969 137), og overvejende blev »En Reise« mødt med Latterliggørelse og Forbehold. Molbech skriver 6/1 1818 til R.

E. Bruun: »Jeg har . . læst en Reise . . af Oehlschläger (thi Fornavnet har han nu for ei at være mindre end Goethe, kastet bort). Den indeholder jo naturligviis adskillige ret artige og nogle interessante Ting – men ogsaa langt mere, som er trivielt, smaaligt og reent ubetydeligt eller barnagtigt . . Nei, da er dog Goethes Reise, med al sin Jævnhed, noget andet. Men hist see vi vist nok ligesaa meget Manden Oehl: i Prosa, som her den rejsende Digter, der hos Oehl. ganske er bleven hiemme, slutter Molbech ganske Baggensenk (NKS 3523,4°). Hans brave Ven, Medicineren R. E. Bruun, er rystet og forarget. Han skriver 23/10 1818 til Kolderup Rosenvinge: »Jeg har længe forsvaret Oehlschl., jeg har selv i Rom, hvor det er svært, gjort al mit mulige, men i Paris var det umuligt. . Oehl. kan ei sige, Fædrelandet ei har belønnet og høiagtet ham, men han har ei saa behandlet det. Det bør han føle, og føle ordentlig. Dersom Oehl. havde stræbt at bedre sig, ja da var det en anden Sag, men alle Budskab fra Hiemmet mælde mig det modsatte« (NKS 3031,4°). Uvilligt skriver ogsaa Jacob Deichmann 1/8 1818 til Molbech: »Jeg kan ikke komme tilrette med den alt for tit eller rettere sagt bestandigt sig yttrende Forfængelighed . . den evige Omtalen om sig selv, uden at man i psykologisk Henseende lærer det mindste deraf« (NKS 2336,4°). Prof. Jens Møller har Brevene moret, men han oplyser samtidigt, at den »fornemme Verden vedbliver endnu at finde Øhl.s Reise flau« (K₂ 239-40: 389,20). Ogsaa bedre Folk paa Landet var Rejsebrevene imod. Huslærer paa Lerchenborg, teologisk Kandidat Peter Ingerslev noterer 28/8 1818 i sin Dagbog, at han temmelig drøit har indladt sig med en tilstedeværende Fremmed, der var lidenskabelig indtaget mod Forfatteren, »og isærdeleshed noget uforsigtigt indladt mig imod Damerne, da de diktatorisk istemmede Fordømmelsen, hvilket klædte dem saa saare slet« (NKS 2678,4°, p. 49-50). Ogsaa Molbechs Veninde, Lensbaronesse Louise Guldencrone beklager 4/12 1818 »Oehlschlägers uheldige Pen i hans flau Breve, som stedse bliver en Plet for ham« (NKS 2336,4°). Som et Ekko af en større Verden udtaler Birgitte Andersen, Rahbeks »anden Olsen«, der har fundet »En Reise« i Bakkehusets Bibliotek, 4/7 1819: »jeg tvivler om at jeg læser den til Ende!« (Bølling Brevs. 4°). Men der var ogsaa moderate og positive Dømme. Brøndsted finder i et Brev til Baron Schubart 31/1 1818 i Rejsens første Del »meget godt endog ypperligt, men tilmed adskilligt heel maadeligt Gods« (Schubarts Papirer, Pk. 24, RA), og daværende Adjunkt ved Herlufsholm Nik. Fogtmann udtaler til Molbech 24/3 1818, at Brevene, trods det meget ubetydelige, »have moret mig for den Oprigtighed og det muntre Lune, som hersker deri« (NKS 2336,4°). Og moret har »En Reise« ogsaa Oehl.s senere trofaste Korrespondent og Vaabendrager Chr. Wilster: »Scenen med Barberen, Præstens Tale om de 8 Flasker Vin, Affæren med Grevinde Arnim og flere Munterheder ere nydeligt fortalte. Bemærkningerne om

hans egne Værker ere kritisk interessante, og alle de Steder, hvor han omtaler sine Børn, især Digtet til d. 28de Juli og Slutningen af Bogen, ere ukunstlet rørende. Men det gaar her næsten som overalt; det nytter ikke, at man præker den evangeliske Tro, at Oehlschlæger er Danmarks største Digter, man kan sjælden finde nogen sympathiserende Sjæl . . .« (Museum 1891 II 320). Meget indtaget er Claus Pavels af Oehl. i Tøfler: »vistnok findes der mange Ting i den, som ikke passe til den Høitidsklædning, hvori det stive Decorum byder at fremstille sig for Publicum . . . men at en Mand, hvis Genie og Fremstillingsgave ellers er bekjendt nok, engang stiller sin Individualitet tilskue, viser os Mennesket, ikke blot Digteren, hvad skader det? Bidrager det ikke tvertimod til for Samtid og Eftertid at fuldende Mandens Charakteristik? Jeg lider saadant overmaade godt . . .« (Dagbøger 1817-22 I 415 f.; jfr. ssts. 442 f.). Og det synes ogsaa B. S. Ingemann, som 19/2 1819 skriver fra Rom til Carl Luno: »Tak for 2 Deel af Øh.s Reise: den har moret mig meget; saa aabenhjertig naiv og lystig en Rejsende, som siger Løst og Fast hvad der falder ham ind, kan man ikke andet end holde af . . . og karakteriserer saa ganske Øh. baade som geniask og adamisk Person, at, er end Bogen intet Konstværk, saa er den maaskee noget bedre: et Naturprodukt« (Breve fra og til Ingemann 108).

38,15-19 *Derimod – høist aphoristisk . . .*] Chr. Molbech omtaler 6/1 1818 til R. E. Bruun »Hjorts flygtige, uilfærdige, let udjagede, ikke just tomme, men dog intet mindre end gedigne eller indholdsrige Breve . . . jeg holder nok af ham, men siden jeg har erfaret, hvor lidt paalidelig han er, og at Sandhed ikke er ham hellig nok, kan jeg ikke troe ham saaledes som før. Et godt Hoved er han, men hidsig, flygtig og forfængelig; glimre vil han, og Gedigenhed mangler ham. Nu indsluger han en Hob ufordøiet Tydsckhed, søger alskens lærde og betydende Personer op, søger at gjøre sig giældende hos dem, og gaaer dermed til Rom. Imidlertid vil han vist lære endeel, især af Konsttheorien, og komme hjem med mange gode Anskuelser; men Dybde frygter jeg for, han ikke henter paa sin Reise« (NKS 3523,4°). ● 38,25 *Deres besynderlige oeconomiske Ængstelighed*] se K₂ 366: 223,5-16 og Noten til 24,7-14. ● 38,30-31 *Fordi en Gavtyv har stiaalen nogle Penge . . .*] se Noten til 9,1. ● 38,31-39,1 *De vil have en pludselig litterair Revolution*] jfr. 9,4.

39,5-6 *De mener Jngemann har fordærvet den Smule Smag der er tilbage*] jfr. 8,28-29. ● 39,31-40,1 *Hvad De siger mig om mine tydske Digte . . .*] se 35,17-36,19.

40,1 *Deres Reflexioner*] »Reflexioner over Litteraturen« i Athene VIII-IX 1817. ● 40,2 »*Forsvar for Uvidenhed*«] Baggesens Angreb paa Oehl. havde ifølge P. Hjort to Yndlingspaastande: Ewalds Forrang og Oehl.s Uvidenhed. Og herom hedder det: »Begrebet om Dannelse er hos Mængden saa urigtigt, at man ikke maa undre sig over, at den holder den Digter for

udannet, om hvem den veed, at han ei er lærd. Mange ere ogsaa glade ved, at have denne Krog, ved hvilken de kunne udrive sig et Par Stilke af hans Laurbærkrands, eller i det mindste øiebliklig sammentrykke denne, naar den synes alt for mægtig at ville udbrede sine Blade« (Athene IX 91). Herhenhørende skriver P. Hjort siden i Anledning af Oehl.s »Levnet« 29/5 1831 til Atterbom: ». . Ø. skal enten tie eller digte. Alt andet duer han ikke til, ikke engang til at føre en Samtale . . Naar han kommer hjem [fra Tyskland] skal han være Rector Magnificus. Det er ogsaa een af [Fejltagels]erne at han blev Professor. Han g[r]iber nu – efter Baggesens ubillige Beskyldninger for hans formentlige Uvidenhed – enhver Leilighed for at give sig Skin af at være en Lærd! Hans Professor-Ære er ham næsten vigtigere end hans Digter-Ære« (Univ. Bibl. Upsala. Fot. KB). ● 40,3-4 *forsømte . . Pudsningen . .*] vistnok havde P. Hjort indrømmet, at der i Oehl.s jambiske Vers var flere Fødder med en urigtig Kvantitet, men havde med megen Vægt og i høj Grad fremhævet Oehl.s rige Versekunst i Forhold til Baggesens og Ingemanns (Athene VIII 180-84). ● 40,8-12 *Efter at Fostbrødrene var kommen ud . .*] averteret udk. i Adr. 1/2 1817. Se Lieb. VII 345 ff. Provst Schmidt bemærker 6/11 1818, at han har haft Besøg af Carl Heger, som fortalte om den ændrede Slutning (Dagbøger II 1969 76). 24/3 1818 skriver Nik. Fogtmann til C. Molbech: »[Oehl.s] Fostbrødre ere da nu bleven til virkelige Fostbrødre, og Stykket til en Tragødie. Nu skulde jeg dog tænke, at man finder den god. I det mindste troer jeg, at dens største Mangler ere hævede, nemlig det foregivne Fostbroderlaug og Opløsningen, der vistnok var flau efter den første Udgave. Nu synes jeg ganske godt om Udgangen, der contrasterer stærkt mod Begyndelsen, hvori de Elskende ville begynde et mageligt Borgerliv, men maa tilsidst ende med en sørgelig Død, hvorved deres Kjerlighed først bliver ret reen og stærk og tragisk!« (NKS 2336,4°).

41,8 *Brentano hørte med Henrykkelse*] jfr. B₂ 455: 372,7-10. ● 41,10-11 *Er Løveridderen bedre end Valravnen?*] Molbech skriver 27/9 1816 til R. E. Bruun, at Oehl. »læste . . for mig i Søndag en smuk tysk Oversættelse af Valravnen . .« (NKS 3523,4°). En trykt tysk Overs. af »Løveridderen« findes ikke Udg. bekendt. ● 41,26 *Atterbom*] om Atterbom og Oehl. se K₂ 467: 381,8; Noten til 274, 13-14 og Br. 894°. ● 41,27-28 *Guds Moder*] se Noten til 34,24-27.

632°. Kbh. 19/2 1818. Til Fr. Nicolai [ø: D. F. Parthey]. Deutsche Staatsbibliothek, Berlin. Fot. KB.

Haabede, at Forlæggeren havde sendt ham Resten af Honoraret for Overs. af »Ludlams Hule« og »Freias Alter«. Afskrifterne skulde han have haft hos Grev Brühl, men i Stedet sender Oehl. sine egenhændigt skrevne, idet han efter deres Modtagelse imøde-

ser omgaaende Betaling og spørger, om Pjecerne kommer til Paa-ske.

Overs. af »Ludlams Hule« og »Freias Alter« se Noten til Br. 610.

633°. 25/2 1818. Til J. P. Mynster. Udskr.: »S: T: Herr Dr: J. Mynster. Ridder af Dannebrogens«.

Spøgefuld Middagsinvitation med en Undskyldning for at han ikke har været hos ham for at takke for – hvad han ikke her vil nævne.

634. Rom 21/3 1818. Fra P. Hjort. NKS 1674,2°.

P. Hjort skriver 28/1 1818 til Olivia Rasbech: »Oehenschlaeger har endnu ikke skrevet mig til. Jeg troer dog han er vred« (NKS 2411,4°, 87) og 20/2 s. A.: »Kan du ikke af Sofie [ø: hans Kusine Sophie Schjørring] udlokke noget om Oehenschlaeger? Endnu har jeg hverken Brev fra ham eller Hauch« (sstts.). Om hans voksende Irritation over sit Forhold til Oehl. vidner allerede en Dagbogsnotits 4/12 1817: »Med Oehenschlaeger maa jeg omgaaes sjeldnere. Der kommer intet ud af; thi han er uforanderlig. Skade for ham, den Stakkell, thi alle Folk sige da, at han er utaknemmelig, siden de troe at Paragrapherne kun vare et Venskabsbeviis« (NKS 2411,4°, VI).

42,7 i *Gaar Aftes modtaget Deres Brev . . .*] om Br. 631 af 3/2 1818 og dets omstændelige Vandring til Rom, hvor P. Hjort først fik det i Hænde 20/3, se Krit. Bidr. Lit. Afd. 1. Bd. 99. Dagen efter noterer han i sin Dagbog: »Nu er det Pligt at tage Bladet fra Munden og sige ham Sandheden, som han aldrig hørte« (NKS 2411,4°,VI). Videre meddeler hans Dagbog: 24/3-29/3 »Brev til Oehenschlaeger«: 30/3 »Gjennemseet Brevet til Ø«; 3/6-4/6 »Omskrevet Øs Brev«; 16/6-17/6 »Brev til Øhenschlaeger og Sibbern; 18/6 »Brev til Ø. sluttet« (sstts.).

635°. Wien 23/3 1818. Fra J. W. Ridler. NKS 1674,2°.

Ønsker at erfare hvad Prof. Simonsen kan foreslaa ham af nyere Litteratur om Normannernes Historie og har i et Brev, som Friherre v. Rost vil bringe, opført en Liste over danske Desiderata til Univ. Bibl. i Wien. Beder ham hilse bl.a. Nyerup og Biskop Münster, hvis personlige Bekendtskab i særlig Grad har glædet ham.

Daværende Overbibliotekar ved Univ. Bibl. i Wien J. W. Ridler (K₂ 376: 239,4) havde 15/5 1815 skrevet til Moldenhawer, at han beskæftigede sig med Normannernes Historie og spurgt, om Det kgl. Bibliotek havde Materiale til en saadan Undersøgelse (NKS 2397,4°). Nogen Reaktion fra

Moldenhawer er ikke registreret hverken i Kbh. eller Wien. ● *Prof. Simonsen*] Ridler, der havde lagt sig efter Dansk, har sandsynligvis kendt Vedel Simonsens »Udsigt over Nationalhistoriens ældste og mærkeligste Perioder« (1813-16), som indeholdt en Del Kildestof og bl.a. fortalte om nordiske Valfarter og Korstog. ● *Friherre v. Rost*] er ikke fundet i Rejselisterne og ikke identificeret. ● *hulse . . Nyerup og Biskop Münster*] Materiale til Belysning af personlige Relationer kendes ikke.

636. Rom 24/3-28/6 1818. Fra P. Hjort. NKS 1674,2°.

42,24 *Deres*] Br. 631.

43,4-5 »*kolerisk Temperamenta*«] se 37,27-28. ● 43,26-30 *Saa psykologisk sand . .]* jfr. 37,7-11.

44,4-6 *Næsten tre Aar førend jeg tænkte at skrive imod ham . .]* om P. Hjorts paastaaede beskedne Kendskab til Jens Baggesen se »Tolv Paragrapher« 220, Noten. ● 44,6-7 *tidligere Bekjendtskab til Deres Kone, ogsaa bekjendt med Dem*] se P. Hjort: Krit. Bidr. Lit. Afd. I 106-07, Noten. ● 44,17-18 *en kjendelig Uroe havde ladet sig mærke især i Deres Forelæsninger*] om P. Hjorts tidlige Nedvurdering af Oehl.s æstetiske Forelæsninger se særlig den i Kritikken over Ingemann (Athene VI 367-69), siden i Krit. Bidr. Lit. Afd. I 28 ff. optagne Reflexion Nr. XIV og Bekendelsen i Krit. Bidr. Konsthist. Afd. 67, Noten. ● 44,27-28 *Jeg havde faaet Smag paa Philosophien*] se Fortalen til Krit. Bidr. Kirk.-etisk Afd. ● 44,29-30 *arbejdede hemmeligen paa en filosofisk Prøisafhandling*] »om Grundene til Uenigheden mellem Filosoferne om Villiens Frihed«. Opgavens latinske Ordlyd i Erslew I 1843 661. Den belønnede Afhandling blev et Forlæg for hans Kritik af Howitz, som han siden selv oplyser (Krit. Bidr. Kirk.-etisk Afd. Noten XXXIII f.).

45,15-16 *De advarede mig . . imod Schelling og Schlegelerne*] Oehl. udtaler, han ikke var uvidende om Landkortet og Hovedstæderne i Filosofiens Rige (AI 239,12-13), men tilstaar, at de moderne Filosoffers Meninger maatte oversættes for ham i Folkesproget af kyndigere Venner, og at han ikke selv havde Taalmod til at læse dem (Levnet I 213 f.). Om sit beskedne Kendskab til Schelling udtaler Oehl. sig B II 124,1-14, om sit Forhold til Brdr. Schlegel se K 225-26: 139, 25-26. ● 45,16-17 *hvis Skrifter . . paa den Tid vare min kjæreste Læsning*] se Krit. Bidr. Lit. Afd. I XXVI og Krit. Bidr. Kirk.-etisk Afd. VIII f. ● 45,18-22 *De anpriste . . Herder . .]* Oehl. siger i sin Forelæsning over »Fiesco«: »Den store Herder vakte ved sit varme Hierte, sin Phantasie og sine almeenfattende Siælsevner mere Ideerne, end han tydelig udviklede dem« (Om Evald og Schiller II 42). ● 45,23-25 *Lessing . . De forgudede ham . .]* »Ingen nyere æsthetisk Critiker forekommer mig at have havt et skarpere og renere Seeglas end Lessing« (ssts.). P. Hjort havde i »Athene«, Maj Heftet 1816, polemiseret mod Lessings Paastand i »Laokoon« om Skønhed som Kunstens Formaal og hvori

laa, som han senere udtaler, en stille Opposition mod Oehl.s ufilosofiske Forelæsninger (Krit. Bidr. Konsthist. Afd. 67). ● 45,24-25 kaldte Aristoteles's Poetik »Deres Fader Vor«] ligesom Lessing (Evald og Schiller II 74). Om P. Hjorts Kritik af Aristoteles' Poetik se Athene VI 1816 354,370-71. Se ogsaa den ovenfor nævnte Reflexion Nr. XIV. ● 45,25-26 *kun ringe Tanker om Jean Pauls dybsindige Værk over Æsthetiken*] P. Hjorts Bemærkning om Oehl. og Jean Pauls »Vorschule der Ästhetik« (1804) faar staa ved sit Værd. Om dets Betydning for ham i de unge Aar se F. Billeskov Jansen i »Nordisk litteraturhistorie – en bog til Brøndsted« 1978 129-31. Oehl. omtaler i sine Forelæsninger 1811-12 den nyere Tids Æstetikere og nævner blandt flere »den phantastiske, dybsindige Jean Paul« (Evald og Schiller II 43).

46,12-13 *min Taushed om . . . Jesus i Naturen*] jfr. 41,7-10. ● 46,25-27 *Deres stærke Individualitet, som . . . aldrig vil tillade Dem at have . . . Venner . . .*] i Krit. Bidr. Lit. Afd. I 109 f. tilføjer P. Hjort her en oplysende Note; jfr. ssts. III 4 og Vilh. Andersen III 92 f. Jonas Collin skriver 8/3 1845, at »Gienfærdet paa Herlufsholm« ikke er antaget, og at Oehl. for sin egen Skyld burde tage Stykket tilbage, og han fortsætter: »Tvivler Du paa at enten Mynster eller jeg mene det ærligt med Dig? Det kan Du ikke. Men stol ikke paa de Høfligheder Folk sige Dig i Øinene. Jeg har mere end een Gang ved slige Leiligheder hørt »ja hvem skal sige ham det (det Ubehagelige)«. Nu har jeg gjort det denne Gang, og, vist ikke uden Overvindelse, udsat mig for Din Uvillie« (NKS 1674,2°).

47,16-18 *ved at udmærke . . . et enkelt Sted . . .*] ligeledes sagde Thorvaldsen til Ludvig Zeuthen: Oehl. »betragtede det som en Fornærmelse, naar jeg roste et af hans Stykker, da det var ham, som om jeg derved nedsatte de andre« (F. L. Zeuthen: Min Udenlandsrejse 1875 66). ● 47,19-20 *Grundtvig var ikke værdig til at løse Baggensens Skotvinge*] P. Hjort havde i sine Reflexioner meget beklaget, at Grundtvig misbrugte sine sjældne Anlæg for at kaste sig i Armene paa den eneste saliggørende Tro, han vilde finde i Luthers Lære, som han blandede med egne Grovheder og sin ukristelige Egoisme. Vistnok vilde hans Verdenkrønike altid være et interessant Arbejde, men hvad skal man sige om hans arrogante Meninger om de moderne Filosofer i Dannevirke; jfr. K₂ 309: 150,2-9. ● 47,22 *Deres Ringeagt for Philosophien*] »Hroars Saga« havde ydermere givet P. Hjort Materiale i Hænde. I Fortsættelse af det i Noter til K₂ 351: 193,27-28 citerede Brev til C. Molbech skriver han: »jeg kunde næsten have Lyst til at skrive ret vidtløftigt om Hroars Saga, dersom jeg kunde indsee, om det var sandt, hvad jeg her korteligen har sagt, og om det var det passende Øieblik eller om det ikke var fornøftigere at lade ham gaae sin egen Gang, da man skylder ham saa uendelig meget, neppe gjør andet end irriterer og ærgrer ham, og skriver noget, som Ingen fatter« (NKS 2336,4°). Foranlediget af et Brev fra Nik. Fogtmann 16/5 1834 bemærker Hjort, at Grunden

til at Oehl. dengang skrev en Roman var »for at slippe engang for det tragiske Harnisk. Men Øhl. greb fejl, idet han antog, at Reflexionen kunde godt gå i Slobrok og dog se ud, som om den var fuldt påklædt. Dersom Baggesen, der havde klart Øje herfor havde begrændset sig til at påvise denne Mangel, så kunde han have forsvaret en Klage over Mangel på Dannelse, men mange urene Elementer blandede sig strax i hans rene Iagttagelse« (Breve til P. Hjort II 158, Note 4).

48,2-4 *De blev misfornøiet med at jeg forsvarede Foersom* . .] irriteret over Th. Thaarups antisemitiske Pjecer og hans Angreb paa Shakespeare skrev P. Foersom anonymt i Athene Oktober 1816 et »Sendebrev fra William Shakespeare i Elysium til Thomas Thaarup i Smidstrup«. • 48,23 *Deres sidste Brev*] Br. 631.

49,2 *det Sted af Corinna*] se 9,9-12. P. Hjort skriver 19/7 1818 fra Albano til Olivia Rasbech i yderlig slet Humør: »Ikke et Menneske som jeg kan fortro mig til . . Til Lykke har jeg Homer, den kan jeg dog udholde at læse, og den beroliger mig stundom. Og paa den anden Side er jeg saa forstemt, at jeg ikke græd en eeneste Taare, da jeg forrige Uge forsøgte at læse Corinna« (NKS 2411,4°). • 49,3-4 *En overordentlig Lykke . . at jeg . . blev fortrolig med Schönheyders*] i sin Anmeldelse af Salonen 1824 omtaler P. Hjort Hornemans Portræt af J. M. Schönheyder: »Dette kraftløse Hoved vil kun lidet tilfredsstille den, som har set den ildfulde Olding, det forestiller, på sin Kampplads for Skrankerne« (Krit. Bidr. Konsthist. Afd. 135). Højesteretsadvokaten havde været P. Hjorts Defensor i Sagen mod Baggesen. Oehl. kendte S. fra Assessor Hegers Gaard og som Medlem af Borups Selskab, hvor han mindedes ham ved hans Død (Lieb. XVIII 273 f.). Sønnen, senere Justitssekretær i Højesteret og Justitsraad Johan Martin S. (1793-1866), skriver 5/7 1825 til P. Hjort: »At jeg glæder mig særdeles meget ved din Gave [et Kobberstik], derom behøver jeg vist ikke at forsikre Dig min kjæreste Ven! men den vil tillige ret smertelig erindre mig om, hvad jeg har tabt i Dig. Jeg troer vel, at jeg kan kalde Gamborg og Riise mine oprigtige Venner, men de kunne dog langt fra ikke udfylde den Plads i mit Hjerte, som Du, min inderlig elskede Peder! havde og endnu stedse har. Din efter min Formening saa rigtige Anskuelse af Livet mangler dem næsten aldeles, og Du kan troe, at jeg i mange [af] Livets Begivenheder ret føleligen savner dit Raad og din Bistand. Jeg er dog nu i Grunden eene, nu da Du er borte, og sandsynligen vil aldrig dette Savn afhjelpes« (NKS 2411,4°). • 49,24-26 *Mine bedste Venner ansaae mig for en Partigænger* . .] jfr. Krit. Bidr. Kirk.-etisk Afd. XIV. C. Molbech skriver 7/1 1817 til R. E. Bruun: »En Feil har Hauch tilfælles med Hjort og P. Wegner, at de ere blinde Tilhængere af Oehlschläger - dog er Hjort den mest seende« (NKS 3523,4°). • 49,29-30 *For at prøve Dem . . skrev jeg Kritiken over Ludlams' Hule*] se K₂ 150: 165,4.

50,8 *Molbechs Brev*] Br. 498. • 50,28-30 »*saae mig nødt(?) til . . .*«] jfr. 37,15-19.

51,3-5 *Hvad er dog denne Karl for et Væsen . . .*] jfr. Krit. Bidr. Lit. Afd. 2. Bd. LV ff. • 51,14 *hans Kritiker*] i »Danfana« først og fremmest. • 51,21 *som desuden en Anden havde paataget sig*] P. Hjort havde i sin Tolvte Paragraph udtalt, at »en Giendrivelse af Baggenses Kritiker deels ligger udenfor Paragraphernes Plan, deels paa en Maade vilde være en utilladelig Jagt paa de Enemærker, Hr. P. Wegner eengang har udseet sig« (Athene VII 566). Men P. Hjort mente samtidig, at der skulde skarpere Lud til Baggenses Hoved end P. Wegners Satire, der »var altfor fiin og holbergsk til, at den skulde have virket betydeligt paa Publicum i Almindelighed, der var vant til en langt større og grovere Dosis« (Tolv Paragrapher, Fortale). • 51,23-25 *Udtydningen af det berygtede Brev . . .*] Br. 227: »Noureddin til Aladdin«, analyseret i den 6te Paragraph (Athene VII 1816 186-93).

53,19 *min tolvte Paragraph*] herom Noten til 9,21. • 53,20-21 *Præsten Mynster hindrede mig i at forelæse Dem den*] Mynster kom for at byde Oehl. Farvel (Krit. Bidr. Lit. Afd. I 119, Noten). P. Hjort kendte ikke dengang Mynster, der »siden blev min Velgører og min Ven« (Krit. Bidr. Kirk.-etisk Afd. XXX). • 53,25 »*jeg ikke var ærlig*«] se Krit. Bidr. Lit. Afd. I 120.

54,11 *jeg skrev Dem til Wien derom*] se B II 115,2-116,3. • 54,17 *Nu anfører De selv Forandringen*] se 40,8-11; uden at indlade sig herpaa, hæfter P. Hjort sig alene ved Oehl.s Udsagn, at han taaler »ægte god Kritik«. • 54,21-24 »*Jeder, der in sich fühlt . . .*«] Lægen Varazios Replik i Goethes »Lila« 1. Aufzug (Weimar Ausg. 1. Abthl. XI 46). • 54,25-27 *Det Forsvar for Uvidenhed . . .*] jfr. Noten til 40,2. • 54,27-28 *jeg har ikke viist Dem Agtelse nok i Reflexionerne*] se 40, 1-4 med Noter.

55,28-29 *den billige Foragt, De viste Baggenses Kritiker*] se K₂ 157: 173,16.

56,22-23 »*den bequemme Maade, jeg, ved Deres Godhed . . . unægtligen reiser paa*«] trods alle Divergenser glemte P. Hjort ikke dette. Han skriver til Olivia Rasbech dat. München 6/11 1820: om Rejsens umaadelige Betydning for ham, »hvorledes det indeholder en Opdragelse til at blive til Noget, som jeg aldrig var blevet, om jeg ikke var bleven sendt ud i fremmede Lande. Tilfælde, blot Hendelse, kan man dog ikke finde, i, at jeg uden mindste Medvirkning kom til at begynde denne Reise, – det skylder jeg alene Øhlenschlaegers gode Hjerte og hans Venskab for mig« (NKS 2411, 4°, 90). • 56,24-26 *den dobbelte Ubehagelighed . . .*] se K₂ 366: 223,5-16 og Noten til 24,7-14. • 56,27-28 *at jeg ønsker en »pludselig litterair Revolution«*] jfr. 38,31-39,1.

57,16-18 *Jeg har i en af mine Reflexioner . . .*] Athene VIII 177 ff.; jfr. ssts. IX 74 f. • 57,26-28 *en Sværm af Forfattere, der omtrent forholdt sig til Dem, som de danske Sandheds-Helte til Ewald. Og kunde man sætte ham til Side for Baggese . . .*] se P. Hjorts Anmeldelse af Frankenaus Digte, hvor Kantianernes Sand-

hedssøgen modstilles Ewald (Krit. Bidr. Lit. Afd. I 75; jfr. Anders Thuborg: Den kantiske Periode i dansk Filosofi 1790-1800 1951 119 f.) og Reflexionen om Baggesen-Forgudelsen (Krit. Bidr. Lit. Afd. I 21-24). ● 57,29-58,1 *sætte Dem tilside for Ingemann . .*] om Jens Møllers panegyriske Anmeldelser af Ingemanns Arbejder og P. Hjorts Angreb derpaa se H. Schwanenflügel: Ingemanns Liv og Digting 1886 109-17. P. Hjort skriver til Sibbern 18/12 1817: »Om Ingemann havde [Schelling] nyligen hørt eller læst, at han havde reent fortrængt Oehlenschläger, hvorom han da fik tilbørlig Besked« (Nyt dansk Maanedsskrift I 1871 247). Men ikke alene det almene Publikum herhjemme priste Ingemann paa Oehl.s Bekostning. J. G. Adler skriver 3/3 1815 fra Augustenborg til Carl Heger: »At Hagbarth og Signe snart kan ventes er mig kjært af mere end een Aarsag; Ingemann er paa Veien til at giøre Ø. Rangen stridig i de høie Herskabers Yndest« (Carl Hegers Arkiv, RA). Ogsaa i Norge havde Ingemann faaet sig et Navn. Claus Pavels noterer 31/8 1815: »Fra at erklære Oehlenschläger for Europas største nulevende Digter og sætte ham over Goethe selv, er nu Sverdrup [K 162: 274,16] gaaet over til at ansee Ingemann for et sandere poetisk Geni« (Dagbogsoptegnelser 1815-16 1867 203). Ingemanns Ven Th. Schorn skriver 14/10 1816 fra Holmestrand: »O! gode Ingemann kunde jeg blot sige Dem, hvor elsket De er her i Norge! – Hvor jeg kommer, hører jeg sjeleglad Deres Navn udtalt med Henrykkelse og Beundring – Alle ønske at see Dem og tale med Dem! O! havde De dog været med mig! Hvor vilde det glæde Dem, at see det Indtryk, som De har gjort paa saa mange Hierter, der opflammede af Deres fromme Sang, vistnok paa brænde høiere for Dyden end nogensinde« (NKS 2651,2°). Om den daværende Dyrkelse af Ingemann i Norge se iøvrigt Knut Nygaard: H. A. Bjerregaard 1966 31 f.

58,4-5 *At . . P. Wegners smaa Skrifter vintet have hjulpet»* jfr. 9,23-25. ● 58,11-13 *De holder mit Brev for »en ung Herres Vink . . «*] jfr. 40,14-15. ● 58,14 *ganske misfornøiet med den sidste Samling af Goethes Digte*] P. Hjort skriver 13/10 1817 til C. Molbech: »Intet har i lang Tid saaledes fængslet min Opmærksomhed som at see hvorledes Göthe afkræftes. – Er det dog ikke sørgeligt? Jeg begriber ikke hvad der har bragt ham til at indblande saamange Ubetydeligheder i den nye Udgave af hans Digte [Gedichte 1-2 1815], naar det ikke er Alderens Blindhed« (NKS 2336,4°). Men 16/12 s. A. tilbagekalder P. Hjort sin Dom i Brev til samme, som benytter det som et Eksempel paa P. Hjorts Selvmodsigelser: »Hvad han havde sagt om Goethes Digte i den nye Udgave er nu aldeles »skeet efter Oehlenschlägers Udsagn i Berlin, men nu »tager han sine Ord ganske tilbage« – hvilket ikke klæder en Æsthetiker godt« (C. Molbech til Bolette Deichmann 8/1 1818 NKS 2336,4°, III). ● 58,22-23 *Deres tyske Digte . .*] se Noten til 35,17. ● 58,29-59,2 *da De selv byder Tydskerne Deres Arbejder . .*] P. D. A. Atterbom skriver i

sine Anteckningar om Wien: »Oehlenschlägers anseende i Tyskland begynner nu att komma på upphällningen, till och med i Wien, der han har många personliga vänner och en tid i hög grad ägde allmänhetens tillgifvenhet. Den fåfånga, som dref och nu fortdrifver honom till Tysk - skrifveri . . . hindrar honom ej att idka det på ett så lättsinnigt sätt, att Tyskarne ändtligen ledsna vid honom. Det är också, bland mycket annat, förunderligt hvad den mannen, som dock nu skrifvit Tyska i så många Herrans år, behandlar Tyska språket miserabelt« (Minnen 564). Herhenhørende skriver han 9/4 1824 til Schelling, at kunne han overtale Fru v. Helwig til at fortyske hans Poesier, »so wär' es wohl möglich, dass ich (in dieser Hinsicht) in Öhlenschlägers Fuststapfen zu treten mich erkühnte, und zugleich oder nachher eine verdeutschte Auswahl meiner Gedichte versuchte« (Sammlaren 1918 105).

59,14 *Märchen*] herom K₂ 274: 73,12. P. Hjort noterede 29/12 1817 i sin Dagbog: »Aly og Gulhyndi forekom mig meget materiel og tom, da jeg paa Tydsk læste den i Nürnberg. De andre ogsaa, men om dem har jeg aldrig havt store Tanker. Den er Form uden Sjæl, Colorit uden Belysning, og overalt uden Idee« (NKS 2411,4°,VI) • 59,19 *Den materielle Fremstilling af Rafael*] i »Munkebrødrene« (Digtninger 2. Deel 1813, Lieb. XXV).

60,3-7 *At den egentlige Grund . . .*] hertil har P. Hjort siden knyttet den i K₂ 307: 146,7 anførte Note. • 60,14-17 *De siger endeligen . . .*] se 40,27-30. • 60,25 *om Christus*] »Der irrende Ritter«. Zweyte Romanze. Die Nacht. • 60,26 *det Stykke, i hvilket Shakespeare-Sophocles optræder*] »Die Erscheinung« (Gedichte 51 f.).

61,12-13 *Ludlams Hule lade de falde igjennem*] se Br. 624 med Noter. • 61,13 *Freias Alter beslutte de ikke at opføre*] se 16,15-17,1 og 32,20-33,5. • 61,13-14 *Correggio klippe de den femte Act af*] se K₂ 321: 163,24-25. • 61,14-16 *Grillparzer, som har skrevet en Sapho, . . . kalde de frem . . . paa Theatret!*] »Sapho« havde Premiere paa Burgtheater 21/4 1818. Schreyvogel noterer 21/4 1818 i sin Dagbog: »Sappho ist, besonders in den 3 ersten Akten, mit beinahe unerhörtem Beifalle aufgenommen worden; auch am Ende war der Lärm nicht zu bändigem. Man verlangte den Autor« (Tagebücher II 295). Aug. Lewald skriver: »Grillparzer [ist] nach seiner Sappho der Abgott der Wiener« (Ein Menschenleben III 1844 350 f.), og efter Premierer i Berlin var »der Enthusiasmus der »Sapho« . . . so hoch, dass man dem Dichter ein Lebehoch brachte« (M. Martersteig: P. A. Wolff 128). P. Hjorts Rejsefælle Atterbom var ogsaa meget begejstret (Minnen 553 ff.); men indrømmer siden, at Mad. Schröders Ageren muligvis har bestukket ham (ssts. 596). Herhjemme leverede Rahbek en Overs., som blev meget ilde bedømt. Chr. Lente Adeler skriver 20/11 1819 til J. G. Adler: »Börsenhalle fortæller at Rahbek er død; det er formodentlig en Satire: han er nemlig æsthetisk død, thi han har nys leveret en over alle Beskrivelser slet Over-

sættelse af Grillpartzers Sappho« (Adlers Arkiv, RA). Rahbek publicerede en Prøve deraf i Tilskueren 24/8 1819. ● 61,15 *der overgaer die Ahnfrau i Græsselighed*] om »Die Ahnfrau« se B II 212;8-12 m. Note. P. Hjort havde 6/2 1818 bemærket i sin Dagbog: »Die Ahnfrau. God Composition, ægte Poesi, men Ideen er skjæv og upoetisk« (NKS 2411,4°,VI).

62,3-4 *At Tydskland ingen lyrisk Digter har havt siden Novalis . . .*] jfr. 41,14-15. ● 62,12-16 *At dette Brev . . . vil opbringe Dem . . .*] 17/10 1818 skriver P. Hjort til sin Kæreste: »For Brevet til Øhlenschlaeger kan du være rolig; det er noget af det fornuftigste jeg i mit hele Liv har gjort, at jeg bragte Ende paa vort spændte Forhold, og Brevet er i det mindste ikke til min Skam« (NKS 2411,4°,87). At han dog levede i Uro og Spænding, vidner en Udtalelse Dagen efter: »Du maa skaffe mig at vide igjennem Sofie, om Reinhardt har læst mit Brev til A. Øl: . . . Jeg haaber han finder det er godt. – Da jeg her læste det i Anledning af din Beretning om hans Vrede, for Schönberg [K 297-98: 64,3-6] sagde han, det er ganske fortræffeligt, det er kun Skade, at det er for privat til at kunne blive trykt. Estrup, som er meget forskjellig fra ham, syntes dog ogsaa meget godt om det; han sagde: ja, det er sandelig et Ord i rette Tid, det Brev vil stedse gjøre Dem Ære. Du maa spørge Sibbern om han har hørt noget om det, og om han vil have en Afskrift at vise mine gode Venner, saa skal jeg see at bringe een istand. For mig bliver det meer og meer indlysende, at det er et Foretagende, der vil have for mig mange gavnlige Følger. Det er første Gang, at jeg reent og uden at skye noget har udtalt min Meening om Litteraturens Tarv« (NKS 2411,4°,87). 27/3 1819 skriver han igen herom til sin Kæreste: »Dersom jeg fra Øhlenschlaeger intet Svar faaer, saa maa jeg desværre ansee denne Taushed som en Erklæring, at han intet meer vil vide af mig at sige. Det gjør mig meget ondt, men jeg kunde, ved Gud, ikke have skrevet anderledes. Alle, de forskjelligste Mennesker, for hvem jeg læste den Æreserklæring, som han tvang mig til at give, have givet mig fuldkommen Ret« (ssts.). I Fortsættelse heraf skriver P. Hjort 21/9 s. A.: »Skaf mig dog endeligen at vide, om det er Vrede, Foragt eller Ligeegyldighed, hvorfor Øhlenschlaeger nu i fem Fjerdingaar ikke har svaeret paa mit sidste Brev. Vil han slet ikke vide mere af mig at sige?? Gud veed, at Ingen, Ingen har meent det saa redeligt med ham som jeg. Det kan dog enhver see, som kjender mit Forhold til ham« (ssts. 89). En Henvendelse til Christiane Oehl. med et Par Bøffelhornskamme var resultatløs (P. Hjort til Olivia Rasbech 18/11 1819; ssts.). Hvor oprevet han endnu kunde føle sig, viser en Afskrift af »Brevet til Øhlenschlaeger«, dat. »München første Paaskedag 1820« stilet til »Min kjæreste Reinhardt! For ikke at gjøre mig skyldig i noget Uoverlagt, som siden efter ikke stod til at ændre; saa sender jeg Dem dette Brev til Gjennemlæsning, og beder om Deres venskabelige Raad, hvad jeg vel skal tænke og – gjøre, da

Øhlenschlaeger ikke engang vil svare mig. Deres hengivne P. Hjort«. Denne Kopi blev ikke afsendt, men fik siden følgende Paategning: »Sorøe. April 1828: Skal om ikke før, trykkes efter min Død til min Kritiks Retfærdiggjørelse! P. Hjort. fiat justitia – pereat mundus!« (NKS 2411,4°,78). Men helt opmuntret skriver han 31/7 1820 til sin Kæreste fra Paris: »Det var ret ypperligt, at Du engang talte til Øhlenschlaeger. Han har ganske Ret i at sige, at jeg vil »hovmesterere« ham, kun maa man bemærke, at derved ikke forstaaes den sædvanlige Ordets Betydning, men noget ganske andet, som hans heftige Hoved og ømme Forfængelighed benævner saaledes. Det er netop saaledes som Du forklarede det. Vær nu fremdeles min Advocat, Du himmelske Pige, og stift en ordentlig Fred imellem os, thi uden paa Vilkaar kan jeg dog ikke indlade mig med ham, det vil sige, at han svarer paa mit Brev« (ssts.). Parterne forligtes i Beg. af 1820'ne, og udadtil i hvert Fald raadede en baade selskabelig og litterær Forstaaelse, til Prometheus-Fejden foraarsagede et endeligt Brud. Ifølge Det smagende Selskabs Protokol Marts 1837 tager Oehl. »skarpt Afstand fra at yde Laan til P. Hjorts paatænkte »Samlede Bidrag til Dansk Literaturs og Tænkemaades Historie« uden at vide noget nærmere om disses Indhold og forlanger dem helt til Gennemlæsning« (NKS 2385,2°,III). P. Hjort trykte i Krit. Bidr. Lit. Afd. I Br. 631 og 636 og omtaler 20/2 1867 til F. C. Sibbern sit »Forklaringsbrev til Øhlenschlaeger, hvis Offentliggjørelse for et Par Aar siden gjorde så megen Lykke hos Mange –« (Add. 1040,4°). »Berl. Tid.« skriver 10/9 1862: »Noget af det Interessanteste, som nærværende Skrift indeholder, er Slutningen, hvori der findes en Brevveksling i mellem Oehlenschlæger og Forfatteren . . .«. Og »Flyveposten« 26/9 s. A. udtaler ligeledes: »Den i en vis Henseende interessanteste Deel i Samlingen ere tvende Breve, et fra Oehlenschlæger til Hjort og dennes Svarskrivelse . . .«. Anmelderen i P. Botten-Hansens Ill. Nyhedsblad 1862 Nr. 39 opholder sig ogsaa med særlig Interesse ved denne Brevveksling og beklager meget, at P. Hjort ikke dengang offentligt fremsatte sine klare og uforbeholdne Meninger, som, mener han, vilde have ydet Oehl. og hans Samtid en ganske anden Tjeneste end hans Angreb paa Baggesen.

63,15 Rückert, som bliver her indtil Høsten] Fr. Rückert (K₂ 282: 97,6-7) kom Efteraaret 1817 til Rom, som han Oktober 1818 forlod for at rejse til Wien (C. Beyer: Friedrich Rückert 1868 94 ff.), hvor Nic. Fürst læste med ham »in dänischer Sprache Oehlenschlägers grosses Epos »die Götter des Nordens« (Sonntagsblätter V 1846 1067).

637°. 13/4 1818. til P. E. Müller. NKS 3747,4°.

Det skal være ham en Ære og Fornøjelse at læse af »Nordens Guder« i Det skandinaviske Selskab, men da Premiereren paa »Fostbrødrene« er udsat til samme Aften, beder han om at maatte

komme ved en anden Lejlighed og mener, det var bedst han skrev sit Digt ganske færdigt, før han foredrog det for den ærede Forsamling.

læse af »Nordens Guder« i Det skandinaviske Selskab] om Selskabets Historie se Jul. Clausen »Skandinavismen« 1900 12 ff. Dets Formaal var »at fremme literarisk Forbindelse imellem de Skandinaviske Riger« (Selskabets Vedtægter 1800 § 1). Oehl. blev valgt til korresponderende Medlem 11/3 1809 under sin lange Udenlandsrejse og deltog første Gang i Selskabets Møder 10/12 s. A. (NKS 768^d, 2°). Han læste 24/2 1810 sin Overs. af Velents Saga, »der eenstemmig antoges til Indrykkelse blandt Selskabets Skrifter« (K 110: 119,8-9) og 4/7 1812 sin »Indledning til Forelæsninger over Ewald«, der er det i Athene Oktober 1813 optagne »Fragment«, siden trykt i »Om Evald og Schiller« I 1854 3-20. 29/6 1815 meddeler Journalen: »Prof: Øhlenschläger forelæste Eventyret om Fiskeren og hans Datter« (NKS 768^d, 2°), efter det ordinære Møde 29/4 1818: »Prof: Oehlenschläger forelæste Dæmesager«, og 11/6 s. A.: »Prof. Oehlenschläger forelæste Fortsættelsen af nordiske Digte« (sstts.). ● *Premieren paa Fostbrødrene*] Teater-Journalen (Kgl. Teater) oplyser 6/4, 8/4, 12/4 »Prøvet Fostbrødrene« og 15/4 »opførte efter foregaaende Prøve Fostbrødrene«. 25/4 blev Tragedien givet til Fordel for Forfatteren og anmeldtes med megen Ros i Dagen 11/5. I særlig Grad var Proft begejstret for Ryges »fast mageløse tragiske Styrke«, men ogsaa Mad. Zinck som Ragnhild fremhævedes, ligesom Anmelderen glædede sig over bl.a. Haack som Rerek, Hass som Thiodolf o. a. At Publikum var interesseret »yttrede sig ogsaa efter Stykket i et levende tre Gange igientaget Bravo, der endtes med et eenstemmig: Længe leve Oehlenschläger!!!«. Baggesen skrev 5/5 1818 til Sønner August: »Øhlenschläger ist, zumal seit der Aufführung seiner erbärmlichen Fostbrödre (wo zum zweitenmal das Haus fast leer war, zu seinem Benefiz das Haus aus Neugier weil man Auspiffen erwartet gepfropft) ein Fabel der Stadt geworden« (NKS 2252,4°).

638. Ribe Bispegaard 14/4 1818. Fra V. Hjort. Udskr. »Velbyrdige Hr. Professor og Ridder A: Øhlenschläger i Kiøbenhavn. Bredgade No 190«. Tilskr.: »S. T. Hr. Professor Øhlenschläger Ridder«. NKS 1674,2°.

P. Hjort fortæller Barndomsindringer fra Taarnby paa Amager, hvor Faderen 1791-96 var res. Kapellan og havde Omgang med Edv. Storm, Riber, Samsø o. a. (Krit. Bidr. Lit. Afd. 2 IV ff.). Viktor Hjort var selv poetisk stemt og virksom, skrev aandelige Sange og optraadte gerne som Lejlighedsdigter. Fra Taarnby kom han til Holmens Kirke, 1804-11 som Provst, hvorfra han blev kaldet til Biskop i Ribe. Han ofrede sig for Borgervellet og tilhørte teologisk Rationalismen, var en yndet Prædikant, en søgt Selskabsmand, venuesæl og gavmild og som Fader vejledende og

kammeratlig. Til Yndlingssønnen Niels H., senere Præst (d. 1842) omtaler han sit »Anlæg for at øde Penge« og Farerne derved (Fra Ribe Amt V 1919-22 331). At ogsaa Biskoppen led af den udbredte Samtidssyge, letsindig Omgang med betroede Midler, viste sig efter hans Død, hvoraf flere tog Anledning til at mene, den var selvvalgt (Børge Thorlacius til P. Lemming 5/9 1818, Coll. Brevs. XLVII; H. P. Freuchen 10/10 s. A. til Wilh. Zeise, NKS 1686,2°).

63,20-21 *indlagte Brev*] Br. 634.

64,3-4 *Den ædle Sjæl . . der fremlyser af Deres Skrifter*] at Biskop Hjort fulgte med i Oehl.s Produktion, vidner et Par Relationer: P. Hjort Krit. Bidr. Lit. Afd. 2 II og Fra Ribe Amt V 1919-22 41. Eigils »lysegrønne Lyst« (Stærkodder 1812 7) var ham for aparte (Breve til P. Hjort I 20).

639°. Rom 25/4 1818. Fra P. G. Bertouch Lehn. Udskr.: »à Monsieur le Professeur A: Oehlenschläger. Chevallier de l'ordre de Dannebrog a Kopenhagen en Danemark Bredgaden No 390«. NKS 1674,2°. Trykt: Rud. Bertouch Lehn: Slægten Bertouch 1944 258 f.

Takker for Brev og fortæller, hans lange Tavshed skyldes en Rejse, han har gjort alene til Neapel, som han var uhyre imponeret af, og hvor han gjorde Dr. Schönbergs Bekendtskab, fra hvem han skal hilse. Omtaler sin Kærlighed til Pigen i Wien, som Oehl. aldeles har misforstaaet, thi netop den Modstand, han møder, styrker hans Følelse.

Brev] kendes ikke. • *Dr. Schönberg*] K 297-98: 64,3-6.

640°. 4/5 1818. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »Herr Secretair Dankwart«. Abrahams'ske Autografs., 4°.

Middagsinvitation.

641° [før 6/5 1818]. Til F. C. Sibbern. Udskr.: »S. T. Herr Professor Sibbern«. Add. 1040,4°.

Middagsinvitation til »Onsdag den 6te Mai«.

Paa samme Blad har Sibbern svaret: »Skal have den Fornøjelse at komme. Billetten bedes tilbage, da den kun skal forevises til behagelig Efterretning, men siden henlægges i mit Archiv. Sibbern«.

642°. 28/5 1818. Fra *Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Udbeder sig Forslag til Besætning af Gudruns Rolle i »Hakon Jarl« afgivet af Mad. Andersen og af Rinds i »Fostbrødrene«.

Mad. Andersens Rolle blev 1819 overtaget af Jfr. Wilhelmine Løffler (d. 1848), gift 1824 med Solodanser Poul Funck (d. 1837). Hun havde debute-

ret 1814 og vundet Publikums og Direktionens Gehør ved sin smukke Stemme og tækkelige Person. Hun creerede en Række Partier i Oehl.s originale og oversatte Syngespil: Abelone i »Sovedrikken«, Fanny i »Ludlams Hule«, Adelaide og Therese i »Røverborgen«, Anna i »Jægerbruden« og Nair i »Alfen som Page«. Rosenkilde berømmer hende som Medlem af den rejsende Trup Sommeren 1820 (Coll. Pap. 219), og Bolette Hegermann-Lindencrone skriver 18/10 1825 til Olivia Hjort: »I Aften saae vi Ludlams Hule . . Madame Funk . . var saare nydelig, var Fanny, hun henrykkede hele Huset ved sit deilige Hoved og nydelige Spil« (P. Hjorts Privatarkiv, RA). Men Overskou siger, at »den noget enfoldige Jfr. Løffler« (Af mit Liv og min Tid II 1916 74) snart blev magelig og kom ud af Repertoiret (Overskou V 30), og i 1829 fik hun sin Afsked. • *Rinds Rolle* »Fostbrødrene« udgik af Repertoiret med Opførelsen 8/5 1818.

643°. Berlin 5/6 1818. Fra Karl v. Brühl. Udskrift: »An den königlich dänischen Professor, Herrn Oehlenschläger Wohlgeboren zu Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Beder om efter Oehl.s Ønske at faa via Gesandten, Grev Dohna, tilsendt Ms. til »Die Räuberburg« og beklager, han af Mangel paa Dekorationer og Kostumer endnu ikke har kunnet opføre »Ludlams Höhle«.

Grev Dohna] Wilhelm Heinrich Maximilian, Greve Dohna (1773-1845) var med et Par Aars Fraværelse preussisk Gesandt i Kbh. 1814-26. Henriette Herz havde medgivet ham et Brev til Sibbern, hvori det hedder: »Unser Gesandter an Ihrem Hofe, Graf zu Dohna, bringt Ihnen diesen Brief mit. Besuchen Sie ihn; es ist ein sehr wackerer Mann, und er und seine treffliche Frau sind meine Freunde; es thut mir sehr leid, dass sie Berlin verlassen« (Breve til Sibbern 58). Oehl. har sikkert truffet Gesandten hos Fru Brun, hvor Grev Dohna og Gemalinde var meget velsete (Louis Bobé: Frederikke Brun 253). Nicoline Reinhardt fandt dem gravitetiske (M. Reinhardt I 72). Se videre Noten til 97,2.

644°. 11/6 1818. *Fra Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Da Dr. Ryge har afgivet Titelrollen i »Hugo v. Rheinberg«, udbeder Direktionen sig Oehl.s Forslag til Besættelse heraf.

Titelrollen] ved Reprisen 1822 var N. P. Nielsen Hugo. Liunges Literatur- og Theaterblad skriver 22/2 1822: »Hovedrollen havde i Hr. Nielsen, denne unge saa særdeles meget lovende Kunstner, fundet sin rette Mand . .«.

645. St. Croix 12/6 1818. Fra A. B. Bentzon. NKS 1674,2°. Udskr.: »S. T. Hr. Professor Adam Öhlenschläger Ridder af Dannebrog«.

64,16 *mit forrige]* kendes ikke. • 64,18-19 *Din rimede Epistel]* Br. 503. • 64,22-23 *Skulde Du ei røge Tobak]* Oehl. røg ikke (Levnet II 308 f.).

65,4-7 *min eeneste Søn . . druknede . .]* A. B. Bentzon havde 1803 i Fællesskab med den tyskfødt, amerikanske Handelsmagnat John Jacob Astor (d. 1848) købt en Plantage paa St. Croix (A. B. Bentzon 15/8 1803 til Ernst Philip Kirstein, Abrahams'ske Autografs. 4°) og ægtede 1807 hans Datter Magdalen (1788-1832), med hvem han havde to Børn, en Søn f. 1810, opkaldt efter sin Morfader, og en Datter Sarah (ca. 1813-16). »John Jacob Bentzon was drawned in February 1818 in the Tyber at Washington, where he had gone with his grandfather, who was prostrated by the experience« (Kenneth W. Porter: John Jacob Astor 1931 II 1034). H. B. Dahlerup bragte Bentzon Meddelelsen om den tragiske Hændelse (Mit Livs Begivenheder 1815-48 1909 71, 78-79). • 65,8-9 *Din Søsters mig gandske uventede Død]* om A. B. Bentzon og Sophie Ørsted se K₂ 158: 174,5. Sophie Ørsted døde Mandag 9/2 1818, ikke uventet for sine Omgivelser. Om hendes sidste Dage fortæller F. C. Sibbern sin Søster (Add. 1040,4°, trykt delvis i Elith Reumert: Sophie Ørsted 1920 109-10). Oehl. var rystet (Er. IV 2 f.). I Adr. 16/2 indrykkede han anonymt et Digt (Lieb. XX 331) og anonymt var ogsaa Grundtvigs Mindekvad »Februar-Lilien« i Skild. 17/2 (Poetiske Skrifter V 1883 3-6). Hun bisattes 14/2 paa Frederiksberg Kirkegaard; Kisten blev baaret »af Studenter og ledsagedes af mange deltagende Venner« (Th. Bull: Et dansk-norsk Hjem 1954 55). Kamma Rahbek havde bundet en Krans knuget af Tanken om den Kølighed, der uformindsket havde været dem imellem (K. M. Rahbek og hendes Korrespondenter 1881 113 f.; jfr. 171), og Rahbek digtede en »Jordesang over Frue Etatsraadinde Ørsted« (Tilskueren 27/2 1818; jfr. Provst Schmidts Dagbøger II 1969 108). J. P. Mynster talte ved Graven (Ms. i Ørstedes Papirer 86 fol. og et Uddrag deraf hos Elith Reumert 111-12), kristeligt trøstende, ret kort og uden Karakteristik af den afdøde, for, som han siden tilstaar: »Jeg havde vel ikke kjendt hende saa nøie og havde kun faa Gange været i hendes Hus, men hendes Liv var saaledes indflettet i mine Venners, at hendes Død afficerede mig meget« (Meddelelser om mit Levnet 205). Aug. Baggens skrev 16/2 1818 fra Kiel til sin Fader, at han havde hørt om Sophie Ørstedes Død uden synderlig Bevægelse, »hende, jeg som Dreng elskede som en Moder . . Havde Nogen sagt mig dette for et Par Aar siden, var jeg bestemt bleven syg; thi jeg kunde ei taale blot at tænke Muligheden«. Siden var hendes Billed formørket for ham, men snart traadte Erindringen om den herlige gamle Oehlenschläger, og hvad han skyldte den Hensovede frem med Styrke, »naar jeg tænker paa hende som hun var for mig - kunde Taarer træde i mine Øjne. Hvem jeg

eengang elskede, elsker jeg evig, hun være hvem hun er – mig var hun en Helgen, og vil leve stedse og hellig i mit Minde» (NKS 2252,4°; jfr. Aug. Baggesen 26/2 1818 til Carl Baggesen, NKS 2340,4°). Carl Baggesen erfarede Dødsfaldet af Fru von Rodde (K₂ 215: 292,3-5) og skriver 4/3 s. A. fra Göttingen: »Sie und Prof. Welcker [K₂ 137: 150,21-22] welche sie auch gekannt hatten schilderten sie wie einen wahren Engel in Menschengestalt. Nun betrübt es mich sehr, sie wenn ich nach Kopenhagen komme nicht vorzufinden, denn ich sehe so gern Engel« (UB, Kiel). Daværende Deputeret i Tyske Kancelli Etatsraad Joachim Ove Friedrich Spies (1780-1844), der stod Ørsted nær og var værdsat af Sophie Ø. (Sibberns Optegnelser om Sophie Ørsted i Add. 1289 a, 4°, V), skriver Dagen hun blev begravet til J. L. Lund, Maleren, dengang i Rom, derom (NBD). P. Hjort fortæller 14/3 1818 fra Rom: »Vi have begge [J. L. Lund og han] offret den hensovne Frue Ørsted nogle alvorlige Timer og en hjertelig Meddeling af vor fælleds Beundring« (NKS 2336,4°). Sibbern hørte fra E. M. Arndt (K₂ 191: 237,2) i et Brev af 16/6 1818: »Es war eine herrliche und seelenvolle Frau, und wenn ich schon durch dies frühe Schicksale bewegt werde, dem es mir vergönnt ward sie wenige Wochen einige Male zu sehen, was werden nicht die in ihr verloren haben, die dieses schöne klingende und leuchtende und blühende Leben so manches liebe Jahr vor sich haben wandeln sehen?« (Add. 1040,4°). ● 65,14-17 *Kiedeligheden af at leve . . .*] ligeledes havde Bentzon 10/8 1817 skrevet til Carl Heger: »Jeg lever traurig. Kieder mig mellem de Skabhalse, som jeg har at conversere utroligen og er sygelig. Gid jeg vidste en skikkelig Maade at komme bort paa, men jeg frygter for at min Reise bliver til hiin Verden –« (NKS 2110,2°). ● 65,18 *patientia sit* [Trykfejl for »fit«] *levius . . .*] Horats Oder I 24,19. Oden omhandler Livets Ubønhørighed, men tilraader i de sidste Linier, som J. P. Mynster i sin Ungdom saadan oversatte:

»Maa Du med Uhelds Kiøle ta'e tiltakke

Saa skiul Du den med Taalmods skønne Frakke«

(Meddelelser om mit Levnet 63).

646. Bergen 13/6 1818. Fra G. J. Bull. NKS 1674,2°. Trykt: Th. Bull: Et dansk-norsk Hjem 1954 56 ff.

65,24-25 *min Ufetterretlighed*] se K₂ 192: 237,29. ● 65,27-28 *vente Din Tilgivelse*] for ikke at have besvaret et ukendt Brev fra Oehl. eller Christiane (se B II 66,27-67,1).

66,1-4 *Min Kone var . . . saa uhældig at forvide sit ene Knæ . . .*] jfr. 150,10-15 og Th. Bull: Et dansk-norsk Hjem 82. Skaden var livsvarig. Stastraad Peter Motzfeldt bemærker 23/10 1819: »Bull seer sin Kone, Moder for hans syv Børn, som Krøbling« (Ludvig Daae 299). Louise Hegermann-Linden-

crone skriver 13/6 1829 til Olivia Hjort: »Veed Du at Etatsraad Ørsted (Professoren) har leiet underste Etage af Rolighed og er nu derude« (P. Hjorts Arkiv, RA) og 18/7 s. A. til Peder Hjort, at Fru Bull er hernede og ligger ude paa Rolighed med et Par Døtre, som skaffer Huset en Del Ulejlighed, »isærdeleshed da Frue Bull har en Beenscade, saa hun bestandig maa bæres op ad Trapperne« (NKS 2411,4°). Oehl. fortæller 3/7 1847 sin Datter: »Bulls er her i denne Tid. Den stakkels Albertine seer ud som et Liig og er saa svag« (NKS 3694,4°). At hendes Karakter var stærk, og at der stod Respekt om hende, har hendes Oldebarn et Eksempel paa (Francis Bull: Traditioner og minder 1945 36). ● 66,13-16 *Din . . . paa Grev Wedel afgivne Anviisning*] jfr. K₂ 271-72: 65,27-29. ● 66,16-17 *Afsætningen af Dine Bøger har ikke været saa stærk*] Norge var et fattigt Land og Bogkøberne kun faa. Man holdt sig til Lejebibliotekernes Indhold af overvejende tyske Romaner, gerne i dansk Oversættelse (se Edda X 1919 141 ff.). Claus Pavels noterer 23/9 1817: »Præsten Boyesen spiste her til Middag og gjorde Bekjendskab med Øhlenschlägers Helge, der tilligemed de fleste af den danske Litteraturs nyeste Produkter, var ham aldeles ubekjendt. Det er sandt, hvad de skjøne Videnskaber angaaer, lever man her i Bergens Bye og Stift i et sørgeligt Barbarie« (Dagbøger 1917-22 I 210 f.). Om Oehl. og hans private norske Kommissionærer se ogsaa Br. 712 og 730. Af Boghandlerne i Christiania var navnlig Morten Hartmann (K₂ 221: 311,8) aktiv. Han stod i ugentlig Forbindelse med Deichmann og anviser via Gyldendal jevnligt Oehl. en Sum (Gyldendal, Kopibog 7/8 1817; 3/1 1818, 23/7 s. A.; 1/2 1821; 7/2 1822, 27/11 s. A.; 8/4 1823, 5/6 s. A.; 24/2 1824, 10/3 s. A.; 10/2 1825, 17/3 s. A.; 26/1 1826, 18/5 s. A.). Oehl. kom iøvrigt i direkte Rapport til den norske Boghandler. Saaledes skriver Jac. Deichmann 21/8 1819 til Hartmann: »Oehlenschlägers Brev laae i Rullen med Velinpa-piret« (Gyldendal, Kopibog). Overlærer Poul Preuss i Kristianssand forhandlede ligeledes via Gyldendal Skrifter af Oehlenschläger. Jac. Deichmann skriver 26/3 1818 til ham: »Oehlenschläger havde allerede modtaget de ham forhen anviste 21^r 1 Mk 8 sk. da Deres Ordre nu indløb at betale ham mindre. Men dette formeget betalte kan De jo discontere ved næste Afregning« (Gyldendal, Kopibog; se videre 14/7 1821, 15/5 1823). ● 66,18-19 *da de fleste . . . allerede fra andre Steder havde forskaffet sig dem . . .*] eller laant dem. Knut Nygaard skriver: »Særlig akademikerne leste alt de fikk fatt i av Oehlenschläger. Utlånsprotokollen i Universitetsbiblioteket viser dette til overmål. I noen år før 1820 er side opp og side ned fylt med udlån av hans verker« (H. A. Bjerregaard. 1966 28; jfr. sammes: Nordmenns syn på Danmark og Danskerne. 1960 306-09).

67,9-12 *et Par enkelte Exemplarer hertil, der ved Laan cirkulerer og hindrer Bogens . . . Forhandling . . .*] saaledes verserede i Lyder Sagens Kreds eet Eksempel af Rahbeks »Erindringer« hjemført af Stedets Apoteker (Lyder

Sagen 7/4 1825 til K. L. Rahbek, NKS 2494,4°), og et enkelt Eksemplar paa Omgang i vide Kredse var ogsaa i Hovedstaden almindeligt (J. M. Calmeyer 3/10 1826 til Kamma Rahbek; NKS 1456,2°). ● 67,15 *den forventede Pøde*] se Noten til 76,18-19. ● 67,18-19 *Jeg har foruden de 4 ældste som Du saae i Kbhv: . . .*] Dagen 8/6 1816 noterer bl. ankomne Rejsende »Byfoged Bull f. Bergen« og ssts. 20/9 s. A. bl. afrejste 19/9: »Justitsraad og Præsident, Ridder Bull, Assessor og Byfoged Bull, begge til Christiania«. F. C. Sibbern erindrer i et Brev 31/7 1818 til Birgitte Ørsted en Udflugt med Bulls til Pedersborg Kirkebakke (Privateje). Bulls Børn i Køn og Tal er opregnet i Jens Bull: »Den Trønderske Slegt Bull« 1928 224-25. ● 67,19 *den yngste heder Anders Sandøe*] Børneflokkens kendteste Medlem senere Generalkrigskommissær Anders Sandøe Ørsted Bull (1817-1907) (ssts. 233-34). ● 67,21-25 *Stakkels Anders . . . flyttet til sin Broder . . .*] F. C. Sibbern skriver til sin Søster: »Ørsted har været saa utrøstelig, at vi alle have haft noget, der anspændte os, i at sørge for ham . . . og da Vinkler især tidligt havde forudset det allersørgeligste, var der strax sørgt for at faae ham hen til sin Broder, hvis Kone var belavet paa, at Sophie vist vilde døe« (E. Reumert: Sophie Ørsted 109). Et halvt Aar efter har Sibbern bedre Efterretninger. Han skriver 20/10 1818 til Birgitte Bull, at Ørsted »befinder sig ganske vel i denne Tid. Han har lært at finde sig i sit store Tab, saa godt det er mueligt . . . De veed, han boer i samme Huus som Professor Ørsted og at han spiser hos ham« (Th. Bull: Et dansk-norsk Hjem 59 f.). ● 67,26 *Dit Portrait*] sandsynligvis Kobbersticket i Nyerups »Idunna« (Povl Eller 61 ff.).

68,8 *Rolf Krage . . . det tredie Led i Triniteten*] paa sidste Blad af »Helge« anmærkede Oehl.: »Af dette Digt haaber Forfatteren at give en Fortsættelse, som vil indeholde Hrolf Krakes Historie«. A. S. Ørsted skriver 10/12 1814 til Chr. Aug. Brandis: »Oehlschläger har i Sommer begyndt et stort Digt om Rolf Krage, bestaaende deels af Romancer deels af Dramer, hvilket uden Tvivl vil slutte sig til hans herligste Frembringelser . . .« (L. C. Petersens Autografsaml., Odense), og som ogsaa C. Hauch fortæller om (Lieb. XXXI 311). Af aktuelle Hensyn skrev Oehl. i Stedet »Hroars Saga« (Hauch Minder I 258) C. Molbech fortæller 14/11 1816 R. E. Bruun: »Fortsættelsen af Helge (under Titel af Hroars Saga, om jeg ikke fejler) skal være færdig til Trykken; men Digtet fuldendes først i en tredie Deel: Hrolf Sage (eller rettere troer jeg, han vil skrive dette som et Epos i flere Sange)« (NKS 3523,4°). Denne Plan realiserede Oehl. først 10 Aar efter. Se herom Br. 995-97. ● 68,10-12 *den senere Forandring . . .*] se 40,8-12 m. Noter. ● 68,13-14 *en Fortsættelse af Thors Reise*] om »Nordens Guder« se Noten til 97,23-24. ● 68,18 *Morgiane*] Engelke Møller, Farverenken, K 8: 3,11.

647. Seifersdorf bey Dresden 26/7 1818. Fra Karl v. Brühl. NKS

1647,2°. Udskr: »An den königl. dänischen Professor, und Ritter Herrn Cehlenschläger. Wohlgeboren. Copenhagen Bredgaden No 190«. Brevet er ført i Haanden af den i Noten til 70,23 nævnte J. V. Teichmann. Slottet Seifersdorf mellem Dresden og Radeberg var skænket Familien Brühl 1747 af August III.

68,27-29 *endlich von Ihnen zu erfahren . . .*] af et nu ukendt Brev, sandsynligvis Svar paa Br. 643°.

69,2-4 *Meine Frau . . . hat mich mit einem . . . Knaben beschenkt*] Johann George Wilhelm Karl Gebhard v. Brühl f. 24/4 1818 i Berlin; senere Slotsherre til Seifersdorf (d. 1858). ● 69,5 *Warum ist Ludlam's Höhle noch nicht gegeben?*] Grev Brühl havde allerede i Br. 643° givet sine Grunde herfor. Iøvrigt havde B. Ord for ikke at kunne give Afslag. Willibald Alexis skriver: »Er zögerte, wenn er Schlimmes zu antworten hatte; er wartete auf einen glücklichen Zufall, der ihm, oder dem Dichter half« (Erinnerungen 1900 338). ● 69,15 *Herr Lemm*] K₂ 451: 368,14-15. Lemm havde efter sine Triumfer i Wien været paa en af mange Besværligheder afbrudt Kunstrejse i Tyskland, sidst i Dresden, hvor han opholdt sig i Slutningen af Juli. ● 69,15 *Madame Devrient*] Friederike Devrient (1792-1869), f. Schaffner, gift 1809-19 med Ludwig D. (K₂ 443: 353,14-15), agerede i Roller som tragisk Elskerinde. Aug. Klingemann bemærker: »Cordelienrollen sind eigens für sie geschrieben: tragische Kraft dagegen ist ihr Eigenthum nicht« (Kunst und Natur I 1823 398). Hun skal have været af en egen madonnaagtig Skønhed (Georg Altman: Ludwig Devrient 1926), men stillestaaende, og kedede efterhaanden grænseløst sin Ægteherre, som dog endnu 1819 tog hende med paa sit meget berømmede Gæstespil i Hamborg, hvor Rahbek ikke værdsatte hendes Louise i »Kabale und Liebe« (Hesperus I 474 f.), og som sin »Mands Discipelinde« fandt hende kunstlet (ssts. 548). Devrients gav endnu i September 1818 Gæstespil i Königsberg (Originalien 1818 N° 120). Grev Brühl havde sikkert tiltænkt Mad. Devrient Rollen som Fanny. ● 69,29-30 *Das Honorar für Freias Alter . . .*] i Br. 661° til T. V. Teichmann beder Oehl. ham om at erindre Grev Brühl om hans endnu ikke indfrieede Løfte.

70,1 *Hagbart und Signe habe ich erhalten*] blev ikke opført. ● 70,7 . . . *unglücklichen Brand*] herom K₂ 466: 380,21-24. ● 70,17 *Das Leben ein Traum von Calderon*] Schreyvogels Bearbejdelse af J. D. Gries' Overs. havde Premiére i Berlin 10/5 1818 og opførtes s. A. 8 Gange. P. A. Wolff spillede Sigismunds Rolle. ● 70,18 *die Ahnfrau*] havde Premiére i Berlin 16/3 1818. Dekorationerne var malet af Gropius (K₂ 466: 380,15-17), Georg Abraham Schneider havde komponeret Musikken og P. A. Wolff satte i Scene. Mad. Stich (K₂ 435: 346,29-30) blev meget beundret som Bertha, men fik først Aaret efter i Georg Wilhelm Krüger (1791-1841) en jævnbyrdig Partner som Jaromir. »Die Ahnfrau« opførtes 1818 16 Gange. F. L. Schmidt

(Noten til 92, 28) skriver i sine »Denkwürdigkeiten« efter at have beklaget den ringe Søgning i Hamborg til Goethes »Tasso«: »Wie ganz anders ging es doch in Berlin zu, von woher mir Hofrath Esperstadt im Juni 1819 schrieb: »Grillparzers »Ahnfrau« und der »Lebenstraum« von Calderon halten uns über dem Wasser« (II 129). I 1819 opførtes »Die Ahnfrau« dog kun 7 Gange, hvortil Grunden ikke alene maa søges i at Skuepladsen som Hofteater var forpligtet over for Kongens Ønsker om Opera og Ballet, men at Berlinerne foretrak godt og morsomt borgerligt Komedienspil og, som Grev Brühl kunde fortælle, skæppede i Kassen. ● 70,18 *Sappho*] medens Grev Brühl havde tøvet med at opføre »Die Ahnfrau«, der havde verseret paa en Række tyske Scener siden Aug. 1817, besluttede han straks efter i Dresden Marts 1818 hos Böttiger at have læst Manuskriptet til »Sappho« at opføre det i Berlin (Grillparzer Werke 3. Abthl. I 1913 106). Selv tog han sig med Iver af Kostumet, Fr. Schinkel (K₂ 465: 379,20) malede Dekorationer, Musikken var atter overladt Georg Abraham Schneider og Iscenesættelsen P. A. Wolff, som selv agerede Tjeneren Rhamnes. Amalie Wolff var Sappho med Vægten mere lagt paa en idealiseret Smerte over Phaons Utroskab end paa en lidenskabelig. »Sappho« havde Première 13/7 1818 og opførtes 8 Gange s. A., 5 Gange i 1819. ● 70,21 *zumal aber Wolff*] Grev Brühl skriver 11/11 1818 til P. A. Wolff: »Gewiss werden diese Stücke schwerlich mit mehr Vollkommenheit geleistet werden, wenigstens in den Hauptrollen, und das danke ich Ihnen und Ihrer Frau, und nebenher auch mir; dass ich so klug war, Sie nach Berlin zu ziehen. Sie wissen ja hinlänglich bester Wolff wie ich darüber denke, und wie wahrhaft und herzlich ich Sie schätze« (M. Martersteig: P. A. Wolff 241). ● 70,22 *Letzterer empfiehlt sich Ihnen*] at P. A. Wolff ikke havde undladt at omtale Correggio som en Ønskerolle fremgaar af Grev Brühls Bemærkning 17/9 1816: »Wir wollen . . den Correggio noch verschieben, da die Aufführung in Hinsicht der Accessorien zum Correggio noch schwieriger ist, als die zum standhaften Prinzen [Calderons Sørgespil havde haft Première i Berlin 15/10 1816], und ich dieselbe durchaus selbst leiten und besorgen will« (ssts. 216). I »Originalien« 1818 No. 147 Correspondenz-Nachrichten fra Berlin dat. 31/10 hedder det: »Nächstens erwarten wir Oehlenschlägers »Correggio«. Da »Correggio« ti Aar efter endelig opførtes i Berlin, var P. A. Wolff nylig død, og Titelrollen udførtes af Eduard Devrient. ● 70,23 *mein Secretair Teichmann*] Johann Valentin Teichmann (1791-1860) blev efter forgæves at have søgt at blive Skuespiller i Weimar af Grev Brühl ansat i Teaterintendanturen i Berlin, hvortil han var knyttet i over 40 Aar, med Titel af Hofraad, en begejstret, virksom og kyndig Teatermand af en beskeden og hjertevindende Natur. Foruden et Par Mindearbejder (bl.a. om den i Noten til 92,30 nævnte Weiss) skrev han om Det kgl. Teater i Berlin 1740-1840, som med en

Række oplysende Bilag (bl.a. Breve fra Goethe og Schiller) blev samlet og udgivet som »J. V. Teichmanns literarischer Nachlass« 1863.

648. 14/8 1818. Til Christiane Oehlenschläger. NKS 2752,4°, III. Ledsageskrivelse med »Den lille Hyrdedreng«, Idyl i en Akt, hvis Emne Oehl. kunde læse i Skild. 16/12 1809, nylig hjemkommen fra sin store Udenlandsrejse. Skuespillet averteredes udk. i Adr. 6/11 1818 »faaes heftet paa Skrivpapir for 1 Rbd. 16 sk., paa Trykpapir 1 Rbd. i Norgesgaden (Bredgaden) No. 190 i Stuen«. Særlig Opmærksomhed vakte Jens Baggesens Hyldest i det niende og sidste Brev til Oehl., averteret udk. i Adr. 13/11:

»I det min Aand sig bort fra Kiæmpe Liiget svinger
En lille Hyrdedreng dens Flugt imøde springer«,
og hvori Baggesen genkender den opstandne Digter:
»Opstandne Digterhiertets andet Du
Bryd lidt dig om, nu, Du skal Riget arve
Hvad i min Vrede jeg har knust itu
Sku, kiend, og føl det dybt: Det var din Larve«.

Irgens-Bergh skriver 21/11 1818 til sin Kone: »Oehlenschläger har i disse Dage udgivet et lille Digt i Form af en Komædie Hyrdedrengen kaldet, der finder meget Bifald, ogsaa mit, da det er nydeligt; selv Baggesen roser det« (Irgens-Berghs Arkiv, RA). Pavels skriver: »Øhhlenschläger har skrevet et idyllisk Drama: »Den lille Hyrdedreng«, der forener alle Stemmer, selv Baggesens« (Dagbøger I 1817-22 461). Og det fik man ogsaa at vide i Udlandet, i Wiener-Bladet »Der Sammler« 23/1 1819. Stiftamtmanden i Aalborg, Grev Fr. Moltke, kan ikke nægte sig den Fornøjelse at sende Rektor Tauber »noget af det skønneste Oehlenschläger har skrevet, en idylle. Man kan ikke andet, efter at have læst den, end elske forfatteren« (Kjeld Galster: Fr. Moltke og Emmerich Tauber 1957 71).

649. Berlin 14/8 1818. Fra J. V. Teichmann. NKS 1674,2°.

71,14-15 *im vergangenen Frühjahre . . . Ew: Wohlgeboren bekannt zu werden*] hvor er ikke Udg. bekendt. ● 71,18-19 *in diesem Frühjahre . . . eine kurze Zeit in Wien*] som et Led i Teichmanns Liv og Dannelse nævner Franz Dingelstedt uden nærmere Præcisering »Reisen nach Paris und Wien« i sin beskedne Indledning til »J. V. Teichmanns literarischer Nachlass« 1863 VI. ● 71,24-27 *In allem, was ich aus Grillparzer's Munde über Sie hörte . . .*] jfr. K₂ 361: 212,8-9. ● 71,28-72,1 *Am beredtesten war sein Lob . . . von Hagbarth und Signe*] om sit Indtryk af Sørgespillet har Grillparzer dengang Sept. 1817 skrevet en Side i sin Dagbog (Grillparzer Werke Zweite Abteilung VII 1914 126 f.). Uden Tvivl har han laant Manuskriptet af Schreyvogel. Han skriver: »Hagbarth und Signe . . . hat mich entzückt. Diese Gesonder-

heit, dies individuelle Hervortreten der Charaktere, die Heiterkeit mit der selbst die Misstöne des Schmerzes in der allgemeinen Harmonie des Ganzen zerfließen ist einzig . . . Mit alle dem scheint mir der Eindruck dieses Trauerspieles, wie aller dramatischen Werke Öhlenschlägers überhaupt, mehr ein allgemein poetischer als ein eigentlich dramatischer zu sein. Sie haben durchaus etwas Balladenmässiges und versiren häufig zu sehr auf dem schwankenden Boden der Phantasie . . . Han nævner som Eksempel Hagbarth, der sønderriver alle Lænker, men priser sig lykkelig ved at blive bundet med en Lok af Signes Haar, og udreder det netop balladeagtige i et saadant Træk ligesom i Scenen, hvor Hagbarth tager Afsked med Signe og plukker et Blad af Signes Krands: »Gut in der Ballade, da ist ein Blatt zarter schöner als der Kranz selbst. Aber im Drama. Hier muss es offenbar der ganze Kranz seyn. Denn welches ärmliche Bild für die eigentliche Anschauung um ein einzelnes halb formloses Blatt. Ich glaube Recht zu haben, obschon ich mirs selbst nicht recht verdeutlichen kann«.

72,5-6 falls Sie für den Gedicht noch keinen Verleger gefunden] om den alerede til Cotta solgte tyske Oversættelse se K₂ 140: 151,19. • 72,14-15 Christiani sich . . . erlaubt an Sie zu schreiben] Br. 650.

650. Berlin 14/8 1818. Fra G. Christiani. Udskr.: »Sr. Wohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger Copenhagen«. NKS 1674,2°.

N. C. L. Abrahams fortæller fra Opholdet i Berlin Sommeren 1825, at Nicolai Gerson, hans Rejsefælle, 15/8 gik ind i en Boglade og snart efter kom ud efter A.: »Boghandleren talte Dansk og ønskede ogsaa at tale med mig. Det var nemlig Christiani, en Broder til Krigsraad Christiani i Kbhvn hos hvem han havde været i 4 Aar og der lært Dansk« (NKS 3507,4*; jfr. Meddelelser 195). Daværende Sproglærer i Kbh. Krigsraad Christian Friedrich Christiani (1783-1854) var Søn af Lektor i Göttingen Christian Christiani (d. 1802) og 2. Hustru Maria Charlotte f. Kühlbrunn (d. 1803). G. Christiani, der ikke er registreret i Wilh. v. Antoniewitz: Slægten Christiani 1955, var iflg. hans Udtalelse 73,15-16 paa daværende Tidspunkt 30 Aar gammel, og som Carl v. Ledebur oplyser født i Hamburg (Tonkünstler-Lexicon Berlins 1861 86 f.). Abrahams fortæller videre, at han og Gerson »skyldte ham mangen behagelig Time . . . og flere interessante Bekjendtskaber« (Meddelelser 195), og at han »var utrættelig i at være os til Behag. Vi kom daglig i hans Boglade og vare ogsaa hans Gjæster i hans nydelige, hyggelige Huus i Thiergarten« (ssts. 198). Johan Ludvig Heiberg nævner ham Sommeren 1824 i sin Skrivekalender (M. Borup: J. L. Heiberg I 1947 198-99).

73,11-13 die hiesige bekannte . . . Firma Kunst & Industrie Comptoir käuflich an mich gebracht habe] Christiani erhvervede 1819 det af Dr. Aug. Fr. Kuhn,

Udgiver af det bekendte Ugeblad »Der Freemüthige«, i Berlin 1807 etablerede Kunst- und Industrie-Comptoir, som bl.a. forhandlede Musikalier. I 1822 »købt [Christiani] einen Theil des Verlags der Ungerschen Buchhandlung daselbst«, meddeler Archiv für Gesch. d. deutschen Buchhandlung XX 1898 174. »In seinem Verlage erschienen angeblich zum ersten Male in Deutschland die Partituren von G. V. Händel mit hinzugefügter Klavierbegleitung, herausgegeben von J. O. H. Schaum« (Ledebur). Efter at have anlagt et nyt Foretagende i Hamborg solgte han 1825 sin Berliner-Forretning og flyttede til sin Fødeby.

74,9 in einigen Zeilen mir zu melden] at Oehl. har svaret Christiani fremgaar af Br. 661°.

651. Cop. 20/8 1818. Til F. A. Brockhaus. Udskr.: »Herr Buchhändler Brockhaus in Leipzig«. Fot. KB.

74,20-21 von Herrn Deichmann gehört dass Sie wieder Aladdin auslegen wollen] Jac. Deichmann havde 11/7 1818 skrevet til Brockhaus: »Dass sein Aladdin neu vorgenommen werden wird hat ihm sehr gefreut, und er sagte mir, dass er in der neuen Ausgabe etwas abzuändern wünschte. Haben Sie nur die Güte . . an ihn selbst zu schreiben. Er will sehr gern mit Ihnen in Verbindung treten« (Gyldendals Arkiv, Copiebog). Brockhaus svarede 31/8 s. A. paa Oehl.s Henvendelse (Br. 653). Om den nye tyske Udgave af »Aladdin« se videre 660°, 668°, 673°, 677°, 678°, 682 (106,13-16), 690°, 694°, 695° og 744° m. Note. Dankwart maatte række ham en hjælpende Haand, naar det kneb med Kasus og Fald osv. (Br. 692°, 693°). ● 74,22 dass Sie meine letzte Reise verlegen mögen] Jac. Deichmann skriver endvidere i ovennævnte Brev: »Professor Oehlenschläger ist sehr bereitwillig Ihnen die deutsche Uebersetzung seiner Reise zu überlassen, wünscht aber dass Sie Sich gefälligst an ihn selbst anreden wollten. Er pflegt wie er mir sagte, 3 Carolinen für den Bogen zu [be]kommen« (ssts.). Om Overs. af »En Reise« se 77, 5-8 m. Note og videre 660°, 673°, 677°, 678°, 106,17-21 m. Note, 690° og 744° m. Note. ● 74,23-27 Wir haben uns jetzt gesehen und gesprochen] jfr. 77, 2-4. I de foreliggende Breve fra Rejsten har Oehl. ikke omtalt noget Møde med F. A. Brockhaus eller et Ophold i Leipzig, hvortil Forlæggeren flyttede Foraaret 1817.

75,10-12 mir eine Anweisung . . auf 40 Carolinen zu schicken] jfr. 77,9 og Br. 677°.

652. [før 29/8 1818]. Til Kongen. Fonden ad usus publicos, Kgl. Resolutioner 1818 Nr. 28. Den udaterede Ansøgning nedsendtes 29/8 1818 Direktionen til Erklæring. Trykt: Fonden ad usus publicos II 1902 249 f.

75,17-18 for nogen Tid siden . .] sandsynligvis mundtligt. ● 75,21 I Krigens

Tid var jeg nødt til at gjøre nogen Gield] Oehl. skriver, at hans første Værker, som var gaaet af som varmt Brød, havde Boghandlerne faaet for intet; »nu forlagde jeg selv Stykker, der bleve nedrevne af Baggesen og hans Tilhængere, og skiøndt jeg vel kunde vundet noget paa dem, ved at sælge dem, saa tabte jeg nu, og kom i Gield, hvilken meget formeredes, da Pengeforandringen kom 1813, og gjorde ikke blot mig, men mange rige Folk til Stoddere« (Er. III 83). Han havde 5/1 1814 faaet et Laan i Fonden ad usus publicos paa 600rd Sedler, som aldrig blev betalt og iøvrigt ved Fondens Ophævelse 1843 Digteren eftergivet (NKS 1674,2°, IX, Officielle Papirer); se videre: K₂ 156: 169,7-8; 238: 380,12; 311-12: 156,13-20; 346: 187,26-188,1. ● 75,22-23 *mine Bøgers Afsætning i Norge . . har taget meget af*] se Noten til 66,13-16. ● 75,23-25 *Et Skuespils Opførelse . . blev mig afslaaet . .*] om Forkastelsen af »Freias Alter« se Br. 511 m. Noter. ● 75,27-28 *Den Naade . . Deres Majestæt dengang forundte mig*] se K₂ 168-69: Br. 515.

76,1-2 *Ved Universitetet have flere af mine Eftermænd faaet Tillæg, og jeg ikke*] da Corpus theologi tertii ved Biskop Balles Død 1816 hjemfaldt til den akademiske Fond, androg Univ.dir. Kongen 4/6 1818 om at maatte benytte af dens Midler 2300 Rdl. til at supplere en Række Universitetsprofessorers Lønninger. Den kgl. Res. forelaa 15/6 s. A. og indrømmede Tillæg til bl. a. E. C. Werlauff (Prof. ex. 1812), F. C. Sibbern (1813), Johs. Reinhardt (1814) og Jens Lassen Rasmussen (1815). (Univ. dir. 1. Forestillingsprotokol 1818 Nr. 614). ● 76,2-3 *fritaget mig for Sommerforelæsninger*] se Brev 410 m. Note. ● 76,6-7 *Det Halve af min aarlige Løn har jeg . . af Fonden . .*] Oehl. havde 600 Rdlr. fra det akademiske Fond 3: Universitetets Formue eller Fælleskasse (se Br. 409). ● 76,11-12 *haabe samme Lykke af sin Konge, som Klopstock og Claudius*] fra 1751 til sin Død fik Klopstock 400 Rdlr. i Understøttelse af den kgl. Kasse og Claudius fra 1785 af samme Kasse en Aarpenge paa 200 Rdlr. (Rich. Petersen: Mathias Claudius 1884 240), hvortil kom Indtægten fra Embedet som første Revisor ved den 1788 oprettede slesvig-holstenske Sparebank i Altona med 800 Rdlr. i aarlig Løn (sst. 242 f.). ● 76,14-15 *Baggesen har 1500 Rigsbankdaler i Pension . .*] Finanskassen udbetalte hvert Kvartal Jens Baggesen 369 Rdlr. rede Søl (Finansdeputationen. Civil Etatens Udgivts Bog efter Reglementet for Pensioner, RA). Pengene gik normalt i hans Skyldneres Lommer, som han fik Lejlighed til at gøre Kongen opmærksom paa; se Noten til Br. 679. ● 76,15-17 *Professor Schumacher . . har 1800 Rbdlr.*] Heinrich Christian Schumacher (1780-1850) blev 1810 udnævnt til Professor i Astronomi, men fik Lov til at fortsætte ved Observatoriet i Hamborg bl. a. paa Grund af sit skæve Forhold til Thomas Bugge, efter hvis Død han 1815 blev Professor ordinarius med 1800 Rdlr. i Løn. Schumacher stod fra sin Barndom som Søn af Amtmanden i Segeberg Andreas S. (d. 1790), der havde været Kabinetssekretær hos Christian VII, i et særligt Forhold til Frederik VI. Han

skriver 17/1 1840 til sin berømte Fagfælle Johann Friedrich Gauss: »Der Tod des Königs, mein theuerster Freund, hat mich so tief erschüttert, dass ich in dieser Zeit fast zu nichts fähig war . . Ich ward ihm in meinem siebten Jahre zuerst vorgestellt (von meinem seel. Vater) jetzt bin ich 60 Jahre alt, und in dieser langen Periode die mein bestes Leben enthält, hat er mich mit Wohlthaten überhäuft und mich mehr wie einen Freund, als wie einen Unterthan behandelt« (Briefwechsel zw. Gauss und Schumacher III 1861 345; jfr. Einar Andersen: Heinrich Christian Schumacher 1975 180-82). Den danske Gradmaaling blev 1816 overladt Schumacher, der samtidig fik Kongen til at oprette et Observatorium i Altona, som snart blev S.s stadige Opholdssted. Dankwart skriver 25/6 1817 til Johs. Reinhardt: »Schumacher geht nun nach Lauenburg. Er correspondiert beständig mit der Majestät und scheint in hoher Gunst zu ste[h]en. Alles, was er vorschlägt, wird approbiert und bezahlt« (Zool. Mus. Bibl.). S.s tidlige, paagaende Fremfærd vakte snart hans ældre Kollegers Irritation (se Laurids Engelstoft Skrifter III 1862 380 f.; jfr. K₂ 419-20: 318,26-29) og andres med som f.Eks. A. C. Gierlew, der fnyser ad ham (Ludvig Daae 103). Vigtigere var det, at han stod i et venskabeligt Embedsforhold til bl. a. Jonas Collin (Coll. Brevs. XXVII^{a-b}). ● 76,18 *Tilgiv da, allernaadigste Konge, at jeg søger om mere*] i sin Betænkning 29/9 1818 skriver Møsting: »Directionen som fuldkommen paaskønner Professor Øhlenschlægers Fortjeneste af den danske Literatur, og erkjender, at det for Digteren, naar han skal arbeide med Lyst og Held, er, ligesaavel som for Embedsmanden, der med Iver og Kraft skal virke i sit Fag, høist vigtigt at være befriet fra Næringsorger, maae ved denne Ansøgning anmærke, at Professor Øhlenschlæger ingen Gage har af Fonden ad usus publicos, da de 600rdb, som han nyder udenfor Universitetet, ere ham tillagte af Finantskassen. Udredelse af staaende Gager hører desuden ikke til nærværende Fonds Bestemmelse, og man kan derfor ikke allerunderdanigst anbefale ham til, derfra at erholde nogen aarlig Gage« - hvorfor Resolutionen lyder: »Indbemeldte Professor Øhlenschlægers Ansøgning maae efter Omstændighederne bortfalde« (Fonden ad usus publicos, Kgl. Res. 1819 No. 4 af 9/2 1819). ● 76,18-19 *Min Kones Barselseng*] Marie Louise Oehlenschläger blev født 3/9 1818; se videre Noten til 97,26-27.

653. Leipzig 31/8 1818. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr Wohlgeb: dem Herrn Prof: Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

77,5 *Ich will die Reise . . übernehmen*] deraf blev intet; se Br. 744° m. Note. ● 77,9 *Im December will ich Ihnen 40 Carolinen . . zahlen lassen*] Nov. s. A. ydede Brockhaus Oehl. et Forskud paa 30 Carol.; jfr. Br. 677°. ● 77,19-20 *in der Art wie ich »die bezauberte Rose« habe drucken lassen*] »Die bezauberte Rose«, et romantisk Digt af Ernst Schulze (1789-1817), om en ung Piges

Forvandling til en Rose og hendes Menneskeliggørelse igen ved en Digters Kærlighed, trykt 1.ste Gang i »Urania« 1818; s. A. Separatudgave paa smukt Papir og med Kobbere, oplagt siden utallige Gange.

654. Kbh. [Før 17/9 1818]. Til P. E. Müller. Trykt: Mindebl. 269 f. Placeringen er motiveret ved Dateringen af Br. 655. Om P. E. Müller K. 107: 110,15.

78,6-7 *Jeg finder i Deres Litteraturtidende en Extrait af en saakaldet Recension over min Ludlams Hule fra Wien*] Dansk Lit. Tid. 1818 574-75 bragte et kort, men ikke urigtigt Referat af en i Wiener Zeitschrift f. Kunst, Litteratur und Mode 1-8/1 1818 offentliggjort Recension af »Ludlams Höhle«, skrevet af Friedrich Wähler, Redaktør af det kortlivede, krigeriske Tidsskrift »Janus«, hvor ogsaa N. Fürst var Medarbejder. P. E. Müller publicerede uden Kommentar Referater af udenlandsk Kritik af dansk Litteratur (se saaledes den i Noten til 35,17 nævnte Recension af Oehl.s »Gedichte« og Noten til 100,27-101,4), men tog oftere Stilling til det københavnske Dømmeri af Fædrelandets Digtere. Saaledes gør han 20/9 1821 Ingemann opmærksom paa en »ukierlig«, men for Redaktøren uafviselig Recension af hans »Reiselyre« (Dansk Lit. Tid. 1821 561 ff.), hvor efter Molbechs Mening Digterens Muse kun sjældent er fulgt med. Ingemann takker samme Dag for den venskabelige Meddelelse, idet han mener, at et kritisk Tidsskrift maa staa aabent for enhver dokumenteret Mening, men at det vilde stride mod hans litterære Grundsætninger at svare paa en nok saa haanlig Recension (NKS 3747,4°). Om Molbechs Angreb paa »Valdemar Seir« og P. E. Müllers Reaktion se Dansk Tidsskrift 1905 799 f. Foranlediget af P. Hjorts Behandling af J. C. Boyes Tragedier bemærker P. E. Müller 5/5 1827: »I det Hele forekommer De mig at være for stræng imod Bøie, og at give nye Grunde til den Anke, man oftere har hørt over Litteraturtidenden, at dens Recensenter ikke blot lade Øhlenschläger være den første, men tillige den eneste danske Digter, og med skaanselsløs Strængighed, sandt at sige Bitterhed, behandle alle andre« (NKS 2411,4°). Om P. E. Müllers Sans for Oehl. se allerede den i K 218: 123,7-8 nævnte Udtalelse og videre den i Noten til 97,23-24 omtalte Recension af »Nordens Guder«. • 78,13-14 *den litteraire Lumpenrecensent gjør af mig uafladelig*] Adr. 30/7 1818 averterer: »Fra Pressen er udkommen: En Reise fortalt i Breve til mit Hiem 2den Deel, af Oehlenschläger; faaes heftet paa Trykpapir for 3 Rbd., Postpapir 4 Rbd. i Bredgaden 190 i Stuen«. En Maaned efter begyndte Baggesen paa Baggrund af sin i Maj vundne Proces og den lunkne eller modvillige Modtagelse, der blev Rejsens 2. Part til Del, i en Række »Breve til Adam Oehlenschläger (i Anledning af en Reise til en Dito)« en latterliggørende Gennemgang af den hele Rejse under Foregivende af, at den aldrig kunde være skrevet af Aladdins, Ha-

kons og Palnatokes Forfatter, men at hans Navn maatte være misbrugt af et illitterært Bæst, og at dette Pseudoprodukt uimodsagt vilde skade Oehl. mere end alle Satirer. 1. Brev var averteret i Adr. 1/9; 2.-3. Brev 10/9; 4.-5. Brev 17/9. Adr. 23/9 averterer: »Breve til Adam Øhlenslæger fra Jens Baggesen. Andet Oplag. Med en Fortale til Fædrelandets studerende Ynglingen« indeholdende samtlige hidtil udkomne Breve eller Brevvexlingens første Deel« (se herom Noten til 82,17-23). 6.-7. Brev averteredes udkommen 29/9, 8. Brev 8/10 og 9. og sidste Brev 13/11. Essensen heraf publicerede han som »Reisen til sit Hiem. Eller Reisersk Adfærd og Tale i Hundrede Aphorismer og Een« averteret udk. 3/10. Allerede i September tænker Baggesen paa Muligheden af en tysk Overs. som Modstykke til Oehl.s paatænkte tyske Udgave af sine Breve. Baggesen skriver 13/9 1818 til August B: »Jeg ønskede Hielp til deres tyske Oversættelse, thi paa Tydsk maae de komme ud tillige saa snart, som muligt« (UB, Kiel; Fot. KB). August B. svarer 16/10 s. A. sin Fader, at Løjtnant Jahn [Krigshistorikeren Ferdinand Heinrich J. (1789-1828)] allerede arbejder derpaa, og at han tænker at sende Overs. til Brockhaus »tillige med dit og Brinkmans [Carl Gustav v. Brinkman] Riimbrev [tr. i Baggesen's poetische Werke V 1836 124-29]; thi Contrasten mellem Øhl. og Brinkmann vilde falde saa ret i Lyset« (ssts.). Imidlertid meddeler han 29/1 1819 sin Broder Carl: »Vater drang auf eine deutsche Uebersetzung«, men han har overhovedet ikke reageret paa de ham tilsendte oversatte fem første Breve og Fortalen og har end ikke ofret Løjtnant Jahn en Linie til Tak, og at Foretagendet nu er gaaet i Staa (NKS 2340,4°). Baggesens 9. Brev indeholdt en Fremstilling af hans personlige Forhold til Oehl., som denne besvarede i sin »Erklæring til Publikum«, averteret udk. 19/12. P. Hjort var herover meget betænkelig. Han skriver 27/1 1819 til sin Kæreste: »Jeg frygter for, at han har blottet sig ganske. Var han dog fulgt mit Raad, aldeles at blive ude af Striden; det var alle fornuftige Folks Ønske. Det var den eneste Maade at slukke Branden paa, at man betog den Stof til sin Næring; sagde jeg engang til ham, for at tale i hans Sprog, men han mente, at det var formegen Ære for Baggesen at kalde ham en Brand; han var blot et rygende Kul. Saameget mere, gjentog jeg, Røgen gaer man bort fra, thi De troer dog ikke med eet Pust at kunne adsprede den i Luften? Men dette stødte ham, som alle lignende Ytringer, da han netop troer, at naar han selv aabner Munden til at tale skal alle hans Fjender forstumme« (NKS 2411,4°, 87). P. Hjort spørger 30/1 1869 F. C. Sibbern, om det har sin Rigtighed, hvad Clemens Petersen hævder [i Fædrelandet 29/1 1869], at A. S. Ørsted skulde have forfattet Oehl.s Erklæring til Publikum. Sibbern svarede, at han ikke før har hørt derom »og tør paastaae, at det endog er utænkeligt. Fra Ørsteds Haand vilde den blevet anderledes, end den efter hvad jeg nu mindes om den var« (NKS 2411,4°; jfr.

Mindebl. 271 f.). Men P. Hjort har sandsynligvis vidst, at Oehl. under Prometheus-Fejden henvendte sig til sin retslærde Svoger (se Mindebl. 356 ff.). ● 78,18-19 *denne strænge Prøvelse* . .] Fr. Wähler havde skrevet: »Strenge Prüfung verdient ein hervorragender Geist« (Wiener Moden Zeitung 8/1 1818).

79,1 *disse Breve, fra Wien*] Br. 624 og Br. 627. ● 79,5 *Schreivogel*] om Joseph Schreyvogel se K₂ 361-62: 212,14. ● 79,9-10 *en lille Extract af denne litteraire Efterretning*] herpaa indlod P. E. Müller sig ikke. Men han nøjedes med en Henvisning til den dadlende Recension af Overs. af »Ludlams Höhle« og »Freyas Altar« i Leipziger Lit. Zeitung 15/1 1819 i Dansk Lit. Tid. 1821 345, og som for øvrigt J. K. Høst havde refereret i sit Morgenblad 1819 Nr. 4.

655. 17/9 1818. Til P. E. Müller. Udskr.: »S: T: Herr Professor P. E. Müller paa Nørregade i Universitetsbygningen«. NKS 3747,4°. Trykt: Mindebl. 270-71.

79,1 *Deres ædle og hiertelige Linier*] kendes ikke.

656. Cph. 24/9 1818. Til Karl v. Brühl. Udskr.: »Sr: Excellenz Herrn Grafen von Brühl. Oberintendant der königlichen Schauspiele in Berlin«. Abrahams'ske Autografs. 4°, H. 141.

81,3 *ein episches Gedicht*] »Nordens Guder«. ● 81,4 *eine Idylle*] »Den lille Hyrdedreng«. ● 81,4 *ein Lustspiel*] »Robinson i England«. ● 81,15 *dass Sie Hagbarth u. Signe spielen wollen* . .] jfr. 70,1-13. ● 81,18-19 *für Freias Altar* . . *mir gütigst gleich das Honorar schicken*] jfr. 69,29-30. ● 81,20-21 *Ludlams Höhle soll elend . . aufgeführt geworden seyn*] se Br. 624. ● 81,25-56 *Ich habe meine Ludlams Höhle für viele vorzüglichen Deutschen gelesen*] se B II 305,12-14 og 379,8-9. ● 81,27 *Die Räuberburg werde ich bald übersetzen*] Overs. af »Røverborgen« blev først sendt til Cotta 13/4 1821 (Br. 743°).

82,1-2 *dass Ihre holde Gemahlin Ihnen einen Sohn geschenkt*] se Noten til 69,2-4.

657°. Berlin 10/10 1818. Fra Hartwig Hundt-Radowsky. Udskr.: »Sr. Hochwohlgeboren dem Herrn Professor Öhlenschläger, Ritter des Dannebrog-Ordens in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Hundt-Radowsky (1759-1835) havde været Huslærer i Polen, siden studeret Jura og været Advokat, havde skrevet Digte og Noveller, var ved Lejlighed Journalist og deltog gerne i Dagens Debat, satirisk og polemisk, nationalt engageret og dertil Antisemit.

Trykt Anmodning om Bidrag til et Underholdningsblad »Der Erzähler«, som udelukkende vil bringe originale Fortællinger, og

hvortil en Række prominente Navne allerede har givet ham Til-sagn.

Der Erzähler] »Der Erzähler, ein Unterhaltungsblatt für Gebildete« udkom i 2 Bind 1818-19. H.-R. skrev selv deri. Oehl. reflekterede ikke.

658°. Kbh. 29/10 1818.* Fra Teaterdirektionen. Protokol over afgaaede Breve, TA.

Teaterchefen, Holstein, meddeler, at »Den lille Hyrdedreng« er antaget.

Oehl. kvitterer for sit Honorar 200 Rdl. Sedler 26/11 1818 (Teaterkassens Regnskaber 1/11 1818-31/1 1819, Nr. 419), og samme Dag forklarer Teaterdirektionen Lauritz Kruse, at det ikke er nogen Forbigaaelse af ham, at »Den lille Hyrdedreng« tænkes givet ved Mad. Hegers Benefice. Det kgl. Teaters Journal meddeler 17/1, 19/1, 20/1 1819: »Prøvet Den lille Hyrdedreng«, og 23/1: »opført efter foregaaende Prøve Den lille Hyrdedreng .. og Blanca«. Lauritz Kruse skrev, indtaget af Skuespillers Hjertelighed og Poesi, velvilligt reserveret om Skuespillernes Præstationer, men mente rigtignok, at Udstyr og Dekorationer lod meget tilbage at ønske (Theatret I 1819 260-71). Teaterkassens Regnskaber 23/1 1819 viser ogsaa kun Udgifter til ganske faa og billige Rekvisitter. Dagen 26/1 s. A. bragte et Digt »Til den lille Hyrdedrengs Forfatter« af J[ohannes] Wilstrup. Om ham Noten til Br. 1055. C. Molbech skriver 24/9 1819 til Lorenzo Hammarsköld, at Stykket har gjort Lykke paa Teatret: »Jeg finder den ogsaa rørende nok at see, ja alt for angribende, da den spilles fortræffeligt; mindre behager den mig at læse, thi Indhold er der kun lidt af, den dramatiske Sandsynlighed er ogsaa ringe, og Sproget er ikke naturligt nok for Bønderfolk i Schweiz« (Chr. Molbechs Brevveksling I 1956 221).

659. Windeby pr. Nakskou 11/11 1818. Fra Nicolai Søtoft. Udskr.: »Deres Velbaarenhed Hr. Professor Øhlenschläger i Kjøbenhavn«.

Om Nic. Søtofts tidligere Forhold til Oehl. se K₂ 220:307,17.

82,17-23 *Det er mig saa stor en Fornøielse, at see hvorledes de brave unge Akademikere ikke .. lade sig afskrække ..*] Baggesen havde midt i 5. Brev udtalt, at om Oehl. blot kunde »faae een eneste dansk Doctor .. eller blot een eneste dansk virkelig Litteratus .. eller blot tre ordentlig examinerede Studenter .. til offentlig at bevidne at En Reise er »Dit Navn værdig, saa vil jeg bede Dit hele poetiske Partie reise sig en masse, og bringe mig et Pereat uden for mine Vinduer i Brolæggerstræde« (Breve til Adam Øhlenschläger 1818 91 f), og havde i Fortalen til 2. Oplag i dyb Alvor opfordret den studerende Ungdom til at fornægte en for Kundskab blottet Smagslærer og hans fantastiske poetiske Pavedom. Tolv af Universitetets

bedste unge Hoveder gik nu i Breschen for deres elskede Digter og Lærer og udfordrede Baggesen i Dagen 3/10 1818 i Harmen over hans Paskviller og Pukken paa sin klassiske Dannelse til offentligt og paa Latin at forsvare sine kritiske Grundsætninger. Baggesen kom med en Udflugt, men Studenterne holdt ham fast og gentog deres Opfordring. Der udviklede sig snart en voldsom Debat, som udkæmpedes dels (og overvejende) i Dagen, dels i Skild. Om hele Affæren se Arentzen VII 55-249 og K. F. Plesners Baggesen-Bibliografi.

83,1-4 *den hovmodige Skjændegjæst* . .] N. F. S. Grundtvig havde anonymt i Dagen 16/10 1818 skrevet en »Erklæring fra et Antal Videnskabsdyrkere ved Kiøbenhavns Universitet« og heri fastslaaet, at Grundtanken i Baggeseens Angreb var, at der var to Oehlenschlägere, en meget stor Digter og en aandløs Skygge af samme Navn, og at den offentlige Debat mellem Studenterne og Baggesen alene burde dreje sig om denne Paastands Rigtighed, medens Sagens Kærne for Studenterne var Baggeseens skamløse Adfærd. Grundtvig tydeliggjorde sig under Navns Nævnelse i Skild. 10/11 og 14/11, hvor han ordentlig tager »en Tylvt Studenter« i Skole. Om sin Deltagelse i Affæren fortæller han kortelig 3/11 sin Ven Præsten Christen Olsen: »Hvad B[aggeseen] vil i Lav med Drengene for, aner jeg ikke, men at han bør tugte dem, det veed jeg, og at vi bør takke i det mindste hans Pen, fordi den som en sylespids Landse har Blad for Blad giennemboret den Bunke Makulatur, Oeh[lenschläger] ei rødmer ved at kalde Breve fra hans udenlandsreisende Digter-Aand, det veed jeg ogsaa . . Det giælder nu, langt mere end i Fjor, om at slaae Dreng-Skaren totaliter, om vi ikke vil bøie os under dens Aag« (Breve fra og til N. F. S. Grundtvig I 494). I sit Tidsskrift »Dannevirke« IV 1819 gjorde han yderligere Rede for sit Syn paa Baggeseens og Oehlenschlägers Mellemværende.

● 83,9-10 *H' Thaarups Opfordring* . .] I Dagen 19/10 offentliggjorde Thomas Thaarup paa Latin (ssts. 20/10 paa Dansk) en Skrivelse til Det kiøbenhavnske Universitets høie Fædre, som opfordrer dem til at styrke deres Kollegas Smag, og ved deres Myndighed dæmpe de kaade unge Gemytter og bidrage til at bilægge den usømmelige Strid. Baggesen tog Thaarup til Indtægt i et lille Digt i Dagen 24/10, hvori Jødefejden rigtignok ikke er glemt, men hvor Skjalden hylde.

660°. Cph. 15/11 1818. Til F. A. Brockhaus. Udskr.: »Seiner Wohlgeboren Herrn Brockhaus Buchhändler in Leipzig«. NBD 2. Rk.

Er endnu ikke begyndt paa at oversætte »En Reise«, da han paa dansk har skrevet et Skuespil, men vil nu straks gaa i Gang med at revidere »Aladdin«, som B. skal faa til Nytaar, idet han haaber de maatte komme overens om en bedre Betaling. »En Reise« kan han ikke blive færdig med til Paaske-, men sikkert til Efteraarsmessen.

paa dansk . . skrevet et Skuespil] »Robinson i England«. • »*En Reise*« . .] herom særligt 106,17-21 og Br. 744° m. Note.

661°. Cop. 21/11 1818. Til T. V. Teichmann. Bayerische Staatsbibliothek, München (Fot. KB).

Beder ham erindre Grev Brühl om Honoraret for »Freias Alter«, som Greven har lovet ham, og som han allerede havde gjort Regning paa i September. Haaber hans Brev til Christiani er kommet ham i Hænde.

Teichmann] om ham Noten til 70,23. • *Honoraret for »Freias Alter«*] se 69,29-30. • *Brev til Christiani*] kendes ikke.

662. Kbh. 21/11 1818. Til K. L. Rahbek. Bakkehusmuseet og NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. VII-IX og 272 f.

84,3-5 *Jeg har besluttet . .]* I Anledning af den omarbejdede »Fostbrødrene« fortæller Carl Heger Provst Schmidt, at Oehl. »nu er blevet lidt meer bodfærdig og har yttret, at han herefter vil lade sine Arbejder gjennemsee af en paalidelig Dommer førend han udgiver dem« (Provst Schmidts Dagb. II 1969 76). • 84,12 *Misforholdet i Anledning af Freias Alter*] se Br. 511 m. Noter. • 84,29-30 *da en stor Deel af Nationen havde samme Tanker*] se K₂ 165: 189,15. Ludwig Fischer fortæller fra sit Liv som Skibslæge om en Lørdag Aften, hvor han efter Maaltidet: »Læste . . høit for den vagtfrie Øvrighed i Freias Alter; fik kun to Acter læst i tre Timer, for Tilhørernes idelige Latter og gientagne Raab: »om igjen! om igjen! hvilket forarsagede mange Pauser, og tog megen Tid. Selskabet vilde have mere, men »formedelst Hæshed« betakkede jeg mig« (Aftenblad 20/6 1823).

85,17-20 *Jeg tog aldrig ilde op at du elskede Ewald som Digter meer end mig*] se K₂ 70-71: Br. 428. Rahbek fortsatte trøstigt dermed. Saaledes Juli 1819 i Afhandlingen om Klopstocks Forhold til den danske Litteratur apostroferes Ewald som »den første, den ypperste blandt vore Digtere, der har været, og er for vor Litteratur, hvad Klopstock var, og er Tydslands« (Hesperus I 1819 11 f; jfr. ssts. 338 f.), ligesom han i sine Erindringer (I 1824 253) beklager, at Skuepladsen ikke har et »eneste Stykke af Fædrelandets første Digter . . i Gang«. • 85,24 *Nu ere vi Venner igjen*] Forsoningen mellem Svogrene, der fandt Sted ved Rosings Begravelse (Er. IV 3 f.; jfr. Claus Pavels Dagb. 1817-22 I 461), kom ikke uforberedt. Rahbek havde skrevet et Digt ved Sophie Ørsteds Død (se Noten til 65,8-9) og havde ogsaa litterært søgt at glatte ud og nærme sig sin Svoger (se Noten til 90,10-15), ligesom Carl Heger siden Febr. atter besøgte Bakkehuset (Provst Schmidts Dagb. II 1969 108). Johannes Reinhardt skriver 10/11 1818 til F. C. Dankwart: »Sie [O. H. Mynster og Rosing] wurden an einem Tage begra-

ben, und im Todte bewirkten sie noch eine vollständige Aussöhnung zwischen Rahbek und Oehlenschläger. Der letzte zeigte sich da wieder als ein gutes Kind der Natur. Ich glaube freilich nicht dass der Friede lange dauern wird dazu ist mir Rahbek zu wetterwendrisch« (Dankwarts Papirer, Pk. 37, RA). Rahbek citerede i sin Mindeartikel over de Heden-gangne i Tilskueren 27/10 1818 Oehl.s Gravidtge i Dagen 15. og 16. Okt.; i Hauchs »Iris« (Dec. 1818) offentliggjorde Oehl. sit gamle Digt om »Bakkehuset« (A I 219,19-220,16), og snart prydedes Rahbeks Tidsskrifter med Overs. og originale Bidrag af hans Svoger.

86,24 *medfølgende Comedie*] »Robinson i England«.

87,4-5 *Courage mon ami, voilà la bonne comédie*] efter Opførelsen af »Les précieuses ridicules« raabte en Tilhører »Courage, courage Molière, voilà la bonne comédie« (Grimarest: La vie de M. de Molière [1705] 1955 48; se ogsaa Rahbeks Overs. af Fulda: Molière 1816 17).

663. [Bakkehuset. Efter 21/11 1818]. Fra K. L. Rahbek. NKS 1674,2°. Dateringen er motiveret ved Br. 662. Trykt: Mindebl. 273-75 (delvis).

87,14 *dit Lystspil*] Oehl. nævner i Br. 656 til Karl v. Brühl, at han har »ein Lustspiel dänisch gedichtet« : »Robinson i England«. Om dets litterære og personlige Forudsætninger som om dets Teaterskæbne se en udtømmende Afhandling af Anne E. Jensen i Oehlenschläger Studier 1974-75. ● 87,16 *indsendt*] sandsynligvis gennem Rahbek. Journal over indkomne Breve (TA) har ingen Bemærkninger derom. ● 87,16-17 *antaget*] se Br. 664°. ● 87,17 *trykt*] Adr. 2/1 1819 averterer: »Fra Pressen er udkommen: Robinson i England, Comoedie af Oehlenschläger: faaes heftet paa Trykpapiir for 2 Rbd. 32 sk., Postpapiir for 2 Rbd. 80 sk. i Norgesgaden (Bredgaden) Nr. 190, i Stuen«. H. P. Freuchen skriver 9/1 s. A. til Wilh. Zeise: »Ø: har . . i disse Dage [udgivet] Robinson i England et Stykke, som er ret vakkert, men som i mine Tanker ingen Ø: behøvedes til at skrive« (NKS 1686,2°). Og det var med forskellig Motivering den almindelige Mening. Se Oehlenschläger-Studier 1974-75 57 ff. Sent paa Efteraaret kom rigtignok Jens Møllers smukke og forstaaende Anmeldelse i Dansk Lit. Tid. 1819 Nr. 43-44, men da havde Oehl., ængstet af Kritikken iøvrigt, omarbejdet og forkortet sin Komedie for igen at sende den til Direktionen (Br. 697°), som intet havde at erindre (Br. 698°), hvorfor Oehl. tilstiller Regissør Clausen de ændrede Rollebøger (Br. 700°), men trækker kort Tid efter Komedien tilbage paa Grund af den herskende Partiaand (Br. 707°). Om den udskudte Opførelse se Br. 815° m. Note.

87,17 *Geburtsdagsstykket*] til Kongens Fødselsdag 29/1 1819 opførtes J. L. Heibergs »Tycho Brahes Spaadom«; se M. Borup: Johan Ludvig Heiberg I 1947 56 ff. Rahbek meddelte Efteraaret 1818 P. A. Heiberg, at Teatret havde antaget Sønnens Skuespil, »der i mine Tanker er det Bedste : det

mindst moderne, jeg har seet af ham« (NKS 1455,2^o,B). ● 87,24-27 *Addingtonerne . . . kommet i Væiret ved den nuværende Lord Sidmouth*] Familien Addington havde levet i Generationer som mindre Godsbesiddere i Oxfordshire. Henry Addington (1754-1844), adlet 1804 som Viscount of Sidmouth, var Søn af Lægen Anthony A. (1713-90); bl. hans Patienter og Venner var William Pitt d. Æ., hvis 2. Søn William Pitt d. Y. skabte Lord Sidmouths Karriere. ● 87,28 *Scenen i den lærde Theeclub*] »Robinson i England« 3. Akt 1819 64 ff.

88,1-2 *Personligheder, som ere nedenfor dig og nedenfor Theatret*] Jens Veibel Neergaard (K₂ 355-56: 203,6-7), der var en af Stifterne af Slagelse dramatiska Selskab, fortæller som et Eksempel paa Rahbeks Aversion mod levende Modeller at have vist ham en lille Farce i 3 Akter, som han et Par Dage efter fik tilbage med den Besked, »at de to første Acter vare ikke slette, men at den tredie var det pure Snavs . . . Rhabecks strenge Dom om den sidste Act anledigedes nok tildeels deraf, at han - skønt fejlagtigen - troede, at jeg i den havde søgt at skildre en bekendt Person, hvilket stred mod Rhabecks humane Tænkemaade« (Mit Livs vigtigere Tildragelser I 297). P. D. Fabers Vaudeville »Julehøitiden eller Fikst du Pæren Zacharias« giver han »af godt Hierte mit Nej, om det saa ikkun skulde være for den moderne Lumpenhed S. 36 at bringe Folks Navne og Personligheder paa Theatret« (TA, Indkomne Breve 20/3 1826). Af alt Forargeligt forekom Personligheder paa Theatret ham det Allerforargeligste, skriver han 5/6 1827 til Collin (Coll. Pap. 117; jfr. ssts. 92 og Rahbek: Erindr. II 1825 328-30). ● 88,3-4 *Elegien i Ruinerne af et Skilderhuus . . .*] hvortil der alluderes er ikke Udg. bekendt. ● 88,6 *G. H. O.*] Gottsche Hans Olsen. ● 88,15 *pxxlxcxmpxtsk*] paalecompotsk, se Br. 77 og K 47: 45,22. ● 88,25 *In toto nusquam corpere menda fuit*] Ovid: Amores I 5,18 »helt uden Lyde og Plet var hendes Legem at se«, oversætter Axel Juel (Ovids Elskovsdigte 1935 15). ● 88,27-28 *Correggio en Nathan den Vise over Konst*] Rahbek skriver i Tilskueren 23/2 1816 om Kritik og Tolerance bl.a., at han elsker »Correggio« fremfor Oehl.s andre Sørgespil, »fordi det i Kunsten er et saa mesterligt Tolerancedigt, som dets Forbilleden Nathan den Vise i Religionen«. ● 88,28-89,6 *Scenen i den lærde Klub . . . en lærerig Commentar over Lessings Ord . . .*] Lessing udtaler i Ankündigung til Hamburgische Dramaturgie: »Man hat keinen Geschmack, wenn man nur einen einseitigen Geschmack hat; aber oft ist man desto parteyischer. Der wahre Geschmack ist der allgemeine, der sich über Schönheiten von jeder Art verbreitet, aber von keiner mehr Vergnügen und Entzücken erwartet, als sie nach ihrer Art gewähren kann« (Schriften IX 1893 182; jfr. ssts. XI 301-02).

89,10-11 *I øvrigt . . .*] Rahbek fastholdt sin Interesse for »Robinson i England«. Han skriver 27/2 1823 til Teaterdirektionen: »Da jeg særdeles

ønskede i Morgen Aften, at bivaane den første Forestilling af Robinson, for hvilken jeg har en gammel Forkierlighed . . .«, undskylder han, at han ikke deltager i Direktionens Møde i Morgen Formiddag for ikke at komme til at gaa Vejen til Bakkehuset fire Gange (TA, Ujournaliserede Breve vekslede mellem Medlemmer af Teaterdirektionen). ● 89,21 *NT.*] om Opførelsen af flere af Teateroversætteren N. T. Bruuns originale Arbejder se K₂ 166: 190,6-7. Med blandede Følelser taler Rahbek Juli 1822 igen om »Bulderbassen« og nævner Kunzens Modvilje mod at komponere de Bruunske Syngestykker (Coll. Pap. 255 ff.). ● 89,21 *Balt B.*] ved Oehl.s Hjemkomst 1809 var »Lystspillet« af Balthasar Bang (K 211: 106,14) nylig opført med Held, men iøvrigt havde han siden, paa en enkelt Undtagelse nær, som Teaterdiger en krank Skæbne og mente sig forfulgt af Direktionen, som man vil se af hans utallige Breve i TA og i Breve til Jonas Collin (Coll. Brevs.). ● 89,23-25 *Sam. Johnson . . . When faction finds a man honest . . .*] jfr. Rahbek: Erindr. III 1825 55. ● 89,26-29 *andet Bind af min Læsebog . . . under Rubriken Lystspil, en Scene af Aladdin*] Scenen mellem Selim og Sindbad uden for Aladdins Palads (Læsebog 1807 597 ff.).

90,1-2 *Lindgreen forarger mig, naar han spiller Skrædder Fips i det farlige Naboskab*] K. L. Rahbek skriver efter et Besøg i Hamborgs Stadttheater, hvor han saa Louis Angely, en for Rahbek altfor moderne Skuespiller i Rollen som »den væmmelige Skrædder Fips i det modbydelige farlige Naboskab [af Kotzebue], som det saa ofte har forarget mig at se vor Skueplads besudlet med. Hvorledes han spillede denne Rolle, kan jeg ikke bedre give dig et Begreb om, end ved at sige: saaledes som den meest classiske af Lindgreens comiske Mesterroller i mine Øine forholder sig til hans Fips, saaledes forholdt hans Fips sig igjen til Hr. Angelys« (Hesperus I 1819 132). ● 90,2-3 *skiøndt jeg af Rind og Haackh tager tiltakke med langt Andet*] Rahbek skriver 24/3 til P. A. Heiberg: »Mille amitiés a ton fils. Il sera très faché a son retour, de trouver notre theatre dans un deperissement extraordinaire. Nous venons de perdre le brave Rind (jfr. Noten til 92,25), le seul bon acteur bas comique aprez Lindgreen, qui est toujours le favori de Thalie, qui nous restait. Haackh [K₂ 124: 131,2], jeune acteur, tres promettant a son debut, mais absolument ruiné par son ivrognerie le à devancé de quelques semaines« (NKS 1455,2^o.B). ● 90,7-8 *da vi mødtes ved Heibergs Doctordisputats*] 11/10 1817 i Runde Kirke (se M. Borup: J. L. Heiberg I 80). Oehl. undslog sig for at opponere, og Sibbern traadte i hans Sted ex officio, fortæller Rahbek P. A. Heiberg samme Dag (NKS 1455,2^o.B). ● 90,10-15 *fem Artikler i Tillæggene til min Læsebog . . .*] samtidig med sin Dansk Læsebog til de lærde Skolers Brug i 3. forbedrede Udgave (Juli 1818) publicerede Rahbek særskilt de nytilkomne Stykker i et Tillæg, da det forekom ham upassende at belemre Elever, der ejede den ældre Udgave, med en ikke nødvendig Udgift. Tillægget indeholdt af Oehl. 15.

Kap. af »Hroars Saga«, »Ægir i Morgenrøden« af »Helge« og »Tidens Perspektiv« af »Digtninger« 1811. Bidragene præsenteredes med karakteriserende og berømmende Anmærkninger. Foruden den i Noten til 89,26-29 nævnte Scene af »Aladdin« havde Rahbek i sin Læsebog (1807) i Afsnittet »Versificeret Sørgeespil« optaget »som Prøve af [Oehl.s.] under Trykken værende Sørgeespil, Hakon Jarl, 3. Akts Slutningsscene« (ssts. 635 ff.) og i Læsebogens Bd. 1 (1805) i Afsnittet »Romance« »Guldhornene« (258 ff.), karakteriseret som en ubunden lyrisk Fortælling. ● 90,15-16 *din Helge, din Hagbarth og Signe, din Hroars Saga*] Rahbek har hverken anmeldt »Helge« eller »Hagbarth og Signe«, men skriver i Tilskueren 11/4 1815, at nuomstunder synes Melpomenes Rige at være kommet til os: »Saaledes har blot disse sidste faa Maaneder skiænket os tvende Sørgeespil fra Axel og Valborgs Digter, hvoraf det første Helge, skøndt i Følge sin Natur ikke bestemt for Skuepladsen, stedse er en høistbetydelig Tilvæxt for vor sande Nationalskat i dette Fag; og hvoraf det seneste, Hagbart og Signe, ved sin ypperlige Caracteertegning, især de mesterlige Skatteringer, hvormed de fire saa nær beslægtede Characterer, Hagbarth, Alf, Alger og Hamund ere satte ud fra hinanden, fortjener fuldelig sin Plads ved Correggios Side«. ● 90,16 *Hroars Saga*] herom K₂ 384: 254,26-255,2. ● 90,19 *Mad. Hegers Rolle*] Caroline, Moderens Rolle, blev spillet af Eline Heger. ● 90,26-27 *sige med Conti* . .] Lessing: Emilia Galotti 1. Akt, Sc. 4.

664°. 6/1 1819. Fra *Teaterdirektionen. TA, Protokol over afgaaede Breve.

»Robinson i England« er antaget til Opførelse.

665. Hamburg 12/1 1819. Fra H. C. G. Proft. NKS 1674,2°,IX. Udskr.: »Til Deres Velbaarenhed Hr. Professor Oehlenschlaeger Ridder af Dannebrog boende i Bredgade No. 190 i Kjøbenhavn«. Brevet er uden Underskrift. At Proft er Forfatteren, fremgaar af Kommentaren.

Litteraten Henrik Christian Gottlieb Proft (1795-1827), Søn af Universitetsboghandler C. G. Proft, indsendte 10/8 1816 to Skuespil til Teaterdirektionen (TA, Indkomne Breve 1816 Nr. 2412). Han udgav dem (ikke antagne) s. A. som »Dramatiske Forsøg« tilegnet Adam Oehlenschläger, der havde staaet Fadder til »Hurik og Helge«, Sørgeespil i fem Handlinger. Paa Grund af Forsømmelighed mistede han et Embede som Volontør i General Commissariats Collegiet (Protokol over udgangne Breve betræffende Commando og Justitien for 1817, Nr. 434, RA), var en Tid ansat i den Gyldendalske Boglade, men blev for en Uredelighed 5/9 1818 idømt Fængsel paa Vand og Brød, paa egen Bekostning, i 4 Gange 5 Dage (Statstidende 1818, Tillæg 85 af 23/10 s. A.; jfr. Breve fra og til B. S. Ingemann 91, 94) og slettedes som Følge heraf som Medlem af Kongens

Livkorps (Stambog for 4. Comp. af Kongens Livcorps; jfr. Kongens Livcorps Befalingsbog 28/10 1818, RA). Juristen Prof. Hurtigkarl blev nu af Konsistorium spurgt om P. under disse Omstændigheder ikke burde udelukkes ogsaa fra Universitetet, hvortil Hurtigkarl 27/11 1818, under Henvisning til lempelig Behandling af andre og grovere Eksempler, svarer, at han ikke finder Grund til at skærpe den Straf, som allerede er ham idømt; jfr. hermed imødekommende Bemærkninger af Børge Thorlacius, Relegationspatentets latinske Forfatter (F. T. Hurtigkarls Circularia for 1818 og 1819, No. 426, RA). Men ængstelig for den Offentlighed, der allerede var om Studentens Navn som Kronikør og Teateranmelder i Dagen 1817-18, lod Konsistorium 30/12 1818 Sagen gaa videre til Danske Cancelli (Univ. dir.s Kopibog 1818, RA), som 16/1 n. A. bestemte, at Profit udelukkes fra Universitetet, og Relegationspatentet udfærdiges 28/4 1819 (Univ. dir. Alm. Sager 2. Univ. Alm. vedk. 1806-50. Af L. Engelstofts efterladte Papirer, RA). Imidlertid var Profit rejst til Hamborg (Københavns Pasregnskaber 2/11 1818), hvor han fristede en kummerlig Skæbne (se Br. 674 m. Note), og vendte 21/10 1819 tilbage til sin Fødeby (Dagen 23/10 1819) for atter snart at indtage en Plads som Teaterrecensent ved Dagen, Liunges »Harpen« og »Literatur- og Theaterblad«, og da Redaktøren blev ked af ham (se A. P. Liunge 6/9 1823 til C. L. N. Abrahams; Abraham'ske Autografs. 4°) i det af ham selv udgivne »Conversationsblad« 1824-27. Han døde 21/7 1827 »af Blodstyrning«, noterer P. V. Jacobsen (NKS 2283,4^o). Profit var ikke uden Talent (se Fr. Schyberg: Dansk Teaterkritik 150 ff.), han forstod at karakterisere, men henfaldt hyppigt til nærgaaende Kendelser og Personligheder og var selv sagt ilde lidt af mange, som ikke glemte den ham overgaaede Tyvdom. Berygtet var allerede hans Behandling af Carl Winsløw (se f.Eks. Dagen 19/5 1818), der med sit Tegnetalent til Gengæld latterliggjorde ham i en Karikatur (W. Schorn: Da Voldene stod. 1905 199 f.). Hans Forbillede var Adolf Müllner, som han oftere henviser til. Paa nærværende Tidspunkt havde Profit af Oehl. anmeldt »Hugo v. Rheinberg« (Dagen 27/9 1817), »Axel og Valborg« (ssts. 28/2 1818), »Fostbrødrene« (ssts. 11/5 s. A.) og »Sovedrikken« (ssts. 23/5 s. A.), og vandt Opførelsen ikke altid hans Bifald, blev Digteren steds berømmet, og til sit sidste Aandedræt var han Oehl.s ivrige Beundrer. Som en Prøve paa hans Kritik her en Passus af hans Anmeldelse af »Hugo v. Rheinberg«: »Uden i mindste Maade at ville fornærme de værdige Kunstnere eller Kunstnerinder . . . være det [Recensenten] tilladt, at gjøre dem opmærksomme paa en forandret Rollebesætning, hvorved Stykket upaatvivlig vilde vinde. Hr. Dr. Ryge og Hr. Stage burde bytte Roller; uagtet denne ikke aldeles vilde naae hiin i de heroiske og pathetiske Steder, vilde han dog overgaae ham i de erotiske, og Hr. Dr. Ryge vilde ved den skønne Inderlighed og ædle Varme som Rollen nød-

vendigt fordrer, men som man savner hos Hr. Stage, udføre Haralds Rolle. Ligeledes ønskede vi Berthas Rolle i Md. Zincks Hænder [den var i Jfr. Astrups]; ikke fordi hun vilde udføre den bedre; men fordi hun vilde være mere passende til den, og fordi en Scene, som man i modsat Tilfælde maatte ønske aldeles udeladt, da vilde tabe mindre. Hvad Jfr. [Sophie] Clausen angaaer som Dorothea, da burde hendes Udvortes udelukke hende i det mindste fra den høiere Tragoedie«.

92,7-10 *Mandagen den 5te Januar* . .] Hamburgischer Correspondent averterer Fredag 8/1 1819: »Heute zum erstenmale: Ludlams Höhle . . «. ● 92,10-11 *Musiken var af Stegmann*] Komponisten, Sangeren og Skuespilleren Carl David Stegmann (1751-1826) blev 1793 Meddirektør ved Hamburger Stadtbühne, som han 1811 forlod, da F. L. Schröder (K₂ 34: 32,13-14) alene overtog Ledelsen. Herhjemme var hans Navn kendt fra Musikken til Syngestykket »Købmanden i Smyrna«, sidst opført April 1817. Som Komponist erindres han næppe mere, men han var en af sin Tids betydeligste Operaregissører. ● 92,12-13 *Ludlams Tale, saavel som Balladen*] »Ludlams Höhle«, vierter Akt 115 ff. ● 92,17 *Kühne* . . *John Bull*] om Johann Reinhold Kühne (1778-1854) fortæller Proft siden, at han har »saare meget tilfælles saavel i Talent som i Udvortes, Rollefag og Spillemaade med vor Dr. Ryge. Han har maaskee mere fin Anstand og Verdenstone end denne, men hans Talent er langt fra ikke saa omfangsrigt« (Conversationsblad 28/1 1825). Chr. Molbech finder hos ham kun »nogen udvortes Liighed med Doctor Ryge i Kiøbenhavn« (Reise giennem en Deel af Tyskland . . I 1821 42). ● 92,19 *Dem. Wreden spille Fanny*] hun var Elev af en tidligere af Goethe meget værdsat Weimarskuespillerinde Wilhelmine Maas (J. V. Teichmann: Literarischer Nachlass 88) og debuterede i Hamborg 1812. Schreyvogel fandt paa sin Jagt efter Talenter (K₂ 368: 225,26-27 og Noten til 32,14-15) hendes saa værdifuldt, at han tilbød hende bedre Vilkaar end selv Costenoble, der forgæves søgte at overtale hende til det nye Engagement (Costenoble Tagebücher II 1912 202; Klingemann: Kunst und Natur I 305). Hun giftede sig 1819 og forlod samtidig Skuepladsen (Karl August Lebrun: Jahrbuch f. Theater 1841 319 og 322). ● 92 22-23 *Klärchen* . . *den lille nydelige Doctorinde Reinhold*] Christine Reinhold (1790-1827), f. Löhrs, gift 1812 med Carl Wilh. Reinhold (om ham Noten til 93,10). Aug. Klingemann udtaler, at hun »in zarten und naiven Rollen eine äusserst liebliche Erscheinung ist«, og at hun i særlig Grad ejede Udtryk for ægte Jomfruelighed (Kunst und Natur I 319; jfr. Th. v. Kobbé: Humoristische Erinnerungen II 1840, 137 f.). Rahbek saa hende med Fornøjelse i forskellige Roller Sommeren 1819 (Hesperus 132 f.). Proft priser siden paa Bekostning af den iøvrigt af ham saa ofte fremhævede Mad. Andersen Christine Reinholds Gestikulation, hvori hun »især har bragt det til en høi Grad af Fuldkommenhed« (Conversations-

blad 4/11 1824). ● 92,23 *Lebrun*] Karl August Lebrun (1792-1842) kom efter at have ageret ved forskellige tyske Scener 1817 til Hamborg. Hans Domæne var humoristiske Karakterer, Kavalerer og Elskerroller og heri meget beundret, bl. a. af Rahbek, der skriver om hans Optræden i Contessas »Gaaden«: »ikke lettelig har jeg siden Rosings bedste Tid seet det Slags Elskere saaledes givne« (Hesperus I 1819 133). Lebrun blev 1827 Meddirektør ved Hamburger Stadtbühne og virkede desuden som Oversætter og Forfatter af Lystspil, som Proft omtaler i Liunges »Literatur- og Theaterblad« III 1823 130. Oehl. gjorde hans Bekendtskab 1831 paa Rejsen til Leipzig. ● 92,24 *Gloy*] se K₂ 187: 228,28. ● 92,25 *Rinds comiske Styrke*] Hans Christian Bull Rind (1783-1821) stod paa nærværende Tidspunkt ikke mere i Skyggen af »den guddommelige Carl« Brun (K₂ 103: 107,4-6) eller H. C. Knudsen. Udførligst taler Proft om Karakteren og Omfanget af Rinds Talent som Gregorius i Syngestykket »Nonnerne« (Harpen 1820 329 f.). Rind havde spillet Dick i »Ludlams Hule«. ● 92,26-27 *Alle disse Roller bleve udførte . . . bedre end i Kjøbenhavn*] Proft havde paa nærværende Tidspunkt ikke haft Lejlighed til at anmelde »Ludlams Hule«, der sidst var opført 8/6 1816. ● 92,28 *Schmidt . . . et ubehageligt, hæst Organ*] »Der Kerl hat ja ein Organ wie eine ungeschmierte Turmuhr«, sagde et Medlem af Hamburger-Ensemblet, da Friedrich Ludwig Schmidt (1772-1841) i 1804 søgte Engagement, til Costenoble (Tagebücher I 1912 205; jfr. Aug. Klingemann: Kunst und Natur I 306), som trods personlig Modvilje ydede hans Talent som Komiker al Retfærdighed. Efter Schröders Afgang, hvis Elev og Yndling Schmidt var, blev han Regissør og overtog 1815 s. m. Jacob Herzfeld Ledelsen af Stadtbühne. N. P. Nielsen haabede han var bedre i denne Rolle, thi han fandt ham i andre skrækkelig (Coll. Pap. 263). Hans utallige dengang meget opførte Skue- og Lystspil er nu glemte, men en Samling Aforismer om Skuespilkunst, hvoraf han læste højt for Rahbek (Hesperus I 1819 261 ff.), er stadig læseværdig og vigtige for Teaterhistorien hans »Denkwürdigkeiten« (I-II 1875). ● 92,30-93,2 *Weiss*] Johann Gottlieb Christian Weiss (1790-1853) kom fra Magdeburg 1816 til Hamborg, hvor F. L. Schmidt tog sig af ham. Humoristiske og gemytlige Figurer var hans Speciale. Rahbek saa ham Sommeren 1819 med udsøgt Fornøjelse som den gamle Onkel i Contessas »Gaaden« (Hesperus I 1819 133 f.). Efter et succesfyldt Gæstespil i Berlin 1825 engageredes han af Grev Brühl.

93,1-2 *umuligt behage den som har seet Frydendahl*] »Frydendahl . . . lagde en henrivende Lystighed og Humør i Soldatens eneste Scene«, skriver Overskou (IV 422 f.). ● 93,2 *Schrader*] Costenoble mener: »Schrader gab treuherzige Bediente gut und war überall anstellig, wo seine trockne Individualität vorherrschen durfte« (Tagebücher I 1912 95) ● 93,2 *Schwartz*] Anton Schwarz (1766-1830) spillede trods sin svabiske Dialekt Helte og

Fædre, en samvittighedsfuld Kunstner og en myndig Mand, som tidligere havde været en baade frygtet og æret Teaterleder i Königsberg, hvorfra han 1810 kom til Hamborg. Om hans bevægede Liv fortæller indgaaende E. A. Hagen: *Gesch. des Theaters in Preussen 1854 613 ff.* • 93,3 *Hr. Dölle*] engageret 1816, baade Sanger og Skuespiller (Lebrun *Jahrbuch für Theater 355 f*; Aug. Klingemann: *Kunst und Natur I 320*). • 93,3-4 *Mad Unzer*] Louise Unzer (d. 1824), f. Fleck, Datter af den berømte Berliner-Skuespiller, gjorde Lykke i Hamborg og nød F. L. Schröders særlige Bevaagenhed (Lebrun 288,294). Hun ægtede 1812 en Dr. Unzer i Altona og forlod Scenen (ssts. 319 f.), men fik efter hans Død 1815 paany Engagement (ssts. 344). Rahbek, der saa hende som Sophie i F. L. Schröders »Fætter fra Lissabon«, udtaler begejstret: »det var, som om hendes fordums Forgængerinde Mad. Schröder havde ladet sin Aand blive tilbage i Dragten« (Hesperus I 134 f.). • 93,7 *Originalien*] et Hamburger belletristisk Tidsskrift, redigeret af den i Noten 157,9 nævnte Georg Lotz. 93,7-8 *findes flaaue Smaadigte af Baggesen*] saaledes Originalien 1818 Nr. 119 »Die Muse zum Dichter«; 1819 Nr. 2 »Todsünde«; se iøvrigt K. F. Plesner: *Baggesen Bibliografi 1943*. • 93,7-10 *Prof. Zimmermann*] i Anledning af Syngestykkets Genopførelse paa vort kgl. Teater Okt. 1825 efter mere end 6 Aars Henlæggelse erindrer Proft Dramaturgen F. G. Zimmermanns (K₂ 344: 183,14-17) Anmeldelse i Originalien 1819 No. 5-8 som en af de interessanteste Domme over dette Stykke, hvis ægte poetiske Grundidé var saa fuldkomment opfattet (Conversationsblad 18/10 1825). • 93,10 *Dr. Reinhold . . . roser Alting*] Karl Wilhelm Reinhold (1777-1841), der havde forsoget sig som Skuespiller i Weimar, udgav i Hamborg en Række blandede Tidsskrifter, med Held alene »Hammonia« (1817-31). Han havde anmeldt »Correggio«, »Axel og Valborg« og nægter ikke Digteren Gaver, men har ofte vanskeligt ved at se dem paa Grund af det elendige Tysk, de er indpakkede i. »Ludlams Höhle« lignede han ved et ufærdigt, ørkenagtigt Anlæg, hvori fire Statuer, Kopier efter store Mestre (John Bull, Peter Robin, Dick og i særlig Grad Wilkins) alene tiltalte ham (Hammonia 1819 38-39). • 93,10-11 *Dr. Kosegarten er bange*] maaske fordi Christian Kosegarten (1770-1821) i Bladet »Orient« havde persifleret Jacobi (Noten til 93,13), der opsøgte og pryglede ham (F. L. Schmidt: *Denkwürdigkeiten II 23 f.*). • 93,12-13 *Hagbarth og Signe bliver indstuderet her*] hvilken Kilde Proft har herfor, kan ikke oplyses. Opført blev det aldrig. • 93,13 *Jacobi*] W. C. F. K. Jacoby (1782-1835), Elev af F. L. Schröder, var Hamborgernes Yndling i tragiske Roller og som Elsker. I Ugeskriftet »Die Bien« 1824 Nr. 57 og 69 fremhæves Jacoby som Correggio, og Direktionen opfordres til at bibeholde Tragedien paa Repertoiret. Mere Skuespiller af Instinkt end Refleksion, siger Costenoble (Tagebücher II 1912 33, 55; jfr. Lebrun *Jahrbuch f. Theater 267*). Dr. Ryge skriver 31/7 1820 til K. L. Rahbek: »Jeg

saae i Gaar Aftes en slet Forestilling af Hamlet her. Jacobi spillede egentlig 2 Roller, men ingen af dem var Hamlet, uagtet Placaten sagde det« (NKS 2494,4°,I), og N. P. Nielsen var heller ikke venlig (Coll. Pap. 263). ● 93,14 *Johanne Steiger (en sjelden Skjønhed)*] Johanna Steiger havde Aaret efter forladt Teatret. Dr. Ryge skriver 21/7 1820 til sin Kollega Julius Liebe: »I Hamburg er Theatret endnu ligesaa godt som forrige Aar . . Det Eeneste jeg savner . . er - Johanna Steiger. Det hamburgske Publicum lader imidlertid ikke til at savne hende . .« (NKS 2494,4°). Ogsaa Aug. Klingemann havde Sans for Johanna Steiger (Kunst und Natur I 1823 320), og Zimmermann fulgte hende med kønne Ord til Døren i sin Statusopgørelse over Teatrets Forhold Januar 1820 (Originalien 1820 Nr. 11). ● 93,15-17 *Fouque har meget smukt omtalt . . Correggio . .*] K₂ 161: 178,18. ● 93,18-21 *Den lille Hyrdedreng har vundet almindelig Beundring . .*] trods Profts Paastand skriver Jacob Deichmann 15/1 1819 til Boghandler N. Ph. Rée i Hamborg: »Oehlsenschlägers Robinson og Hyrdedreng er jeg villig at tage tilbage om den ikke anstaar Dem« (Gyldendals Arkiv, Kopibog), og 26/2 s. A.: »]jeg bemærker at De sender . . de tvende nye Sager af Oehlsenschläger tilbage og disses Værdie skal efter Tilbagekomsten strax vorde afskrevet paa Deres Regning . .« (sst.). Men den tyske Overs. fandt sit Publikum; se Br. 734. ● 93,21-22 *undret sig over at Palnatoke . . ei er udkommet*] se K₂ 30-31: 29,9. ● 93,28 *Te semper diligens*] »altid din hengivne«.

666°. [før 23/1 1819]. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »S. T. Herr Secretair Dankwart«. Abrahams'ske Autografs., 4°. Dateringen er motiveret ved Udtalelse om Førsteopførelsen af »Den lille Hyrdedreng«.

Kommer gerne en Aften og læser »Axel og Valborg« for Schimmelmänn og nogle udenlandske Ministre, blot ikke paa Lørdag, da »Den lille Hyrdedreng« har Première.

»Den lille Hyrdedreng« har Première] herom i Br. 658°.

667. Kbh. [Marts 1819]. Til F. C. Dankwart. Abrahams'ske Autografs. 4°, H. 140. Dateringen er motiveret ved Quittschreibers Ansøgning 8/3 1819 til Kunstakademiet om en skriftlig Udtalelse til Gunst for hans Buste af Oehl., som han kunde vedlægge en Subscriptionsplan (Kunstakademiet's Arkiv, Indkomne Breve, RA).

Billedhuggeren August Ernst Quittschreiber (Data for hans Fødsel og Død kendes ikke) uddannedes i Berlin, hvor han deltog i Akademiudstillingerne 1794-1808. Han opholdt sig 1813-14 paa Langeland hos Grev Ahlefeldt, hvis Buste han modellerede (Dagen 26/11 1814), havde sst. siden Uheld med nogle Landbrugsforsøg og maatte en Tid lang leve af Informationer. Den senere kendte Præst G. Fr. A. Graae erindrer sig fra sin Barnealder Q's Væremaade og Udseende dengang (Pers. Tidsskrift 4. Rk. I

29). I Dagen 1/5 1819 bekendtgør Q., at han ofte saavel fra dansk som tysk Side var blevet opfordret til at modellere Oehl.: »Altid var dette mit Yndlingsønske, og da jeg nu i Vinter reiste til Kiøbenhavn, og meddeelte Digteren mit Forsæt, kom han mig imøde med venlig Deeltagelse og Kunstfølelse«. Efter at have forfærdiget Busten »i antik Stil« indbød han Kunstakademiets Professorer til Eftersyn, som alle afgav deres rosende Attest offentliggjort i Dagen 1/5 1819. Oehl. erklærede sig ssts. udmærket tilfreds med Q's Arbejde, som Kunstneren falbød fra Brummers Boglade Østergade 52 og fra sin egen Bopæl i Eksemplarer af fint Allabaster-Gibs for 25 Rblr. og bronceret 5 Rbd. mere. Subscriptionen stod aaben til d. 12. Maj (Adr. 29/4 1819). Eckersberg erhvervede sig et Eksemplar af Gibsbusten (Add. 1138^c, 4°, Maj 1819; jfr. Povl Eller: Oehlenschläger Portrætter 68-69). I en Anmeldelse af Udstillingen paa Charlottenborg i Skild. 27/4 1819 hedder det: »Beundringsværdigt er det Liv, han har forstaaet at lægge i Hovedet . . . men grundet er vist den Anmærkning, man har gjort, at Prof. Øhlenschläger er af en finere Bygning og Lineamenter end Busten viser [jfr. C. Hauchs Udtalelse 251,18-21], og at Haaret er uheldigt udarbejdet«. Mb. f. g. St. i sit Kunstblatt 1819 Nr. 15 bragte en Meddelelse herom. ● 94,6 *Kirsteins*] K₂ 197: 248,18; 367-68: 225,7. ● 94,6 *Frau Da[l] Borgo*] K 160: 260,4. ● 94,8 *bei Mad Spindler; in der Stube*] Skuespillerinden Johanne Spindler (K₂ 241: 390,21), der 2. Gang var gift med vestindisk Købmand og Skibsreder Martin Spindler (1785-1871), boede paa nærværende Tidspunkt i St. Kongensgade Nr. 49, Hjørnet af Dr. Tværgade. Den velhavende og generøse Dame har sikkert givet Billedhuggeren Husly.

668°. Cph. 15/4 1819. Til F. A. Brockhaus. F. A. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Undskylder at Revisionen af »Aladdin« endnu ikke er færdig, da han har arbejdet paa et stort episk Digt og tillige oversat til tysk »Den lille Hyrdedreng«, som han sender og haaber B. vil give ham 20 Caroliner for.

et stort episk Digt] »Nordens Guder«. ● »Den lille Hyrdedreng«] herom i Noten 149,6-7.

669. Bakkeh. 18/4 1819. Fra K. L. Rahbek. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 276-77.

94,14-15. *din Oversættelse af det shakespeare'ske Fragment*] 11/12 1817 omtaler Provst Schmidt, at Oehl. arbejder paa en Oversættelse af Shakespeares Venus og Adonis (Dagb. II 1969 57). Oehl. fordanskede Digtets første 84 Strofer, hvoraf i Tilskueren 16/4 og 18/5 1819 blev udeladt Nr. 40, 67 og 82-84. Fragmentet (i Kladde) findes i NKS 2752,4°,III og er endnu skrevet med Digterens gotiske Haand. I en senere Bearbejdelse findes ssts.

blot de 15 første Strofer. ● 94,28 *skønndt du er stor Poet, og jeg en meget lille*] muligvis fri Citeren af Baggesens rimede Fortælling »Katten eller Kiærligheds Triumf«: »Han [∴ Horats] var en stor Poet – og jeg en lille« (Arlaud I 43).

95,1-2 *jeg, som Landhuusholdningsselskabets velbeskikkede Sinclairsoversætter*] Overs. af John Sinclair: »Code of Agriculture« (1817) »er tildeels ved Hr. Professor Rahbek«, oplyser Forordet. Dens landbrugsfaglige Paalidelighed var overladt J. C. Drewsen (K₂ 109: Br. 459), en af Landhuusholdningsselskabets tre Præsidenter, der 4/12 1818 skriver til Jonas Collin: »Jeg synes saa godt om Deres Idée, Rahbek angaaende, at jeg ret med Misfornøjelse skulde have seet dette Arbejde i en andens Haand, naar denne Idée for sildig var opstaaet hos Dem. Vi ere vist bedre tient med Rahbek og – Deres anden Grund [∴ Rahbeks Økonomi] burde under lige Omstændigheder afgjøre til hans Fordeel« (Coll. Brevs. XXVI). Kongen havde 1/12 1818 bevilget indtil 1000 Rdl. »til Overs. af Baronet Sinclairs til Hs. Maj. indsendte Værk« (Fonden ad usus publicos Journal IV Nr. 276, RA). I et udat. Brev til Collin omtaler K. L. Rahbek nogle Begyndervanskeligheder (NKS 3525,4°). Hans »Dansk Minerva« III 1816 545 ff. havde bragt en lille Afhandling om Landhuusholdningsselskabets Historie og Formaal. ● 95,6 *Bertram og Bay*] Christian Frederik Bays danske Bearbejdelse af Theodor Arnolds Engelsk-Tyske Ordbog: »Fuldstændigt Engelsk og Dansk Haand-Lexicon«, der kom i en Række Oplag, og hvoraf Rahbek ejede Førsteudgaven 1784, støtter sig, hvad Udtalen angaar, til Arbejder af den engelsk fødte Sproglærer i Kbh. Carl Julius Bertram (d. 1765). ● 95,13-15 *Jens den første . . . slaaet op for dig . . . i Luthers Cathekismus . . .*] Rahbek refererer her til Danfana Septemberheftet 1816, hvor Baggesen i Asenutidens Abracadabra i Form af en Katekisation à la Pontoppidans Forklaring til Luthers lille Katekismus tugter sin litterære Samtid og sikkert med et Smil har erindret sig Prof. T. C. Bruun, der i Anledning af sine vovede »Frie-Timer« (1783) maatte staa offentlig Skrifte (se Luxdorphiana I 1791 87-90). Og alle huskede Baggesens Forslag til en renset Udgaave af Holberg; se herom H. Ehrencron-Müller Forfatterlexikon, Holberg II 1934 445 f. ● 95,26 *den tredie Jenses (i Vrøvelvad)*]. Betegnelsen »Vrøvelvad« er opfundet af Jens Baggesen (Danfana II 225). Muligvis har Rahbek tænkt paa Professor Jens Møller, den rastløse Teolog. Gensidigt var de hinanden uvenligt stemt (se Noten til 128,18 og 142,10). ● 95,27 *Uroniadigterens . . .*] jfr. K₂ 286: 105,9-10 ● 95,30 *Adonis og hans Hengst*] Vers 43-53.

96,16 *Beaumont og Fletcher*] Francis Beaumont (1584-1616) og John Fletcher (1579-1625) boede sammen og førte fælles litterær Husholdning. Rahbek havde efter F. L. Schröders Bearbejdelse overs. deres »Det stille Vand har den dybe Grund« (Rule a wife and have a wife), som

opførtes 1807-25, først af Den dramatiske Skole, siden paa Det kgl. Teater. • 96,19-24 *Da Høsts Morgenblad . . . har begyndt en liden Krig med mig . . .*] 24/3 refererede Høst' Morgenblad en Artikel af Laurits Kruses »Theatret« 5. Hefte (averteteret udk. 11/3), hvori bl. a. om den skandaløse Opførelse af Baggesens »Trylleharpen«, som Rahbek kun med Hensyn til Bibliotekums Holdning meget bittert havde omtalt i Tilskueren 2/3 1819. I »Theatret« 6. Hefte (averteteret udk. 6/4, refereret i Morgenblad 10/4) fremhæver L. Kruse Direktionsmedlemmet Rahbeks Skyld i Misèren, som affødte en Replik af Rahbek i Tilskueren, dat. 6/4 1819, at han havde Pligt til at deltage i de indkomne Stykkers Censur og Teatrets almindelige Økonomi, men intet Mandat til at blande sig i sine Kollegers Embedsfag. L. Kruse gjorde nu i Høst' Morgenblad 13/4 Rahbek opmærksom paa de Vildfarelser, han med Hensyn til sin Stillings Forpligtelser befinder sig i og henviser til den tidligere i »Theatret« (I 222-27) offentliggjorte kongelige Instruks for Teaterdirektionen af 25/10 1801, som Rahbek i Tilskueren dat. 14/4 erklærede i sin lange Embedstid aldrig at have hørt om, ligesom den ikke er blevet hans Medcensor, Etatsraad Olsen, ved hans Udnævnelse tilstillet eller bekendtgjort. Herpaa svarer L. Kruse i Morgenblad 4/5 rystet og forbavset over Rahbeks Uvidenhed om sine Pligter og Rettigheder, bl. a., at han anser det for sin Skyldighed at gøre Rahbek opmærksom paa, »at Hr. Etatsraad Olsen offentlig i min og Fleres Nærværelse desuagtet ikke har taget i Betænkning, ei alene at erkiende denne Instrux, men og at ansee den for gieldende, ja endydermere som den eneste Rettesnor, hvorefter han, saavidt Omstændighederne har tilladt det, nu i 9 Aar har forvaltet sit Embede«. Rahbek henviser nu i Tilskueren 7/5 til Teaterchefen, under hvem det executive ligger, og i hvis Embede han har erklæret ikke at ville eller burde blande sig for dermed at trække sig ud af Sagen, »der efterhaanden synes at lede udenfor en litterarisk Undersøgelses lovlige Grændser«. Herpaa replicerede L. Kruse, at det ikke tyder paa det bedste Klima i Direktionen, naar Rahbek vil lægge Ansvar et alene paa Teaterchefen, da han er overbevist om, at denne altid med Opmærksomhed vilde høre paa sine Meddirektørers Bemærkninger, ifald de blot gad komme dermed, og at endelig det lovlige Grænser alene er overskredet af Rahbek paa Grund af hans manglende Kendskab til sine Forpligtelser (Theatret II 127 f.). Herhenhørende skriver G. H. Olsen 9/9 1820 til Rahbek: »Det glæder mig at spore saavel af Højstæredes senere, som foregaaende Breve, at Theatrets Tarv synes at syssel sætte Dem mere nu end før; skjønt jeg aldrig har enten mærket Uvirksomhed eller Lunkenhed, hvor De kunde virke; jeg har dog ikke anmasset mig, hos en ældre Collega, at anvende enten i Tanke eller Ord nogen didhenhørende Kritik« . . . G. H. Olsen kommer nu med nogle Forslag til en forbedret Teaterstyrelse og slutter: »Tit har jeg havt i Sinde

at forlade min Directeur-Post; til atter at appellere til Publikum ved at bryde løs med alt hvad jeg havde paa Hjertet. En god Genius har maaskee afholdt mig fra begge Dele – men endnu har jeg ingen fundet, der sympathetisk – og derfor synenergisk hørte mig – Skulde De selv ikke, Højstærede, stundom enten have miskjendt, eller – var det endog kun uvidende – have underkjendt Deres Olsen« (NKS 2494,4°,I; jfr. K. L. Rahbek Erindringer V 1829 313-23). ● 96,20-21 *for at tiene Notarius Publicus*] om den store Pris J. K. Høst satte paa Gottsche Hans Olsen, se hans »Erindringer« 153 f. ● 96,22 *maa fylde, som han kan*] af Skrivers Replik i Johs. Ewalds »Harlekin Patriot« 2. Handling, 4. Optrin (Saml. Skrifter II 1915 243). Et væsentligt Bidrag til Rahbeks og Høst' personlige Forhold giver denne i sine »Erindringer« (32) og ssts. (147 ff.) sin Opfattelse af Rahbeks litterære Placering i Samtiden. ● 96,29 *Knoffskhed*] om dette Udtryk se K 396-97: 269,19-20.

97,2 *paa fransk Comedie i dit Nabolag*] Georgette Rosenkrantz skriver Febr. 1819 til Fru Irgens-Bergh: »Vinteren er ogsaa meget levende hos os, man har i den sidste Tid faaet en Passion for at give tysk og fransk Comedie. Grev Dohna [om ham Noten til Br. 643°] udgjør den første Acteur ibland de tyske, og han er fortreffelig i de meget comiske Roller; iblandt de franske Skuespillere brillerer Grev Ferronayes [Noten til 98,1-4] han er god i Alle mulige Roller« (Irgens-Berghs Privatarkiv, RA). Prinsesse Juliane Sophie skriver 13/2 s. A. til Prins Christian Frederik: »Vi leve da her i een Lystighed . . . det er ret herligt at det nu er kommen i Gang disse Comoedier som er en sand Moerskab, jeg tænker de vare nok til du kommer hertil igjen« (Kongehusets Arkiv, RA), og Prins Ferdinand skriver 23/2 til sin Broder: »Comedierne hos de Fremmede ere endnu i Gang i Lørdags gaves der hos den preuiske Minister 3 smaa [franske] Stykker . . . jeg er meget glad ved at Ministeren har fundet paa den Moerskab som er meget behageligere end et stivt Sælskab og endog moersommere end et Bal thi ingen Herrer danser meere ret med Lyst . . . Paa Lørdag er der igjen, men tysk Comedie, hos Gr. Dohna . . . hos Fosters [Noten til 110,9] og Ferralls [Kammerherre og Plantageejer Roger O'Ferrall (1776-1855)] skal der ogsaa spilles Comedie, saa du seer det er en sand rage der er kommet over Sælskabet her« (ssts.). Endelig fortæller det sachsiske Hofs Repræsentant, Legationsraad Benedict Christian Merbitz (d. 1837) 18/3 1819 Irgens-Bergh Enkeltheder om det fornemme Komedievæsen og dets Aktører (Ludvig Daae 51 f.) og mere herom 24/2 1824 (ssts. 65).

670. [Kbh. Efter 18/4 1819]. Til K. L. Rahbek. NKS 1674,2°. Dateringen er motiveret ved Br. 669. Trykt: Mindebl. 278.

97,19-21 *Sæt kun mit Navn under*] Oversættelsen var uden Kommentarer undertegnet Oehlenschläger og er optaget i Lieb. Bidr. II 56--72. ● 97,23-

24 læser Jer mere for af Edda] om Stadier i Digtets Vækst fortæller Provst Schmidt 20/1, 21/1, 22/2 og 9/4 1818 (Dagbøger II 1969), og under Udarbejdelsen talte Oehl. med Hauch derom (Minder I 258 f.). Dansk Lit. Tid. 1818 bemærker: »I det skandinaviske Litteraturselskabs Møde den . . 29de April forelæste Oehlenschläger Dæmisagaer, første Afdeling« (319); 11/6 s. A. »forelæste Oehlenschläger Dæmisagaer anden Deel« (ssts. 688) og endelig 27/5 1819 »den sidste Deel af Digtet: Nordens Guder« (ssts. 560). Adr. averterer 1/6 1819: »Fra Pressen er udkommen Nordens Guder, et episk Digt af Oehlenschläger. Faaes heftet paa Trykpapiir for 3 Rbd., 3 mk., Skrivpapiir 4 Rbd. 2 mk., i Norgesgade (Bredgaden) 190 i Stuen«. Rahbek skriver i Tilskueren 29/6: »Man kan vel med Føie paastaae, at det vilde være vanskeligt for hvilkensomhelst poetisk Literatur at fremvise et i ethvert Hensyn mærkeligere, eller baade for Æmnets og Udførelsens Side skønnere og eiendommeligere Værk. Siendent har tilvisse noget Lands Skriftrige modtaget en Gave hvilken Nationen med større Ret eller med retfærdigere Stolthed kunde tilegne sig. Des forunderligere er det, at endnu ikke en eeneste værdig Stemme offentlig har ladet høre derom«. Kort Tid efter blev »Nordens Guder« recenseret i Dansk Lit. Tid. 1819, Nr. 32-34 af Prof. P. E. Müller. Det har ikke været Digterens Mening, siger han, at benytte Gudeverdenen som Baggrund for en moderne Fabel, men at hensætte os i den forsvundne Oldtid og tolke Asernes Færd. Med Troskab og Fuldstændighed har han behandlet de nordiske Myter og har forstaaet at bringe en episk Orden i Myternes Mængde, sammenknyttet ved den Nødvendighed, som Lokes Ondskab og Vankelmod ustandseligt fremkalder. Hvad Forskeren kun stykkevis har erkendt, ser Digteren som en Helhed i Begejstringens Time, han har formaaet at genoplive de gamle Minder og give dem ny Ynde, saaledes at forstaa at Fremstillingen deraf er underlagt Digterens Krav til sin Form, idet Anmelderen iøvrigt peger paa det store Epos' Betydning for den bildende Kunst, og hvad en nordisk Phidias her kan hente. Carl Heger skriver 16/11 s. A. til J. G. Adler: »Oehlenschlägers Nordens Guder, som Prof. P. E. Müller har skrevet en grundig Kritik over og roest efter Fortieniste . . ønskede jeg at sende Dig, naar en Leilighed gaves« (Adlers Arkiv, RA). En menig Æstetiker, Oversætter Theodor Schorn, skriver 3/7 [1819] til Ingemann: »Vor Literaturs Guldgruber er ikke synderlig righoldige; dog har den flittige Bjergmand Adam Øhlenschläger nylig bragt en Klump, næsten gedigent, Metal for Lyset, jeg mener Nordens Guder, et Digt, jeg ikke nok kan rose for dig, jeg veed jo nok, at du ikke vil troe mig, da Andre berette dig anderledes, men det faaer ikke at hjælpe; mig har det skaffet en reen, høj Glæde, for mig er det fuldt af Liv og Poesie Skjønhed . . Jeg har hørt tale om, at en Deel Studenter skal have en Plan i Gjære med at lade en Medaille præge til Ø.s Ære. Gud veed om det er sandt; det

skulde for en stor Deel være i Anledning af Nordens Guder . . . « (NKS 2651,2°). Beriget omtaler Biskop Pavels 2/10 s. A. Oehl.s Epos (Dagbøger 1817-22 I 557), og Louise Hegermann-Lindenchrone skriver 15/6 1820 til Peder Hjort, at han har noget at glæde sig til (Breve til P. Hjort I 314), medens Weyse mente som Molbech (se Noten til 153,5-6), at de i »Nordiske Digte« allerede trykte Sange er de bedste, »dog lader ogsaa det øvrige sig ganske godt læses« (C. E. F. Weyse Brev I 71). Se iøvrigt Arentzen VII 412 ff. • 97,26-27 *Naar min lille Pige døbes, maa du . . . staae Fadder*] Kamma Rahbek skriver før 3/9 1818 til Hanne Langberg: »Du veed vel at Løvinden er kommen i Barselseng? Hun har været meget slet, men er nu – eller i det Mindste i Gaar – i god Bedring« (Privateje), og 13/9 s. A. skriver Nicoline Reinhardt til F. C. Dankwart: »Veed De at Christiane Oehlenschläger har en lille Datter? det er ret glædeligt efter saa lang Upasselighed, at høre hende sige »nu er jeg fuldkommen frisk«, hvilket hendes blomstrende Udseende ogsaa beviser« (Dankwarts Papirer, RA). Den lille Pige blev døbt i Garnisons Kirke 2/7 1819 Marie Louise Oehlenschläger. Rahbek og Kone var da i Hamborg og kom først hjem 16/7 (K. L. Rahbek til Jonas Collin 17/7 1819; NKS 3107,4°). Fadderne, der talte fjorten ialt, var foruden de selvskrevne Familiemedlemmer bl. a. Livlægen Brandis, J. P. Mynster, Jonas Collin, Johs. Reinhardt og Carsten Hauch. Marie har som Barn rørende Erindringer om sin Fader, der kaldte hende i Superlativ Ma'este-rie og digtede smaa Viser til hende (M. Konow 11 f.) Hendes Skolegang var tilfældig. Daværende stud. jur., senere Assessor i Politiretten, Herman Rothe (1804-60), var en Overgang hendes Lærer (Christiane Oehl. 11/9 1826 til Olivia Thorkilsen; Fot. KB) og Hans Hjørt (d. 1864), en Broder til Peder H. (Herman Rothe udat. til Christiane Oehl., NKS 1674,2°,VII), men 22/3 1828 skriver hendes Moder til sin Søster, at Marie er et alt for levende Barn til at kunne undervises alene, hvorfor hun nu skal i Skole hos et gammelagtigt meget vakkert Fruentimmer, som P. E. Müllers Datter og fleere (5 Pigebørn) gaae hos og som ikke boede langt fra os (NKS 1674,2°), men fortæller et Aarstid efter Præsten Thorkilsen, at »Vinterens Strengthed har imidlertid ikke tilladt hende [Marie Oehl.] at gaae ud og saaledes er megen Tid gaaet tabt« (Fot. KB). Jeanette Peterson, Lærerinden, boede Gl. Strand Nr. 9. Paa denne Tid var Marie Oehl. allerede allieret med Reinhardts Pigebørn, Tvillingerne Julie og Mathilde i Zoologisk Museum i Stormgade. Hun »var ikke blot Jævnaaldrende og Veninde, men hun var Plejebarn af Huset, hun gik og kom til alle Tider og var med til alt« (M. Reinhardt I 147). Veninden bevidner, at hun dengang ingen Sans havde for boglige Sysler: »Maries Læselyst vaagnede langt senere og den ræsonerende Trang aldrig, hvorimod hendes episke Evne var saa stor, at den i Omgangen kunde give rigelig Erstatning« (ssts. 167). Marie »syntes, at Alt hos Reinhardts var morsomt, saagar at stoppe Strøm-

per, hvilket jeg slet ikke fandt morsomt hjemme« (M. Konow 36). Hun elskede Prof. Reinhardt, som hun havde megen Spas med og megen Respekt for, og som kaldte hende sin fjerde Datter (ssts. 37). Sandsynligvis har hun i Stormgade bl. jævnaldrende været befriet for den Forlegenhed, hun ogsaa som Barn følte sig plaget af (ssts. 63). Hos Reinhardts traf hun sin første Kavaler. Christiane Oehl. fortæller Datteren Charlotte 4/12 1830: »Den lille [Adelbert] Løvenstern blev saa forliebt i hende paa Reinhardts Bal, at han skrev Sedler, som siden blev funden af William i Skolen, hvorpaa stod Marie Løvenstern, fød Oehlschläger. Marie ved det ikke for saa vilde vi have det for vor Sladder at hun ikke vilde til Mynsters Bal hvor han nok kommer« (Privateje). Det smukke Barn var undertiden mut og rebelsk, og Moderen skriver til Charlotte Oehl., dengang i Leipzig, i Anledning af at hun skal spille Pernille: »Du vil vist gjøre det fortræffeligt, men det bliver Kunst hos Dig, hos Marie er det – desværre – Natur« (ssts.; jfr. M. Konow 34). Og 8/10 1831 skriver hun til Johan Dahl, at Marie kan blive en vakker Pige med Tiden, og at hun har herlige Evner, men hun er vild og doven (Fot. KB). Forholdet mellem Marie og hendes Forældre var undertiden spændt. Henriette Wulff skriver 3/2 1832 til Sønnen, daværende Søløjtnant Christian W.: »Marie skal nu ud af Huset, hun er saa slem mod sin Moder og ingen kan faae bukt med hende, ikke engang Faderen, thi naar han siger noget til hende faaer Hun Krampe« (NKS 2336,2°). Et ugelangt Ophold hos H. C. Ørsteds synes at være Kuren (Oehl. til C. Hauch 28/2 1832, NKS 1674,2°).

98,1-4 *seet den franske Minister iafes? Han spiller virkelig som et Menneske . . .*] Pierre-Louis-Auguste Ferron, Greve de la Ferronnays (d. 1842) var Nov. 1817-Juli 1819 fransk Gesandt i Kbh. og et meget værdsat Medlem af Corps diplomatique. Irgens-Bergh skriver 13/10 [1818] til sin Kone: »Jeg har været hos La Ferronaye og Foster; den første elsker man høit her – og han er ogsaa meget elskværdig« (Irgens-Berghs Privatarkiv, RA). Da han blev Gesandt i St. Petersborg Juli 1819, skrev Niels Rosenkrantz 17/7 til Irgens-Bergh: »Greve Laferronnays, som vi saa ugjerne miste, forlader os i Dag 8 Dage« (Ludvig Daae 30), og N. C. Nissen skriver samme Dag til Dankwart: »man beklager Tabet, Bourgoin [Paul Charles Amable de Bourgoin (1791-1864), der remplacerede La Ferronnays til den nye Gesandt St. Simons Ankomst 1821] er utrøstelig« (Dankwarts Papirer, RA). I det allerede K₂ 238: 385,6-7 citerede utrykte Rim om Friederike Brun siger Oehl. bl. a.:

Vær ei saa henrykt i din Adel
Og i dit Corps diplomatique
Og hold dig fra for megen Dadel
Mod Oehlschläger og mod Tieck

Du skulde gammelt Venskab pleie
 Og ei med Dumhed sige: Bæ!
 Troe mig det kunde vel opveie
 Du Cabre og La Ferronai

(NKS 2752,4°,III). de Cabre var fransk Legationssekretær i Kbh. 1816-18.

671. 19/4 1819. Til Jonas Collin. NKS 824^b, 4°. Trykt: Lieb. Bidr. II 373 f.

Oehl. skriver 8/5 1843 til Jonas Collin: »Jeg har netop i disse Dage afskrevet det hæderlige Brev [Er. II 8], jeg 1805 fik af Fonden ad usus publicos, og i hvilket Du var Aanden og Ordet« (Coll. Brevs. XXV). Som Sekretær i Fonden var Brevet paraferet af Jonas Collin (se A I 109), der sørgede for, at Pengene blev anvist (ssts. 203,27). Hjemkommen har Oehl. kunnet træffe Collin paa Bakkehuset og hos Drewsens, ligesom han privat har dyrket Bekendtskabet (Noten til 99,11-13). I Haabet om et Laan fra Grev Schimmelmänn Foraaet 1816 hjalp Collin ham med »Formerne« (B I 169,8). Under Rejsen med Bertouch nævner Christiane Oehl. ofte Collin, som »seer saa smukt til mig, send ham engang en Hilsen, han interesserer sig saa meget for Dig« (B I 207,8-10; jfr. II 65,19-20). Collin tog sig dengang af hendes økonomiske Affærer (B I 315,6-8; 380,10; B II 65,20-25; 66,4-6; 135,7-9; 147,16-22) og vilde have, hun skulde skaane sine Øjne (B II 77,16-19). Hun tilstaar ham ærligt ved Lejlighed: »jeg holder forfærdelig meget af Dem og er taknemlig for Deres gode Sindelav mod os« (Coll. Brevs. XXV). En nærmere Forbindelse mellem Oehl. og Collin knyttedes, da Collin blev Medlem af Teaterdirektionen. Vilh. Andersen (II 301-02) har set de opmuntrende Sider i Forholdet ligesom Digteren efter en Menneskealders Forløb kunde udtale: »Den Forekommenhed og den solide Hielp Du ved alle vigtige Leiligheder viser mig, rører mit Hierte dybt, og ofte føler jeg Trang til at ytre dig min Taknemmelighed, men ere vi da for det meste adskilte og borte fra hinanden« (Coll. Pap. 339). Selvfølgelig opstod der Gnidninger, som ved lidt Venlighed dog hurtigt udglattedes; se Br. 815-816 og Br. 955°-956. Men Collin kom til virkelig at saare Digteren ved sin ligefremme Meddelelse 8/3 1845 om Affærdigelsen af »Gienfærdet paa Herlufsholm« (NKS 1674,2°) cit. i Noten til 46,25-27. Oehl. refererer opbragt herom til Hauch 15/3 (NKS 3751,4°) og til Johs. Oehl. 18/3 s. A., hvor det bl. a. hedder: »han misbruger vor Ungdoms Ligefremhed (thi Fortrolighed var der aldrig mellem os) til at sige mig de største Grovheder« (NKS 1674,2°). Collin fik dog atter Forbindelsen etableret ved Opførelsen Aaret efter af »Landet fundet og forsvundet«.

98,11-21 *Du som har hjulpen mig saa tit . . .*] Collin blev 1812 Assessor og

1816 Deputeret i Finansstyrelsen. Oehl.s Forskud paa Gagen kan følges Kvartal for Kvartal i Civil Etatens Udgivts Protocol efter Reglementet og udenfor Reglementet (Finansdeputationen, RA). • 98,27-99,6 *betal Det andet mig af mit Kvartal . .]* 23/6 1818 havde Finansstyrelsen skrevet til Etatsraad og Zahlkasserer Linde: »Til Professor Øhlenschläger vilde Hr. Etatsr. imod behørig Qvittering betale udi Gageforskud 200 Sølv hvilke 200 r Sølv fra primo Juli førstkommende med 50^r Sølv qvartaliter bliver at liqvidere« (Assignationskontoret. Kopibog 1/6 1818-30/9 1819 p. 16, RA). Til samme skriver Finansstyrelsen 21/5 1819: »Til Efterskrevne vilde Hr. Etatsr. mod behørige Qvitteringer betale udi Forskud . . nemlig Professor Øhlenschläger 200 Rdlr som fra 1 Juli d. A. med 50^r r[ede] S[ølv] qvart[aliter] liq[ui]d[er]es[er]« (sst. p. 318).

99,11-12 *Hvi kommer du imellem ei . .]* Jonas Collin skriver 13/9 1816 til Rahbek: ». . Paa Søndag kommer jeg maaskee i dit Nabolag. Christiane [Oehl.] bad mig igaar, at jeg, da jeg slet ikke har været hos dem hele Sommeren, vilde komme derud [paa Frederiksberg] til Middag« (E. Collin: H. C. Andersen og det Collinske Huus 623). Oehl. finder en Menneskealder senere atter Lejlighed til at bemærke: »Gamle Venner burde oftere see hinanden! Vi blive tidsnok saadan borte at den ene kun forgiæves længes efter og kalder den Anden« (Coll. Pap. 339).

672°. 21/4 1819. Til C. F. Klinck. Marinemuseet. Horten, Norge (Fot. KB).

Sender nogle Eksemplarer af sine sidste Skrifter med vedføjede Priser.

673°. Lpz. 24/5 1819. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr. Wohlgeb. dem Herrn Prof. Oehlenschläger in Copenhagen Bredgaden No. 190«. NKS 1674,2°.

Bebrejder Oehl. han endnu ikke har sendt »Aladdin«, som han nok vil erindre at dele i to lige Dele og spørger, hvordan det gaar med Overs. af »En Rejse«. »Hyrdedrengen« beholder han, selv om han synes 20 Caroliner er meget. I øvrigt haaber han, Oehl. vil tilbyde ham sine tyske Arbejder først, ifald han har Grund til at være tilfreds.

674. Hamburg 25/5 1819. Fra H. C. G. Proft. NKS 1674,2°.

100,11-12 *Min Stilling er i dette Øieblik saa tung . .]* se det i Noten til 101,21 anførte Citat af Rahbek. • 100,24-26 *Indlagte Dom over Ludlams Hule og Freyas Alter ud af . . Deutsche Beobachter]* Der deutsche Beobachter, en politisk statistisk Avis, udgivet dels i Bremen, dels i Hamborg 1813-19, bragte

af og til Anmeldelser af historiske Arbejder, sjældent af skønlitterære, men rigtignok har Bladet 30/4 1819 et Inserat paa 15 Linier fra Nicolaische Buchhandlung, hvori en »hochgeachteter Recensent« glæder sig over den Munterhed og det Lune, der hersker i disse Digtninge. ● 100,27-101,4 *Franz Horn . . Umriss* . .] den i Noten til Br. 508 nævnte Recensent af »Correggio«, Forfatteren og Litteraturhistorikeren Franz Horn (1781-1837), udgav 1819 »Umriss zur Geschichte und Kritik der schönen Literatur Deutschlands 1790-1818«. Han omtaler Oehl. som en højtstræbende Aand, men foreholder ham hans Effektjageri, og at det ene halvudførte Indfald spoles af det andet, idet han dog mener, at de Fejl, man finder hos ham »fast alle von der Art, dass wir stets überzeugt gewesen sind, es bedürfe bei ihm nur eines vollendeten Willens, um sie zu entfernen, und diese Hoffnung ist fast erfüllt worden durch seinen Correggio«. Høst Morgenblad 24/7 1819 bragte et væsentligt Uddrag af Horns Paragraffer, og en Ekstrakt deraf findes i Dansk Lit. Tid. 1820 191 f. Horn omtaler ogsaa Fejden mellem Baggesen og Oehl. med Sympati for den stridende Ungdom, som Lægen Carl Otto, der med Liv og Sjæl havde deltaget i Fejden, og i Efteraaret 1819 havde lært Horn at kende, fortalte ham om. »Horn slog sig ligeledes til Oehlschlægers Parti«, skriver Otto (Livserindringer 1873 19).

101,2-3 *Deres Correggio . . og Göthes Torquato Tasso*] se K₂ 161: 178,18. ● 101,4-7 *Deres Palnatoke . . rost . . af Prof. Hammer*] hvorvidt, hvor og hvornaar Hammer Purgstall (K₂ 357-58: 206,19) har recenseret »Palnatoke« er ikke Udg. bekendt. ● 101,13 *Hauchs Iris*] Nytaargaven blev averteret udk. i Adr. 22/12 1818. ● 101,13 *Straffen efter Døden*] se Lieb. XXIV 1-18. ● 101,13-15 *alerede i tysk Gevandt . . i . . Lesefrüchte*] »Die Strafe nach dem Tode« er ikke fundet i »Lesefrüchte von Felde der neuesten Literatur«, men i »Originalien« 1819, Nr. 150-52, Dec. 1819, et Par Maaneder efter Proft havde forladt Hamborg. ● 101,15-18 *Deres . . Romance: William Shakespeare har . . Prätzel . . oversat*] Karl Gottlieb Prätzel (1785-1861) levede som Litterat overvejende i Hamborg, var en flittig Medarbejder ved Almanakker og Tidsskrifter og udgav Digtsamlinger, Romancer og Skuespil. Castelli, der opsøgte ham paa sin Tysklandsrejse 1839, beklager, at P. nødtvungent har opgivet sin elskelige humoristiske Poesi til Fordel for alvorligere Skriverier (Memoiren II 1914 181 f.). I sine sidste Aar var P. Medarbejder ved Hamburger Correspondent. Staats- und Universitätsbibliothek i Hamborg oplyser, at en Overs. af Oehl.s Romance ikke findes i Fortegnelsen over Prätzels Arbejder. Men Oehl. har selv fortydsket »William Shakespeare« (NKS 2752,4°,III), om den har været publiceret, vides ikke. ● 101,21 *glæde mig ved et Svar*] at Proft har været Oehl. personlig bekendt, er tydeligt (jfr. 93,24-25); et Svar fra Oehl. kendes ikke, og Oehl. har saa vidt vides aldrig offentlig nævnt hans Navn. At man i Digterens

Kreds ikke har næret den almindelige Uvilje mod Proft, kan maaske en Bemærkning fra Carl Heger 31/5 1825 til Prins Christian Frederik tyde paa. Han fortæller om en Opførelse paa Det kgl. Teater, at der efter en af Sangene i »Die Wiener in Berlin«, af Carl v. Holtei, blev raabt da capo til N. P. Nielsen: »Nielsen sang andre Stropher, som han selv havde forfattet, som skal have været ret morsomme, men hvori der blandt andet var et plumpt Udfald mod Proft. Det synes altsaa at have været et overlagt Spil« (Kongehusets Arkiv, RA). Derimod var Rahbek Proft unaadig, bl. a. paa Grund af hans tilsyneladende gode Forhold til Gottsche Hans Olsen og Dr. Ryge (se nedenfor). Han skriver [før 3/6 1825] til P. A. Heiberg: ». . Apropos!, i Revue encyclop. som du undertiden hædrer med dine Bidrag, har en G- fortalt os [1824 748 f.] at Conversationsbladet udgives af en Hr. Proft, hvis Recensioner, udmærkede ved deres Moderation, alt have i et andet Blad tildraget sig Bifald . . Veed du hvem denne Proft er? en 1819 for Tyveri relegeret Student, kom derpaa til Hamborg, hvor han atter stjal, og blev grebet hos Boghandlerne Campe og Perthes, blev med Haaret afraget sendt tilbage til Kiøbenhavn, skrev rigtignok under Navn af Astralis en Tidlang Recensioner i Theaterbladet, hvortil han hentede Forskrifter, hos min Medcensor G H O, og Dr Ryge og hvor han sub et obreputie [ø: ved Smidsken og Kryben] nød en Begunstigelse [ø: fri Adgang til Teatret], som Directionen i en officiel Skrivelse havde givet ham Afslag paa, er forresten Cooperateuren sousordre ved Dagen, og i alle Maader en lumpen Person, der nu udgiver bemældte Conversationsblad, hvori han navnlig roser sig selv . .« (NKS 1455,2°,B).

675°. 3/6 1819. *Fra Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Udbeder sig Forslag til Besættelsen af Algers Rolle i »Hagbarth og Signe«, som Liebe har afgivet.

Algers Rolle] Rollen blev 13/12 1819 spillet af Carl Winsløw, der 30/11 1831 afgav den til Wilh. Holst.

676°. Brünn 30/6 1819. Fra J. G. Trassler. Udskr.: »An Sr Wohlgebohren Herrn Adam Oehlenschläger Dr. der Philosophie und Professor in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Johann Trassler (d. 1845), Søn af en navnkundig Bogtrykker og Eftertrykker Joseph Georg Trassler i Troppau, siden Brünn.

Sender et Prospekt over et paatænkt blandet Tidsskrift »Phöbec« med en Tilskrift, hvori han undskylder sin Dristighed at henvende sig til Oehl. alene med den store Berømmelse, Digteren nyder i Tyskland, hvor han er lige saa meget hjemme som i sit Fædreland. Hans Foretagende er det første i sin Art i de østrigske Stater,

og idet han forsikrer, der hverken vil blive sparet paa Møje eller Udstyr, indbyder han Oehl. som Medarbejder og haaber paa hans snarlige Tilsagn.

Phöbe] er ikke registreret i Carl Diesch: »Bibliographie der germanistischen Zeitschriften« 1927 og har sandsynligvis aldrig set Lyset.

677°. Lpz. 26/7 1819. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr Wohlgeb. dem Herrn Prof. Oehlenschläger in Copenhagen Bredgaden No. 190«. Tilskr.: »Hr. Prof. Oehlenschläger Wohlgeb. in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Da Oehl. endnu ikke har sendt ham noget Ms. og ikke svaret paa hans Breve, maa han tro, Oehl. ikke har Lyst til at opfylde sine Forpligtelser, og beder ham derfor enten at returnere det ham i Nov. 1818 ydede Forskud paa 30 Caroliner eller med første Post at sende ham den reviderede »Aladdin« sammen med bestemte Oplysninger angaaende »En Reise«.

678°. Cph. 4/8 1819. Til F. A. Brockhaus. F. A. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Oehl. forstaaer til fulde Brockhaus' Vrede og erkender, at et originalt Arbejde har røvet Tiden fra Revisionen af »Aladdin«, som han straks vil begynde paa og stykkevis sende, ligesom han vil oversætte »En Reise«.

et originalt Arbejde] »Nordens Guder«.

679. Kbh. [før] den [13.] August 1819. *Til Kongen. Kabinetsarkivet. 2. Forestillingsprotocol 1819, Nr. 392 (RA). Dateringen er motiveret ved Møstings Erklæring af 13/8 1819. Trykt: Danske Studier 1910 138.

101,27-28 for et Aar siden . .] Br. 652.

102,10-11 *et rentefrit Laan af Sexhundrede Rigsbankdaler Sølv*] 21/7 s. A. havde Jens Baggesen søgt Kongen om et Forskud paa 2000 Species og som Sikkerhed tilbudt Forlagsretten til sine samtlige trykte og utrykte danske og tyske Arbejder. Ansøgningen er trykt i Danske Studier 1910 138-40. Kongen sendte begge Ansøgninger til Møsting, som 13/8 1818 »fordrister sig til allerunderdanigst at fraaade Bevilgelsen af disse Laan, da den af Baggesen tilbudne Sikkerhed er aldeles uantagelig efter de antagne Regler, og Professor Øhlenschläger slet ingen Sikkerhed har tilbuden, og at desuden disse Laan ikke vil kunne tilveiebringes af nogen af de Kongl. Casser, og ikke qualificere sig til at afholdes af den extraordinaire Laanefond«. Resolutionen af 17/8 lød da ogsaa paa, at de ansøgte Laan ikke kunde bevilges. Men Baggesen havde som Afslutning paa sin

Ansøgning bedt om at maatte mundtligt fremstille for Kongen sine miserable Forhold, og allerede inden 28. Aug. s. A. har han paany indsendt en Ansøgning om Laan, denne Gang lydende paa 1000 Species, som Kongen 28/9 s. A. konverterer til en Gratification paa 1000 Rdlr. Sedler (Fonden ad usus publicos II 1902 298 f.).

680. Cop. 17/8 1819. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Seiner Hochwohlgebohren Herrn Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv. (Fot. KB). 102,23-27 *Als ich Sie in Stuttgart verliess . . .*] B II 97,18-20.

103,1 *In Berlin schrieb ich Ihnen*] Br. 587. ● 103,2 *eine Antwort*] Br. 595. ● 103,15-16 *Cotta hat noch zwei ungedruckte Stücke . . . Palnatoke*] jfr. 104,3. ● 103,16 *und Hagbarth und Signe*] K₂ 140: 151,19 ● 103,16-17 *Ich will jetzt was ich habe einem andern Buchhändler geben*] se Noten til Br. 610. ● 103,24-26 *dass Sie mir bestimmt 20 sächsische Reichsthaler . . . versprochen hatten*] jfr. K₂ 273: 72,2-4 og K₂ 415: 311,28-312,2.

104,1-2 »*Der Hirtenknabe an Brockhaus*] Br. 668°, 673° og Noten til 149,6-7. ● 104,6-7 *einige freundliche Zeilen geschrieben*] som Materialet foreligger kan her kun være Tale om det nøgterne, men venligt skrevne Br. 595. ● 104,9-10 *zwei neue Theaterstücke für Sie . . .*] 13/4 1821 sendte Oehl. »Robinson in England« og »Die Räuberburg« til Cotta (Br. 743°). »Die Räuberburg« havde Cotta betalt pr. 11/9 1815 (Br. 491). ● 104,20-21 *Ich habe beschlossen Holbergs Comödien zu übersetzen*] se 106,3-5 og 107,5-9 m. Noter.

105,6-7 *weil Sie jetzt auch . . . ein Edelmann sind*] Cotta var blevet nobiliteret 7. Nov. 1817. ● 105,7-11 *die Zeilen in Correggio . . .*] Ottavios Replik til Antonio (Correggio 1816 38 f.; Lieb. V 30).

681. Stuttgart 12/9 1819. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgebohrn Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen im Schimmelmannschen Palaste«. NKS 1674,2°.

105,18 *die Räuberburg noch im Rest ist*] blev først afsendt 13/4 1821 (Br. 743°).

106,3-4 *Hollberg . . . Speculatz für Brockhaus*] se 107,5-6 m. Note. ● 106,4-5 *der sich an Shakespeare gegenwärtig ähnliches versucht*] Brockhaus havde 1818 sluttet Kontrakt med Johann Heinrich Voss og Sønner om en Overs. af Shakespeare, men efter den lunkne Modtagelse af de første Bind og Betsvær med Kontrakten opgav Forlæggeren denne Gang sit Forehavende (H. E. Brockhaus: Die Firma F. A. Brockhaus 1905 44).

682. Cop. 25/9 1819. Til F. A. Brockhaus. Fot. KB.

106,17-21 *Was nur die Reise betrifft . . .*] se herom Noten til Br. 744°. ● 106,21-24 *Dagegen . . . zwei Schauspiele . . .*] se Noten til Br. 690°.

107,5-6 *Ich bin . . . geneigt . . . Holberg zu übersetzen*] Oehl.s Interesse for Holberg lader sig lettest belyse af hans Teateranmeldelser i »Prometheus« (se Lieb. Bidr. II 158 ff., 160 ff., 173 ff., 191 ff., 214 ff., 231 ff., 245 ff.). At Komedierne fortjente en ny tysk Overs., udtaler han B II 347,25-27. Om Sonnleithners utrykte Overs. har været ham en Tilskyndelse faar staa hen (K₂ 324-25: 164,26-27). Brockhaus erklærer sig interesseret 19/11 1819 (Br. 696°). Om Foretagendets videre Forløb se Br. 744°, 750°, 754°, 764b°, 766°, 771°, 772°, 774°, 775°, 780°, 791°, 793°, 795°, 796°, 802°. Oehl. begyndte at oversætte Maj 1821 (Br. 750°) og var færdig før Oktober 1822 (Br. 796°). Jens Møller foregriber Begivenhedernes Gang i et Brev til P. O. Brøndsted 18/12 1821: »Øhlenschläger har nu fuldendt sin tyske Overs. af Holbergs Comedier. En Tydsker som havde læst dem, sagde mig, at det var lykkedes« (NKS 1545,2°); medens Rasmus Nyerup skriver 13/4 1822 til F. D. Gräter: »Øhlenschläger har nu Aar og Dag ikke gjort andet end at oversætte Holbergs Skuespil paa Tydsk« (NKS 4347,4°); bedre orienteret er Laurits Engelstoft, der 23/3 s. A. meddeler J. G. Adler: »Øhlenschläger er nu meest sysselsat med den tyske Oversættelse af Holbergs Comoedier. Paa en ny Udgave af nogle ældre Digte har han ladet udgaae en Subscription« (J. G. Adlers Arkiv, RA). Oehl. dekretorer i Fortalen til Overs. Bd. 4: »Wäre der deutsche Holberg nicht in Einem Jahre fertig geworden, so wäre er, von meiner Hand, nie fertig geworden. Ich muss schmieden, während das Eisen warm ist; was ich nicht schnell machen kann, kann ich gar nicht vollbringen«. Dankwart og Medlemmer af tyske Cancelli var ham elskværdige og hjælpsomme Haandlangere (Br. 757°, 768°, 773°, 776°, 782°). I Anledning af Oehl.s Overs. skriver Rahbek, at »det danske Lystspils Fader endnu ventede paa en værdig Oversætter og maatte han da i enhver Henseende have Aarsag til at glæde sig i sin Grav, ved at see, at en Mand af en Oehlenschlägers Genie, Smag for det saakaldte lavere comiske, paa mange Maader viste Forkiærlighed for ham, og Bevandring i begge Sprog, tog sig dette ligesaa vanskelige som fortienestefulde Arbeid over; ogsaa kunne Schlegelerne, Tieck, og flere af den nyere tyske Skole med Føie ansees for at have forberedet en ny Oversættelse af Holberg, især fra slige Hænder en gunstig Modtagelse« (NKS 2494,4°,IV). Rahbek vil iøvrigt ikke indlade sig paa at kommentere Oversættelsens Modtagelse i Tyskland eller paa de Friheder, Oversætteren muligvis har tilladt sig, men alene drøfte Holbergs Sag og offentliggjorde med Titlen »Om de ældre tyske Oversættelser af Holbergs Comedier« med Udeladelser og Tilføjelser sine Betragtninger i Tritogenia IV 1829 164 ff. Rahbek nævner i Forbigaaende 5/4 1822 til P. A. Heiberg: »Øhlenschläger er sysselsat med at udgive Holbergs Lystspil paa tydsk. Han forelæste mig for nogle Aftener siden hans Bearbejdelse af de versificerede Scener i Melampe; der ikke ret vilde staae mig an, formedelst hans Bessermachen« (NKS 1455,2°). Han

havde i sin »Om Holberg« I 1815 med nogle indledende Ord »Til Læserne« omtalt Baggese's Hensigt at overs. Holberg. Herhenhørende skriver Julius Max Schottky til Carl Baggesen, dat. Dresden 28/10 1825: ». . zugleich ist Ihr Vater sehr gesonnen, die Uebersetzung der Holbergischen Lustspiele wieder vorzunehmen, was auch durch uns erbeten wurde, da man mit Oehlenschlägers Arbeit nicht ganzlich zufrieden seyn kann« (UB Kiel). Om Oehl.s Overs. og dens Modtagelse i Tyskland se iøvrigt H. Ehrencron Müller: Forfatterlexikon XI 1934 370 ff og Noten til Br. 795°. Hans Overs. fandt ogsaa Vej til de tyske Scener. Saaledes opføres i Darmstadt 17/10 1823: »Zum Erstenmale: Erasmus Montanus. L. in 5 A. von Holberg, übersetzt von Oehlenschläger«, og 2/3 1824: »Zum Erstenmale: Viel Geschrei und wenig Wolle. L. in 5 A. von Holberg, übersetzt von Oehlenschläger« (Dismas Fuchs: Chronologisches Tagebuch des . . Hessischen Hoftheaters. Darmstadt 1832 165,170).

683°. [Sept. 1819]. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »S: T: Herrn Secretair Dankwarth auf Seelust«. Abrahams'ske Autografs. Dateringen er motive-ret ved Kommenteringen af »Jødespektakler«.

Takker Dankwart og Grev Schimmelmänn for Deres Godhed og fortæller om de stedfundne Jødespektakler.

Jødespektakler] om Aggressionen mod Jøderne i Kbh. Sept. 1819 er en Række Aktstykker samlet i Jac. Davidsen: »Jødefejden i Danmark« 1869 51 ff. C. Molbech fortæller 16/9 Johan Bülow derom og henviser til »en temmelig udførlig og tro Beretning om det Væsendige ved Tumulten« i »Liste der Börsenhalle« 10/9 1819 (Ms. phot. 96,4°), ligesom J. P. Mynster i et Brev til P. O. Brøndsted 6/12 1819 (Breve fra J. P. Mynster 135 ff.) søger at udrede Aarsagerne dertil. Enkeltheder om Spektaklerne se »Nogle Studenterbreve . . 1817-20« ved Ludvig Daae 1907 6-12; A. P. Liunge i Pers. Tidsskr. 4. Rk. I 256 f.; Mem. og Br. III 258 ff.

684. Ch[ristsianshavn] 5/10 1819. Fra N. C. Bierring. Tilskr.: »S. T. Hr. Professor Oehlenschläger Ridder af Dannebrog«. Udskr.: »S. T. Hr. Professor Adam Oehlenschläger Ridder af Dannebrog« NKS 1674,2°. Om Bierring se K 81: 215,17.

107,16 *Ved min Hiemkomst*] N. C. Bierring havde ogsaa udenbys Forretninger. 17/7 u. A. skriver Fr. Moltke til Rektor Tauber, at han har haft Besøg af Prokurator Bierring »paa hans Reise til Baggese's vogn« (NKS 820,8°). Dateret Kbh. 29/9 1819 indkalder han som Kurator i forskellige Boer disses Debitorer (Statstid. 1/10 1819). ● 107,16-17 *svare Dig . . paa Din Skrivelse*] kendes ikke. ● 107,20-28 *Men hvad jeg var Fiende af . .*] selv under sin Retsforfølgelse og økonomiske Ruin (se Br. 874) bevarede Bierring et levende Had til »Reaktionen«. Han skriver 23/5 1825 til Rahbek med

Henblik paa en Passus i dennes politiske Overvejelser i Nyt Aftenblad April 1825: »Jeg er aldeles ikke eenig med Dig om Catholikernes Emancipation. Kast Dit Blik rundt om heele Europa og see hvad det har at betyde at give det Rakkerpak, eller hvilket som helst Religionspartie, Overhaand. Jeg havde stor Lyst til at skrive et par Ord i denne Anledning, men jeg tænker at Debatteerne i Overhuset, vil gjøre dette ganske overflødig, og at Billen der vil falde igjennem. Lad saa de Hunde slaae hinanden ihjel indbyrdes, det gjøre de vel i! Jeg siger med Robbespierre: »Jeg har ingen Taarer for de Slette, det gode Partie koster mig allerede Taarer nok«. Og den gamle Jacobiner, der var blændet af Napoleons Storhed (Abrahams: Meddelelser 153), slutter: »Europa er selv Skyld i sin Ulykke fordi det bortfjernede Kraften og Storheden, og nu fylder Usselheden og Nederdrægtigheden paa Tronerne. Dixi!« (NKS 2494,4°).

108,7-8 *Klostere igien aabnedes, Inquisitionen atter indførtes*] Chr. Molbech skriver 29/12 1819 fra Paris til Hanne Langberg: »Det er bekjendt nok, at Jesuiterne, under Navn af Pères de la foi, have søgt paa ny at snige sig ind i Frankrige, at Geistligheden paa enhver mulig Maade søger at bemægtige sig Underviisningsvæsenet, at den søger at faae en større Indflydelse paa Almuen ved at sende Missionairer ud omkring i Landet, der skulle prædike Religionen for Folket, ligesom [om] de Franske have været forfaldne til Hedenskab, og at den mere og mere begynder at hæve sin Røst og sine Fordringer paa den timelige Vælde og Anseelse, som den med Revolutionen har mistet« (NKS 3295,4°; se iøvrigt: V. Lindegaard Petersen: Kampstilling mellem Kirke og Stat i Frankrig 1789-1870, Acta Jutlandica VII Suppl.). ● 108,8-10 *Trykkefriheden tilintetgiordtes* . .] det paa Wiener-Kongressen Juni 1815 oprettede Deutscher Bund fik Sæde i Frankfurt a. M. Det bestod af Repræsentanter (Gesandter eller Befuldmægtigede) fra 34 suveræne Fyrster samt 4 Fristater og havde som Formaal at sikre Tysklands og dets enkelte Staters indre og ydre Uafhængighed. Forbundet hadede af et godt Hjerter den franske Revolutions Ideer, og Metternichs Politik var normgivende. I Forbundets Møde 20/9 1819 vedtoges bl. a. vidtgaende Indskrænkninger af Pressefriheden for at dæmme op for den omsiggribende Liberalisme, refereret i adskillige af Samtidens tyske og danske Aviser (se Hamburgischer Correspondent 5/10 1819 ff., Dansk Statistidende 8/10 1819 ff.). En Redegørelse for disse Forhandlinger gav den gamle Trykkefrihedskæmper K. L. Rahbek i Hesperus 1819 283 ff. og for flere af deres Virkninger ssts. 378 ff. ● 108,10 *Kotzebue myrdet* . .] den Bestyrelse Mordet paa Kotzebue 23/3 1819 selv hos Modstandere vakte, giver herhjemme bl. a. Jens Kragh Høst Udtryk for i sin Morgenpost 10/4 1819. ● 108,28 *Søholm*] Lyststedet Søholm nær Lundehussøen ejedes 1802-30 af Grosrerer Joseph Nathan David.

109,4-5 *Du har forhindret* . . mig *Adgang til Thorvaldsens Fest*] Thorvaldsen

havde efter mange Opfordringer endelig besluttet at besøge sit Fædreland og ankom 3/10 1819 til Kbh., hvor han fejredes ustandseligt offentligt og privat. Universitetet gav ham en Fest paa Skydebanen Lørdag 16/10. J. Deichmann skriver 30/9 1819: »Oehenschlaeger skal have paataget sig at være Magister Convivii, foreslaae Skaalerne etc. Rosenvinge er anmodet om at overtage den oconomiske Direction« (NKS 2336,4°). Om Festen se Noten til 110,19-20. I en af Oehl. skrevet, men ikke underskrevet, Billet (Kladde) hedder det: »Herr Procurator Bierring! Uagtet Professor Oehlen: havde Ret til at love Dem Adgang til Festen i anledning af Thorvaldsen, da flere af Forstanderne havde givet ham adskillige Pladser at disponere over, saa see vi os dog nødsagede til at bede Deres Velædelhed træde tilbage fra denne Fordring, da flere af de Studerendes Stemning imod Dem personlig, vilde forstyrre saavel den almindelige, som Deres egen Fornøjelse og De har jo selv erklæret at De ikke ønskede at være i et Selskab hvor man ikke gjerne saae Dem« (Troensegaards Autografs.). Rigtignok var Bierring en stor Beundrer af Oehenschläger (Abrahams Medd. 154), men han skattede ogsaa Baggens. Courländer skriver 4/11 1820 til Baggens: »Grüssen Bierring in deinem Nächsten denn er gehört zu deinen hiesig wirklichen Freunden« (NKS 2252,4° IA 2), og 30/12 s. A.: »Bjerring, dem ich die Zeilen für ihn mittheilte grüsst dich herzlich« (ssts.). Bjerring var med til at fejre Baggens Fødselsdag 15/2 1821 i Courländers Hjem og erkyndigede sig oftere om den bortrejste Digter (Courländer til Baggens 20/3, 2/6 1821; ssts.). At Baggens selv blev udelukket fra Skydebanefesten, tillagde man ogsaa Oehl. (Ludvig Daae 166 f.; jfr. Pers. Tidsskr. 2. Rk. II 1887 99-101 og P. Hjort: Krit. Bidr. Lit. Afd. 2 LXII ff.). ● 109,6-7 *Thorvaldsen og jeg vare . . Duusbrødre*] N. C. Bierring og Thorvaldsen blev i 1790'erne indvalgt i Borups Selskab som henholdsvis Nr. 59 og 71. Selskabet aabnede 13/10 1819 Sæsonen med »Den lille Hyrdedreng«, hvortil Thorvaldsen var særlig indbudt og ogsaa deltog i det efterfølgende Maaltid (NKS 769^r, fol.). N. C. Bierring har øjensynlig ikke været med.

685. [Før 9/10 1819]. Til Kongen. Fonden ad usus publicos, Kgl. Res. 1819, Nr. 24, RA. Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 109,18-19.

109,14 *Jeg nærmede mig for nogen Tid siden Deres Majestæt*] Br. 679. ● 109,18-19 *giøre et nyt Oplag af . . mine . . udsolgte Skrifter*] ved Reskript af 9/10 forlanger Kongen Direktionens Betænkning, som 23/10 indstiller: »Over en lignende Ansøgning har jeg, Finants Minister Møsting, for kort Tid siden nedlagt allerunderdanigst Betænkning, som gik ud paa, at jeg ikke fandt det tilraadeligt at bevilge Laan af Fonden ad usus publicos naar aldeles ingen Sikkerhed kunde gives for Summens Tilbagebetaling; og til

denne Ytring maae undertegnede Direction allerunderdanigst henholde sig«. Med en tydelig Adresse til den velvillige Behandling, Jens Baggesen havde faaet (se Noten til 102,10-11), fortsætter Møsting: »Men fra en anden Side betragtet er det vist, at en Forfatter, der har saa afgjorte Fortjenester af Fædrelandets Literatur som Oehlenschläger, hvis Navn er hæderligen bekendt ogsaa i den tyske Literatur, og som ved sin Flid og ordentlige Oeconomie ernærer sig og sin Familie uden at falde nogen besværlig, synes at have Adgang til at modtage et Beviis paa sin Konges Naade, og Directionen vover derfor allerunderdanigst at anbefale ham til at erholde en Understøttelse i Sedler af omtrent samme Beløb som det af ham ansøgte Laan«. Og herfor foreligger 26/10 den kgl. Resolution, der bevilger Oehl. en Gratification paa 600 Rdlr. Sedler af Finanskassen (Fonden ad usus publicos, Kgl. Res. 1819, Nr. 24). Chr. Molbech var 14/11 1817 »om Form. hos Oehlenschl. og gratulerede ham. Han fortalte mig, at han vilde beg. at udgive sine samlede Værker« (NKS 439,8°). I Dagen 14/7 1819 findes under: »(Indsendt): Foranlediget ved en i Dagen [7/7] indrykket Anmodning til Hr. Professor, Ridder Oehlenschläger om en Samling af hans adspredte Digte, troer Indsenderen af disse Linier at burde yttre end eet Ønske, som uden Tvivl alle Digterens Velyndere nære med ham, det nemlig: at han vilde glæde sit Fædreland med et nyt Oplag af de af hans Skrifter, som mangen en Elsker af Digtekunsten allerede længe ugierne har maattet savne: Poetiske Skrifter, Digtninger, 1ste Deel, Nordiske Digte og Correggio; et Savn, som for Enhver, der ønsker at besidde Digterens samtlige Værker, maa være dobbelt ubehageligt. Sand og inderlig Taknemmelighed mod Professor Oehlenschläger, hvis Digte har bidraget saa saare Meget til forædlet Smag, og begejstret saa mangen dansk Yngling for det Gode og Skønne, har fremkaldt nærværende Ønske. Tr.«. At Salget af Oehl.s senere Arbejder ikke har været tilfredsstillende fremgaar bl. a. af et Avertissement i Dagen 27/3 1818, gentaget 11/2 1819, hvor Digteren tilbyder til nedsatte Priser sit Forfatterskab efter 1812. Aug. 1820 kom 2. Udg. af »Aladdin« ogsaa med Titelblad Oehlenschlägers Skrifter. Første Deel, men Fortsættelsen udeblev. De »Samlede Digte« i tre Bind 1823-24 falder udenfor Rammen. Imidlertid søgte Oehl. at interessere Jac. Deichmann for sin Plan, som 10/7 1823 sender Digteren sine Betingelser for at overtage Forlaget af visse af hans for Tiden udsolgte Skrifter (Gyldendalske Boghandlings Copiebog). Men deraf blev intet. Johan Dahl (Noten til Br. 1074) havde kopieret Deichmanns Skrivelse (Minner om samtidige 1943 125).

686. Kbh. 14/10 1819. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »S.T. Herr Secretair Dankwart paa Sølyst«. Abraham'ske Autografsamling. Om Dankwart se Noten til Br. 501.

110,6 *den ellers for Fornuft og Forstand døde Fru Brun*] om Oehl.s tidligere Irritation over Fru Bruns Forfatterskab se A III 172,20-21 m. Note. Om deres gensidige Misstemning i Italien og Oehl.s Vrede over hendes Hovmod se A III 286,19-287,23. P. Hjort nyder i sin Aversion for »Baggesens Goldamme« at kunne fortælle sin Kæreste 8/2 1819, at Frøken Lene Jacobi, Filosofens Søster, »fortalte de kosteligste Anecdoter om hendes Samtaler med denne »indbildske Papegøie«, som hun kaldte hende (NKS 2411,4°,86). Om Oehl.s Kommen og Gaaen hos Fru Brun, om hendes Forkærlighed for Baggesen og voksende Misfornøjelse med Oehl. se K₂ 238: 385,6-7 og Louis Bobé: Frederikke Brun 238 ff. Oehl. havde til Nyerups »Frigga« overs. Fru Bruns tyske Digt »Til Thorvaldsen i Rom i Anledning af det hvide Marmor der er fundet i Norge«. • 110,9 *Fosters*] den engelske Ambassadør i Danmark 1814-24 Augustus John Foster (1780-1848) kom hertil som Medlem af Kommissionen til Undersøgelse af den danske Regerings Forhold til Norge. Niels Rosenkrantz, Udenrigsministeren, anbefaler ham til Frederik VI som »en sindig ung Mand« (Medd. fra Krigsarkiverne IX 1902 101), men opdagede siden hans Ambitioner (Ludvig Daae 35), der iøvrigt ikke førte til noget. Han ægtede 1815 Lady Albina Jane Hobart, der forekom Irgens-Bergh »utaalelig hovmodig« (I.-B. til Niels Rosenkrantz 19/12 1819, RA), og om hvem en Nidvisse cirkulerede i Kbh. (Ludvig Daae 81 f.). Fosters førte stor Selskabelighed og deltog med Liv og Sjæl i society's Komodispil (se Noten til 97,2 og Ludvig Daae 52). I 1819 søgte han om Forflyttelse til Schweiz (Georg Nørregaard: Efterkrigsår i dansk udenrigspolitik 1960 23), ligesom Sachsen var paa Tale (I.-B. til Niels Rosenkrantz 19/12 1819, Rosenkrantz Arkiv, RA), men først 1824 fik han Embede i Turin. • 110,10-11 *Frederikke . . agter at krandse ham*] Prins Ferdinand fortæller 2/11 1819 sin Broder, at Thorvaldsen »fortalte mig, at hans Modtagelse hos Frue Brun havde været heel besynderlig, hun var redet ham imøde paa sit Æsel og havde derpaa faldet ham om Halsen da hun mødte ham« (Kongehusets Arkiv, RA). Se ogsaa en Passus i Joachim Frederik Schouws Brev 8/4 1845 til H. C. Ørsted (Breve fra og til H. C. Ørsted II 222). • 110,11-12 *Baggesen at falde paa Knæ efter lovlig Sædvane*] Oehl. skriver: »Da jeg foreløste ham min Palnatoke, kastede han sig henrykt paa Knæ for mig . . .« (Er. II 148). • 110,19-20 *See endelig at faae Greven til at bivaane vor Fest paa Løverdag . . .*] Just Thiele, der stik mod alle Kilder udtaler, Festen blev holdt Fredag 15/10, fortæller derom i Thorvaldsens Biographie II 16 ff; jfr. P. Hjort: Krit. Bidr. Lit. Afd. 2 LXIII. Hædersgæsten sad imellem Grev Schimmelmänn og Oehl., der holdt en Tale, som blev trykt og averteret udk. i Adr. 2/11 1819. Baggesens gamle Ven A. C. Gierlew skriver 23/10 til Irgens-Bergh bl. a.: »Den skjønneste Festens Pryd var den herlige Olding Grev Schimmelmänn, som ene af alle Ministre og Stormænd var tilstede og paa det hjerteligste deltog

i den Hylding, man bragte den sjeldne Kunstner, som man ogsaa med megen Enthusiasme bevidnede ham selv« (Ludvig Daae 94). Herhenhørende skriver J. P. Mynster 6/12 s. A: »Schimmelmann var tilstede, og vandt alle Menneskers Hierter ved sin meget elskværdige Begeistring. »Man vergisst« – sagde han til mig – »bei so einer Gelegenheit den Schiffbruch, den man gelitten«; og til Dankwart sagde han, da han kom hjem: »Auch ich war in Arcadien« (Breve fra J. P. Mynster 138 f.). En menig Deltager, Theodor Schorn, skriver 26/10 1819 til sin Ven B. S. Ingemann: »Studenterfesten for Thorvaldsen har vel din Kjæreste omtalt; jeg vilde ønsket, du havde siddet iblandt os, det var en Aften, som kan lede sig træt efter sin Mage; den kjærligste, fortroligste Stemning iblandt et Par Hundrede Mennesker, Frihed og Lighed i superlativisk Forstand. Professorer ansaae sig for Studenter og Studenter for Professorer; see, hvad Geniet formaaer, saaledes er dets skønne Herredømme over Hjerterne. Som en Heros, som en Fredens Engel gik han iblandt os; hver kappedes om at berøre ham, at trykke hans Haand; nepe var der Nogen, der ei følte Sandheden af Jeans Pauls: »Wer nicht durch die Sonnennähe eines grossen Mannes warm wird, er kann es nimmer werden!« (NKS 2651, fol.).

687. [Efter 19/10 1819]. Til Kamma Rahbek. Dateringen er usikker, men er først og fremmest motiveret ved den fornyede Omgang mellem Oehl. og Bakkehuset efter Rahbeks venlige Modtagelse af »Robinson i England«, dernæst ved Hondeposternes aktuelle Indhold og Kamma Rahbeks Glæde derover (122,7-8) og Rørelse over Johannes' Tegninger (122,20-21) sammenholdt med hendes Brev til Christiane Oehl. 8/2 [1820], hvori hun erindrer Johannes' Fødselsdag og beder ham være forsikret om, at hun ikke allerede har glemmt, »at han tegnede til mig den 19 Oct.« (NKS 1674,4°, VIII,49); endelig under Hensyntagen til, at hun i sine Hilsener (122,26-27), ikke nævner Marie Louise Oehl., der rigtignok efterhaanden var over et Aar gammel, men muligvis ikke endnu har været præsenteret paa Bakkehuset.

111,4-5 *Vi elske alle Nationer / Vi hade Feil og skamfere Personer*] Allusion til Slutstrofen af Wessels »Brodne Potter i alle Lande« (Wessel v. Levin 1878 226), som Grundtvig-Forskeren Fl. Lundgreen-Nielsen har gjort Udg. opmærksom paa. • 111,13 *Men Skarnsfolk kalde ham kun Peer Vrøvler*] Baggesen havde i Adr. 10/9 1816 averteret udkommen »Per Vrøvlers yderst grundige Kommentar over den uhyre Digter A. Oehlenschlägers sidste genialske Sang ved Fugleskydningen den 8de August«, som ogsaa skosede til A. E. Boye og hans Karakteristik af Baggesens Recension af »Ludlams Hule«. Boye svarede med Skriften »Om Baggesens under Navnet Per Vrøvler udgivne Kritik, med et Par Ord om hans Indblanding i Sagen angaaende Freias Alter« averteret i Adr. 12/11 s. A.

112,9 *Folk bryder sig ei om Ret i Landet*] »især plager Fanden de fleste af dem, der have Kassen under Hænderne«, skriver Diplomaten C. B. Merbitz til Irgens-Bergh (Ludvig Daae 64), hvad der dels (og først og fremmest) havde sin Grund i Landets almindelige Misère efter Krigsaarene og Bankerotten dels i den usaglige Maade Embedsfolk blev valgt paa og deres slette Aflønning. Se herom Marcus Rubin: Frederik VI.s Tid 254 ff. En Række kriminelle Tilfælde er omtalt i Arentzen VII 469 f. og i Ludvig Daae 59, 64, 103, 109f, 123ff., 135, 153, 156, 158f. Bidragene, ogsaa utrykte, er iøvrigt legio. Se f.Eks. Laurits Engelstof's Optegnelser 24/7 1818 (Add. 1829 II fol.), Jens Baggesen 15/8 s. A. til Aug. Baggesen (Fot. KB), Jacob Deichmann til Chr. Molbech 30/9 1819, 13/5 1820 (NKS 2336,4°), Jens Møller til P. O. Brøndsted 28/5, 17/12 1820 (NKS 1545,2°), Carl Heger til J. G. Adler 31/3 1821, 29/1 1822 (Adlers Arkiv, RA) osv. osv.. Selvsagt var Misèren langstrakt og diskuteret. Bolette Hegermann-Lindencrone skriver 3/4 1824 til Olivia Hjort: »I øvrigt tale vi, eller høre, vi kun om Penge, Snyderier, Fattigdom, Elendighed etc. etc. som alle ærgrer sig over og mange græmme dem til Døde over, som for Exempel [Rentekammerdeputeret Peder] Wormskiold« (P. Hjorts Privatarkiv, RA; jfr. Hist. Tidsskr. 5. Rk. II 1880-81 393). • 112,10 *De hænger og drukne sig i Vandet*] Jens Baggesen skriver 5/5 1818 til Sønnen August: »Diebstahl und Selbstmord hat hier so Überhand genommen, dass alle Tage was neues der Art ist; in einer einzigen Woche enteibten sich 11 Personen« (NKS 2252 IV A fasc. 3). Videre om de samtidige hjemlige Kalamiteter fortæller han i det store Rimbrev »Til Generallieutenant Walterstorff d. 11. Aug. 1818« (Arland III 215 ff.). Børge Thorlacius fortæller 15/5 1818 Poul Lemming: »Selvmord er i Kbh a l'ordre du jour. Der g[aaer] ingen Dag forbi, at jo nogen enten hænger eller s[kyder] eller drukner sig . . . Provst Clausen har holdt og udgivet en Præken mod Selvmord« (Coll. Brevs. XLVII): Selvmorderens Brøde 1818. 3 Gange oplagt s. A. og overs. paa Islandsk. Meget omtalt var et Par Elskendes Selvmord i Eremituset i Frederiksberg Have som foranledigede gamle Oehl. til en Udtalelse om, »at det burde herefter forbydes Folk at tage Livet af sig selv paa de Steder i Frederiksberg Have, hvori det kongelige Herskab pleier at spadsere eller drikke Thee« (Engelstof's Optegnelser 21/4 1818, Add. 1829 II, 2°). Senere Læge Michael Lund beretter 28/7 s. A. ogsaa herom og om andre Tilfælde (Nogle Studenterbreve . . . 1817-1820 meddelte af L. Daae 1907 4 f.). Videre fortæller Th. Schorn 11/7 1820 til B. S. Ingemann: »Her begaaes en Del Selvmord; en Mand, ved Navn Topp, har forleden druknet sig i en af Kanalerne ved Frederiksberg, en Bager har hængt en anden skudt sig med Vand; videre har en Billedhugger, som arbeidede ved Fruekirke med 2 Species Løn om Dagen, aflivet sig, jeg veed ikke paa hvad Maade« (NKS 2651,2°) osv. osv. • 112,18 *mens Lundbye kaager*] er ikke

identificeret; hun nævnes ogsaa i Oehl.s versificerede Hilsen til Kamma Rahbek 19/10 1824 (Br. 865°).

113,1 *Her staaer Grundtvig i Sløjkiol . . .*] som nævnt i Noterne til Br. 443 var Oehl. usympatisk stemt over for Grundtvig af baade litterære og personlige Grunde. Børge Thorlacius skriver 10/6 1813 til Laurits Engelstoft: »Øhlenschläger efteraber hans hykkelske Udtale og norsk-ladende Tone meget heldigen, og tilføjede, at dersom han kom i Himlen, og fandt Grundtvig der, vilde han heller drage til Helvede, for ei at være i Selskab med saadan en Hykker« (Add. 182,2°). Ida Falbe-Hansen mener, »Hroars Saga« er eet eneste stort Angreb paa Grundtvig, af hvem Ragnvald er et Portræt (Oehl.s nordiske Digtning 1821 43 f.). Oehl. bevarede endnu mange Aar sin Afsky. Under Steffens' Besøg i Kbh. 1824 skriver Louise Hegermann-Lindenchrone 9/10 til Olivia Hjort: ». . . hos Rahbek, hvor Dr. Stef. Oehls.: Mynst: og Sibbern var, Mandag Aften, har været meget Dispute om Grundt: især har Oehl. og St: været i flittig Trætte, de have længe staaet i Vesterport dog skildtes de meget kjærligt ad. Gud see lov! thi det havde været tungt om de havde forladt hverandre saaledes« (NKS 3449,4°). Om en Tilnærmelse mellem Grundtvig og Oehl. efter 1830 se Grundtvig Studier 1964 26 ff. • 113,7-8 *Jeg skrevet har en Bog til Pram*] »Nordens Mytologi« var dediceret Christen Pram.

114,1 *Sandvigs Oversættelse . . .*] Litteraten Bertel Sandvig (1752-86) udgav 1783-85 »Forsøg til en Oversættelse af Sæmunds Edda«, som ved Siden af Suhms Skrift om Odin var Grundtvigs Indførelse i Nordens gamle Gudeverden. • 114,2 *Ei altfor skøn for Urteboden*] Grundtvig undrede sig over, at et saa særegent Skrift var forsvundet fra Bogladerne, indtil han hørte, »at dette herlige Vidne om vor Sandvigs Entusiasme, Skarpsindighed og Flid var solgt - til Makulatur« (Nordens Mytologi 1808 XV). • 114,9-10 *I Hedenskabet er mit Hiem . . .*] alluderer til Vers i Grundtvigs Digt til Oehl. i »Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord«: »I gamle Nord, og der jeg kun har hjemme«, og: »Thi ikkun dybt i Norden har jeg hjemme«. • 114,13 *Thi Sandsen tabtes for din Lære*] jfr. af det sidste Udbrud i Afhandlingen »Om Asalæren«: Nei sløvet er Sandsen/De Runer saa tunge/Forvildes af Dværge . . . (Nordens Mytologi 1808 147). • 114,14 *Paa græsk man vilde dig forstaae*] i Indledning til »Nordens Mytologi« skriver Grundtvig, »at Forfatterne, hvad Tro de saa end havde, brugte Asalæren ligesom de græske Digtere deres Mytologi, enten til Ordbram, eller som Redskab til at opnaa og motivere noget, som laa uden for den« (Nordens Mytologi 1808 2; jfr. K 287:25,6-7). Som anført i K₂ 85:76,28-29. var Oehl. en rasende Læser af Grundtvigs Skrift, der underkendte hans Opfattelse af Nordens Gudeverden.

115,6 *Nu gaaer jeg hen og bliver Christen*] Grundtvig havde i Skild. 22/6 1813 »Om Afguderie« forklaret sig sit Forhold til et paastaet Hedenskab.

688. [Efter 19/10 1819]. Til Kamma Rahbek. Bakkehusemuseet. Dateringen er motiveret ved Placeringen af Br. 687.

116,14 *en vis Ennius*] Ennius (239-169), den romerske Poesis Fader, af hvis Digtning Eftertiden kun kender Brudstykker. • 116,15-16 *efter Ciceros Forsikring . . .*] Cicero: Amicitia XVII,64. • 116,17-18 *den visse Ven . . .*] i hvor høj Grad Oehl. værdsatte Boyes antibaggesenske Skrifter, udtaler han i Er. III 75-81. Et utrykt Skrift »Nogle af Grundtvigs synderlige Ytringer med Anmærkninger af P[eter] W[egner]. Skrevet Januar 1819« findes i NKS 2633,4°.

117,8-9 *kom vore stigende eller synkende Fonds til hjælp*] alluderer til Boyes Stilling i Finanskollegiet, hvorunder sorterede »Den synkende Fond«, der raadede over Indtægter bestemt til Afvikling af Statsgælden. At Oehl.s Økonomi var afhængig af Boyes Indsigter og Hjælpsomhed vidner en Række daterede og udaterede Billetter i NKS 1458,2° og Christiane Oehl.s Udtalelse i Noten til 319,9-17. • 117,11-14 *Fra Fladstrand er . . . arriveret en Mængde Østers . . . Nathanson er ligeledes . . . arriveret fra Hamborg*] C. B. Merbitz skriver 26/10 1819 til Irgens-Bergh: »Nathanson er reist fra Hamborg for at discontere de 4 Millioner Mk. Bco. for Regjeringen, som endnu holdes tilgode paa det sidste Laan. Lykkes det, saa vil Coursen for en Tidlang atter bedres« (Ludvig Daae 54 f.) og fortsætter 24/12 1819: »Nathansons sidste Negocation i Hamborg skal ikke være lykkedes . . .« (ssts. 56). Nathansons Navn i Forbindelse med de arriverede Østers maa selvfølgelig ses paa Baggrund af hans Interesse for og Støtte til Jens Baggesen (K₂ 210: 279,20). Han havde iøvrigt været bl. Tilhørerne ved Oehl.s private Forelæsninger. Om deres videre Forhold se Br. 854°m. Note. • 117,15-120,12 *Fortsættelse af det Grundtvigske Epos*] Fortsættelsen er baseret paa bl.a. Allusioner til Grundtvigs Opgør med »de jammerlige kiøbenhavnske Dreng« og deres Latterliggørelse af Ingemann i hans »Første Riimbrev. Til Bernhard Ingemann« (Dannevirke II 1817), fortsat paa Prosa i Skild. (se P. Hansen: Om Johan Ludvig Heiberg 1867 70 ff.), som sammen med Oehl.s Afsmag for Præsten Grundtvig (se ogsaa B I 308,11-13) og dennes Forargelse over Heibergs Spas med de hellige tre Konger i »Julespøg og Nytaarsløjer« er nogle af de Elementer, der har inspireret Oehl.s private »Himmelbrev«.

119,18 *En lille Luther . . .*] som Fl. Lundgreen-Nielsen gør Udg. opmærksom paa, en Allusion til Grundtvigs »I Vittenberg, I Sachsenland« (1812) af Strofe 23 »Kald mig i Spot kun Lutherli!«.

120,13-122,4 *Grundtvigs Hymne*] er Oehl.s Kommentar til Grundtvigs Forvisning om, at Vorherre og han klarer sig nok, medens de andre kommer i den sorte Gryde. Se f.Eks. Grundtvig: »Imod den lille Anklager, det er Prof. H. C. Ørsted« (1815 15 f.).

121,1 *Kemnitz*] Præsten ved Garnisons Kirke, Konkylologen Johan Hieronymus Chemnitz (1730-1800). • 121,2 *Bast er ogsaa død*] K 13: 6,18.

689. [Efter 19/10 1819]. Fra Kamma Rahbek. NKS 1674,2°. Dateringen er motiveret ved Placeringen af Br. 687.

122,15-16 *efter hoslagte, som jeg bad R. oversætte . . .*] Forlægget har sandsynligvis været af Combes »Doctor Syntaxes Reise efter det Maleriske«, som Carl Heger i et Brev til J. G. Adler 7/12 1819 omtaler under Pressen »med 27 Plader i Steentryk« (Adlers Arkiv, RA). I Tilskueren 5/2 1819 nævner Rahbek første Gang Originalen, som Molbech kort Tid efter paa et Besøg i Bakkehuset morer sig over sammen med Kamma Rahbek (Pers. Tidsskr. 4. RK. IV 1901 268 f.). I Anledning af Johannes Oehl.s Fødselsdag 7/2 1820 havde hun haabet at kunne sende ham nogle Tegninger derfra, men Stentrykkeren var ikke blevet færdig (NKS 1674,2°, VIII 49). • 122,20-21 *jeg er meget rørt over de Tegninger han sender mig*] den lille Johannes Oehl. holdt særlig meget af sin Tante Rahbek. Hans Moder skriver udat. til sin Søster: »Jeg maa dog fortælle Dig, at det Kys Du gav Johannes da vi forlod Dig i Søndag[s], har rørt og glædet ham usigeligt. Paa Vejen til Bakkehuset yttrede han, at han troede at være den af vore Børn Du holdt mindst af, ieg bebreidede ham hans ugrundede Tanke, som kun kommer af hans store Kierlighed til Dig, og søgte at overbevise ham om, at Du holdt . . af dem alle. »Hvor kærlig var hun ikke imod Dig da Du havde Skarlagensfeber, hvor ofte glædede hun Dig ikke med Syntax Tegninger, kort hvor mange Godheder har hun ikke vist Dig!«. Han svarede ja det er vist nok, men hun er god imod alle Mennesker, men da ieg fik ondt den Aften ude hos hende, da holdt hun meget af mig og da var ieg saa glad. Er det ikke en Nar, men en god og kiærlig Nar, med en sielden Hiærtelighed og Begeistring for hans Aar« (NKS 1674,2°. VII, 101).

690°. Lpz. 23/10 1819. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: Sr. Wohlgeb. dem Herrn Dr: und Professor Oehlenschläger in Copenhagen Bredgaden No 190. Tilskr.: »Herrn Dr: u. Prof. Øehlenschläger Wohlgeb. in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Fire Uger er gaaet siden Oehl. skrev, at Aladdin 1.ste Del var færdig og straks vilde blive afsendt, men endnu har han intet faaet og fordrer nu paa een Gang begge Dele, før han begynder at trykke. Samtidig udtaler han, at har han ikke »En Reise« før Paaskemessen, ønsker han ikke at udgive den, ligesom han ikke ønsker at udgive »Robinson in England« og »Die Räuberburg«, men gerne ved Lejlighed en samlet Udgave af Oehl.s Skuespil som Ausgabe letzter Hand paa rimelige Betingelser. Af Hensyn til det

bekostelige Udstyr vil han kun give 2 Frd'ors for Arket af Holberg og udbeder sig i alle Tilfælde af Oehl. større Punktlighed.

Fire Uger er gaaet . .] 106,13-14. • *ikke ønsker at udgive »Robinson i England»* . .] tilbudt Brockhaus 25/9 1819 (106,21-25), tilbudt Cotta 17/8 s. A. (104,9-13), atter tilbudt Brockhaus 13/11 (Br. 695°) for endelig at sendes til Cotta (Br. 708°).

691. Bakkeh. 10/11 1819. Fra K. L. Rahbek. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 279:

123,3-4 *den forandrede Slutning af din Robinson*] trykt i Aftenblad 7/3 1823. • 123,8-10 . . *lade de faa Sider omtrykke*] Oehl. beder i Br. 697° om at faa Rollebøgerne igen for at kunne besørge de nødvendige Ændringer og kan allerede med Br. 700° sende dem rettede tilbage. • 123,24-25 *Jeg faar da ikke den Fornøielse at komme til din Geburtsdag*] Oehl. fyldte 14. Nov. 40 Aar. • 123,27-28 *en poetisk Almisse* . .] i Rahbeks Tilskueren 3/12 1819 offentliggjorde Oehl. sin Overs. af »Poesiens Have i Zerbino« (Lieb. Bidr. II 72-79) og 27/12 s. A. »Elegie (Skrevet for en sat Mand, der blev forelsket i en ung riig Pige)« (Lieb. XX 242-44).

692°. [Før 11/11 1819]. Til F. C. Dankwart. Abrahams'ske Autografs. 4°. Dateringen er motiveret ved Br. 693.

Takker for hans hurtige Ekspedition af anden Part af »Aladdin« og sender ham den tredje.

693°. [11/11 1819]. Til F. C. Dankwart. Udskr. »S: T: Herrn Secretair Dankwart]. Abrahams'ske Autografs. 4°. Dateringen er motiveret ved Br. 694°.

Sender ham den sidste Part af den tyske »Aladdin« og ønsker meget at faa den gennemset tilbage Dagen efter for at kunne bringe den paa Posthuset, men kun hvis det ikke er ham til Ulejlighed.

694°. Cop. 12/11 1819. Til F. A. Brockhaus. F. A. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Sender »Aladdin« og vil i Morgen skrive et Brev om fælles Anliggender.

695°. Cop. 13/11 1819. Til F. A. Brockhaus. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Om hvor meget Arbejde han har lagt i Revisionen af »Aladdin«, og hvad han ellers har haft at bestille til Forklaring af den lange Tid, der er gaaet. Tilbyder B. »Robinson in England« og »Die

Räuberburg« paa billigere Vilkaar, til sammen ialt for 17 Ark 50 Caroliner, men de 30 maa han have straks. Reflekterer over Forholdet Digter og Forlægger og gør B. dette nye Forslag, da B. selv har tilbudt sig som Forlægger.

696°. Lpz. 19/11 1819. Fra F. A. Brockhaus. Udskrift: »Sr Wohlgeb. dem Herrn Oehlschläger in Copenhagen Bredgaden N° 190«. NKS 1674,2°.

Vil for »Robinson in England« og »Die Räuberburg« kun give 30 Caroliner, som Brummer kan udbetale ham til Paaskemesse, ifald Manuskripterne sendes ham straks, men er interesseret i Overs. af Holberg.

697°. 12/12 1819. Til Teaterdirektionen. TA, Indkomne Breve 1819, Nr. 334.

Indsender »Robinson i England« forandret og beder om, i Tilfælde af Direktionens Godkendelse, at faa Rollebøgerne hurtigt igen for straks at kunne foretage de nødvendige Ændringer, idet han saa haaber, Stykket kan opføres i Februar.

698°. 22/12 1819. Fra Teaterdirektionen. TA, Protokol over afgaaede Breve 1819.

Direktionen har intet at erindre imod de foretagne Ændringer i »Robinson i England«.

699°. 5/1 1820. Fra *Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

H. A. Clausen har bedt sig fritaget for Ingilds Rolle og Lindgreen for Ro's i »Stærkodder«.

Ved Genopførelsen af »Stærkodder« Sept. 1826 var Jul. Liebe Ingild, medens Lindgreen stadig agerede Ro.

700°. 10/1 1820. Til Teaterdirektionen. TA, Indkomne Breve 1820, Nr. 339.

Meddeler, at »Robinson i England« med de nødvendige Forandringer i de ham leverede Rollebøger er sendt til Regissør Clausen, og at Stykket nu, som bestemt, maa opføres i Februar. Indsender samtidigt sin Overs. af Shakespeares »En Skiærsommernats Drøm« og beder om, i Fald den antages, hans Honorar derfor maa trækkes fra det, han skylder Teaterkassen.

Overs. af . . *En Skiærsommernats Drøm*] se Brev 822 m. Note.

701°. Leipzig 13/1 1820. Fra Amadeus Wendt. NKS 1674,2°.

Hvor meget han skatter Oehl., vil Digteren kunne se af den lille Biografi i Brockhaus Conversationsleksikon, i hvilken Anledning han i Dresdener Abendzeitung maatte erklære sig mod en fjendtlighedsindet. Hans Beundring faar ham nu til at bede Oehl. om et Bidrag til »Taschenbuch zum geselligen Vergnügungen«, et lyrisk Stykke eller en Fortælling, som Digteren vil det.

den lille Biografi] Amadeus Wendt (1783-1836) var paa nærværende Tidspunkt Professor i Filosofi i Leipzig. I den lille Leksikon-Artikel, der oversat blev gengivet i »Brevduen« 1819 Nr. 38, er Oehl. Professor i Æstetik i Kiel, havde digtet sine bedste Arbejder paa Tysk og været Teaterdirektør i Kbh. Artiklen blev kommenteret i »Originalien« 1819 Nr. 23 af Bladets Københavner-Korrespondent, som enkelt konkluderer, at A. W. har forvekslet Oehl. med Baggesen og opfordrer ham til offentligt at berigtige sin Fejtagelse. Sagen blev uddybet i Dresdener Abendzeitung 29-30/6 1819, der lufter et Rygte om, at Baggesen selv har skrevet Korrespondancen. Prof. Wendt indrømmer siden i en Opfordring 22/5 1830 til Oehl. om et Bidrag til hans Musenalmanach, at han rigtignok havde et Ansvar for den famøse Artikel, men at han ikke følte nogen Skyld, da Materialet dertil var overladt ham af Forlæggeren, og at han iøvrigt haaber, det ugunstige Indtryk forlængst maa være udvisket, og at Oehl. med Venlighed vil modtage hans Opfordring. At Oehl. svarede positivt, fremgaar af et Brev fra A. W. dat. 1/8 1830 (NKS 1674,2°). ● *Taschenbuch* . .] Amadeus Wendt var 1820-25 Udgiver af »Taschenbuch zum geselligen Vergnügungen« (herom i Maria Lanckoronska und Arthur Rümman: Gesch. der deutschen Taschenbücher 1954 104).

702. Aalborg 20/1 1820. Fra det dramatiske Selskab i Aalborg. NKS 1674,2° IX.

124,12-13 *det til Thalias* . . *Dyrkelse her indrettede* . . *tarvelige Kapel*] Selskabet, der var stiftet 1809, gav Vinterhalvaaret hver anden Søndag en Teaterforestilling. ● 124,15-17 *vores elskede Stiftamtmand Moltkes Fødselsdag*] Frederik Moltke (1754-1836), der havde haft store administrative Stillinger i Norge og siden siddet i Statsraadet og været Præsident for Generaltoldkammeret, havde i 1814 i et af Svenskerne opsnapet Brev til General Haxthausen uforsigtigt udtalt sig om den danske Regerings Vilje til at ignorere det svenske Forbud mod at indføre Levnedsmidler til det gamle danske Lydland. Frederik VI maatte nødvendigvis tage Afstand fra dette klare Brud paa Fredstraktaten. Moltke blev afskediget fra sine Embeder og forvistes til Jylland, men efter Ansøgning udnævnt til Amtmand i Aalborg Amt Nytaar 1816. Han var en Elsker af Kunst og Poesi og, uden at

glemme sit Adelskab (Er. III 11), altid ivrigt arbejdende for Borgervellet, hvorom i Aalborg bl. a. vidnede Oprettelsen af en Sparekasse og Stiftsbiblioteket (se Kjeld Galster: Stiftamtmand Fr. Moltke og Rektor Emmanuel Tauber i Aalborg 1958). Om den Agtelse og Hengivenhed, han dér var Genstand for, taler de aarlige Festligheder paa hans Fødselsdag (herom i Hist. Tidsskr. 4. Rk. II 128). ● 124,17-18 *Kammerraad Haasums* . . *Anmodning*] en Henvendelse til Oehl. fra Kammerraad og Prokurator Jacob Filstrup Haasum (d. 1827) kendes ikke. ● 124,18-24 *Prolog* . . *frem sagt ved den til denne Ædlings Hædrelse* . . *foranstaltede Festlighed*] Jydske Efterretninger 21/1 1820 meddeler: »Den 18de Januar, vor elskede Stiftamtmands, Hs. Excellence Geheime-Conferentsraad Moltkes Fødselsdag, feiredes i det dramatiske Selskab her i Byen, ved Opførelsen af Pigen af Marienborg [af Franz v. Kratter] og et Aftensmaaltid, som Hs. Excellence med Familie bærede med sin Nærværelse. Førend Stykket blev af Hr. Kammerraad, Prokurator Haasum fremsagt en af Hr. Professor og Ridder A. Oehl[le]n-schläger, i Anledning af Dagen forfattet Prolog . .«, som i Kbh. kunde læses i Dagen 26/1 1820 (Lieb. XX 247-49). ● 124,28 *Hornsyld*] Borgmester og Etatsraad David Hornsyld (d. 1831).

125,7 *Stricker*] Major Justus Alexander Stricker (d. 1841). ● 125,7 *Bech*] Tobaksfabrikant Peter Bech (d. 1846). ● 125,7 *Søren Winkel*] Købmand og Skibsreder Søren Winkel (d. 1836). ● 125,8 *Joh: N: Bock*] Vinhandler Johan Nikolai Bock (d. 1846). ● 125,8 *N. Kiellerup*] Købmand Niels Winde Kiellerup (d. 1835).

703°. Cop. 25/1 1820. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Hochwohlgeborner Herr Geheimehofrath Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

At han ikke kan faa mere end 3 Caroliner pr. Ark, maa han jo finde sig i, ligesom han heller ikke mere skal regne med Forskud. Men blot at sende Cotta sine tyske Arbejder, til Gælden er betalt, er ham simpelthen umuligt, hvorfor han foreslaar at afbetale noget paa Gælden, hver Gang han sender et Arbejde. »Robinson in England« og »Die Räuberburg« udgør 18 Ark. Beder om 30 Caroliner, saa kan Resten afdrages Gælden.

704. Kongens Fødselsdag 1820. Til Louise Hegermann-Lindencrone. Udskr.: »Deres Naade Fru Kammerherreinde Hegermann Lindencrone«. Bakkehusmuseet.

Louise Hegermann-Lindencrone (1778-1853) blev under Oehl.s store Udenlandsrejse af Kamma Rahbek forsynet med Digterens hjemsendte Arbejder. Hun takker 2/4 1808 for at faa Lov til at læse »Palnatoke« og

skriver, at for hende staar »Øhlenschlæger som en Trøstens Engel midt i Krigens Rædsler og med Gienklang fra en bedre Verden giengiver os Haab og Styrke« (NKS 2494,4°.VI). Hun benytter sig 4/2 1809 af en Tilladelse til at henvende sig paa Bakkehuset angaaende Oehl., hvis »velsignede Frembringelser« hun skylder »alt for mange lykkelige Timer, til at jeg ikke med Begierlighed skulde gribe enhver Lejlighed der tilbyder mig en mere udstrakt Nydelse af hans rige Skatkammer« og beder om at maatte laane »Axel og Valborg« (ssts.). Bevæget skriver hun til en bortdragende Veninde, som hun har foræret »Correggio« [?]: »Den, som næsten alle Øhlenschlægers velsignede Arbejder har virket saa velgiørende paa min hele Existens og saa forunderlig grebet ind i mit Inderste at jeg ikke tvivler om at den ligeledes vil skienke Dig glade Timer. Den Digter som viser os det Store i det Smaa det uendelige i Endeligheden selv han aabner jo Indgangen til Helligdommen for os han giver os den tabte Nøgle igien til det store Chiffersprog hans Toner er Gienklang fra en anden bedre Verden som formilder dette Livs Bekymringer forsøder og forklarer dets Glæder . . .« (særskilt udat. Lap til ? i et Brev til Oberstløjtnant Hegermann, i Lægget 1811 i Hegermann-Lindencrones Arkiv, RA). Hegermanns var blandt de første Tilhørere ved Oehl.s private Forelæsninger (K₂ 105: 108,3). Et Par Bemærkninger om Opførelsen af »Stærkodder« findes i Fru H.-L.s Breve til sin Husbond: »23/10 1812 »Stærkodder gik afskyelig slet, Knudsen var et Best som altid«, og 27/10 s. A.: »Jeg har nok sagt Dig at Stærkodder gik meget maadeligt. Knudsen havde Hovedrollen og det var nok sagt, Liebe spillede ogsaa en af de fornemste Personer [Eigil, en norsk Søkonge] og var over eller rettere under al Beskrivelse jammelig; det er ogsaa den svageste af Øelenschlægers Sörgespil skøndt det naturligvis dog er uendelig bedre end hvad man ellers har« (Hegermann-Lindencrones Arkiv, RA). Den bedste Indgang til Fru H.-L.s Vurdering og Forstaaelse af Digteren er hendes Breve til P. Hjort, hvori hendes Opfattelse af den aktuelle Oehl. sammen med et Forsvar for, hvad han stadig yder overfor dem, der paastaaeligt kun ærer og agter hans første Skrifter, er et gennemgaaende Træk. Tendensen i »Troubadouren« er den samme. H.-L. erhvervede 1802 Landstedet »Rolighed« ved Kalkbrønderiet med tilhørende Jorder og Besætning. Under Majorens Fravær tog Fru H.-L. sig af Bedriften og dens Regnskaber. Oehl. er sikkert begyndt at komme paa »Rolighed« o. 1818. Et Par udat. Billetter i Bakkehusmuseet tyder derpaa. Bekendtskabet var især nært i 1820'ne, og Digteren læste hyppigt højt af sine nye Arbejder derude. Han berømmer hendes sjældne poetiske Sans (Er. IV 4), ligesom J. P. Mynster i hende fandt »et af de ædleste, fortræffeligste Væsener, jeg har kiendt« (Meddelelser om mit Levnet 188). Hun var lille, lidt gebrächlich, men Ansigtstudtrykket og hendes hele Væsen overordentlig yndigt og indtagende. Hendes Nabo, den 20 Aar

ynge Carl Bernhard, har efter Sigende tegnet hendes Ydre i »Tante Francisca« (Nogle Optegnelser med Nic. Bøghs Haand i Hegermann-Lindencrones Arkiv, RA). Fru H.-L. var tidligt poetisk virksom, havde i 1790'ne faaet optaget Digte i Poulsens »Nytaarsgave for Damer«, endnu 1812 viser hun Peter Foersom nogle (utrykte) Smaastykker og beder ham »rette hvad jeg, som Skolemesteren [i Frejas Alter] siger har stødt an imod Prosodien i Poesien« (ssts.). Paavirket af Oehl. offentliggjorde hun 1817 et Drama i Jamber »Eleonora Christina Ulfeldt«, og 18/2 1820 averterer Adr.: »Fra Pressen er udkommen: Troubadouren, Drama af Louise Hegermann-Lindencrone. Det faaes for 1 Rbd. rede Sølv hos B. Brün-nich Løvstræde No. 128«. J. P. Mynster havde haft afgørende Indflydelse paa dets endelige Udformning (Breve fra J. P. Mynster 131 ff. og til samme 72 f.). Carl Heger skriver 29/1 1820 til J. G. Adler, at Oehl. fandt Skuespillet »meget vakkert« (Adlers Arkiv, RA).

125,18 *hans Værksted paa Charlottenborg*] under sit Ophold i Kbh. 1819-20 havde Thorvaldsen Bolig og Værksted paa Charlottenborg. Fru H.-L. undrer sig over i et Brev til P. Hjort 15/6 1820, »at det ikke er faldet [Thorvaldsen] ind, under sit Ophold her at modelere Oehlenschlægers Buste; det er jo baade et smukt Hoved og vilde havt dobbelt Interesse saavel for den Kunstners Skyld der havde dannet det som for dens det forestilte« (Breve til P. Hjort I 314). • 125,19-20 *Vilde De . . vise min Kone det Venskab . .*] Christiane Oehl. satte stor Pris paa Fru H.-L. I et Brev til Olivia Rasbech 6/2 1822 beder hun hende tage sig lidt af Charlotte og Johannes, der er inviteret til Bal hos Hegermanns, og fortsætter: »Fremdeles beder jeg Dem takke Kammerherreinden hierteligt fra mig, fordi hun for nogen Tid siden vilde unde mig den meget store Fornøjelse at see hende hos mig; jeg forsikkrer Dem at jeg blev næsten fortvivlet da jeg kom hiem og erfarede hvad jeg havde tabt ved at være ude« (NKS 3449,4^o). • 125,21 *Kammerherren*] daværende Oberstløjtnant Johan Hegermann havde 31/7 1815 faaet Kammerherrenøglen.

705. Aalborg 31/1 1820. Fra Fr. Moltke. Udskr.: »Til S. T. Hr. Professor og Ridder Ohlenschlæger i Kiøbenhavn«. Tilskr.: »til S. T. Hr. Professor, Ridder Ohlenschlæger«. NKS 1674,2^o.

Oehl. omtaler efter Udenlandsrejsen 1809 sin »venlige Omgang med de Store« og nævner blandt »dem, der især viste mig Hengivenhed . . Kancellipræsident Fr. Moltke. Han var et af disse Mennesker, som vedblive at være Ynglinge, selv i Oldingsaarene. For Poesien havde han en usvækket levende Kiærlighed« (Er. III 10). At Moltke ogsaa var en Beundrer af Baggesen, ved Carsten Hauch at fortælle (Minder I 206-207), og at han syntes, Oehl. undertiden forvaltede sit Pund letfærdigt, udtrykker han ved Lejlighed over for Rektor Tauber: »Goethe gjør som Øhlenschläger og

paa Grund af hans Genies Auctoritet byder sine Læsere hvad der falder ham ind, og det er vel meget fortvivlet« (NKS 802,8°, 25/7 1818), men et halvt Aar efter er han bedaaet af »Den lille Hyrdedreng«; se Noten til Br. 648.

125,26-126,3 *Disse Linier . . skulde tolke Dem mit Hiertes varme Tak . .*] for den i Noten til 124,18-24 omtalte Prolog.

706. 6/2 1820. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »S: T: Herr Secretair Dankwart«. Abrahams'ske Autografs. 4° H 141. Trykt: Mindebl. 279 f.

707°. [udat. Skrivelse indkommen 26/2 1820 iflg. »Extract af indkomne Breve«]. Til Teaterdirektionen. TA, Indkomne Breve 1820, Nr. 356. Udskr.: »Til S: T: Direktionen for de Kongelige Skuespil«.

Foreslaar at udsætte Opførelsen af »Robinson i England« til en Tid, hvor ingen Partiaand ophidser Gemytterne, idet han haaber, Direktionen vil hjælpe ham i den Pengeforlegenhed, han derved kommer i, og betale Stykket med de sædvanlige 400 Rdlr.

udsætte Opførelsen . .] i »Extract af indkomne Breve« anmærkes: »det første bevilget; det sidste derimod ikke«; se videre 127,19-128,9 med Noter.

708°. Kop. 29/2 1820. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr. Hochwohlgeboren Herrn Cotta v. Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Har med Cottas Tilladelse trukket en Veksel paa ham, 30 Caroliner stor, som Deichmann har honoreret. »Robinson in England« og »Die Räuberburg« sendes saa snart en Afskrift for en Sikkerheds Skyld er taget. Han vil ogsaa af og til sende et Bidrag til Mb. f. g. St. og oversætte Talen til Thorvaldsen. Da han nu har afskrevet sin Boggæld og kun forlanger 4 Eksemplarer af egne Værker, ønsker han Resten kompletteret med Cotta'ske Forlagsartikler og nævner nogle Titler.

Har med Cottas Tilladelse trukket en Veksel paa ham . .] Jacob Deichmann skriver 25/2 1820 til Cotta: »Hr. Prof. Oehlenschläger, von dem ein Brief eingeschlossen folgt, hat mir eine Anweisung auf Sie, p^r 30 Carolinen gegeben. Melden Sie mir gefälligst wie viel Sie mir dafür in unserer Rechnung gutschreiben würden« (Gyldendals Arkiv, Copiebog). • *oversætte Talen til Thorvaldsen*] den i Noten til 110,19-20 nævnte Tale blev overs. af Georg Lotz og findes som Anhang til hans Overs. af Oehl.s »Briefe in die Heimath« 1820 2. Th. 276-308.

709. 7/3 1820. Til K. L. Rahbek. NKS 1674,2°.

127,14-15 *Jeg vil ikke udsætte mig for adskillige Nedriges Uforskommenhed*] om

Læseverdenens Modtagelse af »Robinson i England« se Noten til 87,17. Jens Møller skriver 30/4 1819 til P. O. Brøndsted: »[Oehl] har nu 1/2 Aar havt Ro for Baggesen, fra hvem man dog venter en Parodie over Øh's Robinson . . .« (NKS 1545,2°). Baggesens »Rosenblade med et Par Torne«, der indeholdt nogle satiriske Vers derom, var averteret udkommen i Adr. 15/1 1819. Jens Møller skriver til P. O. Brøndsted 7/3 1820: »Baggesen holder sig nu rolig, dog chicanerer han naar han kan, i Løndom. Da Øh's Robinson nu skulde være opført, udsprede han, at det skulde pibes ud; og Øhl. har anmodet Directionen om ikke at give det for det første« (ssts.). Men Digteren vilde dog nødigt lade sig intimidere. En vellykket Forestilling paa Borups Teater gav ham Blod paa Tandem; se 142,25-143,2 m. Note. • 127,27-128,2 *Man vil vist ikke nægte mig hvad man har tilstaaet andre: f. Ex Kruse . . .*] Kruse følte sig som Skuespildigter oversat af Direktionen og stod som Dramaturg paa en krigerisk Fod med Ryge og Rahbek (Fr. Schyberg: Dansk Teaterkritik 1937 142 ff.). Han skriver 7/7 1818, at »for ikke længe siden fra et høitgiældende Sted er ymtet den Bebreidelse mod mig og mine Arbeider, at de hørte blandt dem, som Direktionen vel af en Slags Velvillie modtog og betalte, men lod haant om at opføre, eller dog ikke holdt værd engang en anstændig Udrustning«. Han nævner som Eksempel sit Sørgespil »Klosteret«, som blev antaget Foraaret 1812 og lovet opført i Brev fra Direktionen Dec. 1815: »ikke des mindre er dog dette Stykke, hvorpaa jeg har anvendt ei alene megen Tid men og Evner, og af Directionen forlængst betalt lige indtil nu 6 Aar efter dets Antagelse aldeles ikke videre tænkt paa«, idet han yderligere gør opmærksom paa, at »siden dette Stykkes Antagelse ikke mindre end 4 til 5 yngre Stykker af Øhlenschlæger alene er givne . . .« (TA, Indkomne Breve 1818, Nr. 104). Aaret efter fik han Direktionen til at garantere for en Sum Penge, han skulde bruge til en Rejse, for det dengang antagne, men ikke opførte Sørgespil »Ezzelin« og Syngestykket »Aandsprøven« (TA, Kopibog 12/5 1819; jfr. Indkomne Breve 1819, Nr. 269). Ifølge Delib. 3/5 1821 havde Kruse »i Aaret 1818 faaet 400^r som Betaling for Stykket Billedstøtten som skal beroe hos Professor Weyse«.

128,1 *Pram*] Møsting spørger 17/3 1818, naar Chresten Prams Skuespil »Drømmeren«, hvis det er antaget, kan ventes opført (TA, Indkomne Breve 1818, No. 69) og omtaler 10/4 s.A. et Laan, som Etatsraad Pram har søgt af den kgl. Kasse i Forskud paa Stykket »Drømmeren«s tredie Aften (ssts. No. 75), hvortil Direktionen svarer, at Indtægten paa hans Forfatteraften af hans antagne og til Opførelse næste Efteraar bestemte Skuespil vil tilfalde ham ubeskaaret, efter at de sædvanlige Udgifter er betalte (Kopibog). »Drømmeren« kom iøvrigt ikke til Opførelse - »Felix qui poterit rerum cognoscere causas«, skriver Rahbek (Hesperus VII 1822 50). • 128,1 *Thaarup*] Materiale til en Undersøgelse af Paastanden om Forskud

til Thaarup er ikke fundet. ● 128,18 *Unævntes Malice*] Gottsche Hans Olsen. Jens Møller skriver 30/4 1819 til P. O. Brøndsted: »I denne Vinter ere næsten ingen af Øh.^s Stykker givne. Den nykterne Olsen [jfr. B I 320,9-11] har uden Tvivl besluttet at hævn sig paa denne Maade; og Rahbek er som Du veed, en Vendekaabe« (NKS 1545,2°). I den forløbne Del af Sæsonen 1818-19 var af Oehl.^s Stykker »Hagbarth og Signe« blevet opført 2 Gange, »Røverborgen« havde været paa Plakaten 3 Gange, »Sovedrikken« 1 Gang, »Ludlams Hule« 1 Gang og »Den lille Hyrdedreng«, der havde haft Premiere, opnaaede 5 Opførelser. ● 128,13-14 »Haack . . . ingen til Defoe . . .«] Haack (K₂ 124: 131,22) var drikfældig. I Dagen 24/2 1817 vil Rygtet allerede vide ham død. Om hans Tilstand ved de første Prøver Febr.-Marts 1820 se Oehlschläger Studier 1974-75 61. Ove Thomsen erindr. fra sin Skoletid i Aarhus den begavede Skuespillers uforglemmelige Fremstilling af bl. a. Hamund i »Hagbarth og Signe« (Kjøbenhavnsposten 26/3 1829). ● 128,24-25 *jeg forelæser Erik Ploupenning*] jfr. Noten til K₂ 275: 76,11-13.

710. Kbh. 9/3 1820. Fra N. A. Holten. Udskr.: »Til Herr Professor Oehlschläger Ridder«. NKS 1674,2°.

Nicolai Holten (1775-1850) havde tidligt tjent sig en Formue som Mægler. Han havde 1810 erhvervet Gaard og Gods i Odsherred og boede i Kbh. nu i den søjleprydede Ejendom Ved Stranden 14. Han havde ogsaa haft Forretninger for Regeringen, og Møsting fik ham overtalt til at indtræde i Finansstyrelsen som særlig børskyndig. Paa nærværende Tidspunkt var han Medlem af Statsgældsdirektionen. Om hans Bekendtskab med Oehl. har Udg. ingen Detaljer. Holten havde gaaet i Efterslægtsselskabets Skole, var Medlem af Borups Selskab og bl. de første betalende Tilhørere ved Oehl.^s private Forelæsninger (K₂ 160: 108,3). Hans mange Breve til Sønnen Hans Christian Holten (1800-73), Præst i Skuldeløv, fortæller overvejende Familiestof. Han var kendt for sin hjælpsomme og generøse Natur. Saaledes nævner K. L. Rahbek i et Brev (udat. ☉: Juni 1820) til Jonas Collin, at han i Anledning af det under Noten til 213,3 behandlede Salg af Grunden i Nørregade har »talt derom med min gamle Ven Holten, der har i ældre Tider vist mig meget Venskab, da jeg kom i Utide fra Institutet [☉: Christianis] og derved i Forlegenhed« (NKS 3107,4°). Svigersønnen Just Mathias Thiele (Af mit Livs Aarbøger I-II 1917) og Alex. Wilde (Memoirer 1850-53 1893 8ff), vidner bl. a. ogsaa derom, men køn- nest maaske et lille Gravvers, cit. af J. J. Holten i hans »Personlige Erin- dringer om de ældre Led af Slægten Holten« 1910 12. Forfatteren var den i 1846 afskedigede Fuldmægtig i Kbh.s Politiret Jørgen Jørgensen (1791-1866), der i sin Ungdom hørte til Kredsen om Poul Møller (Vilh. Ander- sen: Poul Møller I 39), var Medstifter af Studenterforeningen, berømt for

sit Vid og Humør, iøvrigt med Aarene forsviret og melankolsk. Han var en Ven af Ludvig Bødtcher (Alex. Schumacher: Ludvig Bødtcher 1875 111ff.) og er sandsynligvis Verner i Hertz' »Stemninger og Tilstande« (Pers. Tidskrift 1932 202f.). Den i K₂ 180: 215,12 nævnte »Student Jürgensen« er omtalte Jørgen Jørgensen og ikke den senere Sognepræst.

711. Tirsdag [4/4] 1820. Til P. F. Wulff. Udskr.: »S: T: Herr Capitain Wulff Ridder og Dbrgsmd«. Tilhører Povl Ingerslev-Jensen. Fot. KB. Dateringen er motiveret ved Kammerherre Bertouchs Ankomst til Kbh. i Beg. af April (Dagen 5/4 1820) og Omtalen af Østers (129,24), der kun nydes i Maaneder med »r«.

Foruden det i K₂ 180: 212,22 allerede oplyste skal tilføjes: 9/1 1809 skriver Wulff fra Briggen »Lougen« til sin Kone: »er der noget nyt af Øhlen-slæger da lad mig endelig faae det, nu kan jeg alt det gamle uden ad« (NKS 2336,2°). Han beder hende 22/7 1811 komme hans Hukommelse til Hjælp med et Citat af »Axel og Valborg« (ssts.), fortæller 5/12 s. A., at han i Anledning af en Fødselsdagsfest paa Juelsborg skal fremsige »Thorsing« af »Langelands-Reisen« og bistaa i en Scene af »Correggio« (ssts.). Han er 19/12 [1811] smertelig berørt over, at Oehl. har vist sig ubeskeden i sine Forelæsninger og finder 22/12 s. A., ligesom sin Kone, »Faruk« Digteren ganske uværdig (ssts.). Oehl. har fra Bekendtskabets tidligere Tid skrevet en humoristisk karakteriserende Vise om P. F. Wulff (NKS 3860,4°), med hvem Venskabet er blevet befæstet inden Udenlandsrejsen 1816-17, hvorfra Oehl. flere Gange sender ham Hilsener (B I 212,22; 258,10; 307,13-14). Straks efter Digterens Hjemkomst finder Provst Schmidt Wulff i Oehl.s Stue (Dagbøger II 1969 6). Han hørte til Kredsen, som Digteren hellere end gerne forelæste sine Arbejder, var en af hans tidligere L'hombre-Venner og fik som alle andre en Subskriptionsplan at løbe med (Br. 809°). Kaptajn Wolfgang i »Øen i Sydhavet« er et Portræt af P. F. Wulff, tilstaa Oehl. selv Modellen (Br. 868°). Hauch mener 4/2 1830 at have hørt, Oehl. ingen Omgang havde mere med Wulff paa Grund af Kommandørkaptajnens Sympati for Heiberg (NKS 1674,2°; jfr. Marie Rørdam: Tilbageblik paa et langt Liv 1911 33,40). En medvirkende Aarsag var muligvis Charlotte Oehl., som af og til irriterede Jette Wulff og hendes Moder med (se 401, 6-8 m. Note), som hjerteligt beklagede, at Oehl. havde en saa besværlig Datter. Men Digterens Venskab med Wulffs synes snart igen etableret (Henriette Wulff til Sønnen Christian Wulff 26/1, 31/1 1832, NKS 2336,2°).

130,6-7 *De veed han har i Garden tient . .*] Julian Christian v. Bertouch stod ved Livgarden til Hest 1780-1803, Wulff var som Sekondløjtnant 1797-98 med Fregatten »Iris« i Vestindien. • 130,16 *Professor Saxtorph*] Sylvester Saxtorph (1772-1840), Professor i Kirurgi og Obstetrik, var en værdsat

Huslæge i københavnske Familier. Mathilde Reinhardt har et Nærbillede af hans Ydre og Facon (I 200 f.), og Christiane Oehl. skriver (udat.) til sin Søster: »Han er den mest deltagende og paapasselige Læge man kan tænke. Jeg forelæste ham de Linier ham angaaende af din Billet. Det glædede ham, at Du holder af ham og har Tillid til ham og han skrev en Mixtur som han troer vil lindre Halsen lidt og foresten styrke Dig. Gud give han kom jevnlig til Dig, han er en sand Trøstermand« (NKS 1674,2°).

• 130,21-22 *saa stor som Falsen . . . Commandeur*] den spøgefulde Bemærkning har det reelle Indhold, at daværende Kaptajnløjtnant Jørgen Conrad de Falsen (1785-1849) i 1811 var blevet Kommandør af Dannebrog, som Wulff først blev 1828. Oehl. kalder i et Brev 12/9 1846 til Bernh. v. Beskow Falsen »en Ungdomsven«, som sandsynligvis er præsenteret ham af Adler, hvem Falsen 16/2 1821 betroede nogle nedsættende Bemærkninger om »Erik og Abel«, »Tordenskjold« og Oehl.s latinske Program (J. G. Adlers Arkiv, RA). Falsen tilhørte Kredsen om den for Baggesens Velfærd saa interesserede Prins Christian Frederik (se 181,127-182,12 m. Note). Han var paa nærværende Tidspunkt i Syden paa Rekreatjonsrejse, hvor P. Hjort i Rom lærte ham at kende og 3/6 1819 delagtiggør Olivia Rasbech i sin Opfattelse af hans Natur: »Falsen er, naar man seer ham tilbunds, et afskyeligt Menneske . . . Han har mange Talenter, et overdrevet Mod, som ofte gaar til Uforskammenhed. Kunst og Poesi taler han med megen Selvtillid om, men hans Yndlingsudtryk: allerkjæreste Vers, sødt malet og fine Kaabere, gjør ham snart mistænkelig, og det varer ikke længe, inden man opdager en fuldkommen baggesensk Natur hos ham o: en affecteret, tilløiet Følelse, hvorigjennem skinner en fin og poleret Sandselighed. Derfor er Formen ham Hovedsagen ja egentligen Alt. – Han har megen Forstand og en god Hukommelse, hvormed han veed at hjælpe sig igjennem, og hans Levnet paa Søen, i Krigen i allehaande Farer, har ogsaa bevaret endeel Godt hos ham, som man ikke maa miskjende; men det ligger saa løst i ham, at jeg troer ham istand til Alt Slet, naar Omstændighederne foiede det. Som Militair troer jeg ham istand til store Opoffrelser, naar han skal handle i Øieblikket, men som Menneske, naar Overlæg og Character skulde gjøre Udslaget, kan han blive frygtelig, da mange Talenter og megen Lidenskab staaer til hans Disposition og hans uendelige Raahed i Sjælen ingen Baand kan taale« (NKS 2411,4*, 88).

712. [før 29/4 1820]. Fra C. F. Klinck. NKS 1674,2°. Placeringen er motiveret ved Dateringen af Br. 713°.

Christian Frederik Klinck (1787-1860) havde under Englandskrigen opereret i de norske Farvande og gik efter Norges Adskillelse fra Danmark i den norske Marines Tjeneste.

131,1-2 *ved mit Ophold i Kiøbenhavn . . .*] Dagen 8/4 1819 meddeler:

»Reisende (til Kiøbenhavn) Ankomne den 6te April. . Norsk Sølieutn. Klinck, f. Christiania«. Muligvis er han bleven bekendt med Oehl. gennem Wulff. • 131,5-6 *udcommanderet med vores Cadet Brig . .*] i Aarene efter Krigen »fandt ingen Søudrustning til Officerernes Øvelse Sted«. Det eneste Krigsskib, som aarlig udgik, var Kadetskibet (Ill. Nyhedsblad 1859 129). I 1819 var der »Søtogt fra 1ste Juni til 24 August« (H. J. Müller: Program i Anledning af Søcadetinstitutets Halvhundredaarsfest 1868 17). • 131,8 *medgivne Skrifter*] se Br. 672°. Ved Sammenligning mellem en af Christiane Oehl. udfærdiget Liste (Fot. KB) og de 131,17-19 nævnte Skrifter har her været Tale om en Række Eksemplarer af »Fostbrødrene«, »Robinson i England«, »Den lille Hyrdedreng«, Oehl.s »Erklæring til Publicum« og »En Reise«.

132,10 *salig Capitain Hans Peter Holm*] om Hans Peter Holm se T. A. Topsøe-Jensen og E. Marquard: Officerer i Søetaten I 1935 598 ff. Ved hans Død digtede B. S. Ingemann et Sørgeqvad offentliggjort i Dagen 20/11 1812 (optaget i Skrifter 4. Afd. Bd. I 1863 201 f.). • 132,12 *Frue Seidelin (Instructeur Svartz's Datter)*] Lovise Cecelie Schwarz (1781-1812), gift 1807 med daværende Søløjtnant Hans Diderich Seidelin (1779-1859). • 132,13 *Frøken Gorder*] Frøken F. Gaarder, Datter af Oberstløjtnant Poul Juel Gaarder. • 132,21 *trofaste Hustrue*] H. P. Holm, der 1804 blev Havnemester i Christianssted og Overlods paa St. Croix, havde Nov. 1806 ægtet Marie Heegaard (1791-1860), Datter af Plantageejer i Vestindien Jacob Heegaard. • 132,21-22 *en yderst besværlig . . Reise . .*] med Skibet var ogsaa den senere Guvernementssekretær hos Prins Christian Frederik C. H. Holten (1775-1862), der har fortalt om Rejsens Besværligheder (Mem. og Br. XI 1909 61). • 132,23-25 *tjent nogle Aar . . i Vlissingen . .*] en ikke meget krævende Tjeneste, som kedede de danske Søfolk (Otto Lütken: De Danske paa Schelden 1888 100 ff.).

133,12-19 *Him ulykkelige Dag . .*] se K₂ 92: 88,7. H. P. Holms Rapport om »Najaden«s Ødelæggelse blev offentliggjort i Dagspressen og genoptrykt i »Danebrog« 1882-83 443 ff. • 133,12-13 *Georg Grodtschilling*] se K 335: 151,14. Han var bl. Oehl.s første betalende Tilhørere ved de private Forelæsninger (K₂ 106: 108,3). • 133,13 *Bull*] Peter Buhl. Holm skriver i sin Rapport: »Haardt er det at jeg paa Listen over de Døde haver at anføre Premier-Lieutenant, Ridder Grodtschilling og Second-Lieutenant, Ridder og Danebrogsmænd Buhl, begge ligesaa ædle Mennesker som kiække Officerer«.

134,7 *Monumentet*] se herom Archiv for Søvæsenet VII 1835 492 f. og ssts. Tavle 1. • 134,15-20 *Jeg vover derfor . . at henvende mig til Nutidens Virgil . .*] se Br. 713° m. Note. • 134,27-28 *2den Deel af Snorro og Saxo . .*] udkom Dec. 1819 (Steen Johansen Grundtvig Bibliografi I 145). Averteret i no. Morgenbladet 25/1 1820.

135,3 *Skipper Böhme*] Kapt. Ulrich Böhme af Laurvig, førende Challupen »Haabet«. • 135,5 *en Capt: Trepka*] Kaptajn Emil Trepka, førende Jagten »Apollo«, var en »i den Tid bekjendt Fragtmand, der for mellem Christiania og Kjøbenhavn« (Hist. Samlinger udg. af Kildeskiftkommissionen 1900 111). • 135,5 *en Capt: Graff*] Christiania Intelligentsedler 16/5 1820 averterer: »Skipper M. Graff afgaaer til Kjøbenhavn om en 8 à 10 Dage og medtager Fragtgods og Passagerer« (se ssts. 14/3 og 30/6 s. A.). • 135,8 *min Svigerfader*] C. F. Klinck ægtede 10/3 1815 Karen Anker Bergh (1797-1831), Datter af den højtansete Jurist og Politiker Christopher Anker Bergh (1764-1825), der havde betydelig Indflydelse paa Udformningen af Norges Grundlov.

713°. Kbh. 29/4 1820. Til C. F. Klinck. Marinemuseet, Horten (Fot. KB).

Vil med det første sende Gravskriften over Holm, men maa i Dag benytte Skibslejlighed til at ekspedere de ønskede Skrifter af sit Forlag og sin nye Tragedie samt Snorro og Saxo, idet han takker for hans Iver og Ulejlighed.

Gravskriften] kendes ikke. • *Skrifter af sit Forlag*] af Christiane Oehl.s lange Liste (Fot. KB) kan man slutte, at »Nordiske Digte«, »Palnatoke«, »Axel og Valborg« og »Correggio« ikke mere var paa Lager. • *sin nye Tragedie*] om »Erik og Abel« se Noten til 136,10.

714. 29/4 1820. *Fra Universitetsdirektionen. Kopibog 1820, Nr. 322. Universitetsdirektionens Arkiv, RA.

135,22 *allerunderdanigste Forestilling*] Univ.dir. gør i sin Forestilling 30/3 1820 Kongen opmærksom paa, at den akademiske Fond »ved Professor Meyers, Professor Sanders og Etatsraad Wolfs' Død besparede Gager« har faaet 3450 Rdl. til Raadighed, som Direktionen vilde anse var rimeligt at fordele til dem af Højskolens Lærere, som paa Grund af Fondens Uformuenhed ikke endnu har kunnet opnaa en efter deres Anciennitet og øvrige Omstændigheder passende og anstændig Lønning, idet den foreslaar Beløbet fordelt mellem 9 ordinære og 8 ekstraordinære Professorer med 200 Rdl. til hver fra 1. Jan. d. A. at regne. Og herpaa forelaa Resolution 25/4 s. A. (Univ. dir. 1. Forestillingsprotokol 1820, Nr. 730).

136,1 *Angaaende Udbetalingen*] Christiane Oehl. skriver i en anden Anledning 26/11 1821 til Universitetsbogholder Herman Baagøe: »at der var tilstaaet Oehl. et Tillæg af 200rd, at regne fra Nytaar 1820, blev ham først tilmeldt ved Skrivelse fra Direktionen i May Maaned, ligesom og at han kunde hæve Tillæget for første Qyartal, nemlig 50rd S: hvilke han strax erholdt udbetalt, da han i samme Maaned fordrede dem« (NKS 1674,2°,VII).

715. [ca. 15/5 1820]. Fra C. F. Klinck. NKS 1674,2°. Under Hensyn til Udtalelse 136,7-8 havde Dateringen været rigtigere: [ca. 1/6 1820].

136,8 *Skrivelse af 29 April* Br. 713°. • 136,10-11 *Deres nye Tragoedie* P. Hjort fortæller Jan. 1820 sin Kæreste: »Reinholdine [Schönheyder] . . roser overordentligt en ny Tragedie af Øhlenschläger«, og tilføjer siden i en Note: »Det må have været Erik og Abel. Det har Betydning, da hun og et Par af Christianes andre Veninder, som Goethes og Tiecks tro Lærlinge, vare alvorlige Dommere over Øhlenschlägers Tragedie« (NKS 2363,4°). Jens Møller skriver 7/3 s. A. til P. O. Brøndsted: »Oehl . . har fuldendt en herlig Tragoedie - Abels Brodermord paa Erik Plouppenning. Han læste det for os den anden Aften; Du veed, hvorledes han læser, og vil snart kunne erfare, hvor kosteligt det var, som forelæstes. - Rahbek var ogsaa tilstede« (NKS 1545,2°; jfr. ssts. 22/4 s. A.). Carl Heger skriver 11/3 til J. G. Adler: »Oehlenschl. Erich Plouppenning . . er nu forelæst for flere Selskaber. Nogle sætte det ved Siden af Hakon Jarl. I Almindelighed er man, saavidt jeg har erfaret, enig i, at de 3 første Acter ere ganske fortreffelig skrevne, og at, skjøndt Hovedhandlingen ender med 3^{die} Act, har Forf. i de to sidste Acter med beundringsværdig Kunst vidst at interessere os for Følgerne af samme« (Adlers Arkiv, RA). Adr. 24/4 1820 averterer: »Fra Pressen er udkommen: »Erik og Abel, Tragoedie af Oehlenschläger; faaes heftet paa Trykpapiir for 2 Rbd., Postpapiir 2 Rbd. 48 sk., i Norgesgaden (Bredgaden) 190 i Stuen«. Efter Opførelsen (herom i Br. 723) skriver Proft: »Oehlenschläger [er] den største nu levende dramatiska Digter. Grillparzer har . . ikke den Dybhed, Müllner ikke den Fylde, Houwald ikke den Kraft og Werner ikke den Følelse og ingen af dem alle den Phantasie som Oehlenschläger« (Harpen 1821 150). Forbeholden var Molbech. Han savnede de Realiteter, han selv nylig havde studeret (Molbech Brevveksling med Svenske I 248), og Aaret efter skriver han til Tieck: »Das letzte Trauerspiel von Oehlenschl. Erich und Abel, aus der dänischen Geschichte des 13. Jahrhunderts, hat auf dem Theater Glück gemacht. Ich liebe es eben nicht. Es ist hin und wieder zu modern sentimental, öfters manierirt, die Geschichte und geschichtliche Characterere sind stark und willkürlich verändert; und eben deswegen manches Ueberflüssige hereingebracht, was dem Drama und Charakterschilderung mehr hindert, als nutzt« (Brieft an Tieck III 1864 7). Nøjere udformede han denne Mening i sine »Studier over Oehlenschlägers Poesie« 1850 221 ff.

137,24-25 *Den første July reiser de 3de Søe Cadetter . . bort med Cadet-Fregatten*] i 1820 var der »Søtogt fra 1ste Juli til 22de September« (H. J. Müller: Program i Anledning af Søcadetinstutets Halvhundredaarsfest 1868 18).

716. [efter 19/5 1820]. Fra A. B. Bentzon. Udskr.: »S. T. Hr. Professor Öhlenschläger R. af D. «. NKS 1674,2°.

Dateringen er motiveret ved Bentzons Ankomst til Kbh. 19/5 (Dagen 22/5 1820). Om Grunden til hans Besøg var Rygterne mange. Irgens-Bergh skriver 30/8 1819 til J. G. Adler: »Man siger ogsaa i Kjøbenhavn at Gen:Major Bentzon, som ventes hjem fra Vestindien, skal blive Finants-Minister« (Adlers Arkiv, RA), ligesom Chr. Lente Adeler fortæller samme 22/2 1820, at han »nævnes som Direktør for Finantsstyrelsen ifald Møsting gaaer af« (ssts.), medens C. B. Merbitz 24/10 1820 mener, Bentzon har Chancer for at blive Gesandt i England (Ludvig Daae 58). Bentzon havde faaet Bevilling til ved Proclama i Aviserne at indkalde sine Kreditorer, dat. Christianssted paa St.Croix 19/11 1818 (Statstidende, Tillæg 31/5 1819). Medens Bentzon opholdt sig i Danmark, indgav Vicegeneralguvernør Oberst Stabell en Klage over hans Embedsforhold, som indeholdt adskillige nærgaaende Sigtelser. Herom og om den paafølgende Retssag og Bentzons Afsked se »Vore gamle Tropekolonier« II 1966 244 ff.

139,5-6 *Erichsen kiender jeg . . ikke*] Erich Erichsen (1752-1837) havde ved Dygtighed og sit Giftermaal 1783 med Johanne Blach (d. 1800), Enke efter Agent Christian Schaarup Blach (d. 1781), i hvis Handelshus han var optaget, og som han videreførte under Navn af C. S. Blachs Enke og Co., tjent en betydelig Formue, som han, da Rhederbranchen i Krigsaarene blev en farlig Affære, med Held anvendte i sin Bankierforretning, meget raadspurgt og benyttet af Stats- og Finansminister Møsting. • 139,6-7 *siden Suell gik fallit*] Israel Suell (1782-1860), Søn af Malmø-Storkøbmanden Franz Suell (d. 1817), gift 1813 med Enken efter Grosserer Thomas Ter Borch (d. 1812), Anna Elisabeth, f. Heinrich (d. 1826), Datter af Direktør for den vestindiske Handel Johan Fredrik Heinrich (d. 1808). Israel Suell havde bestyret flere af sin Faders Foretagender, men flyttede 1813 til Kbh. hvor han overtog sin Kones første Mands Firma under Navn af Ter Borch & Suell med stor Fremgang, til han 1819 fallerede paa Grund af mislykkede Spekulationer i Vexelkurser. Han var nogle Aar uden Held Handelsmand i Bordeaux, vendte tilbage til Sverige, men kom aldrig paa Fode igen og blev i sine sidste Aar understøttet af sin Søstersøn F. H. Kockum, Grundlæggeren af Skibsværftet (Malmö forminnesforenings minnesskrift 1920 239). Om hans Godgørelighed over for fattige københavnske Studenter se »Mellem klassiske Filologer« ved Morten Borup 1957 32 ff. og et udat. Brev (Kladde) fra Niels Bygom Krarup til Israel Suell (NKS 3998, 4°, VIII 2).

717. [efter 19/5 1820]. Fra A. B. Bentzon. Udskr.: »S. T. Hr. Professor Öhlenschläger R. a. D.« NKS 1674,2°.

140,1 i *Kongens Kasse er heller intet at faae*] Bentzon fik 22/8 1820 oven i

Købet at vide, at han i 1816 havde oppebaaret for meget i Gage, og at han skyldte den kgl. Kasse et pænt Beløb (Vestindisk Kopibog). • 140,5 *erholde sig Sum mod min Caution*] som det vil ses af Br. 746°, har Oehl. benyttet sig af Bentzons Tilbud.

718. Dresden im Juli 1820. Fra Ludwig Tieck Udskr.: »An den Herrn Professor Oehlschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2*. Trykt: Mindebl. 280 f.

140,14-15 *Dies Erinnerungs-Blatt . . bringt Dir . . Maria von Weber*] om Oehl.s tidligere Forhold til Carl Maria v. Weber se K₂ 400: 296,14-15. Iflg. Oplysninger fra Weber-Forskeren Dr. Hans Schnorr i Bielefeld har Komponisten i sin Dagbog 27/8 1817 bemærket: »Brief an Öhlschläger nebst Ludlam durch Herrn S. . aus Berlin«, og at Weber har faaet et Brev dat. 7/3 1818 fra Oehl. Begge Breve er ukendte. Carl Maria v. Weber nævner 9/12 til C. E. F. Weyse »Ludlams Höhle«, som Oehl., i Anledning af en paatænkt Opførelse i Dresden, gentagne Gange har spurgt til (C. E. F. Weyse: Breve II 1964 326). Syngespillet blev ikke opført i Dresden.

Paa samme Tid introducerede Tieck Weber i et Brev til B. S. Ingemann (NKS 3825,4°), og Irgens-Bergh anbefaler 31/7 1820 Komponisten til Udenrigsministerens Omsorg (Niels Rosenkrantz Arkiv, RA). Carl Maria v. Weber medbragte ogsaa Introduktionsskrivelse fra K. A. Böttiger til Biskop Münter, fortæller 9/9 s. A. Hamburger Litteraten Zimmermann K. L. Rahbek, der qva Teatermand maatte interessere sig for den berømte Gæst. A. W. Hauch, Hofmarskallen, tilskrev 29/9 1820 Carl Maria v. Weber, at Majestæterne ønskede at høre Komponisten paa Frederiksberg Slot, og at Kongen allernaadigst havde tilladt ham at give en Koncert paa Det kgl. Teater, hvorom han beder ham henvende sig til Teaterchefen (Kapel-Protocol, RA). Courländer fortæller 7/10 Jens Baggesen: »Weber wird hier sehr fêirt, wird hier mit Skildpadde gefùttert, wird vom König eine Dose bekommen die ihm B für 200 Specier anrechnet, die aber nur 60 wert ist, wird von der Königin sehr süsse Complimente erhalten so wie von Frau Bruun für Dresden wird aber Morgen zu seinem Concert ein leeres Haus haben, da er bis jetzt noch kein einziger Parquett abgezett; indessen muss es die Menge der Frey Billette wieder gut machen - « (NKS 2252,4°, I A 2). Men Udbyttet var tilfredsstillende og Æren overordentlig. Irgens-Berg skriver 4/11 1820 til J. G. Adler: »Kapelmeister Weber er kommet tilbage fra Kjøbenhavn henrykt over den Modtagelse han der fandt. Han har fortjent mange Penge og en skjøn Gulddaase af Dronningen« (J. G. Adlers Arkiv, RA). Om Webers Ophold i Kbh. 24/9 - 9/10 1820 se iøvrigt Max v. Weber: Carl Maria v. Weber II 1864 259 ff. og Ravn og Hammerich: Musikforenings Festskrift 1886 209 ff. • 140,22-

23 da ich dir schon mehrmals geschrieben habe] kun de i nærværende Udgave trykte Breve fra Tieck kendes.

719°. 10/8 1820. Fra *Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Beder om Oehl.s Forslag til Besætning af et Par Roller afgivne af Jfr. Astrup.

Jfr. Astrup havde i Oehl.s Teater kun ageret Bertha i »Hugo von Rheinberg« og Thusneldas Rolle i »Stærkodder«, som først kom paa Repertoiret igen efter hendes Afgang, hvortil Oehl. digtede en Epilog, som hun selv fremsagde (Lieb. XVIII 225 f.).

720. Dresden 12/8 1820. Fra Ludwig Tieck. Udskr: »Sr. Wohlgebohrn des Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2^o. Trykt: Mindebl. 281.

141,3-4 *Deinen lieben Landsmann, den Prof. Molbech . .*] den i Br. 718 nævnte Introduktionsskrivelse for Weber til Ingemann blev ham overrakt »durch den Prof. Molbech . . dessen Bekanntschaft mir grosse Freude gemacht hat«. Støttet af Fonden ad usus publicos foretog Chr. Molbech Sept. 1819-Sept. 1820 en Udenlandsrejse skildret i hans 3 Bindes Værk: »Reise giennem en Deel af Tydskland, Frankrige, England og Italien« (1821-22). Paa Hjemvejen fra Italien opholdt han sig 2/8-13/8 1820 i Dresden, hvor han lærte Tieck at kende, som han begejstret omtaler til sin Kæreste 6/8: »En stor Glæde og Lykke har jeg havt her i Dresden. Tieck boer nu her alt i et Aar. Jeg har strax gjort hans Bekiendtskab; han har modtaget mig med den elskværdigste Høflighed og Godhed. Hvilken Glæde for mig, at finde en Digter og Forfatter, som jeg elsker saa høit, som har virket saa usigelig meget paa mig, saa herlig, saa elskværdig, saa interessant som Menneske! Han er desværre meget svagelig, men lykkelig i en elskværdig Families Kreds - Jeg kommer der hver Aften og med hver Gang faar jeg Tieck kiærere« (NKS 3295,4^o; jfr. M. Borup: Christian Molbech 1954 155 f.). For den unge Molbech var Tieck fremfor alt Franz Sternbalds Digter. Han skriver 27/5 1816 til R. E. Bruun: »Usigelig glæder det mig, at min Yndlingsbog Franz Sternbald ogsaa synes at ville blive din. Har ikke denne Bog (jeg veed ikke, om du har læst mere af Tieck) aabnet dig denne ligesaa elskværdige, som genialske Digtters hele, rige Phantasie, og herlige Konst, hans ædle, store Siæl og hans klare, rene Gemyt? - Hvor ubeskrivelig ønskede jeg, at du i Tyskland havde gjort hans Bekiendtskab. Kommer jeg der nogensinde, da reiser jeg, om det var 50 Miil, for at see ham« (NKS 3523,4^o). Pessimismen i »William Lovell« forvirrede Molbech, som han 6/1 1815 skriver til Bolette Deichmann (NKS 2336,4^o,III) og tilstaar over for Tieck 17/10 1820, at den havde gjort »einen sonderbaren, schauerlichen Eindruck auf mich. Ich konnte es nicht recht lieb gewinnen, ob-

gleich es mich häufig sehr interessirte« (Brieft an Tieck III 1864 2). Hjemkommen sender han Tieck med en Tak for sidst Heibergs »Julespøg og Nytaarsløjer« som det originaleste danske Aftryk af den tieckske Eventyr- og Litteraturkomedie ledsaget af en Række oplysende Bemærkninger, hvori Molbech fik Lejlighed til at luften sine Antipatier, men som med sine lokale, aktuelle Allusioner forekom den lidt forundrede tyske Digter dunkle (Letters of Ludwig Tieck 1937 218). Siden gør Molbech Tieck opmærksom paa Heibergs første Vaudeville og spørger endvidere, om han har faaet hans Rejsebeskrivelse, hvori han ikke noksom kan beklage, at Omtalen af Dresden og Samværet med Tieck blev saa kortfattet (Brieft an Tieck III 8, 11-12). Tieck skrev lejlighedsvis til Molbech, venlige Linier sendt med en besøgende Ven og Landsmand med gode Ønsker for hans Liv og Virke, lidt Beretning om sin Familie og sit Helbred, kun lidt om litterære Forhold, men med en Forsikring om, at han »schwazte gern länger mit Ihnen, ich muss aber diesmal eilen« (Letters of Ludwig Tieck 1937 217 ff.). Molbech erindrede endnu Tieck om de festlige Dage i Dresden 1820 i sin Introduktionsskrivelse 9/4 1853 for Sønnen Chr. K. F. Molbech (ssts. 579 f.). Se iøvrigt Noten til 333,11-23.

● 141,7 *Otto* Lægen Carl Otto (1795-1879), der havde disputeret for den medicinske Doktorgrad Efteraaret 1819, foretog 1819-22 en Rejse paa Professionens Vegne til en Række europæiske Lande, hvorom han fortalte i sit Tidsskrift »Nye Hygæa« II-V 1823-25, og som kom paa tysk i 2 Bind 1825. Maleren Dahl præsenterede ham for Tieck, som en Aften læste »Den Stundesløse«, akkompagneret af sine Gæsters ustandsede Latter (Livserindringer fra mine Rejser 1873 48 f.). Den i K₂ 406: 305,10-11 nævnte Karl Förster skrev: »Oft und länger sehen wir einen jungen Dänen bei uns, Doctor Otto aus Kopenhagen, ein liebenswürdiger unterrichteter Mann. « (Skizzen aus dem Leben und der Zeit Karl Försters 1846 154 f.). Förster var Medlem af Dresdener Liederkreis, hvor »Otto i tyske Digteres Midte med Glæde hørte vor store danske, vor Oehlenschläger, med varm Begeistring at beundres og roses« (Nye Hygæa II 1823 186). Om Carl Otto's Bekendtskab med Oehl. se K₂ 355: 203,6-7 og hans efterladte »Pennetegninger« i Tilskueren 1919 194 ff.

● 141,7 *Hoppe*] Irgens-Bergh fortæller 14/4 1820 J. G. Adler: »Af Danske ere her nu 2de Doctors medicinæ Otto og Hoppe« (J. G. Adlers Arkiv, RA). Senere Stadsfysikus i Kbh., Børge Anton Hoppe (1796-1865), der rejste s. m. Carl Otto, var en Søn af Admiral J. Hoppe, Oehl.s Vært (K₂ 310: 153,16-17).

721°. Kbh. 4/9 1820. Til C. F. Klinck. Marinemuseet, Horten (Fot. KB).

Sender ham 6 Eksemplarer af den nye Udgave af Aladdin, som han haaber, han vil kunne afsætte, og takker ham hjerteligt for

hans Invitation, som han desværre ikke i Aar vil kunne benytte paa Grund af sin Kones Sygdom, men haaber til næste Sommer maaske at kunne hilse paa ham i det skønne Norge.

nye Udgave af Aladdin] kom i Aug.; se iøvrigt Noten til 109,18-19. • *sin Kones Sygdom*] Louise Hegermann-Lindenchrone skriver 15/6 1820 til Peder Hjort: »Den stakkels Fru Oehlschlæger har ligget i syv Uger af Gigt-Feber, det er en højst smertelig og angribende Sygdom, hun er lidt bedre, men det gaaer saa langsomt, at vist næsten den hele Sommer (som er stræng og kold og mere ligner Efteraaret) vil gaae hen, inden hun bliver fuldkommen frisk« (Breve til P. Hjort I 314). 24/6 s. A. skriver A. E. Boye til Rahbek: »Fru Oehlschl.s Helbred bedrer sig nu hver Dag« (NKS 1457,2°), men til samme Boye, som Christiane Oehl. har inviteret paa en Dyrehavstur, bemærker hun 13/7: »Jeg maae af den hele Herlighed nøyes med at krybe hen til Vinduet for at see Dem kiøre ud af Porten« (Bakkehusmuseet).

722°. 14/9 1820. Fra *Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Direktionen udbeder sig Oehl.s Forslag til Besætning af Roller afgivne af H. A. Clausen.

H. A. Clausen beholdt Thorer Klake i »Hakon Jarl«, til Overskou overtog den 1830. Han kom aldrig til at spille Ingild i »Stærkodder«, men hans Rolle som Ottavio i »Correggio« blev 1823 overtaget af Bauer, som samme Aar afgav den til Carl Winsløw; jfr. 142,23-24.

723. Kbh. 20/9 1820 Til Teaterdirektionen. TA, Indkomne Breve 1820, Nr. 450, RA.

141,22-23 *Erik og Abel . . . maa spilles saasnart muligt*] Direktionen udtaler 22/9, at det ogsaa er dens Ønske, men at Stykket til Dronningens Fødselsdag først maatte fremmes, og at dernæst Laurits Kruses »Ezzelin« havde Forrang (Br. 724°). G. H. Olsen havde som Censor skrevet til K. L. Rahbek: »Jeg havde foresat mig at sende Dem mine Optegnelser i Anledning af Pr. Ø.s Erik og Abel, som jeg gjennemlæste 2 Gange med Pennen i Haanden. Stykket har mange skønne Steder, som jeg ærligen optegnede - ogsaa mange grammatikalske Skjødesløsheder og Urigtigheder, som ikke bør optegnes . . .«, men efter anden Gennemlæsning har han alligevel maattet stille sig en Række Spørgsmaal, som de mange hinanden modsigende Æstetikere, han i den senere Tid har studeret, desværre ikke har kunnet besvare for ham, hvorfor han fastslaar til Slut, »at den eneste Regel der gjelder, i det mindste i Danmark, er den, at alt hvad A skriver er godt, og alt hvad B. skriver er slet eller maadeligt« (NKS 2494 I 4°). • 141,24 *Herr Wallich strax maa beordres til at male det Nødvendige*] Teaterkassens Regnskaber har 1/2-30/4 1821 en af Wallich attesteret

Regning: »Efter den kongelige Teatermalers Ordre, Malet 2de Store Historiske Malerier til Tragedien Erich og Abel, med malede Rammer 85 Rdlr Schow« [Joachim Godske Schow] (Bilag Nr. 316). • 141,26 *en smuk gothisk Sal*] »Et Baggrunds Dække malet som en Klosterhal. Til Tragedien Erik og Abel« (Fortegnelse over Decorationer etc. 1831. Dækker Nr. 73). • 141,27 *Kain og Abel*] »Et stort Maleri forestillende Cain som dræber Abel – Malet til Sørgespillet Erik og Abel« (ssts. Litr. K Nr. 10). • 141,27-28 *Skov-Jomfruen med Alfehornet*] »Et fiirkantet Malerie paa løst Lærred, til at sye paa et Baggrunds-Dække, forestillende Skovjomfruen som giver Stamme-faderen Otto paa Osenberg, der sidder til Hest, et Horn med Mjød. Til Erik og Abel« (ssts. Litr. K p. 57 Nr. 1). Hvad den i Tragedien forekommende Musik angaar, bestemmer Direktionen 15/3 1821, at Digteren selv maa henvende sig til Syngemester Ludvig Zinck (Delib.). 17/3 blev leveret »3 Exempl: af Erik og Abel til de Herr. Concert Mestrene Schall, Tiemroth og Syngemester Krossing« (Teaterkassens Regnskaber 1/2-30/4 1821 Nr. 267).

142,3-4 *Træform af det Oldenborgske Horn, paa Kunstkammeret*] det oldenborgske Horn af forgyldt Sølv i gotisk Stil, udført i Egnen ved Nedre-Rhin o. 1450-70, opbevaredes længe paa Slottet i Oldenburg, hvoraf Navnet. Om Sagnet, der knytter sig dertil, fortæller Hans Holck i Det kongelige Konstskammer . . 1775 12 f. I »Erik og Abel« havde Otto, Greve af Oldenburg, lovet at vise Hertug Abel Hornet, men forliser det paa Vejen (Lieb. VII 262), hvor det findes af Sophia, hans Datter, der overrækker det til Oldenborgeren med Udbruddet: »Hil dig! din Æt skal vorde Danerkonger« (ssts. 328-29). Hverken Teaterkassens Regnskaber eller Regieprotokollen har Bemærkninger om Træformen. Direktionen udbad sig 25/1 Oehl.s Forslag til Rollernes Besættelse, hvorpaa Oehl. svarer i Br. 737* . • 142,4-5 *Da Herr Nielsen har antaget det for Ringeagt mod hans Talent . .*] Thomas Overskou skrev ved given Lejlighed til N. P. Nielsen: ». . hvorledes De end vil forklare Deres Antipathi mod Danmarks største Digter og hans Værker, Grunden dertil er dog den, at han vovede at bestemme Dem for den, som De siger, ubetydelige Greve af Oldenburg i »Erik og Abel« . . (Af mit Liv og min Tid II 1916 115). Nielsen fik 1831 efter Frydendahl Kongens Rolle og overtaltes 1821 til at spille Jørgen, Krokonens kække Dreng (se Overskou IV 651). • 142,5-6 *Otto's Rolle . . til Herr Bauer*] Johan Daniel Bauer (K₂ 240: 390,17) kreerede Otto's Parti i »Erik og Abel«, »men han er ikke mandig nok til at fremstille en nordisk Helt«, siger Proft (Harpen 1821 151). • 142,7 *Strange . . Herr Winsløw jun.*] Carl Winsløw (1796-1834) kom først rigtigt i Skud efter Udførelsen af Munkens Rolle i J. C. Boyes »Juta« 1823. Han spillede 25 Roller i Oehl.s Teater, og Digteren berømmer ham som den sjældne Portrætmaler (Lieb. Bidr. II 102 f., 122, 133, 146, 250) og taler med udelt Beundring om hans Skofte i »Palnatoke« (ssts. 95 f.). Om

Winsløws geniale Fremstilling af Grib i »Hakon Jarl« vidner Th. Overskou (IV 730-31). ● 142,10 *Uagtet jeg nu har det Haab . . .*] »Erik og Abel« var foreslaaet paa Repertoireplanen baade i Januar, Februar og Marts og fastsat til Opførelse i April. En Prøve 1/4 1821 gik tilbage paa Gr. af Hr. Stages Upasselighed. Det kgl. Teaters Journal noterer derpaa 16/4, 18/4, 21/4, 25/4: »Prøvet Erik og Abel«, og endelig 26/4: »Opført efter foregaaende Prøve Erik og Abel«. Dagen 28/4 meddeler: »I Torsdags opførtes paa det kongelige Theater i Deres Kongelige Majestæters, og hele Kongehusets Overværelse og for ganske fuldt Huus: Oehlenschlägers nye Tragoedie: Erik og Abel . . . Forestillingen endtes med et enthusiastisk »Længe leve Oehlenschläger«, et Ønske, der sikkert istemmes af en stor Deel af det dannede Europa. Fra Theatrets Side var dette herlige Stykke værdigt understøttet saavel med Hensyn til Costumet som til Decorationerne. I Særdeleshed vare Eriks og Abels Dragter saa skønne og smagfulde, at Anmelderen ønskede sig en Eckersbergs Pensel for i dette Costume at kunne afmale de to udmærkede Kunstnere, der er vort Theaters Ziir og Stolthed«. Jens Møller skriver 5/5 1821 til P. O. Brøndsted: »I disse Dage er Erik og Abel givet første Gang med enthusiastisk Bifald! Kun Prof. Rahbek gik bort efter 3^{die} Act, formodentlig for ikke at høre flere Bravouraab« (NKS 1545,2°). Og Carl Heger refererer 15/5 1821 til Prins Christian Frederik: »Oehlenschlägers Tragoedie Erich og Abel er for flere Dage siden førstegang givet, og har gjort overordentlig Lykke« (Kongehusets Arkiv, RA). ● 142,13 *faae 400 Rbdlr . . . udbetalt*] Direktionen imødekom omgaaende Digterens Ønske (Br. 724°). ● 142,18 *Hvad Sommernatsdrømmen angaaer*] se Br. 822 m. Note. ● 142,21-22 *Herr Haack til Ingild*] Rollen blev ved Reprisen udført af Jul. Liebe. ● 142,21 *Herr Hass*] Joseph Eilert Hass (d. 1860) havde gaaet paa Rahbeks dramatiske Skole, blev kgl. Skuespiller 1812 og kreerede i Oehl.s Teater henved 30 Roller. »Hr Haas's herlige Udvortes er dannet for saadanne Roller som Bues« (i Palnatoke), skriver Ludvig Bødcher (A. Schumacher: Ludvig Bødcher 31), men han viste mere Talent for Skurke som Sortebroder Knud (i Axel og Valborg), Røveren Valentino (i Correggio), og »en saadan Roux i Ridder Rocheloups Bande [i Røverborgen] vil man forgæves søge Mage til«, mener Aug. Bourmonville (Efterl. Skrifter 1891 103). Hans Berghor (i Hakon Jarl) vakte Latter. »Den gamle, men marvfulde Smed er ingen sygelig Fangevogter, og langt mindre en Carricatur, som Hr. Hass gjorde ham til«, skriver L. Bødcher (Liunges Litteratur- og Theaterblad 1823 199), som iøvrigt fulgte hans sceniske Færden opmuntrende tilrettevisende (A. Schumacher: Ludvig Bødcher 49 f.). Overskou fandt Hass aandløs og udivendig agerende (IV 164 f.), og Publikum var ham uvillig stemt, maaske ogsaa paa Gr. af hans Rollefag (jfr. Johanne Louise Heiberg: Et Liv II 1944 21). Oehl. har forstaaende karakteriseret hans bedre Præstationer

(Lieb. Bidr. II 95). ● 142,22 *hans forrige Rolle*] Hass agerede fortsat Thors Præst: Gudlaug. ● 142,22-23 *Ogsaa Thorer Klake . . troer jeg Herr Haack . . kan paatage sig*] H. A. Clausen beholdt Rollen indtil 1830. ● 142,23-24 *Til Ottavio . . tænker jeg Herr Stage bliver bedst*] blev ved Genoptagelsen 1823 ageret af Johan Daniel Bauer og under dennes Sygdom af Carl Winsløw, som bedre egnede sig for Rollen, siger Proft (Liunges Litteratur- og Theaterblad 1823 86). ● 142,25-28 *Robinson . . tvende Gange er opført paa et Privattheater*] nemlig i Borups Selskab, hvor Rollerne 28/3 1820 blev uddelt; 5/4 var der Læseprøve; 14/4 og 18/4 1. og 2. Teaterprøve; 21/4 Generalprøve, og 23/4 »opførtes til Indtægt for Selskabets Fatigkasse: Robinson i England« (NKS 769^r, 2° vol. 12). Teateroversætteren, daværende Kammerraad, Thomas Peter Thortsen spillede Defoe, C. N. Rosenkilde Peter (som siden paa Teatret) og Rahbek, som han paastod (Er. IV 64) sin egen Rolle: Romanus (NKS 769^r, 2° vol. 6 139).

724°. 22/9 1820. Fra *Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

Det er ogsaa Direktionens Hensigt at fremme Opførelsen af »Erik og Abel« saa meget som muligt, men først skal Geburtsdagsstykket for, hvorefter »Ezzelin« er bestemt til Opførelse. Justitsraad Printzlau har mod Kvittering Fuldmagt til at betale Oehl. 400 Rdl. Sedler som ønsket. Direktionen udbeder sig samtidig Forslag til afgivne Rollers Besætning.

Geburtsdagsstykket] i Anledning af Droning Maries Fødselsdag opførtes 1. Gang Rossinis Syngestykke »Tancredo«. Lauritz Kruses Sørgespil »Ezzelin« havde Première 20/11 1820. ● *Forslag til afgivne Rollers Besætning*] om Jfr. Astrups afgivne Roller se Br. 719°. Hass afgav Karkers Rolle i »Hakon Jarl« til P. Holm, Liebe Gribs til Carl Winsløw.

725. 15/10 1820. Fra Børge Thorlacius. NKS 1674, 2°. Tilskr.: »S. T. Hr. Prof. Ridder Oehlenschläger«.

Teologen Jens Møller skriver 22/4 1820 til P. O. Brøndsted efter at have omtalt Nydelsen af at høre Oehl. læse »Erik og Abel«: »Den elskelige Diger er nu fordybet i Latiniteten, da han til Efteraaret skal holde Reformationstalen paa Universitetet« (NKS 1545, 2°). Oehl. fik Informationer af Islænderen Th. G. Repp (Er. IV 33 f.), og Carl Heger fortæller Prins Christian Frederik 11/12 s. A., at »en stor Deel af Sommeren gik bort for ham med dette Arbeide og med at skrive Talen. Det var for Sprogets Skyld giennemseet af Thorlacius . . der læste ogsaa alle Correcturerne« (Kongehusets Arkiv, RA). Madvig, der blev Student 1820, udtaler, at Thorlacius' »skriftlige Behandling af det latinske Sprog havde aldrig været streng korrekt og var efterhaanden bleven i høi Grad skjødesløs« (Livserindringer

81). C. Molbech noterer 11/11 1820: »Oehlenschläger holdt Reformationstalen paa Universitetet med megen Selvillid, og ugeneret, som om han havde skrevet den selv paa Latin« (NKS 439,8°). Grundtvig bemærker 14/11 til Præsten Christen Olsen: »En Nyhed har jeg liggende til dig, som vel ikke er Postpengene værd . . . det er Oehlenschlägers Program til Reformationens-Festen . . . Forestil dig den kiedeligste, ja ofte kropsligste, Beskuelse af Poesie og Moral paa dets usleste Munke-Latin, saa har du Billedet af det sjeldne Program« (Breve fra og til N. F. S. Grundtvig I 541). Chr. Lente Adeler skriver samme Dag til J. G. Adler ret fornøjet med Programmets Tese, at i Almindelighed var de fortrinligere Digtere sunde, livsglade Folk, »men Latinen var grusom – saa Dansk at man maae gyse ved at tænke sig det sendt til fremmede Academier – en Candidat til Artium havde faaet vix haud derfor – og dog er hans Selvillid derved, værre end Tingen. Vel! at Jens Emanuel er i Paris – Imidlertid viiste sig ved denne Leilighed paa nye, hvormeget han er Studenternes Yndling« (J. G. Adlers Arkiv, RA). Men kort Tid efter udsendte stud. jur. Tage Algreen-Ussing, den senere Politiker, sit »Beviis for at Adam Oehlenschläger er gaaet fra Sands og Samling« (avertretet udk. i Adr. 16/12 1820), hvori han kort og godt karakteriserer Programmet som Galmandssnak. Mange fandt hans Kritik berettiget. Saaledes skriver Carl Heger i førnævnte Brev til Prins Christian Frederik: »Oehlenschlägers Program er man forresten temmelig enig om, er ei Stort værdt. Materien var ei noget heldigt Valg; hvad der i Almindelighed prononceres om Digtere og deres Værker, at man ud af disse kan abstrahere deres personlige Character, holder neppe Stand. Og skjøndt det vel ei mangler paa enkelte geniale Bemærkninger, saa er det dog i det Hele temmelig trivielle Ting, der siges; philosophisk Nøiagtighed i Udtryk og Sammenhæng savnes maaskee ogsaa hist og her, saa der kan være givet Anledning nok for en Critiker til Nedrivelse«, men hvorom »alting er, saa er benævnte Skrift, som Titelen noksom viser, en mageløs Impertinence ikke blot mod Oehl. men mod den hele Corporation, hvortil han, som Professor, hører. Det er udentvivel puur Hevngierrighed af Forfatteren, fordi en Priisafhandling af ham blev i Fior i meget haarde Udtryk forkastet af de æsthetiske Censorer ved Universitetet. Censuren var dog ikke, som han formodentlig har meent, affattet af Oehl., men underskrevet af ham, tilligemed Thorlacius, Rahbek og Sibbern« (Kongehusets Arkiv, RA). Afhandlingen, der var skrevet i Fællesskab med den unge juridisk Studerende Marius Swane (d. 1828), som alle i Samtiden vidste ogsaa havde Andel i Pamfletten (se Mem. og Br. XXXIX 111 ff.), blev trykt, inclusive Censuren, under Navn af »Kunst og Natur« (avertretet udk. i Adr. 13/5 1820) og dediceret Schack Staffeldt med Ordene »Helliget vorde dit Navn!«. Hvor yderligere pinlig berørt S. S. var herover paa Baggrund af Pamflettens Angreb, fortæller han Ingemann (Breve fra og til

B. S. Ingemann 145 ff.). Fra Aalborg Stiftstidende bragte Dagen 16/12 1820 i en lille Anmeldelse af Prisskriftet det væsentlige af Censorernes Dom oversat. Særlig oprørt over Algreen-Ussing var H. C. Ørsted, som i en Skrivelse til Universitetets Rektor udtaler, at adskillige af hans Kolleger med ham har ment, at Affæren ikke burde hengaa ustraffet, men at Studenten af Rektor og for Konsistorium skal have en skarp og advarende Irettesættelse, som Algreen-Ussing 6/1 1821 maatte modtage (Universitetets Arkiv, M. N. Schows Circularia 1820-21 ad N° 235, RA). Forinden havde Ørsted henvendt sig til Oehl., som 3/1 1821 svarer: »Du ønsker at vide, kiære Ørsted, om jeg agter at stevne Ussing for sine Injurier mod mig, jeg svarer Dig herpaa kortelig: Jeg tror ikke jeg behøver det for min egen Skyld, Hævn kunde aldrig drive mig dertil, og jeg foragter det Menneske altfor dybt til at bevæge mig personlig imod ham. Din A. Oehlenschläger« (ssts.). F. C. Olsen (om ham Noten til Br. 1001b^o) skriver 14/1 1821 til Vennen Aug. Fraenkel: »Nødsaget ifølge sin Embedspligt udgav Oehlenschl. et Program; nu venter man sig sjeldent noget af et Program, og Oehlenschlägers var vel heller ikke bedre end de almindelige, som man kan vente sig det af et Tvangsarbeide, helst skrevet i et Sprog, der ligger udenfor Forfatterens Øvelseskreds«. Han omtaler Ussings »Beviis« som et »sandt Nederdrægtighedsprodukt« og fortsætter: »Ussing maatte melde sig ud af Studenterklubben, thi han skulde excluderes deraf, og nogle vilde have kastet ham ud ved Oehlenschl.'s Forelæsninger, hvor han var saa uforskammet at indfinde sig« (NKS 3998,4^o, VII). Adr. 9/1 1821 averterer udkommen: »Digterne i Levnet som i Værker, en historisk æsthetisk Afhandling, skreven som Program ved Universitetsfesten, af Oehlenschläger«, som samme Dag recenseredes i Skild. (fortsat 13/1) af Overlærer, senere Biskop Nikolaj Fogtmann, der redegør for Oehl.'s Hensigter og kendelig irriteret paapeger det aldeles ugrundede i den unge Rabulists Pamflet. Herimod opponerede anonymt Chr. Molbech, der i et Brev til Lorenzo Hammarsköld 28/12 1820 havde taget Afstand fra Studentens Grovheder, men realiter i meget gav ham Ret (Molbechs Brevveksling med Svenske I 249) og nu i Skild. 20/1-3/2 1821, i en iøvrigt ikke afsluttet Recension, afliver Oehl.'s Tese og søger at vise, hans Program hverken røber æsthetisk Tænkning eller historisk Grundighed. Med faa Ændringer optrykte Molbech denne Undersøgelse i sine Blandede Skrifter 2. Saml. I 1853 389 ff. Men Molbech skulde heller ikke gaa Ram forbi. En Anonym i Skild. 20/2-27/2 1821 anholder ham for Modsigelser og Skævheder, men synes hellere at ville Molbech til Livs end forsvare Oehl. I nyere Tid har Paul V. Rubow, med Forbehold overfor Oehl.'s Eksemplificering, søgt at rehabiliterer hans Program (Dansk litterær Kritik 1921 36 f.), uden dog at hans Opponent, Vald. Vedel, følte sig overbevist (Tilskueren 1921 331).

726°. 31/10 1820. Til F. C. Dankwart. Privateje. (Fot. KB).
Beder ham om et Laan paa 50 Rdlr. for en fjorten Dages Tid.

727°. 20/11 1820. Til Universitetsdirektionen. Univ.dir.s Arkiv, RA.
Ansøger om et halvt Aars Gageforskud.

728°. 22/11 1820.* Fra Universitetsdirektionen. Copiebog 1820, Nr. 1049. Univ.dir.s Arkiv, RA.

Direktionen bevilger det begærede Gageforskud paa 400 Rdlr. Sølv fra den akademiske Fond og fastsætter Terminerne for dets Tilbagebetaling.

729°. Cop. 3/12 1820. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Geheime-Hofrath Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv. (Fot. KB).

Har stadig frygtet Bebrejdelser, fordi han endnu ikke har sendt Ms., men et nyt Sørgeespil digtet og Embedspligter som Professor, hans egen og hans Kones Sygdom har alt sammen virket opsættende, men nu er han ved at gøre sig færdig. Han havde tænkt sig at oversætte »Erik og Abel«, men her er Lotz i Hamborg kommet ham i Forkøbet, og for ikke at tabe alt er han blevet enig med Lotz om i Fællesskab at oversætte Skuespillet og dele Honoraret. Tilbyder Cotta sin æstetiske Afhandling »Die Dichter im Leben wie in ihren Werken« og den Tale, han holdt paa Universitetet ved Reformationsfesten, i alt 8 Ark, hvoraf Cotta kan beholde Halvdelen af Honoraret som Afdrag paa hans Gæld. Saa snart C. har Ms. i Hænde, tillader han sig igen at trække en Veksel paa ham.

nyt Sørgeespil digtet] »Erik og Abel«. • *hans og hans Kones Sygdom*] Louise Hegermann-Lindenchrone skriver 15/6 1820: »Oehlenschläger . . har havt Kold-Feber og var meget medtaget, da jeg for fjorten Dage siden var der« (Breve til P. Hjort I 314). Se videre Br. 721° m. Note. • *enig med Lotz om i Fællesskab at oversætte Skuespillet*] om Georg Lotz Noten til 157,9. I »Originalien« 1821 Nr. 14 begyndte en Overs. af »Erich und Abel« 2. Act, Sc. 6 ledsaget af følgende Note: »Wir ersuchen, diese von dem Verfasser des Trauerspiels und dem Herausgeber dieser Blätter gemeinschaftlich besorgte Uebertragung, welche nächstens in Cotta's Verlag die Presse verlassen wird, nicht mit einer anderen in Schleswig erscheinenden Verdeutschung dieser Tragödie zu verwechseln. D[er]. R.[edakteur].« Se herom videre i Br. 743°. • *Die Dichter im Leben . . og . . Tale ved Reformations-*

festen] overs. af Georg Lotz med Tit.: »Oehenschlägers kleine vermischte Schriften. Erstes Bändchen«. Stuttgart 1821. Adolf Müllner anmeldte dem i Literatur-Blatt Nr. 40 17/5 1822: »Zwey offizielle Festschriften des Professors Oehenschläger in Copenhagen, so ganz baar an allem scientifischen und künstlerischen Werthe, dass wir kaum begreifen, wie Herr George Lotz, der sich als Uebersetzer genannt hat, auf den Gedanken hat verfallen können, das deutsche Publikum, welches der Dichter Oehenschläger sich erworben hat, mit diesen misslungenen Pflichtprodukten heimzusuchen, und sogar eine Sammlung damit zu beginnen . .].

730. Frederiksværn 6/12 1820. Fra C. F. Klinck. Udskr.: »Velbaarne Herr Professor Øehenschläger Ridder af Dannebrog. Boende i Norges Gade ligefor Garnisons Pladsen à Kiøbenhavn«. NKS 1674,2°.

143,23-24 *Deres . . Skrivelse af 4 September*] Br. 721°.

144,5-6 *I Sverrige læser man . . Deres udødelige Verker*] Boghandler I. L. Beeken udtaler, at han maa »oprigtigen tilstaae, at danske Skriver læses langt mere i Sverrig, end svenske Skriver læses hos os; thi en Sandhed er det, at hver dannet svensk Mand i Almindelighed ejer flere læseværdige danske Bøger« (Dagbog paa en Reise i Sverrig 1820 X). Bruzelius' mange Filialer har maaske bidraget dertil. Dagen 19/5 1815 havde meddelt: »Hver ærlig Dane maa glæde sig ved at see en Landsmands Navn saaledes udbrede sin Glands til fremmede Nationer som vor Øhenschlägers – Paa Svensk er nu hans Axel og Valborg oversat af Dillner, Correggio af P. Sonden Vaulundurs Saga af Adlerbeth og Aly og Gulhyndy af Lundblad«. Dertil kom 1817 Ludvig Borgstrøms Overs. af »Hakon Jarl« og 1820 af »Aladdin« (se Noten til 168,26). Litteraten, senere Præst i Öved, Asser Lindeblad (1800-48), der opholdt sig i Kbh. Aug.-Sept. 1825, fortæller om et Besøg hos Oehl. i »Månskensqvällarne« 1825 63 ff., optrykt i Kjøbenhavns Morgenblad 18/3 1826. I et Brev til A. P. Liunge 26/9 1825 skriver han: »Oehenschläger är här [i Sverige] både känd och omtyckt, äfven af dem, som annars icke ha den minsta kännedom af Danska Litteraturen, eller smak för Danska Poesien« (NKS 4336,4°) og han omtaler til samme 25/1 1827 de talrige offentlige Læseselskaber i Landet, hvor der ogsaa findes udenlandsk Litteratur: »Så t.ex. har jag sett Oehenschlägers och Baggeseus arbeten stå rätt fredligt tillhopa på samma hylla i en dylik boksamling« (sstts.). Tegnérs Veninde, Martina v. Schwerin, lærte først Oehl. at kende o. 1820, og finder det Aaret efter i et Brev 23/9 1821 til Brinkman »nästan obegripligt att ni i Stockholm så litet känna denna verkliga stora skald och författare« (E. Wrangel: Martina v. Schwerin 1912 112), men 15/11 1823 skriver Brinkman til Frederike Brun, at Oehl. »kann versichert sein, dass auch die höher Gebildeten unter uns ihn nicht weniger lieben und verehren, als seine eigenen Landsleute« (NKS 1992i,4°,II Nr.

189). N. C. Nissen bemærker i et Brev 17/7 1819 til Dankwart om Rejsen til Ramlösa, hvori over 100 Danske deltog, og hvor den svenske Konge havde indtaget alle ved sin Artighed: »Øhlenschläger troer at Kongen og den Sv: Adel kan hans Bøger udenad« (Dankwarts Pap., Pk. 36, RA). Men Sophie Bardenfleth omtaler samtidig til Grev E. C. L. Moltke i Anledn. af Prins Oscars Fødselsdag 4/7: »De toge derover med Dampbaaden; ligeledes gjorde Oehlenschläger, som strax ved sin Ankomst blev ansagt til Kongens Taffel, og blev meget afgjort og feteret af alle som var der« (NKS 1615,2°; jfr. Er. IV 71 f.). • 144,9-10 *Jeg beklager meget . . . Deres Kone's Sygdom . . .* se Br. 721°.

731. [Kbh.] 10/12 1820. Fra Georg Moltke. Udskr.: »S. T. H. Herr Professor Oehlenschläger Ridder!«. NKS 1674,2°. Brevskriveren er daværende Kammerjunker hos Dronning Marie, senere Kammerherre og Hofchef Georg Moltke-Rosenkrantz (1786-1840).

145,7-8 *Adgangs Billet til Dere[s] Forelæsninger*] Oehl. havde i Dagen 13/11 1820 averteret private Forelæsninger for Damer og Herrer »over Poesie, især den dramatiske med Hensyn til Hiertets Dannelse, Smagens Forædling, Menneskekundskabens Udbredelse«, hvortil Adgangskort for 10 Rbdlr. Stykket kunde faas i Bredgaden 190, og bekendtgør ssts. 29/11, at »Torsdagen den 30te November Kl. 12 begynder Professor Oehlenschläger i det Borgerlige Selskabs Værelser i Viingaardsstræde N° 131, sine private Forelæsninger . . .«, men ændrer efter fleres Ønske sine Forelæsnings-timer fra Torsdag til Søndag (Adr. 4/12 1820). Damerne vilde nok komme, mener A. C. Gierlew, som ikke vil ofre 10 Rbdl. paa Oehl.s »genialske Uvidenhed« (Ludvig Daae 96).

732°. Stuttgart 24/11 1820. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Wohlgeborn Herrn Professor Oehlenschläger Copenhagen Bredgaden N° 190«. NKS 1674,2°.

Har glædet sig over igen at se hans Haand og iler med at svare, at han efter at have modtaget de omtalte Mss. kan trække den foreslaaede Veksel paa ham. Ønsker Oehl. et glædeligt Nytaar og har bemærket sig de af ham averterede Arbejder.

733. Cappel 25/12 1820. Fra Hans Gardthausen. Tilskr.: »Sr. Hochwohlgeboren dem Herrn Professor Oehlenschläger«. NKS 1674,2°.

Holsteneren Hans Gardthausen (1776-1845), daværende Kammerraad, siden 1828 Justitsraad, havde 1806-09 været ansat i Det tyske Kancelli i Kbh., hvorfra han kom som Toldforvalter til Cappel. Aandelig bevæget og lidt digterisk begavet søgte han paa forskellig Vis sin Tilfredsstillelse.

145,21-25 *einen . . . Musenalmanach . . . unter dem Namen Eidora*] »Eidora«, som paa Grund af Fremstillingvanskeligheder først kom 1823 (o: Nov.

1822), er en overvejende slesvig-holstensk Antologi, hvori den litterært set lidet kendte Provins søgte at manifestere sig, og som Udg. pyntede paa med Bidrag af Navne, baade tyske og danske. Samtidig med Oehl. fik Ingemann en ligelydende Opfordring (NKS 3825,4°) og bidrog til »Eidora«s alle fire Aargange 1823-26 med fædrelandske og aandelige Sange, et Eventyr og en Legende. Ogsaa Friederike Brun og Fr. Høegh Guldberg bidrog til Almanakken, men først og fremmest Schack Staffeldt, som Gardthausen saavel i Embeds Medfør som i et poetisk Anliggende havde haft Forbindelse med (Breve i NBD, 2. Rk.), og af hvem han i »Eidora« offentliggjorde en Række ældre og nyere tyske Digte, bl.a. 13 Sonetter (Samlede Digte II 1843 512-24), der bæredes med eget Titelblad. I »Eidora« 1825 lod Oehl. trykke et lille Stambogsvers (Br. 850°).

146,29-147,1 *Ihr Name wird bereits in Deutschland . . mit Recht neben Schiller und Göthe genannt*] se K₂ 319: 163,2 og K₂ 408: 305,20-21.

147,17-19 *meine Uebersetzung der Culturgeschichte von Nyrup . .*] Overs. af Rasmus Nyerups »Kulturgeschichte von Dänemark u. Norwegen« 1804 viser Breve til Nyerup ham meget optaget af (Add. 85,4°). Gardthausen havde tidligere forfattet og oversat pædagogiske Skrifter og Børnebøger og bidrog til Almanakken »Veranda« (Altona 1811) med en Række Digte. ● 147,29-148,1 *Das Bildniss unserer erhabenen Königin, von Hornemann . .*] Hornemanns Pastel af Dronning Marie (1813), som P. Hjort i sin Anmeldelse af Salonen 1815 ikke fandt heldig truffen (Krit. Bidr. Konsthist. Afd. 1854 30), blev til »Eidora« stukket af Berlinereren Johan Friedrich Bolt (1769-1836). Hans Gardthausen skriver 23/11 1822 til B. S. Ingemann: »Was mir sehr leid thut, ist, dass mehrere Personen behaupten, die von dem wackern Hornemann gezeichnete, und von Bolt so brav gestochene Königin sey nicht so ganz getroffen. Wenigstens will mich bedünken, sie sey zu ernst, und die bey ihr so hervorstechende Freundlichkeit und Güte nicht genug ausgedrückt« (NKS 3825,4°).

148,1 *Haas, in Berlin*] Meno Haas (1752-1833), Kobberstikker og Miniaturmaler. ● 148,3 *Böndel*] om Maleren Böhndel se K₂ 14: 12,10-11. ● 148,3-6 *die schönsten Gruppen aus dem . . Altarstück von Brüggmann, was . . Beifall von Thorwaldsen erhalten*] Hans Brüggmann (1480-1540), hvis Hovedværk Bordesolmer Alteret 1666 overførtes til Slesvig Domkirke, hvor Thorvaldsen 20/9 1819 paa sin Rejse til Kbh. beundrede Billedskærerens store Færdighed (Thiele: Thorvaldsens Biografi III 11 f.). Gardthausens Plan kom ikke til Udførelse.

734. Heidelberg 25/12 1820. Fra Heinrich Voss. Tilskr.: »Hrn Prof. Öhlenschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Om Heinrich Voss' sidste Forbindelse med Oehl. se Br. 465. Provst Schmidt nævner kort før sin Udenlandsrejse, at Oehl. har lovet ham Brev

til Voss (Dagbøger II 1969 137,143). Brevet kendes ikke og er sandsynligvis aldrig skrevet (jfr. ssts. 224).

149,2-3 *Herr Engelmann . . Cornelia*] Boghandler Joseph Engelmann (1785-1823) udgav Almanakken »Cornelia. Taschenbuch f. deutsche Frauen«, der blev redigeret af den K₂ 39: 37,11-12 nævnte Alois Schreiber. Joseph Engelmann henvendte sig direkte til Oehl. om Bidrag i Br. 837°. ● 149,6-7 . . *den herlichen Hirtenknaben* . .] Oehl. skriver i Br. 668° til Brockhaus, at han har oversat »Den lille Hyrdedreng«, men beder B. udsætte Trykningen et halvt Aars Tid, da han har sendt Afskrifter til Scenerne i Berlin og Wien. B. bekræfter Modtagelsen i Br. 673° og publicerede Skuespillet i »Urania« 1820, som Adolf Müllner anmeldte: »Das wichtigste Erzeugniss im ganzen Almanach ist ein Drama unseres deutschen Dänen Oehlschläger. Ein Kunstwerk von dieser Bedeutung verdient seine eigne, abgesonderte Beurtheilung, damit es um so weniger übersehen werde«, og giver derpaa en seks Spalter stor og væsentlig Tolkning af det lille Sørgespil for at slutte med et Par Anvisninger med Henblik paa den eventuelle sceniske Fremstilling (Mb. f. g. St. Lit.-Bl. 14/1 og 18/1 1820; jfr. Ernst Houwald: Sämmtliche Werke I. Theil 1851 XXII f.). Dresdner Abend Zeitung 20/11 1819 fremhæver allerede »Der Hirtenknabe« som et betydeligt Bidrag til »Urania« 1820: en Handling med Interesse, levende og kraftige Karakterer, velegnet som Læsedrama, men som Anmelderen haaber snart maatte blive opført. »Der Hirtenknabe« havde Premiere 28/12 1819 paa Theater an der Wien. Publikum lo. Man fandt Katastrofens Løsning komisk (Der Sammler 6/1 1820). Opførelsen i Darmstadt 25/3 1820 (Dismas Fuchs: Hoftheater zu Darmstadt 1832 132) »gefiel fast allgemein«, skriver Mb. f. g. St. 14/6 s. A.; Dr. Ryge overværede Opførelsen i Braunschweig og skriver 21/7 s. A. til sin Kollega Georg Liebe: »I Braunschweig fandt vi en særdeles venskabelig Imodtagelse hos Dr. Klingemann. Han lod os see Correggio og den lille Hyrdedreng, i hvilken [August] Haacke udmærkede sig baade som Correggio og Reinald« (NKS 2494,4°, VI; jfr. August Haake: Theater-Memoiren 1866 240 f.). Denne Passus offentliggjordes som en Notits i Brevduen 14/8. »Der Hirtenknabe« opførtes 14/11 1820 i Hamburg: »Dies Stück interessirte von vorn herein sehr [jfr. 93,18-19], man applaudirte, horchte mit gespannter Aufmerksamkeit, ja es flossen sogar Thränen. Doch befremdete der Schluss (die Entwickelung durch ein zur Mumie gewordenes Kind) dergestalt, dass die Theaterbesucher - lachten«, til Teaterdirektørens Ærgrelse og Vrede (Fr. Ludw. Schmidt: Denkwürdigkeiten II 1875 149 f.). Ogsaa Rec. i Halle allg. Literatur-Zeitung Febr. 1822, der fremhæver Digerens rige Gemyt og Karaktertegning, finder Katastrofen vanskelig at kapere. Wenzel Lembert nævner »Der Hirtenknabe« som indstuderet eller opført endvidere i Reval, Linz, Regensburg og Königsberg (Taschenbuch f. Schauspieler u. Schauspielfreunde 1821-23).

735. Bergen 11/1 1821. Fra G. J. Bull. NKS 1674,2°. Udskr: »S. T. Herr Professor A. Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog i Kiøbenhavn«.

150,2-3 valgt til *Repræsentant paa vores nu forestaaende Storthing*] G. J. Bull var Stortingsmand for Bergen 1821-24. Hans Kandidatur var allerede paa Tale 1817 (Pavels Dagb. 1817-19 222, 229). ● 150,5-6 *en herværende Boghandler*] Thorstein Hallager (1784-1853) (S. M. Wiesener: *Bokhandelens historie i Bergen 1919 37*). Jac. Deichmann skriver 20/9 1821 til Hallager, at han med Fornøjelse skal være Mellemand mellem ham og hans danske Kunder, ligesom han er det med Hartmann og Preuss (Gyldendal, *Kopibog*). Ogsaa fra Boghandler Hans Menne i Trondhjem fik Deichmann Lejlighed til at sende Oehl. Penge (*Kopibog 3/6 1824, 5/10 1826*). ● 150,20-21 *det Norske Parnass.*] G. J. Bull skriver 10/12 1825 til F. C. Sibbern: »Vores Literatur er desværre ikkuns maver – Døgnblade, enkelte politisk-oconomiske polemiske Smaaskrifter af liden Interesse for Den der boer i Landet og ingen for Den, der boer udenfor samt af og til en Nytaarsgave, med Poesier uden Poesie see dette er det eneste her falder og sligt er ikke at byde Nogen« (Add. 1040,4°). Ligedan skriver Lyder Sagen 10/6 1826 til Kamma Rahbek: »Ak, (som Tegnér siger) den nya tiden är /: hvad Poesien i mit Fædreland angaaer /: Fattigdommens tid; den rika är förliden« (NKS 1456,2°). »Hindringer for litterair Rørelse i Norge« opregnede Den norske Tilskuer 1820 228 ff. Meget bemærkelsesværdigt foreslaar V. F. Palmblad 13/10 1821 F. A. Brockhaus »dass Sie eine Zeitschrift verlegen, unter dem Titel Svea u. Dana, welche sich ausschliessend mit schwed. u. dän. Literatur beschäftigen (denn die Normänner besitzen gar keine eigene Literatur)« (Sammlaren N. F. V 4). ● 150,23-24 *Sagen, min kiereste Omgangsvæn*] Bull havde lært Lyder Sagen at kende paa Bakkehuset, hvor han blev indført af Oehl. (Th. Bull: *Et dansk-norsk Hjem 1954 18*) og fortsatte Bekendtskabet i Bergen, hvor de begge var Medlemmer af det 1813 stiftede Selskab Quodlibet, »en akademisk vennekubb« (herom i Bergens historiske Forenings skrifter Nr. 46 1940). Bull var 1821-29 Amtmand i Larvik, men 8/5 1829 skriver Lyder Sagen til Rahbek: »Vor nye Stiftsamtmand . . Amtmand Bull, Oehlenschlägers gamle Contubernal, ogsaa min gamle Ven, ventes hertil i Morgen« (Sofie Lindbæk: *Fra det norske Selskabs Kreds 1913 254*). Sagen hilste ham med en Velkomstsang (Th. Bull a. A. 112 f.), og Samværet i Quodlibet genoplivedes (ssts. 114 ff.). Han digtede ogsaa til Bulls Sølvbryllup (ssts. 134 f.), og da Bull 1835 forlod Bergen (ssts. 139), som var ham et føleligt Savn (ssts. 141 ff.).

736°. 25/1 1821. Fra Teaterdirektionen. TA. *Kopibog*.

Forslag til Besættelse af afdøde Skuespiller Haacks Roller i Oehl.s Teater udbedes.

Forslag til Besættelse . .] Direktionen anfører Roller, Haack aldrig har

spillet som Correggio (i »Correggio«) eller kunnet spille som Erik (i »Erik og Abel«).

737^r. 1/2 1821. Til Teaterdirektionen. TA, Indkomne Breve 1821, Nr. 190. Trykt: Teatret XIV 1915 40.

Udbeder sig Betænkningstid med Hensyn til Besættelsen af Haacks Roller, men foreslaar Frydendahl som Kong Erik og opmuntret af Mad. Rosing Jomfru Brennøe til Sophia som en passende Debut.

Jomfru Brennøe] Anna Brenøe (1803-56), gift 1823-31 med Kapelmusicus Fr. Wexschall (se Noten til Br. 961) og 1834 med sin Kollega N. P. Nielsen. Da »Erik og Abel« havde Premièrre 26/4 1821, havde Anna Brenøe allerede debuteret som Dyveke i Samsøes Sørgespil. Carl Heger skriver 17/2 s. A. til Prins Christian Frederik: »En Jfr. Brenøe, som 1/2 Aars Tid eller længere har været instrueret af Mad. Rosing, debuterede d. 11 Febr. i Dyvekes Rolle. Det var en brillant Debut. Hun gav Rollen, efter mit Skøn, heelt igiennem, skøndt man saa Instructionen og hendes Forbillede, dog uden slavisk Copie, med sand Følelse og med saa mange fine Nuancer, at jeg ikke nok kunde beundre et saadant Spil af En, der aldrig før har havt sin Fod paa et Theater. Hun fik ogsaa den overordentligste Applaus. Hun er 18 Aar gl., blond, med smukt guult Haar, deilige Øine, er omtrent paa Mad Hegers Høide, men langtfra ikke saa smuk af Ansigt, da hendes Næse er noget brak. Hun har en Discantstemme, men, om jeg ikke feiler, ogsaa noget dybere; den forekom mig at være af ikke liden Omfang. Efter Sigende har hun ogsaa en god Syngestemme. Men det smerter mig, at jeg maa tilføie, een væsentlig Mangel har hun: hendes Arme er ikke skønne, de er især for lange, ja saa lange, at det syntes mig at gaae indtil det Monstrøse. Dragten kunde nu vist nok heller ikke begunstige i Henseende til denne Mangel. Vel kan man ikke af en glimrende Debut propheterere med Sikkerhed om den tilkomende Storhed, thi saa mange holdt ikke hvad de ved deres Debut syntes at love, men efter det Indtryk hendes Spil gjorde paa mig, der syntes mig at vidne om ualmindelige indvortes Talenter, og uagtet de fatale Mangler ved hendes Figur (hendes Fødder ere ogsaa for store) kan jeg ikke give slip paa den Tro, at hun maatte kunde blive en Actrice af første Rang« (Kongehusets Arkiv, RA). Ogsaa Astralis i »Harpen« 17/2 mener, Anna Brenøe »har de skønneste Anlæg til at blive en stor Skuespillerinde«, men beder hende vogte sig for det »Larmoyante« og »Monotone« og en til Tider altfor syngende Deklamation. Han vier hendes Debut en meget indgaaende Analyse, som han ønsker maa blive betragtet som en Opmærksomhed, hendes Talent kan gøre Fordring paa. Oehl. fik selv Lejlighed til offentlig at omtale hendes Præstation i »Dyveke« (Lieb. Bidr. II 254), da hun for

længst havde hævet og levendegjort en Række af hans egne Skikkelser (Rob. Neiiendam: Rivalinder 1955 29 f.). Hendes første Rolle i Oehl.s Teater var Sophia i »Erik og Abel«, »hvori hun strax lagde den yndige, følsomme Natur for Dagen, som vi siden rørtes ved. Hendes Genie for Skuepladsen viste sig snart i stort Omfang« (Er. IV 7). Om hendes Forvandlingsevne se Rob. Neiiendam: Rivalinder 1955 30 f. Hendes Kollega Pauline Clausen (om hende Noten til 1047°) fortæller om sin Betagelse af hendes Valborg i »Axel og Valborg«: hun »gav denne Rolle saaledes, at den altid vil blive i min Erindring som det mest fuldendte, jeg har set af Skuespilkunst« (Mem. og Br. XXXI 55). I Hundredaaret for Anna Niensens Fødsel skrev Otto Zinck: »Den største Nydelse for os [hendes unge Bekendte] var, naar hun læste højt, som oftest Brudstykker af Stykker, som hun elskede, særlig Axel og Valborg« (Ill. Tid. 1903 Nr. 49). I en af sine Teateranmeldelser i »Prometheus« fik Oehl. Lejlighed til at yde hende en sjælden Hyldest. Han skriver i sin Omtale af Scribes»Formynder og Myndling« om Mad. Wexschall som Miss Millner: »De fineste Følelser af en hemmelig Kærlighed, der ikke tør være sig selv bekiendt, fremstiller Madame Wexschall med en Siæl, med en Forstand, med qvindlig Værdighed og Ynde, jeg ikke paa noget Theater har seet bedre, selv ei af en Madem. Mars« (Lieb. Bidr. II 122).

738°. 13/2 1821. Til F. C. Dankwart. Abrahams'ske Autografs. 4°.

Arbejder af alle Kræfter paa Overs. af »Erik og Abel« for at tjene noget at betale sin Gæld med, bl.a. til Adressaten, som saa venkskabeligt har vist ham Taalmod dermed. Beder ham gennemse Lotz' Overs., som han aldeles har omarbejdet, og sætte en lille Streg ved Fejlene.

Lotz' Oversættelse . . . herom videre i Br. 743°.

739. Kbh. 7/3 1821. Til J. C. Ryge. Udskr.: »S:T: Herr Doctor Ryge«. NBD 2. Rk.

151,3 *Herr Rosenkilde*] Christian Niemann Rosenkilde (1786-1861) var efter en beskeden Tilværelse som Kordegn og Friskolelærer i Aarhus paa Anbefaling af Prins Christian Frederik 1815 blevet ansat ved Det kgl. Teater, hvor han langsomt vandt Fodfæste som en i høj Grad original og beundret komisk Skuespiller. Han agerede en Snes Roller i Oehl.s Teater og havde 1817 spillet Maltz i »Sovedrikken«, 1819 Frieren i »Sct. Hans Aftenspil«, s. A. John Bull i »Ludlams Hule« og med Peter Crab i »Robinson i England« afgjort befæstet sit Renommé (Lieb. Bidr. II 151). ● 151,5 *Herr Clausen*] Skuespiller og Regissør H. A. Clausen spillede Thorer Klake til 1830, da Rollen overtoges af Th. Overskou. »Hakon Jarl« var ansat til 3/3 1821, men i Stedet opførtes »Gulddaasen« (Teater Journal,

Kgl. Teater). »Hakon Jarl« var igen paa Plakaten 25/5. ● 151,10-11 *hvis han var istand til aflægge det Komiske*] at Rosenkilde kunde det, noterer Oehl. sig med særlig Glæde i sin Anmeldelse af »Familien Riquebourg«, hvor R. spillede Købmanden: »især beundrede vi hos Rosenkilde den alvorlige ærlige Følelse, der reent fik os til at glemme den sædvanlige comiske Person. Ja, vi kunne vel sige, at han i denne alvorlige Rolle var mere classisk, end i mange comiske« (Lieb. Bidr. II 84). ● 151,12 *Dette er nu ikke Deres Mening*] Ryge modstiller i sin »Critisk Sammenligning imellem nogle af det kongelige Theaters Skuespillere . . .« (1832 11-23) Rosenkilde med Frydendahl, hvis mangfoldige Talent han beundrer. Rosenkilde individualiserer ikke sine Roller, men fremstiller for det meste sig selv; hans Memorering er usikker, og han forstaar ikke at vedligeholde og gennemføre en Karakter. Men Ryge indrømmer gerne Rosenkildes Publikum, at han er en morsom Mand paa Scenen. Rosenkildes Mangel paa Disciplin og hans usikre Memorering var almindelig kendt. G. H. Olsen takker 8/10 1818 Rahbek for hans Tilrettevisning af Skuespilleren (NKS 2494,4°), Rosenkilde var ikke Rahbeks Mand, endsige omvendt (Neiiendam II 95 f.); medens Indstuderingen af Jacob v. Tyboe stod paa, maatte Lindgreen afbryde Prøven, fordi Rosenkilde ikke kunde sin Rolle (Otto Zinck: Ludvig Phister 1896 27). Fr. Holstein skriver 21/4 1822 til Jonas Collin: »Efter Prøven [paa »Jægerbruden«] i Middags, kom Schall og Frydendahl op til mig for at forespørge om Herr Rosenkilde havde Tilladelse af mig til de Forandringer han i Dag havde foretaget i sin Rolle, da ieg var gandske uvidende om sligt saa, for ikke at udsætte Rosenkilde for Herr Frydendahls Uartigheder, sagde ieg det muelig i Dag var aftalt med Dem gode Hr. Etatsraad, og at ieg maatte formode at Öelenschläger havde samtykket deri. Jeg veed nu ikke om saadant virkeligt er passeret, imodsadt fald er det høist urigtig af R. at gjøre det paa egen Haand, og helst imod en Digter som Oehlenschläger, min Bøn er derfor om De vil lade ham kalde og søge at jevne denne Sag, som ellers let kand foranledige vrævlerier og standse Stykkets Gang« (TA, Breve vekslede mellem Medlemmer af Direktionen). Iøvrigt afgiver Oehl. siden i et Brev til Marie Konow 14/12 1843 en Dom over Rosenkilde ikke ulig Ryges: »Istedet for at sætte sig ind i Rollerne, sætter han Rollerne ind i sig, og naar det passer, saa passer det, og passer excellent; thi Rosenkilde har en overordentlig comisk og morsom Subjectivitet, og det er ikke Lidet« (NKS 3694,4°). Om Ryge og Rosenkilde se videre Br. 960. Om Rosenkildes »Unoder« Br. 991° m. Note. ● 151,24 *Til Herr Rosenkilde skal jeg personlig skrive*] kendes ikke. Oehl. havde set Rosenkilde ved Tante Ørsteds Middagsbord i Vestergade uden at ane, »at han tredive, fyrgetyve Aar derefter skulde ryste mig Mellemgulvet saa stærkt som Trop og Hummer« (Er. I 132, Bobé 118; jfr. C. N. Rosenkilde: Efterladte Skrifter 1. Del 1877 VI og N. Bøgh: Julie Sødring 1910 12).

740. Kph. 26/3 1821. Til Ludwig Tieck. Udskr.: »Herrn Professor Ludwig Tieck in Berlin«. A. Palsbos Autografsamling.

152,3 *oft ein freundlich Wort geschickt*] som Materialet nu foreligger kun Br. 718 og 720; jfr. dog 333,9-11. • 152,5 *in meiner Reise habe ich meine Gesinnung dargelegt*] se »Brieft in die Heimath« II 1820 246 ff., 249 ff og 254 ff. • 152,8-11 *meine Tragödie Erik und Abel . . nach Cotta zu schicken*] se Br. 729° og 743°. • 152,13 *Nordens Götter*] herom Noten til 97,24. • 152,15-16 *ein musikalisches Lustspiel: Tordenskiold*] 21/4 1807 bemærker P. O. Brøndsted i sin Dagbog: »Vi talte bl.a. om et Lystspiel el. Syngespil Øhl vil skrive, Sujettet taget af Tordenskjold – det kan blive ganske fortreffelig – Scenen med Brudeparret i Sverrig som han hentede til Kong Christian og som den danske Konge sendte velbegavede tilbage« (NKS 2400,8°, 30). I sit Brev til Goethe skriver Oehl: »Einen Tordenschild werd ich auch machen als Heldenlustspiel« (A III 161,14-15). Hauch fortæller, at Tordenskjolds Liv efter den første Plan havde dannet en Trilogi, men 1. Del, der skulde omhandle Drengen Peder Wessels Meriter, blev aldrig skrevet og af de resterende Dele alene et Syngestykke, oprindeligt bestemt for Kongens Fødselsdag (Minder I 259 f.). Carl Heger skriver 17/2 1821 til Prins Christian Frederik: »Oehlschläger har nylig skrevet et Syngespil i 3 Acter. Det er blevet til som et Mirakel, i saa utrolig kort Tid er det skrevet; men rigtignok gaar hans Muse længe frugtsommelig, inden han begynder at skrive. Det hedder Tordenskiold. Den Fabel, der ligger til Grund er det bekjendte Eventyr, da Tordenskiold gik over til Skaane. . . Men Meget i Compositionen er tildigtet og han har forbundet dermed det Vigtigste af Tordenskiolds Liv og Levnet, saa at jeg troer man kan kalde Stykket en temmelig fuldstændig Characteerskildring af Helten, og det er tillige et smukt Mindedigt om Frederik 4, som meget værdigen træder frem deri. Og Stykket kan ligesaa godt spilles i Sverrige som her. Det er skrevet for Weyse« (Kongehusets Arkiv, RA). Delib. meddeler 22/3 1821: »Fra Professor Oehlschläger indkom et nyt Syngestykke: Tordenskjold . .«. Allerede 29/3 havde Rahbek skrevet sin Censur, som, uanset en Række Forbehold, med Glæde giver Stykket sit ja, ligesom faa Dage efter G. H. Olsen, der ogsaa ønsker det »opført ved første allerhøieste Fødselsdags Højtid« (Coll. Pap. 199 ff.). Stykket var antaget, men spillet blev det ikke. Officielt sagde man, fordi Frederik den Fjerde optraadte deri. Tilladelsen til at indbringe danske Konger paa Scenen gik ikke videre end til Suveræniteteten. Christian den Fjerde kunde altsaa optræde, men Frederik den Fjerde ikke. Desuden sang han i Stykket. Om andre Grunde til »Tordenskjolds« Afvisning fortalte Rahbek, at tilstedeværende Medlemmer af Hoffet hos Schimmelmans, hvor Oehl. forelæste Syngespillet, havde følt sig saaret over forskellige Scener, og at en Figur, »den ufor-

nuftige Hofmand«, fik en haanlig Behandling. Men da Stykket var antaget, skaffede Collin Oehl. Honoraret, og glad var han. (Er. IV 5 f.). Adr. averterer 6/6 1821: Fra »Pressen er udkommen: Tordenskjold, Syngespil af Oehlschläger. Faaes heftet paa Trykpapiir for 1 Rbd. 32 sk., paa fiint Papiir 1 Rbd. 64 sk., i Norgesgaden (Bredgaden) 190 i Stuen«. Stykket var dediceret Høstgildets og Peters Bryllups Digter, Thomas Thaarup. • 152,18-19 *Vorlesungen habe ich diesen Winter über Romeo und Julie . . gehalten*] K₂ 56: 44,7. Samtidig havde Oehl. i Adr. 27/11 og 4/12 indbudt til private Forelæsninger i det borgerlige Selskabs Værelser i Viingaardsstræde over Poesie, især den dramatiske, med Exempler af gode Digtværker. • 152,25-26 *das verfluchte Gicht . .*] herom K₂ 461: 377,17-18.

153,3 (*Die Fortsetzung folgt*) Oehl. fortsætter sit Brev paa en ny Side. Muligvis hentyder Udtrykket til en af Adressaten kendt Allusion. • 153,5 *Krarup*] Filologen Niels Bygom Krarup (1792-1842), Medlem af Tylvten, foretog 1821 for mindre Stipendier fra Universitetet og nogen privat Understøttelse en Rejse til Göttingen og Berlin (Fonden ad usus publicos II 1902 342). Han skriver 13/5 1822 til sin Lærling, senere Rektor, F. C. Olsen: »Du veed at jeg fra Øhlschläger havde en anbefaling; og den har skaffet mig megen Fornøielse, uagtet at Tieck ikke just er Øhl. af Hjertet hengiven, i det den har forskaffet mig Adgang til den interessanteste Familie i Dresden«. (Mellem klassiske Filologer, udg. af M. Borup, 106 f.; se videre 110 ff.). • 153,5-6 *Hast du doch die Meerkatze Molbech freundlich aufgenommen*] om Molbechs tidligere Forhold til Oehl. se Noterne til Br. 386 og 498. Han havde meget afgjort udtalt sig til Karl Förster, at Tyskerne intet Begreb kunde have om Oehl.s virkelige Værd (K₂ 406: 305,10-11; jfr. Molbech: Studier over Oehlschlägers Poesie 1850 34 ff.), men hans forrige Begejstring for Digteren var i Aarens Løb kølnet. Om sin endnu aktuelle Opfattelse af Oehl. havde Molbech, inspireret af R. E. Bruuns store Brev, dat. Rom 22/6 1817, hvori Medicineren indlod sig paa at modstille Oehl. og Thorvaldsen, i sit Svar 8/8 s. A. skrevet: »I høieste Grad har ethvert Ord af dig om Thorvaldsen interesseret mig. Gid det havde været ligesaa mange Blade, som Linier! – Jeg maa her kun yttre min Overbevisning, at Thorv. er en langt større og mere fuldendt Kunstner, end Oehlschläger – maaskee kunde man ogsaa sige: en ædlere. Den sidste har et overordentlig Genie, maaskee ligesaa stor Productivitet, som Th.; men ikke dennes marvfulde gedigne, classiske Kraft i Aanden. Han er ulig i sine Productioner – han kan behandle sine Værker med Skiødesløshed; og kan indtages endog af sine aabenbare Feil og Mangler. – Alt dette findes ikke hos Th. eller nogen fuldendt Kunstner. Overhovedet er han mig ofte, som du ogsaa siger – ubegribelig. Hvorledes kan saamegen Forfængelighed være forenet med saa megen Storhed? hvorledes saa stor en Egoisme, med saa megen Genialitet? Hvorledes kan den

barnlige Natur, man, vel ikke med Uret, tillægger ham, bestaae med en saa stor Mangel paa Naivetet? – Denne besidder Sibbern i høi Grad: men hos Oehlenschläger har jeg aldrig kunnet opdage den, uden i den ofte godmodige Maade, hvorpaa han ytrer sin Forfængelighed« (NKS 3523,4°). Selv om »Nordens Guder«, som han hørte Digteren læse nogle »yderst deilige og kraftfulde« Prøver af i Det skandinaviske Litteraturselskab (Brevveksling med Svenske I 202), »berettigede til et skønt Haab om dette Værk, hvori Digteren ogsaa ganske er i sin rette Sphære« (ssts. 220), konkluderer han, at dets »skønneste Deel unegtelig er de første 6 Sange; skrevne og trykte for længe siden i hans »Nordiske Digte« under Navn af »Thors Reise til Jothunheim« (ssts. 248). Og ingen af Digterens nyere Skuespil var ham til Maade (se Noterne til Br. 658° og 136,10-11). Dog alt dette kunde kun have Offendighed Mand og Mand imellem. Derimod har Oehl. sikkert vidst, at Undersøgelsen i Skild. af »Digterne i Levnet som i Værker« og Angrebet paa Fogtmanns Forsvar var af Molbech (se Noten til Br. 725).

741. Kph. 26/3 1821. *Til E. T. A. Hoffmann. Trykt: Aus Hoffmanns Leben und Nachlass II 1823 133f., genoptrykt: E. T. A. Hoffmann im persönlichen und brieflichen Verkehr II: 2 1912 434f. og E. T. A. Hoffmanns Briefwechsel II 1968 301 f.

153,12 *Cardinal*] en Drik bestaaende af Hvidvin, Sukker og Citron. • 153,13-14 *die dichterische Tria juncta in uno*] om Selskabet bestaaende af Hoffmann, Fouqué og Oehl. og den festlige Aften se B II 372,14-374,12. • 153,16 *einen vollständigen Pabst ausmachen*] »ein aus den vorzüglichsten Ingredienzien bestehendes Getränk« (Grimm). • 153,19-20 *Hier schicke ich Ihnen einen . . . gelehrten . . . Dänen*] N. B. Krarup skriver 10/12 1821 til Lægen N. C. Møhl: »Hos Hoffmann har jeg været 3 Gange, men da man (hans Kone) ikke bad mig at komme igjen og affordrede mig mit Brev, har jeg ikke seet Manden og bekymrer mig heller ikke stort derom . . .« (Mellem klassiske Filologer 1957 83).

742. Citadellet 4/4 1821. Fra J. H. Hegermann-Lindencrone. NKS 1674,2°.

Daværende Oberst og Kammerherre Johan Heinrich Hegermann-Lindencrone (1765-1849) havde som Chef for det jyske Jægerkorps Bolig i Citadellet. »Gamle fortreffelige Hegermann . . . Offiser af den gamle Skole og gedigen Nordmand« (Breve til P. Hjort I 331, Noten) ægtede 1797 Louise Lindencrone. Abrahams skriver: »Den gamle General var en venlig Mand og en god Vært. Han forsikkrede mig engang paa sin Norsk, at den »schöneste« Lod for en Mand var at være Soldat og Hofmand, og, da han var begge Dele befandt han sig ypperlig« (Meddelelser 160). Samtiden vidner om hans djærve og retliniede Karakter, om hans Hjælpsomhed og

socialer Interesser (Selters Nekrologiske Samlinger II 404-11). Som karakteristisk for hans Adfærd fortælles, at han ved en af sine gamle Soldaters Begravelse, hvis Dyder Præsten ikke fremhævede, blev vred og tog Ordet i Kirken ved Kisten. Som Ikke-Teolog blev han herfor anholdt af Biskop Münter, der skrev: »Min gode General! Er De bleven rent spirantende gal . . .« (Nogle Optegnelser i Arkiv Nr. 5588 B Rk. 4, RA). Om Oehl. sagde han, »at han var en udmærket Digter, men en daarlig L'hombrespiller« (ssts.). Oehl. skrev til Hegermann den i Noter til 224,27-28 nævnte Afskedssang og ledsagede ham til Graven med et Digt (Lieb. XXIII 254-56).

743°. Cop. 13/4 1821. Til J. F. Cotta. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Sender i Dag »Erich und Abel«, »Robinson in England«, »Die Räuberburg«, Program og Rede. Lowzows allerede udkomne Overs. er daarlig, medens Oehl. s. m. Lotz har gjort sig megen Umage med deres, og et daarligt Fortryk skader aldrig et bedre Eftertryk. Stiller et Regnestykke op, hvorefter Cotta, naar Afdragene er betalt, skylder ham 56 Caroliner, som han rigtignok skal dele med Lotz, men han er glad for ved ham at være kommet ind i det tyske Sprog igen og vil nu smedde mens Jernet er varmt, vil oversætte »Stærkodder« og »Fiskeren« og s. m. Lotz Romanen »Hroars Saga«. Han haaber, C. vil trykke disse Arbejder paa de gamle Betingelser, saa han igen kan afdrage noget paa sin Gæld. Saa snart »Stærkodder« er færdig, vover han igen at trække paa ham.

Lowzows . . Overs. er daarlig] Dagen 15/3 1821 bekendtgør: »Af Oehlschlägers skønne Tragoedie Erik und Abel er, foruden den af Lotz i Hamburg anmeldte, ogsaa udkommen en anden tydsk Oversættelse af Hr. Kammerjunker v. Lewetzau i Schleswig«. Anmelderen heraf i Literarisches Conversations-Blatt 17/9 s. A. har allerede en ganske heibergsk Opfattelse af Oehl. som Skuespildigter: »Ob Oehlschläger bei aller Achtung für sein Talent, das dramatische Leben überhaupt wirklich zu gestalten wisse, bezweifelt Referent. Seine Trauerspiele sind grössentheils . . mit einer Tinte geschrieben, alle haben dasselbe Colorit«, ligesom han »verwechselt . . verschiedentlich das Epische mit dem Dramatischen«. Hvad angaar Erich und Abel er Stoffet taknemmeligt for et godt Sørgespil, men et saadant har Oehl. ikke gjort: »Durch Begünstigung des Lyrischen ist der Stoff fast romanzenartig behandelt, und wenn dieses an und für sich schön und rührend genannt werden kann . . so muss man doch erkennen, das es nicht dramatisch zweckmässig ist«; jfr. Grillparzers rigtignok først langt senere trykte Udsagn i Noter til 71,28-72,1. Endelig hævder Rec., at »das Stück ist mit dem dritten Acte zu Ende,

und behufs der Ausgleichung der poetischen Gerechtigkeit, sind die beiden letzten Acte viel zu lang«. Mod denne Bemærkning tager Rec. i Mb. f. g. St. 1822 Lit.-Blatt Nr. 29-30 direkte Afstand, idet han, efter at have fremhævet som mesterlig den sidste Scene af 3. Act, fortsætter: »Die beyden folgenden, obwohl ein Nach der That sind doch ebenso wenig ein hors d'oeuvre, als das Nach der That im Macbeth«. Han afviser v. Lowtzows Overs.: »Es bleibt ihr, nachdem wir das Gedicht vom Dichter selbst erhalten haben, kein anderer Werth übrig, als ein vorangeschickter Auszug aus der dänischen Geschichte, welcher das Verstehen der Vorfabel und einiger geschichtlicher Anspielungen erleichtert«, idet han iøvrigt beklager, Digteren ikke har forudskikket sin egen Overs. en lignende. Han finder Behandlingen af Brodermordet mere rørende end rystende, men vil ikke nægte, at Lauge Gudmundsens Forræderi spænder den dramatiske Konflikt, »obschon derselbe bis zu Abels ziemlich späten Erscheinen meist nur en recit anschaulich wird«. ● *oversætte »Stærkodder«*] se Noten til 176,26-27. ● *og Fiskeren*] se Br. 847° m. Note. ● *s. m. Lotz . . »Hroars Saga«*] se Noten til 163,15.

744°. Cop. 14/4 1821. Til F. A. Brockhaus. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Glæder sig over endelig at have faaet to Eksemplarer af »Aladdin« og »Der kleine Hirtenknabe«. Efter Kontrakten skulde han have haft tolv Frieksemplarer, men tilskriver Beskæringen B.s Vrede, fordi han ikke har oversat »En Reise« og Holberg. Men hvad er Skyld deri. Baggesen har med sin Chikane fordærvet ham Arbejdet med »En Reise«, og kort Tid efter lod Lotz i Hamborg ham vide, at han var begyndt paa en Overs. Rigtignok varede det længe med Revisionen af »Aladdin«, men ifølge Kontrakten skulde Oehl. have 40 Caroliner for andet Oplag, selv om han ikke ændrede et Komma og fik – ganske vist med eget Samtykke – kun 30, trods det store, ofte gentagne, trættende Arbejde. Ogsaa hvad Holberg angaar kan han forsvare sig, thi ved Omstændighedernes Ugunst, kort Tid efter deres Akkord, maatte han som Professor ved Universitetet holde den latinske Tale og skrive det latinske Program, som kostede ham meget Arbejde og Tid. Forelæsninger maatte han ogsaa holde. Men nu er han sin egen Herre, og efter at have overs. »Erik og Abel« er tysk igen blevet ham geläufig. Han vil nu begynde paa Holberg og kommer med et Forslag til Betaling.

Lotz . . var begyndt paa en Overs.] A. E. Boye skriver 24/6 1820 til K. L.

Rahbek, dengang i Hamborg: »Oehlenschläger beder at underrette Lotz, Original-Manden, om, at han vilde med det første sende ham et Expl af Reisen med nogle Strygninger i, som han ønskede iagttagne ved Oversættelsen« (NKS 1457,2°). Allerede i Maanederne Juni-Oktober offentliggjorde Lotz i »Originalien« store Partier af »Briefe in die Heimath«, der samlet udkom hos Boghandler J. F. Hammerich i Altona, dat. 8. Nov. 1820 (Originalien Nr. 135 1820). Overs. blev herhjemme forhandlet af Fr. Brummer (Adr. 14/11 1820). Dagen 29/1 1821 bragte »ordret aftrykt« den meget elskværdige Recension i Zeitung für die elegante Welt.

745. Illerfeld bey Memmingen 28/4 1821. Fra Friedrich v. Lupin. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren dem Herrn Adam von Oehlenschläger p. p. p. in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Fr. v. Lupin (1771-1845) studerede Mineralogi i Ind- og Udland og fik efter forskellige Embeder 1809 Ansættelse i sin Fødestad som bayerisk Overbjergværkskommissær, samtidig med at han helligede sig Landbruget paa sit fædrene Gods Illerfeld. Han medvirkede en Overgang ved »Biographie universelle«, der foranledigede hans egen af Cotta udgivne: »Biographien jetzt lebender, oder erst im Laufe des gegenwärtiges Jahrhundert verstorbenen Personen, welche sich durch Thaten oder Schriften denkwürdig gemacht haben«, hvoraf dog kun eet Bind 1826.

154,15 *beygelegte Anzeige*] eksisterer ikke som Bilag til nærværende Brev, men udsendtes i December 1820 og findes aftrykt i »Allgemeine Zeitung«. Herhjemme gjorde J. K. Høst opmærksom paa Foretagendet i sin Politik og Historie V 1822 174-176.

746°. 2/5 1821. Til Jonas Collin. Udskr.: »S:T: Herr Etatsraad Collin. Ridder etc. etc.«. A. Palsbos Autografsamling.

Beder ham skaffe sig de omtalte 300 Rdlr. og maaske endnu en Gang i denne Sæson spille »Erik og Abel«. Det var vel ogsaa paa Tide, Vekslen til Bentzon blev udstedt.

spille »Erik og Abel«] »Erik og Abel« genopførtes 5/5 og 11/5 1821. ● *Vekslen til Bentzon*] jfr. 140,3-7; Oehl. har sandsynligvis faaet Vekslen prolongeret; se 269,16-270,3.

747. [2/5 1821]. Fra J. F. Cotta. NKS 1674,2°. Dateringen er motiveret ved og Brevet kompletteres med Udtalelse 156,22-26.

748°. 8/5 1821. Til Teaterdirektionen. TA, Indkomne Breve 1821, Nr. 366.

Takker for de 100 Rdlr. i yderligere Forskud paa »Erik og Abel«

og beder om, at hans Tragedie maa blive henlagt foreløbig, da den ved 3. Opførelse paa Grund af Heden kun var ringe besøgt, idet han plæderer for at maatte faa de ham endnu tilkommende Femtedeale af de to første Forestillinger næste Sæson.

3. *Opførelse*] 5/5 1821. • *endnu tilkommende Femtedeale*] Kongen havde 26/8 1820 approberet, at Direktionen kunde tilstaa Forfatteren »for et Originalstykke, der udholdt fem Forestillinger, en femte Deel af hver Aftens Indtægt . . . dog saa, at det i Overeenstemmelse med de ældre kongelige Anordninger, maatte staae Direktionen som hidtil frit, istæden for ovennævnte Honorar, at udbetale den, i den kongel: allernaadigste Resolution af 20 Febr: 1813, bestemte Summa af 400^{rbd} rede Sølv« (TA, kgl. Res. 1818-22, Nr. 31). Efter den allerede anlagte Plan for Repertoiret blev »Erik og Abel« 4. Gang opført 11/5, medens 5. Forestilling blev udskudt til Sept. i Sæsonen 1821-22.

749. Cop. 15/5 1821. Til J. F. Cotta. Cotta-Archiv (Fot. KB).

156,9 *Ihre Protestation*] Br. 747. • 156,12 *diese Genemigung hatte ich ja*] Br. 732°. • 156,22-26 *Briefe vom 2. Mai 1821 . . .*] Citat af det molesterede Br. 747. • 156,25-157,7 *weil uns schon ein Verleger zuvorgekommen . . .*] se Br. 743 m. Note og Cottas Replik 160,20-27.

157,9 *armen blinden Lootz*] Georg Lotz (1784-1844) var født i Hamborg, kom i Handelslære i Marseille, siden som Agent til Leipzig og 1813 til Berlin. Under Koalitionskrigene mistede han en stor Del af sin Formue og flyttede 1815 til sin Fødeby, hvor han Juni 1817 begyndte at udgive et belletristisk Tidsskrift »Originalien«, støttet af den i Noten til 278,7 nævnte F. G. Zimmermann og sin Kone. Samtidig skrev han Romaner og Noveller og virkede som Oversætter trods en allerede 1814 begyndende Øjensygdом, der udviklede sig med Aarene til total Blindhed, hvortil kom en Rygmarvslidelse og deraf følgende Lammelser. Under Indsendt bragte Dagen 27/3 1820 Aug. Klingemanns lille Portræt af Georg Lotz i Anledning af hans tyske Overs. i »Originalien« af Rahbeks Breve til Nyerup, og hvori det hedder, at siden han blev blind, »opofrer han sig til Studeringerne og den tydske Litteratur, og mange Venner have indgaaet en Forbindelse med ham til dette Øiemed. Midt imellem dem, og ved Siden af en venlig Hustrue bærer han sin Skiebne taaligen, og med den Vises sande Rolighed«.

158,13-14 *Göthes Herders und Schillers Freund*] Venskabet med Schiller var af største Betydning for begge. Schiller blev lettet for sine økonomiske Sorger, og som Redaktør af »Die Horen« kom hans Forlægger i Forbindelse med Herder og Goethe især, med Fichte, Alexander v. Humboldt, Schelling, Jean Paul osv. osv. Cottas Brevvekslinger giver et rigeligt Materiale til, hvad hans Person og hans Foretagender betød for det

kommende Tysklands Vækst i alle Henseender. • 158,25 *Starkother*] se 176,25-26 m. Note.

159,10-13 *Antworten Sie mir . . .*] jfr. 160,30-161,1. • 159,18-19 *mit dem . . . herrlichen Wangenstein Rheinwein tranken*] se B II 96,26-97,5 m. Noter.

750°. Cop. 19/5 1821. Til F. A. Brockhaus. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Glæder sig over de er enige og vil i næste Uge begynde at overs. Holberg. Han har talt med Brummer, som er villig til paa B.s Vegne at betale Honoraret for 1.ste Bd., naar han faar et Par Linier fra B. som Autorisation. Deichmann, som p. T. er i Lpz., hvor B. kan forhandle med ham, kunde saa betale for Bd. 2 osv. Oehl. vil helst gøre Overs. i eet Stræk, men B. har maaske en anden Plan. Angaaende Frieksemplarer giver han gerne Afkald paa Halvparten for iøvrigt at komplettere med andre af B.s Forlagsartikler; ønsker saaledes meget gerne B.s Konversationsleksikon.

ønsker saaledes meget gerne B.s Konversationsleksikon] her er Tale om 5. Udgave (1818-20) af det allerede i Amsterdam anlagte Conversations-Lexicon, som skulde blive Forlagets vigtigste Artikel.

751. Stuttgart 26/5 1821. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »S. Wohlbeorn Herrn Professor Oehlenschläger. Copenhagen. Bredgaden 190«. NKS. 1674,2^o.

159,27-28 *Ihrem werthen v. 15 - zu ersehen*] Br. 749.

160,16-17 *mit der Reede ein kl. Opfer bringe*] den i Noten til Br. 729° nævnte Tale ved Reformationsfesten. • 160,30-161,1 *Hroars Sage und der Fischer . . . mir senden*] Overs. af »Hroars Saga« blev afsendt 18. Aug. 1821 (176,27-28). Om »Der Fischer« se Br. 847° m. Note.

752°. Stuttgart 1/6 1821. Fra J. F. Cottasche Buchhandlung. Udskr.: »Sr Wohlgebohrn Herrn Professor Oehlenschläger. Copenhagen«. NKS 1674,2^o.

Om Oehl.s Boggæld.

753. 2/6 1821. Fra J. N. B. Abrahamson. Udskr.: »S. T. Herr Professor Øhlenschläger Ridder«. NKS 1674,2^o.

Blandt sine mange Gøremaal var daværende Kaptajn i Generaladjutantstaben, Kammerjunker Joseph Abrahamson (K₂ 226: 322,12-13) Direktør for Det kgl. Stenrykkeri 1820 ff. med Officeren og Litografen N. B. Krossing som teknisk Leder, hvis Ansøgning om yderligere Understøttelse til Studiet af den litografiske Kunst i Udlandet var bilagt en interes-

seret Udtalelse om Faget af Abrahamson (Fonden ad usus publicos 29/9 1822 RA; jfr. Litografiens Historie i Danmark I 1922 48).

162,3-5 *En vis Walter har tegnet Deres Portrait paa Steen . . .*] Johann Ernst Christian Walter (1799-1860), f. i Ratzeburg i Lauenburg, kom 1817 støttet af den kgl. Kasse paa Akademiets Malerskole, men helligede sig snart Radernaalen og udmærkede sig siden især som naturhistorisk Tegner og Stikker (Kbhs.-Posten 7/12 1827, 11/12 s. A.; jfr. Jørgen Sthyr: Dansk Grafik 1800-1910 1949 62). Conversationsblad 23/8 1825 bemærker: »Kobberstikker Walter, der selv, uden nogen Anviisning eller Veiledning, har dannet sig til sin vanskelige Kunst, udgav allerede i Aaret 1821 nogle Portraiter i Steentryk af Hr. Professor Ridder Oehlenschläeger og afdøde Vinzenzo Galeotti . . .«. Avertering om Salg dengang deraf er ikke fundet. Ssts. bemærkes 6/1 1826: »I forrige Uge udkom: Afbildninger af »Søndermarken« af Kobberstikker Walther, med et skjønt Digt af Hr. Professor Ridder Oehlenschläger [Lieb. XX 188-94]. Denne ret vakkre Samling indeholder 9 forskjellige Situationer . . . og er i det Hele særdeles elegant udstyret. Af Subskriptionslisten seer man med Fornøielse, at den flittige unge Kunstner har nydt vort høie Hofs gavmilde Understøttelse . . .«. • 162,6 *Synderen er nok meget fattig*] herom ved Thomas Overskou bl.a. at fortælle (Af mit Liv og min Tid II 1916 53 ff.).

754° Lpz. 5/6 1821. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Herrn Professor A. Oehlenschläger Wohlgeboren Copenhagen Bredgaden 190«. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Har med Fornøjelse erfaret, at Oehl. er begyndt at oversætte Holberg, og at han snart vil sende Ms. Angaaende Honoraret ser han gerne, Oehl. holder sig til Brummer, som saa kan ordne sig med sin herværende Kommissionær. Han ønsker Oversættelsen fremmet mest muligt, indvilliger i Oehl.s Forslag om Frieksemplarer og har i forrige Uge via Deichmann sendt ham det ønskede Konversationsleksikon.

755. Frankfurth am Main 2/7 [1821]. Fra C. Hauch. NKS 1674,2^o.

C. Hauch havde 23/11 1820 søgt Fonden ad usus publicos om en Rejseunderstøttelse »i det mindste paa tvende Aar, for fremdeles at uddanne mig til som Videnskabsmand engang at kunne tiene mit Fædreland« (Fonden ad usus publicos, Journalsager 1820 Nr. 707), men Fonden saa sig i sin Indstilling 4/2 1821 ikke i Stand til at paatage sig yderligere Forpligtelser og undlod at anbefale nye Supplikanter, »endskjøndt der iblandt dem findes adskillige udmærkede unge Mænd« (ssts. kgl. Res. 6/3 1821). Hauch forsvarede 16/1 1821 sin Disputats om Bevægelsesor-

ganerne i de højere Dyreklasser og indgav 6/4 s. A. en Ansøgning til Kongen om at maatte ansættes som Lektor ved den paatænkte Højskole i Sorø og samtidig om et Rejselegat for yderligere at dygtiggøre sig (Kabinettsarkivet, Bilag til Memorial-Protokol 1821 Nr. 472). Kongen forlangte Betænkning af Universitetsdirektionen, der anbefalede Hauch til en Understøttelse paa 400 Rdlr. rede Sølv aarlig i to Aar til paa en Udenlandsrejse at udvide sine Kundskaber i de naturvidenskabelige Fag for derefter at ansættes som Lærer heri ved Sorø Akademi – og dette bifaldt Kongen 22/5 (Univ.dir.s Arkiv, Forestillinger Nr. 782 og 10/5 1821, RA). Hauch søgte samtidigt det Thottske Legat, og da der ikke var indkommet andre kvalificerede Ansøgere til dets to Portioner af 100 Rdlr. Sølv aarlig, og da Supplikanten forgæves havde søgt Fonden ad usus publicos, blev begge Portioner tilstaaet ham i de 3 Aar Stipendiet kunde nydes (Acta consistorii 18/7 1821, RA). Dertil forsynet med Anbefalingskrivelser til Ambassaderne i Tyskland, Frankrig og Italien (Dpt. f. u. A. Alm. Korr. – S Lit. R. Rekommandationsbreve II 1806-24) tiltraadte Hauch sin Udenlandsrejse 16/6 1821 ifølge en Dagbogsnotits af C. Molbech (NKS 439,8°).

163,12-14 *Lotts . . opgiver . . og den øvrige Deel af Holberg*] at Georg Lotz havde engageret sig i en Overs. af Holberg, er ikke Udg. bekendt. ● 163,15 9 *Ark . . oversat af Hroars Saga*] i Forordet til »König Hroar in Leire« skriver Oehl.: »Von gegenwärtiger Erzählung hat Lotz die Prosa übersetzt, der Verfasser selbst die Gedichte«. ● 163,20-22 *da De allerede var færdig med en stor Deel af Oversættelsen*] nemlig af Holberg, se Noten til 107,5-9. ● 163,24-25 *at hans Navn ei kom til at staae foran paa Tittelbladet af Erik og Abel fandt han sig*] i Originalien 11/12 1820 findes følgende: »Anzeige. Von meinem neuesten Trauerspiel Erich und Abel wird in der Cotta'schen Verlagsbuchhandlung in Tübingen eine von mir im freundschaftlichen Verein mit Herrn Georg Lotz in Hamburg besorgte deutsche metrische Uebertragung erscheinen. Copenhagen im December. A. Oehlenschläger«.

164,8-9 *at han hiertelig foragtede Baggesens Angreb*] om Baggesens tidligere Forbindelse med Lotz se Noten til 93,7-8. I en Note til Baggesens tyske Digt »Die Muse zum Dichter« i Originalien 5/10 1818 (Nr. 119) havde Lotz dengang skrevet: »Die Redaktion hat das Vergnügen, ihren Lesern diesen in Deutschland und Dänemark gleich hoch geehrten Dichter als künftigen Mitarbeiter an diesen Blättern einzuführen, und zugleich die Hoffnung mitzutheilen, bald in einer deutschen Ueberetzung, vom Verfasser selbst verfasst, seine letzten geistreichen Aufsätze über Adam Oehlenschlägers neueste Schriften vorlegen zu können«. Aug. Baggesen skrev 17/1 1819 til sin Broder: »Mit dem Herausgeber G. Lotz in Hamburg steht Vater . . in Verbindung. – Es ist ein rechtschaffener Mann« (NKS 2340,4°). ● 164,14 *Hans Kone*] Georg Lotz ægtede 1812 Sophie

Töpfer (d. 1868), Søster til Forfatteren og Skuespilleren Karl Töpfer (d. 1871). Castelli, der besøgte Lotz 1839, skriver: »Diese gute kleine Frau ist eigentlich die materielle Redaktrice, der Mann der geistige Redakteur. Sie liest ihm alles vor und schreibt alles, was er ihr in die Feder diktiert. Sie hat ihm zu Liebe Französisch und Englisch gelernt, damit sie ihm auch in diesen Sprachen vorlesen kann. So ein gutes liebes Wesen muss für ihren blinden Mann wohl auch ein Engel an Schönheit sein« (Memoiren II 1914 182). »Das Dänische soll er sogar als Blinder durch ihre Vermittlung und mit ihr zusammen gelernt haben«, siger hans Biograf Hermann Blumenthal, der citerer en Udtalelse om hende af Ludwig Brunier: »Eine kleine lebhaftige Frau mit funkelnden braunen Augen – fast zu leuchtend für das runzelvolle Gesicht« (Georg Lotz 1934 XIX). • 164,18 *Bockelman*] om ham K₂ 200: 253,10. B. omtaler hverken Hauchs Besøg i sine Relationer til eller i sin private Korrespondance med Niels Rosenkrantz. • 164,19 *Pertes*] K₂ 190: 236,7. • 164,20 *Wilmanns*] K₂ 214: 290,28. • 164,23 *Voigt*] K₂ 192: 237,5. • 164,28-29 *Prof Lehmann, til hvem Ørsted havde rekommandert mig*] om Martin Lehmann og H. C. Ørsted se K 95: 89,20. Ørsted traf ham paa sin Udenlandsrejse i Rendsborg (Breve fra og til H. C. Ørsted II 30).

165,9 *ganske à la Twastle*] den skvadronerende, smaaborgerligt ræsonnerende og beregnende Hosekræmmer i »Robinson i England«. • 165,15 *en Søn af en Doktor Kofod*] senere Sognepræst Peder Koefoed (1806-67), Søn af Stiftsfysikus i Aalborg, Etatsraad Jens Koefoed, hvis Død 18/6 1821 hans ældre Sønner H. C. Koefoed og C. C. Koefoed paa egne og Søkendes Vegne bekendtgør i Aalborg Stiftstidend: 20/6. • 165,21-22 *ingen Hattemagersvend*] jfr. »Gert Westphaler«, Sc. 8.

756. Åmål 12/7 1821. Fra John Engström. NKS 1674,2°. Udskr.: »Professorn och Riddaren m. m. Högädle Herr Adam Oehlenschläger i Köpenhamn«.

John Engström (1794-1870), medicinsk Kandidat fra Lund 1816, Dr. med. 1818, var Bataljonslæge 1818-25 ved Värmlands Regiment, men opgav Medicinen af Interesse for Landhusholdning, særlig Skovvæsen og gjorde sig efterhaanden berygtet under Navn af »Trädoktorn« paa Grund af sin skrupeløse Mani for at anlægge Savværker. Samtidig viser han i sine nu aldeles glemte poetiske Arbejder en sværmende og utøjlet Fantasi, men ingen kunstnerisk Evne, medens et Par Nøgleromaner om hans Processer og flere Rejseskildringer ved deres Sæde- og Milieuskildringer stadig interesserer. E. grundlagde 1841 den endnu eksisterende Kalmar-Avis »Barometern«, hvori han fortsat dyrkede sin Trang til Uafhængighed og sin Procedurelyst.

168,14-15 *de angenäma stunder jag tillbragte i Professorns sällskap*] Dagen 12/2 1821 nævner bl. ankomne Rejsende til Kbh. 9/2 »Doctor Med. Engström

f. Calmar« og 6/4 s.A. bl. afrejste 4/4 »Doctor Med. Engström t. Landscrona«. • 168,24 *Retzius i Lund*] Nils Johan Retzius (1786-1844) havde en Boglade i Lund o. 1810-27 (J. A. Bonnier: Svenska bokhandlare I 1920 217). • 168,26 *ej ännu erhållit någon ersättning af Bruzelius*] Emanuel Bruzelius (1786-1832) aabnede 1809 i Uppsala en Boghandel og et Par Aar efter et Trykkeri. Han var en idérig og foretagsom Mand med Sans for Reklame og kunde snart af sit Lager tilbyde baade inden- og udenlandsk Litteratur, ligesom han rundt om i Landet aabnede en Række Filialer og oprettede Tidsskriftslæsekredse. Ogsaa i Norge søgte han at vinde Indpas. Christiania Intelligentssedler 11/8 1820 indeholder saaledes et Avertissement om Eftersyn i Hjelms Boglade af hans Forlagsartikler. Hans største Foretagende og eneste Succes var »Bibliothek der deutschen Classiker« (1811-21) i 76 Bind, som fik stor Betydning for Kendskabet til tysk Litteratur i Sverige og Rusland, og hvorpaa han tjente gode Penge, men forbyggede sig paa en Ejendom i Uppsala og kom snart i økonomisk Uføre. J. L. Beeken taler iøvrigt om hans daarlige Eftertryk (Reise i Sverrig 1820 325 f.). Via Forfatteren og Kritikeren Wilhelm Frederik Palmblad (1788-1852), Boghandler selv og den svenske Romantiks Organisator, var Bruzelius kommet i Forbindelse med Brockhaus, af hvis Conversations-Lexikon han solgte Partier. Men Brockhaus klagede snart over Bruzelius' daarlige Afregning, hvoraf Palmblad havde meget Besvær (Samleren N. F. V 1924 26 ff.; se ogsaa Br. 813°). Bruzelius udgav 1818-20 og 1822 nogle nette »Kalender för Damer«, hvori Ludvig Borgström (1788-1862), Provisor paa Apoteket i Karlstad, oversatte »Aladdin« og »Den lille Hyrdedreng«, ligesom Bruzelius i 1817 havde trykt hans Overs. af »Hakon Jarl«. Se iøvrigt J. A. Bonnier: Svenska bokhandlare II 1935 570 ff. Iflg. Br. 813° var Bruzelius Oehl. 235 Rdlr. skyldig, hvoraf det ved Bernh. v. Beskows Medvirken efter 10 Aars Forløb lykkedes Digteren at faa en Del. Se videre Br. 922 og Oehl. til Beskow 8/2, 17/2, 28/3, 31/7, 22/11 1832; 10/2, 21/3, 3/7 og 25/7 1833 (Nobelbibl., Sthlm; Fot. KB).

169,5-7 *reglor för Dramatiska Poesian*. .] Engström, der i Vintersemestret 1820-21 havde hørt Oehl. tale om Elskovsdramaets Karakter og Natur, var paa denne Tid optaget af sine »Nordiska Dikter«, forlagt 1822 af Bruzelius, og som bl.a. indeholder »Scener ur Sorgspelet Hjalmar och Ingeborg«. Oehl.s Svar har E. utvivlsomt først kunnet studere i »Prometheus«, hvori Digteren meddelte sine æstetiske Refleksioner.

757°. 25/7 1821. Til F. C. Dankwart. Udskr: »Herrn Secretair Dankwart«. Abrahams'ske Autografs., 4°.

Sender ham sin tyske Overs. af »Barselstuen« til Gennemsyn. Spies, Edv. Kirstein og Höpp har hjulpet ham med de andre

Stykker, og saa snart »Barselstuen« er gennemset, vil 1. Bd. være færdigt, og han kan hente sit Honorar hos Brummer.

Spies] den i Noten til 65,8-9 nævnte Deputerede i Tyske Kancelli, Joakim Ove Frederik Spies, var meget værdsat i kbh.ske Kredse (se M. Reinhardt I 102). Han blev Dec. 1821 Kansler ved den slesvigske Overret paa Gottorp, »en stor Lykke for en saa ung, skjønt duelig Mand«, skriver A. C. Gierlew til Irgens-Berg Marts 1822 (Ludvig Daa 107). Oehl. nævner ham som Deltager i Rejsen til Ramløsa Sommeren 1819 (Er. IV 71). ● *Edu. Kirstein*] »Eduard Kirstein, der [1821] gik til Bordeaux, hvor han blev Chef for det gamle og store Handelshus Schröder, Schyler & Co. og i en lang Række Aar fungerede som dansk Konsul« (»Nøjsomhed« 1922 30). ● *Höpp*] daværende Deputeret i Tyske Kancelli, senere Geheimekonferensraad Johan Paul Höpp (1782-1847). ● *Honorar hos Brummer*] 26/7 1821 fik Oehl. fra Brummer en Anvisning paa 300 Rdlr. Sedler for Holberg-Overs. 1. Bd. (NKS 1674,2°, IX).

758. [Paris] 13/8 1821. Fra C. Hauch. NKS 1674,2°.

169,23-26 i samme Situation, som *Jeppe paa Bierget* . .] 2. Akt, Sc. 1.

170,14-15 *Jeg boede hidtil lidt langt fra jardin des plantes*] se Minder II 17. 170,17-18 *flytter jeg til rue dauphine* . .] ssts. II 31. Hauch blev der Resten af sit Pariserophold. Han skriver udat. [2: Jan. 1822] til Lægen Carl Otto, dengang i England, at Værten var kommet til ham under hans Sygdom (herom 181, 22-24 og 201,20-21) og meget generøst havde tilbudt ham at vente med sin Betaling og at laane ham Penge, hvis det blev nødvendigt, hvorfor »jeg gjorde mig i Stilhed det Løfte, ei at forlade hans Hotel, saalænge jeg bliver i Paris« (NBD). ● 170,20 *Cuvier*] om sin Glæde over Bekendtskabet med den store Zoolog se Minder II 22 ff., se videre 189,18-23 m. Noter. I Cuviers Efterladenskaber findes fra C. H. Pfaff (K₂ 185; 224,12-13) en Introduktionsskrivelse for Hauch, dat. Kiel 20/6 1821 (Catalogue des Manuscrits de Fonds Cuvier 1908 79).

171,24-25 *en behagelig dessert ovenpaa af Moliere*] C. Hauch omtaler meget charmeret Mlle Mars som Elmire i Tartuffe (Minder II 30). ● 171,25-26 *I théâtre des variétés gaar jeg usigelig gjerne*] visær naar de to store Skuespillere Brunet [K₂ 228: 329,8 og 12] og Potier [K₂ 268: 47,30] traadte frem paa Scenen« (Minder II 30).

172,12-13 *mit Brev fra Frankfurt*] Br. 755. ● 172,25-27 *give en Beskrivelse . . som Molbek over Paris* . .] Beskyldningen mod Molbech for at læse sig til sine Rejsebøger behandler M. Borup: Chr. Molbech 172 ff.. Baade N. C. L. Abrahams (Meddelelser 110 f.), og Carl Otto (Af mit Liv, min Tid . . 154 f.) omtaler samtidigt Molbechs Angst for uforudsete og ubehagelige Hændelser. Molbech havde sat Pris paa C. Hauch. Han bemærker 14/1 1816: »var om Eftermiddagen hos Hauch og hørte med megen Interesse

hans Digt Phantasiens Magt. Jeg lover mig af ham meget baade i Philosophie og Poesie« (NKS 439,8°), og efter at have omtalt Grovheden i »Castor og Pollux« (K₂ 205: 269,23-25) fortsætter Molbech til R. E. Bruun: »Jeg holder ellers meget af Hauch for hans rene og virkelig poetiske Natur, og for hans elskværdige indvortes Beskedenhed, der slet ikke undertrykkes ved den diærve Frihed, hvormed han siger sin Mening« (NKS 3523,4°). Hauchs Udfald mod Molbech skyldes sikkert dennes ændrede Holdning over for Oehl., som den havde givet sig til Kende i hans Replik til Nic. Fогtmann, hvorom i Noten til Br. 725.

176,1-2 *Cotta og Wangeheim var i Frankfurt*] se K₂ 292: 118,14-22. • 176,4-6 *Prof. Rheinhard beder jeg meget at hilse . . . Subskriptionen paa den Bog han ønskede, er . . . sluttet*] Hauch skriver 13/2 1822 til Johannes Reinhardt: »men efter hvad Cuvier selv har sagt mig, var det maaske muligt endnu at faae et Exemplar [af Cuviers Recherches sur les Ossements fossiles des Quadrupèdes 1821 ff.] Om 14 Dage udkommer de 2 første Dele paa engang, kan jeg da faae dem, skal jeg saasnart muligt besørge Dem det tilsendt« (Zoologisk Museum). • 176,6-9 *Hofraad Oken . . .*] Naturforskeren og Filosoffen Lorenz Oken (1779-1851) havde paadraget sig Weimar Regeringens Vrede paa Grund af sine polemiske Udfald i Tidsskriftet Isis og blev afsat fra sit Embede som Professor i Jena. Se: Oken: Isis 1818 739 ff.; »Ueber Okens Urtheil von Oken« ssts. 748 ff. og herhjemme Skild. 24/7 1819. Om Oken i Jena 1819 fortæller Carl Otto efter at have omtalt Stedets ubehagelige Værtshus: »Dog! Reisen did lønnede sig alt ved Bekjendtskabet med den berømte geniale Oken, til hvem vi havde Anbefaling fra Wiedemann (K₂ 182: 223,12-13) i Kiel. Han modtog os [Doktorerne Otto og Hoppe] med den mest forekommende Artighed, indbød os til sig, og vilde endog vandre omkring med os for at see Omegnen. Det er en lille Mand med et godt, aandrigt, skjøndt lidt forvirret Udseende; han er ligesaa afgjort i Ord og Samtale, som han er det i sine Værker og besidder en uhyre Kundskab i Litteraturen; selv den ubetydeligste Bog vidste han Titelen paa« (Nye Hygæa II 1823 37f.). Oken opholdt sig fra Sommeren 1819 til Slutningen af 1821 i Paris for over Basel og Leipzig en Tid lang atter at slaa sig ned i Jena, hvor han i »Isis« siden ikke mere publicerede politiske Artikler. C. Hauch skrev 13/2 1822 til Johannes Reinhardt: »Oken . . . har været her for et Par Maaneder siden . . . Da han hver Dag, mens han var her kom i jardin des plantes, saa var det mig let at gjøre hans Bekjendtskab. Han er meget beskeden, naar man taler med ham, naar han imidlertid har sadt sig en Mening i Hovedet saa forlader han den vanskelig, om saa det modsatte lader sig klart bevise« (Zoologisk Museum; jfr. Minder II 25). • 176,10-11 *Mr Oreillard . . .*] Charles-Leopold Laurillard (1783-1853). • 176,12 *mine slette Øine*] siden skrev Hauch:»Jeg brugte dengang ikke Brillen, uden naar jeg saa Kunstsam-

linger eller var paa Komædie« (Minder II 32). • 176,13 *hilse Prof Ørsted*] om Hauchs første Bekendtskab med H. C. Ørsted se Minder I 223 ff., om hans Studium af Fysikken før han kastede sig over Zoologien søsts. 304 f. Ørsted havde paa Hauchs Anmodning 3/11 1820 indvilliget i at eksaminere ham i Fysik og Kemi til den mundtlige Magisterkonferens (Univ. Arkiv. Det filosofiske Fakultets Dekanatspapirer, RA). • 176,15 *hans Navn her er i stor Anseelse*] i en Række, kun delvis trykte, Breve fra Paris 25/1-25/4 1823 fortæller H. C. Ørsted sin Kone om sin Færden i den derværende lærde Verden (Breve fra og til H. C. Ørsted II 48-67). Cuvier fandt han meget høflig og umaadelig fornem og havde mere Glæde af sit Bekendtskab med Matematikeren Laplace, som han sammenstiller med Goethe (H. C. Ørsted til Birgitte Ø. 7/2 1823, Ørsted 1-2, 2°, 10). J. C. Falsen fortæller 8/3 1823 Prins Christian Frederik: »Professor Ørsted . . vinder alle Menneskers Bifald. Jeg havde ført ham sammen forleden Dag med Heiberg, Malthe Brun, Seidelin og flere Danske, og da min Professor havde faaet et lidet Glas Viin over Tørsten, tog han fat paa de 2de Politiker og holdt, paa sin Mathematisk, et Huus med dem, saa Gud sig forbarme. Jeg har aldrig hørt ham saa veltalende og saa interessant« (Kongehusets Arkiv, RA). • 176,16 *Møller*] om Hauchs Bekendtskab og Forhold til Poul Møller se 249,3-22 m. Noter.

759°. Leipzig 15/8 1821. Fra Gerhard Fleischer. Udskr.: »Sr. Wohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Til sin Almanak »Minerva«, der sikkert vil være Oehl. fordelagtig bekendt, ønskede han meget gerne et Bidrag, helst og snarest en Fortælling af et passende Omfang til Aarg. 1823, der allerede er under Forberedelse. Om kort Tid kommer Aarg. 1822, som vil blive Oehl. tilsendt.

Gerhard Fleischer (1769-1849) af den ansete Boghandler-Familie, først i Frankfurt a/M senere i Leipzig, udgav 1809-33 en ærgerrig, meget udbredt og smukt udstyret Almanak »Minerva«, omtalt i Maria Lanckorońska og Arthur Rümmer: *Gesch. d. deutschen Taschenbücher* 1954 83 f. Oehl. imødekom ikke nærværende Opfordring, men Forlæggerens Nevø, Friedrich Fleischer (1794-1863) kunde i »Minerva« 1831 publicere »Carl der Grosse« (se Breve fra Fr. Fleischer til Oehl. 13/11, 29/12 1829 og 25/1 1830 i NKS 1674,2°).

760. Cop. 21/8 1821. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr. Hochwohlgebohren Herrn Geheimhofrath Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

176,21-22 *echtfreundschaftlichen Briefe*] Br. 751. • 176,26-27 *Starkother*] udkom Michaeler-Messe 1821 (Dagen 10/12 1821). Recensenten i Mb. f. g. St. Lit.-Bl. 5/3 1822 mener, at Oehl. har behandlet sit fortræffelige Stof mere som et dramatisk Epos i Stil med Fouqué's Heldenspiele, som Oehl. langt overgaar, end som en Tragedie, men at hans poetiske Kræfter altid fortryller, hvorfor han ogsaa har Krav paa at blive gjort opmærksom paa sine utyske Vendinger. • 176,28 *Hroars Saga*] se Noten til 163,15.

177,3 60 *Carolinen schicken*] jfr. 181,6-7. • 177,10-15 *einen ordentlichen grösseren Roman zu schreiben*] Nik. Fogtmann fortæller, at Oehl. skrev »Øen i Sydhavet«, fordi Prof. Jens Møller havde sagt, han ikke kunne skrive en Roman, hvortil P. Hjort siden bemærker, at Oehl. skrev den, »fordi han længe havde følt Trang til at udvide sig, at få rigtig Luft, af samme Grund, som han omgjorde Planen til Hroars Saga: for at slippe engang for det tragiske Harnisk . . .« (Brev til P. Hjort II 158, Noten; jfr. Vilh. Andersen II 166 ff.). Liunges Literatur- og Theaterblad meddeler 30/8 1822: »Oehlen-schläger arbejder nu paa en Roman, som han skriver paa Tydsk og som vil komme til at udgjøre fire Bind. Det første Bind er næsten færdigt til Trykken. - Paa samme Tid, som denne Roman udkommer i Tydskland, kan man fra Forfatterens Haand vente at see en dansk Oversættelse af den«. Oehl. siger selv senere, at da han atter fik Lyst til at skrive noget originalt paa tysk, som ikke var sket siden »Correggio«, bearbejdede han aldeles frit sin gamle Yndlingsbog »Albertus Julius«, som han som Barn og ung havde lagt mere i, end han som ældre kunde finde. »Das bewog mich, zu diesen lieben Jugendbildern zurück zu kehren, um selbst auszumalen und darzustellen, was ich früher dabei gehahnet und geträumt hatte, ehe ich im Stande war, es mir selber klar zu machen, und Andern in Form und Kunst mitzuthemen« (Die Inseln im Südmeere. 1. Theil IV). »Æmnet gav mig Anledning til at skildre en Mængde Charakterer; til at opfinde poetiske Begivenheder, og til at bringe dem i naturlig Forbindelse. Man maa ikke betragte Øen i Sydhavet som en enkelt Roman, men som en Cyclus af Fortællinger; ikke i en løs Forbindelse (som i Tusind og een Nat og i Boccaccios Decameron), men i en indbyrdes poetisk Sammenhæng, og i en Foreningspunkt af fælleds Interesse« (Er. IV 24). Sven-Aage Jørgensen har analyseret Forholdet mellem »Die Insel im Südmeere« og Schnabels Roman i Nerthus 2. Heft 1969 131-50. Cotta gav sit Tilsagn 181,8-11. Om Sagens videre Forløb se Br. 767°, 779°, 783°, 787°, 792°, 801°, 803°, 819°, 823°, 831°, 840°, 844°, 847°, 853°, 861°, 864°, 875°. Juni 1826 publicerede Cotta de to første Bind, som Anmelderen i Blätter für literarische Unterhaltung 3.-4. Juli s. A. uden Sans for Romanens Hjertelighed og Poesi og overseende eller fordømmende Digterens egne Opfindelser først og fremmest anholder for Mangel paa historisk Atmosfære trods Forfatterens udtalte Hensigt at modstille

forskellige Tider: »Mag das Shakspearisch sein, – angenehm und ergötzlich für den Leser ist es nicht«. Han indrømmer Forfatteren enkelte rørende Scener og en Række Kernesprog, men fordømmer iøvrigt »Die Insel« som snakkesalig og bred, fuld af Trivialiteter, »die weder Cervantes's, noch Shakespeare's Geist athmen«, for endelig i flere Spalter at opregne Digterens groveste Forsyndelser. Anmelderen mente sig i særlig Grad skikket til at recensere Oehl.s Roman, da han meget gentilt indrømmer, at han som ung selv forsøgte sig med en Insel Felsenburg, som et Leipziger Forlag kasserede, og som blev et kærkomment Udgangspunkt for Oehl.s utrykte Antikritik (NKS 2752,4°, VIII). Meget opbragt imødegaar Digteren her Rec.s Paastand om Litzmann og Trautmann som daarlige Kopier af Jean Paul og hans Fordring paa historisk Costume, som Oehl. med Støtte i Tiecks »Dramaturgische Blätter« søger at aflive. Han modstiller denne Recension F. G. Zimmermanns i Hamburger-Bladet »Die Bien«, som med enkelte Invendinger meget positivt havde opfattet Romanen i Oehl.s Aand, og som blev gengivet i Nyt Aftenblad 8/7 1826. Paa samme Tid offentliggjorde Mb. f. g. St. Lit.-Bl. 14/7 s. A. en ligeledes meget venlig Anmeldelse, som indledningsvis giver et Indtryk af de mange Elementer, hvoraf Romanen bestaar: »Wir finden historische Charaktergemälde wie bey Walter Scott, didaktische Ausschweifungen wie in Tiecks Novellen, humoristische wie bey Jean Paul, etwas Grauenhaftes wie bey Hoffmann, eine Ruhe, Klarheit und Milde der Darstellung wie in Goethe's Wilhelm Meister oder Novalis Ofterdingen, und sentimentale Schwärmerey wie in der Insel Felsenburg, die dem Ganzen zu Grunde gelegt ist . . .«. Forkortet blev denne Anmeldelse bragt i Kjøbenhavns-Posten 7/4 1827, som meget venligt unnlader at anføre den tyske Rec.s Slutningsbemærkning: »Bey so vielen Vorzügen ist es mir aber doch zuweilen vorgekommen, als ob der sogenannte deus ex machina, der hilfreiche Zufall, allzuoft zu gelegener Zeit von Himmel herabgefallen wäre«. Hele Romanen blev endelig i Mb. f. g. St., Lit.-Bl. Nr. 101 af 19/12 1826 med stor Velvilje anmeldt af Böttiger, som slutter: »Auch dieser Roman hat seine Unwahrscheinlichkeiten und schwachen Seiten. Möge die Kritik ihr strenges Richteramt noch weiter verwalten. Aber der gebildete Kreis des deutschen Volks ist durch diess Erzeugniß eines Dänen wirklich reicher geworden!«. Denne Anmeldelse blev af C.[hristian] W.[ilster] gengivet i Kjøbenhavns-Posten 23/1 1827. Endelig fik Rec. i Blätter für literarische Unterhaltung i Anledning af Bd. 3 og 4 yderligere Lejlighed til at undre sig over Oehl.s Fabuleren (Beilage Nr. 3 af 30/3 1827). C. Hauch fandt det 21/5 1837 i et Brev til A. E. Boye, efter at have omtalt »Tiberius«' uvillige Modtagelse i Tyskland, medens »Vilhelm Zabern« roses fra alle Kanter, værd at bemærke: »[Wolfgang] Menzel erklærer ogsaa Oehlenschlägers Roman, der her [i Danmark] bedømmes saa haardt og

ubilligt, for Digterens bedste Værk; saa ulige Skiebne have Forfatterne i de forskellige Lande« (NKS 1458,2°).

761. 24/8 1821. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV.

178,2 *Jeg har med Moie giennemlæst Friskyttten*] Friedrich Kind (K₂ 405:305,3) havde efter et hastigt stiftet hjerteligt Bekendtskab med Carl Maria v. Weber i Apels Gespensterbuch fundet et Stof og i Løbet af en halv Snes Dage lavet en Libretto, som indeholdt alle de Ingredienser, Komponisten behøvede. At Teksten var middelmaadig, dokumenterede bl. a. en længere Recension i Mb. f. g. St. Maj 1822, overs. og bearbejdet herhjemme i Liunges Literatur- og Theaterblad 21/6, 28/6, 5/7, og 12/7 s. A. Telegraphen bragte samtidigt (18/6) en forarget Omtale af Tekstens Vælden sig i Overtro. Iøvrigt affødte Librettoen en Række Travestier og Parodier (Goedeke: Grundriss IX 2. Aufl. 1910 267 f.). ● 178,18-20 *Har I derimod et . . fransk Syngestykke . .*] Teaterdirektionen havde 16/6 og 21/6 1821 besluttet at anmode Oehl. om at overs. Librettos til italienske Operaer, men før 30/6 s. A. havde Digteren mundtligt erklæret, at han paa Grund af uopsættelige Gøremaal ikke i de første to Maaneder kunde indlade sig derpaa (Delib.). ● 178,21 *At omarbejde Stykket . . at det ikke bliver satanisk*] 30/6 1821 bemærkes i Delib.: »Stykket der Freischütz med Musik af Carl Maria Weber ønskede man at faae paa Theatret og det overdroges Syngemester Zinck at besørge Musik og Text indforskrevet«. Operaen var tænkt som Festspil paa Kongens Fødselsdag, men Teaterchefen lod forstaa, at Dronningen vilde tage det meget uaaadigt op, om Direktionen for Det kgl. Teater opførte et Stykke, hvori Fanden kom for (Overskou IV 678). Trods Oehl.s Vægren sig lykkedes det at overtale ham (jfr. Liunges Literatur- og Theaterblad 1822 99), idet nemlig Collin 15/10 1822 forudbetalte ham Honoraret 200 Rdl. Sedler (Teaterkassens Regnskaber April-Juni 1822, Bilag Nr. 26). 8/11 konstaterer Delib., at Oehl. har indsendt sin Fordanskning, og 11/12 averterer C. A. Reitzel i Adr: »Jægerbruden, Syngespil af Kind, oversat . . af Oehlenschläger, og faaes, smukt heftet, for 1 Rbd.« Om Oehl.s Forsøg paa at neutralisere Fanden, se nedenfor.

Rollerne uddeltes 8/2 1822. 18/3 var 1ste Claveer Prøve paa »Jægerbruden«, som efter 21 Prøver (Klaver, Kor, Solo osv.) havde Premiére 26/4 1822 (Teaterjournal, Kgl. Teater). Carl Heger skriver 30/4 s. A. til Prins Christian Frederik: »Dette Stykke blev forkastet som Geburtsdagsstykke, og var maaskee derfor Aarsag til, at det i dets Sted valgte, Romilda og Constanze [med Musik af Meyerbeer og Tekst af Rossij], ved et musicalsk Parti, der ikke ynder den nyere italienske Musik, blev udpebet. Forandringerne af Oehlenschläger bestaaer i, at Fanden, som man ønskede at faae ud af Stykket, er gjort til en Skovaand, der frister ikke for at styrte i Ulykke, men for at prøve og styrke den moralske Kraft. Maaskee kiender D. D. H. H.

denne berømte Musik. Man er enig i, at den er overmaade characteristisk og aldeles svarende til Handlingen, altsaa i den Henseende temmelig modsat den nyere italienske Smag. Men man finder ikke, at den har den Fylde af Melodier, som der er i Mozarts, Weyses og Kuhlaus Compositioner. Vil man sammenligne to homogene Stykker, da vil uden tvivl baade det store og det lille Publicum i enhver Henseende give Ludlams Hule Fortrinnet for Jægerbruden. De vigtigste Syngepartier, af Jfr. Brenøe, af Cetti og Rosenkilde, der havde faaet [Georg] Zincks Parti, bleve ret godt udførte og Machineriet, der spiller en stor Rolle i dette Skuespil, var saaledes, som man sielden har seet det paa vor Scene. Maaneskinnet, Uglen, Vandfaldet, Apparitionerne, kort, alt hvad der hører til en fortryllet Skov, var ganske fortreffeligt. Dette er naturligvis ikke arrangeret af Nielsen, men det er indrettet af en Mechanicus [Franz Christian] Gynther, der har concurreret med [Benjamin] Slick [ø: Schlick], som for nærværende Tid er udenlands« (Kongehusets Arkiv, RA). Tæt paa Præstationerne gaar den operaelskende Proft Premièren i Liunges Literatur- og Theaterblad 3/5 1822 – og som saa ofte før og siden med motiverede Forslag til Rolleændringer. Han fremhævede Poesien i den tildigtede Scene mellem Sammiel og Titania (Jægerbruden 46-51), men mener, det sikkert havde været bedre, om Skovaanden havde holdt sig i Baggrunden eller kun fremtraadt i Mørke. Carl Maria v. Weber, hvem Teaterdirektionen 16/11 1821 havde betænkt med et Honorar paa 25 Louisdorer (Delib.), omtaler 11/3 1822 til sin Kone, at Oehl. »hat das Stück sehr glücklich übersetzt; um jedoch die Teufelsmaske des Samiel etwas zu mildern, hat er ihn als das böse Fatum, als den Racher und Vergelter des Bösen aufgestellt, und als Gegenstück zu ihm tritt Titania als Beschützerin der Unschuld auf . . . Aber Titania in den böhmischen Wäldern?! nach dem 30 jährigen Kriege? – O ihr Götter!!! Nun meinethwegen!« (Fr. W. Jähns: C. M. v. Weber 315 f.). Delib. 11/10 1822 bemærker: »Samiels Rolle i Jægerbruden afgivet af Dr. Ryge overdroges Hr. Hass, hvorhos vedtoges at aftale med Professor Oehlschlæger, at den tilsatte Scene med Titania maatte udgaa« (jfr. Coll. Pap. 11-12). Ved Reprisen 22/10 1822 var omtalte Scene strøget.

179,3 *Maaskee kunde Thiele omarbejde det for Theatret*] Just Mathias Thiele havde sent paa Foraarssæsonen 1820 faaet opført sit tysk paavirkede Skæbnedrama »Pillegrimen«; han havde forinden faaet fri Adgang til Parterret for nøjere at studere de sceniske Virkemidler, havde desuden interesseret sig for og udgivet Folkesagn, som altsammen meget forstaaeligt indgav Oehl. Ideen om ham som en mulig Oversætter af Kinds Libretto. Et yderligere Bidrag til »Jægerbruden«s danske Historie er C. N. Rosenkildes Tilbud om en Oversættelse deraf i et Brev 26/6 1821 til Collin bl.a. for at udviske det daarlige Indtryk, Teaterdirektionen havde af ham som ufærdig Bearbejder af en Trylleopera (Coll. Brevs. XXIV a).

762°. 26/8 1821. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc.«. Coll. Brevs. XXV.

Anbefaler Jomfru Brenøe til Juliane og N. P. Nielsen til Amalrik i »Røverborgen« i Stedet for Stage, som har ønsket sig fritaget.

Ved Reprisen 8/10 1822 var Jfr. Zrza Juliane og Stage fortsat Amalrik, som N. P. Nielsen 1.ste Gang dublerede 26/4 1823.

763. 22/9 1821. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc.etc.«. Coll. Brevs. Trykt: Coll. Pap. 229-31; Lieb. Bidr. II 369 f.

179,10 *otte Mark til en Billet*] 1. Parket og 1. Pladsloge kostede 8 Mark (Overskou IV 690). ● 179,16-17 *Vel veed jeg at det er et Kongebud*] Kongen havde paa Direktionens Forestilling af 17/8 1821 resolveret: »Vi ville allernaadigst, at der fra forestaaende Saisons Begyndelse af skal skee saadan Indskrænkning i den fri Adgang til Skuespillet, at Løverdag Aften ingen Fribilletter skulle gielde i Parket og Parterre . . .« (TA, kgl. Res. 1818-22 Nr. 57). ● 179,23-24 *Indskrænkning med Hensyn til den for vidt drevne Gæstfrihed*] til Fordel for Teaterkassen havde Direktionen ved kgl. Resolution af 5/5 1821 indskrænket Antallet af Fripladser (TA, kgl. Res. 1818-22 Nr. 44).

180,5-9 *i Frankrig, hvor Digterne faae Procenter hvergang*] Oehl. har selv kunnet overbevise sig derom. Herhjemme havde man allerede i N. T. Bruuns Overs. af Kotzebues »Erindringer fra Paris« (1804) faaet Oplysning om franske Teaterdigteres favorable Vilkaar (II 182 ff.); se videre W. Th.-Z. 30/3, 1/4 1813, Lauritz Kruse »Theatret« I 1819 372 og et Referat af Forfatteren Ludwig Roberts Samtale med sin franske Kollega Alesandre-Vincent Duval, der med Mistro og Forbavselse hørte om tyske Dramatikeres retsløse Forhold (Hertha VII 1828 375 ff.). ● 180,24-25 *Du maae gjerne . . . vise de andre Directeurer dette Brev*] paa Randen af Oehl.s Brev havde Collin derefter gjort følgende Bemærkning: »Directs Beslutning: Naar et originalt Stykke opføres om Løverdagen tilstedes Forfatteren fri Adgang«.

764°. 24/9 1821. Fra Jac. Deichmann. Gyldendals Arkiv, Copiebog.

Han vil ikke paa anden Maade kunne betale Oehl. Honoraret for 2. Del af Holbergs Lustspiele end ved, »at Brockhaus i forveien tilskriver mig, at han mod Overgivelsen af Deres Manuscript til mig, vil honorere Deres Anviisning for Beløbet, hvis Størrelse tillige maatte opgives i hans Brev. Dersom Hr. Profess: vilde behage i Morgen at tilmelde Brockhaus dette, saa kan hans Svar og Brevet til mig være her 14 Dage fra Dato, og jeg kan og skal have den Fornøielse at opfylde Deres Ønske«.

i Morgen at tilmelde Brockhaus dette] Br. 764^b.

764^b. Cop. 25/9 1821. Til F. A. Brockhaus. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Om 14 Dage er han færdig med 2. Del af Holberg og beder Brockhaus omgaaende sende Honoraret for 1. Del til Brummer og have Beløbet for 2. Del parat, som Deichmann intet vil have imod at betale, hvis Brockhaus i et Brev til Oehl. tillader ham at hæve Beløbet hos denne. Beder B. handle omgaaende, da det er dyrt at flytte, og takker til Slut for Leksikonet.

765. Stuttg. 27/9 1821. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »S. Wohlgeborn Herr Professor Oehlenschläger in Copenhagen. Bredgaden 190«. NKS 1674,2°. 180,27 *Ihr Werthes v. 21 Aug.*] Br. 760.

181,1-2 *den 23 Aug das Liebste meines Lebens verloren, meine . . Frau*] om Wilhelmine Haas K 349: 176,28-29; se videre Noten til Br. 777°.

766°. Lpz. 1/10 1821. Fra F. A. Brockhaus. Udskrift: »S. Wohlgeboren Herr Professor Oehlenschläger Copenhagen Bredgaden N° 190«. NKS 1674,2°.

B. har allerede for en Uge siden sendt Honoraret for Holberg 1. Del og vil ganske overlade til Oehl. at hæve sit Tilgodehavende for 2. Del hos Deichmann. Glæder sig over Oehl. er saa flittigt beskæftiget med Overs. og vil successivt via Brummer sende Oehl. Udhængearkene.

767°. Cop. 9/10 1821. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herr Geheimhofrath Cotta v. Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Spørger om C. har faaet Pakken med »Hroars Saga«, da C. havde lovet straks at sende Honoraret, som han efter Løfte skulde dele med Lotz, der bombarderer ham med Breve, hvortil han intet ved at svare. Selv er han ogsaa i Forlegenhed, da han paa Grund af Flytning har store Udgifter. Gad ogsaa nok vide Cottas Mening om hans Forslag til den store nye Roman, hvortil han er fuld af Ideer, og som sikkert vil faa flere Læsere end hans øvrige Arbejder. Finder C. at 4 Carol. pr. Ark er for meget, vil han nøjes med de sædvanlige 20 Sächsische Thaler, men kan saa kun betale 1/2 Carol. pr. Ark af paa sin Gæld.

bombarderer ham med Breve] kendes ikke. • *de sædvanlige 20 Sächsische Thaler*] Forskellen mellem 4 Caroliner og 20 sächsische Thaler er 8 f. (se K₂ 415: 312,4-5 og K₂ 273: 72,2-4).

768°. Bispegaarden 11/10 1821. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »S: T: Herr Secretair Dankwart. Schimmelmans Palais«. Abraham'ske Auto-grafs. 4°.

Han maa tro, der er sket en Uorden med Ekspeditionen af »Jacob v. Thyboe«, som han endnu ikke har faaet, og beder ham gennemse ogsaa »Mascarade« lige saa hurtigt, som han plejer, og returnere den s. m. »Jacob v. Thyboe«, idet han undskylder den megen Brug, han gør af hans Godhed, men Brummer skal have Pakken af Sted til Brockhaus og han selv sine Penge til Husleje.

Bispegaarden] Oehl. har understreget Bispegaarden for at gøre opmærksom paa sin nye Bopæl, hvortil han flyttede 1. Oktober.

769. Paris 14/11 1821. Fra C. Hauch. NKS 1674,2°.

181,17 *kjære Brev*] kendes ikke. • 181,27-28 *Prinds Christian, der nu er ankommen*] paa sin Udenlandsrejse 1818-22 kom Prinsen 3/11 1821 til Paris, som han forlod 8/5 1822 med London som Maal.

182,2-5 *deri er igjen Baggeseu Skyld* . .] Hauchs hadefulde Afsky for Baggeseu (dens Forudsætning og Historie er kort fortalt i Galster I 107-08) gjorde ham dengang saa temmelig blind for Prins Christian Frederik og Gemalindes hjertelige Sympati for den syge og forældede Digter, hvis Tilværelse i høj Grad oplivedes i det halve Aar Fyrsteparret var i Paris (Bagg. Biogr. IV 317 ff.). Kommandør Falsen havde baade før og under Prinsens Udenlandsrejse til Opgave at underrette ham om Baggeseus Forhold, som den kække og kyniske Søofficer uden Skaansel blotlægger paa en Maade, som Prinsen øjensynlig baade har tilladt og forstaaet. Om Klammeriet i Anledning af »Trylleharpen« skriver han iøvrigt ret behersket (J. C. Falsen 4/2 1817 til Christian Frederik, Kongehusets Arkiv, RA). 2/5 1818 fortæller han: »Baggeseu ventes Hiem om 8 Dage, hans Familie er nær ved at sulte ihjel i hans Fraværelse - Jeg var deroppe forleden Dag og fandt Sønerne i Nanquins Permitterer med dansende Tænder i Munden - uden at der fandtes Brød eller Brænde i Huset« (sst.); 9/5 s. A.: »Justitsraad Baggeseu kom fra Kiel samme Dag jeg sidst underdanigst tilskrev Deres Høihed - han har ikke profiteret meget af sin Reise . . men er lige saa gal og chinesisisk som da han reiste« (sst.); endvidere 3/11 1820: »Baggeseu har forladt Kiøbenhavn med sin Ægtefælle, som man mener han vil lade see for Penge i Europa« (sst.). Fra Lyon havde Prinsen 27/10 1821 bemærket: »om Baggeseu har De ikke sagt mig et Ord« (NKS 1532,2°), men den ekspatrierede Digter fandtes i den Eskorte, der ledsagede Fyrsteparret fra Essone til Paris (Bagg. Biogr. IV 318). • 182,5-6 *bedragne Creditorer, der true ham*] 7/12 1820-6/1 1821 sad Baggeseu i St. Pelagie (Bagg. Biogr. IV 283 ff.). C. Hauch har, som hans Breve viser, sandsynligvis intet

Kendskab haft dertil. Aug. Baggesen skriver, at Fanny og Paul vidste at skjule B.s Arrestation endog for hans Landsmænd i Paris (Bagg. Biogr. IV 285). Selv fortalte Baggesen 22/12 1820 J. L. Heiberg sin Skæbne (Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg I 102 f.), men allerede 11/12 skrev P. A. Heiberg til J. N. B. Abrahamson: »Just som jeg vil forsegle dette Brev hørte jeg at Baggesen er arresteret for en 10 Aars gammel Gjeld paa fem tusinde Franker« (J. N. B. Abrahamsons Arkiv, RA). ● 182,12-14 *Prinds Christian . . har . . den Delikatesse ei at bede os sammen*] C. Hauch skriver 8/1 1822 til Th. Schorn: »Baggesen har jeg hidindtil lykkelig undgaaet, en gien-sidig Repulsionskraft holdt [os] her stedse i tilbørligen Afstand, indtil Fanden førte ham, som det Ulykkesbetydende Tegn i min Vei paa den første Dag i Aaret hos Prinds Christian, til hvem alle danske paa en høflig Maade vare kommanderede, og opstillet i en stor Cirkel, i hvis Spidse befandt sig 2 diplomatiske Personer i røde Kjoler, ligesom Underofficerne. Havde jeg vidst at han var kommen der, havde jeg dog paa en lige saa høflig Maade søgt om Undskyldning, og blevet borte . .« (NKS 3751,4°); se videre Hauch til Carl Otto i London, cit. i Galster I 126. ● 182,30-183,1 *Med den unge Heiberg er jeg bleven noget bedre kiendt . .*] Hauch havde i Kbh. truffet J. L. Heiberg i den musikalske Kreds, der samledes i Meislings Hjem (N. C. L. Abrahams: Meddelelser 73 f.).

183,1-11 *Vi staae paa en ganske venskabelig Fod med hinanden . .*] jfr. Minder II 17,27 ff. ● 183,13-14 *Nina, ou la folle par amour . .*] Galeotti havde til Schalls Musik digtet Balletten »Nina eller Den Vanvittige af Kærlighed«, der opførtes paa Det kgl. Teater 1802-24. Om Heibergs Stykke og dets Forbillede se M. Borup: J. L. Heiberg I 124 ff. ● 183,20-21 *et nydeligt Stykke, der . . vil skaffe ham . . Ære og Fordeel*] Delib. 15/2 1822 bemærker: »Professor Rahbek afleverede en nys af Dr. Heiberg indsendt Original Nina, med sin Censur«. Om »Nina«s Skæbne paa Teatret se Kommentaren til »Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg« Nr. 85 og 183. ● 183,24-27 *Baggesen holder da han og for . . et talentfuldt Menneske med al sin Svaghed*] jfr. C. Hauch: Minder II 27; J. L. Heiberg: Pros. Skr. XI 494 f. og Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg II 100. ● 183,29 *Til at forlade Paris har Heiberg ingen Lyst*] i ovennævnte Brev til Th. Schorn omtaler Hauch Danske paa Gennemtræk i Paris og fortsætter: »Nogle er her endnu f. E. den unge Heiberg, men om [ham] veed man ikke med Sikkerhed, om han sadler om, og bliver en reen Franskmand inden Enden kommer. Det er mig imidlertid meget behageligt, at han er her, og vi kommer godt ud af det sammen« (NKS 3751,4°). ● 183,29-184,2 *Heiberg . . har . . havt det Indfald . . at benytte sig af et lille Talent han har at spille paa Guitare*] Chr. Molbech fortæller 4/3 1818, at hans Søster ligesom Heiberg lærer at spille paa Guitar (NKS 2336 4°, III) og fortæller fra Paris 15/12 1819 Hanne Langberg, at han var inviteret af gamle Heiberg paa Restauration sammen

med bl.a. »en Italiener Castelacci, som informerer Heiberg paa Guitarre« (NKS 3295,4°; se iøvrigt M. Borup: J. L. Heiberg I 122 f.).

184,6-12 *Faderen . . er rigtignok en Philister . . men . . mener det det dog ærligt med Friheden . .*] jfr. Minder II 17 ff. • 184,12-13 *Malte Brun . . har dreiet Seilet efter Vinden*] jfr. K₂ 262: 38,12-13. • 184,14-15 *lever paa en brillant Fod*] Malte Brun var 1818 blevet Medredaktør af Journal des Débats med en Gage paa 8000 frcs. Ved sin Død efterlod han sig ingen Formue, og Bladet pensionerede hans Kone med 1200 frcs. aarligt. • 184,15 *har en ung Kone*] Eleonore Victoire Doyet (1787-1847) »er en temmelig ung, tækkelig og ret indtagende Kone, der slet ikke har noget af det franske støeiende Væsen eller pretensionsfulde Coquetteri« skriver Chr. Molbech 24/12 1819 til Hanne Langberg (NKS 3295,4°), medens Rudelbach til sin Kone 24/5 1824 efter nogle Ord om M.-B. udbryder: »allein seine Frau, ein Ultra der französischen Ziery und Pruderie, ist mir im höchsten Grade uebelhaft« (Add. 1093,4°). • 184,16-17 *Forresten er han skiden paa sin Krop, næsten som Dr Meisling*] N. C. L. Abrahams, der havde haft Meisling som Lærer i Metropolitanskolen, siger han var »af en fabelagtig Skidenfærdighed, til hvilken der vistnok ikke let fandtes Mage, undtagen hos hans Kone« (Meddelelser 31). Hauch kendte Meisling fra de musikalske Aftener i Meislings Hjem (ssts. 72 ff.) og fra Studenternes Udfordring til Baggesen (Minder I 313).

185,1 *Brunet har ikke skudt sig*] Brunet spillede stadig paa Th. des Variétés, som han først forlod 1831, men hans Ry var blegnet; se Noten til K₂ 268: 47,30. • 185,13-15 *Mlle Duchenois . .*] Hauchs Døm om Mlle Catherine Duchenois (1777-1835), der debuterede 1802 paa Théâtre français som Phèdre og nu var Teatrets første tragiske Elskerinde, underskriver bl.a. Ludwig Tieck (Dramaturgische Blätter II 1826 294) og Anonymen i Nyerups Magazin for Reiseiagttagelser II 1826 456, medens J. N. B. Abrahamson glemmer hendes Grimhed og tykke Mæle over hendes Spil og mener, hun som Kunstnerinde staar over Rivalinden, den dejlige Mlle Georges (Abrahamsons Privatarkiv, RA). • 185,16-18 *Entree med et Brøl, ligesom Hercules i et gammelt Stykke som Sakespeare omtaler*] ikke registreret i »Stevenson's Book of Shakespeare Quotations« 1938. • 185,20-24 *Hun er meget fæl . .*] i Anledning af Teatrets Reprise af Syngespillet »Apothekeren og Doktoren« Nov. 1833 skriver Oehl. bl.a.: »Det er besynderligt, at en Nation, som man sædvanlig beskylder for Flanelyst og Modesyge, længer end alle andre, har viist sig trofast i sin Beundring for det Gamle i Kunst. Franskændenes Kiærlighed for Tragikerne fra Ludvig den 14de og 15des Tid gik længe endogsaa til Afguderi. Endnu i Napoleons meest glimrende Periode hørte man i Paris Glucks høie Musik-Tragødier med Henrykkelse. Naar en Skuespiller var udmærket ved Aand, ved Ild, ved Følelse, ved Forstand, spurgtes aldrig om Alderen. Madem.

Duchenois var styg og gammel, og henrykte endnu alle Tilskuere . . . « (Prometheus IV 1833 264).

186,2-187,1 *den berømte Tallien* . . .] den oprindelig meget aggressive franske Revolutionspolitiker og Terrorist Jean-Lambert Tallien (1767-1820) kom 1793 til Bordeaux for at finde nye Ofre, men traf i Fængslet sin Skæbne i den bedaarende smukke Thérèse de Fontenay (1773-1835), f. Cabarrus, Datter af en spansk Bankier, som han forelskede sig glødende i, og under hvis Indflydelse han modererede sin Adfærd. Mistænkt kaldtes han tilbage til Paris, hvor han deltog i S sammensværgelsen mod Robespierre, efter hvis Fald han ægtede Thérèse og blev Medlem af de 500s Raad. Han fik ingen Indflydelse, men forskellige Embeder. Medens han var Konsul i Alicante blev han angrebet af den gule Feber, mistede et Øje og vendte tilbage til Paris, hvor han efterhaanden fristede en blot taaelig Tilværelse, bl.a. støttet af Hertugen af Decazes.

187,1-2 *Taillens Kone er skildt fra ham* . . .] Tallien var 1802 bleven skilt fra Thérèse, som 1805 ægtede François-Joseph-Philippe, Greve af Caraman, senere Fyrste af Chimay (1771-1842). Balthasar Bang, som 1801 saa hende i Vaudeville-Teatret, fortæller, at hun »var endnu skjøn og bar fuldkommen Præget af den Elskværdighed, hendes Character saa almindelig var bekendt for« (Selvbiografi 98), og som A. Jal fremhæver 20 Aar efter (Dict. critique de Biographie 1867, 1171). • 187,3-4 *Deres Idee til en Sørgefest over Thaarup*] om Oehl.s Idé har Udg. ingen Kendskab, men Borups Selskab aabnede sin Sæson 10/10 1821 med en Prolog »i Anledning af vort ældste Æresmedlem Litr. B.s Thomas Thaarups, dødelige Afgang som var forfattet og blev fremsagt af Br. 121 [Oehl.]; derefter Kong Frederik den Anden i Ditmarsken, Nationalskuespil i 3 Akter af Litr. E [Rahbek]« (NKS 769^r, 2°, vol. 12). Oehl.s Prolog blev trykt i Rahbeks Tilskueren 23/10 1821 og i Harpen s. A. 347 f. (Lieb. XX 278-80). • 187,4-5 *Mad Hegers Hulken paa Nationens Vegne*] i Forbindelse med Opførelsen af »Høstgildet« 15/9 1821 paa Det kgl. Teater fremsagde Mad. Heger som Dana en Epilog til Thaarups Minde, forfattet af K. L. Rahbek; se iøvrigt Delib. 6/9 og 13/9 1821. • 187,5 *Malleiken*] Marie Louise Oehlenschläger. • 187,10-11 *sin lille italienske Duet*] jfr. M. Konow 16. • 187,11-12 *brulant d'amour et partant pour la guerre*] Citatet er ikke identificeret. • 187,14 *Jeg har været i hôtel Bretagne*] Oehl.s Bopæl i Paris, se B I 317,30-318,2 . • 187,16 *De boer nu hos Münter*] Oehl. flyttede Okt. 1821 til Bispegaarden paa Nørregade, hvor han boede til 1834. • 187,19-20 *hver Sommer . . . gjøre Dyrehavsreisen med*] 13/7 1820 inviterer Christiane Oehl. A. E. Boye paa en Dyrehavstur, »at spise den sædvanlige Dyrehavsmad, Risengryns Kager af Blikformen ikke at forglemme . . .« (Bakkehusmuseet). Se ogsaa M. Konow 73. • 187,22-23 *Hils Deres Fader* . . .] Hauch fortæller, at hans Eksamen blev fejret hos gamle Oehl. paa Frederiksberg Slot (Minder I 322).

770°. Cappeln 15/11 1821. Fra Hans Gardthausen. Udskr.: Sr. Wohlgeboren dem Herrn Professor Oehlenschläger Ritter vom Dannebrog in Copenhagen.« (NKS 1674,2°).

Den planlagte Almanak vil først komme til næste Aar, fordi Kobberstikkeren ikke er færdig. Hvor gerne vilde han ikke da kunne bringe et Bidr. af Oehl., hvis Brev af 7/5 giver ham maaske lidt Haab. Professor Hansen i Slesvig, Almanakkens Forlægger, vil meget gerne i Forbindelse med Digteren, som det skal være Gardthausen, hvis Oehl. reflekterer derpaa, en Fornøjelse at formidle.

Brev af 7/5] kendes ikke. • *Professor Hansen*] tit. Professor, Hans Hansen (1786-1846), Lærer, senere Forstander ved Døvstummeinstituttet i Slesvig, hvor »Eidora« blev trykt. Om en eventuel Kontakt med Oehl. har Udgent Kendskab.

771°. Cop. 17/11 1821. Til F. A. Brockhaus. Tilhører Örebro Stadsbibl. (Fot. KB).

Arbejder paa 3. Del af Holberg og beder Brockhaus anvise ham Honoraret hos Deichmann nu, da han nødvendigvis behøver Pengene i Løbet af 3-4 Uger, og da 3. Del kort Tid efter er færdig. Haaber snart at se 1. Del af Overs.

772°. Lpz. 23/11 1821. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr: Wohlgeb. Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen Bredgaden No 190«. NKS 1674,2°.

Har rigtigt modtaget Oehl.s Brev af 17/11 og 2. Del af Holberg, men det er ham ikke muligt at yde Oehl. det ønskede Forskud, da han er tilfreds med at overholde sin Forpligtelse til først at betale, naar Manuskriptet foreligger, og mere kan man overhovedet ikke gøre Krav paa i Dag. I øvrigt vil han gerne have et Bidrag til »Urania« og udbeder sig derom en bestemt Erklæring.

vil . . . gerne have et Bidrag til »Urania«] i et hos Stargardt i Marburg udbudt Brev fra Oehl. til Brockhaus 16/2 1821 taler Digteren om Holberg-Oversættelsens Fremadskriden og fortsætter: ». . . Weil ich mit dieser Arbeit ausschliessend beschäftigt gewesen bin, war es mir nicht möglich während der Zeit originale Arbeiten zu machen; entschuldigen Sie also gütigst das[s] ich diesmal keinen Beitrag zu der Urania sende. Wo nichts ist, hat der Kaiser sein Recht verloren . . .« (Autographensammlung Dr. Robert Ammann Nr. 237, Marburg 1962). F. A. Brockhaus appellerer forgæves til Digteren om Bidrag i Br. 775° og 802°. Sønnen Heinrich B. fik til »Urania« 1833 Fortællingen »Der bleiche Ritter«.

773°. 4/12 1821. Til F. C. Dankwart. Udskr. »S: T: Herr Secretair Dankwart«. NBD, 2. Rk.

Et kedeligt Fald hindrer ham i at komme og gennemgaa »Melampe« med ham. Han sender et Par Subscriptionsplaner, en til ham selv, en anden til Grev Schimmelmann, som han haaber vil lade den cirkulere blandt flere store Herrer. Han har nu været bundet til Sofaen i 14 Dage, men haaber snart at kunne gaa ud.

Et kedeligt Fald] da Oehl. for anden Gang i Borups Selskab 21/11 1821 spillede Mikel Angelos Rolle (NKS 769r, 2°, vol. 6, p. 74), faldt han gennem en aaben Lem, »men slap lykkeligt med at skrabe Hud og Kiød af Skinnebenet. Det var ellers slemt nok, jeg kunde ikke gaae i tre Uger« (Er. IV 8).

774°. Cop. 8/12 1821. Til F. A. Brockhaus. Brockhaus' Verlagsarchiv (Fot. KB).

Indrømmer han maa affinde sig med de aftalte Betingelser, men da 3. Del af Holberg snart er færdig, beder han B. med et Par Ord bemyndige Deichmann til umiddelbart efter at betale Honoraret. I Fald Overs. skulde komme i andet Oplag, venter han at faa den samme Betaling gentaget og har iøvrigt glædet sig over Udstyret af »Den politiske Kandestøber«.

Udstyret af »Den politiske Kandestøber«] kan kun være i Udhængeark; jfr. Br. 780°.

775°. Lpz. 14/1 1822. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr Wohlgeboren Herrn Prof. Oehlenschläger in Copenhagen«. (NKS 1674,2°).

Undskylder han først nu besvarer Oehl.s Brev af 8/12, men han har bemyndiget Deichmann til at betale Honoraret for 3. Del, som han snart venter. Hvad et nyt Oplag af Holberg-Oversættelsen angaar, tvivler han paa – med sit Kendskab til tysk Boghandel – at det nogen Sinde vil komme. Gentager sit Spørgsmaal, om han kan smigre sig med at faa et Bidrag til »Urania«.

Oehl.s Brev af 8/12] Br. 774°. • *bemyndiget Deichmann*] Jac. Deichmann skriver 16/2 1822 til Brockhaus: »Nach Ihrem mir unter 14ⁿ v. M. gefälligt gegebenen Auftrag habe ich dem Hrn. Professor Oehlenschläger für seine Handschrift zum 3ⁿ Theil der holbergischen Lustspiele den Wert von 60 frd'or für Ihre Rechnung ausgezahlt . . . Wünschen Sie dass das Honorar für den 4ⁿ Theil von Holberg durch mich bezahlt wird, so bedarf es dazu nur der Anzeige dieses Ihres Wunsches. Um solche bitte ich aber auch recht bald, um mit Oehlenschläger der hierauf rechnet, nicht in Verlegenheit zu kommen« (Gyldendals Arkiv, Copiebog).

776°. 23/1 1822. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »Herr Secretair Dankwart«. Abrahams'ske Autografs., 4°.

Beder ham gennemse endnu et Stykke.

777°. Cop. 16/2 1822. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Herrn Geheimehofrath Cotta v. Cottendorf in Stuttgart« Cotta-Archiv (Fot. KB). Trykt: Briefe an Cotta I 1925 383 (delvis).

Har ikke kunnet bekvemme sig til at komme med tomme Trøsteord, men haaber den forløbne Tid har mildnet hans Sorg. Han er snart færdig med sin Holberg-Overs. og vil saa begynde paa »Albertus Julius« og forpligter sig til hvert Fjerdingaar at levere et Bind, som han beder sig omgaaende betalt. For »Hroars Saga« har han faaet de 40 Caroliner, som han har delt med Lotz. Beder C. sende Eksemplarer af sine tyske Arbejder, som ikke er til at købe i Kbh.

haaber den forløbne Tid har mildnet hans Sorg] om den afdøde skriver Oehl.: »Mir wird die seltn e edelschwäbische Frau unvergesslich bleiben; ich weiss dass sie mir gut war, obschon wir wenig mit einander sprachen. Erinnere ich mich doch noch auf meiner ersten Reise, als wir einen Abend zusammensassen und ich begeistert und redselig ward. »Was das ein Feuer ist!« sagte sie mit freundlichem Staunen. Dies eine Wort hat sich tief bei mir eingepägt, es schmeichelte dem Jüngling, und der Mann hat es nie vergessen können«. • For »Hroars Saga« har han faaet de 40 Caroliner] Oehl. kvitterer herfor 20/10 1821 (Cotta-Archiv Fot. KB).

778. [Paris] 15/3 1822. Fra C. Hauch. Udskr.: »À Monsieur Mr Oehlen-schläger Professeur et Chevalier de l'ordre de Dannebrogue à Copenhague«. NKS 1674,2°.

188,12-13 *de Vernetske Prospekter*] B II 23,25-24,2. • 188,13 *den maledede Historie om den hellige Briuc [Fejllæsning for Bruno]*] se K₂ 256: 22,26-27. • 188,14 *Rubenses enorme mægtige Billeder*] B II 25,7-30. • 188,14-15 *det lille Billede af Tenniers*] B II 26, 18-25. • 188,21-22 *I Juli Maaned haaber jeg at have fuldendt mit Arbeide heri Paris*] 19/5 [1822] indberetter Hauch om sine Studiers Gang og Resultat i Paris (Univ.dir. Indkomne Sager 1822 3 A 423, RA). • 188,27-29 *det Interessanteste, Comødierne har jeg alt renonceret paa . .*] Hauch skriver udat. [Jan. 1822] til Carl Otto i London: »Jeg har aldeles bortvendt mig fra alle mere frivole Fornøielser her i Paris. De tiltrækker mig ikke . . Ja selv paa Comødie gaar jeg ikke, jeg har ikke været der en eneste Gang, siden min Sygdom« (NBD).

189,4 *jeg har været i Selskab med en Chineser*] jfr. Minder II 24 f. • 189,13-14 *Horats . . nihil admirari*] Epistolae 1 6,1. • 189,18 *Jeg er ret godt kiendt nu*

hos Cuvier] 13/2 1822 havde Hauch skrevet til Johannes Reinhardt: »Jeg staaer mig godt med Cuvier, jeg kommer i hans soireer, og er ogsaa ofte inviteret der, og han lader til at være velvillig stemt imod mig, han taler ofte med mig om naturhistoriske Gienstande, og er rede til at give mig alle Oplysninger jeg kan ønske mig« (Zoologisk Museum). • 189,20-21 *en gammel og styg Madame . . . hans Kone*] Cuvier ægtede 1804 Anne-Marie Coquet de Trazaille, tidligere gift Duvaucel, Enke efter en Skatteforpagter, der blev guillotineret 1794. • 189,21 *en smuk Datter*] Clementine Cuvier (d. 1828). • 189,22-23 *en ret net og meget klog . . . Steddatter, en Demoiselle Duvozelt*] Sophie Duvaucel. J. L. Heiberg kalder hende »en fortræffelig Pig« (Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg I 148), og Benny David, der 1821, gennem sit Bekendtskab med Lægen Ludvig Jacobsen, blev meget forekommende modtaget af Cuvier, fortæller: »Han var Enkemand, og blot hans Datter, den aandrige Mademoiselle Sophie, var nærværende« (Vor Fortid I 1916-17 452).

190,25-29 *Prindsen troer sig . . . overbeviist om at Baggesen er . . . forfulgt . . . paa samme Maade som Grundtvig forfølger Voltaire*] om Grundtvigs Had til Voltaire se »Kort Begreb af Verdens Krønike« 1812 184 f., »Udsigt over Verdens Krøniken« 1817 300-02 og voldsommere og mere udformet i »Europa, Frankrig og Napoleon« 1815 54-60.

191,3-4 *Nu har Baggesen og havt det Held at være syg*] se Bagg. Biogr. IV 321 ff. Baggesen var sengeliggende 24/1-14/3 1822. J. G. Adler skriver til Carl Heger 1/2 1822: »Baggesen, som har et Værelse i samme Huus som vi beboe, er syg i denne Tid og lider meget Ondt af Mangel paa Tilsyn og Pleje; han skal i Dag være noget bedre« (Carl Hegers Arkiv, RA). Og for at berolige Adressaten og hans Svoger fortsætter Adler: »Du vil i Prindsens Godhed mod ham ikke see andet end den Understøttelse, som en dansk Fyrste aldrig nægter en syg og trængende Landsmand paa fremmede Steder og hvormed han ikke tænker at krænke nogen Anden, som sætter Priis paa hans Yndest og Beskyttelse« (ssts.). I Fortsættelse heraf skriver J. G. Adler 8/3 s. A. til samme: »B. har været meget syg; han er nu næsten restitueret, men hans Hovedgigt har nødt ham til at foretage en Hovedforandring ved sit Toilette i det han nemlig har anlagt en stor sort Paryk. Jeg har ham mistænkt for at finde sig vakker med disse sorte Børster, men det er egentlig kun af Egard for hans Reconvalescent-Tilstand at man ikke udstøde et Forfærdelses-Skrig naar man seer ham« (ssts.). Endelig skriver H. G. v. Schmidten (om ham 201,1-4 m. Note) 21/3 s. A. til H. C. Ørsted: »Baggesen boer i hans [ø: Prinsens] Hotel [i Rue Castiglione] og er i disse Dage først gaaen ud efter en næsten to Maaneders smertelig Sygdom, der fornemmelig bestod i Hovedpine - Prindsen og Prindsessen have vist og vise ham stedse de overordentligste Beviser paa deres Agtelse og Godhed. Han har desuden her mange gamle oprigtige Venner hvilket maa trøste

ham efter Alt hvad han har lidt, og jeg haaber at baade han selv og Andre vil ved hans Fraværelse glemme de bedrøvelige Stridigheder, hvortil han desværre! har givet alt for megen Anledning selv« (Ørsted, 1-2, fol.). • 191,17-19 i *théâtre des variétés for at see Potier, der har forladt th. St. Martin*] om Potier K₂ 268: 47,30; om hans enorme Popularitet fortæller J. C. Falsen 26/1 1819 Prins Christian Frederik, at han efter at have været nogle Maaneder bortrejst ved sin Tilsynekomst i Paris aldeles vendte Opmærksomheden fra en gærende politisk Uro og Regeringskrise: »Jeg saa en Sværm, vist af mere end 30.000 Mennesker om hans Vogn, og i 2de Dage var alting glemt over H. Potier. Jeg troer neppe at nogen Undersaat har gjort Ludvig den 18 en større Tieneste end denne Mand« (Kongehusets Arkiv, RA). Samme fortæller 8/3 1823 sin høje Foresatte: »Potier er dømt til at indtage sin gamle Plads paa St Martin og truet med at betale en Erstatning af 2 til 3 Millioner, hvilket forlænger mægtig hans allerede lange Ansigt, og lader ham spille en triste Personage imod hans Villie, selv i hans meest comiske Roller« (ssts.; jfr. Nyerups Mag. f. Reiseiagttagelser II 1820 469 og H. Lyonnet: Dict. des comédiens français II 544 f.).

192,28-29 *I jardin des plantes kunde det nær have gaaet mig ilde*] om den almindelige Utilfredshed i Frankrig og Urolighederne under Ministeriet Villèle fortæller v. Schmidten 21/3 1822 (Breve fra og til H. C. Ørsted II 27 f.). Om Studenterurolighederne i Paris se Journal des Débats 5/3, 7/3 og 8/3 1822. Om Optøjerne i Kemikeren Louis Jacques Thénards Auditorium, der kunde rumme mere end 1000 Tilhørere (Breve fra og til H. C. Ørsted II 51) se Journal des Débats 9/3 1822. Fortegnelse over arresterede Studenter og andre Deltagere i Urolighederne er opført ssts. 11/3.

193,16-17 *den unge Brandis har saa heldig magnetiseret en Frøken Holstein . .]* Dronning Marie skriver 6/12 1822 til Grevinde Bernstorff om den dengang sindslidende Carl Brandis (K₂ 313: 160,5-6): »er war vormahls leidenschaftlicher Magnetiseur« (Fr. VI.s Arkiv, RA). Udg. er ikke i Stand til at præcisere »en Frøken Holstein«. • 193,19-21 *Frøken v. der Maas . . gift med en Fætter af mig*] Sophie Henriette Marie Vilhelmine v. d. Maase (1796-1869) ægtede 21/7 1820 Anton Carl Frederik Moltke (1784-1869), hvis Moder Margrethe Sophie Moltke (1757-1829) var Carsten Hauchs Faster. Chr. Lente Adeler skriver 16/5 1820 til J. G. Adler: »Kammerjunker Fritz Moltke, Major ved 3^{die} Jydske og Frøken v: d: Maase - der saa længe var syg og nu omsider ved Brandis's Magnetisering kom sig, ere forlovede« (Adlers Arkiv, RA). Og Dronning Marie fremhæver i et Brev 27/10 1822 til Grevinde Bernstorff som et Bevis paa Magnetismens vidunderlige Virkninger Helbredelsen af den unge Adelsdame, »welche itzt verheiratet, u. Mutter eines gesunden Kindes [Sophie Wilhelmine Marie M., f. 28/5 1821] ist« (Fr. VI.s Arkiv, RA). • 193,21-22 *Han har narret sin Fader, der har*

skrevet en Bog om denne Cuur] herom K₂ 391: 274,29-30. ● 193,24-25 næsten som Roland i uden Hoved og Hale] 2. Akt, Sc. 7.

194,8-9 *Det er og Dem især, der har forskaffet ham Doktorgraden]* i Anledning af A. W. Hauchs 50 Aars Studenterjubilæum tilskrev Univ.s daværende Rektor, Mineralogen Gregers Wad 12/11 1821 det filosofiske Fakultet, »om det ikke var passende i Betragtning af Hs Excellences grundige Kundskaber i de fysiske Videnskaber, allerunderdanigst at indstille ham igiennem den Kgl: Direction for Univ. og de lærde Skoler for Hs Majestæt Kongen, om at han maatte optages som Doctor Philosophiæ her ved Universitetet. Dette varige Minde vil sikkert være Hs Excellence behagelig, der ikke er en usædvanlig Hæder for fortiente Mænd ved andre ældgamle Universiteter«. Skrivelsen, der indførtes i Det filosofiske Fakultets Kopibog, blev undertegnet »af samtlige Facultetets Medlemmer, som mente enhver Lejlighed til at bevidne Hs Excellence Universitetets Høiagtelse for hans videnskabelige Fortienester, burde nyttes« (Univ. Arkiv 1634 p. 272). Til Festen for A. W. Hauch paa Skydebanen 11. Nov. 1821 skrev Oehl. »Jubelsang for A. W. Hauch« (Lieb. XX 282-84).

779°. Stuttgart 28/3 1822. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgeborn Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen Bredgaden No 190«. NKS 1674,2°.

Takker for Oehl.s deltagende Ord i Anledning af hans Kones Død. »Hroars Saga« er endnu ikke trykt, men hans øvrige Arbejder og fire Eksemplarer af hver er ham sendt. Er indforstaaet med Betingelserne for Udgivelsen af »Insel Felsenburg«, men Oehl. behøver ikke skynde sig, da Trykkeriet for Tiden er fuldt beskæftiget. Gør det klart for Oehl., at han allerede har faaet næsten hele Honoraret for 1. ste Del, hvorfor han kun vil give ham 2 Caroliner pr. Ark, medens den 3. sidste afregnes paa Gælden.

780°. Lpz. 29/3 1822. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr Wohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Har rigtigt modtaget Brev af 16/2 og 12/3 og Ms. til Bd. 3. Besværer sig over Hurtigheden af Overs., og at han snart kan vente Bd. 4, førend Publikum har set et Ark deraf. Ifølge Akkorden skal Oehl. have 2 Friedrichsdor pr. Ark. Bd. 2 fyldte kun 25 Ark, og om Størrelsen af 3. og 4. Bd. kan han endnu ikke udtale sig, hvorfor han har bedt Deichmann for Bd. 4 foreløbig kun udbetale 30 Friedrichsdor.

Brev af 16/2] et Udtog deraf i Noten til Br. 772°. ● 12/3] kendes ikke. ● *bedt*

Deichmann . . kun at udbetale 30 Friedrichsdor] Jac. Deichmann skriver 18/5 1822 til Brockhaus: »Nach Ihrem Auftrag in Ihrem letzten geehrten vom 29 März habe ich dem Herrn Professor Oehlenschläger gegen seine beiliegende Quittung, 30 Frd'or für Ihre Rechnung bezahlt, und dagegen sein vollständiges Manuskript zum vierten Theil von Holberg in Empfang genommen. Dieses werde ich mit der ersten Gelegenheit, hoffentlich schon heute über acht Tage mit der Post einzusenden die Ehre haben« (Gyldendals Arkiv, Copiebog).

781°. Kbh. 30/3 1822. Fra Jac. Deichmann. Udskr.: »S. T. Herr Professor Oehlenschläger«. NKS 1674,2°.

Som Svar paa Oehl.s Brev af 27. d. M. har han herved den Fornøjelse at meddele, at han meget gerne opfylder Professorens Ønske om 100 Rdlr. som Forskud paa Honoraret for 4. Del af Holberg Overs.

Brev af 27. d. M.] kendes ikke.

782°. 5/4 1822. Til F. C. Dankwart. Udskr.: »S: T: Herr Secretair Dankwart«. Abrahams'ske Autografs., 4°.

Sender ham med hans venlige Tilladelse endnu et Par Komedier af Holberg, som han haaber snart at faa gennemset tilbage, da han har lovet Brockhaus at afsende 4. Del den 15/4.

783°. Cop. 9/4 1822 Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Geheimehofrath Cotta v. Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Mener C.s Afgørelse er rimelig, men foreslaar en Mellemvej. Han arbejder nu udelukkende paa »Insel Felsenburg« og vil hvert Kvartal sende et Bind, men da han i Mellemtiden skal leve, beder han C. udbetale sig pr. 1/6, 1/9, 1/12 1822 og 1/3 1823 50 Caroliner. Paa sin Gage har han maattet tage Forskud for at kunne betale sin Husleje.

784°. 16/4 1822. Til Kamma Rahbek. NKS 1674,2°.

En lille rimet Epistel med forsinkede Fødselsdagsgaver, et Par Kopper fra Oehl. og en Krave fra Charlotte.

785°. Stuttgart 18/4 1822. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgebohrn Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen Bredgaden N° 190«.

Imødekommer gerne Oehl.s Ønske at sende ham hvert Kvartal 50 Caroliner begyndende 1/6.

786. Kbh. 7/5 1822. Til Walter Scott. Fot. KB. Trykt: Mindebl. 281-85 efter Oehl.s Koncept i NKS 1674,2°.

195,2-3 *den store Goethes Bekiendtskab* . .] om Oehl.s Ophold i Weimar April-Juni 1806 se K 166-67: 5,23-24. • 195,5-7 *Broderskab med . . Ludewig Tieck* . .] om Oehl.s Bekendtskab med Tieck i Dresden Okt. 1806 se A II 99,10-30 og K 207-08: 96,24-25.

196,5-6 *hans rødhaarede Chambell* . .] i »Rob Roy«. • 196,7 *Diana Vernon*] ssts. • 196,8 *Mac Merillies*] Meg Merrilies i »Guy Mannering«. • 196,9 *Simon*] Abel Sampson ssts. • 196,10 *kongelige Betler*] Edie Ochiltree i »The Antiquary«. • 196,13 *Allan Mac Aulair*] i »A Legend of Montrose«. • 196,15 *Dalgetty*] ssts. • 196,16 *Marie Stuart*] i »The Abbot«. • 196,16 *Elisabeth*] i »Kenilworth«. • 196,17 *Hertugen af Argyle*] i »The Heart of Midlothian«. • 196,18 *Jenny Deans*] ssts. • 196,19 *Rebekka*] i »Ivanhoe«. • 196,20 *hendes Fader*] Isaac of York. • 196,20 *Wanda*] Wamba ssts. • 196,22 *Fergus*] i »Waverley«. • 196,30 *Jarwie*] i »Rob Roy«.

197,1 *Weland*] Wayland Smith i »Kenilworth«. • 197,3 *Percie Shafton*] i »Monastery«. • 197,4 *Roland*] Roland Graeme i »The Abbot«. • 197,5 *Katharina Seyton*] ssts. • 197,6 *Antiquaren*] Jonathan Oldbuck i »The Antiquary«. • 197,6 *William Ashton*] i »The Bride of Lammermoor«. • 197,9 *Rawenswood*] ssts. • 197,18 *de engelske oversatte Fragmenter*] herom i Noten til 216,1-12. • 197,23-24 *Jeg sender Dem her de fleste af mine Værker, paa dansk og tydsk*] Paul Robert Lieder opregner af »Catalogue of the Library at Abottsford«, Edinburgh 1838, »20 volumes of Oehlenschläger's works, published at different times, 1811-1821, at Copenhagen, Stuttgart and Leipzig« (Scott and Scandinavian literature 1920 10). • 197,25-26 *Beviis mig det Venskab at sende mig . . Deres Romaner*] se 252,20-26 m. Note og 256,17-18. • 197,27 *hidtil kun har læst Dem . . paa tydsk*] om de mange tyske Overs. af Walter Scott se Goedeke Grundriss III₂ 1881 1333 ff. Den voldsomme Interesse registreredes selvsagt ogsaa af Boghandelen herhjemme. Saaledes skriver Jac. Deichmann 26/1 1822 til sin Kollega F. C. W. Vogel i Leipzig: »Alle Neuigkeiten von Walter Scott . . erbitte ich mir mit der Post auch wenn dieses nicht auf den Fakturen bemerkt ist. Zu Fuhre dauert es mit diesen Sachen zu lange« (Gyldendals Arkiv, Kopibog).

198,3-4 *oversat Shakespeares Sommernatsdrøm*] se K₂ 155: 169,3. • 198,4 og *Ottways Orphan*] Oehl. havde publiceret Scener af »Den Faderløse« i Tilskueren 11/1, 20/6, 27/6 1820 og i Nik. Krossings »Fylla« Dec. s. A. • 198,26-27 *Tak fra mig og alle Danske* . .] om de danske Overs. af Walter Scotts Romaner og Kritikken deraf og om Oehl.s særlige Forhold til deres Forfatter se nu: Jørgen Erik Nielsen: Den samtidige engelske Litteratur og Danmark 1800-1840 1976. I en Korrespondance fra København hedder det: »Den berømte engelske Digter Sir Walter Scott, optager for nærværende Tid den første Plads i den Kiøbenhavnske Læseverden. Foruden

hans Romaner: Røde Robin, Fængslet i Edingburgh og Ivanhoe, af hvilke allerede Oversættelser ere udkomne af Hr. Seminarielærer Boye, ventes med det første fra samme Haand Astrologen. En Oversættelse af Abbeden fra en anden Oversætter er under Pressen. Leiebibliothekerne ere, uagtet det store Antal af Exemplarer, som de maae have i Forraad af disse Romaner, dog ikke istand til at tilfredsstille deres Læseres og Læserindens Efterspørgsel« (Aalborg Stiftstidende 2/12 1822). Jac. Deichmann skriver 8/2 1823 til Boghandler Th. Hallager i Bergen: »Alt hvad De har usolgt af . . . W. Scotts Fortællinger, beder jeg Dem sende mig tilbage til Foraaret, da jeg meget trænger dertil« (Gyldendals Arkiv, Kopibog). Men afvalende oplyser han 30/12 s. A. daværende Adjunkt Frederik Julius Schaldemose, at Folk staar i Kø for at oversætte Scott (sssts.) og skriver 2/3 1824 til Lauritz Kruse, at han hellere vil »have hans originale Arbejder end en Overs. af »Kenilworth«, som en anden er i Gang med«, idet han afværgende tilføjer, at han næppe vil »udgive flere Oversættelser af W. Scott . . . end dem jeg alt har ude, eller efter allerede giorte Aftaler er forbunden at levere« (sssts.). Dagen 13/6 1826 bragte en Fortegnelse over oversatte Arbejder af Walter Scott, som Conversationsbladet 5/7 s. A. ønskede at komplettere. En yderligere Accession registrerer Øst Arkiv XI 1829 263 ff. Hertil kom saa mange Udtog og Referater af hans Romaner i Pressen og de belletristiske Tidsskrifter. Private Eksemplarer gik sædvanligvis en livlig Laanegang. Saaledes skriver Christiane Oehl. udat. til F. C. Dankwart: »Tilgiv bedste Danckwart! at jeg ikke kunde sende Dem Ivanhoe i Aftes, men jeg vidste ikke at første Deel var retourneret fra Zeuthens« (Abrahams'ske Autografsaml. 4°), og 16/7 1822 skriver Oehl. til Fru Hegermann-Lindencrone: »Den sorte Dverg har jeg, men den er udlaant, saasnart den kommer hiem skal den ufortøvet sendes Dem« (Bakkehusmuseet). Poul Møller fortæller 30/8 1821 N. B. Krarup efter en Bemærkning om Ingemanns store Produktion, som man kun fortryder at ofre Tiden paa: »Desuden kunne vi i min Kreds ikke bestille Andet end læse Walter Scott« (Mellem klassiske Filologer, ved M. Borup, 60). P. Hjort spørger 31/8 1823 P. D. A. Atterbom: »Er man hos Eder ligesaa entusiastisk for W. Sc. som hos os. Min Kone og jeg [ader] alt Arbejde ligge, naar der ankommer en nye Roman. Det er frisk Poesie, [hvad] saa Frederik Schlegel end maatte sige« (Fot. KB). Fr. Schlegel havde kaldt Scotts Digtning en Efterklang af en ikke mere eksisterende Poesi (Sämmtliche Werke 2. Bd. 1822 204). Louise Hegermann-Lindencrone erindrer 23/12 1830 Olivia Hjort: »Husker Du da Hiort læste Abbeden, Kenilworth og jeg veed ikke hvor mange flere af W S for os deels paa Rolighed, deels i Castellet? jeg tænker ofte derpaa« (P. Hjorts Arkiv, RA). Hjorts daværende Kollega Jacob Daugaard tilstaar 24/7 1823: »Jeg har i

mange Dage ikke sat Pen til Papiret, fordi jeg har været fordybet i en Roman af Walter Scott nemlig »Kenilworth« (Christine Daugaard: Biskop Daugaard I 312). B. S. Ingemann skriver 10/9 1822 til Ludwig Tieck: »Der Walter Scott ist hier, wie bey Ihnen der Lieblingschriftsteller der ganzen Lesewelt. Zwar vermisste ich oft bey ihm eine durchgehende grosse Totalidee, wie er überhaupt mir grösser in Colorit als in Composition erscheint, und das historische Leben uns mehr in Stücken darstellt, als es im Ganzen mit Bedeutung und Zusammenhang vorspiegelt, doch meisterlich weiss er Situationen und Charakteren zu schildern, und er ist mir ein grosses Phänomen in der poetischen Welt« (Brieft an Tieck II 1864 133; jfr. Grundtvig og Ingemann. Brevvexling 1882 51). Rahbek kom aldrig til at skrive om sin erklærede Yndlingsdigter (Jørgen Erik Nielsen: Den engelske Litteraturs Dyrkere i Holsten 1966 59 f.), men Chr. Molbech gjorde sig i sin Recension af Lauritz Kruses »Deodat« (1823) en Række Overvejelser om Waverley Romanernes Egenart og Grundene til deres europæiske Ry, som han siden uddybede i sine Angreb paa Ingemann, alt under Indflydelse af engelsk Kritik (Erik Lindström: Walter Scott och den historiska romanen i Sverige 1925 120 ff.). Selvsagt var Offentligheden overordentlig interesseret i Digteren privat. Brevduen 1820 Nr. 42 bragte en lille Karakteristik af Walter Scott, gentaget ssts. 25/9 1822 og Liunges Litteratur- og Theaterblad en Karakteristik 31/10, 17/11, 24/11 1821 og ssts. 5/3 1824 en Omtale af saavel Forfatteren som hans Værker. Kbhs.-Posten kunde 3/4 1827 meddele Lockharts Indtryk af sin Svigerfader og referer efter The London Magazine 28/4-1/5 s. A. Omstændighederne ved hans Krak, et Portræt af »Waverleys Forfatter« af en Skotlænder publicerede »Hertha« 1827 I 211 ff. osv. osv. Se iøvrigt en udtømmende Registrering af Materialet i Jørgen Erik Nielsen: Den samtidige engelske Litteratur og Danmark 1800-1840 II 1977. I Kbhs.-Posten 8/5 1829 i en Artikel om »Walter Scotts nyeste Arbejder« refereres af nogle Udtalelser i Literary Gazette, Febr. 1829, »at Walter Scotts Musa intetsteds i Verden er Gjenstand for et saa stærkt Afguderie som i Danmark. Som Beviser herpaa anføres, at »tre (?) Oversættelser af een og samme Walter Scottsk Roman paa engang averteres i de danske Blade«, og at »en theologisk Professor endogsaa anbefaler sit unge Auditorium at studere Waverley-Romanerne, som den sikreste Vei til at erhverve den sublunarske Kundskab, som Ingen, der vil vandre den geistlige Bane, kan undvære«, en Efterretning som Schulz Almanach für Geschichte des Zeitgeistes 1830 under Artiklen Danmark forbedrer ved at lade Professoren »seinen Zuhöreren das Studium der Schottischen Romane vor dem der Bibel zu empfehlen«, ifølge en Optegnelse af Kolderup Rosenvinge (i NKS 3101,4°, Nr. 333).

787°. Kop. 14/5 1822. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgebohren Herrn Geheimhofrath Cotta v. Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Glæder sig over C.s Tilsagn. Da Lotz i Hamborg har erfaret, at »Hroars Saga« udgør 20 Ark, plager han ham stadig for de 6 Caroliner, som han mener tilkommer ham, og som Oehl. beder C. betale.

788°. Stuttgart 23/5 1822. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgebohrn Herrn Professor Oehlenschläger Copenhagen Bredgaden N° 190.«

Før Br. 787° ankom, havde C. afsendt de første 50 Caroliner. Om et Efterslæb paa 6 Caroliner for »Hroars Saga« kan der ikke blive Tale, da Bogens Pris allerede var beregnet, og det ikke kommer an paa nogle Ark mere eller mindre, naar det drejer sig om en Affindelsessum, idet han iøvrigt erindrer Oehl. om hans Arbejders ringe Afsætning.

789. [Paris] 3/6 1822. Fra C. Hauch. Udskr.: »À Monsieur Mr A. Oehlenschläger Professeur et Chevalier de l'ordre de Dannebrogue a Copenhague. affr. à Hambourg. Afg paa Nørregade hos Biskop Münther«. NKS 1674,2°.

199,10 *Deres sidste Brev*] kendes ikke. • 199,22-23 *de smaa Indskrænkinger jeg undertiden har paalagt mig . . .*] se 188,27-28 m. Note. • 199,24-25 *Kongen har desuden givet mig et Tillæg*] efter Ansøgning af 28/10 1821 fra hans Fader, Postdirektøren, blev der 9/4 1822 tilstaaet Hauch 300 Species som Gratification af Fonden ad usus publicos (Journal 4 Nr. 1044, RA).

200,2-3 *Heiberg maa nu være kommen til Kiøbenhavn*] Dagen 11/6 1822 anfører blandt ankomne Reisende 8. og 9. Juni: »Doctor Philosoph. Heiberg f. Paris«. • 200,3 *Man siger han skal ansættes i Kiel*] om Ansættelsen i Kiel se M. Borup: J. L. Heiberg I 133. • 200,7-26 *Her er kommen meget slemme Historier op om ham . . .*] jfr. M. Borup: J. L. Heiberg i 126 ff. Ogsaa Skuespiller Stage ved at berette derom. Han skriver 19/5 til Jonas Collin: »Den unge Heiberg som havde forladt Paris nogle Dage før min Ankomst hertil har efterladt sig et slet Rygte og forværret det endnu meere ved hans senere Opførsel. - For at faae ham bort herfra havde nemlig Faderen skrevet til Prinds Christian og anmodet ham om at faae Sønnen til at reise hiem. - Prindsen lod ham kalde til sig, gav ham Depecher med til Kiøbenhavn, og lod ham en Time førend han skulde reise udbetale Reisepengene. Han er i dette Øieblik ikke kommet længer end til Düsseldorf, har forbrugt Pengene og skrevet hertil efter flere . . .« (Coll. Brevs, XXIV b; jfr. Breve og Aktst. vedr. J. L. Heiberg I 110 ff.). P. A. Heiberg

takker 20/4 1822 Prins Christian for hans Støtte til Sønnen, han fortæller om sin økonomiske Status, som en misbrugt Tillid havde forringet, og at han kun havde en beskedent Pension at leve af. Derom havde han ogsaa underrettet sin Søn, som han troede blot vilde blive et Aar i Paris, hvad allerede økonomisk var en Belastning, og at han i Midten af Oktober 1821 havde set sig nødsaget til kategorisk at nægte ham yderligere Støtte. Og P. A. Heiberg fortsætter: »Enfin, grâce aux bontés de Votre Altesse Royale, je suis délivré d'un de mes soucis les plus cuisans: mon fils est parti, et j'espère qu'en réfléchissant sur l'extrême difficulté dans laquelle il me laisse, ces considérations serviront à le corriger de quelques uns de ses défauts. Heureusement ses moeurs ne sont point corrompues; son coeur ne l'est pas non plus; mais il est léger, imprévoyant et dépensier; des ressources extrêmement médiocres lui paraissent toujours inépuisables, il ne calcule jamais ses moyens; tout occupé des jouissances du moment présent, il ne songe point à l'avenir. Voilà ses principaux défauts; ils sont graves; j'espère que l'expérience l'en corrigera; mais c'est à cause de ces mêmes défauts, qu'en partant d'ici, il m'a légué le paiement d'une dette, nominativement insignifiante, mais accablante pour un homme, qui, après d'être soumis déjà à nombre de privations très sensibles, se voit encore forcé à en subir d'autres, et cela dans un âge, où certains besoins deviennent plus impérieux que jamais . . .« (Kongehusets Arkiv, RA). At J. L. Heiberg var kendelig irriteret over sin Faders Henvendelse til Prinsen, bevidner hans Brev, dat. Kiel 25/8 1822, hvori han takker Prinsen for den smigrende Interesse, hvormed han hørte ham læse »Nina«, og den Tillid, han viste ham ved at betro ham et Ærinde til Kbh. Efter at have beklaget at maatte berøre sine egne Anliggender over for hans kgl. Højhed, paa hvis Interesse alene Tidens store Begivenheder og Videnskabens og Kunstens Fremgang har Fordring, fortsætter han: »at det af private Sager kun er de Ulykkelige Anraab, som have Ret til at naae Deres Øre, aldrig de smaa-lige, de ubetydelige Familieforhold, huuslige Misforstaaelser, med hvilke man aldrig burde vovet at trætte Deres Opmærksomhed« (Kongehusets Arkiv, RA).

P. A. Heiberg gav iøvrigt sin Vrede over Sønnens Transaktioner flersidig Offentlighed, som det ogsaa fremgaar af J. L. Heibergs Brev 5/4 1824 til A. G. Rudelbach, til hvem han udtaler, »at der er skeet mig stor Uret fra min Faders Side« (Br. og Aktst. vedr. J. L. Heiberg I 149), men at han følte sig som sin Faders Skyldner, viser allerede hans Svar paa gamle Heibergs første Brev efter fem Aars Tavshed (Heibergske Familiebreve v. M. Borup 3 ff.). ● 200,11-12 *han havde solgt lige til den sidste Frak]* Hauch havde saaledes købt hans Guitar (Minder II 48). ● 200,20-22 *Han skulde være sadt fast i Marts Maaned . . .]* i P. A. Heibergs Regnskabsbog findes paa et Dobbeltblad overskrevet »M^r le Consul Général Hoppe à Paris« under 19/3 1821

indført en Sum paa 1000 frcs., »recu de lui comptant et remboursable par moitié la première le 1 Decembre prochain et la seconde le 1 Mai 1822«, og med en anden Haand noteret: »cette affaire a été arrangée avec son fils« (Add. 142, 8°). ● 200,25 *du har berøvet mig selv Haabet om at eie noget*] at P. A. Heiberg havde indskrænket sin Levevis, fortæller han J. N. B. Abrahamson 4/10 1824 efter at have beklaget sin lange Taushed: »Min eeneste Undskyldning er den at jeg nu i henvend halvtredie Aar har udstaaet betydelige saavel physiske som moralske Lidelser. Et ilde beregnet oekonomisk Princip, som jeg heele den Tid har strængt efterlevet, har ikke allest tilveyebragt mig overordentlige Mavesmerter, der yttre sig ved en Bevægelse der blot fortsættes i en halv Time, og som indskrænker den Cirkel, hvori jeg rører mig . . . men har ogsaa . . . yttret den Virkning, at jeg . . . ret tabte alle mine Kræfter« (J. N. B. Abrahamsons Privatarkiv, RA; jfr. P. A. Heiberg Erindringer 389 f.). ● 200,30-201,2 *Forestil Dem, han har givet Baggesen Penge for at reise . . . i Sommer . . . med den unge Schmidten*] Matematikeren Henrik Gerner von Schmidten (1799-1831), der 1827 blev Professor ved Universitetet, opholdt sig, støttet af Fonden ad usus publicos, 1820-23 i Paris, hvor Prins Christian Frederik gjorde ham bekendt med Baggesen, som han med sand Hengivenhed sluttede sig til (Bagg. Biogr. IV 320 ff.). Prinsen gav Baggesen 1000 Rdlr. til et Badeophold i Plombières, hvortil han kom 22/6 1822 ledsaget af von Schmidten, men han maatte 28/6 i Anledning af Fanny B.s Død ile tilbage til Paris, som han atter forlod 10/7 med Plombières og siden Schweiz som Maal, stadig ledsaget af v. S., som blev et Par Maaneder i Genf, medens Baggesen og hans Søn vendte tilbage til Paris (Bagg. Biogr. IV 329 ff.). Herfra rapporterer C. J. Falsen 17/9 til Christian Frederik: »Hr. Baggesen er tilbage fra sin Baderejse, siden nogle Dage. Jeg har endnu ikke seet ham, men Hr [P. A.] Heiberg som logerer i Huus med ham, paastaar at han er kommet tilbage endnu mere forrykt i Hovedet end han reiste bort« (Kongehusets Arkiv, RA).

201,2 *et skikkeligt Menneske, med ringe Dømmekraft*] om v. S. har alvorligt optaget J. L. Heibergs Bemærkning om Skarpretterens Søn, der var kommet fra Kbh. til Paris for at studere Guillotinen, maa staa for H. N. Clausens Regning (Optegnelser 100 f.). Siden plæderer Hauch i et Brev til Oehl. 3/2 1831 for, at v. S. er Forfatter af Gjengangerbrevene (NKS 1674,2°). v. S. skriver 16/9 1821 til en Slægtning, at han ønsker at blive ansat i Sorø, men at han samtidigt har indsendt Ansøgning om Fornyelse af Stipendiet, idet han mener Fonden vil give ham »Lov til at være ude ligesom en Dr. Hauch, der er ansat i Sorø og dog rejser paa 2 Aar. Han er i Paris og skal være meget behagelig og interessant saa at jeg længes efter at kjende ham . . .« (NKS 3292,4°), og 10/5 1822 skriver han til H. C. Ørsted: »Hauch bliver her endnu et Par Maaneder og befinder sig vel –

For nogen Tid siden var han syg – Jeg glæder mig meget over at have gjort hans Bekjendtskab . . .« (Ørsted 1-2,2°). Oplysende i mange Henseender havde P. Hjort 31/7 1820 skrevet til Olivia Rasbech: »Til min store Lykke er her kommet en meget dygtig Landsmand, en Lieutenant v: Schmidten af Artilleriet, en stor Mathematiker. Han er min daglige Omgang, og vi drive omkring sammen i den store Stad, og underholde os ved alle Slags Samtaler« (NKS 2411, 4°, 89; jfr. Breve til P. Hjort I 161 f.), men dengang havde Prins Christian Frederik ikke præsenteret v. S. for Baggesen. I hvor høj Grad v. S. var estimeret, viser endelig følgende Udtalelse fra A. G. Rudelbach til Elise Rudelbach dat. Paris 12/4 1824: »Herr von Schmidten ist eine der treuesten und edelsten Seelen, die ich je gekannt habe – was seine wissenschaftliche Bildung betrifft, da brauche ich dir nur zu sagen, dass er nach meiner Meinung auch in der Rücksicht einer der ersten unserer jüngern Landsleute ist (und zwar nicht blos in der Mathematik, welches sein Fach ist) – beides hat man auch in Paris (wo er sich über 2 Jahre aufhielt) zu schätzen gewusst, und in einer trefflichen Familie, wo ich auch eingeführt, den Grafen Caffarelli [om Baggesens hjælpsomme Venner, General og Greve Auguste Caffarelli (d. 1849) og Grevinde Julienne C., f. d'Hervilly, (d. 1854) se Bagg. Biogr. IV 310, 316 f., 325 og Tillæg XXVII], äusserte sich der Graf so: nous avons eu l'occasion de connaitre Mr. S dans une affaire, ou il developpait toute cette noblesse d'ame, qui lui est propre, il nous est devenu comme un enfant de famille et le sera toujours – oui, vraiment un noble caractère« (Add. 1093, II 4°).

● 201,3 *B. ivrer mod de Tydske*] for sine Tanker om den moderne tyske Filosofi gav han Udtryk bl. a. i et Brev til Carl Baggesen fra Beg. af Aug. 1821, foranlediget af Reinholds Skrift: Die alte Frage. Was ist die Wahrheit (Bagg. Biogr. IV 311 ff.). ● 201,4-6 *Han skammer sig nu ikke ved at leve . . . paa Schmidts Bekostning*] Baggesen skriver 22/8 1822 til v. Schmidten: »Ich schicke Ihnen indess nebst der Versicherung, dass es mit dem was mein Sohn für ihren Aufenthalt in Bern ausgelegt keine Ei[le] habe, und dass ich dies auf mich genommen, wie billig, da ich ja noch nicht völlig meine Schuld an Sie abgetragen, noch ein Scherflein – wie Sie es nennen – bis weiter« (NKS 2252, 4°, I B.). ● 201,6 *intet eier uden 400 sp. aarlig af Kongen*] ved kgl. Res. af 15/2 1820 havde v. S. faaet 800 Rdlr. r. S., som gentoges 6/3 1821, 9/4 1822 og 5/4 1823 (Fonden ad usus publicos II 1902 306 f.). ● 201,6-7 *tillige med sin Officersgage*] v. S., der 1812 blev Artillerikadet og 1816 Sekondlieutenant, traadte 1820 uden for Nummer. Chefen for Generalstabens Bureau, Generaladjutant Frantz Bülow, skriver 25/4 1821 til General-Kommissariats Kollegiet, at Kongen har »allernaadigst tilladt at Secondlieutenant à la suite Henrik Gerner v. Schmidten, der har Tilladelse til at opholde sig i Udlandet for at studere, maa udbetales sin Gage og øvrige Emolumenter forskudsvis endnu for et Aar« (General-

Commissariats Collegiet 1803-42, kgl. Res., RA). • 201,12-14 *han skal have en god Ven i Hamburgercorrespondent* . .] Hamburger Correspondenten 26/1 1822 havde i en »Schreiben aus Copenhagen vom 23 Januar« følgende Bemærkning: »Baggesen hat während seines Aufenthalts in Paris verschiedene geistige Schriften in Französischer Sprache herausgegeben; unter andern l'Abeille, welche dort mit grossem Beifall aufgenommen worden«; jfr. Bagg. Biogr. IV 305. • 201,20-21 *Jeg har ikke befundet mig vel i Vinter, men er nu saa frisk* . .] Hauch skriver udat. til C. Otto, dengang i London: »Jeg er nu aldeles frisk, jeg var det alt da jeg modtog Deres Brev, alt er gaaet meget lykkeligere end der var Grund til at formode, som [Frank], der tog sig af mig ganske som det kunde være Dem selv, nøiere kan fortælle« (NBD).

203,2-3 *Stage er kommen til Paris*] om Skuespiller Stage K₂ 147: 160,3. Teaterdirektionen havde 12/1 1822 søgt om en Rejseunderstøttelse paa 600 Rdlr. maatte forundes Skuespiller Stage »for i den tilstundende Sommer, naar Theatertjenesten ophører, at kunne besøge især de franske Skuepladser og at denne Understøttelse maa udredes af Theaterkassen«. Tilladelsen forelaa 19/1 s. A. (TA, Protokol over kgl. Res. 1818-22, Nr. 75), men ændredes paa Stages Anmodning af 29/3 af praktiske og fagmæssige Grunde til Afrejse i Beg. af April (TA, Indkomne Breve 1822 Nr. 703). Han kom o. 1. Maj til Paris, hvorfra han sendte bl. a. Jonas Collin flere Breve, ikke synderlig imponeret af hvad han saa af Teater, naar undtages Talma og Mlle Mars (Coll. Brevs. XXIV^b). Se ogsaa Teatret XV 1915-16 31. • 203,8-9 *en af vore Landsmænd oversadte ved Dragonerne*] jfr. Hauch: Minder II 29. • 203,11 *Bertouchs Christian* . .] se Oehl »En Reise« I 1817 243, nærv. Udg. B II 89,6. • 203,27-204,7 *her ventede Ulykken paa mig* . .] om Cabrioletternes voldsomme og hensynsløse Kørsel og de mange Ulykker, de afstedkom, se Chr. Molbech: Reise . . i Aarene 1819 og 1820 I 384 f. P. Hjort, selv Pariserfarer og siden Hauchs Kollega ved Sorø Akademi, har en anden Version af Tilfældet: »På Gaden i Paris, hvor der intet Fortoug var og hvor Vogne i Gaden kunde skrabe med Axelenden i Husenes Mure, kom Hauch engang, da han foretog sin lange Rejse (fra 1821-27), i Klemme imellem en Mur og en af de klodsede tunge Karrer, med dennes uhyre store langsomme Hest for, og fik den ene Fod beskadiget; i Italien forværredes Skaden, da han i Heden ofte sad med bare Fødder på Stengulvet under Fiskestudierne i Nizza; i Neapel måtte Benet sættes af noget over Ankelen« (Breve til P. Hjort II 302, Note 2).

790°. 16 Julii 1822. Til Louise Hegermann-Lindenchrone. Udskr.: »S: T: Fru Kammerherreinde Hegermann-Lindenchrone«. Bakkehusmuseet.

Sender hende forskellig Lektüre, bl. a. Walter Scotts »Den sorte

Dværg«, sin egen »Ludlams Höhle« og Müllers Sagabibliotek, idet han takker meget for en Invitation til »Rolighed«, som han med Familie med det første vil gøre Brug af. Han haaber Frøken Line snart maa være rask og beder Fru H.-L. spørge Bolette, hvorfor han har understreget 16. Juli.

Den sorte Dværg] »The black dwarf«, sandsynligvis i den tyske Overs. ved W. A. Lindau 1822. ● *Müllers Sagabibliotek*] »Sagabibliothek« ved P. E. Müller med Anmærkninger og indledende Afhandlinger I-III 1817-20. ● *Line*] Line H.-L. (1800-71), Ægteparrets 2. Barn; Fru H.-L. skriver 18/9 1812 til sin Mand: »Bolette har bedet mig om at følge med mig og Tante i Vinter at høre Øelenschläger . . . giver jeg hende en Billet faaer jeg min Plage af Line, der som Du veed studerer stærkt i Ø:« (H.-L. Arkiv, RA). ● *Bolette*] Bolette H.-L. (1798-1853) tog sig i særlig Grad af Husførelsen paa »Rolighed«. P. Hjort sammenligner hende i et Brev til Olivia, dat. Stuttgart Okt. 1820, med Fru Friederike Schelling (1793-1850), Datter af Minister Aug. v. Vellnagel, gift 1812 med Karl v. Schelling (d. 1854), Broder til Filosoffen, og fremhæver som Lighed Bolettes Evne »til at arrangere det godt for Andre«, saaledes kan Olivia og han takke hende for »at det Formelle i vor Forlovelse gik så fortræffeligen af«. Endvidere fremhæver P. Hjort, »at de begge to ere små, hurtige Væsener, som altid ses med Nøgler i Hænderne, og høres klage over Qvindernes elendige Liv, og Mandfolkernes ufortjente Lykke og Herredømme« (Afskrift i NKS 2363,4°). Nic. Bøgh vil vide, at man ikke uden Grund sagde, »at Bolette H.-L. var nær ved at blive A. S. Ørsteds tredie Hustrue. Da Ørsteds anden Hustrue var død 1824 søgte Hegermann at opmuntre ham ved at hente ham med paa Rideture, som næsten daglig fandt Sted« (Nogle Optegnelser i H.-L.s Arkiv, Pk. Nr. 4, RA). ● *understreget 16. Juli*] Sophie Ørsteds Fødselsdag.

791°. Cop. 3/8 1822. Til F. A. Brockhaus. Bakkehusmuseet.

Iler med at meddele, at han mangler de sidsttrykte Ark af Holberg 1. og 2. Del, som Boghandler Reitzel har laant ham. Af 3. og 4. Del har han endnu ikke faaet Udhængeark og Deichmann heller ikke. Saa snart han har de trykte Ark, vil han sende Anmærkningerne.

792°. Cop. 3/8 1822. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Geheimhofrath Cotta v. Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Har selv affundet sig med Lotz og billiger ganske C.s Betragtninger. Første Del af »Insel Felsenburg« er næsten færdig. Kun

udbeder han sig Lov til at beholde Ms., til han har foretaget en dansk Overs., da han samtidig vil udgive Romanen her i Landet. Men hvis C. vil have Ms. straks og i Stuttgart besørge en Afskrift, har han intet derimod. Haaber der er gjort Anstalter til 2. Termins Betaling.

793°. Lpz. 10/8 1822. Fra F. A. Brockhaus. Tilskr.: »Sr Wohlgeb. Herrn Professor A. Oehlenschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Begriber ikke hvad der er blevet af Pakken med Eksp. af 1. og 2. Del, som han via Deichmann har sendt Oehl., og af de senere sendte Udhængeark af Bd. 3 og 4. At Anmærkningerne til Bd. 3 stadig væk udebliver, sætter ham i Forlegenhed, men varer det for længe, vil han samle dem i sidste Bind, som nu haster, da der allerede er trykt 20 Ark.

794°. Dresden 27/8 1822. Fra C. G. Hilscher. Tilskr.: »Sr. Wohlgebohren Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Opfordrer Oehl. til at blive Medarbejder ved hans Tidsskrift »Merkur« og sender ham gerne paa Forlangende til Gennemsyn en Aargang deraf. I særlig Grad vilde Digte, Noveller og Korrespondancer være ham kærkomne og tilføjer, at han vilde betragte det som en Ære at have Oehl. som Medarbejder.

»Merkur«] en Fortsættelse af samme Forlæggers »Literarischer Merkur oder wöchentliches Unterhaltungsblatt für alle Stände« 1819-21, red. af Ferdinand Philipp og C. Baumgarten-Crusius 1822-31.

795°. Lpz. 11/9 1822. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr. Wohlgebohren dem Herrn Professor Oehlenschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Har rigtigt modtaget Oehl.s Brev af 31/8 og sender Frieksemplarer af Bd. 3, idet han haaber, Oehl. har faaet sine Eksp. af Bd. 1 og 2. Beder ham omgaaende sende Anmærkningerne til Bd. 3 og 4. Hvad Honoraret angaar vil han drøfte det med Oehl., naar han sender ham Frieksemplarer af Bd. 4. Vedlægger en Korrektur af en Kritik over Overs.s to første Dele i Literarisches Conversationsblatt og beder ham tage Stilling til Bebrejdelsen for Undeutschheit i Fortalen i Bd. 4.

Oehl.s Brev af 31/8] heraf kendes kun de i Alex v. Weilens Recension af Holbergs Dänische Schaubühne ved J. Hoffory og P. Schlenhner citerede Linier: »Ich glaube, dass ich ohne zu viel zu sagen mehr behaupten darf,

als ich versprach. Alles, was langweilig in Holberg war, habe ich weggeräumt, Melampe und die Unsichtbaren sind in den poetischen Scenen ganz freie mir gehörige Dichtungen, statt der »Lohensteinischen« ernstern Scenen, die im Original die meisterhaften comischen Scenen entstellen« (Zeitschrift für vergleichende Literaturgeschichte. Neue Folge 2. Bd. 1889 129). • *haaber Oehl. har faaet sine Ekspl. .]* Liunges Literatur- og Theaterblad 7/6 1822 bemærker i en Note til sin Omtale af Holberg-Overs: »De første 2 Bind bleve annoncerede som udkomne til sidste Messe; men endnu er intet Expl. af dem kommet hertil«. • *en Korrektur af en Kritik . . i Literarisches Conversationsblatt]* bl. flere Periodica udgav Brockhaus »Literarisches Conversationsblatt«, grundlagt af Aug. Kotzebue, erhvervet 1820 af Brockhaus og 1826-98 videreført som »Blätter für literarische Unterhaltung« hvis Recensenter ikke var Oehl naadige; se allerede Anm. af »Erich und Abel« (Noten til Br. 743°). • *Bebrejdelsen for Undeutschheit]* i Literarisches Conversationsblatt 1822 Nr. 215. Oehl. svarede, som opfordret, i Fortalen til 4. Bd. S. IX-XX. Ogsaa Rec. i Cotta's Literatur-Blatt paataler Oehl.s Tysk, men med fuld Forstaaelse for de Vanskeligheder, den maatte have, der har vænnet sig til det højere, tragiske Mæle, med ogsaa at finde Udtryk for det modsatte. Og Rec. fortsætter: »Abgesehen von diesem sehr verzeihlichen Mangel verdient die Uebersetzung eben so viel Beyfall, als der Hauptgrundsatz, welcher Herrn Oe. dabey geleitet hat . . Holberg (sagt er S. XIX) ist nie plump ohne witzig zu seyn. Der Witz adelt die Plumpheit, und das unmittelbare Lachen der Gebildeten und Ungebildeten vertheidigt sie .«. Oehl. tager Afstand fra Schillers: »In welchen Schlamm zieht uns nicht Holberg hinab! Denn erstens ist die schlichte Bürger-und Handwerkerwelt kein Schlamm, sondern achtbar und ehrenwerth; zweytens werden ihre Schwachheiten und Albernheiten nicht von Holberg wie Schlamm aufgeworfen, sondern sehr sinnig, witzig, und genialisch dargestellt .«. Von diesem Gesichtspunkt' aus konnt'es nicht fehlen, dass der Uebersetzer sein Original mit derjenigen Treue wiedergab, welche darin besteht, dass sie den Hauptcharakter der Urschrift sorgfältig bewahrt, ohne sich um die Verschiedenheit des Geschmacks verschiedener Jahrhunderte zu bekümmern. Man lernt Holberg kennen, wie er war .«. (Mb. f. g. St. Lit.-Bl. Nr. 96 2. Dec. 1823). Helt modsat fremfarer Rec. af de senere Dele af »Holbergs Lustspiele« mod Overs. Efter at have anført en Række Eksempler paa Oehl.s mangelfulde Tysk konkluderer han: »Ich verlange nicht, dass ein Däne besser Deutsch verstehe, als Hr. Oehlenschläger, denn das wäre höchst unbillig; aber ich verlange, dass, wenn er es nicht besser versteht, er sich des Uebertragens in deutsche Sprache enthalte, denn das ist höchst billig. Auch habe ich nie begreifen können, warum ein Dichter wie Hr. Oehlenschläger, sich durch den Gebrauch einer fremden Sprache die Erreichung eines ohnehin so

schwer zu erreichenden Zieles doppelt schwer macht, und dadurch seine Erzeugnisse muthwilliger Weise einige Stufen tiefer stellt, als sie seinem Talent nach stehen würden? . . .«. Derpaa trakteres Holberg, og Rec. paastaar, han er den første, der har fældet en ordentlig Dom over den danske Komediedigter (ssts. Nr. 42-43, May 1824). Denne Paastand fik A. E. Boye til at fare i Blækhuset, overbevist om at Rec.s ensidige og indskrænkede Meninger alene er dikteret af Nid og Nag til Ludwig Tieck (Nyt Aftenblad 1824 298).

796°. 1/10 1822. Til F. A. Brockhaus. Udskr.: »Herrn Buchhändler Brockhaus Wohlgeboren«. Tilhører A. Hüttemeier, Kbh. (Fot. KB).

Undskylder, han har ladet B. vente et Par Postdage, men Aarsagen er Svaret til Recensenten i Fortalen. Haaber, idet de nu skilles, at deres fælles Foretagende maa bære Frugt.

797°. 3/10 1822. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder af Dbrg«. Coll. Brevs. XXV.

Takker for den smukke Iscenesættelse af hans Forspil »Holbergs Jubelfest« og beder ham om det herfor bestemte Honorar og iøvrigt snart at tage sig af »Robinson i England«. Taler om det svenske Stykke, han var begyndt at oversætte, men som blev taget fra ham, hvorefter han fik tilbudt Prætiosa, som han dengang ikke havde Tid til at fordanske, og beder endelig om et Forskud paa 100 Rdlr. Sølv til sin Husleje.

Holbergs Jubelfest] 6/9 1822 fremlagde Jonas Collin i Teaterdirektionen »Holbergs Jubelfest, et Forspil af Professor Oehlenschläger til det forestaaende Holbergske Jubilæum, der var læst og bifaldet af Professor Rahbek . . .« (Delib.). Herom skriver Rahbek, der Juni 1822 havde foreslaaet Collin at lade Oehl. skrive »et Jubelforspil . . . for igien at vinde ham for Skuepladsen« (Coll. Pap. 241) 10/12 s. A. til P. A. Heiberg: »Oehlensl. gjorde et lidet Forspil . . ., som - laudatur ab his, culpatur ab illis, men der forekom mig af et Leilighedsstykke, at være antageligt« (NKS 1455 B fol.). »Holbergs Jubelfest« blev prøvet 26/9 og opførtes 1.ste Gang 27/9 efter en foregaaende Prøve før den anden Forestilling af den Holbergske Sekularfest: »Den honnette Ambition«. Forspillet genopførtes 1/10, 5/10 og 10/10. Det blev meget værdsat i Liunges Litteratur- og Theaterblad 4/10, i Aftenblad 5/10 og udførligt anmeldt i Dansk Lit. Tid. 1822 Nr. 51. I nogle »Theatraliske Bemærkninger« i Statsvennen 20/10 kaldes Forspillet »Tejeri«, og et Forsvar derfor ssts. 27/10 afvistes 10/11. Teatret opførte fem af Holbergs Komedier, og Rahbek skrev Prologen og Epilogen til Festlighederne. Overskou er meget kritisk overfor den gamle Holberg-Kenders

Mangel paa Interesse og Aktivitet i Anledning af Jubilæet og mener Skylden er hans, at det blev fejret saa tarveligt (Overskou IV 690-95). Oehl. syntes tilfreds med »Udstyret«. Koret og den iøvrigt benyttede Musik var komponeret af F. C. Krossing, og Carl Winsløw havde med sit Male- og Tegnetalent forfærdiget Transparenter (se Delib. 4/10, 25/10 1822, RA, og »Fortegnelse over Dekorationer etc.« 1831, Lit. K Nr. 61-72 i Det kgl. Teaters Bibliotek). Hoveddekorationen var »En Hauge med et tildækket Lysthus i Forgrunden. Det er Aften og et Par Fakler paa hver Side« (Theater-Journal 1815-25 158, Det kgl. Teaters Bibliotek). Oehl. omtaler Festen og sit lille Forspil i Er. IV 9. En fejlagtig Opfattelse af et Vers »Nu læser Officer i Bog« (Lieb. XVIII 208) foranledigede en Replik i Dagen 14/10 (optrykt ssts. 331). ● *Honorar*] se Noten til Br. 798°. ● *det svenske Stykke*] se 212,11-12 m. Note. ● *Prætiosa*] »Præciosaa«, lyrisk Drama i fire Akter af P. A. Wolff, overs. af C. J. Boye, havde Première 29/10 1822 og spillede sig gennem Aarene op paa Grund af Carl Maria v. Webers Musik.

798°. 4/10 1822 Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 258.

Beklager med Jødens Replik i »Aladdin« (Lieb. I 128) sin Fejltagelse og Glemsomhed, erkender med Fornøjelse, Collin havde Ret og aander selv uden Honoraret lettet op. Haaber nu han faar det sædvanlige Forskud, at »Robinson i England« maa blive opført i November og takker endelig for Eksemplarernes Afsætning.

Eksemplarernes Afsætning] 4/10 1822 bemærkes i Delib.: »Da Professor Oehlenschläger ikke for sit Forspil ønskede nogen Betaling besluttedes, at han, naar Høitiden var til Ende, skriftligt skulde takkes derfor, tillige vedtoges, at lade 100 Exemplarer købe, for at tilstille enhver, der i Festen havde deltaget sit Exemplar«. I »Kopibog for afgaaede Skrivelser« (TA) findes intet Takkebrev til Oehl., men 7/10 udbetaler Teaterkassen Digteren for 100 Eksemplarer à 3 Mk. Stykket ialt 50 Rdlr. (Teaterkassens Regnskaber Okt.-Decbr. 1822 Nr. 1349).

799. Christiania 9/10 1822. Fra L. F. Fischer. NKS 1455,2°.

Ludvig Fischer (d. 1825) nævnes »som Kompagnikirurg ved Københavns Infanteri-Regiment, senere Skibslæge« (Den danske Lægestand 4. Udg. 1872 25). Han var en yngre Broder af de i K₂ 244: 408,11 nævnte Wilhelm Frederik og Carl Fischer og omtaler i sine Breve til Adam Oehlenschläger en Broder i Norge (se Noten til 205,9). Sin store Hengivenhed for Digteren havde han uforfærdet demonstreret i Striden med Baggesen i en Række større og mindre Digte i Skild. og Dagen 1816-18, i »Goliathiaden« (avterret udk. 2/7 1816, anden Part 17/12 s. A.) og i »Breve

til Adam Oehlschläger« (averteret udk. 21/9 1818). En lille Versroman, »Albon og Hermilde« (averteret udk. Adr. 1/7 1817), om Elskovs Fryd og Smerte, om højbaarne og ridderlige Følelser à la Motte Fouqué over for Ondskab og Svig, forblev upaaaget. Paa samme Tid forsøgte Fischer sig som Skuespilforfatter. Med et Rimbrev til K. L. Rahbek 18/12 1817 sender han en Komædie »Eventyret i Valby Kro«, hvis Hovedrolle han meget ønskede maatte tildeles Lindgreen (NKS 1455,2^o). En Scene deraf blev efter hans Død publiceret i Ove Thomsens Nyt Aftenblad 1826 Nr. 19. Oehl. skriver, at Fischer »var ikke gaet den akademiske Vei, men var af Naturen meget begavet, og havde gode poetiske Anlæg, især til det Humoristiske« (Er. IV 55). Oehl. har her sandsynligvis ogsaa tænkt paa Fischers Interesse for Jean Paul, af hvem han bl. a. oversatte en Række Tankesprog »Maigave« (1818), som KB ejer med hans Dedikation til Digteren. Indtryk fra sine Rejser som Skibslæge (Noten til 207,8-10) offentliggjorde han i Aftenblad 1823, hvorfra Chr. Winther i Nr. 12 har bemærket sig det kønne og bevægede Digt »Ved den tolvaarige Kristians Liig«, som han optog i sin Antologi Dansk Lyrik 1865.

205,9 *Min Reise til Norrigs Hovedstad*] Kbh.s Pas-Regnskaber (RA) 24/8 1822 meddeler: »L. F. Fischer Stud. Chirurg til Christiania«, hvor han ankom 3/9 og tog ind hos sin Broder Krigsraad Christian Emanuel Fischer (no. Morgenbladet 6/9 1822). • 205,9-10 *i et . . . Brev . . . til min Ven E. Aarestrup*] Brevet kendes ikke. Deres Venskab stammer sandsynligvis fra det fælles Studium Medicinen (jfr. Hans Brix: Emil Aarestrup I 1952,8). Ved Efterretningen om Ludvig Fischers Død skrev Aarestrup et Minde-digt: »Vent ham ei længer, du Danmarks yndige Sommer« (Saml. Skrifter II 1922 9-10). • 205,10-11 *da han . . . stundom slagter ind under Digterkongens Tag*] hvornaar Aarestrup er begyndt at komme hos Oehl., kan Udg. ikke oplyse, men om hans Beundring for og hjertelige Forhold til Digteren vidner adskillige Steder i Breve til Kæresten Caroline Aagaard 1824-26 (Hans Brix: Emil Aarestrup II 1952, særlig 51 f., 69, 107). Han besøgte Digterens Forelæsninger, som han har helliget en Sonnet »Øhlschlägers Collegium« (Saml. Skrifter I 1922 66), mente siden de ikke indeholdt Nyt for ham, men kom der af Kærlighed til Poesien (Hans Brix a. A. II 109) og nød iøvrigt overalt Digterens Person (ssts. 107). Et udførligt Portræt af Oehl. har han ikke givet, derimod originale Bidrag til en Karakteristik af Christiane (ssts. 49-50). • 205,20-24 *en virkelig Konge, en Æreport . . .*] I Anledning af Stortings-Samlingen kom Karl XIV Johan 30/9 til Christiania, som var smykket og illumineret den Vej, han kørte (jfr. Peter Motzfeldt: Breve og Optegnelser 1888 407 f.). • 205,28-29 *den botaniske Have*] paa Tøien, anlagt 1814-15 af den tysk-danske Gartner H. Siebke.

206,5-7 *denne Klev i Hermoder er besunget af Norrigs . . . kronede Skiald*

Høiesterets-Assessor Bierregaard] Henrik Anker Bjerregaard (1792-1842), der havde studeret Jura i Kbh., tog efter 1814 tilbage til Norge, hvor han afsluttede sine Studier ved Universitetet i Christiania 1815, blev Sagførerfuldmægtig og 1819 Højesteretsadvokat. Selskabet for Norges Vel havde Sommeren 1820 udskrevet en Konkurrence om den bedste Nationalsang og tildelt H. A. Bjerregaard Prisen for hans »Sønner af Norge det ældgamle Rige«, trykt 1. Gang i »Norroena« 1821, og som til Chr. Bloms Melodi var den foretrukne Fædrelandssang før Bjørnsons. I Ugeskriftet »Hermoder«, hvis Program først og fremmest indrømmede Plads for originale norske Bidrag, offentliggjorde han 13/10 1821 sit Landskabsdigt »Krogkleven«. ● 206,7-9 *Denne Skialds Næse* . .] om H. A. Bjerregaards Rangel-Periode se Knut Nygaard: H. A. Bjerregaard 1966 21. Fra en lidt tidligere Tid har Pavels et underholdende Eksempel (Dagbøger 1815-16 1867 21).

207,8-10 *Gud som forundte mig, ei blot at stønne paa det øde Hav* . .] Ludvig Fischer havde som Skibslæge været paa Farten 1818-20 til Batavia og 1820-22 til Indien (Kay Larsen: Dansk-ostindiske Personalialia og Data, RA). ● 207,19-23 *Norges Giæld til Danmark er Hovedthemaet* . .] se Marcus Rubin: Fr. VI^s Tid 227-31. ● 207,25-26 *Den 29 Septbr: bivaanede jeg en Concert* . .] Concerten var averteret i Norske Intelligentsedler 26/9 og omfattede bl. a. Kompositioner for Violoncel af B. Romberg spillet »af en Norsk Liebhaber«. ● 207,26 *Byens nu eneste Theater*] Teatret i Grænsehaugen, opført 1802 efter Tegninger af Stadskonduktør i Kbh. J. H. Rawert (St. Hallvard XIX 1941 282 ff.). Det borgerlige dramatiske Selskab havde ophørt at give Forestillinger 1811. ● 207,27-29 *Theatertæppet* . .] malet af Johan Flintoe (1786-1860), der var uddannet paa Kunstakademiet i Kbh. som Teater- og Dekorationsmaler. ● 207,29 *Mottoet* . .] var forfattet af Filosoffen, daværende Rektor i Christiania Niels Treschow. ● 207,29-30 *Enewold Falsens Buste*], der opstilledes efter hans Død (H. J. Huitfeldt: Christiania Theaterhistorie 1876 465), men ikke kendes mere (Norsk biografisk Leksikon IV 1929 53).

208,4-5 *Carl Johan agter . . at opholde sig her en Maaned*] Kongen forlod Christiania 18/11 (Den norske Rigstidende 22/11 1822). ● 208,6-8 *Kotzebues falske Undseelse* . .] Det dramatiske Selskab i Chria. aabnede Sæsonen 27/10 1822, hvor Karl XIV Johan var i Teatret, med »Maria de Foix«, Lystspil i 3 Akter af Bouilly og Dupaty, overs. af N. T. Bruun og med Musik af F. L. Æ. Kunzen, »et dumt Stykke, men som blev godt spillet og tager sig ret godt ud ved de gallante Dragter«, skriver Peter Motzfeldt (Breve og Optegnelser 1888 427; jfr. Vilhelmine Ullmann: Fra Tyveaarene 1903 3 ff.). Kongens Besøg blev omstændeligere omtalt i Den norske Rigstidende 1/11. ● 208,7 *et endnu ikke bestemt Stykke af Holberg*] det blev »Den politiske Kandestøber«, opført 24/11. ● 208,7-8 *med Prolog og*

Epilog af Poeten Schwach fra Drammen] daværende Sagfører i Arendal Conrad Nikolai Schwach (1793-1860), Udgiver af Nytaarsgaven »Nor« 1815-16 og Forfatter af en Række bl. a. polemiske Lejlighedsdigte, frasagde sig efter Betænkning Hvervet, som blev overdraget H. A. Bjerregaard, der omgaaende skrev »Holbergs Minde« (Knut Nygaard: H. A. Bjerregaard 1966 62 og Holberg Aarvog 1921 220-26). ● 208,11 *skrevet en Sang*] kendes ikke. ● 208,13-15 *Literaturen . . . med »Idunna« i Spidsen*] 1. Hefte af Maanedsskriftet »Iduna« blev averteret udg. i Christiania Intelligentssedler 8/8 1822. Redaktøren var dengang den af Karl XIV Johan værdsatte Kaptajn Gudbrand Halseth (1790-1839), der ogsaa var Medudgiver af Ugeskriftet »Hermoder« og ligesom i dette bragte en Række Oversættelser, mest af det tyske, og enkelte originale Bidrag. En lemfældig Karakteristik af Datidens norske Tidsskrifter giver Knut Nygaard i »Nordmenns syn på Danmark og danskerne« 1960 317 ff.; jfr. 150,20-21 m. Note. ● 208,17 *Wedel Jarlsberg . . . i Bogstad*] det anselige Gods i Nærheden af Christiania ejedes af Statsminister Peder Anker og siden 1824 af hans Svigersøn Grev Johan Herman Wedel Jarlsberg, der med Forkærlighed opholdt sig her efter at have frasagt sig sine Embeder (Yngvar Nielsen: Herman Wedel Jarlsberg III 1902 362). Om Oehl.s videre Forhold til ham se Br. 811°. ● 208,18 *Endnu har jeg ikke havt Leilighed at see ham*] Ludvig Fischer forsøgte 3 Gange forgæves at træffe Greven, se Br. 811°. ● 208,22-25 *Midt i November . . . agter jeg at drage . . . til Kiøbenhavn, om jeg ikke . . . faaer en anden Lyst . . .*] i »Brudstykker af Ludvig Fischers Reise-Dagbog« fortæller han, at han holdt Jul i Norge (Aftenblad 1823 154; jfr. Br. 811°). ● 208,26-27 *den »Blicher Olsenske Halvtimes«, end sige »to Dages Læsning«*] alluderer til Digtsamlinger af Peder Blicher Olsen.

800°. 15/10 1822. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder«. Coll. Brevs. XXV.

Reprisen af »Correggio« er ham langtfra saa vigtig som Premièren paa »Robinson i England«, som han beder Collin tage sig alvorligt af, og foreslaar flere Rolleændringer.

801°. Cop. 28/10 1822. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn Geheimhofrath Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Takker for Tilladelsen til at beholde sit Ms. til den danske Overs. foreligger. Men af Tidsnød maa han nøjes med en Afskrift, og da Ms. først skal gennemses af en tysk Ven for at fjerne saa mange Danismer som muligt, og da Afskriveren er langsom, vil han ikke kunne sende 1. Del før o. 20. November. Dette for at C. kan være

orienteret, og for at Honoraret for 3. Del ikke skal udskydes. Han har nu skrevet Halvdelen af 2. Del, og da C. har sagt, han først vil trykke Romanen om et Aars Tid, skader det jo ikke. Han har ogsaa Planer om at faa »Insel Felsenburg« overs. til Engelsk og prøve paa at faa Walter Scott til at skrive et Forord. Saa vilde Romanen paa een Gang komme paa Tysk, Engelsk og Dansk. Oehl. tvivler ikke paa, C. vil glæde sig paa hans Vegne, der paa en saa hæderlig Maade søger at øge sin Indkomst. Minder atter om de 50 Caroliner og lover, at 2. Del skal være Forlæggeren i Hænde 1. Febr. 1823.

802°. Lpz. 6/11 1822. Fra F. A. Brockhaus. Udskr.: »Sr. Wohlgeb. dem Herrn Professor A. Oehlenschläger«. Tilskr. »Sr. Wohlgeb. Herrn Professor A. Oehlenschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Takker for Brev og Anmærkninger til 3. og 4. Del. Sender de 5 Frieksemplarer (Nr. 6 er som sædvanligt overladt Tieck). Opgør Oehl.s Tilgodehavende til 20 Louisdorer, og for at holde ham skadesløs for et muligt Kurstab medfølger Fortsættelsen af hans Konversationsleksikon. Spørger igen om Oehl. har et Bidrag til den næste »Urania«.

Nr. 6 er som sædvanligt overladt Tieck] om Tiecks Vurdering af Oehl.s Holberg-Oversættelse se 333,12-23 m. Noter. • *Oehl.s Tilgodehavende*] Jac. Deichmann skriver 7/12 1822 til sin Kollega F. C. W. Vogel i Leipzig: »Ich sende Ihnen einliegend eine Anweisung von Brockhaus an die Ordre des Professor Oehlenschläger betragend 20 L'dor die ich diesem für die Rechnung vom Erstgenannten ausbezahlt habe. Ich ersuche Sie ergebenst Herrn Brockhaus die Anweisung zustellen zu lassen, und dafür seine Quittung entgegen zu nehmen . . .« (Gyldendals Arkiv. Copiebog). • *Fortsættelsen af hans Konversationsleksikon*] Conversations-Lexicon. Neue Folge. Lpz. 1821-(26).

803°. Stuttgart 7/11 1822. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgebohrn Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen Bredgaden N° 190«. NKS 1874,2°.

Takker for Oehl.s Brev, beroliger ham med, at hans Honorar allerede er anvist, og at det vilde glæde ham, om hans Roman kunde vinde Indpas i England.

804°. Svaneholm 9/11 1822. Fra John Engström. NKS 1674,2°.

E. har endelig haft Kontakt med Bruzelius, som han skal møde i

Karlstad, hvor B. vil betale for de solgte Partier og aflevere de usolgte, med mindre Oehl. foretrækker at bytte med »Bibliothek der deutschen Classiker«. Opfordrer Oehl. til at rejse til Sverige, hvor E. vil være hans Cicerone og anbefaler ham et Ophold i Stockholm næste Aar i Maj eller Juni, naar Kronprinsessen kommer, idet han tør love ham en hjertelig Modtagelse af alle Svenske.

Bibliothek der deutschen Classiker] se Noten til 168,26. • *Kronprinsessen*] Josefina (1807-76), Datter af Prins Eugène de Beauharnais, Vicekonge af Italien og Napoleons Stedsøn, blev trolovet 15/11 1822 med Kronprins Oscar af Sverrig-Norge, til hvem hun viedes 19/6 1823 i Storkyrkan i Sthlm.

805. Edinburgh 12/11 1822. Fra A. Andersen Feldborg. NKS 1674,2°. Trykt Mindebl. 285-86.

209,10 *Deres Ærinde til Sir Walter Scott er rygtet*] om sit Besøg hos Walter Scott fortalte Feldborg siden i Mb. f. g. St. 15-18/7 1829, gengivet i Kjøbenhavns-Posten 1829 Nr. 127-28.

210,5-6 *You are publishing a work on Denmark*] 1.ste Part af »Denmark delineated«, der var dediceret Thorvaldsen, blev allerede anmeldt i Blackwoods Magazine Sept. 1821, hvor der ved Siden af naadige Domme om flere af de omtalte Notabiliteter var blandet grove opdigtede Løjer og Feldborg selv drillende latterliggjort. A. L. Strout bemærker i sin »Bibliography of Articles in Blackwoods Magazine 1817-25« (1959): »Both style and subject matter are Lockhart's« 84. Om Lockhart se Noten til 210,6. Et kort Referat af Recensionen bragte Liunges Litteratur- og Theaterblad 11/10 1822; jfr. Literarisches Conversations-Blatt 1822 Beilage Nr. 24. Herhjemme blev Feldborgs Arbejde af Anmelderen i Skild. 28/8 1821 indledningsvis betragtet fra den af Forfatteren ønskede Side: at bibringe Englænderne et rigtigere Syn paa hans Fædreland, men samme har flere Indvendinger om Forfatterens Valg af dets Repræsentanter. Af litterære Folk er Foersom fremhævet som Shakespeares Oversætter. Rahbek fik her Lejlighed til alvorligt at tilbagevise Feldborgs Paastand om Vincenzo Galeotti som Foersoms ubehagelige Medbejler, idet han iøvrigt karakteriserer »Denmark delineated« »som noget Allehaande med vakkre Kobber«, men undlod ikke i en forsonlig Note at omtale Feldborg som »ikke ufordeleltig bekjendt af andre engelske Arbeider Danmark og dets Litteratur vedkommende« (Tilskueren 23/10 1821). Proft priser Rahbek for hans Forsvar for Galeotti »mod en halvddannet og forskruet Aristarchs enfoldige Beskyldninger i Denmark delineated .. hvis indre Værd i ingen Henseende svarer til den ydre elegante Form, hvori det er

fremtraadt« (Liunges Litteratur- og Theaterblad 27/10 1821). • 210,6 *Mr Lockhart*] Walter Scotts senere Biograf, Forfatteren John Gibson Lockhart (1794-1854), der blev Sagfører i Edinburgh, havde April 1820 ægtet Scotts ældste Datter Sophia. Blackwoods Magazine offentliggjorde Sept 1820 et opdigtet Brev fra Oehl., efterfulgt af en foregiven Overs. af en Scene af »Aladdin«, som indeholdt grove Udfald mod Whig-Partiet. A. L. Strouts ovenfor citerede Bibliografi p. 71 oplyser, at de anførte Stykker var skrevet af Lockhart og Litteraten William Maginn (1793-1842), senere Medarbejder ved Frazer's Magazine. • 210,13-15 *Herr Southey takker Dem ogsaa* . .] K. L. Rahbek havde i »Hesperus« 1820 (439 ff.) præsenteret den kronede Digter Robert Southey og udvalgte Stykker af hans Lyrik paa Grundlag af Altonaer Advokaten Friedrich Johann Jacobsens »Briefe über die neuesten englischen Dichter« (1820); se ogsaa Jørgen Erik Nielsen: Den engelske Litteraturs Dyrkere i Holsten omkring 1820 1966 54 ff. Feldborg var den direkte Kontakt mellem Oehl. og Southey og har sikkert ogsaa haft Fornøjelsen af at ledsage Boggaven med et Par Linier. Han besøgte iøvrigt the Laureate kort efter. Han skriver 9/9 1822 til den lærde Bogkender og Boghandler i Edinburgh David Laing, en Ven af Scott og Lockhart: »I had sent him [s: Southey] from Hull presents from Oehlschlaeger and Ingemann with Danish Dictionaries, Grammars and other books from myself . . he said and he has ordered his bookseller in London to have works of his own bound and sent to Mrs Oehlschlaeger and Ingemann« (Edinb. Univ. Libr., Fot. KB). Oehl. ejede i smukke Bind Southey: »Roderich, the last of the Gods« 1818 (Bibl. Oehlschlägeriana Nr. 1015-16) og »The Curse of Kehama« s. A. (sst. Nr. 1017-18). De af Herbert G. Wright omtalte Arbejder, som Southey's Svigersøn J. W. Warter havde med til Oehl., blev først overbragt 1830 (Modern Language Review XXVII 1932 153). • 210,16 *W: Chapman*] Vicekonsul i Helsingør Will. Chapman (Pers. Tidskr. 11 Rk. I 102) var en Forretningsforbindelse. Saaledes skriver Birgitte Ørsted 19/8 1823 til H. C. Ørsted: »Bøgerne fra Edinburg er endnu ikke kommet; men jeg fik et Brev fra Feldborg at de vare afsendt til Helsingør« (Ørsted 94,2°). • 210,22-23 *jeg længes saa usigeligt efter min stakkels Søster*] sandsynligvis gaar Prædikaten ogsaa paa den dengang 36aarige Anne Feldborgs Helbred. I et Brev til Chr. Molbech 4/4 1815 beder han ham hilse hende fra Johanne (K₂ 233: 359,12), som han 29/10 s. A. kalder »min raske Søster« (NKS 2336,4°). Moderen, der 1801 blev separeret fra Brændevinsbrænder og Husejer Andreas Feldborg (d. 1812), levede endnu 1815. Feldborg skriver fra London 28/10 1818 til Thomas Thaarup: »Jeg erindrer med den inderligste Taknemmelighed det ædelmodige Tilbud De gjorde mig ved min Afreise at ville interessere Dem for min stakkels Søster, om noget skulde tilstøde mig« (Bakkehuseet). Fra Göttingen skriver han 25/5 1826 til Veterinæren Gustav

Michelsen, at han har »faaet Brev fra min Søster, som gjør mig for saavidt lykkelig, da paa tre Engelske Venner nær, hun udgjør ald min Lyksalighed i dette elendige Liv. Hun er vel og jeg behøver vist nok ikke at føie til at hun uden mindste Omstændighed fik Deres Anviisning paa Etatsraad Holten . . .« (NBD). Anne Feldborg traf af og til Chr. Molbech, som lovede hende at skrive til Broderen ifølge Feldborg til Molbech 8/9 og 5/12 1828 (NKS 2336,4°). Hendes Skæbne er iøvrigt ikke Udg. bekendt. ● 210,24-25 *De vil modtage . . . et Ex: af Deres Portrait*] det i P. Eller: Adam Oehlenschläger Portrætter omtalte Nr. 19, som C. C. Lose falbød i Adr. 20/12 1822 for 2 Rbd. Jac. Deichmann skriver 9/7 1823 til Feldborg: »Jeg takker særdeles meget for de smukke Portraiter af Oehlenschläger og Ingemann. Jeg vilde ønske at kunde sende Dem noget saa smukt herfra« (Gyldendals Arkiv, Kopibog). ● 210,27-211,4 *da en af Jordens Mægtige . . . nægtede at give et Dansk Foretagende den Opmuntring*] Feldborg synes hverken at have henvendt sig til Kabinetetsarkivet eller Fonden ad usus publicos ifølge de forhaanden-værende Registre.

211,1-4 *som de Danske og Britiske Nationer have skienket det i en Grad . . .*] Feldborg fortæller fra Altona 24/11 1821 David Laing om »Denmark delineated«: »It has made more noise in this part of the world than the author could have anticipated in the happiest moments of Caledonian conviviality. His list of Subscribers has [been] graded by the names of all in this place, who are in any way distinguished by talent, fortune and rank. Counts, Councillors, Counsellors, »boets, bainters and pooksellers« as George the second would have said in his German-English, have been pleased to admit »Feldborg the Dane« to all the delights of the boudoir, the teatable, and the punchbowl . . .« (Edinb., Univ. Libr., Fot. KB), de sidste Linier med tydelig Adresse til den i Noten 210,5-6 nævnte Recension. ● 211,10-11 »*Saa ere vi lige deri*«] Walter Scott havde to Sønner og to Døtre: Charlotte Sophia (f. 1799), Walter (f. 1801), Anne (f. 1803) og Charles (f. 1805).

806°. [16/12 1822]. Til Peter Wulff. Udskr.: »S. T. Herr Capitain Wulf. Ridder og Dbrgsmd« . . . NKS 3860,4°. Dateringen er motiveret ved Noten til »Imorgen . . .«.

Er indelig rørt over hans Invitation, men Onsdag holder han Forelæsning Kl. 5, kunde Middagen ikke være paa Torsdag eller Fredag, eller kunde der ikke spises lidt tidligere? I Morgen staar han Fadder til Middag hos Mynster.

Imorgen . . .] Marie Elisabeth Mynster f. 25/10 1822 blev hjemmedøbt 17/12 s. A. (Vor Frue Sogn. Fødte 1822-1832 249, LAS).

807. 20/12 1822. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder etc.«. Coll. Brevs. XXV.

211,27-28 *Rahbek har antaget den*] se 142,18-19.

212,8 *Adelina*] den dengang populære Opera af Pietro Generali (1810) med Tekst af G. Rossi, opført i en Række europæiske Stæder. • 212,11-12 *Dersom du Puy svenske Stykke ikke endnu er oversat*] »Felicie eller den romanska flickan«, overs. af Skuespilleren Lars Hjortsberg efter Emmanuel Dupatys Libretto (*Félicie ou la fille romanesque*, 1815) med Musik af Ed. du Puy opført i Sthlm. Dec. 1821 og nævnt i Br. 797°. C. N. Rosenkilde havde paataget sig den danske Overs., men blev hurtigt træt deraf, fortæller Overskou, som havde Resten af Besværet og iøvrigt ligesom Rosenkilde fandt Stykket kedsommeligt (Af mit Liv og min Tid II 1916 58-60), medens Rahbek mente, det laa over Publikumsmag (Coll. Pap. 13 f.). »Felicie eller Romangrillerne«, der havde Première 22/5 1823, vandt ikke Gehør. Om Opførelsen se Liunges Literatur- og Theaterblad 30/5 og 6/6 s. A. Prof. karakteriserede Musikken mere som et Modstykke end et Sidestykke til »Ungdom og Galskab«. • 212,29-213,2 *Mine Digte . . ligge hen . .*] et Ønske om en samlet Udgave af Oehl.s Digte var offentligt udtalt i Dagen 7/7 1819 undertegnet P. E. D. K. som fortæller, at han til eget Brug har begyndt en skreven Samling, der nu befinder sig i NKS 830^{ba}, 4°. Ønsket var fremsat af Paul Emil de Coninck (d. 1861), senere Vinhandler i Bordeaux, som i et Brev til Oehl. 17/4 1849 takker ham for hans altid venlige Interesse og fortæller, at »Kjøbmanden i Frankrig er endnu den samme Oehlenschlägerianer som han var det i Hjemmet, for 40 Aar siden« (NKS 1674,2°). Oehl.s samlede Digte i 3 Dele udkom Febr. 1823-Febr. 1824 (Lieb. I 106 og 116). P. Hjort var temmelig misfornøjet med Digterens Selvrettelser, som det fremgaar af Louise Hegermann-Lindencrones Motiveringer for et Forsvar (Breve til P. Hjort I 318 ff.). Om de mærkelige Forandringer, der overvejende var bestemt af en misforstaaet eller ængstelig Tilpassen sig en ny Tid, se ogsaa Vilh. Andersen II 161 ff.

213,2-3 *Min Gage faaer jeg heller ikke fuldt endnu*] Oehl. skyldte endnu paa det ham af den akademiske Fond Nov. 1820 tilstaaede Gageforskud paa 400 Rdl. Sølv (Br. 728°), som skulde tilbagebetales med 50 Rdl. Sølv kvartaliter fra den 1. Jan. 1821 at regne. • 213,3 *For Grunden faaer vi intet*] Bemærkningen er gaadefuld. Efter gamle Hegers Død overtog hans Sønner og Svigersønner Boet »med Tilføiende, at vi som eneste myndige og tilstædeværende Arvinger agte at dele os selv imellem, og saaledes ikke forlange den Ærede Skifte Commissions Behandling. Khavn den 25de Nov. 1819« (Hvide-Bog 7 1818-20 No. 717, LAS). Omtalte Grund Nørregade 45, hvor Hans Hegers i 1807 nedbrændte Bryggergaard havde ligget, blev paa Foranledning af Prokurator Bjerring paa Arvingernes Vegne ved Auktion 26/7 1820 »opbudet og . . Snedkermester Johan

Wilhelm Benthien heraf Staden som Høystbydende tilslaget for 1000^r Sølv . « Sønner og Svigersønner kvitterer 22/8 s. A. for Beløbet (Lands- samt Hof- og Stadsretten. Tinglysningkontoret. Skødeprotokol 54 428-30, LAS). Yderligere arkivalisk Materiale er ikke fundet. Om »Grunden« har Forbindelse med et andet Forhold er ikke Ud. bekendt.

808. 14/1 1823. Til Børge Thorlacius. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Thorlacius Ridder, etc. etc.«. Coll. Brevs. XLVII.

213,15-214,2 *den æsthetiske Prisaafhandling* . .] den æstetiske Opgave 1822 fordrede en Analyse af Romanens og Dramaets indbyrdes forskellige Natur og Funktion paa Baggrund af disse Genrers forskellige Form oplyst ved Eksempler. Der indkom kun een Besvarelse. Sibberns Dom derom var knap saa elskværdig. Han skriver: »Det første Kapitel . . om Romanen forekommer mig kun at være maadeligt; bedre, paa adskillige Steder langt bedre, er andet og tredie Kapitel; men jeg kan dog ikke finde hele Afhandlingen værdig til at erholde Prisen. Den synes mig hverken at have Præg af en ret sand videnskabelig Aand og Stræben, ej heller at vidne om sand poetisk Sands og Blik . . Det have været langt anderledes gode Afhandlinger, som i min Tid er fundne Prisen værdige« (Coll. Brevs. XLVII). Censorerne Rahbek, Thorlacius, Oehlenschläger og Sibbern udfærdigede 18/1 1823 Resultatet af deres samlede Overvejelser, der kort gik ud paa, at Behandlingen af Dramaet er bedre end den af Romanen, som har mange Fejl og irrelevante Oplysninger. Afhandlingen har enkelte gode Iagttagelser, men den mangler Klarhed, og dens vulstige Sprog synes ofte at have skadet en fornuftig Tankegang. Censorerne mener derfor ikke, Afhandlingen fortjener Prisen, men da den røber omfattende Læsning og en ærlig Interesse for det rette og smukke, findes den værdig til Accessit. Censorerens Dom blev trykt af Laurits Engelstoft i Efterretningerne fra Københavns Universitet 1823 36 f. med Tilføjelse: »den med Accessit belønnede Forfatters Navn blev ikke bekjendtgjort, da han havde frabet sig dette«.

809^r. 23/1 1823. Til Peter Wulff. Udskr.: »S: T: Herr Capitain Wulf Ridder og Dbrmand«. NKS 4941,4^o.

Inviterer ham paa et L'hombre-Parti med Provst J. Schmidt (Poeten) og haaber meget, han kommer. Sender ham en Subskriptionsplan og beder ham minde Adler om den Plan han har.

Provst J. Schmidt (Poeten)] sandsynligvis daværende Provst i Nørreherred paa Lolland Daniel Peter Smith (1782-1871), som kendte Oehl. fra Kronprinsens Livkorps og hans tidligste Ungdom. Han beundrede Digteren, men brød sig ikke om at blive oversat: »Øhlenschläger skjød frem i Fart paa sin glimrende Bane . . og tabte aldeles Smaafolk af Sigtee«

(Optegnelser 1886 56 f.; jfr. K 32: 28, 21). Siden fortæller han: »Nogle Gange har jeg vel i mit Liv talt med Øhlenschläger . . . men jeg trøgtede aldrig efter at komme ham nærmere« (Optegnelser 1886 57). Smith har foruden enkelte teologiske Skrifter og Udgaven af Mindeblomster om W. H. F. Abrahamson og hans Søn Ludvig, Smiths kæreste Ven, skrevet en Række Salmer og Digte (Lejlighedsdigte) og kalder sig selv et Sted »Poeten paa Lolland« (Optegnelser 1888 22).

810. Aalborg [efter 25/1 1823]. Fra Fr. Moltke. NKS 1674,2°. Dateringen er usikker, men motiveret ved Oehl.s Indkaldelse af Subskriptionsplaner i Adr.

214,6-7 *Øhlenschlägers forbindtlige Brev*] Brevet kendes ikke, men 8/12 [1822] skriver Fr. Moltke til E. Tauber: »Øhlenschlägers idag, modtagne Brev følger vedlagt, tilligemed en Subscriptionsplan. Det skulde ret glæde mig naar jeg, trods Tidernes Tryk, kunde skaffe ham herfra en god Deel Subscribenter. Jeg tyer, som sædvanlig til Dem, og venter alt godt fra Deres nidkiære Bestræbelser« (NKS 820, 8°, II).

811°. Stadt Lauenburg 13/2 1823. Fra L. F. Fischer. Udskr.: »S: T: Professor A: Oehlenschläger. R. a D. Nørregade N° 30«. NKS 1674,2°.

Taler om den svære Forkølelse, han har hentet sig paa Rejsen gennem Sundet, sin dryppende Næse og døve Øren, som altsammen gør, at han holder sig inden Døre. I Norge havde han ikke Held til at træffe Wedel Jarlsberg, men haaber alligevel at have udrettet noget. Det er tungt for ham snart at skulle forlade København, men Skæbnen tvinger ham til Batavia, hvis Pest-aande han frygter vil kvæle alt det skønne, Oehl. har gjort ham delagtig i.

Stadt Lauenburg] en Gæstgivergaard i St. Strandstræde. • *ikke . . . træffe Wedel Jarlsberg*] jfr. 208,17 m. Note.

812. Kbh. 21/2 1823. Til H. C. Ørsted. Ørsted 1-2, fol. Fulgte med Birgitte Ørsteds Brev af 4/3 s. A.: »Fra Øhlenschläger er der et lille Brev hermed til Dig« (Ørsted 94, fol.).

215,11 *dit Triumftog*] Juli 1822 fik H. C. Ørsted af Fonden ad usus publicos en Understøttelse til en Rejse for at forberede en Række Arbejder over Læren om Lyset, hvorom der i de senere Aar var gjort vigtige Opdagelser (Fonden ad usus publicos II 1902 352 ff.). Han besøgte Nov. 1822-Sept. 1823 Tyskland, Frankrig og England og fortæller sin Kone kontant og uimponeret om sine mange gamle og nye Bekendtskaber, Samtaler, Forsøg osv, altid optaget og ilførdigt fremadskridende i en

Række Dagbogsbreve, hvoraf kun et Faatal er trykt. ● 215,13-14 *tilbragt nogle Dage hos Goethe*] Besøget hos Goethe 16/12 1822 omtaler H. C. Ørsted i et Brev 15-17/12 til Birgitte Ø. (Ørsted 1-2, fol.). ● 215,20 *Du har saa mange andre Ting i Hovedet*] om Besøget hos Goethe tilføjer Ørsted 28/12 1822 til sin Kone: »dog glemte jeg at bede Dig hilse Oehlenschläger fra ham« (Breve fra og til H. C. Ørsted II 35). Iøvrigt indskrænker H. C. Ø.s Bemærkninger om Oehl. i Tyskland sig til et Par Linier til Birgitte Ø. dat. Jena 15/12 1822, hvor han i et fornemt Selskab kaldet »Rosen« traf Boghandler Frommann, hvis Kone (K 210: 101,4) »spurgte meget om Oehlenschläger, og jeg havde nok at fortælle hende« (Ørsted 1-2, fol., X). ● 215,15 *man har for nylig spillet Robinson i England i Weimar*] opført i Weimar 13/2 og 21/10 1822. Dagen refererer 28/2 1823 »Digterens egen tyske Bearbejdelse af dette Stykke er opført i Weimar i forrige Aar med særdeles meget Bifald; og i de kritiske i flere tyske Blade givne Bemærkninger over Spillet, roses i Særdeleshed Udførelsen af Defoes Rolle ved Skuespiller [August] Durand«. I Anledning af Nyindstuderingen af »Axel og Walburg« paa Burgtheater (Noten til 268,3-5) taler Rec. i W. Th.-Z. 5/6 1824 om det store moderne humane Skuespil, som Goethe har skabt, og fortsætter: »Nähert sich irgend ein Dichter Göthen in dieser Hinsicht, so ist es Oehlenschläger. Man betrachte nur seine frühern Werke, unter denen das in Rede stehende gewiss nicht den letzten Platz einnimmt, vor allem aber seinen erst neuerlich erschienenen »Robinson«, dieses köstliche originelle Lustspiel, das einzig in seiner Art dasteht, und bey dem wir nur nicht begreifen können, dass es noch keine unserer bedeutenderen Bühnen zur Anschauung gebracht. Wahrlich, es wäre doch besser auf seinem Platze, als mancher »Bräutigam aus Mexiko« [af Heinrich Claren 1824], dessen Flachheit seine Abkunft verräht«. ● 215,18-21 *min Roman . . Sagen er mig af Vigtighed*] Birgitte Ø. skriver 9/6 1823 til H. C. Ø.: »glem ey . . Øhlenslæger naar Du har talt med Walter Schot, for det maae Du dog endelig, det var jo som at reise til Rom uden at see Paven, Frue Øhlenslæger beder Dig ogsaa meget at hilse, og erindre om Din gode forbøn hos Walter Schot« (Ørsted 94, fol.). Se herom videre 237,10-16 m. Note.

216,1 *Gielles*] Robert Pearse Gillies (1788-1858) tabte som ung Advokat ved Spekulation en stor Del af en arvet Formue og hengav sig siden til en Tilbøjelighed for litterær Virksomhed. Han blev Medarbejder ved »Blackwoods Magazine«, hvis Læsere han orienterede om Aandslivet i Skandinavien og Tyskland, som han berejste 1821, og hvor han bl. a. besøgte Goethe og Tieck. Han var en nær Bekendt af Walter Scott (Recollections of Walter Scott, 1837), som hjalp ham i hans økonomiske Misere og fik ham engageret i »Foreign Quarterly Magazine«, men hans Økonomi var og blev fortvivlet, og 1840-47 boede han i Boulogne for at undgaa sine Skyldnere. Foruden sin Udgever- og Oversættervirksomhed

har Gillies skrevet Romaner og Digte og fortalt om sit bevægede Liv og sine Bekendtskaber med litterære Berømtheder i »Memoirs of a literary Veteran«, I-III (1851). • 216,2 *har oversat meget af mig*] Gillies oversatte og forsynede med Indledninger i Samarbejde med J. G. Lockhart (A. L. Strout: A bibliography of articles in Blackwood's Magazine) Udtog af »Hakon Jarl« (April 1820); »Correggio« (Dec. s. A.) og »Hagbarth og Signe« (Marts 1821). Overs. af »Hakon Jarl« gav A. P. Liunge Anledning til følgende optimistiske Udbrud: »Mr Gillies i Edinburg har nylig fuldendt en Oversættelse af Oehlenschlägers Hakon Jarl, som saaledes med det første ogsaa vil kunne ventes bragt paa den engelske Scene« (Harpen 1820 152) og en Anonym i Dagen 25/6 1821 til rosende Kommentarer paa Baggrund af et Forsøg paa en Overs. til Engelsk af en enkelt Scene af »Correggio« ved John Christian Wosemose, offentliggjort i Dagen 16/6 s. A. H. C. Ørsted skriver 28/6 1823 til sin Kone: »Dr Brewster [Fysikeren David Brewster (1781-1868)] fortalte mig, at han nyligen havde læst en Oversættelse af Correggio, som han troede var af Walter Scotts Svigersøn. B. var meget glad for den« (Ørsted 1-2, fol. X). • 216,2 *vilde paatage sig Oversættelsen*] se 237,17-19.

813°. Åmål 22/2 1823. Fra John Engström. Udskr: »Professorn och Riddaren Högädle Herr Adam Oehlenschläger i Köpenhamn«. NKS 1674,2°.

Takker for Oehl.s Brev, som han lige hjemkommen straks besvarer. Bruzelius var ikke i Karlstad og ventes ikke tilbage fra Rusland, hvorfor E. har skrevet til Uppsala om Oehl.s Tilgodehavende, som der er Dækning for, selv om Bruzelius fallerer. Oehl.s Subskriptionslister beholder han for at kunne hverve flere end de 14 Bestillinger, han sender, og haaber i øvrigt at træffe Digteren, naar han til Sommer kommer til Kbh.

Oehl.s Brev] kendes ikke. • *Bruzelius . . ventes ikke tilbage fra Rusland*] W. Fr. Palmblad skriver til Brockhaus, at Affærrerne med Bruzelius vanskeliggøres, da han aldrig er til at træffe, og at han halve Aar ad Gangen er i Rusland for at afhænde sit Klassikerbibliotek. Okt. 1823 skriver han, at Bruzelius' Økonomi er i komplet Uorden, hans Lager og Trykkeri beslaglagt og kun Boghandelen i Uppsala endnu aaben (Samlaren N. F. V 1924 27-28). • *haaber . . at træffe Digteren . .*] Dagen 1/9 1823 nævner bl. ankomne Rejsende 29/8: »Doctor Medicinæ Engström . . f. Malmøe«. E. var bl. a. i Berøring med C. Molbech, med hvem han spadserede i Søndermarken 10/9 (NKS 439,8°), og havde med hjem et Brev og nogle Smaahefter til L. Hammarsköld (Molbechs Brevveksling med Svenske I 271).

814°. 1/3 1823. Til Peter Wulff. Udskr.: »S: T: Herr Capitain Wulff Ridder og Dbrgsmnd«. NKS 4941,4°.

Inviterer ham og Adler til L'hombre og Smørrebrød for at bekræfte, han er i Live trods ildesindede Personers Forsøg paa at ødelægge Forestillingen i Gaar Aftes.

Forestillingen i Gaar Aftes] om Premièren paa »Robinson i England« 28/2 1823 se Oehlenschläger Studier 1974-75 65-69 og Noterne til 217,6-12.

815. [Før 16/3 1823]. Til Jonas Collin. Udskr.: »S. T. Herr Etatsraad Collin Ridder etc.«. Coll. Brevs. XXV. Dateringen er motiveret ved Collins Paategning »besv. d. 16 Marts 1823«.

216,14 *dit Brev*] kendes ikke.

217,6 *Hvorfor skulde jeg ikke komme i Skuespilhuset*] J. P. Mynster skriver 28/2 1823 til Provst Engelbreth: »I Aften er paa Theatret Oehlenschlägers Robinson i England bleven givet. Den skal være bleven spillet godt – dog maa Defoe ikke være lykket for Stage, siden man ikke vil have bemærket denne Rolle som noget Udmærket, hvilket den dog sandeligen er; – Stykket skal have underholdt de fleste Tilskuere, men Modpartiet var ogsaa tilstede, og en halv Snees Piber lode sig høre, som dog bleve overvundne af Klapperne og af det Raab: Oehlenschläger leve. Det Værste var, at Oehlenschläger oven paa denne Allarm stillede sig frem i Parquetet med en triumpherende Mine, hvilket er blevet ham meget ilde optaget, og ikke uden Grund« (Kirkehistoriske Samlinger. 4. Rk. IV 465) – og som foranledigede Jonas Collin til de 216,27 omtalte Raad. Laurits Engelstoft fortæller: »Da i Vinteren 1823 Prof. Øhlenschlägers »Robinson« blev opført under megen Partiekamp, og en Aften, efter Stykket, Klapper og Piber mødte hinanden, fremtraadte Digteren selv, og sagde til en vittig Person »det er dog ynkeligt at see, hvorledes Publicum prostituerer sig;« »mener De, svarede den anden, det der piber, eller det der klapper?« (Add. 182° VIII, 2°). Nicoline Reinhardt skriver 20/3 1823 til sin Broder: »Din Julius [om Julius Hammeleff (1807-27) se Noter til 318,16-17] lever ret godt . . . Han, saavel som enhver, der føler hvad Poesien og Theatret skylder Oehlenschläger, har i denne Tid havt megen Ærgrelse over et lille Parti af smaalig sindede Mennesker, som har pebet efter Opførelsen af Oeh.s Robinson. Om dette Stykke endog ikkun hører til hans Arbejder af anden Rang, er der dog meget geniask deri og det hele underholdende at see . . . De Applauderendes Antal har begge Gange været langt større, men desværre er Pibernes Lyd gjennemtrængende, saa der har været megen Støj . . . Theaterkassen har ingen Tab derved, der har begge Gange, det er spillet, været Rift om Billetterne« (M. Reinhardt I 103 f.). Indtægten af Billetsalget for de fem løbende Forestillinger androg 3264 Rdl. 80 sk.

Sedler og Tegn. Oehl. kvitterer 6/5 1823 for sin Femtedel 652 Rdl. 92 sk. Sedler og Tegn (Teaterkassens Regnskaber 2. Kvartal Nr. 20). ● 217,13-14 *Jeg nægter ikke: din Tro »at jeg skader min Sag . . .«*] jfr. 218,21-219,3. ● 217,16-20 *Du forlanger Udstrogninger . . .*] jfr. 219,20-21.

218,6 PS. *Brevet til Directionen skal blive omskrevet*] jfr. 219,17. ● 218,8 *Lund til Twastle*] Teater Journalen 19/3 1823 meddeler: »NB: Robinson i England var averteret; Placaten hverken sat eller aftrykt. NB. Stykket gik tilbage fordi Hr. Lund ikke kunde blive færdig med Twastles Rolle og Hr. Lindgreen endnu var hæst. Forandringen blev gjort bekendt i Avisen og ved Placater, og begge Steder anført som Aarsag: Formedelst Hr. Lindgreens Hæshed« (Kgl. Teaters Bibl.). Christian Lund (K 263: 242,17), der spillede 24 væsentligt mindre Roller i Oehl.s Teater, overtog 3/5, »Robinsons« sidste Forestillingsdag, efter den atter sygemeldte Lindgreen, Twastles Parti; se videre Oehlenschläger Studier 1974-75, 66.

816. [Efter 16/3 1823]. Til Jonas Collin. Udskr.: »S. T. Herr Etatsraad Collin. Ridder etc.« Coll. Brevs XXV. Dateringen er motiveret ved Placeringen af Br. 815.

218,10 *Dit Brev*] kendes ikke. ● 218,21-22 *lover dig ikke at komme ved Forestillingerne*] Oehl. har saaledes ikke overværet Forestillingerne 7/4, 10/4 og 3/5 1823.

219,3 *gamle Selkirk offrede sin Dagbog*] »Robinson i England« 1. Akt, Scenen mellem Defoe og Selkirk (Lieb. XIV 246 f.). ● 219,13-4 *vi ere . . . Byesbørn, og Frederiksbergianere*] Jonas Collin, der var født i Bredgade, opholdt sig som Barn om Sommeren fra Lørdag til Mandag i Frederiksberg By, hvor hans Fader havde en Ejendom »med et Jordtillæg af 30 à 40 Tdr Land« (Edv. Collin: H. C. Andersen og det Collinske Huus 1882 527). ● 219,20-21 *giern stryge ud i Msts Quiklys Rolle*] Teater Journalen meddeler 7/4: »Robinson i England. NB. Til denne Forestilling var af Forfatteren gjort flere Udstregninger i Stykket« (Kgl. Teaters Bibl.).

817°. 22/3 1823. Fra L. F. Fischer. Udskr.: »S: T: Professor A: Oehlenschläger. R. a. D.«. NKS 1674,2°.

Et humoristisk Rimbrev om hans Genvordigheder før han skal rejse – ak, til Batavia.

818. Kbh. 26/3 1823. Til Teaterdirektionen. Tilskr. »Til den Kongelige Theaterdirektion«. TA, Indkomne Breve. Brevet er penneført af A. E. Boye, men underskrevet af Oehl. Trykt: Edda II 1914 159 f. (delvis).

219,26-27 *Directionen havde for tre Aar siden den Godhed . . .*] jfr. 127,20-128,2. Teaterkassen har iøvrigt ingen Kvittering paa et saadant Forskud.

220,1-2 *Sommernats-Drøm, for hvis Antagelse strax een af de Herrer Censorer erklærede sig*] se 142,18-19. • 220,3-4 *Løfte paa . . . at faae et Syngespil at oversætte*] se 223,4-5 med Note. • 220,9-10 *efter den nærværende Indretning intet Forskud kan gives*] iflg. kgl. Res. af 1/2 1821. • 220,24 *Hr. Liebe*] K₂ 241: 391,24. • 220,24 *Hr. Phister*] Ludvig Phister (1807-96) kom 1818 paa Balletskolen og opnaede efter et Par Aars Forløb at blive instrueret af Lindgreen i Holberg, i hvis Repertoire Phister havde med Bravour sin egentlige Debut Foraaret 1825 som Peer Nielsen i »Den pantsatte Bondedreng«. Men da Teatret manglede unge Elskere og Faget som Komiker var overdaadigt besat, maatte Phister med sit gode Ydre og Syngestemme endnu en Aarrække trækkes med Kavaler- og Ridderfaget. I sin senere Svi-gerfaders Teater har han ageret 37 Roller. Den første var Charles i »Robinson i England«. • 220,25 *Hr. Hass*] se Noten til 142,21. • 220,25 *Hr. Fryndendal*] se K 237: 168,28 og K₂ 452: 369,18-370,2. • 220,26 *Hr. Nielsen*] se Br. 829 m. Noter. • 220,26 *Hr. Rosenkilde*] se Br. 739 m. Noter. • 220,27 *Hr. Bauer*] se K₂ 240: 390,17. • 220,27 *Hr. Simonsen*] om Niels Simonsen K 316: 99,12-13. Se videre Overskou IV 102 og Af mit Liv og min Tid II 1916 262. Han spillede 16 Roller i Oehl.s Teater, sidst Romanus i »Robinson i England«. • 220,28 *Jfr. Brennøe*] se Noten til Br. 737°. • 220,28 *Hr. Rongsted*] Ole Rongsted (1760-1823) havde været ansat ved Det kgl. Teater siden 1796. Adstadige, jævne Borgermænd og Holbergs Jeronimus var hans Felt. K. L. Rahbek fremhævede som en Mesterfremstilling Skærsliberens Rolle i »Det lykkelige Skibbrud« 5. Akt (Aftenblad 14/3 1823) og Bournonville hans Herman v. Bremen (Efterladte Skrifter 1891 104). Han agerede 18 Roller i Oehl.s Teater, bl.a. Berghor Smed i »Hakon Jarl«. • 220,29 *Jfr. Flindt*] om senere Mad. Eisen se Noten til 315,2. • 220,29 *Hr. Thomsen*] en Korsanger Thomsen med en aarlig Løn paa 50 Rdl. r. S. søger 1/8 1823 om et Tillæg til sin Gage (Indkomne Breve 1823, Nr. 1008), som blev afslaaet. Han var Jæger hos Kuno i »Jægerbruden« 1822, en Opvarter i »Correggio« 1823, en af »Skovens Sønner« s. A., en Drabant i »Hagbarth og Signe« 1826 og er muligvis identisk med den i Adr. 27/7 1829 averterede døde Skuespiller Just Henrik Thomsen. • 220,30 *Hr. Eenholm*] se K 316: 99,13. Han spillede en Snes Roller i Oehl.s Teater og havde gjort Lykke som Valentin i »Sovedrikken«, men Oehl. var meget utilfreds med ham som Skoleholderen i »Frejas Alter« (Br. 999°), der blev overladt Carl Winsløw. • 220,30 *Winsløw sen.*] Jacob Winsløw (1787-1871), ældre Broder til Carl W., ansat ved Teatret 1815-49, mere anvendt end anset, spillede 36 mindre Roller i Oehl.s Teater.

221,1 *Madm. Heger*] Eline Heger (K 23: 19,19), der som den første havde creeret en Række af Oehl.s Kvindeskikkelser, afgav Tid efter anden disse Roller til bl.a. Mad. Wexschall. • 221,1 *Hr. Foersom*] se Noten til 325,17-18.

● 221,2 *Hr. Cetti*] den italiensk fødte Sanger Giovanni Cetti (1794-1858), der havde været Elev paa den dramatiske Skole, debuterede 1817 og blev Aaret efter ansat. Agerede en Snes Roller i Digterens originale og oversatte Syngestykker, men bl.a. ogsaa Einar Tambeskjelver. ● 221,2 *Hr. Winsløw jun.*] se Noten til 142,7. ● 221,3 *Mdm. Andersen*] K 261-62: 242,7. ● 221,5 *Krossing*] Komponisten Peter Casper Krossing (1793-1838) blev 1820 Syngemester ved Det kgl. Teater, som han maatte forlade 1827 efter Stridigheder med Operaskolens Leder Siboni. Han var Elev af Kunzen, havde skrevet en lang Række Kantater og nylig Korene til »Holbergs Jubelfest«. ● 221,14-15 *At ti Minutter er for meget . .*] ved Plakat af 28/8 1823 blev Tiden for Meningsstilkendegivelser om Skuespillet nedsat til 5 Minutter. ● 221,15-24 *nogen Indskrænkning med Hensyn til det physiske Vaaben . .*] jfr. Er. IV 11 f. Oehl. har iøvrigt sikkert kunnet tilslutte sig Anonymen A.s Argumenteren i den i Statsvennen 25/11 1821 Tillæg Nr. 47 førte fiktive Diskussion om Spørgsmaalet: »Er det tilladeligt og anstændigt at ytre sit Mishag paa det kongl. danske Theater?«.

819°. Cop. 4/4 1823. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Cotta von Cottendorf Geheimhofrath in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Han har i Dag sendt de to første Dele af »Insel Felsenburg« vel vidende, at Ms. kommer tids nok, idet han haaber, Trykningen maa begynde i Løbet af et Aar. Han tror bestemt, Romanen vil gøre Lykke. Hoffmann er død, og Walter Scott tier næsten. »Insel Felsenburg« er tysk og kosmopolitisk, men Afsætningen vilde sikkert fremmes, hvis C. gjorde lidt for Udstyr og Reklame. Han drømmer allerede om et andet Oplag og gør Forelæggeren opmærksom paa, han kun har solgt ham det første. Han er midt i 3. Del og haaber, C. ikke har noget imod at sende ham Honoraret for 4. Del, som han gerne imødeser i Beg. af Juni.

Hoffmann er død] den ogsaa herhjemme meget læste E. T. A. Hoffmann døde 25/6 1822. ● *Walter Scott tier næsten*] i 1823 kom »Peveril of the Peak« og »Quentin Durward« og saaledes fremdeles. ● *drømmer . . om et andet Oplag*] Cottas Reaktion se Br. 823.

820. 13/4 1823. *Fra Teaterdirektionen. TA, Kopibog 1823 Nr. 486.

222,4-6 *Mindefesten for . . Elise Maria Zinck*] Marie Elisabeth Zinck, f. Thomsen (1789-1823), var Elev fra den dramatiske Skole, ansattes 1820 ved Det kgl. Teater, hvor hun ved Uskyld og Skælmeri og hele sin vindende Person støttet af en ikke stor, men indsmigrende Stemme blev særligt yndet i inden- og udenlandske Syngestykker. Sand Furore vakte

hun som Cendrillon i et lyrisk Tryllespil af samme Navn, »der gav hende en Popularitet, hvortil jeg i mit snart halvhundrede Aars Kiendskab til vor Skueplads ikke ofte har seet Lige«, siger Rahbek (Aftenblad 25/4 1823). Hun creerede ti Roller i Oehl.s Teater. Thomas Thortsen beklager, at hun paatog sig at spille Valborg i »Axel og Valborg« og Signe i »Hagbarth og Signe«, der laa udenfor og over hendes Ressor (Thalia 1823 104). Oehl. skrev til Melodier af »Cendrillon« »Maria Elisabeth Zincks Minde« (Lieb. XVIII 216-22), hvori hendes medspillende Kolleger i en Række Syngestykker og Skuespil hylder og savner hende (Overskou IV 710-12).

821. 14/4 1823. Til Teaterdirektionen. Indkomne Breve 1823 Nr. 883. Trykt: Teatret XIV 1914-15 40.

822. 16/4 1823. *Fra Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

222,21-22 *hvor gjerne Directionen end saae eet . . af Shakespeares Lystspil givet*] Alf Henriques mener, at J. C. Boyes Tilbud 9/1 1823 til Teaterdirektionen om at oversætte »Much ado about Nothing« maaske har inspireret Oehl. til at gøre opmærksom paa sin 10/1 1820 (Br. 700°) indsendte Fordanskning af »En Skiærsommernats Drøm« (Shakespeare og Danmark 1941 148). ● 22,23-24 *hans Midsummer' Night's Dream ikke høre blandt dem . .*] Delib. 11/4 dekreterer: »Om Professor Oehlschlægers Midsommernatsdrøm erklærede Censorerne, Professor Rahbek skriftlig [kendes ikke] og Etatsraad Olsen mundtlig, at det ikke var passende for Theatret, og vedtoges, at herom en motiveret Skrivelse til ham skulde opsættes«, nærværende Br. 822. ● 222,24-25 *selv paa det engelske Teater, ikke har giort synderlig Lykke*] D. E. Bakers Biographia dramatica oplyser, at David Garrick intet Held havde med sin Fremførelse 1763 i London (III 1812 42 f., jfr. Publications of the Modern Language Association of America LIV 1939 467 ff.). ● 222,26-27 *af engelske Kunstdommere er erkiendt som lidet passende for Skuepladsen*] William Hazlitt skriver, at man har antydet at ville opføre Sommernatsdrømmen ved Juletid med Edmund Kean som Bottom, og han fortsætter: »Alas the experiment has been tried, and has failed; not through the fault of Mr. Kean, who did not play the part of Bottom . . but from the nature of things. The Midsummer Night's Dream, when acted, is converted from a delightful fiction into a dull pantomime. All that is finest in the play is lost in the representation. The spectacle was grand; but the spirit was evaporated, the genius was fled . . « (Characters of Shakespear's Plays 1818 132 f.).

223,1 *Skrivelse af 26de Marts*] Br. 818. ● 223,4-5 *Deres Ønske, at oversætte et Syngespil . .*] Delib. 11/7 1823 meddeler: »Syngemester Zinck anmodedes om at være betænkt paa at tilveiebringe Partituret af Operaen Fuorusciti under Oversættelse hos H^r Professor Oehlschlæger«, 29/8 meddeles:

»Siboni aflagde foreløbig mundtlig Beretning om Chorpersonalets Prøve, samt om at sætte i Fuorusciti (Skovens Sønner) i Arbeide. Foreløbigen bestemt til Hendes Majestæt Dronningens Fødselsfest«, endvidere 5/9: »Oversættelsen af i Fuorusciti, fordansket af Oehlenschläger under Navn af Skovens Sønner, afleveredes af Ryge, der havde giennemlæst det med Hensyn til Decorationer o.s.v. og afleveredes Censorerne; modtoges af Prof. Rahbek«. Jonas Collin skriver 3/10 til Rahbek: »Rolleerne i Skov. Sønner udleveres, men da de er paa Noder, interesserer det Dig ikke« (Coll. Brevs. XVIII). Ryge afgav 24/10 sit Forslag til et »Regulativ for de spillende Personers Paaklædning i Skovens Sønner« (Det kgl. Teaters Bibliotek; Kgl. Teater); at Wallich havde malet Dekoration ses af Ryges Bemærkning til Teaterdirektionen 25/9 1835: »Wallichs gothiske Decoration fra »Skovens Sønner« paa 4 Coulissers Dybde foreslaaes afbenyttet i Lystspillet »Et Eventyr under Carl den Niende«« (sstts.; jfr. Boyes Aftenblad 1823 322). Teater Journalen meddeler: »18/10 Claveer Prøve paa: Skovens Sønner«, og 22/10-28/10 var daglig Prøve paa »Text uden Musik« eller »Qvartet Prøve« eller »Orchester NB uden Text« eller »Musik og Text« (Kgl. Teater). Modtagelsen var ublandet afstandtagende. Stiftamtmand W. F. K. Christie bemærker 29/10 i sin Dagbog: »Stykket Skovens Sønner, oversat af Øhlenschläger, blev givet i Aften . . . Jeg saae det ikke, men Frue Collett, som var paa Comedien, kom hjem og fortalte, at hun havde kjedet sig ubeskriveligen. Der var imidlertid bleven klappet og raabt bravo, hvilket hun dog meente ene maatte skrives paa Dronningens Regning«, og Dagen efter noterer han: »Skovens Sønner bleve i Aften formeligen udpeben« (Bergens hist. Forenings Skrifter LX 1956 138 f.). Louise Hegermann-Lindencrone skriver 1/11 1823 til Olivia Hjort: »Er det ikke kiedsommeligt, med den dumme Piben, som nu er blevet til en reen Manie . . .? Jeg vilde ret ønske at Øeh: ikke havde oversat Stykket, han har dog kun Ærgrelse af det. Sujettet er vel, som ved de fleste, især af de italienske, Syngestykker, ikke af nogen videre betydelig Interesse men det er dog et smukt Sprog og lette Vers . . . sagtens kunde han vel have brugt sin Tid og sine Evner til noget bedre men han har dog givet saa uendelig meget ellers, og har Krav paa saa megen Erkiendtlighed og Respect at det er utroligt at det saa rent kan glemmes« (NKS 3449,4°). Bolette, Datteren, skriver udat. til samme: »Skovens Brødres Skiæbne har Du sagtens hørt, Gud veed hvorledes Øhlenschläger tager det, man fortæller at Kongen har befalet at Vittighederne skal tages ud af Stykket saa gik det nok, ogsaa var de virkelig drøje og Stykket kiedelig, jeg haaber ikke han spørger om min Mening paa Torsdag, han vil læse af sin Roman [Øen i Sydhavet] men strax efter Bordet« (P. Hjorts Arkiv, RA). Ligeledes skriver 2. Bibliotekssekretær Bølling 15/11 1823 til Thiele, at Syngespillet »vrimlede af søgte og matte Vittighed[er]. Det blev da ogsaa totalt udpebet, og bliver neppe

oftere givet« (NKS 1540,2°). De offentlige Domme i Thortsens »Thalia« 1823 484 ff. og Liunges »Literatur- og Theaterblad« 31/10 s. A. var heller ikke den bearbejdede Overs. gunstig, men undskylder Digteren med, at han umuligt har kunnet med Glæde paatage sig dette Hverv. Alene Boyes Aftenblad 7/11 1823 priser i nogle »Bemærkninger i Anledning af Piibningen efter Syngespillet Skovens Sønner« Oehl.s Indsats: »Den danske Bearbejdelse af I Fuorusciti har givet denne Operatext ogsaa et særeget Værd. Naar man betragter hvormegen lyrisk Skønhed, der her er lagt i Versification og Diction, hvorledes Sproget, poetisk og konstrigt, tillige indlader sig i ærefuld Veddestrid med den italienske Rhythmus og Velklang; saa kan man saameget mindre troe, at et sindigt Publicum vilde udpibe en saadan Bearbejdelse til en saadan Musik; noget, der vilde røbe ligesaa megen Smagløshed som Utaknemmighed og Letsind tillige . . .«, hvorefter Anmelderen konstaterer, at det ikke var i det stemmeberetigede Parket og Parterre, Piberne var at finde, men alene i Galleriet, for endelig at oplyse, at hvis Tjeneren Gianni har virket anstødelig saa morer »en aldeles lignende Person (fremstillet fordm af Rind og nu af Rosenkilde) stedse det københavnske Publikum i Operaen [Slottet] Montenero«. Louise Hegermann-Lindencrone nævner i det ovenfor citerede Brev, at »Publikum er blevet saa dydig, i den senere Tid«, og meget apropos skriver daværende Adjunkt L. C. Westengaard 1/12 1823 til Prof. Jens Møller: »Maa jeg gjøre et Spørgsmaal til Slutning angaaende vor Øhlenschlæger: Har han virkelig, som det store Publikum, hvis Yndest han nu har tabt, siger, fyldt det sidst oversatte Stykke med Smudsigheder, hvilke Originalen Intet veed af?« (NKS 3000,4°), og Adjunkten fortsætter 7/1 1825 sandsynligvis foranlediget af nogle Scener i »Øen i Sydhavet«: »Efter hvad Deres Høiærværdighed fortæller mig om Øhlenschlæger, er han inkurabel og kan desværre antages fremdeles at besmitte Papiret med det, som ei kan forelæses i noget anstændigt Selskab, eller opbevares i nogen god dansk Bogsamling« (ssts.).

Oehl. kvitterer 14/11 1823 for sit Honorar 200 Rdlr. Sedler (Teaterkasens Regnskaber 1/10-31/12 1823 Nr. 20).

823. Lpz. 27/4 1823. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgebohm Herrn Professor Oehlenschlæger Copenhagen«. NKS 1674,2°.

223,8 *Ihr werthes v. 4ten . . .*] Br. 819°.

824°. 2/5 1823. Til C. A. Jensen. Udskr.: »S: T: Herr Portrait- og Historiemaler Jensen«. Troensegaards Autografs.

Undskylder, at han ikke i gaar sendte Bud efter Maleriet og beder ham betale Snedkeren medfølgende 10 Rdlr. for Rammen. Takker ham endnu en Gang og ønsker ham en lykkelig Rejse til Livets skønneste Glæde.

Maleriet] i den anonyme Anmeldelse i Dagen 12/4-19/4 1823 af de paa Charlottenborg udstillede Kunstværker omtales 18/4 C. A. Jensens vistnok nu ukendte Portræt af Oehl.: »Det kan ikke nægtes, at dette Portrait ligner; men det er en egen Sag at male en Digter; og vi overlade til Kunstneren selv at afgjøre, hvorvidt han har været heldig i at udtrykke Begeistringens Ild, der straalere af Oehlschlägers Øine. I andre Portraiter staaer det idealiserede Malerie saa ofte over den virkelige Original, her omvendt«. ● *Livets skønneste Glæde*] C. A. Jensens vieses 22/5 1823 i Haderslev til Catharina Lorenzen (1796-1874), Søster til Peter Hiort Lorenzen.

825. 4/5 1823. Til F. C. Dankwart. Udskr. »S: T: Herr Secretair Dankwart«. Abrahams'ske Autografs. 4°, H. 141.

224,12-14 . . som allerede eengang i Aviserne . . var giort om] Adr. 25/2 1823 meddeler: »Mine Tilhørere ville behageligen undskylde, at jeg Onsdagen den 26de Febr. ingen Forelæsning holder. A. Oehlschlæger«. Bekendtgørelsen blev samtidigt offentliggjort i Dagen.

826. 5/5 1823. Til Louise Hegermann-Lindenchrone. Udskr.: »S. T. Frue Kammerherreinde v. Hegermann-Lindenchrone«. Bakkehusmuseet.

224,27-28 *Deres gode Husbond og Søn* . .] Sønnen er sikkert daværende Second-Lieutenant Johan Frederik (Frits) Hegermann-Lindenchrone (1802-48), der faldt i Slaget ved Bov, »en alvorlig og af Alle højagtet ung Mand« (Breve til P. Hjort I 317, Noten). Hans Moder har skrevet Stykker af hans Biografi og fortæller bl.a., at han som Dreng kunde mange Digte udenad, og nævner »Hakon Jarls Død« som en særlig Favorit (Louise H.-L.s Livsoptegnelser i H. L.s Arkiv, Pk. Nr. 4, RA). Frits H.-L. var 1822-23 i Paris for at perfektionere sig i Fransk (Breve til P. Hjort I 317, Noten); at han kommer hjem i Slutningen af April 1823, nævner Søsteren i et Brev til Olivia Hjort 19/4 s. A. (P. Hjorts Arkiv, RA). Fader og Søn kom sikkert til Oehl. for at takke ham for hans »Afskedssang til . . Oberst Hegermann-Lindenchrone. Fra det jydsk Jæger-Corps. Den 29de April 1823« (Lieb. XXI 21 f.). F. Hegermann-Lindenchrone skriver: »Oehlschlæger, der fra min Faders Huus kjendte Officers Corpset havde ganske truffet deres Smag og Tanke« (Min Faders Erindringer 1939 17 f.). ● 225,4 *gratulere*] 24/4 1823 blev Oberst H.-L. udnævnt til Chef for 2. Livregiment til Fods. ● 225,7-8 *Jeg tager noget Felsenborg med* . .] Bolette Zeuthen (Noten til 263,3) skriver 26/7 1822 til Christiane Oehl., at hun glæder sig til at høre noget af Oehl.s Roman (NKS 1674,2°, VIII), men det blev i særlig Grad Hegermann-Lindenchrones, der maatte holde for. Hans poetiske Veninde var altid lydhør. Bolette H.-L. skriver 9/12 1822 til Olivia Hjort: »Børnene har nok skrevet at Moder er syg, det er nu i Aften meget bedre, og jeg haaber vist uden Fare hvis vi blot kan formaae hende til at være lidt forsig-

tig, men det vil være vanskelig. Moder vil endelig staae op i Morgen for at høre Öhlenschläger læse noget af sin Roman, men jeg sender ham Bud paa egen Haand at hun er syg« (P. Hjorts Arkiv, RA). Bolette H.-L. havde forset sig paa Romanen og dens Forfatter, hvis Forfængelighed hun først og fremmest havde Øje for. Hun skriver 28/3 1823 til samme: »Næste Aften kom Öh: og læste igien noget af sin Roman, og den er saaledes at jeg frit kan kalde den daarlig, jo længere jo galere, han krydrer den med de flaueste og ækleste Platheder, for Ex: han siger om en Mands Mave at den i Rundhed og Guulhed ligner Maanen [Lieb. XXVII 443], har Du hørt noget saa forbannet? – Dernæst afhandler han alle slags lærde Spørgsmaal saa det aldrig vil faae nogen Ende, en gammel Mand fortæller sin Historie, Ø. har læst derpaa i 6 à 7 Timer og endnu er han kun 15 Aar, og han skal være 100 hvorledes skal Folk udholde det? han selv er meget fornøjet dermed« (sstts.). Mere om hendes Fordømmelse i Noten til 271,4-5. Om Digterens videre Læsen »Øen i Sydhavet« paa »Rolighed« se Br. 830°, 839° og 255,19-20. ● 225,13 *Paa Søndag spilles Freias Alter i Borups Selskab*] se K₂ 165: 189,20.

827. Cop. 6/5 1823. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn Geheimhohfrath Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

226,8-10 *Ich habe im Litteraturblatte . . . eine hämische seichte Persiflage . . . über meine Räuberburg gelesen*] Rec. i M. f. geb. St. Lit.-Bl. Nr. 15 21/2 1823 tager sit Udgangspunkt i Opførelsen af »Die Räuberburg« Leipzig Sommeren 1822, hvor Teatret allerede ved 2. Forestilling var tomt. Det var muligt, at Musikken havde sin Skyld deri, man siger, den er fuld af Reminiscenser, men Rec. vil alene holde sig til Teksten og mener, der kunne være blevet en god Opera af Stoffet: »Aber Oehlschläger hat nicht einmal einen gewöhnlichen Text geliefert. Von Charakteristik lässt sich, die einzige Brigitte etwa ausgenommen, gar nicht sprechen. Seine Räuber und Ritter sind in der Mythologie zu Hause, wie es jetzt kein Räuber seyn wird«, og Rec. giver en Række Eksempler paa Fejltagelser og Anakronismer. Og nu Sproget: »Prosa, gereimte und ungereimte Jamben wechseln. Aber welche Reime, welche Härten, welche fremde Wörter!«. Man undrer sig over, »dass der Dichter von Axel und Walburg und der Wunderlampe solche – Platitüden zusammen reichte und sie Oper nannte!«. ● 226,12-14 *wenn . . . z: Zimmermanns Hamburger-Dramaturgie das selbe Stück mit dem grössten Lobe erwähnen*] F. G. Zimmermann, der paa Campe og Hoffmanns Forlag udgav »Dramaturgische Blätter für Hamburg«, anmeldte Opførelsen 6/2 1821 og skriver bl.a.: »Die Dichtung Oehlschlägers zeichnet sich aus durch anziehende Handlung, durch scharfe, geistreiche Charakteristik und durch einen hohen Schwung der

Poesie«. Efter at have karakteriseret Kuhlaus Musik som fuld af Følelse og Fantasi og nøje forbundet med Skuespillets Fabel, som han refererer, fortsætter han: »Wir möchten behaupten, dass unter allen dramatischen Dichtungen Oehlschlägers, gerade diese am meisten inneren Zusammenhang und anziehenden Inhalt habe, daher auch am meisten dramatische Wirkung hervorbringt«. • 226,15 *der grämliche Advocat M.*] Adolf Müllner (Noten til 29,10-16) var 1820-25 Redaktør af det Cottaske Literatur-Blatt, der fulgte som Beilage til Mb.f. g. St. Han havde tidligere taget Oehl.s Parti i Anledning af Wiener Opførelsen af »Ludlams Höhle« (Noten til 27,7), og i Literatur-Blatt indgaaende og meget indtaget rec. »Der kleine Hirtenknabe« (Noten til 149,6-7). Under Müllners Auspicier havde Literatur-Blatt berømmet Oehl.s poetiske Anlæg i »Erich und Abel« (Noten til Br. 743°) og »Starkother« (Noten til 176,26-27), men stod afvisende overfor Fabelen i »Die Blutbrüder« og Behandlingen deraf (Literatur-Blatt 1823 Nr. 34). Müllner havde kraftigt fordømt »Die Dichter im Leben . . .« (Noten til Br. 729°), og en venlig Anmeldelse af de første Dele af »Holbergs Lustspiele« (Noten til Br. 795°) blev aldeles underkendt af Fortsættelsens nye Rec. (ssts.).

828. Berlin 8/5 1823. Fra Heinrich Heine. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 287, som ved en Læsefejl daterer 1824. Heine vilde ikke have tilladt sig den Uhøflighed at sende den beundrede Digter sin Bog mere end et Aar efter dens Udkomst. Den gale Datering er endnu anført i nedenævnte: Dichter über ihre Dichtungen. Heinrich Heine I 1971 60.

226,24-26 *Ew Wohlgeboren sind derjenige dramatische Dichter unserer Zeit . . .*] Om Heinrich Heine og Oehl. se Helge Hultberg i Nerthus II 1969 186 ff. og Victor Schmitz: Dänische Dichter in ihrer Begegnung mit deutscher Klassik und Romantik 1974 92.

227,1-2 *beykommenden Buches . . .*] Heines »Tragödien, nebst einem lyrischen Intermezzo« kom i Berlin i Beg. af April 1823. Det lille Arbejde var dediceret hans Onkel Salomon Heine og blev i Løbet af April-Maj sendt til en Række prominente Personer (Dichter über ihre Dichtungen. Heinrich Heine I 1971 43 ff.). • 227,6 *Pr[ofessor] Gubitz in Berlin*] Friedrich Wilhelm Gubitz (1786-1870) dyrkede Træskærerkunsten og tjente derved til sit Studium, Teologien, men fortsatte med stor Dygtighed sit Haandværk og blev i en ganske ung Alder knyttet til Akademiet i Berlin, fra 1808 som Professor. Ved Siden heraf udfoldede han efterhaanden en rig litterær Virksomhed, var Korrespondent, Teater- og Kunstanmelder og skrev bl.a. en uendelig Række Skuespil, men fik især Betydning som Udgiver af Tidsskriftet »Der Gesellschafter oder Blätter für Geist und Herz« (1817-49), hvor Heine dengang (1822-25) offentliggjorde næsten alle sine Digte. Heine priste Bladet og delvis dets Udgiver (Sämtliche

Werke hrsg. v. Ernst Elster VII 589). Siden skiltes deres Veje . . Gubitz har fortalt derom i »Erlebnisse« II 1868 260-97.

829. 15/5 1823. Til N. P. Nielsen. Udskr.: »S: T: Herr Skuespiller Nielsen«. NKS 3525,4°. Trykt: For Romantik og Historie XIX 1877 93-95.

Oehl. konstaterer: »i Ryge havde vi Manden, den karakteristiske Helt Oldingen for Tragødien, men vi savnede endnu Helten som Elsker . . Dette Tab [af Foersom] erstattede Hr. Nielsen . . Nielsen traadte frem som Axel, viste, hvad vi kunde vente, og har ikke skuffet vor Forventning« (Levnet II 1831 337). Siden i Anledning af Opførelsen af »Palnatoke« 1832, hvor Nielsen doublerede den sygemeldte Dr. Ryge, fik Oehl. Lejlighed til mere engageret, med megen Finsans og Skønsomhed, at udrede Forskelle og Ligheder imellem disse Fremstillere af hans Tragediers Hovedroller i mange Aar (Lieb. Bidr. II 92 f.). Nielsens Patos og Varme var beslægtet med Oehl.s, mange taler om hans prægtige Ydre og Anstand og den Fest, der kunde staa om hans Person, men kunde ogsaa fortælle om den dybe Ufred i hans Sind, om hans Mistænksomhed og letvakte Nid og Nag (se f. Eks. Overskou: Af mit Liv og min Tid II 1916 110 ff.). Aarene mildnede ikke synderligt hans Brusen og Rasen; kendt var hans ubeherskede Opræden, da Oehl. ved en Festmiddag i 40'ne tillod sig at fremhæve Fru Heiberg (se f. Eks. Robert Neiiendam: Rivalinder 1955 70 f.), ligesom han følte sig dybt forurettet ved ikke at være blevet Medlem af Komiteen til et Mindesmærke for Digteren (C. Hauch 12/9 1850 til N. P. Nielsen. NBD).

227,10-11 *Deres Correggio i Aftes*] efter en Pause paa henvend syv Aar blev »Correggio« genopført 14/5 1823 med N. P. Nielsen i Titelrollen. ● 227,21-228,14 *Han maa for alting ikke smægte sygeligt* . .] ligeledes skriver Thomas Thortsen: »Antonio maa ikke være en Skrantning; det udvortes Saar i Brystet er lukket, og kun ved Sammenstødet af saa mange Omstændigheder, saa mange forskellige Sindsbevægelser, og saa uvant legemlig Anstrengelse bryder det atter op, og lader Kunstneraanden hæve sig fra jordiske Taage op til sin rene Moders, Lysets, Hjem. Ogsaa har Digteren i første og anden Akt lagt spøgefuld Lune i Antonios Yttringer . . dette Strøg, som Antonio selv bemærker om sig . . var ikke tydeligt udtalt i Hr. N.s Fremstilling . . Denne Skuespillerens Bestræbelse for at nedstemme sin Kraft var ogsaa Skyld i, at de Steder, hvor Antonios hele Kraft skal træde frem, var noget mere matte, end det havde været ønskeligt . .« (Thalia 1823 209 f.). Flere Aar efter sekunderer Nathan David: »Den Tilskuere, der ikke kan tænke sig Correggio, bærende Døden i sit sunde Hjerte, uden at see ham bleg, afmattet og kraftesløs, for ham er Digtværket overhovedet ikke skrevet, og han fortjener allermindst, at Skuespilleren kommer hans Illusion til Hjælp, ved at lade en brudt indre

Kraft afspeile sig paa hans Ydre, for at dettes Kraftfyldte ikke skal støde ham« (Theaterblad 1827-28, Nr. 2). At N. P. Nielsen iøvrigt har efterkommet Oehl.s Henstilling, vidner Nathan Davids Bemærkning om, at Nielsen »tidligere har udført denne Rolle med den Ild og Sjælskraft, der ene er istand til at afspeile det store Kunstnerhjerter. Men ved den sidste Forestilling [24/10 1827] savnede Anm. især i 4de Akt den friske Colorit og den luende Begeistring, hvormed Digteren der lader Kunstneren optræde« (ssts.).

228,30-229,1 *Deres Will . . spillede De [til] den høieste Satisfaction*] Thomas Thortsen, der ikke deltog i det almindelige Bifald, som Nielsen fik ved sine Debut'er, var virkelig begejstret for hans Udførelse af denne Rolle (Thalia 1823 185).

229,1-2 *Einar Tambeskiælver [har] været bedre hver gang*] Nielsen havde 11/11 1822 for 4. Gang ageret Einar Tambeskiælver.

830. [Forsommeren 1823]. Til Christiane Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Fru Oehlenschläger«. NKS 1674,2°. Dateringen er usikker og kunde bedre være »Eftersommeren 1823«, men er i begge Tilfælde motiveret ved Kommenteringen af 229,27-230,1. Blandt Oehl.s Papirer ligger en udateret Koncept til et Rimbrev, sandsynligvis fra Sommeren 1814, der tager sit Udgangspunkt i en lignende Situation, men som hjerteligere slutter:

Min Christiane! huld du da forgjætte
At Aftenen røved dig igaar din Ven!
Glem Sorgen, glem vor lille Trætte
Fra nu af er jeg ganske din igien.

Mange har fabuleret om Forholdet mellem Oehl. og hans Kone, hvortil de selv bidrog med aabenhjertige Udtalelser. Han, en henrykt Familiefader, af de gifte Ungkarles Kompagni, sagde: »De vare . . ikke skabte til at leve i Clima sammen« (Mem. og Br. XIII 163), medens hun talte om sin »urimelige Mand« (Bolette Hegermann-Lindencrone), der »skulde have haft en ædel Fuchsschwanz til Kone« (Marie Rørdam: Tilbageblik 1911 44), hvori allerede laa en Indrømmelse af, at hun negligerede sit Ydre til Ærgrelse for et Øje- og Sansemenneske (M. Konow 39,50). Han blusede voldsomt op, men var snart rede til Forsoning, hun forfulgte en paastaet, men nægtet, Ret, larmende og unødvendig længe, siger Marie Rørdam (Tilbageblik 44); det samme mener Marie Konow (38 f.), og Werlauff, der værdsatte Christiane fremfor Nogen (Mem. og Br. XIII 140), indrømmer, at hun var »tilbøjelig til huuslig Smaalighed og Vidtløflighed, der letteligen generede hendes Omgivelser« (ssts. 163). De mange modstridende Elementer i deres Forhold er skønnest forsonet af Vilh. Andersen (II 261 ff.).

229,22-24 *Jeg kommer fra det borgerlige Gilde* . .] sandsynligvis »Det forenede borgerlige Selskab«, der havde Værelser i Vingaardsstræde, hvor Oehl. holdt private Forelæsninger (se f. Eks. Noten til 152,18-19). Knud Bokkenheuser nævner ikke i Jubilæumsskriftet om »Det bestandig borgerlige Selskab« (Klubliv, 1923), der bygger paa Selskabets Mødeprotokoller, Besøg af prominente Gæster. • 229,27-230,1 *Jeg bruger . . Beckers Geschichte* . .] Oehl. ejede Karl Friedrich Becker: Die Weltgeschichte 4. Udg. 1817 (Bibl. Oehlenschlägeriana 1723-32), hvori Kap. 6-14 i Bd. 8 omhandler Gustav Adolfs Færden i Tyskland. Louise Hegermann-Lindencrone skriver 26/11 1823 til J. P. Mynster: »Oehlenschläger . . læste forleden en Episode af sin Roman herude, hvori Gustav Adolph og en deel af hans Omgivelser fremkomme, som jeg fandt meget interessant og saa livlig fremstillet, at jeg Dagen efter syntes, jeg havde staaet med Albert Julius paa Galleriet og seet dem komme ind i Riddersalen« (Mynster: Liv og Tid 201).

831°. 15/6 1823. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgeborn Herrn Oehlenschläger Copenhagen Bredgaden Nr. 190.« NKS 1674,2°.

Takker for Brev og Ms. De 50 Caroliner vil blive ham sendt, og hvad Fremtiden angaar, kan han roligt regne med, at Cotta vil tænke paa ham, hvis Foretagendet giver Overskud.

832. Lund 21/6 1823. Fra Laura Lundblad. NKS 1674,2°. Udskr.: »Herr Professor A. Oehlenschläger. Köpenham«.

Laura Lundblad (1802-82), Datter af Professor i Latin og Veltalenhed ved Lunds Universitet Johan Lundblad (1753-1820), var gennem sin Fader bekendt med Biskop Münter og hans Døtre, Ida og Agnes M. (C. Bååth-Holmberg: Morfars Bok I 80 f. og 141 ff.). Tegnér skriver 29/7 1824 til C. G. v. Brinkman: »En fröken Münter - Biskopens dotter i Köpenhamn, uppehåller sig . . här. Hon är mycket vitter och synnerligt lierad med Oehlenschläger. Ser för öfrigt ej illa ut, men är sjuklig . .« (Brev III 1954 97). Agnes Münter (1801-70) var Sommeren efter igen i Lund sammen med sin Fader og blev paa Tilbagerejsen ledsaget af bl.a. Laura Lundblad og Tegnér, der vilde konsultere københavnske Læger (C. Bååth-Holmberg a.A. I 165 ff og Tegnér's Brev III 291). Om denne Visit fortæller den da tolvvaarige Johannes Oehl. 26/8 1825 sin Moder: »I Søndags var jeg . . om Aftenen . . med Marie hos Tante Rahbek hvor og Fader og Biskop Tegnér var, som kom kjørendes fra Münters, hvor de havde spiiet til Middag . . Jeg skal hilse Dig og Lotte meget fra Laura Lundblad, som egentlig skulde reise i Gaar, da hendes Moder var mycke siug, men det bliver opsat til i Morgen, og saa reiser hele det svenske Selskab« (NKS 1674,2°). Oehl. fortæller, at han Dagen efter Doktorpromotionen i Lund var »hos den muntre aandfulde Fru Lundblad [Margretha Beate L., f.

Sjöberg] . . .Hendes elskværdige Datter Laura havde alt i flere Aar været vor Veninde i Kiøbenhavn« (Er. IV 81). Han havde skrevet i hendes Stam-bog (C. Bååth-Holmberg I 150), og hun har gennem en Slægting for-eviget et Besøg hos Digteren (A. U. Bååth: Nya dikter 1891 90 f.).

230,11-11 *min Äldste Bror i Stralsund*] Johan Frederik Lundblad (1791-1854), Jurist og Historiker, blev 1813 Kancellisekretær og protegeret af Stats- og Udenrigsminister Lars v. Engeström 1818 Konsul i det 1815 til Preussen afstaaede svensk Pommern, som han paa en lykkelig Maade afsluttede en Række finansielle Forhandlinger med, hvorfor han adledes 1821 som af Lundblad. Gennem sine Forretninger kom den begavede og vakre Mand i Kontakt med udenlandske Bankierhuse, begyndte at spekulere, bl.a. i spanske Statspapirer, og blev ruineret. Han forlod Efteraaret 1833 pludselig sine Embeder og levede siden overvejende i Paris (jfr. Cecilia Bååth-Holmberg: Morfars bok II 1910 153-275), beskæftiget med Studier, særlig i svensk Historie, hvorom han udsendte flere Skrifter. ● 230,20-21 *Ång Fartyget . . till Stralsund*] Postgangen mellem Sverige og Tyskland var i Beg. af det 19. Aarh. meget ubetydelig, da næsten al Post til og fra Sverige gik over Danmark, ligesom alle Rejsende valgte denne Vej. Konsul Fr. Lundblad skulde som Postkommissær sørge for en hurtigere Forbindelse og fik 1824 etableret Dampskibsrueten mellem Stralsund og Ystad.

833. Nizza 1/7 1823. Fra C. Hauch. Udskr.: »Monsieur Mr Professeur A: Oehlenschlager Chevalier de l'ordre de Dannebrogue a Copenhague«. NKS 1674,2°. Trykt: Galster I 132 f. (delvis).

231,10-11 *der synes at have glemt Venner og Fædreland*] en Uge senere skrev Hauch til Johs. Reinhardt: »Tilgiv at jeg har ladet hengaae saa lang Tid uden at besvare Deres Brev. De har maaske hørt allerede at en lang og farlig Sygdom i 4 Maaneder har sadt mig saa godt som udeaf al Communication med denne Verden. Og havde min niceensiske Chirurgus faaet raade havde jeg med Extrapost allerede gjort den længste og sidste Reise . . . Men alt har taget en bedre Vending, og det er muligt at jeg undslipper denne Gang. Jeg er nødt til at gaae til et Bad i Nærheden af Turin i 4 Uger, for om muligt ganske at retablere min Sundhed« (Zool. Mus.). ● 231,17-19 *Der var engang hos mig 5 Doktorer forsamlede . . .*] jfr. Minder II 52 f. ● 231,20-21 *Skolemesteren i Freias Alter . . .*] Scenen mellem Obersten og Skoleholderen i 3. Akt (Lieb. XIII 80). ● 231,25 *mere føielig end Dommeren i Jeppe paa Bierget*] i 4. Akt, Sc. 6.

232,3-27 *en fransk Chirurgus . . .*] jfr. Minder II 54.

233,5-6 *Jeg har studeret meget italiensk i denne Tid*] jfr. Minder II 54. ● 233,9-11 *Goldoenis Comoedier . . .*] som Oehl. søgte at karakterisere i en Anmeldelse af »De forliebte Haandværksfolk« i Prometheus I 1832 282-87 (Lieb. II 124 ff.). ● 233,13 *il campello*] fra 1756. ● 233,26-27 *spiller ogsaa taaleligt*

paa Guitarre] C. Hauch skriver Jan. 1822 fra Paris til Carl Otto, at han har sagt Farvel til sine verdslige Fornøjelser og bruger al sin Tid til Arbejde; »det eneste jeg et Par Aftentimer til Afvexling tager mig for er en Ting, som De vist ikke falder paa, og som jeg har begyndt paa et Par Dage efter Deres Bortreise, nemlig at spille paa Guitarre. – For at seire over den rasende Kiedsommelighed i min Sygdom, fik jeg det Indfald at tage Information af Heiberg [jfr. Hauch: Minder II 27 f.], da jeg forstod at spille lidt paa Violin i Forveien, saa gik det meget hurtigt. Og jeg er allerede ganske artigt avanceret nu . . . Imidlertid skal De ei tale derom til nogen Landsmand, kan jeg bringe det til noget saa er det godt kan jeg ikke, saa vil det være mig ubehageligt, at der blev talt derom« (NBD). Hvorledes han maatte forære den ham af J. L. Heiberg solgte Guitar bort og erhverve sig en ny, og hvor megen Glæde han under sin Sygdom havde af sit Spil fortæller han i Minder II 27 f., 48, 55, 73, 76, 90, 101 og 134.

234,2-3 *saa at jeg endnu har nok for at fortsætte min Reise i 1 1/2 Aar*] for yderligere at styrke sin Økonomi og forøge sin Rejses Resultater havde C. Hauch 16/10 [1822] foreslaaet Johs. Reinhardt at udvirke, at han endnu et Aar kunde blive i Italien og forpligte sig til, hvis Univ.dir. vilde give ham Midler, at skaffe Sorø Akademi store Dele af et Naturalie-Kabinet (Zool. Mus.; se videre Galster I 128 f.). ● 234,7-8 *Marie, som jeg selv har staaet Fader [til]*] se Noten til 97,26-27. ● 234,9-10 *Hvad har Peter Wegner gjort i denne Tid*] om Boye og Hauch, se foreløbig K₂ 286: 104,24-105,3. A. E. Boye havde i Febr. 1823 offentliggjort sin kritiske Udgave af »Peder Paars« og bistod iøvrigt Rahbek ved hans Arbejde med Holbergs udvalgte Skrifter, hvorom utallige Billetter i NKS 1457,2^o fortæller. ● 234,15-16 *Kun Niels Klim* . . .] jfr. H. Ehrencron-Müller XII 320.

235,12 *Jean Paul siger, visent Løv fra forrige Høst*] Citatet er ikke verificeret. ● 235,12-13 *Hils og Poul Møller . . . han har skrevet mig til*] om C. Hauchs Bekendtskab med Poul Møller se F. C. Olsen: Poul Martin Møllers Levnet 39 ff. og Hauch: Minder I 293 ff. Poul Møller paa sin Side udtrykker dengang sin Begejstring for Hauchs Poesier og kritiske Arbejder og nævner ham som en af sine bedste københavnske Venner. Omtalte Brev kendes ikke; se videre 249,13-16 m. Note. ● 235,20 *Torwaldson syntes hos os at være gierrig*] se 329,27-28 m. Note. Thorvaldsen erindrede at have set C. Hauch første Gang 1819 hos Oehl. (Minder II 212).

236,11 *læst i Mercure tableau des Paris*] sandsynligvis Tableau de Paris, udg. med Fortsættelser af Louis-Sebastien Mercier 1781 ff., en Række anekdotiske Bidrag til Paris' Historie, Sæder og Skikke, som gjorde Lykke og oversattes til engelsk og tysk. ● 236,12-14 *Ravallac dræbte Kongen* . . .] om disse Forlydender se Charles Merki: La Marquise de Verneuil et la mort d'Henri IV 1912 308 ff. m. Kildehenvisninger.

834. Edinburgh 23/7 1823. Fra A. Andersen Feldborg. NKS 1674,2°. 236,20 *Deres Brev af 19de April*] kendes ikke. • 236,23 *Prof: Oersted's Ankomst*] i Slutningen af Juni kom H. C. Ørsted til Edinburgh (H. C. Ørsted 28/6 1823 til Birgitte Ørsted, Ørsted 1-2,2°, X). • 236,28 *vort aarvaagne Toldvæsen*] ifølge Placat af 5/9 1820 var Toldopsynet bemyndiget til ogsaa hos Skippere og Skibsfolk at »foretage Huus-Undersøgelse efter ustemplede stempelpligtige Varer«. Om det vidtudbrede Smugleri og de Kneb, Smuglerne brugte, har A. F. Hjorthøy i sin Told- og Consumptions-Tidende 1834 et Utal af Eksempler, »forsaavidt de maatte være belærende for Toldopsynet«. Se iøvrigt Marcus Rubin: Frederik VI's Tid 254 ff.

237,7-8 *indlægge hos Herr Lose en aflagt Klædning*] jfr. 252,27-253,1 og 264,13-14. • 237,10 *Professor Oersted har nu selv seet Sir Walter Scott*] H. C. Ørsted skriver 28/6 1823 til sin Kone: »Dog jeg bør ikke alt for længe udsætte det at fortælle Dig at jeg i Dag har seet Walter Scot, med hvem jeg gjerne skulde begyndt mit Brev, dersom det ikke var alt for meget mod den historiske Orden. Jeg har for denne Gang ikkun seet ham et Par Minuter, og det paa Gaden, hvor Dr Brewster [den skotske Fysiker Sir John B. (1781-1868)] forestillede mig for ham. Jeg hilsede ham strax fra Oehlschlæger, og sagde ham hvor høit min Ven skattede ham, hvorpaa han med megen Varme udtrykte den høie Priis han sætter paa Oehlschlæger. Han fortalte, at han havde foresat sig at skrive ham et langt Brev til, men at han havde opsat det længere end han havde vildet. Han reiser just paa Landet; men kommer igjen om tre Dage; jeg skal da besøge ham, og tale saa meget med ham, som det skal vorde mig muligt« (Ørsted 1-2,2°, 10). Han fortsætter 8/7: »Den 4de Juli var det endeligen igjen muligt for mig at se Walter Scott . . . Jeg talte meget med ham om Oehlschlæger, som jeg allerede har fortalt han sætter saa megen Priis paa. Da jeg desangaaende tilskriver Oehlschlæger vil jeg her ikke gjentage det. Jeg maa beklage at jeg kunde blive saa kort hos ham. Han indbød mig til at spise Frokost med ham; men jeg maatte nægte mig den Fornøielse at modtage denne Indbydelse, da jeg allerede nogle Dage tidligere havde lovet mig til Matematikeren Professor Wallace. Jeg maa saa meget mere beklage det, som Walter Scott Dagen efter atter tog paa Landet. Han vedbliver at holde fast paa sin Anonymitet« (sstts). • 237,13-14 *Professoren vil naturligtviis underrette Dem . . .*] H. C. Ørsted skriver fra Paris 25/4 1823 til sin Kone: »Jeg skylder Oehlschlæger endnu et Brev. Hils ham, at han skal faae det fra England« (Breve fra og til H. C. Ørsted II 67). Et Brev til Oehl. om hans Besøg hos Walter Scott kendes ikke. • 237,17-18 *den Ære at introducere Prof: Ø. til . . . Herr Gillies*] H. C. Ørsted skriver 8/7 1823 til sin Kone, at Feldborg og han gik »til Gilles, som har oversat mange af Oehlschlægers Arbeider. Vi havde mange Gange først søgt ham forgjeves. Han modtog mig meget venskabeligt og indbød os til Middag« (Ørsted 1-

2,2°,10). ● 237,18 *Herr Gillies*] om ham Noten til 216,1. ● 237,18-19 *vil . . . paatage sig Oversættelsen af Deres Roman*] se videre herom Br. 857. ● 237,28-29 *En nye Roman er paa Stabelen*] »St. Ronan's Well«, der udkom sidst paa Aaret 1823 og i dansk Overs. paa Beekens Forlag 1826 med Tiden »St Ronans Brønd«.

238,8-9 *førend jeg har fuldendt et lille Værk . . .*] Feldborg havde udsendt Subscription paa en voyage pittoresque i Skotland, prydet med Udsigter af de vigtigste Stæder osv., omtalt i Dagen 31/7 1824; jfr. 260,1-3 og 264,16-18. Skriftet udkom aldrig. ● 238,12-13 *De har gjort mig udødelig*] ved at omtale ham i »En Reise«; se B I 195,28-296,2; 200,3-21. ● 238,26-27 *formindsket ved en Efterretning . . . om Deres gode, gamle Fader*] at gamle Oehl. havde været alvorligt syg fremgaar af Sønnens (utrykte) Digt til ham paa hans Fødselsdag 31/7 1822 (NKS 3015,4°).

239,4-5 *den Opmuntring som Slotsforvalter Oehlschlæger gav mig . . .*] jfr. 210,25-211,1. ● 239,9-10 *Grød, skiøndt vel ikke Shakespearsk*] Allusion til Heksenes »gruel« i Macbeth 4. Act, Sc. 1. ● 239,23 *the Great Unknown*] først i 1827 vedkendte Walter Scott sig offentligt Forfatterskabet til Waverley-Romanerne. ● 239,24 *hans Svigersøns delige Hytte*] Chiefswood paa Walter Scotts Grund.

835. [31/8 1823]. Til Kamma og K. L. Rahbek. Fot. KB. Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 240,7.

240,3-5 *Glædeligt og lykosaligt Nytaar, Herr Professor!*] herom K 303: 76,20-77,5. ● 240,7 *Sølvbryllups-Sang*] Rahbeks havde Sølvbryllup 31/8 1823. Sangen blev trykt i Aftenblad 19/9 1823 (Lieb. XXI 25-26). Senere paa Aaret 1/12 1823 fejredes Ægteparret i Selskabet Thalia med Rahbeks Lyst-spil »Sommeren« (Rahbek: Erindr. IV 327), hvortil Oehl. havde skrevet en Epilog, trykt i Aftenblad 3/1 1824 (Lieb. XVIII 227-28). Bolette Hegermann-Lindenchrone skriver udat. til Olivia Hjort: »Rahbeks har nyelig havt Sølvbryllup og i den Anledning blev der spillet et Stykke i Klosterstræde og sagt en Epilog af Oehlschlæger som Brudeparret hørte paa to Stole foran de andre, og saa vankede der Kager, Posteier, Syltetøjer etc.« (P. Hjorts Arkiv, RA). ● 240,9 *Froiken*] under Hensyn til Fodnoten en spøgefuld Allusion til Ole Freuchen (1794-1850), der havde faaet teologisk Embedseksamen 1816 og samme Aar paa Anbefaling af P. E. Müller blev Lærer for den dengang seksaarige Prins Frederik (O. Freuchen 12/7 1817 til P. E. Müller, NKS 3747,4°). Freuchen blev 1826 Præst i Magleby paa Møen, hvorfor han takker sin Myndlings Fader, Prins Christian 6/10 s. A. (Kongehusets Arkiv). J. P. Mynster omtaler ham og hans forventede Udnævnelse til Provst Engelbreth 11/3 1825: »Det er en saare brav Mand, og forlovet med en meget vakker Pige, en Datter af Gartner Petersen paa Frederiksberg« (Kirkehist. Saml. 4. Rk. IV 481 og K₂ 141: 152,23).

836. 18/9 1823. Fra Prins Christian Frederik. NKS 1624,2°.

243,3 *Aarsdagen af en Fest*] 18/9 var Prinsens Fødselsdag, som højtidelig holdtes paa Sorgenfri Slot særlig storartet i Anledning af Prinsens Hjemkomst fra den lange Udenlandsrejse. Prinsen omtaler opmuntret Festen i sin Dagbog II₂ 1976 495 f. Dagen 19/9 1822 meddeler: »Allerede om Formiddagen overraskede Hoffets Damer Hans Høihed med en af Professor Ridder Oehlenschläger digtet Sang [Lieb. XXI 2-3], sat i Musik af Hr. Professor Ridder Schall, og som Damerne selv udførte«. Om Aftenen »henimod Kl. 10 begave nogle Hundrede Studenter sig i sluttet Orden med blussende Fakler op til Slottet og bragte Hans Høihed og Høisammes Gemalinde et Vivat, hvorpaa de afsang ligeledes en af Hr. Professor Ridder Oehlenschläger digtet Sang [Lieb. XXI 4-5], der overleveredes Deres Høiheder af en dertil udvalgt Deputation af Studenter. Efter at Sangen var afsiungen, tiltaledede Hans Høihed med blid Alvor de forsamlede akademiske Borgere« (sts.). Prinsen omtaler ikke dengang Oehl.s Digte, men priser i Dagbogen en nu ukendt »Sang af Gutfeld, meget rørende og skøn«. I. C. Langes »Telegraphen« 8/10 1822 karakteriserer Oehl.s Vers som matte og uinspirerede, og Adr. 11/2 1822 averterer udkommet et nu ukendt »Vandqvad til M. Peersen, Parodie paa Oehlenschlägers Sange til Prinds Christian, faaes for 6 sk. i Klosterstræde 79, 1ste Sal«. Laurits Engelstoft fortæller, at Parodien blev undertrykt af Politiet (Add. 182^e fol. VIII p. 28). • 243,8-9 *Jeg sender Digteren En Lampe*] Oehl.s Takkedigt: »Uhret og Lamperne« er sandsynligvis omgaaende sendt til Prinsen, men foreligger ikke i Ms. i hans Arkiv. Det blev første Gang trykt i Samlede Digte III 1823 333 f. (Lieb. XXI 30-31) og nævnes af Fru Hegermann-Lindencrone som en af Gevinsterne i hans sidste Samling (Breve til P. Hjort I 320). At Oehl. iøvrigt ikke dueede som Hofpoet, har hun siden villigt erkendt (Breve til P. Hjort I 367 f.).

837°. Heidelberg 8/10 1823. Fra Jos. Engelmann. Udskr.: »Seiner Wohlgebohren Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen«.

Gentager sit allerede i Dec. 1820 via Heinrich Voss yttrede Ønske om et Bidrag til sin Almanak.

Bidrag til sin Almanak] om Joseph Engelmann og hans Almanak se Noten til 149,2-3. Oehl. har ikke bidraget.

838. Kop. 13/10 1823. Til Walter Scott. Fot. KB. Brevet er med nogle Anmærkninger refereret af Jørgen Erik Nielsen i »Den samtidige engelske Litteratur og Danmark 1800-1840« I 1976 505 f.

839°. 16/11 1823. Til Louise Hegermann-Lindencrone. Udskr.: »S: T: Fru Kammerherreinde Hegermann-Lindencrone«. Bakkehuset.

Takker hende hjerteligt for en Invitation, som han med Fornøjelse skulde efterkomme, om han ikke allerede var indbudt til Zeuthens, men foreslaar at komme en anden Gang i Ugens Løb og tage lidt »Klippeborg« med, men beder om, at Læsningen maatte begynde kort efter Maaltidet, da han gerne betids vilde igen til Byen.

Zeuthens] se Noten til 263,1. ● »Klippeborg«] »Øen i Sydhavet«. ● *gerne betids vilde igjen til Byen]* for at komme i Teatret; se Oehl.s Bemærkning 279,25. Louise H.-L. skriver 26/1 1826 til P. Hjort: »Een af de første Dage, det frøs, bad vi Oehlschlæger herud til Middag, og sagde ham tillige at vi nok skulde være færdige til Comedie-Tid« (Breve til P. Hjort I 334). Mindre venligt hedder det allerede i et Brev til Olivia Hjort 12/9 1828, hvori hun indledningsvis taler om en Visit af Mynster og fortsætter: »men Oehlschlæger som var her med Rolf Krage har vi ikke siden seet, han havde ogsaa lovet at læse Longobarderne for os men nu er Comedierne begyndt saa det skeer vel ikke saa snart« (P. Hjorts Privatarkiv, RA, jfr. Noten til Br. 995). Hendes Mand, Generalen, bekræfter 23/3 1837 til Sønnen William, at de har haft Besøg af Oehl., »som ikke i mange Tider har været her. Det er ogsaa kun Festdagene han kan disponere over da han hver Aften møder paa sin Parade i Comediehuset« (Hegermann-Lindencrones Privatarkiv, RA).

840°. Cop. 9/1 1824. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv. (Fot. KB).

Undskylder den lange Tid der er gaaet, siden C. har faaet Ms., men han har med egen Haand maattet skrive Bogen af tre Gange. Walter Scott har lovet H. C. Ørsted, der har været i Skotland, at udgive Romanen, og Hr. Gillies fra Edinburgher Magazine at oversætte den. Han har sendt Walter Scott 1. Del, men endnu ikke faaet Svar. Nu vil han i Gang med 4. Del, som Cotta vil faa i Beg. af Marts. Saa snart Akkorden er sluttet med en engelsk Forlægger, kan Trykningen begynde. Naar han er færdig med 4. Del, har han tænkt at oversætte »Fiskeren«, et Sidestykke til »Aladdin«, og foreslaar sit Honorar.

Walter Scott har lovet . . at udgive Romanen, og Hr. Gillies . . at oversætte den] se 237,10-19 m. Noter. ● *oversætte »Fiskeren«]* se Br. 847°.

841°. 9/1 1824. Til August Bournonville. Udskr.: »S: T: Herr August Bournonville. Solodanser ved det Kgl. Theater«. NKS 3258 A,4°.

I sin Introduktionsskrivelse for Aug. Bournonville til Bernh. v. Beskow

dat. 21/5 1839 taler Oehl. om de sande Tjenester, Bournonville har vist ham: »Til Olaf den Hellige har han komponeret et uforligneligt Slag ved Stiklestad. Aladdin skylder ham, at den har bragt sit østerlandske Trylleri over paa Bræderne« (Nobelbibl., Sthlm. Fot. KB). Og Oehl. fortsætter: »Fra lille af har jeg kendt ham; han er opdraget med mine Stykker, han har, som Dreng spillet Børnene i dem alle« (ssts.). B. har ageret Erling i »Hakon Jarl« (1815) og Fritz i »Den lille Hyrdedreng« (1819). Som Barn havde han været meget yndet af Christiane Heger (Aug. Bournonville: Mit Theaterliv I 1848 230 f.; jfr.: Charlotte Bournonville: Erindringer 1903 280). Oehl. anmeldte i Prometheus flere af B.s Balletter og hyldede ham i Dagen 1/11 1839 efter Opførelsen af »Festen i Albanos« (Lieb. XXII 241-43). B. fremhævede Oehl.s Betydning for ham i sit Digt »Til Oehlschläger« (Mit Theaterliv I 1848 230 ff.; jfr. ssts. III₂ 17 f.) og skriver siden, at Ingemanns historiske Digtninge og Oehl.s Værker har »havt stor Indflydelse paa heele min Anskuelse af Digterverden« (Breve til og fra B. S. Ingemann 397). Han overvældede Digteren med sin Enthusiasme for »Dina« (C. H. Holten: Af en gammel Hofmands Mindeblade 1909 221 f.). Til H. P. Holst skriver Bournonville 13/10 1848: »Theatret gaaer accurat ligesaa godt Iaar som Ifjor: Feux-Speculationer, upasselige og upassende Operister og en stor Mængde Hostrupske Studentefarcer . . . Ikkedestomindre glimter der engang imellem en Solstraale ned til vort Thalia-Tempel: Iaften for Ex. gives for første Gang et nyt Drama af Oehlschläger Kiartan og Gudrun. Jeg kjender ikke det Ringeste til Stykket, men jeg er dog vis paa at møde friske poetiske duftende Steder, der ville glæde mit Hjerte og forædle mit Sind« (NKS 3525,4°). Se iøvrigt Kapitlet »Oehlschläger« i Charlotte Bournonvilles »Erindringer«.

Bournonville skal ifølge Aftale paa Søndag begynde sine Danseøvelser med Oehl.s fire Børn.

Danseøvelser] Informationerne har ikke været talrige; allerede i Slutningen af April rejser B. til Paris for først i 1829 at vende tilbage.

842. 16/1 1816 [o: 1824]. Fra Walter Scott. Udskrift.: »A Mons Monsieur OElenschlager etc. etc. Copenhagen Denmark«. NKS 1674,2°. Trykt: Letters of Sir Walter Scott VIII 1935 151-54; Uddrag og Overs: Mindebl. 471 f. Jørgen Erik Nielsen har refereret Brevet med nogle Bemærkninger i »Den samtidige engelske Litteratur og Danmark 1800-1840« I 1976 506.

245,18-19 *Glaucus took in good part Diomedes offer*] »Iliaden« 6. Sang 234-36.

246,6-8 *Mr Gillies is not possessed of very good health . . .*] jfr. 261,9-13. ● 246,19-21 *Professor Schwefeldumf*] Professor Schwefelkies, en kolerisk og naragtig Pedant (Øen i Sydhavet, 1. Del, Kap. 5). ● 246,28-29 *House of Constable & Company*] Archibald Constable (1774-1827) Forlægger, f. i

Skotland, fra 1805 sammen med A. G. Hunter (d. 1811), fra 1812 med den i Noten 265,4 nævnte Cadell. Constable vandt sin første Berømmelse som Forlægger af »Edinburgh Review« 1802 ff, hvor Arkbetalingen var uhørt stor, og hvor bl. andre Walter Scott var Medarbejder. Constable havde siden Interesser i flere Udgaver af Encyclopædia Britannica og i Annual Register. Constable forlagde Scotts »Lay of the last Minstrel« (1805), hans »Marmon« (1807) og erhvervede 1814 Forlagsretten til Waverley Romanerne. Paa Grund af uheldige Forhold i sin London Filial krakkede han 1826 og tog Walter Scott med sig i Faldet, men søgte at komme paa Fode igen ved en storartet Plan om Billigbøger.

843. Genua 20/1 1824. Fra C. Hauch. NKS 1674,2°.

248,13 *Jeg har modtaget et Brev fra Dem]* kendes ikke. ● 248,16-17 *min Fader . . stedse viist mig den ømmeste Omsorg]* Faderen havde hidtil staaet Sønnen bi, men Hauchs ændrede Rejseplan under nye Forhold var ham imod, og han ønskede Sønnen skulde vende hjem (Galster I 139 f.) ● 248,22 *min senere Skrivelse fra Nizza]* Br. 833.

249,3-4 *Hvis Poul Møller finder Professor Rahbeck mere tiltrækkende . .]* Poul Møller boede Foraaret 1823 til Efteraaret 1824 paa Bakkehuset. Om hans Ophold derude og hans Forhold til Rahbeks se Vilh. Andersen: Poul Møller I 1904 251 ff. og Morten Borup: Poul Møller og hans Familie i Breve 1976 (passim). ● 249,5-6 *Han troede engang . . alt . . godt havde hjemme i Middelalderen]* Vilh. Andersen nævner en »Ekscerpt med sproglige og historiske Iagttagelser . . formodentlig et Forarbejde til den historiske Roman, han havde paatænkt og vistnok oprindelig ønsket at henlægge til Middelalderen« (a. A. 55, II 18 ff. 30 ff.). ● 249,7 *den Rahbeckske Guldalder af 1780]* at 1780'erne var for Rahbek Guldalderen og Johannes Ewald den Uopnaaelige, er der bl. a. gjort opmærksom paa i Br. 428 m. Noter. ● 249,9 *det Tidsrum, da hans Fader gav Titus Livius ud]* Rasmus Møller udgav 1800-18 sin Fordanskning af Titus Livius' Romerske Historie. ● 249,9-11 *Rahbek har stedse viist sig som en god Diplomater . .]* om Rahbeks alsidige Orientering, om hans Aabenhed overfor unge Talenter og hans Betydning for den akademiske Ungdom se Anne E. Jensen: Rahbek og de danske Digtere 105 ff. I Anledning af »Tiberius' Opførelse havde Hauch og Rahbek brevvekslet, og Hauch havde 4/11 1827 takket ham »særdeles for det Venskab, og den ædle, den udmærkede Mand saa aldeles værdige Glemsel af Alt, hvad der i min tidlige Ungdom maa have vakt Deres Misfornøjelse, som De har udviist mig« (NKS 2494,4°). Ved samme Lejlighed udtaler Rahbek sig udglattende om sit Forhold til P. Hjort med væsentlige Bemærkninger om Stridigheder og Maadehold i litterariske Sager (Breve til P. Hjort II 433 f.). Rahbek opgjorde i et Brev 22/2 1830 sit Forhold til Hauch og sit Syn paa hans Forfatterskab (NKS 3751,4°), »der vidner om

hans elskværdige Character«, skriver Hauch 1/4 s. A. til A. E. Boye og udtaler til samme ved Rahbeks Død, »han havde saa megen Ild« (ssts.). ● 249,12-13 *hugge Klærne af ham . . .*] »Die verkehrte Welt« (1798) 2. Act, Sc. 6. ● 249,13-17 *Det var dog Skade, hvis vi havde tabt ham . . .*] om sit Bekendtskab med Poul Møller fortæller Hauch i Minder I 293 ff. Om Poul Møllers Deltagelse i Digterfejden se Vilh. Andersen a. A. I 79 ff. Oehl. havde i høj Grad værdsat Poul Møller som Medlem af Tylvten og ved Møllers Afrejse til Kina foræret ham et Eksemplar af sin Tale til Thorvaldsen med en hjertelig Dedikation (F. C. Olsen: Poul Martin Møllers Levnet 38 f.). Da Poul Møller siden gik sine egne Veje, sammenfattede Oehl. i et Brev til Marie Konow 30/3 1843 en Karakteristik af sin tidligere Vaabendrager, der i hvert Fald siger meget om dens Forfatter (cit. i Vilh. Andersen II 308). ● 249,18 *Repp*] Litteraten, Islænderen Thorleifr Gudmundson Repp (1794-1857), Student 1814 ved Kbh.s Universitet, blev 1817 Rahbek anbefalet som Lærer i Islandsk af O. H. Mynster og af ham karakteriseret som »flittig, skikkelig, lærd, skarpsindig og af et godt, maaske noget sært Hoved – iøvrigt godmodig og tæmmelig Polyhistor« (Afskrift i Add. 1040,4°). Ved Repps Hjælp fik Rahbek udgivet sine »Nordiske Fortællinger« »(det er Overs. af islandske Sagaer; du veed Rahbek er bleven en gevaldig Islænder)«, skriver Carl Heger 20/11 1819 til J. G. Adler (Adlers Arkiv, RA). Repp var et Sprogtalent, skrev Breve til Kamma Rahbek i flere Tunge-maal, dog fortrinsvis dansk og hellere engelsk, hvoraf han var en Ynder. Samtiden havde iøvrigt vanskeligt ved at opdage det skikkelige og godmodige hos Repp, og Bakkehuset og dets Gæster fik snart deres Mas med den excentriske Islænder, der nødtigt lod sig imponere. Saaledes indrømmer Assessor Danchell over for Rahbek 23/4 1820 at have glemt »den tilbørlige Koldblodighed over Ultra-Islænderen. Det skal ikke skee oftere, og jeg skal personlig afbøde hos hende [ɔ: Kamma Rahbek] min Brøde – men intet er mig mere vidrigt end Ultraismus« (NKS 2494,4°), ligesom Rasmus Nyerup beklager Rask, der i Retskrivningssagen har »saadant et inurbant Menneske som denne Islænder paa sit Parti« (udat. Afskrift til L. Hammarsköld i NKS 1642,2°). Repp værdsatte, saa vidt han formaaede det, Kamma Rahbek. Hans Breve til hende er tildels Undskyldninger for og Forklaringer paa kedelige Optrin i hendes Dagligstue og er samtidig et Udtryk for hans Selvransagelse. Han mener, hverken for en indbildsk eller hovmodig, men taler hellere om sin Stolthed, som i Forbindelse med hans udfordrende Væsen og Anglomanie gav ham paa Bakkehuset Navnet Lord Repp eller efter hans Mundheld »Lord min Sandten Repp«. Her kom det en Aften i Maj 1819 til et Opgør mellem Oehl., der ikke taalte irriteret Modsigelse, og Repp, der holdt paa sin Ret: »Han maaler mig ligesom en Strikkepige en Strømpe . . .«, skriver han til Kamma Rahbek (Om Karen Margrethe Rahbeks Brevvexling 156). At hun selv kunde føle

sig haardt angrebet af Islænderens Selskab, vil Just Thiele vide (Af mit Livs Aarbøger I 1917 162 f.). Repp var uden Sans for Oehl.s Muse og havde i Digterfejden deltaget paa Baggens Side (Bagg. Biogr. IV 246 f.), men Aaret efter var han Oehl.s Lærer i Latin (Er. IV 33 f.). Om Poul Møllers Omgang med Repp og Louis Brandis har Udg. kun nærværende Udtalelse som Kilde. • 249,18 *Louis Brandis*] Louis Brandis (1797-1854), Livlægens 3. Søn af andet Ægteskab, Broder til den i K₂ 313-14: 160,5-6 nævnte Carl Brandis, kom 1811 paa Kadetskolen, hvor hans Lærere karakteriserede ham som et godt Hoved, men maadelig af Flid og »af en vis uudstaaelig Nonchalance« (SK 875-77, Kadetruller 1812-14, RA). Paa Grund af en Fodskade blev han 15/10 1814 afskediget (Søetatens Arkiv. Indkomne Skrivelser. Søværnets Officerskoles Aflevering Marts 1959 RA). Dronning Marie skriver 5/1 1818 til Grevinde Bernstorff efter at have omtalt gamle Brandis' Sorg i Anledning af hans Kones Død: »Ausserdem hat er beständig Angst u. Unruhe, wegen Krankheit seiner Kinder gehabt. Der eine Sohn hier, welcher vormals See Cadet war, kränkelt noch beständig« (Kongehusets Arkiv, RA). Provst Schmidt træffer Louis Brandis i Heidelberg Maj 1818, hvor han hører juridiske Forelæsninger (Dagbøger II 1969 216; jfr. Deutsches Geschlechterbuch XXI 127). C. B. Merbitz fortæller 18/3 Irgens-Bergh, at L. B. deltager i Diplomaternes Spillen Komædie (Ludvig Daae 52; jfr. Noten til 97,2), og hans Fader nævner i sit Brev 10/10 1831 til Møsting, at Sønnen »genoss der Gnade des seligen Herrn Staatsminister von Rosenkrantz« (Abrahamske Autografs. 4°). Men hans Helbred vakte stadig Bekymring (Dronning Marie 20/7 1821 til Grevinde Bernstorff; jfr. Breve fra og til Chr. Winther I 1974 11, 17-19). Maj 1823 udnævntes L. B. til Attaché hos Ministerresidenten i Philadelphia, Peder Pedersen, som i Beg. syntes tilfreds med ham (Peder Pedersen, 6/4 1824 til Grev Schimmelmänn. Dpt. f. u. Anl. Amerika. Depecher 1823-30, RA), men L. B.s Forsømmelighed, delvis p. Gr. af Sygdom, og hans derangede Pengeforhold anspændte snart hans Taalmod. L. B. var 1825 paa Ambassadens Vegne i Danmark, og P. P. fortæller Grev Schimmelmänn, at han intet har hørt fra ham længe (P. P. 19/10, 29/10, 5/11 1825. Dpt. f. u. Anl. Amerika. Depecher 1823-30) og skriver 15/11 s. A., at skulde L. B. være død, haaber han, den danske Regering vil overtage B.s Gæld, som han har maattet betale (ssts.). Ogsaa p. Gr. af længere Tids Sygdom blev B. afskediget med Ventepenge, men ansattes 1828 paa Prøve i 2 Aar som Attaché igen ved Gesandtskabet i Philadelphia. Han havde faaet til Opgave at samle og indsende Rapporter om Sydamerika (P. P. 20/10 1829 til Grev Schimmelmänn ssts.). I 1830 blev Embedet som Gesandt overtaget af Sten Andersen Bille, som haabede paa et godt Forhold til L. B. ». . . Jeg veed imidlertid ikke nu, hvad jeg skal troe eller tænke om Fremtiden« (Sten Bille 31/6 1830 til Grev Schimmelmänn, Dpt.

f. u.Anl. Amerika. Depecher 1823-30). Gamle Livlæge Brandis henvender sig fuld af Bekymring 10/10 1831 til Møsting om en mulig anden Stilling i Statsjenersten for sin Søn: »Ich weiss aber gar keine Vorschläge dazu zu machen und muss mich daher mit dem grössten Kummer darauf beschränken ihn des Königs und Ew. Excellenz Gnade zu Wartegeldern zu empfehlen, welche er vorerst zu seiner geistigen und körperlichen Heilung im Auslande anwenden könnte. Ich würde dabey fortfahren ihm jährlich 400 Rdb. als Beitrag bey meinen Lebzeiten zu zahlen« (Abrahams' Autografs. 4°). L. B. fik 22/11 1831 Afsked med Pension. Han hørte til »Generalerne« paa Bakkehuset og nærede, som hans Breve viser, stor Veneration for Kamma Rahbek, som sandsynligvis har haft lidt Godhed for den syge Junker, hvis »arrogante« Væsen næppe opbragte hende syndeligt. Hun skriver til sin Søster (udat.): »Jeg vil dog haabe, at Louis Brandis rigtig bragte de to smaa bitte Æsker som Oehlschläger glemte i Søndags!« (Privateje). Og i et Brev til Charlotte Oehl. beklager hun, at de »to Hængehoveder Louis og Camradt passiarede mig saa træt, at jeg . . ikke kunde tale med Møhl, da han kom, og ham kunde jeg dog have Noget at tale med . .«. Hun fortæller om et Hjerteanfald, hun har haft om Natten, og beder i sin ynkelige Tilstand Charlotte ikke »lade de jyske Hunde komme over mig, da de nu rent vilde dræbe mig. For Louis er jeg sikker, thi han gider Minsæl! ikke aabnet sin gravitætiske Mund for en saadan Ubetydelighed« (Privateje). ● 249,19-20 *den Uvane at søge slet Selskab* . .] se F. C. Olsen: Poul Martin Møllers Levnet 17 og Vilh. Andersen: Poul Møller I 56 ff. Som et Bidrag til Synet paa og Opfattelsen af Poul Møllers Ungdom skal her anføres af A. G. Rudelbachs Brev, dat. Paris 17/5 1824, til sin Kone en Bemærkning om Vennerne i Khb. og deres eventuelle Besøg hos hende: »Ich würde auch Poul Møller nennen, wenn er nicht überall am ehesten zu Hause wäre, wo das Interesse des Augenblicks ihn ruft, wodurch allerdings eine gewisse Legèrètè etwas zu Durchsichtiges (wenn ich mich so ausdrücken darf) über seinem äussern Wesen ruht« (Add. 1093,4° II). ● 249,21-22. *Heinrich den 5te i Selskab med Poins og Pistol*] alluderer til Prinsen af Wales' (senere Henrik den 5te) Meriter i Selskab med Gavytven Poins og Skryderen Pistol i »Kong Henrik den Fjerdes«. ● 249,23-24 *De ogsaa har været nær ved en stor Ulykke*] se Br. 773° m. Note. ● 249,29-30 *gaae til Bade til Turin til Mailand* . .] om Opholdet i Valdieri se Minder II 57 ff.

250,20 *the vicar of Wakefield*] Oliver Goldsmiths ofte oplagte og meget oversatte Roman fra 1766. ● 250,27 *Romancer om »the dying Swan» om »the Death of a mad Dog»*] i Kap. XVII. ● 250,30-251,1 *the Elements of a polite Education* . .] Philip Dormer Stanhope, Earl of Chesterfield (1694-1773) begyndte at skrive Breve til sin 5 Aar gamle Søn og fortsatte dermed til Sønnens Død som Gesandt i Dresden. Brevene blev udgivet af hans Svi-

gerdatter 1774 og kom hurtigt i flere Oplag, ligesom de oversattes til Fransk og Tysk.

251,2-5 *kløe Jer ikke i Hovedet* . .] se Letter CCXXXV. • 251,14 *Ariost er usigelig fuld af Phantasie*] jfr. Minder II 163 f. • 251,15-16 *smaa letfærdige Episoder . . Dommerens Kone*] »Orlando furioso«; canto XXVIII 4-143. • 251,17 *Giokonda*] læs Giokondo; ssts. canto XXVIII 4-83. • 251,18-21 *Jeg har set hans Portrait* . .] om Quittschreibers Buste se Br. 667 m. Noter. • 251,22-25 *Tasso derimod* . .] jfr. Minder II 164. • 251,27-28 *hvorledes Il pastor fido har erhvervet saa stort Renomé* . .] Giovanni Battista Guarinis Pastordrama »Il Pastor Fido«, uropført 1595, naaede hurtigt europæisk Berømmelse, verserede i utallige Afskrifter før den definitive Udgave Venedig 1602 og oversattes siden til næsten alle europæiske Sprog foruden Indisk og Persisk. Om den Opsigt Dramaet vakte alene i Tyskland se Leonardo Olschki: »G. B. Guarinis Pastor Fido in Deutschland« 1908.

252,5-6 *Naar jeg kan gaaer jeg til Neapel*] Hauch skriver 18/3 1824 beroligende til Johs. Reinhardt: »Jeg selv finder mig bedre, det hele har stedse været sundt, det er kun en local Skade, der lidt efter lidt synes at ville forsvinde, det er mere end jeg engang havde troet, og jeg maa end takke Gud at jeg er sluppen saadan« (Zool. Mus.). Og 30/5 s. A. skriver han til samme: »Gaae kan jeg Gud skee Lov igien. I denne Aften tænker jeg at forlade Genua« (ssts.). Og han slutter: »Hils Deres og Oehenschlägers Familie, en af mine første Forretninger i Neapel skal være at skrive til Oehenschläger, som jeg saa tidt med uendelig Ømhed tænker paa. Jeg kan ikke tænke mig større Glæde end at see Dem og ham og min kiære Fader igien« (ssts.). • *Johanne*] Fejltryk for Johannes.

844°. Stuttgart 6/2 1824. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgeboren Herrn Professor Oehenschläger in Copenhagen Bredgaden N° 190«. NKS 1674,2°.

Takker for Brev og det ankomne Ms. og beder ham meddele, naar Akkorden med England er sluttet, saa han straks kan begynde Trykningen, at ikke andre kommer dem i Forkøbet. Angaaende Overs. af »Fiskeren« beder han ham fastsætte en Dato.

Angaaende Overs. af »Fiskeren«] se videre Br. 847°.

845. Edinburgh 7/2 1824. Fra A. Andersen Feldborg. Udskr.: »Mr. Professor Oehenschläger Copenhagen«. NKS 1674,2°.

252,20-23 *Walter Scott sendte mig . . en Pakke Bøger . . nu til Hamburg med the Frankfort Packet*] Liste der Börsenhalle averterer Mand. 16/2 1824 under Rubrikken: Angekommene und abgegangene Schiffe: »Frankfurt Packet kommt von Leith«. • 252,24 *min Søster*] om Anne Feldborg se Noten til 210,22-23. • 252,27-28 *Anmodning at . . sende mig en aflagt Kiøle*] jfr. 237,6-8.

253,2-3 *Kiolen kunde komme med det . . Skotske Skib, Agnes*] Mægler S. Heckscher averterer i Adr. 20/1 1824, at der 23/1 paa Børsen sælges et Parti Hamp »mere og mindre af Søvand beskadiget som i Brigsbibet Agnes, ført af Capt. Mackis paa Reisen fra Riga, bestemt til Leith, formedelst tilstødt Havarie hertil er indkommen«. • 253,7-9 *De lovede mig rigtignok at . . betale for dem*] Om Feldborgs til Tider vaklende Tillid og Sympati for Oehlenschläger vidner ogsaa en Bemærkning til Veterinæren Gustav Michelsen, dat. Göttingen 25/5 1826: »Det vil gøre Dem ondt at erfare at jeg har nyligen faaet endvidere Grund til ikke at holde saameget af Danmarks største Digter, som han kalder sig selv« (NBD).

846. [Før 14/2 1824]. Til Kongen. Bilag til Finansdeputationens Journal 1824 Nr. 658^a, RA. Placeringen er motiveret ved Dateringen af den kgl. Res., der lyder: »Paa vedlagte af Professor Oehlenschläger og . . allerunderdanigst indgivne Ansøgninger ville Vi allern. have [Oehl.] skiænket af Vor Finantskasse 500^r Sedler«, der anvises 20/2.

253,27 *1400 Rbdlr*] nemlig 800 af Finanskassen og 600 af den akademiske Fond. • 253,27 *ti Mennesker*] Familiens seks Medlemmer plus tre Tjenestepiger og Karlen eller Tjeneren.

254,2-3 *endnu er i et Par Tusinde Rigsbankdalers Gield*] se Noten til 75,21. • 254,3-4 *næsten ingen Embedsmand . . uden Gield*] daværende Assessor i Universitetsdirektionen Laurits Engelstoft skriver 14/7 1813 til Børge Thorlacius: »Hvor vil det gaae Embedsmændene paa fast Gage. Lykkelige de, som have Naturalier« (Skrifter III 1862 386) og beklager til samme 11/8 s. A. atter Embedsmændenes elendige Kaar og de daglige Ansøgninger til Univ.dir. om Forskud (ssts. 397). I Finansdeputationens »Fortegnelse over Forestillinger, Resolutioner og Rescripter 1817-1848« vil man let faa Beviser for Embedsmændenes Forlegenhed; jfr. iøvrigt Marcus Rubin: Frederik VI.s Tid 274 ff. • 254,19-20 *Baggesen havde over totusinde Rigsbankdaler aarlig . .*] Baggesen fik ved kgl. Reskript af 5/1 1811 Ansættelse som Professor i det danske Sprog og den danske Litteratur ved Kiels Universitet med 1200 Rdlr. S. H. Cour. i aarlig Gage (Bagg. Biogr. IV 45 f.). • 254,20-21 *Han har kun holdt fire Forelæsninger . .*] dette afkræfter Sønnen (ssts. 100 f.). Paa Grund af sit daarlige Syn bad Baggesen om og fik sin Afsked bevilget 1/6 1814 med 1500 Rdl. i Pension, som var 2/3 af hans tidligere Indtægt (ssts. 129), og som udbetaltes ham til hans Død (Assignationsvæsenet. Den aftagende Pensionsliste, RA). • 254,22-23 *Gerstenberg . . havde en Digterpension*] Forløberen for Sturm- und Drangtiden Heinrich Wilhelm Gerstenberg (1737-1823), Digter og Kritiker, der havde haft en kort, men lovende Karriere som dansk Militær, blev 1796 Sekretær i Tyske Kancelli og siden Resident i Lübeck for 1789 at ende som Medlem af Direktionen for Tallotteriet i Altona. Svære økonomiske Vanskelig-

heder og Græmmelse over at være miskendt i Tyskland betog ham Lysten til Litteraturen. Om hans »vegeterende« Liv i Altona taler Jens Baggesen i »Labyrinten« (Danske Værker IX 1846 116 ff.). ● 254,23 *er nu død*] »Resident Gerstenberg« havde ved sin Død 1/10 1823 en aarlig Pension paa 1120 Rdl. (Assignationsvæsenet. Den aftagende Pensionsliste, RA). ● 254,23 *Thaarup ligesaa*] »Theater-Directeur Thomas Thaarup«, der døde 12/7 1821, havde 700 Rdl. i Pension (ssts.).

847°. Cop. 23/2 1824. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Har erfaret, at Overs. af »Fiskeren« allerede er besørget af en anden. Han vil nu ikke have dermed at gøre, men uforskammet er det, trods hans Bekendtgørelse om selv at ville oversætte, at rive ham Brødet ud af Munden. Hvad »Insel Felsenburg« angaar er der intet at frygte. Romanen er skrevet paa tysk, og den danske Overs. vil først udkomme, naar den tyske foreligger. Men C. maa have Taalmod, til Sagen med England er afgjort, thi ellers vilde han lide et alt for betydeligt Tab.

Har erfaret . .] Hvorfra er ikke Udg. bekendt. En tysk Overs. »Der Fischer«, trykt hos Cotta 1825 (Ostermesse 1825 180), er forgæves eftersøgt. En Fotokopi af Cottas »Druckauftragsbuch 1817-25« nævner Oversættelsen. Digteren omarbejdede siden selv sit dramatiske Eventyr under Titlen »Die Fischerstochter«, som kom i hans »Morgenländische Dichtungen« hos Brockhaus 1831. ● *trods hans Bekendtgørelse*] hvor vides ikke.

848. [Før 6/3 1824]. Til Louise Hegerman-Lindencrone. Udskr.: »S: T: Fru Hegermann-Lindencrone«. Bakkehusmuseet. Dateringen er usikker, men motiveret ved Kommenteringen af 255,4-5 og 255,9-10 under Hensyn til Placeringen af Br. 849 og Oehl.s fortsatte Læsen »noget Klippeborg« (255,19-20).

255,3 *Commendeur Sølling*] om Peter Norden Sølling (1758-1827) og Oehl. se Er. IV 91-93. Om Søllings Kamp for at faa de lukkede Lodsbaade accepteret i Norge og hans haandfaste Agitation for at skaffe udtjente gamle Søfolk et Hjem i Kbh. se særlig O. C. Nielsen: Peter Norden Sølling og Bombebøssen, Kbh. 1936. Bombebøssen blev grundlagt 1819, i 1822 fik Sølling indlogeret 12 gamle Sømænd i et Loftlokale i Wildersgade, og 1824 havde Bombebøssen indsamlet saa mange Penge, at Stiftelsen kunde købe et Hus. ● 255,4-5 *Bombøbøsseconcert, og om Visen der skulde forandres i den Anledning*] for at samle Penge til sin Stiftelse foranstaltede Sølling hyppige Aftenunderholdninger, Deklamatorier eller

Koncerter, hvor navnlig »Selskabet til Musikens Udbredelse« var villigt optrædende. Oehl. havde skrevet »Sømands-Tak til Selskabet for Musikens Udbredelse« Den 17de Marts 1822 (Lieb. XXI 1-2), hvortil han føjede 3 nye Strofer (ssts. 305-06), sungne ved »Concerten til Fordeel for Bombebøssen den 7de Marts 1824«. • 255,9-10 *min Forelæsningsdag*] som Lektionskatalogen angiver, forelæste Oehl. Onsdag og Lørdag.

849. [Før 7/3 1824]. Til P. N. Sølling. Udskr.: »S. T. Hr. Commandeur Sølling af Dannebrog«. Trykt: Nær og Fjern 31/8 1879. Dateringen, motiveret ved Kommenteringen af 255,4-5, er usikker, idet det efter indre Kriterier ikke kan udelukkes, Talen er om den af Sølling refuserede »Sømands-Sang« (Lieb. XXI 307-08), som Liebenberg daterer Foraaret 1825 (ssts. 306).

850°. Cappeln 16/3 1824. Fra Hans Gardthausen. Udskr. »Sr. Hochwohlgeboren dem Herrn Professor Oehlenschläger Ritter vom Dannebrog in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

»Eidora« 2. Aarg. vil blive smykket med flere Kobberstik til »Erich und Abel«, tegnet af Ramberg, som selv, i et medfølgende Brev til Gardthausen, dat. Hannover 1/3 1824, fortæller om hvilke Scener han har valgt. Trods betydelige Udgifter og megen Besvær vil Eidora 3. Aarg. ogsaa komme, og han haaber meget, Oehl. dennegang vil bæare hans Almanak med et Bidrag.

flere Kobberstik . . tegnet af Ramberg] den efter Chodowieckis Død mest benyttede Tegner og Raderer i Tyskland Johann Heinrich Ramberg (1763-1840) havde efter Gardthausens Udsagn i »Eidora« 3. Aarg. 1825 XI tegnet fire Billeder til »Erich und Abel«, hvoraf dog kun et enkelt blev brugt i 4. Aarg. - som Titelkobber. • *i et medfølgende Brev*] Rambergs Brev til Gardthausen findes i NKS 1674,2°, V. • *et Bidrag*] »Eidora« 3. Aarg. 1825 bragte af Oehl. »Im Stammbuch einer Lübeckerin«.

851. Cop. 16/3 1824. Til Walter Scott. Fot. KB. Refereret med Anmærkninger i Jørgen Erik Nielsen: Den samtidige engelske Litteratur og Danmark 1800-1840 1976 I 507.

852. 24/4 1824. Fra F. C. Sibbern. Udskr.: »S: T: Herr Professor Oehlenschläger«. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 287.

258,18-21 *hvilken Glæde . . at . . kunde . . forære Dem en Herregaard . . som De, hvis Danmark var Engelland, vilde have havt for længe siden*] H. C. Ørsted havde haft samme Tanke. Han fortæller 28/6 1823 sin Kone, at Walter Scott »faaer 3000 Pund Sterling (14000 Specier) for hver af sine Romaner.

Da han skriver et Par om Aaret, er dette en skjøn Indtægt. Kunde Oehlenschläger faae et af sine Værker saaledes betalt, saa kunde han dermed kjøbe et Landgods i Danmark om han vilde« (Ørsted 1-2, 2°, 10).

• 258,22 *Deres Professorselskab*] H. N. Clausen fortæller, at der i de første Aar af hans Professortid (efter 1821) blev gjort Forsøg paa at tilvejebringe en nærmere Omgang mellem de akademiske Lærere »forsaavidt som disse vare gifte og førte Hus«, bemærker Benedicte Arnesen-Kall (Livserindringer 60)], da »de dog alle finde sig sammenknyttede til en Enhed ved samme fælles Hverv: at varetage og værne om aandelige Interesser«. De maanedlige Sammenkomster fandt dog ikke større Anklang og ophørte efter nogle Aars Forløb muligvis p. Gr. a. den vaagnende politiske Interesse, idet Clausen iøvrigt tager Afstand fra Oehl.s Karakteristik og nævner som noget positivt Iværksættelsen af Maanedsskrift for Litteratur, som i særlig Grad H. C. Ørsted var virksom for (Mit Levnedes og min Tids Historie 139 f., 149 f.). Oehl. omtaler Professorselskaberne i Forbindelse med sin Universitetsgerning. Der blev røget, og Oehl. røg ikke, og drukket Snaps (jfr. M. Reinhardt I 125 f.), som han ikke taalte. Der blev hverken musiceret eller spillet Kort, og den hele Tone og Indretning var ham imod. De lærde Herrer gik mest med deres Piber og snakkede to og to etc. etc., hvortil kom som en afgørende Faktor hans Misstemning paa Gr. a. sine Modstandere og hans Kollegers mulige Forlegenhed med ham (Er. IV 35). Allerede i Slutningen af 20'ne mærkes Medlemmernes svindende Interesse. Christiane Oehl. havde paa Opfordring af Børge Thorlacius spurgt Ørsted og Reinhardt om Turen i Professorselskabet, og begge havde svaret, at den gamle Orden forlængst var brudt, men at Fru Ørsted paa en Henvendelse til Etatsraad Engelstoft havde faaet en Rækkefølge, saavidt han erindrede den. Paa egen Haand foreslaar Christiane Oehl., at man burde gemme Indbydelseskortene, hvorved en egen Turnus igen vilde komme (Coll. Brevs. XLVII). Rahbek undslog sig i sine sidste Aar af Helbredshensyn, og fordi de moderne Professorer »have den Uskik at begynde deres Selskaber paa den Tid, da vi gamle gaae tilsengs« (Rahbek til P. E. Müller 25/2 1828, NKS 3747,4^o; jfr. Christiane Oehl. til Kamra Rahbek 25/3 1827, NKS 1674,2^o, VII). • 258,23 *Sanne Perbøl*] Sibbern ægtede 29/5 1819 Christiane Margaretha Ipsen (1799-1870), Datter af Inventarieskriver ved Søetaten, Krigsraad Ludvig Frederik Ipsen (d. 1847) og Anna Margaretha Perbøl (d. 1833), hvis Søster er Sanne Perbøl (d. 1865), Døtre af Konferensraad Niels Perbøl (d. 1824). Stiftamtmand W. F. K. Christie har fornøjelige Erindringer fra Kredsen (Bergens hist. Forening LX 1956 108 f. og 122 ff.), ligesom senere Biskop G. P. Brammer omtaler den med megen Veneration (Ungdomsliv 160 ff.). Hegermann-Lindencrones hørte med. Louise H.-L. skriver 12/9 1828 til Olivia Hjort i Anledning af Sanne Perbøls Rejse til Norge: »Den sidste Uge Sanne var

her, vare vi, som Du kan forestille Dig, for det meste samlede, et par Gange hos os, hos [Krigsraad] Bacheliers, Sibberns og Ipsens« (P. Hjorts Arkiv, RA). Den »Dame af hans Familie«, til hvem Sibbern har stilet et lille Kursus i Filosofi, er Sanne Perbøl (Breve fra Sibbern 118 ff.).

853°. Cop. 27/4 1824. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Cotta v: Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Han arbejder nu af alle Kræfter paa 4. Del af »Die Insel im Südmeere«, som han vil kalde sin Roman, der alt i alt vil tælle 10 Ark mere end beregnet, saaledes at hver Del bliver 2-3 Ark større, hvorfor han beder C. sende ham 30 Caroliner, som han slet ikke kan undvære. Saa snart han er færdig med denne Roman, begynder han en ny, saa de let kan afregne, om han skulde have faaet for meget.

854°. 12/5 1824. Til M. L. Nathanson. Fot. KB.

Som omtalt i Noten til 117,13-14 var Oehl. ikke Nathanson venlig stemt. Siden maa han have erfaret, at den tidligere store jødiske Købmand og Bankier ikke alene tænkte paa et Holberg-Galleri, i Smag med det engelske Shakespeare-Galleri, men ogsaa paa et »Oehlschläger-Galleri«, og at Eckersberg allerede 1818 havde malet en Scene af »Axel og Valborg« til Grosserer Nathanson, som i Kobberstik prydede »Eidora« 1824.

Sender en Subscriptionsplan paa »Øen i Sydhavet«, da han ved, at N. interesserer sig for hans Arbejder.

Subskriptionsplan] Ordlyden var indrykket i Dagen 24/5 1824 (Lieb. XXVII 355 f.). Med et udat. Brev [Juni 1825 ?] sender Oehl. atter N. et Par Planer, sandsynligvis paa de to sidste Dele af »Øen i Sydhavet«.

855. Edinburgh 22/5 1824. Fra A. Andersen Feldborg. NKS 1674,2°.

259,3 *Deres Brev af 19de Martii*] kendes ikke. ● 259,13-15 *Scott . . modtaget 2^{den} og 3^{die} Deel af Deres Roman . .*] jfr. 345,27-28. ● 259,16-17 *erfaret Englands største Digters Død*] Lord Byron døde 19/4 1824. ● 259,19-20 *vedlægges en Avis, hvori . . Walter Scott . . have vurderet den hederfame Digter*] Walter Scott havde i Edinburgh Weekly Journal 19/5 1824 karakteriseret den døde Digter. Oehl. overs. Artiklen i Nyt Aftenblad 19/6 s. A. Herom og om det Røre Byrons Død vakte ogsaa herhjemme se Jørgen Erik Nielsen: Den samtidige engelske Litteratur og Danmark 1800-1840 1976365 ff. ● 259,21-22 *med Fornøjelse takke Hr. Southey for de skønne Værker*] se 210,13-15 m. Note. ● 259,22 *de venlige Linier*] kendes ikke. ● 259,23-28 *rigtigere om De selv tilskrev ham et Par Linier . . den kronede Digter er . . hiemme i de fleste af de levende, hvoriblandt . . det Sprog, som Gratierne siges at have villet valgt til at tale i om*

Morgen] Allusion til Forerindring af Jens Baggesens Ungdomsarbejder 2. Deel 1791 med hans Trosbekendelse: »O! jeg er vis paa at Gratiernen selv, hvis de af Europas levende Sprog skulde vælge sig eet til Morgendragt, efterat have speilet sig med alle de andre, da vilde beholde det Danske«. Om Southey's Kendskab til Dansk skriver Herbert G. Wright: »He began to acquire it in the summer of 1822 and made good progress, so that by the end of 1824 he could read plain prose with some facility« (The Modern Language Review XXVII 1932 154). • 259,29-30 *neppe paa Sophienholm* . .] dette Udfald mod Friederike Brun og det halvtyske Adelskab skyldes formentlig manglende Interesse for hans »Denmark delineated«.

260,1-3 *sætte Deres Navn . . paa hosfølgende Subscriptions Plan?*] se 264,16-18.

856°. Tølløsegaard 27/7 [1824]. Fra Johannes Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: H^r Professor Oehlenschläger Kiøbenhavn«. NKS 1674,2°. Dateringen er præciseret ved Noten til 262,16-17.

Maa endelig skrive ham til i Dag og fortælle om sit fornøjelige Landophold, som sidste Gang, da Lotte skrev til Moder, kunde han ikke holde paa en Pen, da hans Haand var ganske ophovnet af Myggestik. I Søndags var de i Kirke, hvor Flor prædikede saa dejligt. Nu er hans Mave ogsaa ganske rask, »og jeg er saa lystig som jeg kan være«.

Flor] se Noten til 263,3.

857. Edinburgh 29/7 1824. Fra R. P. Gillies. Udskrift.: »Sr Wohlgeboeren Herrn Adam Oehlenschläger, Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Om Gillies se Noten til 216,1.

260,11-12 *unmöglich . . den Roman in drey Bänden . . fertig zu machen*] paa sine ældre Dage omtaler Gillies den litterære Situation i 1822: »even minor authors were paid and encouraged then«, og han nævner et Eksempel paa en smuk Indtægt for et Hastværksarbejde . . . »Hearing of such events, Oehlenschläger prepared a romance in three volumes, called »The Island in the South Sea«, which he sent to me in manuscript to be translated for the English market, and first published among us. But alas! . . the poet had descended from his proper sphere in order to become book-maker, and I could not realise the purpose he had in view; besides, the manuscript came into my hands at a time of domestic affliction« (Memoirs of a literary veteran III 1851 84 f.). Oehl. haabede at ride med paa den Bølge, Walter Scott havde sat i Bevægelse. Gillies mente, en engelsk Overs. var et umuligt Foretagende, som det ogsaa fremgaar af hans Bemærkninger 260,18-30. • 260,17-18 *Constable (Sir Walter Scott's Verleger)*] om ham 246,28-29 m. Note.

261,7-8 *bey Ihrem göttlichen und und unvergleichbaren Corregio*] sin høje Vurdering af »Correggio« gentager Gillies i »Memoirs of a literary veteran« III 85-89. • 261,25-26 *Ihr Landsmann Kruse hat ziemliche Sachen zum Stande gebracht*] se Noten til 344,1-3. Gillies publicerede 1826: »German Stories: selected from the works of Hoffmann, de la Motte-Fouqué, Pichler, Kruse and others« i tre Bind. • 261,28-30 *Walter Scott hat mir hundertmal gesagt . . .*] jfr. Walter Scott: »On the Supernatural in Fictitious Composition; and particularly on the Works of Ernest Theodore William Hoffmann« i The Foreign Quarterly Review I 1827 60-98.

858°. 29/7 1824. Til Bernh. v. Beskow. Udskr.: »Høivelbaarne Herr Kammerherre Marchall von Beskow, Ridder etc. i Stockholm«. Fot. KB.

Indbyder B. v. B. med Kone til en Kop Te og et Besøg i Søndermarken.

Daværende Protokolsekretær i Handels- og Finansekspeditionen i Stockholm Bernhard v. Beskow (1796-1868) var Søn af en velhavende Forretningsmand, efter hvis Død han arvede betydelige Midler. Han ansattes 1825 som Privatsekretær hos Kronprins Oscar, blev Aaret efter adlet og Kammerherre og i 1832 Kronprinsens Hofmarskal. 1828 indvalgte han i Det svenske Akademi, hvis Sekretær han blev 1834, og som han ofrede Størsteparten af sin Tid og sine Kræfter. Hans Begavelse og Talenter og ikke mindst hans store Elskværdighed skabte ham Venner overalt. Herhjemme skriver Rasmus Nyerup 4/6 1825 til Forfatteren og Publicisten P. A. Wallmark: »Alle [Høst, Rask og Nyerup] vare vi enige om, bitterlig at beklage, at Hr Beskows Ophold her var saa kort, og at Nydelsen af denne overordentlig behagelige Omgang derved saa hastig fik Ende« (Kgl. Bibl., Sthlm; Mikrofilm KB). Ligeledes skriver N. C. L. Abrahams: ». . . jeg skylder Sandheden at sige, at han og hans Hustru høre til de elskværdigste Mennesker jeg har truffet paa min Vej« (Meddelelser 396). Beskow foretog 1819-21 en Dannelsesrejse, som bragte ham i Forbindelse med en stor Del af Europas Berømtheder. Paa Nedturen besøgte han Oehl., et Bekendtskab som med Tiden blev til et hjerteligt Broderskab (Lieb. XXIII 256-57) til stort Udbytte for begge Parter. Han fortalte sin Rejse i Breve til en Avis og udgav dem samlet siden i »Wandringsminnen« (1833-34), som han tilegnede Oehl. Beskow skriver udat. til Filologen J. E. Rydqvist: »Vid eftersinnandet af de många litterära wänner utrikes, åt hvilka jag är skyldig en gård af tacksamhet, har jag stannat vid Oehlschläger, min äldsta, närmaste och trognaste vän utom Sverige, samt dedicerat dessa minnen åt honom« (Svenska Akademiens Handlingar 57. Del, 1947, Ur . . . Arkiv 160). Selvsagt handler Størsteparten af Oehl.s ca. 100 Breve (Nobelbiblioteket, Sthlm., Fot., KB) om hans Bog- og Pengeaffærer, som B. generøst ofrede sin Tid paa, ligesom han

forstrakte ham med Laan. Oehl. erkendte i B. først og fremmest Vennen, siden en Digterbroder. Den 25-aarige norske Jurist og Litterat Peter Jonas Collett (1813-51) bemærker Nov. 1838 i sin Dagbog: »Oehlenschläger kunde ikke lide, at jeg foragter Beskow. Han kaldte ham en skøn Aand, med et ædelt Hjerte og varm Følelse. Jeg kaldte ham en af Professorens Skosvende, dette foragedes han over og holdt en varm Tale til mig« (Studenteraar 1934 313). Oehl. fordanskede Beskows senere historiske Skuespil (1837-38), idet han aabent tilstaar, at han paa Grund af sine Forpligtelser ikke kan gøre det uden Vederlag. Siden oversatte han dem paa Tysk og skaffede B. en Forlægger, Lorck & Weber i Leipzig (1841). At de iøvrigt ikke altid tænkte ens i litterære Sager fremgaar bl. a. af B.s Breve til Tegnér 9/7 1827, 14/2 1837 o. a. St. (Svenska Akademien Handlingar 46-47 Del 1937, Ur . . arkiv). Et tilbagevendende Emne i Brevvekslingen er Oehl.s paatænkte Besøg i Sverige. B. kommer ustandselig med Opfordringer, Oehl. lige saa hyppigt med henholdende Udflugter. Kronprinsen indbyder ham til Sthlm. under Norgesrejsen, og Oehl. beder B. undskylde ham hos Højstsamme. B. var i lige Grad Formidler af Oehl.s Hyldest som af Kongehusets Gunst. April 1837 bemærker Oehl., at han ikke kan skrive om Aarsagen til sin Vægning, men tilstaar 28/12 s. A., at Frederik VI vel ikke vilde forbyde hans Rejse, men han vil ikke kunne lide det. Paa en opsigtsvækkende Maade var Oehl. forbigaaet Aaret før ved Uddelingen af Ordener og Tider i Anledning af Reformationsjubilæet. Det var Reversen af Nordstjernen (Er. IV 84 og 154). B. sørgede for, at Oehl. 1842 fik Akademiets store Guldmedalje (ssts. 164-68), men først i Sommeren 1847 fandt hans »Erikskata« Sted, som B. beskrev i Er. IV 319-44. B.s var Oehl.s Gæster paa Fasangaarden fire Uger i Aug.-Sept. 1849. Oehl. taler derom og hvad han skylder B. i sit Brev 3/9 s. A. til Marie Konow (Er. IV 298). Under sit næste Ophold i Kbh. Sommeren 1853 dvælede B. ved sin gamle Vens sidste Hvilested og skrev bevæget: »Vid Oehlenschlägers graf, den 25 Juni 1853« (Rosa. Vittert Album 1854 167 f.).

Indbyder B. v. B.] B. omtaler sit Besøg i Kbh. 1824 og sin Omgang med Oehl. i et Brev 8/9 s. A. til Forfatteren og Politikeren Hans Järta (Svenska Akademiens Handlingar 39. Del. Ur . . arkiv 69-70) og 24/9 til Atterbom (ssts. 36. Del. Ur . . arkiv . . 28-29). • Kone] B. ægtede 26/5 1822 Magdalene (Malin) af Wählberg (1790-1873).

859. [Beg. af Aug. 1824]. Til Johannes Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Herr Johannes Oehlenschläger. Skolediscipel. Tølløse pr: Roeskilde« (NKS 1674,2°). Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 262,16-17.

262,12 *Tak fordi du skrev mig saa smukt til]* Br. 856°. • 262,16-17 *Nogle*

uforskammede Myg .] korresponderer med en Udtalelse af Fru Bolette Zeuthen til Christiane Oehl. i en Efterskrift til Charlotte Oehl.s Brev 24/7 u. A. (NKS 1674,2°, I 12), hvori Fru Zeuthen videre omtaler sin Mands Ophold i Kbh. og hans Kommen tilbage forhaabentligt med Christiane, som fortæller om sit forestaaende Besøg paa Tølløse i et Brev 27/7 1824 til Marie Aagaard (Bakkehusmuseet). Af et udat. Brev [d. 30/7 1824] til A. E. Boye fremgaar det, at Christiane Oehl. rejste med Zeuthen til Tølløse Søndag 1/8 (ssts.). ● 262,21 *Voigtes*] M. Konow skriver, at hendes Fader havde »i flere Aar, medens jeg var Barn, et Par Værelser til Afbenyttelse hos den gamle Slotsforvalterenke, Madam Voigt [d. 1831] i et gammelt, lavt Hus, det første paa venstre Haand i Allégadex (10).

263,1 *Den gode . . Zeuthen*] om sit Venskab med Højesteretsassessor Wilhelm Peter Zeuthen (1785-1827), »en åndrig og elskværdig Mand« (Breve til P. Hjort I 347, Noten), taler Oehl. i Er. IV 32 f. Oehl. kendte hans Fader Etatsraad Peter Christian Zeuthen (d. 1823) fra Efterslægtsselskabets Skole, af hvis Bestyrelse han var Medlem (Er. IV 29). Han erhvervede 1793 Godset Tølløse, som Sønnen arvede, og hvor Oehl.s Børn i en Aarrække fra 1820 havde deres Sommerophold (Christiane Oehl. 29/7 1820 til Charlotte Oehl. NKS 1674,2°, VII). Efter sin Søsters Død skriver Christiane Oehl. o. Febr. 1829 til K. L. Rahbek, at Jonas Collin synes det var urimeligt, Kamma R.s Pladser i Direktionslogen skulde staa tomme, og at hendes Søster for mange Aar siden gav hende Adgang dertil . . »og det har været den eneste Erstatning af al den Sommerfornøielse Lotte har paa Tølløse jeg har kunde give Zeuthens Børn, naar jeg imellem kunde give dem enten begge eller en af disse Comedie Pladser« (NKS 1674,2°, VII). ● 263,3 *hans gode Kone*] Wilhelm Zeuthen ægtede 1809 Bolette Bartholin (1786-1873), Datter af Etatsraad, Højesteretsassessor Johan Bartholin Eichel til Aastrup (d. 1799). Som hendes efterladte Breve viser, nærrede hun en sand, næsten tilbedende Hengivenhed for Christiane Oehl., iblandet undertiden lidt drillende Spøg (NKS 1674,2°, VII). Zeuthens havde Vinterkvarter i Bredgade, hvorfra Bolette Z. hyppigt aflagde Besøg i Bispegaarden. ● 263,3 *Tante Mimì*] Højesteretsassessorens Søster Wilhelmine Zeuthen (1798-1859), gift 1826 med Politikeren og Skolemanden Christian Flor (1792-1875), forhenværende Medlem af Tylvten (Arentzen VII 109-10), dengang Præst i Tølløse. ● 263,5-6 *skrive Professor Nissen til . .*] en saadan Skrivelse er ikke bevaret i Metropolitanskolens Arkiv (LAS), men Skolens »Dagprotokol over Disciplenes Forsømmelser m. m.« 1813-34 pag. 204 oplyser, at Johannes Oehl. var fraværende 10.-14. Aug. 1824: »S[yg] m[ed] A.[ttest]«. Filologen Niels Lang Nissen (1771-1845), der i næsten 40 Aar var Metropolitanskolens værdige og respekterede Rektor, blev 1811 tit. Professor. ● 263,10 *læse ganske fortvivlet, mens vi andre spise*] i et lille Rim om

Johannes har Oehl. paataalt denne Situation: »Det kalder jeg Fadæser, / Som han os daglig viser: / Han sover, mens vi læser, / Og læser, mens vi spiser« (NKS 1674,2°, VI). ● 263,13-14 *Moder skriver mig vel et Par Linier endnu . .]* i saa Fald kendes de ikke.

860. Edinburgh 7/8 1824. Fra A. Andersen Feldborg. Udskr.: »Mr Professor Oehlenschläger Copenhagen«. NKS 1674,2°.

263 *Deres ærede Brev . .]* kendes ikke. ● 263,20-21 *Gillies . . siden tilskrevet Dem] Br. 857. ● 263,21 Den 29de tilskrev jeg Sir Walter Scott] kendes ikke. ● 263,23 en Copie af hans Brev] 265,1-266,13; 265,11-21 delvis optaget i Letters of Sir Walter Scott VIII 1935 154.*

264,12-13 *saasnart Stutmester Nielsen . . kommer tilbage] Direktionen for Stutterierne indstillede 31/1 1824 til Kongen, at Veterinæren og Hippologen F. C. E. Nielsen (1769-1851), Stutmester paa Frederiksborg Ladegaard, maatte foretage en Rejse til England for at indkøbe Hingste til Fordeling i de jyske Distrikter med Henblik paa Hesteracernes Forædling herhjemme. Kongen bifaldt 3/2 s. A. Indstillingen og bevilligede 22000 Rdlr. Sølv til Formaalet (Kgl. Res. og Reskr. vedr. Stutterierne, RA). Stutmester Nielsen tiltraadte sin Rejse i Maj (Kgl. Dir. For Stutterivæsenet og Veterinærskolen. Journalsager 1824 Nr. 77) for at vende tilbage i Oktober s. A. Om det storartede Resultat af hans Nidkærlighed og Anstrengelser indberetter Dir. 9/11 (Journalsager for de kgl. Stutterier 1824, RA; jfr. H. C. Andersen og det Collinske Huus 560). ● 264, 16-18 sætte Deres Navn . . paa Listen til min lille Bog om Skotland] se Noten til 238,8-9.*

265,4 *Mr Cadell] Robert Cadell (1788-1849) Archibald Constables Kompagnon 1812 og hans Svigersøn 1817. Efter Constable & Co's Krak 1825 holdt Walter Scott sig til Cadell, som blev Forlægger af hans senere Romaner, og som han viste megen Fortrolighed. ● 265,28-29 Mr Gillies goes on so very slowly . .] jfr. 246, 6-8 og 261,9-13.*

266,3-6 *I mentioned before in a letter to Mr OE . .] jfr. 247,10-17.*

861°. Cop. 24/8 1824. Til J. F. Cotta. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Trods Walter Scotts og den engelske Boghandlers gentagne Løfter synes dog Foretagendet at løbe ud i Sandet, hvorfor han opfordrer C. til at beg. Trykningen, ligesom han vil det selv. Han tror dette Arbejde maa bringe C. Fordel, baade fordi det er tysk, og fordi det er en Roman. Kommer med Anvisninger til de enkelte Deles Begyndelse og Ende og gentager deres Aftale om Udstyr. Saa snart han er færdig med 4. Del, begynder han en ny Roman »Helge, ein Heldenmärchen aus der nordischen Vorzeit«, som vil udgøre ca. 24 Ark, og beder om at faa Honorar forud for dette

Arbejde. Det fejlslagne Haab om at komme paa det engelske Marked har ødelagt hans Økonomi. Efter Romanen om Helge vil »König Rolf und seine Helden« følge, der ligesom »Die Insel im Südmeere« bliver skrevet paa Tysk. I en Efterskrift udtaler Oehl., at han mere betragter C. som en Velgører end som sin Forlægger, idet han haaber, »Die Insel im Südmeere« vil bringe lidt Balance i deres Forhold.

862°. 22/9 1824. Til Studenterforeningens Seniorat. Studenterforeningens Arkiv.

Sender den ønskede Vise.

Studenterforeningens Seniorat havde 20/9 1824 indbudt Steffens til en Fest 23/9 (Kopibog) og i den Anledning 21/9 opfordret Oehl. til at digte en Vise (ssts.). Dagen efter sender Oehl. »Hilsen til Henrik Steffens« (Lieb. XXI 39-41) med Tilbud om at læse Korrektur og Besked om, hvordan den bedst bør synges. Om Festen se iøvrigt H. C. A. Lund: Studenterforeningens Historie I 1896 203-06.

863°. 28/9 1824. Fra Marie Oehlschläger. NKS 1674,2°, I, 10.

Opfordrer sin Fader til at gaa med sig til Frederiksberg og drikke The hos Fogts.

Fogts] Slotsgartner Voigts Enke i Allégade.

864°. [15/10 1824]. Fra J. F. Cotta. Cotta-Archiv (Fot. KB). Dateringen er motiveret ved Udtalelse af Oehl. i Br. 889°: »Ich wiederhole nur diesmal meine Bitte, Ihr gütiges Versprechen von 15 Octbr 1824 zu erfüllen«, og hvoraf Oehl. har vedlagt et Ud klip, som i Fotostat er hvad der kendes af Br. 864°.

Han kan ikke give yderligere Forskud, da hans Kredit p. t. er saare anspændt, men hvis hans Forhold bedrer sig til Sommer, vil han sikkert kunne imødekomme ham.

865°. 19/10 1824. Til Kamma Rahbek. NKS 1674,2°. Trykt: Er. IV 61-62 (delvis).

Rimbrev med et Par Kopper til hendes Fødselsdag.

866°. 20/10 1824. Til Prof. med. Ole Lundt Bang. Privateje.

Rimbrev med nogle Subskribentlister.

Den i sine bedre Aar meget estimerede og søgte Læge Ole Lundt Bang (1788-1877) blev 1813 knyttet til Universitetet, 1821 Professor ordinarius

og var 1. ste Gang Rektor magnificus 1824-25. Han havde et praktisk og hurtigt Blik, ordnede vigtige administrative Opgaver, efterlod sig et mere omfangsrigt end betydeligt Forfatterskab, hvoriblandt en Række nyttige populære Smaaskrifter om Diætetik, om Sygepleje, Koldtvandskure osv. og fik iøvrigt Afløb for sin kraftige, livfulde Natur som poetisk Dilettant i en ustandset Strøm af Rimerier (Lejlighedssange, Versromaner osv.). Bang har tidligt kunnet træffe Oehl. hos sine Halvbrødre O. H. og J. P. Mynster. Digtet »Oehlenschläger« i hans versificerede Selvbiografi »Livs Minder« udg. af Vilh. Maar 1929, omhandler en Episode, hvori han uforsætligt kommer til at saare Digteren, og som Vilhelm Maar har henlagt til kort efter Udpibningen af »Ludlams Hule« Febr. 1819, medens Udsoningen, til Ole Bangs varige Undren, fandt Sted ved Festen for Thorvaldsen Okt. s. A., skønt hans Vise, siger Bang, blev Oehl.s foretrukken (Livs Minder 1929 65 ff., 227). Begge Bidrag offentliggjordes i Tilskueren 9/10 1819 og siden i Just Thieles Thorvaldsen Biografi III 1854 17 ff. men andre Udsagn om, at Bangs Vers værdsattes højere end Oehl.s er ikke Udg. bekendt. Efter Thorvaldsens Død undrede Bang sig i et anonymt Skrift »Thorvaldsen og de danske Digtere« (1844) over det herværende Digterlaugs lidet inspirerede Deltagelse (jfr. Lieb. XXIII 65-73). Videre nævner Bang i »Livs Minder«, at hans Muse siden var virksom ved Festen for Digteren paa 70 aars Dagen (Et Mindeskrift om Festen for Digteren den 14. November 1849 28-29), og at han besøgte ham, som Husfælle, paa Dødslejet. Oehl. takkede ham her for »godt Kammeratskab« (Kr. Arentzen: Adam Oehlenschläger 1879 521), hvoraf man vist tør slutte, at Forholdet mellem dem har haft flere Komponenter end de i »Livs Minder« omtalte. Under sit sidste Indtryk af Digteren gik »gamle Ole« hjem og ristede ham en Minderune, som Dagen efter stod i Berl. Tid.:

»Som han at leve - lykkedes kun Faa,
Som han at hædres - blev end Færre givet.
Som han at siunge - skal fast Ingen naae,
Som han at døe - først værdig gjør til Livet«.

867°. Ilmenau 11/11 1824. Fra Friedrich August Schmidt. Udskr.: »Sr. Wohlgebohren Herrn Professor Oehlenschläger in Kiel«. NKS 1674,2°.

Opfordrer Oehl. til at biografere kendte døde Danske og Holstenere i 1824 til »Neuer Nekrolog der Deutschen«.

»Neuer Nekrolog der Deutschen«] en sen Fortsættelse af »Nekrolog der Deutschen« ved Adolf Schlichtegroll (1802-06), blev udgivet af Boghandleren Bernhard Friedrich Voigt (d. 1859) under Redaktion en Aarrække af Superintendenten Friedrich August Schmidt.

868°. 28/11 1824. Til Peter Wulff. Udskr.: »S: T: Herr Capitain Wulff. Ridder og Dbrgsmd. Chef for Søcadetacademiet«. NKS 3860,4°.

Da der ikke er noget Skuespil i Aften, og da hans Faders Sygdom hindrer ham i at spille L'hombre med ham og Bonsach, inviterer han sig selv til en lignende Adspredelse hos Wulffs, hvis denne ikke har andet for, og han ikke kommer til Ulejlighed. Ved en Forveksling kalder han ham i Overskriften »Capitain Wolfgang«, fordi han under Arbejdet med »Øen i Sydhavet« ustandselig har haft ham i Tankerne, naar han »vilde skildre en kiæk lunefuld Sømand og et godt Menneske«.

869°. [Før 19/1 1825]. Til A. E. Boye. NKS 1458,2°. Placeringen er motiveret ved Udtalelse i Br. 870° om den betalte Husleje og de i samme Brev kommenterede Udsagn om »Sneen« og om Gratialet.

Rimbrev om hans øjeblikkelige økonomiske Misère. Han vil gerne betale de Afdrag, han skylder Finanskassen dette Kvartal, saa snart han faar Honoraret for »Sneen« og Gratialet fra Kongen, men beder i Dag om et Forskud paa 150 Rdlr. ubeskaaret til sin Husleje.

870°. 20/1 1824 [c: 1825]. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin«. Coll. Brev. XXV.

Beder ham give sig et Bevis for, at han har 200 Rdlr. tilgode i denne Sæson, naar Sneen bliver opført, for at han muligvis dermed kunde overtale et kristent Menneske til at laane sig Pengene. Han maatte i Gaar betale Münter 1/2 Aars Husleje, og selv om han faar Gratialet, har han dog intet for Øjeblikket.

200 Rdlr. tilgode] ifølge kgl. Resolution af 1/2 1821 maatte Betaling først finde Sted efter Opførelse. ● Sneen] »Sneen eller den nye Eginhard«, et Syngespil af Scribe og Delavigne med Musik af Auber (1823), havde vakt Furor i Paris og havde ogsaa paa engelske og tyske Scener fundet glimrende Modtagelse. Delib. 13/5 1825 bemærker: »Til at aabne næste Theateraar bestemtes Skuespillet Marie Louise af Zahlhas [meget anbefalet af Ryge; se Coll. Pap. 270] oversat af Boye og Syngespillet Sneen oversat af Professor Øehlenschlæger«. Man vedtog at agere Stykket i moderne Dragter (ssts. 26/8, 9/9 1825). Tekst og Musik blev prøvet 4/9, 6/9, 7/9, 11/9, 13/9, og 14/9 havde Syngespillet efter foregaaende Prøve Premiére (Teater-Journal, kgl. Teater). Om Teatrets i det Hele ikke vellykkede Fremførelse se Kbhvns Morgenblad 17/9, 24/9, 1/10 og 11/10

1825 og Conversationsblad 23/9 og 22/11 s. A. Oehl. kvitterer 16/9 for sit Honorar 140 Rdlr. Sølv. (Teaterkassens Regnskaber). ● *Gratialet*] se Br. 871 m. Note.

871. [Før 1/2 1825]. Til Kongen. Bilag til Finansdeputationens Journal 1825 Nr. 462, RA. Placeringen er motiveret ved Dateringen af den kgl. Res., der lyder: »Paa vedlagte allerunderdanigste Ansøgning ville vi allernaadigst have Professor Oehlenschläger endvidere for denne Gang skjænket 400 rbd Sedler af Vor Finantskasse«, der anvises 4/2.

266,16-22 *Da jeg ifior . . .*] Br. 846.

267,1-3 *Professor Rahbeks . . . som dog har mere Gage end jeg . . .*] iflg. Universitets-Budgettets 2^{den} Udgiftspost A: Gager til Universitetslærere havde Rahbek, der blev Professor ordinarius 1817 med Anciennitet fra 1/1 1814, 1600 Rdl. om Aaret (Univ. dir.s Arkiv 62^a. Økonomi og Regnskabsvæsenet vedkommende, RA). Hertil kom fra Okt. 1819 200 Rdl. Sølv af den akademiske Fond med Forpligtelse til at eksaminere i Tysk ved Eksamen artium (Acta consistorii 1819-22 p. 152 ad Nr. 120, RA) og fra samme Fond et Tillæg af 200 Rdl. Sølv, da han April 1822 ved Jens Wilken Hornemanns Indtrædelse i Konsistorium forlod Sekretariatet (sst. 1822-24 p. 34 ad Nr. 429).

872. Wien 30/3 1825. Fra I. F. Castelli. NKS 1674,2°.

267,15 *zwei Briefe von mir*] findes ikke i Oehl.s Arkiv. ● 267,17-19 *Mlle Fröhlich . . .*] Josephine Fröhlich (1803-78), yngste Medlem af den musikalske Søkendeflok fra Wien, hvoraf er særligt kendt Katharina F. paa Grund af Grillparzers Interesse for hende. Josephine F. var Elev af Siboni, som fik hende til Kbh., hvor hun optraadte i to Koncerter paa Det kgl. Teater 11/2 1824 og 11/5 1825 (Conversationsblad 13/5 1825). Ogsaa i Prins Christians Koncert 20/4 s. A. havde hun ladet sig høre (sst. 22/4). ● 267,27-268,1 *Breuss stürzte . . .*] om Grosserer Fr. J. Breuss K 352: 184,5. Castelli, der tilegnede ham sin »Dramatisches Sträusschen für das Jahr 1817«, fortæller siden om sine hjertelige Følelser for Breuss og om en Rejse med ham 1822 til hans Fødested i Voralberg (Memoiren meines Lebens I 1914 454 ff.). Breuss døde 6/4 1823 kun 48 Aar gammel.

268,2-3 *Correggio noch oft gegeben*] Winkler nævner fra 1820 ff. Opførelser 7/3, 16/9, 3/12, 1820; 4/5, 28/6 1821; 30/1, 4/6 1823, hvor Ludwig Löwe var en beundret Correggio (W. Th.-Z. 12/6 1823) ligesom ved Reprisen 21/6 1825 (sst. 7/7 1825). ● 268,3-5 *Axel und Walburg ist . . . mit ganz neuer Besetzung in die Szene gebracht worden*] Fremførelsen i ny Iscenesættelse 25/5 1824 blev berømmet i W. Th.-Z. 5/6 s. A. Nicolaus Heurteur (om ham Noten til 25,22-25), der fra 1821 atter tilhørte Burgtheater, var Kongen; Axel ageredes af Johann Georg Kettel (1789-1862), ansat 1816-26 ved

Burgtheater, hvor unge Elskere var hans Fag; Luise Weber (1802-26), engageret 1816, var Valborg; Sortebroder Knud var Friedrich Wilhelm (1788-1852), ved Burgtheater 1822-52, der i sin Ungdom spillede Skurkeroller for siden at blive en højt beundret Fremsteller af komiske Fædre o. lign. ● 268,10 *Haselnüsse*) »Lebensklugheit in Haselnüssen Eine Sammlung von tausend Sprichwörtern in ein neues Gewand gehüllt« (1825). Om Værdien af at sætte Almuens prøvede Visdom paa Rim tvivler Anm. i Allg. Lit. Zt. 1826 (Ergzbl. 12), ligesom Jen. allg. Lit. Zt. 1826 (Nr. 87), der dog konkluderer: »Das Einzige, was wir zu tadeln haben, wäre, dass nicht 2000, sondern nur 1000 Denksprüche mitgetheilt sind«. ● 268,16-19 *Legen Sie ein kleines . . . Liedchen . . . bey . . .*] Castelli udgav 1823-48 »Huldigung den Frauen«, en Almanak, hvori findes Førstetryk af en Række kendte Navne. Castelli gentager sit Ønske 28/12 1844 (NKS 1674,2°), hvorpaa Oehl. sendte ham sit Digt til Mozart, skrevet i Salzburg Juli 1844 (Er. IV 209-10) med et Brev, dateret Paris 29/1 1845 (Castelli: Memoiren meines Lebens II 1914 486). Digtet blev publiceret i »Huldigung den Frauen« 1846 251-52.

873°. Freitag Mittag [Beg. af Maj 1825]. Fra Heinr. v. Arnim. NKS 1674,2°. Dateringen er motiveret ved Br. 875, hvori Oehl. meddeler Cotta, at han for 8 Dage siden har afsendt sidste Del af »Insel Felsenburg«. 13/5 er da den seneste Fredag, der kan være Tale om, og er en præcisere Datering.

Den preussiske Statsmand og Diplomat Friherre Heinrich Alexander v. Arnim (1798-1861) var 1825-26 Legationssekretær i Kbh. og dermed født Medlem af Kredsen om Fru Brun, som Kamma Rahbek udat. meddeler: » . . jeg . . kan hilse Dem fra Egernet, at det skal være ham en sand Fornøielse, at modtage Hr. v. Arnim, og vise ham al muelig litterair Velvillie; og skjøndt han vist nok ikke trænger til R.s Anbefaling for at blive kiændt med Nyerup, er det dog R. en Fornøielse at han vil gaae den Veie« (De Brun-Bügel'ske Arkiver IVa, RA).

Sender ham det sidste gennemsete Parti af »Insel im Südmeere« og tilbyder ogsaa for Fremtiden at være ham behjælpelig.

874. Vesterbroe 11/5 1825. Fra N. C. Bierring. Udskr.: »S: T: Hr Professor A: Oehlenschläger Ridder af Dannebrogens«. NKS 1674,2°.

269,2 *Din kostbare og herlige Foræring*) »Øen i Sydhavet« 1.-2. Del; jfr. Br. 881°. ● 269,10 *I Fjor, da man ikke kunde bøye mig*] 26/7 1824 havde Lands Over- samt Hof- og Stadsretten idømt N. C. Bierring 3 Aars Landsforvisning og frakendt ham hans Prokuratorbevilling for fornærmelige Udtalelser om Statsstyrelsen og om Stats- og Finansminister Møsting i sine Indlæg i den af Generalfiskalen mod Krigassessor Hermann Schæffer

anlagte Sag. I sit Brev 24/3 1823 til Møsting beskylder Bierring ham for at være »en forsømmelig Embedsmand, hvortil jeg har saa mange Data, som vise at selv Deres Konges Befalinger i mange Tider ere blevne uefterlevede, men jeg skal endog vise, at endeel af de senere Finantsforetagender have ødelagt Danmark, og ført Undergang, Død og Fordærvelse i saamange tusinde uskyldige Familier, hvis Ulykke, forsaavidt de ere opstaaede af Mangel paa Circumspection hos Dem, maa falde paa Deres Hoved . . .« (Højesteret Domssager 26/7 1825. Sag Nr. 42 I 194-97, RA). Bierring havde ved Pengeomvæltningen selv mistet en betydelig Formue erhvervet i Kapertiden og havde iøvrigt nylig haft et Mellemværende med Finansministeren angaaende et Salær for sin Medvirken ved Grevskaftet Laurvigs Salg, som Møsting ikke fandt berettiget, men som dog endte med en Gratifikation iflg. Møstings Forestillinger m. m. for 1823 (Møstings Arkiv VII C, RA). Rahbek skriver [før 1/6 1824] til P. A. Heiberg, at Bierring »forsvarer sig efter sin Maade saaledes, at han bestandigt forværer Sagen. Man mener imidlertid, at han slipper med en Mulct. Men det galeste er, at han paa samme Tid har været saa slet Finansminister for sig selv, at han, af en meget velhavende, ja endog riig Mand, er blevet aldeles ruineret, hvilket gjør mig meget Ondt, da der er faa Msker i Kiøbenhavn, der sagde mere Ondt og gjorde mere godt, end han« (NKS 1455,2^o, B). Brevet til Møsting og flere af Sagens Akter har haft en mærkelig Publicitet. Generalfiscalen nævner i sit Indlæg 22/10 1824 p. 21-24, at Bierring »har tilladt, at der toges Afskrifter af de Indlægge, som udgjøre corpus delicti, og tilstaaet, at disse circulere i og uden Riget«. Rektor Tauber i Aalborg skriver 23/11 1823 til Stiftsamtmanden ssts.: »Det var da et drøit Indlæg i Hof og Stadsretten af Bierring mod Møsting. Dog forekommer det mig grovere end det er grundigt« (NKS 820,8^o, Tauber II). Bierring havde paa en Forretningsrejse 1821 været i Aalborg hos Stiftsamtmanden til Middag, som han omtaler i et Indlæg, hvor Møstings langsommelige Administration har været paa Tale, og hvorom han siden udbredte sig (Højesteret. Domssager 26/7 1825. Sag Nr. 42 I 602 f., RA). Legationsraad N. C. Nissen skriver 22/5 1824 til Dankwart: »ieg anseer M:[østing] for en brav Mand uagtet hvad Skurken Bierring i sine Indlæg har skrevet; Sk:[urk] troer ieg kunde kalde B. efter at han har draget uvedkommende Personer ind og skrevet hvad hiin eller denne ved et Bord har sagt« (Dankwarts Papirer, Pk. 36, RA). Men Sagen gik sin Gang. Dr. jur. Gustav Ludvig Baden skriver 18/10 1824 til Justitiarius J. C. Berg i Chria.: »De faar . . . denne Gang kun noget Juridisk, nemlig Retsindlæggene i Fiskalsagen mod Prokurator Bjerring . . . For den kommende Tids danske Historieskrivere vil sandelig disse Bjerringske Indlæg være velkomne og meget brugelige. Man længes nu efter Høisterets-Dom . . . Men Dommerne ere her som snart i alle Stater, England og Nordamerika undtagne, formeget afhængige

af Magten, til at nogen stor Forandring kan ventes. Naar det at beskyldte en Minister er det samme som at beskyldte Kongen, hvilket antages af Hof- og Stads-Retten i den Bjerringske Sags Dom saa er jo enhver dansk Minister skudfri, idetmindste saa længe han lever« (Ill. Nyhedsblad XIV Chria. 1865 74). Højesteretsadvokat Poul Egede Sporon leverede et overordentligt velfunderet og menneskeligt Forsvar, dat. 18/3 1825 (Højesteret, Domssager 26/7 1825. Sag Nr. 42 II, RA). Dommen lød paa Landsforvisning i 5 Aar, men Bierring beholdt sin Prokuratorbevilling. • 269,18-19 *Henvend eder til B . .*] A. B. Bentzon. • 269,24-25 *formedelst Hovedsvimmel og Nervesvækkelse . .*] saavel nærværende Br. som Br. 881° er ikke penneført, men alene underskrevne af Bierring, som var synlig oprevet efter Dommen. A. C. Gierlew bemærker 16/8 1825 til Irgens-Bergh: »Proc. Bjering . . denne gevaltige Løve i Kjeften supplicerer nu allerunderdanigst, dog er han at beklage, da han er ødelagt paa Legem, Aand og Formue, en partie par sa faute« (Ludvig Daae 134). Bierring havde ogsaa henvendt sig til A. S. Ørsted, som i et Brev til Jonas Collin 22/10 [1825] drøfter Mulighederne for en Intervention (Coll. Brevs. XXV). Louise Hegermann-Lindenchrone skriver 28/11 s. A. til Olivia Hjort: »I Fredags blev da Prokurator Bierring ført ud af Landet det er ubegribeligt og utroligt alle de Skridt han har gjort for at blive her, iblandt andet skal han have adre[sseret] sig til Moesting, som ogsaa skal have bedet for ham, h[ans] Søn [enten Sproglærer Niels Christian B (1804-71) eller Filologen og Politikeren Vilhelm B (1805-79)] var i Forgemakket for et par Mandage siden, for at bede Kongen om han maatte blive her til Foraaret, men det blev afslaaet, han skulde til Lübeck og naar han var kommet der skulde leveres ham 200 Rd.« (NKS 2411,4°).

875°. Cop. 24/5 1825. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn Cotta v. Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Har for 8 Dage siden sendt C. de to sidste Dele af »Die Insel im Südmeere« og haaber, de to første allerede er trykt. Romanen kommer nu ogsaa paa Dansk, og i et Forord har han sagt, at han selv oversætter den til Tysk, hvad C. jo ogsaa har bekendtgjort. Der er altsaa ingen Grund til at tøve med Udsendelsen, som han er meget glad for sker paa een Gang for Opsigtens Skyld. Beder ham sørge for en god Korrektur, at ikke Recensenterne – og især de i C.s eget Morgenblatt – skal falde over ham. Henviser til Br. 864° og beder C. efter Modtagelsen af hele Ms. til »Die Insel im Südmeere« sende ham et Forskud paa 70 Caroliner som Honorar for »Heldenmärchen«, som Oehl. vil aflevere i Løbet af Efteraaret.

876°. 6/6 1825. Til Peder Hjort. Palsbo's Autografs. Trykt: Breve til P. Hjort II 301.

Sender 3. og 4. Bd. af »Øen i Sydhavet« samt den manglende Del af »Samlede Digte«, beder ham indkassere Pengene fra en Række Sorøske Mænd og hilse sin Kone og Fogtmann, som han har lært at kende hos Hegermanns og fik særdeles kær.

Fogtmann] om Nik. Fogtmann og Oehl. se Noten til 271,18.

877°. 14/6 1825. Fra J. F. Cottasche Buchhandlung. Udskr.: »Sr: Wohlgebohrn Herr Oehlenschläger, Professor in Copenhagen im Bredgaden N° 190«. NKS 1674,2°.

Meddeler, at v. Cotta var bortrejst, da Br. 875° indtraf, og da Bogholderiet ingen Bemyndigelse har til nogen Udbetaling Oehl. angaaende, kommer han til at vente paa Forlæggerens Hjemkomst.

878. Sorøe d: 17 Juni 1825. Fra P. Hjort. Udskr.: »S: T: Herr Professor Øhlenschläger i Bispegaarden.« NKS. 1674,2°.

270,12 *Jeg har strax læst de to sidste Dele af Romanen*] P. Hjort skriver 31/8 1823 til P. D. A. Atterbom: »Øhlenschläger skal arbejde paa en Walter-Scottisk Roman – sat sapientil!« (Ms. phot. 130,4°) og skriver til samme 2/4 1825: »Oehlenschläger har udgivet de to første Bind af en Roman, som er et Pot-Pourri af Ypperligt Middelmaadigt og Flaut imellem hinanden. Dog fortiene den langt mere Interesse end den har vakt. Hvad der for mig er det Sørgeligste det er den poetiske Materialisme, som allevegne træder En imøde. – Jeg mener dermed, at alle Billederne egentlig ikke er phantastiske og vittige Billeder, men sandselige, massive Beskrivelser, ja, saa at sige det rene Stof selv, istedetfor den kunstmæssige Form. Han udmaler Alt med en Pensel som Rubens's, og beviser unægtelig en stor Aandsomfang og Boielighed. Men da man just har W. Scotts grandiose, sædelige Stiil saa tydelig for Øie saa kan man just ikke fortænke Almeenheden i, at den væmmes over denne Roman. Om en 30-40 Aar vil den vist have et stort Publikum af en vis Art« (ssts.). Men P. Hjort beholdt sin i nærværende Brev modificerede Dom og fortæller siden, at »Atterbom, som just den Gang [i Aug. 1825] opholdt sig hos mig, glædedes også ved dette Digts poetiske Indhold, som han nød under et højt gammelt Lindetræ i min Have, uden at være blind for Hastværksarbejdet og den grove Realisme i flere Partier« (Breve til P. Hjort II 302, Note 1; jfr. Atterboms egne Bemærkninger ssts. 335 f.). Maaske har Ingemanns Fremgang gjort P. Hjort betænkelig. Han skriver 28/7 1827 til Atterbom: »Ingemann har skrevet en Roman om Waldemar Seier, som endogsaa har

fortrængt Walter Scott . . . , og udbryder efter flere velmente Adjektiver: »Men sørgeligt er det denne Roman gjorde furore, medens yderst Faa mærkede det sande Geniale i Oehlenschläegers Roman« (Ms. phot. 130,4^e), ligesom han i Anledning af J. P. Mynsters Afstandtagen (se Noten til 271,4-5) udtaler, at »Øen i Sydhavet« »blev fordømt af særdeles mange; men Dommen burde vist have ramt Forf.s Magelighed ja Jaskeri langt mere end Bogen selv, hvis ægte poetiske Partier fortjene fuld Anerkjendelse« (Breve til P. Hjort I 139, Note 1) og peger i sin Recension af Hauchs »En polsk Familie« endnu en Gang paa »Oehlenschlägers store her i Landet uforståede og dog på Poesi så rige Roman« (Krit. Bidr. Lit. Afd. III 213).

271,4-5 *Desuden maa De . . . være beredt paa en kold Modtagelse*] Dommen herhjemme var afsagt forlængst. C[hr.] W[ilster] skriver i Kjøbenhavns-Posten 23/1 1827: »Der er maaskee intet af alle vor Oehlenschlägers Værker, som har lidt et mere eensidigt, ja ukjærligt Omdømme i Publicum, end hans Roman: »Øen i Sydhavet«, og vist er det, at neppe noget æsthetisk Arbeide saa hyppigt som dette er blevet bedømt, uden at være kjendt, ja uden engang at være læst. Da de tvende første Bind udkom nogen Tid før de tvende sidste, gave de altid færdige Critikere sig ikke Tid til at oppebie Slutningen, men dømte rask om det Enkelte, der ikke var efter deres Smag, uden at kjende det Hele; den talløse Hob af Eftersnakkere tøvede naturligviis ikke med at istemme den angivne Tone; der viste sig saaledes det Særsyn, at længe før Værket var udkommet, Dommen over det allerede var færdig, og det modtoges nu med en Kulde, der var ligesaa uværdig som ufortjent«. Aug. Baggesen bemærker 27/7 1825 til sin Fader: »Oehl. har da gjort selv Ende paa det smule poetiske Liv, der var tilovers i ham, ved »Øen i Sydhavet« en Roman, som jeg ikke har læst, men som efter almindelig Omdømme, skal være yderst flau. Han selv og Familie (d. h. for en Deel) ere de eeneste som priser den« (UB, Kiel, Fot. KB). Ligeledes bemærkede daværende Adjunkt i Sorø, Jacob Daugaard, 7/3 1825 til sin Kæreste: »»Øen i Sydhavet« har jeg ikke læst, men jeg har hørt den bedømt, og stor Ros mindes jeg ikke at have hørt over den« (Christine Daugaard: Biskop Daugaard I 373). Carl Heger bekender 20/11 1824 over for Prins Christian Frederik: »Har jeg forhen været indtaget for ethvert af Oehlenschlägers Producter, da tilstaaer jeg, at jeg i Henseende til dette er ganske det Modsatte. Enkelte skønne Episoder findes der sikkert, men uden Traad, og det Hele, frygter jeg for, vil formedelst Mangel paa Eenhed være uden Interesse, ikke at tale om det Stødende i Behandlingen af enkelte Gienstande, og i Udtryk« (Kongehusets Arkiv). Udat. skriver Bolette Hegermann-Lindenchrone til Olivia Hjort: »Du har sagtens hørt alt det Vrøvl om Øh: Prolog og hans Vers til Pr: Chr: nu siger de ogsaa at hans Roman ikke duer, Sibbern laster den

forfærdelig ikke at tale om Øhrstedes« (P. Hjorts Arkiv A II, RA). Hun fik iøvrigt selv meget at udsætte paa Romanen og dens Forfatter. Hun skriver Juli 1825 til Olivia Hjort: »Lirendreieren [se nedenfor] har jeg læst, men jeg maae rent ud tilstaae Dig at jeg ikke deeler Sorøes Anskuelse af Romanen, formodentlig maae den i høi Grad tilfredsstillende Kienderes Kunstfordringer, men mig er den meget imod, ellers hører jeg alerede længe ikke tale om den. Hvad siger Du for Exempel om alt hvad der hører til Kiærlighed i Romanen? Jeg for min Deel har aldrig seet en saa barnagtig Blanding, af en Deel Sandselighed og 2 Deele Forfængelighed, som i alle de Beskrivelser, naar jeg undtager Trautmans Historie. Eberhards er nu den pure Flauhed. I det hele finder jeg alle hans egne Feil sat i en Glorie, den Frygttagighed som alle hans Helte er betaget af har Du dog vel lagt mærke til. Hans fornemme Foragt for ulykkelig Kiærlighed, som han saa ofte har ytret, er der da ogsaa, som dog grunder sig deri, at uagtet alle hans Historier har hans Hierte været koldt i Grunden, og at han altsaa har kunnet bestandig bevare Følelsen af sin egen Værdighed. Finder Du det ikke ogsaa gruelig at han forsyner sine Eneboere med alle Beqvæmmeligheder, lige til Randers Handsker og Liberier, og dertil Brude og Brudgomme som i rette Øjeblik kommer svømmende, paa den Maade er det ikke besværlig at beboe øde Øer, men Livets Beqvæmmelighed kan han selv ikke undvære, jeg seer ham tydelig sidde paa en Stol, medens vi andre sad i Høstakken; han er der selv fuldstændig lige til hans Frygt for Smitte« (ssts.). Og efter at J. P. Mynster 18/7 1825 har erklæret sig enig med P. Hjort i Opfattelsen af Heibergs Skrift »Om den menneskelige Frihed«, fortsætter han: »Derimod maa jeg tilstaae, at min Dom ikke er den samme om en vis Roman . . . thi jeg negter ikke, at dersom jeg turde øve Udstrygnings-Retten, saa vilde jeg for det Første udstryge de to første Dele, hvilke jeg endnu kun har læst. Men det har gjort mig saa ondt at finde Bogen som den syntes mig, at det vil glæde mig, dersom Skylden, i det mindste for en Deel, maatte ligge hos mig« (Breve til P. Hjort I 139). Jens Møller mener, Oehl. har været uheldig med sin halvhistoriske Roman (Breve til B. S. Ingemann 180), Waldemar Rothe, Præsten, at han »knak Halsen« paa Prosa (ssts. 182), ligesom St. Blicher kedede sig derover (ssts. 185). Men Herrerne i Sorø holdt Stand. Louise Hegermann-Lindencrone glædede sig over, at P. Hjort »og Lütken ogsaa, synes godt om Øen i Sydhavet. Havde Oehl. dog blot ikke ladet Læseren faae den »lige saa varm som den kom af Pennen«, saa havde han vist skaaret de Vandskud o. s. v., som De taler om, bort . . .« (Breve til P. Hjort I 332). Biskop Münter sagde til Christiane Oehl, »der er en Verden i den Bog« (M. Reinhardt I 159), men offentligt kom alene Chr. Wilster Oehl. til Undsætning med sit kvikke rimede Indlæg »Lirendreierise« i Nyt Aftenblad 16/7 1825. Selv mente Oehl. siden, at »Øen i Sydhavet« havde den almindelige Romanfejl

at være for vidtløftig (Er. IV 24 f.), medens P. Hjort paastaar, at »Publikums Deltagelse i en uretfærdig Behandling bidrog meget til at sløve Øhl.s kunstneriske Samvittighed i den Periode igjennem hele Åringer« (Breve til P. Hjort I 139, Noten). • 271,12 *Lütken*] Lektor ved Sorø Akademi J. C. Lütken (1791-1856) var Medlem af Tylvten og havde i en Spalte i Dagen 7/11 1818 yderligere præciseret, at Striden med Baggesens forkastelige kritiske Metode. P. Hjort skriver: »Først mod Enden af mit Studenterliv traf jeg Christian Lütken, som siden i Sorø, fra 1822 af, blev min troeste og kjæreste Ven, og hvis opvækkende Omgang jeg vist skylder meget af min åndelige Fremgang« (Krit. Bidr. Lit. Afd. 2 XL). Man nærrede store Forhaabninger til den fine og begavede Mand, der var en nær Ven af Ingemann og Hauch (Minder I 319), men en allerede tidlig mærkbar Svaghed begrænsede hans Muligheder. Han skriver 6/11 1825 til Sibbern: »For Resten lever jeg saa vel som man kan med den daglige Følelse af et spildt Liv« (Add. 1040,4°; jfr. Breve til P. Hjort II 106 og Noten). Lütken bevarede sin gamle Kærlighed til Digteren og skriver 20/6 1846 til C. Hauch: »[Oehl.] er i disse Dage her i Byen . . . Han var forleden Dag saa god at besøge mig, og jeg har ogsaa besøgt ham igjen og ret glædet mig meget ved at finde ham i alle Maader den samme gamle Adam som har gjort os alle saa meget Godt paa Sjæl og Sind« (NKS 3751,4°). • 271,12 *Wilster*] Christian Wilster (1797-1840) siger, at han forelskede sig »som Dreng saaledes i Hakon Jarl, at intet Drama, jeg siden har læst, er mig omgivet med en lignende Glorie« (Digtninger 3. Saml. 1840 79 f.), og hans yngste Datter Mariane W. (d. 1900) udtaler, at Faderens Forhold til Ingemann og Hauch var meget venskabeligt, »men kun Oehlschläger ejede hans fulde Beundring og Kjærlighed« (Sorøner-Bladet XXV 1940 10). Han tog Afstand fra Komediedigteren (Museum 1891 II 349, 352 ff.), og om den æstetiske Teoretiker skriver han 24/5 1835 til sin Fætter og Svoger, senere General Ernst Wilster: »Du maa ikke skændes med Adam; han maa hade alle Theorier, da han hverken har Sands for eller Stunder til at studere sig ind i dem; han kan slet ikke Metrik, og skriver dog de bedste Vers af alle vore Digtere i alle mulige Versemaal, om der end kommer en Bommert af og til. Et eminent Genie kan i Grunden aldrig lære nogen Theorie, men abstraherer sig stykkevis en for ham selv tilstrækkelig, eller danner sig en ganske ny« (Sorø Akademis Bibliotek). Han værdsatte visselig heller ikke Oehl. som Korrespondent. Han skriver til Ernst Wilster 15/6 1836: »Fra Adam havde jeg i Løverdags Brev; han kan rigtignok kalde sig en slet Brevskriver, thi hans Brev er fattigt, og det holder haardt, inden han beslutter sig til det simple Stykke Arbeide . . .« (sstts.). Men han tilgav Oehl. alt, taknemmelig for hans Begejstring for Overs. af Homer og for den kontante Støtte,

Oehl. som Medlem af det smagende Selskab var med til at skaffe ham, men først og fremmest bedaaet af hans Geni og store Elskværdighed. Han skriver 9/6 1838 til Ernst Wilster: »Fra Adam glemte jeg at bringe dig den Hilsen, at du snart maa besøge ham. »Jeg kan godt lide Deres Svoger, han har megen Varme og Kjærlighed til Poesien, og saa holder han saa inderlig af Dem, og det kan jeg godt lide, det er saa sjeldent, at man træffer et Menneske, som ret med Liv og Sjel holder af en Anden, og jo sjeldnere det er i vore Dage, desto større Priis sætter jeg derpaa. Men jeg holder ogsaa hjertelig af Dem, jeg kan jo ikke andet; jeg skatter Dem og De har viist mig ualmindelig Hengivenhed«. I denne kjærlige Tone talte den kjære Podagrist« (Sorø Akademis Bibliotek). • 271,18 *Fogtmann*] om daværende Lektor ved Sorø Akademi, Nikolai Fogtmanns Kendskab til og Domme om Oehl. se K₂ 350: 192,6-7 og Noterne til nærværende Bind 37,4-6; 40,8-12 og til Br. 725. Bolette Hegermann-Lindencrone skriver [April 1825] til Olivia Hjort: »Fra Fogtmann kan jeg hilse, han var her i Aftes, efter at have aflagt en Visite om Formiddagen med Sibbern . . . Da Moder bad ham komme igien for at høre Øhlen: læse noget af sin Roman, sagde han at han aldrig havde talt med Øh. som forundrede mig meget. Det var et meget heldigt Stykke han læste og jeg troer vist at Fog[t]mann synes godt om ham« (P. Hjorts Arkiv, RA), og 12/4 s. A.: »Fogtmann har vel rost Øhlenschlæger meget, han er meget indtaget i ham, Øhlenschlæger var ogsaa meget net den Aften, naturlig munter« (ssts.). Fra Sorø skriver Nik. Fogtmann 9/7 1829 til F. C. Sibbern: »Øhlenschlæger har besøgt os . . . han har i Sandhed trofaste Venner. Han er ogsaa saa godmodig og hjertelig, at det er forunderligt, at nogen kan kjende ham, og dog angribe hans Personlighed. Han synes mig at være personlig elskværdig i høi Grad« (Add. 1040,4°). Men til et nærmere Bekendtskab blev det ikke. Fogtmann skriver 12/2 1831 til P. Hjort: »[Oehl.] har bedet mig at komme undertiden til sig. Jeg har ikke været hos ham endnu. Men da han erfarede, at jeg ikke spiller Kort, syntes det ogsaa mindre at interessere ham – sc., enten jeg kom eller ikke« (Breve til P. Hjort I 291). Iøvrigt gav han reelt Hjort kun betinget Ret i Prometheus-Fejden (ssts. II 156 ff.) og Korrespondancen fra 1818 (ssts. 166 f.) og slet ikke formelt. • 271,20 *Tauber*] Erich Giørup Tauber (1782-1854), der havde været en anset Skoleleder i Aarhus og Kolding, magtede ikke Opgaven som Direktor for Sorø Akademi. Han havde Vanskeligheder med sit Personale og med Skoledirektionen, blev let kolerisk og var samtidig vankelmodig. Fogtmann skriver 12/6 1828 til C. Molbech: »man kan ikke have med den Mand at bestille, thi han er som Bølger og Vind« (NKS 2336,4°). Tauber fik Juli 1830 efter Ansøgning Afsked i Naade og med Pension, officielt paa Grund af svigtende Helbred. Om P. Hjorts Forhold til Tauber se 350,10 m. Note.

879. [Juli 1825]. Til J. C. Lindberg. Udskr.: »S. T. Herr Adjunct Lindberg«. NBD. 2. Rk. Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 272,4-6.

271,28-272,1 *Bothes Euripides . . den Deel, hvori Medea staaer*] Euripides Werke, verdeutsch von Friedrich Heinrich Bothe I 1800.

272,4-6 *Jeg sender Synderen til Dem . .*] Oehl. bemærker i Johannes Oehl.s Karakterbog (Privateje) Juli Maaned 1825: »Med megen Misfornøielse seet, og for hans Dovenskab straffet. A. Oehlschläger«. Johannes Oehl. havde paa Metropolitanskolen Nov. 1824 – Sept. 1826 Grundtvigs Medkæmper, Præsten og Teologen Jacob Christian Lindberg (1797-1857) til Lærer i Latin. Han havde i 2. Kvartal 1825 faaet daarlige Karakterer og i Juli Maaned »tg« saavel skriftligt som mundtligt. J. P. Mynster fortæller Provst Engelbreth, at Lindberg er en forsømmelig Lærer, især i de lavere Klasser: »Han sidder under Læretimerne i Kathedret og skriver paa sit hebraiske Lexicon« (Kirkehist. Saml. 4. Rk. IV 701 f.), men H. L. Martensen vidner, »at han havde Evne til at vinde Disciplenes Hengivenhed . . derpaa haves ogsaa mange Beviser« (Af mit Levnet I 20). Nov. 1826 havde Oehl. igen Lejlighed til at beklage Sønnens Dovenskab, og da han ikke blev oprykket i øverste Klasse Efteraaret 1828, udmeldte Faderen ham (Metropolitanskolen. Kopibog 1822-28 »I« 550-51, LAS). Bonaparte Borgen, som privat havde læst Græsk og Latin med Johannes Oehl., paatog sig nu at dimittere ham i Løbet af et Aar (Christiane Oehl. til Kamma Rahbek 14/11 1828; NKS 1674,2°, VII), men da »Borgen er Adjunct i Skolen kan han ikke demitere selv [iflg. Forordningen af 7/11 1809 § 102], men det skeer i [senere Sognepræst Peter] van Wylichs Navn, denne læser Historie, Geographie, Tydsk, Dansk og Fransk med ham og hans Flid er vedvarende den samme hos hans Lærere«, skriver hans Moder 8/5 1829 til Oline Thorkilsen (Fot. KB), som hun 28/11 s. A. fortæller om det gode Resultat til Artium med laud til Hovedkarakter (sstts.).

880. Stlm. 5/7 1825. Fra Bernh. v. Beskow. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 288-89.

272,15 *Bruzelius*] se Br. 756 og Br. 813° m. Noter. ● 273,1-2 *under den resa genom Westra . . Sverige*] Beskow skriver 21/10 1825 til Tegnér, at han for sin Kones Helbreds Skyld har opholdt sig en Maanedstid i Varberg, og at de siden rejste gennem Värmland og Dalarne (Sv. Akad. Handl. Del 46. Ur . . Arkiv 34 f.). ● 273,5-7 *Trenne Svenska Litteratörer . .*] om Atterboms, Geijers og Schröders Besøg i Kbhvn. og Sorø Sommeren 1825 se Molbechs Brevveksling med Svenske Nr. 124-26, Breve til P. Hjort II 333-36, Grundtvig og Ingemann 67 f., Malla Silfverstolpe: Memoarer III 1910 149-55 og Bengt Hildebrand: C. J. Thomsen 1937-38 509-14. ● 273,13-14

mit senaste vistande i Köpenhamn] för 4/6 1825 iflg. Rasmus Nyerups Brev til P. A. Wallmark, cit. i Noten til Br. 858°.

881°. 7/7 1825. Fra N. C. Bierring. Udskr.: »S: T: Hr Professor Oehlschlæger Ridder af Danebroge«. NKS 1674,2°.

Idet han erindrer Digteren om et i hans meget kærkomne Skrivelse af 7/5 givet Løfte om at han »vilde compleettere Samlingen naar noget nyt kom ud«, beder han ham opfylde dette og sende ham de to sidste Dele af »Øen i Sydhavet«, som han meget ønsker igen at læse, da Rahbek kun et Par Dage kunde undvære sit Eksemplar.

Skrivelse af 7/5] kendes ikke, men er sikkert fulgt med de første Dele af »Øen i Sydhavet«; se Noten til 269,2.

882. [O. 12/7 1825]. Til Bernh. v. Beskow. Nobelbiblioteket, Sthlm. (Fot. KB.). Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 274,12. Trykt: Mindebl. 289 f.

273,28 *Deres kære Brev*] Br. 880. ● 273,29-274,1 *de Dage tilbage, i min Erindring* . .] se Noten til 273,13-14.

274,12 *Jeg har i disse Dage havt et Besøg*] iflg. Geijers »Minnen« (Samlade Skrifter VII 1928 392) aflagde Svenskerne Oehl. et Besøg 12/7 1825. ● 274,13-14 *Atterbom . . den herlige Atterbom*] om Atterbom og Oehl. se K₂ 467-68: 381,8. Bolette Hegermann-Lindencrone bemærker [Juli 1825] til Olivia Hjort: »Øhlen: har jeg ikke seet siden Atterbom kom til Danmark, ellers har han i Byen Ord for at være meget elskværdig« (P. Hjorts Arkiv, RA). I Slutningen af Juli kom Atterbom igen til Kbh. og skriver hjemkomsten til C. G. v. Brinkman 22/8: »Med Oehlschlæger, hvars bekantskap jag redan gjort i Berlin, var jag ofta förtroligt tillsammans. Han är en god menniska, som man måste hålla af, oakadt hans oerhörda, ja i sanning colossala fåfänga; han är en fullkomlig poetisk och litterär Narcissus. I följd häraf hafva hans flesta danska vänner dragit sig ifrån hans närmare umgänge. De påstodo, att äfven mellan honom och mig skulle vänskapen icke räcka länge, om jag gäfvé mig tid att dröja längre i Köpenhamn. »Det behöfs blott at Ni en gång säger honom sanningen, så är det förbi«, sade man; »och ju oftare ju värre Ni hör honom radotera, ju starkare blir Ni frestad dertill«. Möjligt! Likväl disputerade jag med honom åtskilliga gånger, äfven i avseende på hans egna arbeten, utan att han deröfver blef ond eller mindre vänlig. Kanske motsade jag honom dock lenare, än hans Danska vänner; kanske inrymde han mig ock något slags större rätt att raisonnera med sig, emedan de icke göra vers eller åtminstone ej drifva det yrket i stort. Summa: vi skildes åt med vänskap, ja

med rörelse - sedan jag hos honom tillbragt den sista qvällen af min vistelse i Köpenhamn« (Sammlaren XXXII 1911 90). Til P. Hjort skrev han et Par Dage efter: ». . jag värderar icke blott Oehlschläger såsom forfattare, utan älskar honom äfven såsom menniska, - oaktadt all hans *fäfånga*« (Breve til P. Hjort II 336). Selvsagt undgik Atterbom icke sin Skæbne at agitere for Oehl.s Skrifter. Han skriver 2/12 1832 til Beskow: [Oehl.] »har gjort mig till sin härvarande Bokhandels-commissionär; ett förtroende, som jag taliter qualiter uppfyller« (Sv. Akad. Handl. 36. Del. Ur . . arkiv 245 f.). Et Kardinalsted om Atterboms Opfattelse af Oehl. er hans Brev til Molbech 5/12 1850 i Anledning af Vennens »Studier over Oehlschlägers Poesie og Digterværker« (Brevveksling med Svenske III 73 f.). Ruben G:son Berg har i sin »Småplock ur Bernhard von Beskows dagbok« følgende Passus: »Från Oehlschlägers besök på sommaren samma år [c: 1847] antecknade Beskow den 19 Juli, sedan de i Strömparterren druckit te tillsammans med Atterbom: »Oehlschläger yttrade sedan, at han aldrig kunnat rätt med A.« (Festskrift till Verner Söderberg 1932 161). • 274,13 Geier] Molbech skriver 27/10 1812 til Lorenzo Hammarsköld om sit Bekendtskab i Uppsala med Geijer: »Vi havde forleden Aften en ret interessant Samtale om Oehlschläger. Det fornøiede mig at finde ham af lige Tanker med mig om denne Digters tragiske Værker . . Men at han ikke kiendte Aladdin, kunde ikke andet end høiligen forundre mig« (Brevveksling med Svenske I 58). Om sit Besøg hos Oehl. Juli 1825 fortæller Geijer i »Minnen:« »Han har ett lyckligt yttre, varom, utom originalet, fyra porträtter i rummet övertygade oss - Utan tvivel en genialisk man, vars första skrifter jag med förtjusning läste. Sedan har jag ej följt med på hans bana« (Samlade Skrifter VII 1928 392). Den oprindelige, mere nærgaaende Karakteristik er trykt i »Anmärkningar« (ssts. 488 f.). Atterbom skriver 30/7 1825 til sin Kæreste, at han præsenterede sine Rejseskammerater for »Oehlschläger, den snillrike och namnkunnige Danske Skalden; Geijer, ärlig och framfus, höll på att komma i gräl med denne i sig sjelf alltförmycket förälskade man« (Atterboms bref till sin fästmo 1911 193-94). Oplysende herhenhørende er ogsaa en Bemærkning af Malla Silfverstolpe om hvor lidet hendes Rejsesfælle erindrede hende under deres Ophold i Kbh. »Min största saknad därvid är att ej hafva fått se Oehlschläger! Jag hade så mycket önskat det, men då det ej föll Geijer in att forskaffa mig denna glädje, ville jag ej sätta det i fråga« (Memoarer III 1910 154). Paa Hjemvejen fra et Rekreationsophold i Schlangenbad Sommeren 1846 passerede Geijer Kbh. William Oehl. skriver 12/8 s. A. til sin Fader, der opholdt sig paa Søbysøgaard: »Professor Geier fra Upsala har villet besøge dig, hans Kort ligger hjemme. Man har nok villet gjøre en Fest for ham paa Skydebanen, og ønsket, at du skulde være blandt Indbyderne dertil, men da næsten alle

honette Folk ere paa Landet, kan der nok ikke blive noget deraf« (NKS 1674,2°). Festen paa Skydebanen fandt allerede Sted 10/8 og omtales i »Fædrelandet« Dagen efter. Se ogsaa: Anna Hamilton Geete: I solnedgangen III 1912 410-12. • 274,13 *Schröder*] om Johan Henrik Schröder (1791-1857), Bibliotekar ved Univ. Bibl. i Uppsala, Arkæolog og Møntkender, se Bengt Hildebrand: C. J. Thomsen 1937-38 279-84 og Breve fra og til Rasmus Rask III 1968 422. Han hørte til Kredsen omkring E. G. Geijer, som han fra Arkiverne forsynede med Stof til »Svea rikets häfder« - »utan tvifvel af verkligt värde för den föga systematiske Geijer«, mener dennes Barnebarn Anna Hamilton Geete (I solnedgangen I 1910 250). Hun fortæller videre om »lilla Schröder's« mange pudsige og originale Sider (ssts. 250 ff.), hvorom P. Hjort ogsaa har et Bidrag fra Schröders Ophold i Sorø (Breve til P. Hjort II 335, Noten), men iøvrigt føler sig forpligtet til at supplere sit Indtryk (ssts. 444, Noten). • 274,27-28 *da jeg intel . . høre fra . . Cotta*] se Br. 877°.

275,2-4 *sende mig disse 272rd . .*] se Br. 891° og Br. 893°.

883°. 13/7 1825. Til Studenterforeningens Seniorat. Studenterforeningens Arkiv.

Sender en Vise til Festen for Rahbek.

Studenterforeningen fejrede Rahbeks 50 Aars Jubilæum som akademisk Borger 16/7 1825, Foreningens 5 Aars Stiftelsesdag. Foruden Oehl.s »Rahbeks Jubelfest« (Lieb. XXI 50-52) havde Poul Møller og Johan Ludvig Heiberg skrevet Viser. Om Festen se H. C. A. Lund: Studenterforeningens Historie I 1896 207 ff.

883b°. 13/7 1825. Fra Studenterforeningens Seniorat. Kopibog 1820-27.

Senioratet takker for Visen til Rahbeks Jubilæum.

884. 28/7 1825. Fra Sophus Zahle. Udskr.: »Høiædle og Velbaarne Hr. Professor og Ridder A: Oehlenschläger (i Bispegaarden paa Nørregade) i Kjøbenhavn«. NKS 1674,2°.

Præsten, Digteren og Naturforskeren Sophus Zahle (1787-1837) blev som Student forgæves opfordret til at underskrive Erklæringen fra et Antal Videnskabsdyrkere til Fordel for Baggesen (Arentzen VII 131). Han havde i Aftenblad 14/3 1823 med sit Digt »Robinson i England«, i Anledning af Skuespillets blandede Modtagelse, hyldet Oehl. (Lieb. Bidr. II 312 ff.) og atter udtrykt sin Beundring ssts. 6/3 1824 efter en Opførelse af »Kanariefuglen« i det dramatiske Selskab Thalia (Digte 1843 104 f.). Som det ogsaa fremgaar af 276,25-26 var Sophus Zahle kendt i Oehl.s Hus og

var, naar Lejlighed tilbød sig, med hvor Litteraturen foregik. Oehl. benyttede ham som Sendebud til Tegnér i de bevægede Dage Juli 1829, da Svenskerne aflagde Visit paa Bellevue (Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 1899 85). ● 275,15 *mine Svigerforældre*] Sophus Zahle ægtede 1824 Vilhelmine Böttger (1802-37), Datter af Silke- og Klædekræmmer, senere Rodemester Melchior B. og Hustru Marie, f. Hansen. Hendes Død lagde ham syv Uger efter i Graven. Oehl. fulgte ham med et Vers (Lieb XXII 192 f.). Nathalie Zahle satte sit Barndomshjem et levende Minde (Nathalie Zahle 1919 11 ff.), erindrede bl. a. sin Faders Oplæsninger og huskede endnu »mange Vers og skønne Prosastykker, som Oehlenschlägers »Sokrates«, hvoraf jeg til de seneste Tider har kunnet lange Stykker udenad« (ssts. 31).

276,2-4 *Jeg lover Dem nu at jeg snart skal udtale min Mening . . .*] Sophus Zahle var Medarbejder ved Dansk Lit. Tid., over for hvis Redaktør P. E. Müller han 4/1 1826 undskylder endnu ikke at have leveret Recensioner (NKS 3747,4°). Anmeldelsen af »Øen i Sydhavet« kom ikke i Stand; jfr. Br. 898°. ● 276,9 *Mit Kald som Præst*] Sophus Zahle var 1824-29 Sognepræst i As og Klakring i Nærheden af Horsens, 1829-36 i Hvedstrup og Fløng nær Roskilde og blev et halvt Aar før sin Død kaldet til Hof- og Slotspræst. ● 276,9-10 *levner mig Tid nok til literær Beskjeftigelse*] jfr. Br. 898°. Sophus Zahle skrev en Række især mindre Poesier (Lejlighedsdigte) i adskillige belletristiske Tidsskrifter. Ogsaa »Prometheus«. En samlet Udgave »Digte« (1843) blev fordømt i Journal for Literatur og Kunst II 1843 1 ff. Af hans kritiske Virksomhed er der her Grund til at nævne flere Anmeldelser af Skuespil i Maanedsskrift for Litteratur, hvori han ved Lejlighed maaler andre Dramatikers Arbejder med Oehl.s: »Den sande Digter behøver kun lidet Stof til sit Værk . . . Det udefra givne Stof til en heel Tragoedie kan gjerne bestaae alene i en Folkevisse (Axel og Valborg) eller endog blot i en Anecdote (Correggio) . . . Men ganske modsat gaaer det der, hvor den poetiske Skaberkraft mangler« (XV 1836 398). ● 276,19-20 *Pengene . . . med min Svigerfader*] 29/11 1825 (Br. 898°) skriver Sophus Zahle: »Pengene fra de jyske Damer modtager De hermed, deels indlagte deels af Hr. Böttger. Jeg kan ikke lide Kobberskillinger i et Brev til en æsthetisk Professor«.

885°. Lpz. 2/8 1825. Fra Heinrich Brockhaus. Udskr.: »Sr. Wohlgeboren Herrn Professor A. Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Sender med en Subskriptionsindbydelse en haandskreven Opfordring til Oehl. om igen at træde i Forbindelse med sit gamle Forlag og det tyske Publikum.

886. 13/8 1825. Til P. Hjort. NKS 2411,4°.

277,13 *Det glæder mig . . . De er fornøiet med min Øe*] se 270,12-271,3 m.

Note. ● 277,14-15 *see en lille Afhandling af Dem . . .*] deraf blev intet, ligesaa lidt som Atterbom lod sig overtale (Note til Br. 894°). ● 277,18 *Den stakkels Hauch! maatte dog miste sit Been!*] muligvis har Siegfried Vogt skrevet til Schimmelmänn privat derom. I hans Depecher findes flere Udsagn om Hauchs syge Ben (Dpt. f. u. A. Begge Sicilier II 4/9, 23/12 1824; 1/2 1825, RA), men intet om Amputationen. Jean Dalgas bemærker 29/3 1825 til N. L. Høyen: »Iaften skriver han selv et Par Ord til sin Fader som Beviis paa vores Udsagendes Troværdighed«, nemlig »at Convalesenzen vil blive heldig« (Galster I 159). Men der var andre Muligheder for i Kbh. at faa Vidnesbyrd om Hauchs Helbred. F. Eks. var Just Thieles Svoger, senere Præst i Skuldelev Hans Christian Holten i Neapel Marts Maaned 1825.

887°. Tølløsegaard 18/8 1825. Fra William Oehlenschläger. NKS 1674,2°, I. Udskr.: »Til Herr Professor Oehlenschläger i Kjøbenhavn«. Om sine Oplevelser paa Landet.

888°. 23/8 1825. Til Christiane Oehlenschläger. Udskr. »S: T: Fru Professorinde Oehlenschläger paa Tølløse pr: Roskilde«. NKS 1674,2°.

Om de hjemlige Forhold under hendes Fravær. Johannes sover hos ham paa Frederiksberg. Marie er en tandløs lille Kælling, men frisk som en Rose. Han har været til Middag hos Mynsters sammen med Tegnér, har besøgt Brandis og er næsten færdig med Trylleklokken.

hos Mynsters sammen med Tegnér] jfr. Johannes Oehl. til Christiane Oehl. 26/8 1825, hvoraf en Passus er citeret i Noten til Br. 832. ● *besøgt Brandis*] i Livlægens Sommerbolig »Valhøj« i Valby. ● *Trylleklokken*] om »Alfen som Page« se Br. 890°.

889°. Cop. [før 29/8 1825]. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB). Dateringen er motiveret ved C.s Paategning.

Gentager sin Bøn om de 70 Caroliner, han tidligere har faaet Haab om. I Stedet for den omtalte Roman bearbejder han en Række gamle Eventyr og Sagn i 2 Dele paa hver 25 Ark, beder om 70 Caroliner for 1.Del og udsteder under Hensyn til Cottas Udsagn i Br. 864° en Veksel derpaa.

890°. [Før 16/9 1825]. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc.« Trykt: Coll. Pap. 277 f. Dateringen er motiveret ved Delib. 16/9 1825: »Da man var besluttet med Geburtsdagsstykket at gjøre Forsøg med at lade blot Sangene aftrykke til Salg, vedtog

man at betale Oversætteren for Manuskriptet 30^r, som han var budet derfor af en Bogtrykker«.

Oehl. har ikke noget imod, at »Alfen som Page« ikke trykkes, blot han ikke mister det lille Honorar, han har akkorderet med Schulz.

Alfen som Page] Delib. 5/8 1825 meddeler: »Syngemester Zinck anmodes at indgive Fortegnelse over de af Professor Schall hiembragte franske Syngestykker og blev af disse la Clochette [af Théaulon med Musik af Louis Joseph Herold] leveret Rahbek at give sine Tanker, hvorvidt det til Geburtsdagstykke kunde være passelig«. Holstein mener i et Brev til Collin 8/8 s. A., at Syngestykket dekorations- og maskinmæssigt kun vanskeligt lader sig opføre, og at Oehl. for Dronningens Skyld maatte ændre flere tvetydige Scener (Ujournaliserede Breve vekslede mellem Medlemmer af Teaterdirektionen, TA). G. H. Olsen udtaler Dagen efter, at Syngestykket »forudsat at Musiken er mesterlig, vil kunne passe til en Høitidsdag« (Coll. Pap. 45), men bemærker privat, at »la Clochette« er »et lille flout Syngestykke« (Henriette Wulff 8/10 1825 til H. C. Andersen. Coll. Brevs. XII). 6/11 s. A. sender Rahbek sin Censur med et Forslag til Moderering af en Scene (Coll. Pap. 279 f.). I Det kgl. Teaters Bibliotek findes Ryges »Forslag til Regulativ for Decorationsvæsenet i Alfen som Page, Tryllespil i tre Acter«, som Collin 27/10 1825 videresender til Teaterchefens Bedømmelse, samt hans »Forslag til Regulativ for de spillende Personers Paaklædning«. En Række Prøver fandt Sted mellem 11/10-29/10, Premiæredagen, Dronningens Fødselsdag. Syngespillet opførtes i Efteraarets Løb 5 Gange. A. P. Liunge (Kbh.s Morgenblad 5/11 og 8/11) og Proft (Conversationsblad 1/11, 8/11, 15/11) skrev interesserede Anmeldelser, Proft endnu om Sidsteopførelsen 10/11 1826 (ssts. 18/11). Carl Elberling har i et Tillæg til sit Skrift »Et og Andet om Aladdin« (1900) refereret Handlingen i Syngestykket og gjort opmærksom paa dets nære Lighed med Oehl.s egen »Aladdin«, som, nævner han, iøvrigt allerede var konstateret i Skild. 1/11 1825.

891°. Sthlm. 4/10 1825. Fra Bernh. v. Beskow. Udskr.: »S. H. T. Professorn och Riddaren af Kongl. Dannebrog's Orden Wälborne Herr A. Oehlschläger. Köpenhamn«. NKS 1674,2°.

Lige hjemkommen fra en Rejse takker han for Brev og Bøgerne, for hvilke han ved første Lejlighed skal sende det indkomne Beløb.

hjemkommen fra en Rejse] se 273,1-2 m. Note. ● *Brev*] Br. 882. ● *Bøgerne*] se 274,20-25. ● *det indkomne Beløb*] se Br. 893°.

892°. 12/10 1825. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV.

Beder ham sørge for, at »Ludlams Hule« bliver opført paa Mandag i Stedet for »Lulu«, og haaber, Hr. Holm vil være frisk.

»Ludlams Hule« bliver opført] »Ludlams Hule« havde hvilet siden Pibekoncerten 27/2 1819. Iflg. Delib. havde Syngespillet været foreslaaet opført 4 Gange i Sept.-Okt. 1825 og kom virkelig paa Plakaten Mandag 17/10. Om Modtagelsen se Br. 895°. • »Lulu«] Chr. Fr. Güntelbergs Tryllespil »Lulu« med Musik af Kuhlau havde Première 29/10 1824, var oftere opført og ansat paa Repertoiret 17/10 (Delib. 7/10 1825), men i Direktionens Møde 14/10 udskiftet med »Ludlams Hule« (ssts.). • Hr. Holm] Overskou siger om Hans Peter Holm (1794-1854), at han havde Sceneydre og en omfangsrig Bas, men savnede Energi og Aand (IV 542 f.). Han var Robin i »Ludlams Hule« 1825 ff. og udførte mere end 30 Roller i Oehl.s Teater. Oehl. har pæne Ord om ham som Sophies Fader i »Vennernes Fest« af Rosenkilde (Lieb. Bidr. II 152), som Arv i »Julestuen« (ssts. 159) og i særlig Grad som Jacob i »Erasmus Montanus« (ssts. 196) og Jesper Stolpe i »Østergade og Vestergade« (ssts. 248).

893°. Sthlm. 15/10 1825. Fra Bernh. v. Beskow. NKS 1674,2°.

Sender en Pengeanvisning og omtaler »Øen i Sydhavet« som en ny »Wilhelm Meister«.

894°. 3/11 1825. Til Bernh. v. Beskow. Nobelbibl., Sthlm. Trykt: Mindebl. 290 f.

Takker for den tilsendte Veksel. Tegnér og Atterbom har bevidnet ham deres Bifald med »Øen i Sydhavet«, som han meget ønskede, Atterbom vilde anmelde, idet han haaber, at Svenskerne, naar de læser om Gustav Adolf vil forstaa, at Oehl. føler varmt for alle skandinaviske Lande, som sammen med Tyskland dog udgør eet Broderfolk, skønt politisk adskilte.

deres Bifald med »Øen i Sydhavet«] Oehl. forærede Atterbom sin Roman, som han allerede i P. Hjorts Eksemplar havde læst i Sorø (Noten til 270,12) og fortæller Vennen 24/8 1825, at Tegnér, »som läste den under mitt vistande i Lund, dömmar liksom »Herrarne i Sorö«, d.v.s. att det är ett verk af mycken uppfinning och många genialiska partier, men af en lös plan, triviala reflexioner, och (i allmänhet) dåliga verser. Han tyckte att Köpenhamnsboernes omdöme, hvilket jag berättade för honom, var förmycket hårdt och egentligen obilligt« (Breve til P. Hjort II 335 f.). Til C. G. v. Brinkman skriver Tegnér 27/11: »Hans Roman, Ön i Sydhavet . . klandras mycket. Visserligen utgör den ej något egentligt afrundadt och

slutet helt, de begge hufvudhandlingarna - ty de äro två - äro blott löseligt förenade och äfven hvar för sig obetydliga. Men detta ligger i ämnets natuf. Afsigten är jo tydligen ingen annan än att måla 2^{ne} särskilta Euro-peiska tidevarf, och härpå har O. använt en rikedom, ja ett slöseri af uppfinningsgåfva och geni, hvaraf hundradelen skulle göra hans fattiga klandrare till behållna karlar« (Esaias Tegnér's bref III 1954 351 f.). • *önsker Atterbom vilde anmälda*] Beskow fremfører 26/3 1826 Oehl.s Ønske (Sv. Akad. Handl. 36. Del. Ur . . Arkiv 43), hvorpaa Atterbom svarer afværgende (ssts. 48). • *læser om Gustav Adolf*] Kongen bliver præsenteret i 3. Dels 4. Kapitel.

895°. 5/11 1825. Til Teaterdirektionen. Udskr.: »Til Directionen for de kongelige Skuespil«. TA, Ujournaliserede Breve.

Den Godhed, Direktionen har vist ham ved at opføre »Ludlams Hule« og betro ham flere Oversættelser, har givet ham Lyst til igen at arbejde for Teatret. En Frugt heraf er medfølgende Syngespil, som har behaget Rahbek, og som Kuhlau hurtigt kunde komponere, og Stykket saaledes blive opført endnu i Vinter. Et andet Syngespil, han for Tiden skriver paa, kunde, hvis det antages, maaske Weyse komponere for næste Sæson.

opføre »Ludlams Hule«] Bolette Hegermann-Lindenchrone skriver 18/10 1825 til Olivia Hjort: »I Aftes saae vi Ludlams Hule . . det fik megen Bifald og blev ydelig spilt . .« (P. Hjorts Arkiv, RA), og hendes Fader supplerer: ». . Jeg var ikke med i Komedien; men mine Fruentimmer havde endnu got deraf, da de kom hiem, og electricerede mig med« (Breve til P. Hjort I 333). Ligeledes skriver Henriette Wulff til H. C. Andersen 20/10 s. A.: »vi saae Ludlams Hule for nogle Dage siden . . Den gik fortreffeligt - og nød almindeligt, eenstemmigt lydeligt Bifald og til Slutning 3 gange Bravo« (Coll. Brev. XII). Meget venlige var ogsaa Conversationsblad 18/10 og Kiøbenhavns Morgenblad 25/10: • *medfølgende Skuespil*] Delib. 11/11 1825 meddeler: »Portraitet og Bùsten Syngespil af Oehlenschlæger modtoges [til Censur] af Etatsraad Olsen«, som 16/12 afleverede Stykket til Rahbek, der allerede havde faaet det forelåst og 23/12 afgav følgende Udtalelse: »At Professor Oehlenschlægers Portraitet og Busten vel er den bedste comiske Operette, vor Theater i mange Aar har faaet, og at den vel componeret og dito spilt, vilde behage, er jeg aldeles vis paa, men om Dagens Modecomponister ikke ville vrage, hvad en Schultz og Kunzen vilde vidst at sætte Priis paa er et andet Spørgsmaak«. Efter at have taget Afstand fra forskellige Flovheder gentager han: »Mit A har jeg med fuld Overbeviisning givet dette Stykke, men kan ikke medgive det andet forresten end mine gode Ønsker, der neppe vilde

forhielpe det til en Komponist« (NKS 1674,2°, III, 336). Som det fremgaar af Br. 903°, havde Collin lovet Oehl. at tale med Kuhlau derom - men uden Resultat. »Billedet og Busten« udkom Juli 1829 i 3. Del af Oehl.s nye poetiske Skrifter s. m. »Overilelsen«, men da han efter Rahbeks Død og Collins Udtrædelse af Direktionen erfarede, at antagne men endnu ikke opførte Stykker skulde underkastes ny Censur af de nye Censorer Molbech og Manthey, lod han det bero. Han overlod siden sin unge Beundrer A. P. Berggreen Teksten til fri Disposition. Delib. 18/18 1831 meddeler: »Studiosus Berggreen indsender Partituret til en af ham komponeret Musik til Øhlschlægers Syngestykke Billedet og Büsten«, og ssts. 2/11: »Candidatus Berggreen indsendt en Erklæring, at han er villig til ganske at renoncere paa Honoraret for Syngestykket »Billedet og Büsten« i Fald dette Stykke ved Forestillingen skulde finde Publicums Mis-hag i den Grad, at det maatte henlægges«, hvorpaa Dir. antog hans Komposition og meddeler 24/3 1832 Oehl. Betingelserne for Stykkets Opførelse (TA, Kopibog). B. og B. havde Premiére 9/4 1832. »Berggreen var Student og stod i Naade hos Cliquen« (Overskou V 131), og 11/4 skriver Oehl. til A. P. Liunge forarget forbavset over, at Kjøbenhavnsposten ikke med et Ord nævner B. og B., der i Lørdags blev spillet med overordentligt Bifald (NKS 4336,4°), men som allerede efter 3. Forestilling henlagdes. Dir. behandler 24/5 1833 en Ansøgning fra Berggreen (TA, Indkomne Breve, Nr. 69), hvori han afstaar fra al videre Fordring paa Syngespillets Genopførelse mod en passende Godtgørelse. Den foreløbige Gevinst paa 258 Rdlr. havde han delt med Oehl. Dir. resolverer 1/6 s. A., at den ikke kunde efterkomme hans Ansøgning (TA, Kopibog). • *Et andet Syngespil*] om »Amors Hævn« se Noten til 903°.

896°. Kbh. 9/11 1825. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder etc.« Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 280.

Beder Direktionen undskyldte, at han uden Tilladelse har givet et ungt Menneske med knapt Udkomme Manuskriptet til »Alfen som Page«, men skal straks efter Direktionens Ønske fordre det tilbage, og ikke en Tøddel deraf skal blive trykt.

et Menneske med knapt Udkomme] om A. P. Liunge og Oehl. se Br. 897°. • *Manuskriptet til »Alfen som Page«*] befinder sig nu i A. Palsbos Autografsamling.

897°. 9/11 1825. Til A. P. Liunge. Udskr.: »S: T: Herr Literatus Liunge. Ud giver af Morgenbladet«. A. Palsbos Autografsamling.

Han har i Ubetænksomhed overladt ham Manuskriptet til »Alfen som Page«, men Ejendomsretten hører Teaterdirektionen til, hvorfor han maa henvende sig til denne desangaaende.

Daværende Udgiver af Kjøbenhavns Morgenblad, Litteraten A. P. Liunge (1798-1879), der allerede havde flere belletristiske Foretagender bag sig, fortæller, at han 1820 som Redaktør af »Harpen« kom i Forbindelse med Oehl. (Pers. Tidsskr. 4. Rk. I 1898 266), der i 1.ste Aargang indrykkede en Sang i Anledning af Borups Selskabs fyrraars Fest (Lieb. XX 1860 254-56). Liunge var en tidlig Beundrer af Oehl., hvis »Digte« (1803) han som Skoledreng kunde næsten udenad, og havde set de ældste Opførelser af Oehl.s Teater, førend Ryge, N. P. Nielsen og Mad. Wexschall blev dets bærende Kræfter. Som Medlem af Læseselskabet »Clio« modtog han stærke Indtryk af Baggesens Person, men var kun aktiv i det litterære Haandgemæng med et Par Epigrammer i Dagen Sept. 1818. Fra en Aften i »Dramatisk Prøve« (fortsat senere under Navn af »Musikalsk dramatisk Forening«), som A. P. Liunge var Leder af, fortæller Louise Hegermann-Lindencrone 18/3 1826 (paa anden Haand) Olivia Hjort efter først at have præsenteret Selskabet (herom i Noten til Br. 961): ». . De aabnede Scenen med den lille Hyrdedreng, Kl 2 gik de til Bords, fik varm Mad, Champagne-Viin osv: ved hver [Kuvert] laae en heel Pakke Sange, den første var til Øehlenschlæger som var indbudet . .« (NKS 2411, 4°, 85). Oehl. satte Pris paa A. P. Liunge (jfr. Br. 896°). Fru Hegermann-Lindencrone skriver 15/1 1827 til Veninden i Sorø, at Oehl. var halvt vred, fordi hun ikke havde noget færdigt til Liunges »Hertha«, og havde bl. a. sagt, »at naar de der kunde levere noget, vilde trække sig tilbage med en Slags fornem Tilbageholdenhed, saa kunde aldrig et Foretagende, som Liunges f. Ex:, faae Fremgang . .« (NKS 2411, 4°, 85). Oehl. bidrog til begge Aargange (1827-28) med en Række Digte, ligesom han benyttede Kjøbenhavnsposten, hvoraf Liunge var blevet Redaktør 1827, som Forum i flere Aar saavel for sin Poesi som for sine kritiske Betragtninger.

898°. Assens 29/11 1825. Fra Sophus Zahle. Udskrift: »Højædle og Høivelbaarne Hr: Professor og Ridder Adam Oehlenschlæger i Kjøbenhavn«. NKS 1674, 2°.

Mange Gøremaal har stadig hindret ham i at opfylde sit Løfte; han sender Penge fra nogle jyske Subskribenter og takker Oehl. for, hvad han betyder for ham.

sit Løfte] se Noten til 276, 2-4.

899. Hamburg 3/12 1825. Fra L. Kruse. NKS 1674, 2°.

Lauritz Kruse løste 21/8 1819 Pas til Hamburg (Kbh.s Pas-Regnskaber 1819 II 101, RA). Han havde haft forskellige Besværligheder og vilde forlade Landet. Man talte om hans anormale Følelsesliv. H. Estrup bemærker i Wien 1/12 1817 »fatale Anecdoter om Prof. Kruse«, som han øjensynlig har hørt af senere Koncertmester Funck (Danske Magazin 8. Rk. II 214). Om

politimæssig Indblanden var der ikke Tale. Kruse søgte da ogsaa Embeder her i Landet, hvor han indfandt sig 1827 (Ove Thomsen 25/8 1827 til K. L. Rahbek i NKS 2494,4° og Coll. Pap. 308). Han følte sig daarligt behandlet af Teatret, som han iøvrigt vedblev at skrive for, men som kun tøvende, og uden Held, opførte hans Skuespil; han havde haft Skærmydsler med Rahbek og Ryge, og hvad alvorligere var, Teaterchefen Holstein havde klaget over ham til Kongen for utilbørlige Udtryk om ham i et Brev til Direktionen. Holstein fik fri Proces (Danske Kancelli, 2. Dept., Bilag til J. N. U 565, RA), og Sagen blev senere hævet, men Kongen var i en Aarrække ikke Kruse synderlig naadig (L. Kruse 19/10 1826 til J. G. Adler, Adlers Arkiv, RA). Fra Hamborg skriver Kruse 27/6 1820 forgæves til Fonden ad usus publicos om et Laan for dermed at etablere et Teater (Ujournaliserede Sager, RA), som han ad anden Vej fik bragt i Stand. I Beg. af Sept 1820 aabnede han den lille Scene i Steingasse (Originalien 3/8 1820, Dresdener Abendzeitung 29/9 s. A.; Harpen 1820 286), men allerede 21/10 s. A. bemærker Börsen-Halle under Rubrikken »Fallissement. Den 20. October. L. Kruse und G. Susky mit 12.761 Mk Cour.«. Chr. Lente Adeler skriver 14/11 1820 til J. G. Adler: »Professor L: Kruuse, forfulgt af sine Landsmænd, oprettede . . . et Theater i Hamborg der i Begyndelsen trivedes ret godt, – men nu læses i Börsenhalle hans Fallit med 5000 Mark B^{co} til stor Moroe for hans Uvenner men til Sorg for Kherre Zepelin, der havde laant ham Penge« (J. G. Adlers Arkiv, RA; jfr. L. Kruse 16/7 1821 til Jonas Collin, Coll. Brevs.). Kruse levede nu som før den betrængte Litterats Liv. Rahbek skriver fra Hamborg 19/6 1822 til Jonas Collin: »Prof. Kruse har jeg seet et Par Gange i Skuespilhuset; man paastaer, at det kun er maadelig bevendt med ham« (Af Jonas Collins Papirer 245). I Anledning af Gerstenbergs Død gjorde han sig Forhaabninger om at faa Del i hans Pension, ligesom han gjorde det samme Dag Baggesen døde i Hamborg (L. Kruse 4/11 1823 og 3/10 1826 til J. G. Adler, Adlers Arkiv, RA). Dateret Wandsbeck 20/8 1824 søgte han den ledige Post som Sekretær ved Kunstakademiet (Kunstakademiets Arkiv, RA), som Just Thiele fik. I 1830'ne tilstod Kongen ham iøvrigt aarlige Gratificationer (Finansdeputationens Forestillinger med kgl. Res., RA). Om Oehl.s tidligere Forhold til Lauritz Kruse se K 56: 54,4. Kruse skriver 22/7 1829 til Ingemann, at han i sine yngre Aar stod paa en fortrolig Fod med Oehl. »rigtignok en meget kort Tid, thi det varede ikke længe førend hans egenkierlige Forfængelighed sønderrev alle Forhold« (Breve fra og til B. S. Ingemann 230 f.). R. E. Bruun taler 22/6 1817 til C. Molbech von Hörensagen om Oehl.s fordringsfulde Optræden i Rom 1809, om de tyske Kunstneres reservede Holdning og insinuerer, at Kruse har gydt Olie paa Ilden (NKS 2336, 4°). Paa sin 3. Tysklandsrejse kom Oehl. ogsaa til Hamborg og skriver herfra 30/5 1831 til Christiane: »Stakkels

Lauritz Kruse seer jeg ogsaa her. Han lever af at skrive Noveller og slaer sig taaleligt igiennem. Det er dog en gammel Ungdomskammerad fra mine første Ungdomsdage – med mere Genie, end Herr Ingemann. Det har fornøiet mig at spadsere og tale med ham« (NKS 1674,2°).

278,7 *die Biene*] et Hamburger belletristisk Tidsskrift 1821-27, hvoraf L. Kruse var Medredaktør 1826-27. Til K. L. Rahbek skriver han 30/11 1825, at »Die Biene« fra Begyndelsen bestod af Tyvekoster ligesom Læsefrugter, men har taget sig op og faar nu en smuk ny Kjole, idet han haaber, at ogsaa Rahbek vil pynte paa Foretagendet med Bidrag (NKS 2494,4°). Ligeledes skriver Kruse i sin Invitation til Rasmus Nyerup 9/12 s. A., at han haaber ved sine litterære Forbindelser at give Tidsskriftet en Slags Blomstring, og at hans egen Hensigt er »at gjøre Tydskland bekiendt med den skandinaviske, især danske Litteratur, som man der har et saare dunkelt Begreb om saa meget mere som de faae Beretninger Conversations Blade og Journaler leverer, ere alle høist uanselig« (Add. 16 fol.). • 278,7 *Zimmermanns*] den begavede Lærer og Litterat Friedrich Gottlieb Zimmermann (1782-1835), der havde været en flittig Medarbejder ved Lotz' »Originalien« 1817-20, og som 1821-22 skrev og udgav »Dramaturgische Blätter für Hamburg«, havde allerede været Teateranmelder ved »Die Biene« fra 1824, afvekslende med den i Noten til 164,14 nævnte Karl Töpfer. • 273,10 *Prätzel*] om ham Noten til 101,15-18. • 278,11 *Bärman*] den selvlærte Georg Nikolaus Bärmann (1785-1850), som Universitetet i Halle 1820 creerede til Doktor, skrev foruden flere pædagogiske og topografiske Arbejder en Række Skuespil og Digte og var i Hamborg især gouteret for sit plattyske Forfatterskab. Han var 1826 Medarbejder ved »Die Biene«. • 278,26 *Svar mig snart*] et Svar kendes ikke, og Bidrag har Oehl. ikke leveret, skønt J. L. Heiberg paastaar, han havde lovet det. Louise Hegermann-Lindencrone skriver 3/1 1826 til Olivia Hjort om et Nytaarsselskab hos Saint Aubains: »Ved Bordet kom Talen paa Kruse, Heiberg sagde at han Dagen før havde havt Brev fra ham, han havde tilkiøbt sig Forlags-Ret til det periodiske Blad i Hamborg, »die Biene« . . nu indbød han til at levere Bidrag og lovede endog Honorar . . »besynderligt nok tilføiede H: skal det rette sig efter Bidragets Natur, Størrelse osv om det skal være med eller uden Navn og – han ønskede heller slette Bidrag af bekiendte Forf: end gode af ubekiendte han bad mig vedblev han: at erindre Øehlschlæger om at han havde lovet ham Bidrag!«. Da ingen loe eller sagde noget troede han formodentlig at det ikke var blevet forstaaet, thi han gientog »det er gandske besynderligt, jeg veed ikke hvorledes jeg skal forstaae det og om jeg skal sige det til Øeh? thi det staaer der saa forunderligt at han heller ønsker slette Bidrag osv og lige oven paa at jeg skal erindre Øeh derom!« Frue Gyldenb: sagde nu, jeg veed ikke om der havde staaet, eller der kunde staae noget af Øen i Sydhavet, som

Heiberg igjen repeterede, dog glædede det mig at det blev uden Virkning thi der var ikke Een som smilede ad det engang« (NKS 2411, 4°, 85).

900. 12/12 1825. Til Kongen. Bilag til Finansdeputationens Journal 1825 Nr. 4061, RA.

279,3-4 *kun bevilgede min Ansøgning . . som Gratial*] se 266,20-22. ● 279,11 *nødt til, i den senere Tid at gjøre nogen Gield*] se Br. 925-27. ● 279,13-15 *ansøger jeg atter . . om det mig ifior tilstaaede Gratial . .*] 17/12 1825 resolverer Kongen at ville »allernaadigst have Professor Oehlenschläger . . skienket af Vor Finantskasse 400^r Sedler«, som blev Digteren anvist 20/12.

901. [30/1-4/2 1826]. Til Louise Hegermann-Lindencrone. Udskr.: »S: T: Fru Kammerherreinde Hegermann-Lindencrone«. Bakkehusmuseet. Placeringen, der kan præciseres til 2/2 1826, er motiveret ved Kommenteringen af 279,22 og 279,25.

279,22 *Neppe har jeg gjort en Aftale*] Aftalen var, at han skulde komme Torsdag o: 2/2 (Breve til P. Hjort I 334 f.), hvad han gjorde (279,26-28). ● 279,25 *Tryllefløiten spille i Aften*] opførtes 30/1, 31/1, 2/2 og 4/2. Se forøvrigt K₂ 392: 279,3-6.

902. Fastelavnsmandag [6/2 1826]. Til Louise Hegermann-Lindencrone. Udskr.: »S: T: Fru Hegermann-Lindencrone«. Bakkehusmuseet.

280,16 *til Jeppe kommer jeg tidsnok i Hofparkettet*] at den fine Portion ikke brød sig om Holberg, ved Fruen i »Holbergs Jubelfest« at fortælle (Lieb. XVIII 200). Oehl. opholder sig siden i Anledning af en Opførelse af »Erasmus Montanus« ved det gamle Parterres Fortjeneste af den gode Smag (Lieb. Bidr. II 191 f.). ● 280,17-18 *Jeg har aldeles intet imod at Deres Veninde hørte paa Amors Hævn*] Fru H.-L. har meget positivt at sige om »Amors Hævn« og fremhæver Morten Preen og den gamle Advokat; Camilla forekom hende pirrelig og ubarmhjertig, men haaber, hun vil vinde ved nærmere Bekendtskab, og tilstaaer, at Grunden til at hun ikke ganske vandt hendes Hjerte »laae noget i min øieblikkelige Stemning, fordi jeg blev ængstelig tilmode over at vi uagtet al Forsigtighed blev afbrudt« (Breve til P. Hjort I 335). Vilh. Andersen fandt i Camilla »Blomsten af Oehlenschlägers Kvindelighed, omplantet fra den nordiske Tragedie til Rosenborg Have: kæk og stolt, følsom og fantasifuld, fuld af Lune og Natur, hele Oehlenschlägers Poesi nedsænket i en oprigtig Jomfrusjæk« (Vilh. Andersen II 180). P. V. Jacobsen udtaler sig meget nedsættende om »Overilelsen«, som »Amors Hævn« publiceret kom til at hedde (Pers. Tidskr. 4. Rk. II 1899 87 f., Breve fra P. V. Jacobsen 125). ● 280,18 *Portrættet og Busten*] ogsaa »Billedet og Busten«, som Syngespillet publiceret hedder, værdsatte Fru H.-L.; især fandt hun den fordrukne Digter Jonas »original og grandios« (Breve til P. Hjort I 335 f.).

903°. 26/2 1826. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc.«. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 205 f.

Vilde gerne læse sit Syngestykke »Amors Hævn« højt for ham ogsaa for dog en Gang at faa Lejlighed til at ses. Beder ham erindre Kuhlau om Musikken til »Portrættet og Busten« og at aftale med Zinck den Plan, han foreslog hos Mynsters.

»Amors Hævn«] samme Dag skriver Jonas Collin til Rahbek: »Oehl. har indleveret Syngest: Amors Hævn. Du har jo læst det? skal jeg sende Dig det, eller vil Du skrive en Censur uden paa ny at see det?« (Coll. Brevs. XVIII). At Oehl. havde læst det højt for Rahbek, og at Rahbek siden selv læste det, oplyser hans Censur (Coll. Pap. 206). Teaterdir. skriver 24/4 1826 til Overhofmarskal Hauch, at »Amors Hævn« var antaget til Opførelse, og anmodede ham om at overdrage Weyse at componere Musikken (TA, Protokol over afgaaede Breve). Om Weyses Vægren sig se Noten til 299, 27-28. Delib. 4/5 1827 bemærker: »Fra den blinde Musicus Jensen, som har paataget sig at componere Musiken til Øhlenschlägers Syngestykke Amors Hævn, indkom Begiering om at tilstaaes et Forskud paa 150^r til hans Udgifter i den Anledning. Udsættes indtil man har hørt hans Musik til Væringerne«. 15/2 1828 har Jensen gentaget sin Begjæring, som forestilles, og 29/2 s. A. nedkom Kongens Resolution om Bevilling af det foreslagne Forskud (ssts.). ● *erindre Kuhlau om Musikken til Portrættet og Busten*] se herom Noten til 379, 12-17. ● *den Plan han foreslog*] om »Flugten fra Klostret« se Br. 907 m. Note.

904. [Breslau 26/2 1826]. Fra Henrich Steffens. Udskr.: »S. T. Professor Øhlenschläger Ridder«. NKS 1674,2°. Placeringen er motiveret ved Dateringen af Introduktionsskrivelse for nedenstaaende Henrik Steffens Hagerup til F. C. Sibbern (Add. 1040,4°) og Steffens' Brev til F. L. Zeuthen (Mine første 25 Aar 1866 86-87). Trykt: Mindebl. 294-95.

280,26-281,2 *en levende Person . . Hagerup*] Søofficeren og senere Statsraad Henrik Steffens Hagerup (1806-59), Søn af Sorenskriver i Hedemarken Caspar Peter H. og Ulrikke Eleorore H., f. Steffens, en Søster til Henrich S., studerede 1825-26 ved Univ. i Breslau. Hans Levned er fortalt i Ill. Nyhedsblad, Chria. 1859 129 f. Steffens beder 26/2 1826 Sibbern tage sig af ham og indføre ham hos Hegermann-Lindencrones og Ørstedes (Add. 1040,4°). Dagen 11/4 1826 nævner bl. ankomne Rejsende 8-9/4 »Lieutenant Hagerup, f. Breslau«, og 14/4 omtaler Fru Hegermann-Lindencrone ham i et Brev til Olivia Hjort, og at hun venter hans Besøg, »han bliver kun 12-14 Dage i det Hele« (NKS 2411,4°, 85).

281,5 *Forchhammer skulde sende mig dem strax*] Geologen og Kemikeren Johan Georg Forchhammer (1794-1865) blev 1831 Prof. i Kemi og

Mineralogi ved Polyteknisk Lærestanstalt og Universitetet. I den Anledning skriver Nik. Fogtmann til P. Hjort 24/5 1831: »Da Prof. Forchhammer er bleven Prof. i Mineralogien, er Adgangen hertil nu spærret for Steffens« (Breve til P. Hjort I 295). Steffens omtaler Forchhammer med Agtelse i »Was ich erlebte« X 401 f. • 281,11 *din nyeste Roman*] »Øen i Sydhavet«. • 281,12-13 *et Skrift af mig, som du maaskee ikke ventede*] Steffens' første Roman »Walseth und Leith«, som kom i Breslau 1826-27. Herom i Noten til 369,15. Ligeledes skriver Steffens i ovennævnte Brev til Sibbern: »Ehestens werde ich Sie und Euch mit etwas kaum von mir Erwartetes überraschen«. • 281,17-18 *Mynster, som af og til skriver mig til*] selv om Mynster paa ingen Maade opfattede sig som Discipel af Steffens, indrømmer han ligefuldt den uberegnelige og velgørende Indflydelse Steffens' Ophold i Kbh. har haft for Nationen, ikke blot ved de Forelæsninger han holdt, men endnu mere ved hans personlige Omgang (Meddelelser 135 f.). Børge Ørsted har dog søgt at gøre Steffens til en central Figur i Mynsters Vækkelse (Mynster og Steffens 1964). Breve fra Mynster til Steffens er ikke bevarede, men omtales af denne flere Steder i »Breve til J. P. Mynster« (1864). • 281,19 *de skønne Dage i Kiøbenhavn*] Steffens havde Maj 1823 skrevet til Mynster om sin Længsel efter at komme til Danmark: »Ja, soll ich dir's gestehen, fast krankhaft ist die lebendige Sehnsucht, nach Kopenhagen zu reisen . . Auch ist mein fester Vorsatz, wenn Gott mich noch ein Paar Jahre leben lässt, auf einen Sommer Urlaub zu nehmen, und über Stettin nach Kopenhagen zu reisen« (Breve til J. P. Mynster 85 f.). Aaret efter, 24/2 1824, skriver han til sin Søster Maria Magdalene Zeuthen paa Fyn, at han tiltræder en Rejse over Sverrig og Norge til Danmark, hvor han haaber at komme i Beg. af August (Abrahams'ske Autografs., 4°). Han havde opridset samme Plan til J. P. Mynster i et siden under 20/4 1829 anbragt Brev (Breve til J. P. Mynster 144 f.). Dagen 9/9 1824 anfører blandt ankomne Rejsende til Kbh. 7/9 »Professor Steffens, f. Christiania«. Om sit Ophold i Kbh. fortæller Steffens i »Was ich erlebte« IX 263 ff.; jfr. Rich. Petersen: Henrik Steffens 316 ff. Han nævner nogle gamle Venner, som alle har drevet det vidt i denne Verden, men har af aktuelle Grunde alene Plads og Interesse for sin Fætter Grundtvig. Et Indtryk af Steffens' Færden i den københavnske Verden giver bl. a. Line Heggermann Lindenchrone o. l. Oktober i et Brev til Olivia Rasbech: »I Forgaars var [Steffens] her tillige med Mynster, Oehlenschläger, Øllegaard [daværende Sognepræst ved Trinitatis Kirke, senere Biskop i Viborg, Nicolaj Esmark Øllegaard (1775-1863), nær Ven af Peter Foersom, hvis Skrifter han har udgivet], Ørsted og Sibbern. Du kan ikke troe hvor det er dejligt at see den Virkning han gjør paa alle. Oehlenschläger var saa smuk og saa elskværdig som jeg aldrig har seet ham, han taaler med den største Fornøielse at blive afbrudt midt i en Fortælling af Steffens, hvilket dog er

noget han ikke pleier at holde af. Men Mynster skulde du have seet, han straaledede ordentlig og var saa ubeskrivelig venlig og mild imod os alle jeg glemmer aldrig den Aften. Sibbern er saa forelsket kan man næsten kalde det, i Steffens at han hverken kan see eller høre men sidder blot og nikker saa fornøiet til alt hvad han siger . . . « (P. Hjorts Arkiv, RA). Om Sibberns Længsel efter Steffens' Komme fortæller senere Biskop G. P. Brammer i sit »Ungdomsliv« 165. Fru Louise H.-L. mener i et samtidigt Brev til Olivia Hjort, at Sibbern er »den Eneste som Steffens's Nærværelse har angrebet isteden for at oplive, men han havde nu ogsaa saa længe Tandpine og saa mange søvnløse Nætter, og han er med næsten paa alle Steder hvor Steffens er og det gaaer stærkt paa, thi det er næsten som med Thorvaldsen at han gaaer fra Haand til Haand, kun er det andre Hænder der rives om ham . . . « (NKS 3449,4°). Til hans Karakteristik skriver hun bl. a.: »Egentlig smuk er Steffens ikke, han ligner meget Maler [J. L.] Lund, kun langt kraftigere, ogsaa Broderen [Peter Steffens; om ham K 136: 185,28-29] ligner han særdeles, og i Miner og Stemme tillige . . . Det er unægtelig at han læsper, sommetider endog temmelig meget, dog er hans Organ smukt synes jeg, eller er det maaske blot den Aand der taler giennem det Organ? han har mistet alle sine Fortænder og er som Du veed 52 Aar og dog gjør han næsten samme Virkning paa de som ikke kiende hans Rygte som omvendt«. (ssts.). Men Line H.-L. fortsætter: »[Steffens] er baade saa glad og bevæget naar han taler om den Modtagelse han har mødt her i Danmark at Taarene staaer ham i Øinene han havde nok ikke ventet det, selv Kongen har taget saa smukt imod ham som han var meget fornøiet over da han aldeles ikke havde ventet det . . . « (P. Hjorts Arkiv, RA). Officielt blev Steffens fejret 23/9 i Studenterforeningen (H. C. A. Lund: Studenterforeningens Historie I 1896 201-07) – hvor Steffens sad mellem Rahbek og Oehl., som havde skrevet »Hilsen til Henrik Steffens« (Lieb. XXI 39-41) – og 30/9 paa Skydebanen, med Hædersgæsten mellem Grev Schimmelmänn og Ole Bang, dengang Universitetets Rektor. Blandt Sangene var Poul Møllers »En Mester i Tankernes Rige«. Sibberns Tale blev trykt i Nyt Aftenblad 9/10.

905°. 7/3 1826. Til Jens Møller. NKS 3000,4°.

Beder ham udvirke et Forskud paa 300 Rdlr. af Universitetskassen.

Jens Møller (K₂ 220: 307,17) blev 1823 Leder af Kvæsturen. Om Arbejdet her taler han i sin Selvbibliografi (Kirk. Saml. 4. Rk. IV 1895-97 280 f.). Om hans Beundring for den tidlige Oehl. se hans Breve til F. D. Gräter (Kirk. Saml. 5. Rk. III 1905-07 554 (Nordiske Digte); 558 f. (Helge, Fiskeren, Hagbarth og Signe); 561 (Nordens Guder). Hans Dom over »Øen i Sydhavet« var forbeholden (Noten til 271,3-4), og ved Læsningen

af »Hrolf Krake«, omtalt i et Brev til P. O. Brøndsted 16/4 1829, kan han ikke frigøre sig fra sit bedre Indtryk af »Nordens Guder«, ligesom »Karl den Store« forekom ham i det Hele svag og forfejlet (NKS 1545, 2°). At Oehl.s Hus iøvrigt stod paa den bedste Fod med Jens Møller, ses af Christiane Oehl.s Brev 23/2 1833 til Kvæstor i Anledning af Charlotte Phisters Udstyr (NKS 3000, 4°).

906°. 18/3 1826. Fra Universitetsdirektionen. Universitetets- og Skoledirektionens Arkiv. Kopibog 1826, Nr. 322, RA.

I Anledning af hans Andragende i Skrivelse af 10. Marts beviliger Direktionen ham et Gageforskud paa 300 Rdlr. rede Sølv at afbetale paa Vilkaar.

Skrivelse af 10. Marts] kendes ikke.

907°. 8/4 1826. Til Ludvig Zinck. Bakkehusmuseet.

Sender ham sin poetiske Komposition til Musikken af Mozarts »Cosi fan tutte«, idet han haaber, han vil finde Teksten passende til Tonerne, og at han vil give ham et Skudsmaal, han kan forelægge Direktionen. Han har talt med Mad. Wexschall, der haaber at kunne spille Cæcilia, og foreslaar Besættelsen af de øvrige Roller.

Stoffet til »Flugten af Klosteret« tog Oehl. fra »Øen i Sydhavet« 4. Del, Kap. 9: »De ulykkelige og lykkelige Elskere«. 19/4 1826 giver Rahbek »Oehlschlægers vakre Stykke, Flugten af Klosteret, . . . med Fornøielse mit Ja, overbeviist om, at det, i Følge med en mozartsk Musik, vil være særdeles velkomment paa vor Skueplads« (Coll. Pap. 94). Til Jonas Collin skriver han 11/4, at »Amors Hævn« havde behaget ham mere, »og uaget det ikke fornøier mig, at den, der kan gjøre Kunstværker, maa, for at læmpe sig efter det . . . gjøre Duketøj, tvivler jeg dog ikke paa, at det, som Deien omkring en mozartsk Postei, vil glide ret godt« (sst. 92). Delib. 12/5 1826 bemærker: »Med Syngemester Zinck taledes om Oehlschlægers Syngest: Flugten af Klosteret«, og sst. 9/6: »det besluttedes at næste Theatersaison aabnes . . . [med] det første ny Syngestykke Fidelio, dernæst Flugten af Klosteret«. En komplet Fremstilling af »Flugten af Klosteret« og dets Scenskæbne se Henrik Lundgren: »Flugten af Klosteret. Oehlschlæger som Mozart-Librettist« 1971. Se videre 908°, 909°, 910°, 911°, 932°, 937°, 938°, 939°, 943, 947° og 948°. Om »Amors Hævn« se Br. 928.

908°. 10/4 1826. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Af Jonas Collins Papirer 90 f.

Fortæller, at Stykket til Mozarts Musik er fuldkommen færdigt, og erindrer ham om hans Løfte at lade det opføre i indeværende

Sæson. Zinck er tilfreds dermed og mener, det meget vel kan gøres, om det ufortøvet sættes i Værk. Men nu erfarer han, at Overskou har gjort en Vaudeville, som hævdes at have Forrang, hvad Oehl. mener er imod Collins givne Tilsagn, og hvorfor han beder ham bruge sin Autoritet.

Overskous Vaudeville] om Overskous Drama i fem Akter, »Farens Dage«, der havde Premiere 1/12 1826, se hans »Af mit Liv og min Tid« II 1916 103 ff. og Overskou IV 811-13.

909°. 12/4 1826. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Af Jonas Collins Papirer 93.

Den dobbelte Afskrift og Indbindingen har forsinket ham en Dag, men nu har Collin til Gengæld to Eksemplarer af »Flugten af Klosteret«, hvorved Arbejdets Hurtighed fremmes. Han har talt med G. H. Olsen, som lovede at læse Stykket omgaaende.

G. H. Olsen . . læse Stykket omgaaende] se Br. 910°.

910°. 17/4 1826. Fra G. H. Olsen. TA, Indkomne Breve 1826, Nr. 1465.

Sender Oehl. »Flugten af Klosteret«, antaget af begge Censorer.

911°. 18/4 1826. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 94.

Sender »Flugten af Klosteret« med G. H. Olsens Antagelse og haaber, Syngespillet ogsaa maa vinde hans Bifald. Beder ham sørge for Rollernes hurtige Afskrivning og Stykket ansat saa tidligt som muligt paa Maj Maanedes Repertoire.

vinde hans Bifald] Oehl. havde i Br. 908° skrevet: »Du vil erindre dig, at du ganske var tilfreds med min Idee, og gav Zinck Ordre til at gaa mig tilhaande« (Coll. Pap. 90; jfr. ssts. 206). • *Stykket ansat . . paa Maj Maanedes Repertoire]* »[du] lovede ogsaa, at Stykket skulde blive spillet endnu i denne Saison, hvis det var muligt« (ssts. 90).

912. Neapel 20/4 1826. Fra J. Dalgas. Udskr. »S. T. Her Professor A. Oehlschläger Ridder af Dannebrogen. afleveres hos Biskop Münster i Kiøbenhavn. Danimarca«. Trykt: Galster I 173 f. (delvis).

Just Mathias Thiele beder fra Rom Kamma Rahbek paa hendes Fødselsdag 1824 hilse Møhl, »som vil glædes ved at erfare at Hauch i Neapel er stærkt i Bedring og agter sig snart til Rom« (NKS 1456,2°). Faa Dage efter, 24/10, skriver Hauch til N. Høyen: »Nu er De da i Paradiis ☺: i

Rom], mens jeg er endnu i Purgatorium. Jeg har været hos Dalgas og betalt Entreen med en Inflammation i mit Been« (NBD). Om Jean Antoine Dalgas (1788-1835), der 1813-30 var Købmand i Neapel, se E. Dalgas: Familien Dalgas 1891 15-19. Chargé d'affaires Sigfred Vogt (K₂ 226: 322,9) præsenterede Hauch for Dalgas (Minder II 108), som først skaffede ham Logi hos den danske Generalkonsul Wilh. Heigelin (ssts. 109 ff.) og efter Amputationen hos sin Kollega Købmand Fellingner (ssts. 148). Om Dalgas Betydning for Hauch under hans Sygdom og Rekonvalescens, om hans praktiske Virken og Omsorg for den syge Digter se Hauch: Minder II 108 ff. og Galster I 141 ff. og 177 ff. Han sørgede for, at der allerede 12/4 1825 blev taget Maal til en kunstig Fod og fortæller Søsteren om hans Helbredstilstand i en Række Bemærkninger refereret af Galster I 162 og til samme om sit voksende Venskab for sin Gæst (ssts. 188). Han skriver 7/9 1826 til Søsteren: »At jeg misted min Ven Hauch, som endnu opholder sig i Rom og der morer sig godt i Kunstens nyderige Beskuelse, gjorde mig meget ondt« (NKS 3075,4°). Han vedblev i Breve at følge ham paa hans Rejse til Danmark, optaget af hans Helbred og Fremadskriden paa den poetiske Bane. Han havde klart indset Poesiens umaadelige Betydning for Hauch. Han skriver 16/5 1827 til Søsteren: »Jeg haaber ret at hans sidste poetiske Skrifter vil finde Bifald hos os - Det er det Eneste som kan opretholde dette Menneske, da han gandske lever i phantasiers Rige. Skulde hans Forventninger i dette Fag skuffes saa veed jeg sandelig ej hvad der kunde skee! Gud give altsaa at hans Digte maa finde Bifald!« (ssts.). I Anledning af Tiecks Udtalelser (jfr. 338, 24-28 m. Note) refereret i Börsen-Halle 3/8 1827, »dass seit Goethe's bester Zeit nichts vortrefflicheres in der dramatischen Literatur erschienen sey«, som Broderen Christian havde sendt ham, skriver han: »I mellem os sagt, troer jeg imidlertid at det er overdreven; men glæde skal det mig usigelig at andre troer det!« (ssts.). Han havde 24/3 1827 fortalt, at Hauch havde »af Venskab til mig, skøndt imod mit Ønske« dediceret »Tiberius« »til mig og sendt en Copie deraf i Manuskript, som jeg har læst med stor Tilfredshed« (ssts.). Hauch skriver 3/12 1829 til A. E. Boye: »Vær saa god at see til, at den korte Dedication til Dalgas imidlertid bliver staaende. Han vilde maaskee ansee mig for letsindig i mine Løfter, hvis det ei skeede« (NKS 1458,2°). Ogsaa økonomisk blev Hauch støttet af Dalgas. Han skriver 6/6 1826 til Ludvig Bødtcher: »Jeg har dog engang været nødt til at tage min Tilflugt til min tro Ven Dalgas i Neapel, ellers havde jeg ikke havt det Nødvendige til at fortsætte min Reise« (Abrahamske Autografs. 4°). Dalgas fortæller 16/5 1827 Søsteren Susette, at han har skrevet til Hauch, dengang i München, i et Pengeanliggende (NKS 3075,4°), og Galster vil vide, at Dalgas havde laant ham »ikke ubetydelige Summer« (I 178). Hauch beder udat. [o: Foraaret 1828] A. E. Boye gennem Collin skaffe

ham et Forskud paa de Penge, som Opførelsen af »Tiberius« maatte indbringe, da han er blevet præsenteret en Veksel fra Dalgas paa 35 Dukater, og skriver senere til Boye i Anledning af N. P. Niensens Vægring ved at spille i »Tiberius«: »Det er mig vigtigt at faae det spillet, da jeg derved haaber at faae min udenlandske Gield betalt til Dalgas i Neapel, og det skulde meget bedrøve mig, om der endnu gik et halvt Aar hen, saameget mere som denne min Ven overlader Sagen saa ganske til mit Godtbefindende, og da han dog vel desuagtet ei er saa formuende, at han ret længe kan undvære det« (NKS 1458,2°). Allerede Sept. 1826 klager Dalgas til Søsternen over daarlige Tider. Han havde med Tab spekuleret i Byggegrunde (NKS 3075,4°). Til Svogeren, Botanikeren Professor J. F. Schouw bemærker han 5/12 1831: »Til min Ven Hauch har jeg endnu ei skrevet, men skal gjøre det saasnart Arnemann og Du gode Svoger, opgiver os Beregningen paa de Dig udbetalte [?] 800: da jeg da først kan nøje sige om Gelden derved er reent salderet. Imidlertid kan Forskiellen ikkun være ubetydelig, hvis ingen. – Hvis I seer ham, saa hils ham dog venlig fra mig« (sstts.).

283,6-7 *Disse Breve bleve strax forseglede . . .*] Chargé d'affaires i Neapel S. Vogt fortæller 20/4 1826 i sit Brev til Grev Schimmelmänn (jfr. 284,8-9), at Politiet maatte sprænge Døren til Hauchs Værelse, hvor man fandt ham i Sengen svømmende i sit Blod med en Revolver ved Siden: »L'inspecteur de la police lui demandant: qui vous a blessé? M. de Hauch répondit d'une voix claire: moi-même, et vous trouverez sur ma table dans une lettre à mon ami Dalgas la raison pourquoi. La police saisit aussitôt cette lettre avec beaucoup d'autres papiers et les garda en les cachetant devant des témoins« (Dpt. f. u. A. Begge Sicilier II Depecher 1824-33, RA). ● 283,12-13 *De veed at han har renunceret paa hans Professorat i Sorøe academie*] Chr. Lütken beder 6/11 1825 Sibbern hilse Poul Møller og fortsætter: »Ogsaa havde jeg een Ting paa Hjertet, som jeg vilde bede Dem og ham at sørge for paa en eller anden Maade, at lade Hauch [for]mane, ikke at opgive Ansættelsen her [i] Sorøe. Vi trænge virkelig til h[am] og mener ogsaa, at han kunde [finde] sig tilfreds her« (Add. 1040,4°). En eventuel Henvendelse til Hauch muligvis via Reinhardt kendes ikke. ● 283,18-24 *han var uden Penge . . .*] jfr. Hauch: Minder II 180 ff.

284,20-22 *Jeg havde . . . den Fornøjelse at gjøre Deres Bekiendtskab i Mayland . . .*] 12/3 1809 bemærker Oehl.: »Ein junger Landsmann, der hier in Mailand wohnt, Herr Dalgas, hatte . . . gehört dass ich hier wäre und kam zu mir« (Wahlfahrt nach Rom. Ved Povl Ingerslev-Jensen 1974 68). Dalgas skrev i Oehl.s Stambog: »At kunne en Dag nyde deres behagelige Selskab i vort Fædreland ønskes paa den oprigtigste Maade af Deres hengivne Landsmand J. A. Dalgas. Mayland den 15. Marts 1809« (Ms. phot. 33 8°) ● 284,22 *Teatro di Girolamo*] Teatro Fiando, poi Gerolamo, et Marionetteater (Enciclopedia dello Spettacolo VII 1960 562 f.).

913. Neapel 27/4 1826. Fra Jean Dalgas. Udskr.: »S T Her Professor Öhlenschläeger Ridder af Dannebrogen etc. etc. Kiøbenhavn Danimarca«. NKS 1674,2°. Trykt: Galster I 179 f.

284,27-28 *Den 20de dennes . .]* Br. 912.

285,3-4 *han maaskee om 8 Dage vil være gandske rask*] se 289,13-35 og Jean Dalgas til Thiele 12/4 1825, cit. Galster I 159. • 285,8-9 *da han endnu paastaaer ej at ville vende tilbage til Fødelandet*] se Hauchs Brev til Høyen, cit. Galster I 149. • 285,12-15 *smigrer jeg mig med Haabet . . at forskaffe ham et . . et Antal Skolarer*] jfr. 287,17-20 og Hauch: Minder II 177. • 285,15-17 *Han har skrevet flere Dramatiske og Episke Digte*] Hauch fortæller, at under hans forfærdelige Sygdom »vendte Poesien som en trøstende Engel tilbage til mig« (Minder II 121), og han nævner bl. flere Arbejder først og fremmest »Hamadryaden« (ssts. 125 ff.) og »Bajazeth« (ssts. 128 ff.). • 285,16 *baade paa Dansk og Tydsk*] Hauch henlægger selv Overs. deraf til det lidt senere Ophold i Sorrent (ssts. 162). • 285,20-22 *Maaskee De kunde anbefale ham til nogen . . liberal Boghandler?*] se 331,2-3 m. Note.

914. 30/4 1826. Fra C. Hauch. Udskr.: »S. T. Her Professor Ridder Öhlenschläeger anbefales til S. T. Biskop Münter Kiøbenhavn Danimarca«.

286,6-7 *Af flere Breve, der saasart de igien ere i mine Hænder*] jfr. Noten til 283,6-7. Breve fra Hauch skrevne kort før Selvmordsforsøget kendes ikke og er sandsynligvis enten omskrevne eller tilintetgjorte.

287,17-19 *mine Venner forsikre mig . .]* se 285,12-15 m. Note.

289,7-10 *det var en slet Giengieldelse . .]* se Hauch: Minder II 148,156 f. 290,12-14 *Jeg har skrevet en Tragoedie . .]* se 285,15-16 m. Note.

915°. 6/5 1826. Til Louise Hegermann-Lindenchrone. Udskr.: »S: T. Fru Kammerherreinde Hegermann-Lindenchrone«. Bakkehusmuseet.

En lille Svartalf driver sit Spil med ham for at hindre ham i at nyde godt af hendes venskabelige Indbydelser. Sidst var han forhindret p. Gr. a. Lottes Fødselsdag, og nu er han plaget af en frygtelig Forkølelse, men saa snart han er rask, kommer han for at takke for al bevist Venskab og Godhed.

frygtelig Forkølelse] se Noten til 291,23-24.

916°. Cop. 7/5 1826. Til J. F. Cotta. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn Cotta von Cottendorf in Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Tre Gange har han skrevet forgæves, som han søger at forklare sig. Han har tidligere foreslaaet C. at trykke to Bd. danske Folkeeventyr, men da han ikke hørte fra ham, er han slet ikke begyndt

derpaa, men har i Stedet skrevet tre Skuespil: »Das Bild und die Büste«, »Amors Rache« og »Amors Launen« og tilbyder nu C. disse Arbejder for 60 Caroliner. Men maaske ønsker C. ikke mere at have noget med ham at gøre. Han beder ham omgaaende svare herpaa, da han i saa Fald maatte henvende sig til en anden Forlægger, hvor meget det end vilde smerte ham at skilles fra en gammel Ven.

917. 16/5 1826. Fra A. W. Hauch. NKS 1674,2°. Trykt Galster I 182.

Om A. W. Hauchs Forhold til Oehl. som Skuespilleraspirant K 11: 4,17. Teaterchefen havde vist ikke været uvillig til at antage »Freias Alter« (Br. 125-26), og i hans iøvrigt ikke gloriose Periode opførtes »Hakon Jarl«, »Axel og Valborg« og »Correggio«. I Anledning af et Arrangement ved Kroningsfestlighederne 1815 havde Oehl. en rencontre med Hofmarskalen, som endte med en hjertelig Omfavnelse, og A. W. Hauch havde siden, som Oehl. siger, »en Ven og Beundrer i mig« (Er. III 90 f. jfr. P. Hjort: Krit. Bidr. Lit. Afd. 2. Bd. LII-LIV).

290,19-20 *Deres Brev*] kendes ikke.

291,6 *tilskrev ham*] jfr. 302,3.

918°. 28/5 1826. Fra A. W. Hauch. NKS 1674,2°. Trykt Galster I 182 f. (delvis).

Takker for det ham tilsendte Digt ved det unge Fyrstepars forestaaende Forening og for Eksemplarer deraf til Hoffet. Udtrykker atter sin Bekymring for sin Nevø, men vil forsøge at bibringe ham et bedre Syn paa hans Stilling og tillader sig et Par Dage at beholde hans Brev til Oehl., som han igen beder omhyggeligt skjule den hele sørgelige Begivenhed for Hauchs allerede ængstede Familie.

tilsendte Digt] Mandag 22/5 1826 blev Prins Frederik konfirmeret af Konfessionarius Liebenberg og 28/5 hans Forlovelse med Prinsesse Vilhelmine Amalie deklareret. 6/6 tog Prinsen med sin Fader og Prinsesse Caroline Amalie til Kiel, Prinsen for at fortsætte sin Dannelsesrejse. Oehl.s Digt »I Anledning af Prinds Frederik Carl Christians og Prindsesse Wilhelmine Marias Forlovelse« blev offentliggjort i Kjøbenhavns Morgenblad 30/5 1826 (Lieb. XXI 74-77).

919°. 12/6 1826. Fra A. W. Hauch. Udskr. »S. T. Hr. Professor Oehlen-schläger! Ridder af Dannebrogen«. Trykt: Galster I 183 (delvis).

Han har skrevet til sin Brodersøn og paa det indstændigste bedt ham, ogsaa af moralske Grunde, at afstaa fra sit Forsæt ikke at

komme tilbage til Fædrelandet, men hans Haab staaer mere til de Raad, Oehl. har givet og vil give Nevøen, hvis Fortrolighed til Oehl. er lige saa stor som hans Beundring for ham.

har skrevet til sin Brodersøn] Hauch nævner selv, at A. W. Hauchs (ukendte) Brev bevægede ham til at opgive sine tidligere Planer, og at han for Alvor begyndte at tænke paa sin Hjemrejse (Minder II 183). Dalgas skriver 28/6 1826 til Søsteren Susette: »Hauch vender da nu sikkert [hjem] til Dannemark og tager imod Professoratet i Sorøe, hvilket baade glæder og smerter mig . . .« (NKS 3075,4°), og efter til samme 7/9 s. A. atter at have beklaget Hauchs Bortrejse fortsætter han: »dog glæder det mig at han endelig gav efter for Slægtningers og Venners Bønner og nu reiser hjem med Tanken atter at antage Sorøes Professorat« (sst.).

920. 24/6 1826. Til A. P. Liunge. Udskr.: »S: T: Herr Literatus Liunge«. A. Palsbo's Autografsamling.

291,23-24 *laborerer med min Snue . . .*] Christiane Oehl. skriver 9/5 1826 til Oline Thorkilsen, at Oehl. lider af en haardnakket Forkølelse (Fot. KB), og meddeler samme 18/7 herhenhørende: »Oehlschläger har indtil i disse Dage bestandig været upasselig uagtet han har seet ud, med Undtagelse af de første 14 Dage af Hæsheden, som Sundheden Selv. Nu det sidste var Snue Tilstanden forbunden med Hoste. Han har lidt usigelig meget ved Heden« (sst.). Endelig 11/9 kan hun fortælle: »Oehlschläger er nu, nu først rigtig fri for sin Forkølelse, som tog sin Begyndelse sidst i April. Han er bleven lidt slankere som klæder ham godt og hvad der er det allerbedste han er ikke nær saa vanskelig siden denne Upasselighed, men er Venligheden selv« (sst.). ● 291,26-28 *en Afhandling over Sir Walter Scotts Værker . . .*] Oehl. følte sig ikke oplagt til et saadant Arbejde efter de fejlslagne Forhandlinger om en engelsk Overs. af »Øen i Sydhavet«. Liunge opfordrede kort efter Rahbek til at paatage sig Hvervet, men deraf blev intet (se Jørgen Erik Nielsen: Den samtidige engelske Litteratur i Danmark 1800-1840 I 1976 132).

292,5 *gaaer godt med Subscriptionen]* Liunge havde i Kjøbenhavns Morgenblad 23/5 1826 indbudt til Subskription paa en Overs. af Walter Scotts »Life of Napoleon«. Et Par Dage senere bekendtgør Conversationsblad endvidere Oversættelser af Officer i Københavns Borgervæbning Andreas Rasmussen og af Kaptajn Georg Nicolai Nyegaard. Enden blev, at Liunge og Nyegaard fandt hinanden. P. V. Jacobsen skriver 29/7 1827 til Adler i Ribe: »De 2 Oversættelsesfabriker (Liunges og Steens) af Scotts Napoleon . . . have slaaet sig sammen, saa der kun udkommer 1 Oversættelse paa Dansk, der saaledes har faaet over 1000 Subscribenter« (NKS 2635,4°, II). »Napoleon Bonapartes Levnet« I-IX kom 1827-30 paa Steens Forlag. Se

iøvrigt nærmere om Overs. i Jørgen Erik Nielsen: Den samtidige engelske Litteratur og Danmark 1800-1840 I 1976 131-34.

921°. Cop. 4/7 1826. Til Heinrich Brockhaus. Verlagsarchiv (Fot. KB).

Vil gerne igen i Forbindelse med Brockhaus. Cotta betaler godt, men gør ikke noget for Bøgenes Udstyr og Salg. Tilbyder Skuespillene »Die Flucht aus dem Kloster« til Mozarts Musik, »Amors Rache« ogsaa med erotisk Emne og Lystspillet »Das Portrait und die Buste«, som alle udmærket vil kunne opføres i Tyskland, ialt ca. 25 Ark for 3 Caroliner pr. Ark, blot paa Betingelse af at Oehl. ved Lejlighed kan optage dem i sine samlede Skuespil. Honoraret vil Heinrich B. have den Godhed at sende, naar han faar Manuskriptet, men beder paa Forhaand om et Forskud.

Tilbyder Skuespillene . .] deraf blev intet, men Brockhaus udgav 1831 Oehl.s »Morgenländische Dichtungen« x Overs. af »Fiskeren og hans Datter« og »Trillingbrødrene fra Damask«.

922. Kbh. 13/7 1826. Til Bernh. v. Beskow. Nobelbibl. Sthlm. (Fot. KB).

292,12-18 *hvor vel jeg gjorde i at overlade . . Bruzelius i Deres Hænder . .]* hvornaar Oehl. har overladt Beskow Fordringen paa Bruzelius fremgaar ikke af Materialet. Beskow nævner ham 5/7 1825 (272,14-16), men gør ingen Steder Oehl. opmærksom paa en fejl Datering. • 292,21-23 *Baron Fock . .]* Henrik Vilhelm Fock var Legationssekretær ved det svenske Gesandtskab i Kbh. 1816-18. Dagen 6/5 1818 nævner blandt Rejsende: »Legationssekretair Fock t. Sverrig«. Han døde 4/10 1825.

293,5-6 *Jeg har længe været syg af en afskyelig Høste . .]* se Noten til 291,23-24. • 293,11-12 *næste Aar at lade en Subscription gaae ud paa mine samlede dramatiske Værker]* P. V. Jacobsen skriver 22-23/8 1828 til Peter Adler: »Item vil han [Oehl.], for at hele Verden saavidt muligt kan blive delagtiggjort i hans digterlige Herlighed, udgive sine samlede Værker i en Haandudgave i 1 Bind, ad modum Shakespeares, Byrons, Moores etc.« (Breve fra P. V. Jacobsen 35). En saadan Udgave kom ikke i Stand.

294,6-7 *De er godgjørende og hielpsom imod mange]* herom fortæller C. D. af Wirsén i sit »Minne af friherre Bernhard von Beskow« (Svenska Akademiens Handlingar ifrån år 1886 XII 1898 422 f.). • 294,16-17 *en Contrabog, som jeg viste Notarius Publicus]* Christiane Oehl. nævner i sit Brev til Oehl. 21/2 1817 »vor Contrabog« (B I 362,18). Gottsche Hans Olsen var Notarius publicus siden 1798.

923°. Tølløsegaard 21/7 1826. Fra Johannes Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Til Herr Professor Oehlenschläger i Kiøbenhavn«. NKS 1674,2°, I.

Om hans Længsel efter sin Fader, som han haaber kommer snart med Etatsraad Zeuthen. Han morer sig dejligt herude og har været paa adskillige Ture. Forleden var William og han med Skytten paa Jagt, men paa Grund af et forfærdeligt Regnvejr blev Resultatet kun een Vildand. I Gaar var de med Etatsraaden paa Skjoldenæsholm hos Kammerherre Neergaard, som han skal hilse fra. William undskylder, at han ikke skriver denne Gang, og selv maa han af Tidsnød slutte med mange Hilsener især til sin Moder og Bedstefader.

Fader . . kommer snart] Oehl. kom til Tølløse 2/8 (Noten til 299,4-7). ● *Kammerherre Neergaard*] Kammerherre, Major Johan Andreas Bruun de Neergaard (1770-1846) til Skjoldenæsholm, Svenstrup og Merløsegaard.

924. 29/7 1826. Til Christiane Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Fru Professorinde Oehlenschläger paa Tølløse pr. Roeskilde«. NKS 1674,2°. 294,25 *dit søde Brev*] kendes ikke.

295,3-5 *vi sadde saa ene . . i 16 Aar, først tredie Gang var Tilfældet*] Sommeren 1817 i Wien paa Rejsen med Bertouch; Sommeren 1823 gjorde Christiane Oehl. en Udflugt til Sydsjælland, hvorom Bolette Hegermann-Lindencrone fortæller Olivia Hjort 2/9 s. A.: »Øhlenschlägers spiste her i Mandags, Fruen har seet din Leilighed og var meget indtaget deraf, hele Reisen kan hun slet ikke glemme, Møen og Sluserne ved Herløvsholm etc. etc. Du kan tænke Ø. gjør nar af hende derfor. Han gad ikke reise saa langt for at see Luft og grønne Træer, da han har dem lige saa gode paa Frederiksberg, hvor han hele Sommeren har levet som Ungkarl, ogsaa har han det saa beqvemt at have en smuk Frøken paa Vesterbroe, som for nærværende Tid udgør hans Øjnes Lyst« (P. Hjorts Arkiv, RA). At Christiane Oehl. ogsaa har været paa Iselingen Sommeren 1823 fremgaar af hendes Breve til Marie Aagaard 26/8 1823 og 27/7 1824 (Bakkehusmuseet). ● 295,7 *Anne*] se K₂ 119: 123,9. ● 295,19-20 *sine Herrer Sønners Brev*] Br. 923°.

925. 29/7 1826. Til J. N. Bonsach. NBD.

296,6 *von Halle*] som det fremgaar af 296,7, er Talen om Grosserer Levin Joseph v. Halle, der døde 8/12 1824. ● 296,8 *Prokurator Delbanco*] den estimerede Prokurator for alle Over- og Underretter i Danmark Moses Delbanco (1784-1848), juridisk Konsulent i Mosaisk Trossamfund og Medstifter af Prokuratorforeningen. ● 296,13-14 *Obligationen skal offentlig sælges ved Auction*] Oehl. har udstedt et Gældsbevis, som

Delbanco paa Grund af Misligholdelse af Konditionerne vil realisere ved en offentlig Auktion, der dengang i Kbh. blev bekendtgjort i Statstidende (Berlingske Tidende), og som ogsaa i dette Tilfælde virkede presserende.

926. [Efter 29/7 1826]. Til J. C. Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Herr Slotsforvalter Oehlenschläger paa Frederiksberg Slot«. NKS 1674,2°. Dateringen er motiveret ved Br. 925 sammenholdt med Br. 927.

927. 10/8 1826. Til Christiane Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Fru Chr: Oehlenschläger paa Tølløse pr. Roeskilde«. NKS 1674,2°.

298,13 *Fra Beskow er endnu intet Brev kommen*] som Svar paa Br. 922 med Bøn om et Laan. • 298,13-14 *min Fader ved Bunsach ladet alting afgjøre . . .*] Br. 925 og 926. • 298,28 *hos Beridderne*] i Circus Gymnasticus Vesterbro Nr. 67 paa Hr. Svendsens Reberbane optraadte de franske Kunstberidere Brødrene Foureaux fra Beg. af August (Adr. 1/8 1826 ff.; jfr. Eiler Nystrøm: Offentlige Forlystelser i Frederik VI.s Tid I 125).

299,4-7 *lee over hendes Graad ved min [Afrejse . . .]* Oehl. og Marie ankom til Tølløse Onsdag 2/8 (295,22), efter »en fem Dages Tid« rejste han med sine Sønner tilbage til Kbh. (Christiane Oehl. til Oline Thorkilsen 11/9 1826, Fot. KB). • 299,9-10 *alle de smaa nydelige Frøkener*] Zeuthens havde paa nærværende Tidspunkt fem Døtre. Den ældste Marie Zeuthen døde knapt 12 Aar gammel (Bolette Z. til Christiane Oehl. 20/7 [1824]; M. Reinhardt I 103). En syvende Datter Marie Z. blev født sidst i Oktober 1826. • 299,11-12 *hendes poetiske Beskrivelse af de skraa Bakker ved Grøndtved*] jfr. M. Konow 45.

928. Kbh. 16/8 1826. Fra J. L. Heiberg. Tilskr.: »S: T: Herr Professor Oehlenschläger i Kjøbenhavn«. NKS 1674,2°. Trykt: Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg II 1946 21 f.

299,21-23 *et Exemplar af et Skrift . . .*] Adr. 18/8 1826 averterer: »Nordische Mythologie. Aus der Edda und Oehlenschlägers mythischen Dichtungen dargestellt von Dr. Johan Ludwig Heiberg. 2 Rbd. 64 sk r. S. i den Gyldendalske Boghandlings«. Om dette Arbejde se Morten Borup: J. L. Heiberg I 1947 144 ff. • 299,27-28 *Da Weyse . . . erklærede, at han ikke vilde componere Deres Syngestykke, Amors Hævn*] Weyse skriver 21/4 1829 til Teaterdirektionen i sin Redegørelse for dennes Paastand om at have været u-efterrettelig i de ham paalagte Pligters Opfyldelse bl. a., at han uden synderlig Glæde havde læst Oehl.s Syngestykke, som var blevet ham tilsendt 23/4 1826, at han dog havde været villig til at komponere det, hvis Oehl. vilde foretage en Række efter hans Mening højst nødvendige Ændringer, som han havde meddelt Digteren, der derover var blevet fornærmet og svaret i en Tone, som havde foraarsaget en Divergens imel-

lem Digter og Komponist. Weyse foreslog nu Etatsraad Collin, som han havde vist den førte Korrespondance, og som syntes at dele Weyses Anskuelser, at komponere et andet Syngespil, og Heiberg færdiggjorde sit »Eventyr i Rosenborg Have«, hvortil Weyse satte Musik (Breve fra C. E. F. Weyse II 1964 15-17). Delib. 23/4 1829 bemærker: »Fra Professor Weyse var indkommet Svar paa Directionens Skrivelse om hans Vægning at komponere de ham overdragne Syngespil, hvilket han benægtede officialiter at være skeet. Henlægges.« At Oehl. morede sig meget over Heibergs Vaudeviller og i høj Grad over Teatrets Udførelse, bevidner bl. a. hans Anmeldelser i »Prometheus« (Lieb. Bidr. II 89 f., 138 ff. og 170 f.). ● 299,28-300,2 *gjentog han for mig en allerede ofte tilform yttret Anmodning . . .*] se Morten Borup: J. L. Heiberg II 1948 64 f.

929. Søndag [27/8 1826]. Til Christiane Oehlenschläger. NKS 1674,2°, VI. Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 300,23-27 sammenholdt med Noten til 301,15.

300,23-27 *Den stakkels Johannes . . . stødt med en Kiæp . . . under det andet Øie*] Christiane Oehl. skriver 11/9 1826 til Oline Thorkilsen: »Vor Johannes fik en Stok ind i Øyet forleden ude hos hans Fader paa Frederiksberg han og William kom ind grædende og sigende at Øyet var ude men Oehl. saa strax da han fik Øyet op at selve Øyet intet skadt« (Fot. KB). ● 300,26 *een af Wulfs Børn*] en Søn af Slotsgartner Petersens Efterfølger Carl Adolph Wolff (1779-1854), muligvis senere Undergartner hos Faderen, den dengang knap tolvaarige Nicolai Peter Wolff. ● 300,28 *Madsen*] Læge Peter Eiler Madsen (1783-1876), Amanuensis hos Hofkirurg Johs. Colsmann.

301,2 *Jfr: Voigt*] sandsynligvis Emilie Voigt (1804-49), afdøde Slotsforvalter Marcus Frederik Voigts yngste Datter, der dengang boede hos Moderen. Hun ægtede 1837 Lektor i Fransk ved Universitetet i Kiel Johann Heinrich von Buchwaldt (1787-1876). ● 301,11 *Christen*] Oehl.s Karl eller Tjener. ● 301,15 *Men nogle Dage fra Skolen maa han blive*] Metropolitanskolens »Dagprotokol over Disciplenes Forsømmelser m. m.« (LAS) bemærker Johannes Oehl. fraværende 28/8-1/9 1826.

930. Rom 5/9 1826. Fra C. Hauch.: Udskr.: »A Monsieur M^r Le Professeur A. Oehlenschläger Chevalier de Dannebrogue Copenhagen per Germania«. NKS 1674,2°.

302,3 *Deres Brev*] kendes ikke. ● 302,8 *Jeg er nu i Rom*] Aug. 1826 kom Hauch til Rom. ● 302,27-304,7 *I Gaar var jeg i det Sixtinske Capel . . .*] at lægge sig ned paa Gulvet for bedre »at nyde de skønne Kunstværker« var muligvis efter Friends Eksempel (se særlig Minder II 252 ff.).

304,8-9 *Ripenhauseme*] om Brødrene Franz og Johannes Rippenhausen

se K 404: 281,5. De var Thorvaldsens nære Naboer og Omgangsfæller. ● 304,9 *Reinhard*] Landskabsmaleren og Radereren Johannes Christian Reinhardt (1761-1847), hvis Kunst Friederike Brun beundrende havde karakteriseret i Mb. f. g. St. 27-28/11 og 30/11 1818, og som Thorvaldsen interesserede sig for (se Meddelelser fra Thorvaldsens Museum 1931 12 f.). ● 304,9 *Wagner*] Maleren og Billedhuggeren Johann Martin Wagner (1777-1858), der med faa Afbrydelser boede i Rom fra 1804 til sin Død, var Hauchs meget nære Omgangsfælle og det Menneske i Rom, som han lærte mest af og omstændeligst har omtalt og karakteriseret. Han var ikke alene Hauchs Cicerone i den store By og dens Gallerier, men hans Vejviser i kunstnerisk Henseende, og drøftede iøvrigt med ham Alverdens Spørgsmaal. P. V. Rubow har udførligt gjort Rede herfor i Rom og Danmark II 1937 63 f. Han er Modellen til Dr. Wagner i »Slottet ved Rhinen«. ● 304,20 *Høyn*] N. L. Høyen (1789-1870), der begejstret paa egen Haand havde begyndt sit kunsthistoriske Studium, begav sig, understøttet af sin Fader, 1822 paa en 3aarig Udenlandsrejse og kom Nov. 1823 til Rom, som han efter et Besøg i Neapel og paa Sicilien forlod April 1825. At Wagner satte Pris paa den unge danske Kunsthistoriker, gentager Hauch i Minder II 234. Høyen skriver 2/12 1823 til sin Kæreste, Birgitte Westengaard: »I de følgende Dage lærte jeg at kende den bayerske Professor Wagner, en Smule plump, men aandelig og original« (NKS 2385,4*), og 19/12 s. A.: »Jeg holder meget af Wagner, thi jeg troer at det er en brav Mand, han er meget ensidig og manieret, men han har et sjældent Øie for Antikviteter og mange Kundskaaber« (sst.; jfr. J. L. Ussing: Høyens Levned 103 f.). At Høyen undervejs lærte at se »historisk« paa »Correggio«, vidner en Bemærkning om til hans Kæreste 6/5 1823: »Læs hvad du vil af Øhlenschläger, men for Guds Skyld ei hans Correggio, eller slet i al Fald alle Navnene ud« (NKS 2385,4°). ● 304,24 *Wagner er en meget fortroelig Ven af Schelling*] om Fried. Schellings kordiale Forhold til Martin Wagner se hans Breve 1809-29 tr. i »Aus Schellings Leben in Briefen« II-III (1870). ● 304,24-25 *Wagner er . . . meget agtet og brugt af Kongen af Bayern*] Kongen af Bayern nærede en ubegrænset Tillid til Wagners Kundskaaber og øvede Blik. Han betroede ham den ene Opgave efter den anden, hvorom deres store kun sparsomt trykte Korrespondance fortæller. Og Wagner havde ved Siden af sine Indsigter alle de Egenskaber, der var nødvendige for under de til Tider vanskeligste Forhold at opfylde sin Fyrstes Ønsker. Korrespondancen aabnedes med den daværende Kronprins' Instruks om Købet af den barberiniske Faun. En meget krævende og i Virkeligheden farefuld Opgave var Erhvervelsen af Gavlguppen fra Athenes Tempel paa Øen Ægina 1812, hvorom Wagner har skrevet en kostelig Dagbog, trykt i Würzburger Festgabe für H. Bulle 1938 og officielt i den af Schelling udgivne og med Noter forsynede »Bericht über die Aiginetischen

Bildwerke im Besitz Seiner kgl. Hoheit des Kronprinzen von Baiern« (1817), hvori Wagner viste sine arkæologiske Egenskaber. Hans Forhold til Ludwig I af Bayern er behandlet af K. Th. Heigel i Archiv für Kulturgeschichte X 1912 295 ff. og af P. W. v. Pölnitz i Schriftenreihe zur bayerischen Landesgeschichte II 1929. ● 304,26-29 *ved sit cyniske Væsen . .*] se Hauch Minder II 245 f. og 263 f. Paul V. Rubow citerer i Rom og Danmark II 63 den af den tyske Arkæolog og Kunsthistoriker Ludwig Urlichs givne Karakteristik (Johann Martin von Wagner. Ein Lebensbild 1866 16). Se ogsaa K. Th. Heigel i Archiv für Kulturgeschichte X 1912 314 f. Hans karakterfulde Hoved har Freund foreviget (Th. Oppermann: Hermann Ernst Freund 1916 89 f.).

305,7-8 *Der Jacobi wieder der war ganz anders*] jfr. P. Hjorts ligelydende Domme i Krit. Bidr., Kirk.-etisk Afd. XVI ff. og M. Borup: P. Hjort 51 ff. ● 305,12-13 *da Franskændene vare i . . Würzburg 1799*] Wagner opholdt sig paa Akademiet i Wien 1797-1802. Her er snarere Tale om Erkehertug Karls Opgør med Franskændene og deres Tilbagetog fra Würzburg Sept. 1796 (F. J. A. Schneidawind: Gesch. d. Feldzuges der Franzosen in Deutschland in den Jahren 1796 und 1797 II 1838 Kap. 7-8; jfr. Quellen zur Geschichte des Rheinlandes im Zeitalter der französischen Revolution 1780-1801 III 1935 818 ff.).

306,2-3 *Wagners Arbejder . .*] jfr. Hauch: Minder II 242 f. Martin Wagner, der var Elev af sin Fader, Billedhuggeren Peter W., besøgte Kunstkolerne i Wien og Paris, kopierede, malede Portrætter og religiøse Billeder. Han vakte Goethes Opmærksomhed ved sin Løsning af en af Weimarer Kunstfreunde stillet Opgave, fik et Stipendium og kom grundig skolet til Rom, i særlig Grad aaben for Antikken og Renæssancen. Her fik han af Kronprins Ludwig af Bayern Bestilling paa et Kæmpelærred med et homerisk Emne, men indfangedes snart af sit Embede som Kronprinsens Kunstagent og blev først efter 1820 atter selv virksom som Kunstner, særlig som Billedhugger. Han leverede i Aarenes løb en Række Arbejder til Udsmykning af offentlige Bygninger i München, der viser hans Afhængighed af Thorvaldsens Klassicisme. Hauchs Udtalelser skyldes Selvsyn, sandsynligvis i Wagners Lokalteter og paa en Udstilling. ● 306,27-28 *Hans første Kunstværk . . var en Løve giort af Smør*] C. F. Fernow fortæller, at Canova tidligt viste kunstneriske Anlæg, »und den ersten merkwürdigen Beweis desselben . . gab er in seinem zwölften Jahre, wo er in der Küche des Nobile Falieri einen Löwen von Butter zum Aufsatz für die Tafel desselben modellirte« (Über den Bildhauer Canova und dessen Werke 1806 71).

307,2-5 *Jeg saae igaar Copien af et Billede . .*] herom K₂ 356: 204,1-6. ● 307,9-10 *send mig en Recommendation til Cotta*] se Noten til 331,2-3. ● 307,18-19 *Hils min kære Prof Reinhard . .*] 25/10 1826 skriver C. Hauch til

Johs. Reinhard og beklager, at denne ikke har modtaget Svaret paa sit tidligere Brev, men adresserer Skylden til Neapels Postvæsen, idet han iøvrigt plæderer for Rimeligheden og Nødvendigheden af sit længere Ophold i Rom (NBD 2. Rk.). ● 307,20 *Fra Heiberg har jeg faaet et . . . Brev*] kendes ikke.

931. 5/9 1826. Til F. C. Dankwart. Abrahams'ske Autografs., 4°. 308,21-23 *Deres Beskrivelse over den skønne Fødselsdagsfest . . .*] kendes ikke; ligesom Udg. ikke er i Stand til at oplyse, hvem Fødselsdagsbarnet er.

932°. 28/10 1826. Til Ludvig Zinck. Udskr.: »S. T. Syngemester Zinck. Kronprindsessegade N° 393 Lit. B.«. Fot.

Sender Mozarts Arie »Vergissmeinnicht« til Mad. Wexschall og »Marilysbeth« af Haydns Ritter Roland til Rosenkilde, idet han takker ham for hans Støtte og beder ham fremskynde Opførelsen.

»Vergissmeinnicht« Lieb. XV 182 f. ● »Marilysbeth«] ssts. 176.

933. Bakkehuset 14/11 1826. Fra Kamma og K. L. Rahbek. Udskr.: »S. T. Herr Professor A: Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog«. NKS 1674,2°. Trykt: Er. IV 68.

309,5 *Hvis denne Æske var af Guld*] paa Brevets Omslag var anført: »Hermed en lille Æske«.

934°. 24/11 1826. Til Teaterdirektionen. TA, Ujournaliserede Breve. Trykt: Lieb. Bidr. II 327 og Coll. Pap. 128 f.

Indsender »Væringerne« med Forslag til Rollebesætning.

935. 30/11 1826. Fra N. P. Nielsen. Udskr.: »Høivelbaarne H^r Professor Øhlenschläger. Ridder af Dannebrog«. NKS 1674,2°.

310,3 *Deres Skrivelse*] kendes ikke. ● 310,3-4 *modtog i Mandags Aften*] 27/11. ● 310,12-13 *ufordelagtige Domme af Dem over mig*] jfr. 229,4-6. Chr. Winther skriver 9/8 1825 til Købmand Knud Sidenius: »Skuespiller Nielsen, hvem jeg som Menneske . . . ikke hover ret vel, er meget vred paa Oehl., Gud veed hvorfor. Engang læsde Weise ham et Brev for fra Ø., hvori denne blandt andet sagde: vi to (W. og Ø.) bør, ligesom Oldtidens Kjæmper blandede Blod, blande vor Aand etc. – hvorpaa Nielsen replicerede: det blev saamæn Grog!» (Breve fra og til Chr. Winther I 1974 47). ● 310,18-19 *De gav Correggio i en Sangers Hænder*] Delib. 18/10 1822 meddeler: »Correggio blev med Henhold til Forfatterens Ønske saaledes besat: Antonio Hr. Cetty . . .« ● 310,19-20 *senere ved Holbergs Jubelfest . . .*] N. P. Nielsen havde ingen Roller i disse Forspil. ● 310,23-25 *De interesserede Dem for en Begynder*

. .] hvem Oehl. har instrueret, er ikke Udg. bekendt, men N. P. Nielsen havde (udat.) skrevet til H. A. Clausen: »Ifølge Hr. Regisseurens Cirkulære, tager jeg mig herved den Frihed at ønske mig fritaget for Axels Rolle i Sørgespillet Axel og Valborg« (NBD). Ønsket herom er næppe taget alvorligt og blev ham nægtet, som det fremgaar af hans Henvendelse 19/12 1825 til Teaterchefen: »Da Deres Høivelbaarenhed anseer det for Deres Pligt at afslaae min underdanige gjentagne Bøn om Fritagelse for Axels Rolle, saa vover jeg blot at andrage Deres Høivelbaarenhed om Udsættelse til Hamlet er opført, formiddelst den Tid denne Rolle udkræver« (TA, Ujournaliserede Breve).

311,24 *spille i Deres nye Stykke*] Nathan David var baade imponeret og bevæget over N. P. Niensens Fremstilling af Harald i »Væringern« alene med et Forbehold overfor Slutningsreplikken i 2. Akt, »der lød som et indlagt Declamationsstykke« (Theaterblad 1827-28 Nr. 7).

312,4-5 *forglem aldrig den der med uskramtet Venskab* . .] ved sine offentlige Oplæsninger, der tog deres Begyndelse Januar 1828, gjorde Nielsen sig selv en Indtægt og propagerede bl. a. for Oehl. Baade Heiberg og Oehl. var nærværende ved hans Oplæsning af Hauchs »Tiberius«. P. V. Jacobsen, der kedede sig over Nielsen, studerede med Udbytte deres Ansigter (Breve fra P. V. Jacobsen 1899 22). Søndag 16/3 1828 læste Nielsen 1.ste Halvdel af »Aladdin« (Dagen 15/3) og Ugen efter 2.den Halvdel (ssts. 22/3). Nathan David skriver: »Det var ogsaa isærdeleshed ved dette saa høist geniale Digtværks Oplæsning at Hr. Nielsen beviste sin hele Virtuositet, og selv de som længe have været fortrolige med denne Digtningsskjønheder, ere dog sikkert ved at høre det saaledes foredraget blevne opmærksomme paa Enkeltheder, der vare undgaaede deres Opmærksomhed . . Anm. kan ikke andet end ønske vor fortræffelige Declamator til Lykke til et Foretagende, der har skjænket saa mange Tilhørere en sand Kunstnydelse« (Theaterblad 1827-28 Nr. 21). Molbech noterer i sin Kalender 4/2 1829: »Hørte m. megen Fornøielse Niensens Oplæsning af Longobarderne af Oehlenschl. og St. Hans Aftens Spik« (NKS 439,8°). I Adr. 17/2 s. A. averterer Nielsen: »Iaften (Onsdag den 18de), Kl. 6 1/2 præcise, har jeg den Ære at forelæse: Sigrød med Sløret, Ballade; og: Tordenskjold, Syngespil af Oehlenschläger«. Ogsaa »Helge« ønsker han at læse (Nyeste Morgenpost 8/4 1829). P. V. Jacobsen skriver 22/2 1829 til Peter Adler: »Niensens Oplæsninger siges at have meget Tilløb . .« (NKS 2635, 4°; jfr. Dagen 2/2 s. A. og Mem. og Br. XI 1909 159). Selvfølgelig var der fortsat Divergenser Diger og Aktør imellem som f. Eks. i Anledning af Rollerne i »Knud den Store« (Teatret XVI 1916-17 47 f.). Men da »Tordenskjold«, hvori Nielsen var Søhelten, Foraaret 1842 blev genopført med stort Bifald, bemærker Oehl. 7/5 s. A. til sin Datter: »Det havde god Virkning paa Nielsen at vi atter ere blevne gode Venner« (NKS 3694,4°).

936. Bakkeh. 3/12 1826. Fra K. L. Rahbek. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 291 f.

312,11-12 *Apelles* . .] en Skomager gjorde Apelles, den berømte græske Maler, Aleksander den Stores Ven, opmærksom paa en Fejl ved Sandalen paa en af hans Figurer, men Kunstneren udbrød, da Skomageren ogsaa vilde kritisere Benet: »Ne sutor supra crepidam» ☩ Skomager bliv ved din Læst. ● 312,16-19 *Zoe med Historiens Hiemmel* . .] om Oehl.s Forhold til sine Kilder, som han nævner i en Efterskrift (Lieb. VIII 279 f.), se Th. Nissen: »Ein deutsch-dänisches Drama aus der byzantinischen Geschichte« i *Byzantinische Zeitschrift* XXXVIII 87 ff. ● 312,17 *Romanus* . . sat sin *Kone i Kloster*] Lieb. VIII 25. ● 312,21-25 *maale ham med samme Skiæppe* . .] det originale Ms. til »Væringernes« kendes ikke. Maaske har Rahbeks Bemærkning bevirket Replikken: »Hvorfor myrde. Lad Klosteret ham begrave« (Lieb. VIII 29; se Mindebl. 291, Noten). ● 312,26-28 *Marias Drab* . .] Lieb. VIII 133. ● 312,29-313,1 *Min Medcensors Anmærkning mod hendes Straffrihed* . .] G. H. Olsen havde i sin Censur skrevet: »At Marie dolkmyrdes hører til det tragiske, men at Zoe slipper med at flygte er vel ikke nok for den poetiske Retfærdighed« (Coll. Pap. 128).

313,4 *den Qvindefod, du har bestemt den*] Oehl. havde i Br. 943° foreslaaet Mad. Andersen som Zoe, som det ogsaa fremgaar af 945°. Se videre 314,27-315,1. ● 313,5-8 *fra den Tid af jeg . . blev dispenseret fra Directionsforretninger - Censuren undtagen* . .] Delib. 10/2 1826 meddeler: »Fra Professor Rahbek indkom en Skrivelse, hvorved han beder sig dispenseret fra alle sine Forretninger ved Theatret, Censuren undtagen, for Resten af denne Theatersaason« og beder 19/5 s. A. om fortsat Fritagelse, da han i Beg. af Juni Maaned skal tiltræde Embedet som Rektor ved Universitetet og dermed være bebyrdet hele næstfølgende Aar. Kongen havde mundtligt bevilget Rahbeks første Ønske over for Teaterchefen, som 28/6 s. A. forestiller, at det er hans og Direktionens øvrige Medlemmers Ønske, at Professor Rahbek, der har ofret største Delen af sit Liv paa Studiet af de sceniske Kunster, ikke skulde forlade Teaterstyrelsen paa Grund af temporære Forhindringer, men at han indtil næste Rektorskifte fritages for alt andet Arbejde end Censuren. Og derfor foreligger en kgl. Resolution 4/7 1826 (TA, Protokol over Resolutioner 1822-28 Nr. 140). 6/7 1827 meddeler Delib.: »Professor Rahbek, som paa Chefens Forespørgsel, havde erklæret, at kunne nu atter tiltræde sine Forretninger ved Theatret, var tilstedet«. ● 313,9-10 *min Medcensors Indsigelse mod hende i denne Rolle*] G. H. Olsen havde i sin Censur sat et »NB . . især i Henseende til Zoes Fremstillering« (Coll. Pap. 129). ● 313,11-12 *om den er conform med hendes Ønsker* . .] jfr. 314,27-315,3. ● 313,15-16 *Lessing . . kalder, uformøden Ondskab*] Citatet er ikke identificeret. ● 313,25-26 *sige, som Ovid om hans Corinna* . .] Amores I 5, 13; overs. i Noten til 88,25. Henriette Wulff,

Admiralens Kone, fortæller 31/10 1826 H. C. Andersen: »[Oehl.] har læst os sin nye Tragoedie »Væringerne i Myklegard«. Den er Mesterlig - De kan endog vide, Rahbek siger »det er hans bedste Tragoedie« (Coll. Brevs. XII 10). Christiane Oehl. skriver udat. [5: Nov. 1827] til Kamma Rahbek: ». . Rahbeks Deeltagelse i Oehlenschlägers herlige Væringers virkelig udmærkede Opførelse har uendelig glædet os. Det var en Fest Dag for os, vi vare da, Lotte og jeg der [i Direktionslogen], ved Din Godhed« (NKS 1674,2°). Vinteren 1827-28 holdt Rahbek Forelæsninger over Tragedien (Adr. 11/1 1828; K. L. Rahbek til P. E. Müller 25/2 1828, NKS 3747, 4°) og indrykkede af sin Indledning dertil: »Et dansk Ord om Sørgespillet Væringerne« i Tritogenia 1828 II 25-30. • 313,30 *Hermed et æsthetisk Prüsskrift*] Opgaven for 1826, lød: »Hvori bestaaer det Lunefulde i Tanke og Udtryk, og i hvad Forhold staaer det til det Vittige og det Naive?«. Den skulde indsendes til Universitets Rektor inden December (Dansk Litteratur Tidende 1826 95). Besvarelsen er ikke blevet godkendt og er ikke omtalt i »Akademiske Tidender« I 1833.

937°. 7/12 1826. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc.. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 94 f.

Om de fra hans Side sidste Forberedelser til Opførelsen af »Flugten af Klosteret«.

938°. 8/12 1826. Til H. A. Clausen. Udskr.: »S: T: Herr Regisseur Clausen«. NBD. Trykt: Coll. Pap. 95 f.

Om Indstuderingen af »Flugten af Klosteret«.

Grev Holstein, Teaterchefen, skriver 11/12 til Jonas Collin, at Jomfru Zrza har klaget over de lange Replikker, som hun ikke kunde lære, og foreslaar at sende Oehl. hendes Rollehefte og bede ham stryge deri saa meget som muligt og jo før jo hellere (Ujournaliserede Breve vekslet mellem Medlemmer af Direktionen, TA). Ifølge Teater-Journalen (Det kgl. Teaters Bibliotek) var der 2/12, 3/12, 4/12, 6/12 »Claveer Prøve paa Flugten af Klosteret«; 7/12, 9/12 »Qvartet Prøve« og som Helhed 12/12, 15/12, 18/12 »Prøvet Flugten af Klosteret«, der 19/12 havde Premièrè. Herom i Noten til 315,21-23.

939°. 10/12 1826. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 96.

Han har sendt Zinck de to forandrede Syngenumre og bedt N. P. Nielsen fremsige Prologen, som han haaber Direktionen ikke har noget imod.

Prologen] Lieb. XVIII 239-41. Delib. meddeler 15/12 1826: »Den af

Professor Oehlenschläger til Flugten af Klosteret skrevne Prolog bifaldtes og tilstilles Skuespiller Nielsen«. Øst's Archiv skrev i sin Teateroversigt 31/12: »Hr. Nielsen fremsagde førend Stykkets Begyndelse, en skøn Prolog til »Mozart«, i Digterens Navn, hvilken fra Niensens Læber fik den skønne høie Betydning, som den vakkre Idee antydede«.

940. [Før 10/12 1826]. Til Kongen. Bilag til Finansdeputationens Journal 1826, Nr. 4095, RA. Paa Ansøgningens Margen er bemærket: »Ved Rescript af 16/12 1826 bevilget 400rd Sedler«, som anvises 22/12.

314,10-11 *formedelst en Skuespillers Sygdom*] Mad. Wexschall, der havde Cæcilias Rolle, meldte hyppigt Forfald i 1826. Oehl. skriver 26/2 1827 til Teaterchefen (Br. 948°) om Syngestykket maatte blive opført, »da nu Herr Zinck er kommen sig igien« (Coll. Pap. 97). Georg Zinck meldes upasseligt eller syg med Attest fra Teaterlægen 8/2, 9/2, 28/2 og 13/3 1827. (Teater-Journal, Kgl. Teaters Bibl.).

941°. 27/12 1826. Til Peder Hjort. Fot. KB.

Sender ham af sit Bibliotek bl. a. flere Dele af Herder og vil erindre ham med et Eksemplar af »Væringerne«, saa snart Tragedien forlader Pressen.

Herder] ved at renoncere paa en Del af sine Frieksemplarer hos Cotta havde Oehl. byttet sig til Artikler af hans Forlag, bl. a. Sektioner af Herders Werke.

942°. 30/12 1826. Til A. E. Boye. Udskr.: »S: T: Herr Fuldmægtig Boye«. NKS 824^b, 4°.

Rimbrev med Besked om at han sender sin Tjener efter Gratialet.

943. 28/1 1827. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder -«. Trykt: Coll. Pap. 132 ff. og Lieb. Bidr. II 329 (delvis).

314,20-21 *et Exemplar af mine Skuespil*] Adr. 26/1 1827 meddeler: »Fra Pressen er udkommet: Skuespil af Oehlenschläger, indeholdende: Flugten af Klosteret, et Syngespil og Væringerne i Miklagard, en Tragoedie. Bogen faaes paa Trykpapir for 2 Rbd. 60 sk. og paa fiint Franskpapiir for 3 Rbd. 32 sk. paa Nørregade Nr. 30, i Stuen«. ● 314,27-315,1 *Rahbek* . . *troede Mad. Andersen havde Lyst til at spille Dronning Zoe* . .] se Noten til 313,4.

315,2 *Mad: Eisens*] Anne Petrine Flindt (1803-61), g. 1823 med Syngesufflør Martin Christian Eisen (1793-1855), havde nylig ageret Signe i »Hagbarth og Signe« og havde som Jfr. Flindt haft forskellige mindre Rol-

ler i Oehl.s Teater: Giovanni i »Correggio« (1814), Coelestine i samme (1823), Rinda i »Hagbarth og Signe« (1823), Titania i »Jægerbruden« (1822) og Amalie i »Holbergs Jubelfest« (1822). C. N. Rosenkilde priser hendes Talent i et Brev til Jonas Collin fra Sommerforestillingerne 1820, navnlig som Signe i »Hagbarth og Signe«, og mener hun, »foruden de Kunst-Anlæg Naturen har givet hende«, er »en Pige af Aand, et godt naturligt stemt Hjerter, rene Sæder og en brav Caracteer«, og at hun vil blive en Pryd for Scenen, hvis man gav hende flittig Leilighed til at føre sig frem (Coll. Pap. 217 f.). Han beklager alene en vis »Tykhed« i hendes Mæle, ligesom Th. Thortsen (Thalia 1823 213) og Overskou taler flere Aar senere endnu om hendes »haarde Organ« (Overskou IV 733). ● 315,2-3 *Den du omtaler er mig for kold . . .*] Edg. Collin mener, Jonas Collin har tænkt paa Pauline Clausen (se Br. 1047°), som 1827-32 var kgl. Skuespillerinde og Jan. 1829 agerede Zoe (Coll. Pap. 132). ● 315,4-5 *indsende Rollerne . . .*] Listen over Teatrets Udgifter Febr. Maaned 1827 anfører en Udbetaling til Oehl. paa 29 Rdlr. 8 sk. Sedler og Tegn, men Kvitteringen er bortkommet. ● 315,7 *Jensen*] Delib. meddeler 20/4 1827: »Den blinde Jensen, som har komponeret Overturen og 7 Nummere til Væringerne i Miklagard, tilstodes foreløbigen 50^r«, og ssts. 30/11 s. A.; »For Kompositionen til Væringerne bevilgedes Komponisten Jensen 50rdb foruden de alt oppebaarne 50rdb«. Niels Peter Jensen (1802-46), der mistede Synet som Barn, havde p. Gr. af sine musikalske Anlæg og sit muntre og indtagende Væsen tidligt vundet formaaende Venner. Han uddannedes som Fløjtenist og gav som ganske ung Solonumre med Bravour i besøgte Koncerter. Kuhlau underviste ham grundigt i Musikteori, og af den gamle Hartmann lærte han at spille paa Orgel. Trods Modstand, men med mange Anbefalinger, fik han Embedet som Organist ved St. Petri Kirke. Da Weyse nægtede at have noget at gøre med »Amors Hævn«, tilbød Peter Jensen sig som Komponist (Noten til Br. 903°), og han satte foruden til »Væringernes Musik til en Række af Oehl.s Kantater. Oehl. holdt af Peter Jensen, hvis Datter fortæller: »Til en Slægtning af Jensen udtalte Øhl. flere Aar efter hans Død med Taarer i Øjnene: Aa, har De kjendt Jensen, saa har De kjendt et godt og elskeligt Menneske« (Hagens Samling. 20,4°). ● 315,9-10 *Wallich. En græsk Sal med Billedstøtter . . .*] Delib. 16/3 1827 meddeler: »Doctor Ryge mødte og overdroges snarest at fremlægge sit Forslag om den ny Decoration til Øhlenschlægers Væring«, men har siden ingen Bemærkninger derom ligesaa lidt som Teaterkassens Regnskaber har noget Bilag. En eventuel ny Dekoration er muligvis forfærdiget indenfor Rammerne af Wallichs Gage. Det i Maskinmester Protokollen omtalte Udstyr er delvis fra en senere Opførelse. ● 315,10-11 *Her maa Lund hjælpe ham*] at male Portrætter til Teatrets Brug faldt udenfor den med Wallich trufne Akkord og var til forskellig Tid overdraget flere, »indtil

Wallich erfarede at Professor [J. L.] Lund vilde paatage sig det og for en tildeels billigere Betaling. Saaledes har ogsaa Lund i den senere Tid leveret Malerier og Portraiter som i visse Stykker bruges paa Scenen, og da et saadant Portrait som Lund leverede for 20 à 25^r er udført med langt større Kunstfærdighed end af de andre, saa har Directionen fundet det rigtigt at benytte ham« (Protocoll over kgl. Resolutioner 1822-28 Nr. 98, April 1825, TA). • 315,12-13 *Væringernes Hal* . .] hertil blev benyttet »Græsk Attrium /:fra Trylleharpen:/ paa 2 Coulisser« (Maskinmester-Protokol, Tragedier). • 315,13 *noget fra Titus*] »Coulisse paa hver Side ere fra Furum romanum /:fra Tittus:/ »(ssts.). Mozarts Opera var opført i Sæsonerne 1822-23 og 1824-25. • 315,15-18 *Marias Kammer* . .] Carl Heger omtaler i sit Brev 20/11 1824 til Prins Christian Frederik en Dekoration af Wallich forestillende »et modernt Cabinet i antik Smag« med »mørkelilas Tapeter, hvorpaa forskielligt collererede Svævende Figurer, malte af Prof. Lund« (Kongehusets Arkiv, RA), men Udg. har ingen Mulighed for at udpege netop dette Stykke som det af Oehl. foreslaede. • 315,18 *Olaf den Helliges Billed maa males*] »Et Maleri paa løst Lærred til at sye paa et Baggrunds-Dække, forestillende St. Olaf. Til Væringerne« (Fortegnelse over Decorationer etc. 1831 Litr. K. Nr. 119, Det kgl. Teaters Bibliotek). Om Opførelsen se 343,7-8 m. Note. • 315,21-23 *Hvad Flugten af Klosteret angaaer* . .] Oehl. siger i sin Fortale, at hans Hensigt har været at bringe Sorgens og Vemodens Klage i Mozarts skønne Toner og hans muntre spøgende Gratie i Forbindelse med Poesi i et erotisk Drama, der ikke støder Naturen, og hvor han aldeles har subordineret sig sin Kærlighed til Mozart, idet han samtidig giver Udtryk for en Uvilje mod den moderne larmende italienske Musik og haaber paa det dannede Publikums Forstaaelse. Louise Hegermann-Lindencrone skriver 20/3 1827 til Olivia Hjort: »Her er . . megen Indignation over Oeh: Syngestykke, men dog ogsaa Andre som holde med det, saaledes sagde de hos Ipsens, at Sibbern gjorde mere af det, end af Tragoedien [ø: Væringerne] men det tænker jeg, har blot været i et polemisk Øieblik . . « (NKS 2411, 4°). Teaterrecensenten i Øst's Archiv mener, at »Flugten af Klosteret« bør bedømmes efter sin egen Maalestok, men Publikum stiller andre Krav til et Arbejde af Oehl. og indser ikke, hvor vanskeligt det er at skrive en Tekst til en sat Musik. Anmelderen mener meget kunde reddes, hvis Stykket blev forkortet til tre Akter og Slutningen fik et mindre elegisk Anstrøg, men spaar iøvrigt Syngespillet en kun kort Levetid (1827 54 f.). Ligeledes taler Y. Z. i Kjøbenhavns-Posten 16/1 1827 om de store Vanskeligheder, Oehl. har haft at kæmpe med, men at Teksten ikke tilfredsstillende en Mozart-Kenders Fordringer. Oehl. har ved at indblande enkelte Numre af andre Komponister og bytte om paa Ordenen af de givne taget Karakteren af Originalen . . Oehl. opholder sig i sit Forord netop ved disse Indvendinger (Skuespil

1827 XIII-XIV). Conversationsblad 23/12 1826 skriver: »Stykket blev, uagtet den geniale Musik, modtaget med temmelig Kulde, og det tør maaskee kun ene skyld[de]s hiin, at det holdt sig under den Gjæring og Partiesyge, det skuespilbesøgende Publikum i denne Tid nærer«. • 315,24-25 *Lumpenheden . . sikkert ved Politiindretninger*] ved Politiplakat af 28/8 1823 var der dog kun indrømmet det pibende Publikum 5 Minutter (se Coll. Pap. 133, Noten, og Elin Rask: *Det kritiske Parterre 1972* 114 f.). Louise Hegermann-Lindencrone bemærker 15/1 1827 til Olivia Hjort: »Jeg skrev Dig til, at der sagdes at der skulde pibes første Gang de havde Øehlen-schlægers Flugten af Klosteret; det skede da ikke, det blev ikke meget applauderet men heller intet Mishag yttret, men nu, da det blev tredie Gang spillet [11/1 1827] blev der pebet, vel blev det klappende Partie det seirende men Gongonen maatte dog frem; det er dog afskyeligt!« (NKS 2411,4°). • 315,25-26 *Jeg ønskede gjerne at Stykket nu snart blev spillet . . igjen*] se Br. 947°. • 315,28 *Hvad Talen i Efterslægten angaaer*] Jonas Collin var 1820 blevet Medlem af Efterslægtsselskabets Direktion (Edv. Collin: H. C. Andersen og det Collinske Huus 551). • 315,29 *Jeg har i min forrige Tale udtalt mig*] Oehl.s »Tale holden i Selskabet for Efterslægten paa dets Stiftelsesdag d. 4de Marts 1822« blev trykt af det Schultziske Officin. Daværende Kapellan ved Trinitatis Kirke, Waldemar Henrik Rothe, overtog 1827 Hvervet.

316,1-3 *bliver ikke behandlet . . offentlig paa den Maade . . at det skulde friste mig . .*] Louise Hegermann-Lindencrone skriver 26/1 1826 til P. Hjort, at hun nylig har haft Oehl. til Middag, og fortsætter: »For Resten fandt jeg ham særdeles forandret og – ældet. Min Mand havde ogsaa strax gjort samme Bemærkning; det kommer mig for, som al hans Lystighed er borte, det er ret traurigt« (Breve til P. Hjort I 334).

944. 30/1 1827. Fra L. Engelstoft. Udskr.: »(S. T.) H^r Professor Øhlen-schlæger Ridder af Dannebrog«. Tilskr.: »S. T. H^r Professor Øhlen-schlæger Ridder af Dannebrog«. NKS 1674,2°.

Professor i Historie ved Universitetet og Medlem af Universitetsdirektionen Laurits Engelstoft (1774-1851) har i sine efterladte Breve og Optegnelser enkelte Udtalelser om Oehl. og den nye Litteratur. I K64:62,25-26 er allerede citeret en latterliggende Passus om Steffens og hans Disciple. Engelstoft, der fra sin Skolegang og Studium var en solid Latiner, havde paa en Dannelsesrejse 1797-1800 især modtaget stærke Indtryk af fransk Aandsliv, og de franske Oplysningsfilosoffer er en Forudsætning for hans »Tanker om Nationalopdragelsen« (1808), som Vilh. Andersen sidestiller med Oehl.s »Palnatoke« og »De tvende Kirketaarne« (Ill. dansk Litteraturhistorie III 130). Om nogen personlig Omgang mellem Kollegerne udover Professorselskaberne (Note til 258,22) har der næppe været Tale. Efter at

have læst »Hroars Saga« spørger Th. Schorn i et Brev til Ingemann 2/8 1817: »om Ø er en Fjende af Engelstoft, for der kommer just en lille Person for med et spidst Hundehoved, og tyndt Haar om Issen – jeg saae E strax som i et Speil. Fyren er endog lidt trangbrystet – hvilket tykkes mig ogsaa træffer ind« (NKS 2651,2°; jfr. Lieb. XXXI 41). De trykte »Engelstoftiana« vil vide, at Oehl. selvfølgelig var glad for det Ridderkors, han fik ved Kroningsfestlighederne 1815, men at det i særlig Grad fornøjede ham, at Baggessen ikke havde faaet et (Hist. Tidsskr. 5. Rk. II 1880 382). I et utrykt Bidrag omtaler han, at Kongens Kok og en Klubvært i Ringsted var oprømte over den »haut goût« og »Levemaade«, der var i hans Rejsebrev: »Som bekiendt handler disse Breve meest om Æden og Drikken« (Add. 182^e VIII, fol.). Andre Udtalelser om Oehl. i de utrykte »Engelstoftiana« se Noten til 217,6 og Noten til 243,3. Han skriver 22/2 1831 til sin Svoger Hector Estrup: »Hvad siger du om O-s Mindeqvad over Sch? [Lieb. XXI 196-99] – mat und plat, mon cher ami »lille, bleg og dog saa yndig«. Man kan ikke sige: cor intumuit [Hjertet svulmer]« (Add. 182 p, fol.). E. bar iøvrigt paa et gammelt Nag til Schimmelmann fra den Tid, han som Sekretær i Universitetsdirektionen var knyttet til Hertug Frederik Christian, Universitetets Patron, og betragtede Schimmelmann som en elendig Finansminister (Rev. Pap. Bd. 5 LXIX f., LXXIX f. og L. Engelstoft: Skrifter III 1862 392, 397). Men som det særlig ses af Br. 1045, havde Engelstoft og Oehl. i deres Syn paa Norden og Brodrefolkene meget tilfælles.

316,18 *de forbindtlige Linier*] kendes ikke.

317,5-6 *de enkelte Væringers Character er interessant varieret*] Lieb. VIII 47-53. ● 317,8 *efter et Sagn*] omtalt i »Anmærkninger« (Lieb. VIII 282). ● 317,12-13 *For »Drømmene» . . .*] omtalt i »Anmærkninger« (Lieb. VIII 282 f.). ● 317,15-16 *si dignus (Deo) vindice nodus*] hvis Knuden er Hævneren (Gud) værdig (jfr. Horats: Ars poetica 191). ● 317,23-25 *Nogle Enkeltheder ere artigen piquante . . .*] i Romanos' Replik (Lieb. VIII 34): Filosofer, der gaar baglæns og Teologer, der bider hinanden og er giftige. ● 317,25-26 *Meget ynder jeg den nordiske Broderaand . . .*] Engelstoft kommer nøjere ind herpaa i sit Takkebrev for »Hrolf Krake«; se 376,10-377,18 m. Note. ● 317,30 *Marias Dødsang*] 5. Handling. Sidste Scene (Lieb. VIII 135).

318,1-3 *en patriotisk Prophetie . . . neppe forfeile at gjøre et stærkt Indtryk*] G. H. Olsen havde i sin Censur bemærket, at »Marias sidste Ord om Grækerne ere saa politiske, at deels Diplomaten kunde finde dem anstødelige, deels ogsaa den æsthetiske Medynk ved Marias Liig let kunde tabe sig i en kosmopolitisk Enthusiasme« (Coll. Pap. 129). Ved Opførelsen beholdt man alene de fire første Linier og den sidste (Regissør-Eksemplaret i Det kgl. Teaters Bibliotek).

945°. 2/2 1827. Til Teaterdirektionen. TA, Ujournaliserede Breve. Trykt: Coll. Pap. 130 f.

Indsender Rollerne til »Væringerne« samt de sædvanlige Eksemplarer til Teatrets Embedsmænd, idet han haaber, Sørgeespillet maa blive sat i Gang saa snart som muligt.

946. 9/2 1827. Til Teaterdirektionen. Tilskr.: »Til Directionen for de kongelige Skuespil«. TA, Ujournaliserede Breve. Trykt: Coll. Pap. 104-05.

318,16-17 *Fra det Øieblik . . . Døden fuldkommen forsonede mig med . . . Baggesen*] Baggesen døde 1/10 1826 i Hamborg. Jonas Collin foreslog 3/11 s. A. at give B. en Mindefest paa Teatret, hvorom Chefen, Holstein, vilde indhente Tilladelse af Kongen, som 10/11 giver denne og bestemmer, »Erik Eiegod« skal indstudies. Casper Boyes Tilbud, at forfatte et Digt dertil, blev modtaget (Delib.). Dette Projekt inspirerede Christian J. F. Hammeleff (se Erslews Forfatter-Lexicon I 1843 559), en Nevø af »Frøken Hammelefferne«, anonymt i Dagen 20/12 under »(Indsendt)«, til nogle nedsættende Linier om B.s Dramer med Henvisning til Oehl.s Dom derover og insinuerer iøvrigt, at en saadan Festlighed let kunde give Anledning til nye Uroligheder i Teatret. Disse Meninger gendrev J. L. Heiberg anonymt ssts. 21/12 i Forvisning om, at Forfatteren var P. Hjort, hvori han yderligere blev bestyrket ved et nyt anonymt Indlæg af Hammeleff i Dagen 30/12, som Heiberg persiflerede i Den flyvende Post 5/1 og 8/1 1827 (se Heiberg Pros. Skrifter III 143 ff.). Samtidige vidste meget godt, at Heiberg var paa Vildspor. Rahbek skriver 9/2 1827 til Aug. Baggesen: »Du har vel seet, at her har været noget Vrøvl om Mindefesten, som et ungt Menneske ved Navn Weddersøe var – sagde man – Mester for – men de vakte almindeligt Mishag . . . hvorimod Ludv. Heiberg nær havde, skøndt i en god Mening, fordærvet alting, ved at vælte sig ind paa Peer-Paragraph-Hiorth, der – hvad han saa end forresten er, ved denne Leilighed var aldeles uskyldig, og har til alles Forundring holdt sig fuldkommen rolig« (Ms. phot. 113,2°). Da Oehl. var blevet indblandet i Striden, havde han i Dagen 26/12 taget Afstand fra begge Indlæg af Frygt for, at man skulde tro ham i Stand til at hade en Mand efter Døden, idet han erklærede, at han altid i Baggesen havde »erkiendt en Digter af Genie med et sieldent vittigt Lune«, og at han stedse havde »beundret Forfatteren til de comiske Fortællinger, Ungdomsarbejderne, Labyrinthen og mangt et senere Digt, hvori ingen lidenskabelige Storme hindrede Rosen og Violen i at blomstret«. Imidlertid forberedte man sig paa Teatret. Delib. meddeler 17/11 1826: »Besætningen af Erik Eiegod leveredes Regisseuren« og allerede 11/12 er ansat til Opførelse: »Erik Eiegod og Baggesens Minde« af C. J. Boye, der først blev indsendt 16/1 1827 (Coll. Pap. 98). Samme Dag

skriver Collin til Direktionens Medlemmer, at Festen allerede længe var udsat, men kunde man afholde den paa Baggesens Fødselsdag 15. Februar, var Udsættelsen allerede paa en Maade derved forsvaret, og han ønskede iøvrigt i Stedet for »Erik Eiegod« en alvorlig ikke trættende Underholdning« (ssts. 99). Delib. ansætter 2/2 1827: »Torsdag d. 15de Baggesens Minde, af Hr. Pastor Boye og Niels Ebbesen«, men 9/2: »Repertoiret sættes . . . Torsdag [15/2] Erik Eiegod og Baggesens Minde«. Imidlertid blev Georg Zinck pludselig syg og »Erik Eiegod« derfor opgivet. Adr. 13/2 averterer: »Torsdagen den 15de Februar, Digteren Jens Immanuel Baggesens Fødselsdag, gives paa det kongelige Theater, til hans Erindring: Baggesens Minde, et Forspil med Sang; dernæst: Axel og Valborg . . .«, og med spærret Sats i et NB: »Den til Baggesens Mindefest bestemte Opera: Erik Eiegod, kan, formedelst Hr. Zincks Sygdom, ikke gives«. Hverken Delib. eller Breve vekslet mellem Medlemmer af Direktionen fortæller om Valget af »Axel og Valborg«, som sandsynligvis stiltiende og i Hast er sat igennem af Collin med Teaterchefens Vidende. I hvert Fald blev Direktionsmedlemmet G. H. Olsen paa det ubehageligste overrasket, som Holstein 14/2 fortæller (Coll. Pap. 103 f.). I Adr. fandtes samme Dag et »Spørgsmaal«, om det ikke havde været mere passende og værdigere, om Danmarks store Digter til sin Mindefest blev fejret med Opførelsen af sin egen Opera, og da der viste sig en Hindring, om det da ikke havde været rigtigst og i det Hele mest overensstemmende med Festens Formsig, hvis den var blevet udsat til denne Hindring var hævet? • 318,21 *medfølgende Digt*] »Baggesens Minde« (Lieb. XVIII 243 f.) kom Jonas Collin særdeles tilpas. Han bestemte, at C. J. Boyes Digtning (i dramatisk Form og med Kor) skulde anvendes som Prolog og Oehl.s Digt som Epilog efter »Erik Eiegod« (Coll. Pap. 105). Epilogen blev offentliggjort i Kjøbenhavnsposten 17/2, hvor den, sagde Heiberg, »tager sig ud som en Svane i en Gaasesti« (Den flyvende Post 19/2 1827). Kamma Rahbek refererede 23/2 1827 Mindefestens Forløb i et Brev til Aug. Baggesen, der laa syg i Kiel. Hun tilstaar at høre »til de Beester, der har formaliseret sig over at man gav Axel og Walborg; thi det forekom mig som om Theater-Directionen vilde dermed belønne Oehlenschläger for hans Ædel- eller Høimodighed, og denne mener jeg, naar den var af Hjertet – som jeg virkelig troer, den var – har sin bedste Løn i sig selv og trænger ikke til nogen anden Løn. Og uagtet jeg virkelig anseer det for smukt, [K. R. tilføjer i en Note: Heller ikke mere; thi det er ikke saa vanskeligt at lade den Døde vederfares Ret] – at Oehlenschläger ved sin Epilog tog virksom Deel i Festen; mener jeg dog, at Axel og Walborg tilligemed Epilogen dog var formeget Oehlenschläger paa den Aften, der kun skulde være en Mindefest for Jens Baggesen, og endelig ikke burde see ud som en Triumph for Adam Oehlenschläger. Jeg seer af

Flyveposten at Heiberg har en ganske anden Anskuelse af Sagen . . . « (Ms. phot. 113,2°). Heiberg berømede Oehl.s Adfærd og Sans for Baggesen i Modsætning til hans saakaldte Tilhængeres dumme Angreb paa den døde Digter. Han fandt det baade smukt og rimeligt, da »Erik Eiegod« ikke kunde gives, at opføre »Axel og Valborg«, hvis Skønhed Baggesen værdsatte, og kalder Mindefesten »en Fredsslutning i Aandernes Rige« (Den flyvende Post 19/2 1827).

947°. 14/2 1827. Til Teaterdirektionen. TA, Ujournaliserede Breve. Trykt: Coll. Pap 96 f.

Indsender »Flugten af Klosteret« forkortet til 3 Akter med en Epilog at fremsige af Hr. Rosenkilde og beder om, at Stykket maa opføres i næste Uge, hvorved en Femtedel af Indtægten tilfalder ham.

en Epilog] Lieb. XVIII 241-43.

948°. 26/2 1827. Til Fr. v. Holstein. Udskr.: »Deres Excellence Herr Overceremonimester v. Holstein. Theaterchef etc. etc.«. NBD. Trykt: Coll. Pap. 97.

Om at fremskynde Opførelsen af den omarbejdede »Flugten af Klosteret«, da hans Kasse er læns, og han endnu skal have Femtedelen af to Forestillinger.

Grev Holstein videresendte Brevet til Jonas Collin med en Bemærkning om, at han gerne vilde efterkomme Oehl.s Ønske, men at man først maatte gøre sig færdig med Mlle Kainz.

fremskynde Opførelsen] den omarbejdede Udgave opførtes første og sidste Gang 10/3 1827. Øst's Archiv glæder sig over, at Forfatteren havde forkortet Stykket, som det havde anbefalet (se Noten til 315,21-23), og »som har havt til Følge, at hans Stykke har vundet et Bifald, som man før nægtede det«, idet Rec. iøvrigt beklager, at Epilogen er Digteren uværdig (Øst's Archiv Bd. 7 219 f.). Conversationsblad lovede en Anmeldelse af Forestillingen, men indskrænkede sig 20/3 til Bemærkningen: »Ved denne Forestilling blev dette Stykke, der nu er betydeligen forkortet, modtaget med Bifald«. • *Mlle Kainz*] Sangerinden Marianne Kainz (1800-66), der var uddannet i Prag, og som havde haft Engagementer ved Operaerne i Milano og Firenze, foretog fra Midten af 1820'erne en Række Kunstrejser og ankom 11/10 1826 til Kbh. (Dagen 12/10). Mlle Kainz optraadte ved Hoffet 22/10 (TA, Kapel-Protocol 18/10 1826) og fik Kongens Tilladelse til at give en Koncert paa Teatret (ssts. 23/10), som afholdtes 5/11 (se Conversationsblad 10/11), ligesom Kongen tillod hende at give Gæsteroller mod en passende Godtgørelse (Delib. 10/11 1826). Hun optraadte 12/11

som Luise v. Schlingen i Syngespillet »Die Wiener in Berlin« (Conversationsblad 18/11), men Teatret var iøvrigt reserveret (ssts. 30/11). Mlle Kainz minder utaalmodigt 23/12 Direktionen om dens Løfte om de øvrige Roller (TA, Indkomne Breve 1826, Nr. 1577), som Direktionen i høj Grad beklager ikke at have kunnet opfylde paa Grund af Georg Zincks Sygdom, idet man iøvrigt haaber snart at kunne opføre »Die Schweizer Familie« (TA, Protokol over afgaaede Breve 6/1 1827), som Teatret 13/1 og 18/1 1827 forestiller med Mlle Kainz som Emmeline. Og derved blev det; men endnu 3/3 er Marianne Kainz i Kbh. og synger paa Teatret En Aria indlagt mellem Körners »Toni« og »Recensenten og Dyret« (Dagen 2/3 1827).

949°. 3/3 1827. Til Jonas Collin. Udskr.: »S. T. Herr Etatsraad Collin Ridder af Dannebrog«. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 298 f.

Er meget tilfreds med, at Nielsen vil spille Kong Erik, og beder ham autorisere denne Beslutning. Nielsens tidligere Rolle kan Seemann faa. Haaber, Teatret snart spiller »Flugten af Klosteret« sine to Gange.

Kong Erik] ved »Erik og Abel«s Genopførelse 14/5 1831 overtog N. P. Nielsen Ryges gamle Parti. • *Nielsens tidligere Rolle*] Jørgen, Krokonens Dreng, var overladt Phister. • *Seemann*] Corfitz Seemann (1800-75) blev 1825 ansat ved Det kgl. Teater med Henblik paa Roller som Elsker og Helt paa Grund af hans kønne Ydre og Optræden. En for udvortes Ageren afslørede efterhaanden et Misforhold mellem Evne og Lyst, snart blev han distanceret af yngre Kræfter (Overskou V 660), og 1844 forlod han Teatret for at blive Tolder. Seemann spillede en lille Snes Roller i Oehl.s originale og oversatte Teater. Paa nærværende Tidspunkt havde han været Orm i »Hakon Jarl«, Svend Tveskjæg i »Palnatoke«, Rammoneur i »Røverborgen« og Angantyr i »Stærkodder«. I »Erik og Abel« overtog han Stages Rolle som Lauge Gudmundsen. Oehl. giver ham en pæn Karakter som Lord Clinton i Scribes »Formynder og Myndling« (Lieb. Bidr. II 122). • »*Flugten af Klosteret sine to Gange*] »Flugten af Klosteret« opførtes 10/3 1827 for 4. og sidste Gang.

950°. 3/3 1827. Til N. P. Nielsen. Udskr.: »S: T: Herr Skuespiller Nielsen«. NBD.

Paa Mandag skal han faa Epilogen om Sølling og ligeledes Brev til Korn.

I et Udg. først fornylig tilgaaet Brev fra Oehl. til N. P. Nielsen dat. 5/3 s. A. sender han Epilogen til Sølling, takker ham for hans Oplæsning af Adam og Eva og lover ham om et Par Dage Brevet til Korn.

Epilogen om Sølling] se Noten til Br. 951°. • *Oplæsning af Adam og Eva*] første Bog af Baggesens »Adam og Eva« blev fremsagt af Nielsen ved Anna Wexschalls Koncert og Deklamatorium Søndag 4. Marts paa Det kgl. Teater. • *Brevet til Korn*] kendes ikke. Korn (K₂ 328: 171,6) skriver 15/8 1826 til N. P. Nielsen, at Rosenkilde og Winsløw har fortalt om hans Fremskridt: »Hätte ich nicht durch das Vergnügen Ihrer persönlichen Bekanntschaft schon die beste Meinung gehabt, ich müsste sie nun haben. Bringen Sie Ihren Entschluss künftigen Sommer nach Wien zu reisen in Ausführung«, idet han til Slut beder ham hilse Oehl. og Ryge (NBU). Dagen 9/7 1825 anfører blandt Rejsende 8/7: »Kongelig Skuespiller N. P. Nielsen . . t. Hamborg«, hvor Korn optraadte paa Stadt-Theater 12/7-16/7 (Hamburgischer Correspondent; jfr. Fr. Ludw. Schmidt: Denkwürdigkeiten II 1875 221). Korn fortæller Carl Winsløw 13/9 1827 om N. P. Nielsens meget vellykkede Optræden paa Burgtheater som Axel i »Axel og Valborg« og den Begejstring, han vakte som Correggio trods Konkurrencen med Rollens lokale Indehaver (NKS 2528,2°). Ogsaa udenfor Scenen gjorde Nielsen Lykke, og hans Udsagn, om at man i Wien gerne vilde beholde ham (Neiiendam II 77), bestyrkes af Korn, som Dagen før hans Afrejse gjorde et Gilde for ham, hvortil alle Burgtheaters Navne var indbudte (ssts. 198).

951°. 14/3 1827. Fra Direktionen for Bombebøssen. Bombebøssens Arkiv, Copiebog for Direktionen 1821-51.

Takkeskrivelse for Oehl.s Digt.

Oehl.s Digt] »Søllings Mind« (Lieb. XXI 101-03), fremsagt af N. P. Nielsen ved Sørgefesten paa Hofteatret 11/3 1827. Herom O. C. Nielsen: Peter Norden Sølling 1936 21 f.

952. [7/4 1827]. Til A. E. Boye. Udskr.: »S. T. Herr Fuldmægtig Boye«. NKS 1458,2°. Trykt: E. Reumert: Et Livs Roman 83-84. – Placeringen er motiveret ved Dateringen af Br. 953 under Hensyn til Christiane Oehl.s aabenhjertige Meddelelse til Boye, at hun »blev usigelig bedrøvet ved af saadanne Grunde at maatte savne min kiære Boye ved vort Fredags Maaltid« (NKS 1458,2°, Nr. 388), og Oehl.s Udtalelse 320,4-5: »uagtet jeg allerede eengang havde været paa Frederiksberg igaar« 3: 6/4. – Om A. E. Boye K₂ 173-74: 197,5.

319,6 *Deres F. . . .*] A. E. Boyes Fader, Filosoffen og Skolemanden Johannes Boye (1756-1830), Forfatter af bl. a. »Statens Ven«. • 319,9-17 *ved at forholde mig min egen Hidsighed . . .*] i det ovenfor nævnte udat. ikke underskrevne og sandsynligvis tilbageholdte Brev (jfr. 320,8-10) skriver Christiane Oehl., fuld af Bekymring over den Behandling Husets Gæst har været udsat for, at det var en Aftale mellem de implicerede Parter:

Oehl. selv, gamle Oehl. og hans Husholderske, at Sagen idag ikke skulde omtales, og hun fortsætter: »Havde jeg nu vidst det mindste om denne Sag, havde jeg dog, af en medfødt Ængstelighed, været inde i Stuen med for at være paa min Post, da man for en vis Barnagtigheds Skyld som ved slige Leilighed er det eneste man kan sige til hans Undskyldning, aldrig kan indestaae for at han holder sig en Aftale som den ovenanførte efterrettelig. Gud bevare mig for at forsvare ham, og Gud bevare mine Døtre for saa udmærkede Mænd, De ere at betragte som ildsprudende Bierge og andre saadanne Natur Sieldenhed; bygge og boe i Deres Nærhed er mere interessant end sikkert, og at De kun sielden som idag Selv har erfaret hvor farligt det er, kan i Sandhed ene tilskrives den høie Priis, han alt dette uagtet, sætter paa Deres Hoved og Hierte og dertil ei at forglemme Deres fuldkomne Uafhængighed af ham hvorimod han ofte er afhængig af Deres Forbøn og Godhed« (NKS 1458,2°, Nr. 388). ● 319,24 B] sandsynligvis J. N. Bonsach (K₂ 197: 248,9). ● 319,26-19 *et lille Horn i Siden til Deres F. . . . fra den Tid han følte . . Driivt til at træde over paa Torkel Badens Side . .]* Professor Torkel Baden (1765-1849), Filolog og Kunsthistoriker, havde i sit Sept. 1820 udsendte Skrift »Om den nordiske Mythologies Ubrugbarhed for de skønne Kunster« i Forordet sagt, at »det er Tid at tale, naar man seer unge Kunstnere saaledes forgabe sig deri, at de, glemmende Naturen og Antiken, gjøre den til deres Hovedsag, og Forestillelsen af dens Uhyrer til Endemaalet for deres Bestræbelser« for endelig at konkludere: »I den nordiske Mythologie vil Kunsten finde sin Grav«. Maaneden efter konstaterer Finn Magnussen i sine »Bemærkninger ved Hr. Prof. Torkel Badens Skrift«, at han aldrig er blevet præsenteret for nogen artistisk Forestilling af den oldnordiske Mytologi af Akademiets Lærere og Elever (se dog Noten paa hans Bemærkninger sidste Side) for derefter Punkt for Punkt at imødegaa Torkel Badens Paastande, idet han meget oplagt sammenligner den nordiske og græske Mytologi og fremhæver en Række barbariske Uhyrligheder i den sidste. Se iøvrigt om Striden mellem Torkel Baden og Finn Magnussen og dens Forudsætninger Erslew II 1847 207 og Philip Weilbach: »Eckersbergs Levnet og Vænger« 1872 61 ff. Carl Heger skriver 29/1 1822 til Prins Christian Frederik: »Oehlschlager læser i Vinter over sit Digt Nordens Guder. Disse Forelæsninger ere foranledigede ved Badens Angreb paa den nordiske Mythologie. Han befatter sig fornemmelig kun med at commentere over det digteriske Stof, men gjør dog tillige opmærksom paa hvad der synes ham passende Gienstande for den dannende Kunst. Baden vil naturligviis hverken han eller Nogen kunne overbevise; thi naar F. Magnussen og P. E. Müller paa det soleklareste giendrriver ham og viser det Usande, Skæve og Urigtige i hans Udsagn, saa siger han Goddag Øxeskaft eller svarer paa noget ganske andet. Mange af Academiets Elever hører bemeldte

Forelæsninger« (Kongehusets Arkiv, RA). Med et Smil havde Oehl. taget Afstand fra Torkel Badens Meninger i sit Digt »Æsken. Til en Veninde« (Lieb. XX 294 f.). Johannes Boye havde i sin Okt. 1821 udkomne »Bibelen og Homer« klart taget Parti for den græske Mytologi.

320,11-12 *Uvenner længer end man kan tælle til Tyve*] jfr. »Den politiske Kandestøber« 2. Akt Sc. 2. • 320,18-19 *Jeg beder at Brevet maa strax rives i Stykker»* . .] »Den ellefte Juni« 4. Akt Sc. 2.

953. 12/4 1827. Fra A. E. Boye. NKS 1458, 2°, Nr. 389.

320,28 *der ingen Giek var (men maaskee en Slynge)*] fri Omskrivning med eget Tillæg af Hermans Replik i »Den politiske Kandestøber« 2. Act, Sc. 2.

322,17-18 *a true industrious friend* . .] »King Henry the Fourth« 1. Act, Sc. 1, Linie 62.

954°. 12/4 1827. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc. etc.« Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 300.

Sender Teksten til Musikken af Webers »Oberon« og beder ham jo før jo hellere at betale ham for »Væringerne«, da hans Kreditorer stadig har ventet dens Opførelse og alene af den Grund haft Taalmodighed. At opføre »Væringerne« i Maj gaar heller slet ikke an.

Teksten til . . Oberon] James Planché's engelske Libretto efter W. Sotheby's Overs. af Wielands »Oberon«. Proft havde allerede hørt derom. Han skriver i sin Anmeldelse af Brødrene Ebners Koncert paa Det kgl. Teater: ». . Concertens anden Afdeling aabnedes med Carl Maria Webers herlige Ouverture til Oberon . . Efter Forlydende vil Oberon, efter en Oversættelse af Hr. Professor Ridder Oehlenschläger, blive opført i Mai Maaned, eller dog sikkert i næste Saison paa det kgl. Theater« (Conversationsblad 27/3 1827). Om »Oberon« se videre Br. 1037° og Br. 1058°.

955°. Langfredag [13/4] 1827. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder etc.« Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 301.

Kun fordi Collin selv havde sagt at Direktionen havde tænkt at ville betale ham »Væringerne«, men udsætte Opførelsen, havde han tilladt sig sin Henvendelse, men kan det ikke være anderledes, maa han finde sig i Premieren i Maj og iøvrigt holde sig til hans gode Løfte om Forskudet, idet han afviser Collins Bebrejdelser for ikke at forstaa Direktionens Motiver, da han altid med Taknemmelighed har paaskønnet de Tjenester, der er ham ydet.

956. 14/4 1827. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin! Ridder etc.« Coll. Brevs. XXV. Trykt: Coll. Pap. 302.

322,23 *dit venlige Brev*] kendes ikke.

323,11 *Væringerne spillet i Mai*] »Væringerne i Miklagard« fik først Premiere 17/11 1827. • 323,13-14 *den vise Salomon i eet Kiøre . .]* »Kong Salomon og Jørgen Hattemager«, der havde Premiere 28/11 1825, blev i Dec. Maaned s. A. opført 9 Gange. Ved Reprisen 15/1 1826 bemærker Kjøbenhavns Morgenblad 28/1 1826: »Uagtet det hele Huus denne Aften var tilfals [ø: uden Abonnement], og det var den 11te Forestilling af Vaudevillen, vare alle Loger og Pladser optagne henved en Uge iforveien, paa den første Dag, de hos Theaterkassereren vare at erholdes«. Lørdag 14/1 var »Hagbarth og Signe« paa Repertoiret. Nathan David skriver: »Det var kun et lidet glædeligt Syn at bemærke de mange tomme Bænke, for hvilke denne vor Oehlschlägers høist poetiske, og ved sin sjeldne Friskhed og Kraftfylde henrivende dramatiske Production denne Aften blev givet. Kan man endog med Skjel formode, at endeel af denne Mangel tilfældigt grundede sig paa den Overflødighed, som den paafølgende Søndagsforestilling af den Alt til sig rivende »Kong Salomon« fremviste, er der dog al Rimelighed for, at dette Sørgespils, med Hensyn til vort Theaters Kræfter, tildeels mangelfulde Udførelse paa vor Scene ogsaa har sin Andeel deri . . .« (Kjøbenhavns Morgenblad 28/1 1826). At Oehl. iøvrigt morede sig meget over Heibergs Vaudeviller, er der gjort opmærksom paa i Noten til 299,27-28.

957. 22/4 1827. Til Eduard Hvidt. Udskr.: »S: T: Herr Studiosus juris E. Hvidt« NBD XIX. Trykt: E. Reumert: Et Livs Roman 1918 100 f.

Om Ed. Hvidt se Ill. Tid. 1/5 1881, om hans Forhold til Charlotte Oehl. K₂ 58-60: 46,5-7. Ed. Hvidt svarede Oehl. i et nu ukendt Brev, hvori han lovede at blive fra Oehl.s Hus, men ikke holdt det, og som Oehl. sendte hans Fader sammen med en Redegørelse for sit Syn paa Forholdet mellem de to unge og den hævdede Forlovelse (E. Reumert: Et Livs Roman 156 ff.). At det Hvidtske Hus paaskønnede Oehl.s Holdning, fortæller Christiane Oehl. 8/10 1831 Johan Dahl, og at Digteren »nylig var i et stort Skildpaddegilde hos Etr H. til Giæsterne[s] store Forbauselse« (Fot. KB). Ed. Hvidt ægtede 1832 sin Slægtning Johanne Charlotte Schiffert (1812-80), hvortil Oehl. hjerteligt lykønskede ham: »De veed, at jeg altid var Deres Ven og jeg har handlet som Deres Ven!« (NBD), ligesom Ed. Hvidt fortsat var Digterens Kommissionær og bl. a. via sine Rhederforbindelser sørgede for hans Værkers Afsættelse i Vestindien.

323,25-26 *Deres egen Fader*] Oehl. delte den almindelige Respekt for den driftige og formaaende Finansmand og senere Minister L. N. Hvidt (1777-1856) og udtrykker 15/11 1832 til Ed. Hvidt saavel sin Glæde over

deres nu ganske utvungne Forhold som i hans Fader igen at finde sin gamle hengivne Dusbroder fra Borups Selskab. N. L. Hvidt blev iøvrigt Kasserer for Kommissionen til Oprettelse af et Monument for Digteren og sender 20/12 1852 en Opgørelse over det dengang indkomne Beløb (Troensegaard's Autografsaml.).

324,24 *Tag snart Deres Examen*] April 1830 fik Ed. Hvidt juridisk Embedseksamen, og Forlovelsen med Charlotte Oehl. deklareredes.

958°. Kop. 28/4 1827. Til J. F. Cotta. Udskr.: »À Monsieur le Baron de Cotta von Cottendorf à Stuttgart«. Cotta-Archiv (Fot. KB).

Har endnu ikke kunnet gøre Brug af hans gode Tilbud om Bidrag til Mb. f. g. St., da en uimodstaaelig Drift byder ham at skrive Skuespil. Tilbyder nu C. sin sidste Tragedie »Væringerne« for 30 Caroliner ubeskaaret. Med nordiske Eventyr i »Morgenblatt« haaber han derpaa snart at betale Resten af sin Gæld. Han ønsker at sende en Afskrift af Tragedien til Scenerne i Berlin og Wien og beder C. bekendtgøre, at Forf. selv oversætter sit Stykke. Haaber C. ikke vil give ham en Kurv og i hvert Fald et Svar.

959° er flyttet til 975^b°.

960. [O. 4/5 1827]. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 325,17-18.

325,3 *Historien med Ryge*] om Ryges Overfald paa Rosenkilde, hans Bagatellisering deraf og Rosenkildes alvorlige Fordring paa en offentlig Undskyldning, se Neiiendam Skuespillerbreve II 100-03, 132 f. Delib. meddeler 2/5 1827: »Onsdagen d. 2 May 1827 var Directionen samlet angaaende Dr Ryges Opførsel mod Skuespiller Rosenkilde, sidstafvigte Løvedag d. 28de April. Derved fremlagdes 1) Rosenkildes første Klage af samme Dato, 2) Ryges derover, efter Directionens Befaling, afgivne Erklæring. 3) Rosenkildes yderligere Svar derpaa, og 4) Etatsraad Collins Forslag til Sagens Afgjørelse«, ifølge hvilken Ryge skulde underskrive en Erklæring, hvori han indrømmer sin ubesindige Opførsel ikke alene over for Rosenkilde, men over for det hele Kunstnersamfund, hvoraf han har den Ære at være Medlem, og bede alle om Tilgivelse, idet man iøvrigt forbeholdt sig at anvende alvorligere Midler, ifald han ikke indvilliger. Endelig meddeler Delib.: »Tirsdagen d. 8 May 1827 har Hr. Doctor Ryge i Theaterchefens Huus i Overværelse af Directionen og følgende Skuespillere: D'Herrer Lindgreen, Clausen, Enholm, Liebe, Stage, Nielsen, Foersom og Syngemester Zinck, gjort Hr Rosenkilde en fyldestgørende Afbigt for de Fornærmelser han paa Theatret havde tilføiet ham, hvorved saavel

Hr. Rosenkilde som de øvrige tilstædeværende erklærede dem fuldkommen tilfreds« (jfr. Neiiendam Skuespillerbreve II 204). ● 325,14-16 *Indlagte Seddel* . .] kendes ikke. ● 325,17-18 i *tide doubleret*] Delib. 4/5 1827 meddeler: »Adskillige af Dr Ryges Roller doubleredes . . Eremiten i Væringerne med Hr Foersom«. Christen Foersoms Domæne var snurrige Smaaborgere, som han levendegjorde med Følelse og Fund af naiv Komik. Han blev et uvurderligt Aktiv for Heibergs Vaudeviller og den nyere danske Komædie, men Oehl. omtaler ham ogsaa som »en mesterlig Fremstiller« af Herman von Bremen (Lieb. Bidr. II 219), og Bournonville undlader ikke at fremhæve »hans Munke, der, uagtet de vare fødte af hans egen Indbildningskraft, fremtraadte saa naturtroe, som om de vare komne lige ud af Roms Kloster« (Mit Theaterliv II 1865 410). Christen Foersom (1794-1850) kom 1821 til Det kgl. Teater og havde paa nærværende Tidspunkt spillet en halv Snes mindre Roller i Oehl.s originale og oversatte Arbejder.

961. Kbh. 22/5 1827. Til Dorthea Liunge. Udskr.: »S: T: Jfr. Liunge«. NKS 3989,4°.

Hvornaar Dorthea Liunge (1803-60) blev optaget i Wexschalls Hus er ikke Udg. bekendt. Muligvis er Venskabet stiftet i »Dramatisk Prøve« (herom i Noten til 999°), som A. P. Liunge, hendes Broder, var Direktør for. Dorthea Liunge ledsagede Anna Wexschall til Norge 1828 og 1829 som en Slags Selskabsdame og skrev Korrespondancer til Kjøbenhavnsposten, Broderens Blad, om Tournens Forløb (Breve fra og til Chr. Winther IV 1974 87). Da Violinisten Fr. Wexschall (1798-1845) i sin erotiske Vidtløftighed ved Lejlighed ogsaa søgte at voldtage Jfr. Liunge (Breve fra P. V. Jacobsen 125 f.), fik Anna Wexschall 1831 Skilsmisse. Jfr. Liunge fulgte hende og blev efter Anna Wexschalls Giftermaal 1834 med N. P. Nielsen Husbestyrerinde i det Nielsenske Hjem, efter hvis Opløsning hun modtog et Tilbud fra Orla Lehmann, hvis Kone f. Puggaard, var hendes Slægtning, om Ophold i Amtmandsboligen i Vejle (NKS 3989,4°).

326,7-8 *vor fælleds Venindes Velbefindende*] Teater-Journalen (Kgl. Teaters Bibl.) har hyppige Bemærkninger om Anna Wexschalls Helbred. Ved Jule- og Nytaarstid 1825-26 var hun i længere Tid fraværende, søger om Understøttelse af Teaterkassen og fik senere paa Aaret en mindre Sum og Kongens »mundtlige allernaadigste Tilladelse for at kunne genvinde sin tabte Helbred ved at ligge nogen Tid af Sommeren paa Landet« (TA, kgl. Res. 1822-28 Nr. 145 af 22/7 1826). Liebenberg har derfor sikkert Ret i, at Oehl.s Digt »Til Anna Wexschall, da hun havde været syg« (Lieb. XXI 73-74) dat. sig fra 1826 (ssts. 319). Teater-Journalen meddeler 7/5 1827: »I Morges Mad. Wexschall syg«. Under 11/5 s. A. anfører Delib.: »Professor Øhlenschlæger havde erklæret for Chefen at han ikke ønskede Mad«

Wexschalls Rolle i Væringerne doubleret«. Fra Dagen derpaa har Bolette H.-L. et Øjebliksbillede: »Professoren kom hiem som en fremmed Mand og sadte sig paa en Stol og smeltede her, da han kom fra M. Wexhal, hans Væringers skal ikke gaae i Vinter, det var Synd for hende da hun har været syg« (P. Hjorts Arkiv, RA). Mad. Wexschall var atter paa Brædderne 29/5 som Luise i »Kong Salomon og Jørgen Hattemager«. Delib. 8/6 1827 meddeler: »Kgl. Res. at Mad^e Wexschall maa udbetales 500^r paa 2^{den} Benefice for Flid og Talent«. • 326,9 *min Christen*] Karlen eller Tjeneren. • 326,9-13 *Min gamle . . Fader henslumrede igaar Nat]* Adr. 27/5 1827 averterer: »Efter en kort Sygdom døde min elskede Fader, Slotsforvalter Joachim Conrad Oehlenschläger, den 21 Mai, i sit 79de Aar. Dette bekjendtgjøres sørgeligst for Slægt og Venner. A. Oehlenschläger«.

327,1 *Paa Torsdag bliver min Fader begravet]* iflg. Ministerialbogen for Frederiksberg Kirke fandt Begravelsen Sted Fredag 25/5, som Oehl. oplyser Rahbek om i Br. 962°.

962°. Christihimmelfartsdag [ϰ: 24/5 1827]. Til K. L. Rahbek. NKS 1674,2°. Udskr.: »S: T: Herr Professor Rahbek Rect. magn. etc.«

Om sin Faders Død og Begravelsen i Morgen; hvis han er for træt af Rejsen og ikke kan komme, er Oehl. ligefuldt forvisset om hans Venskab for den hensovede og hans Søn.

træt af Rejsen] Rahbek repræsenterede som Rektor magnificus Kbh.s Univ. ved Sorø Akademis Indvielse 21. Maj 1827 (se Soraner-Bladet IV 1920 84 ff.). Han havde været i Galla og siddet til Højboards, fortæller Kamma Rahbek Poul Møller 15/6 s. A. (Poul M. Møller: Efterl. Skr. VI 1856 115 f.). Rahbek skriver udat. til A. E. Boye: »Jeg er kommen hiem fra Sorø, men endnu lidt marode fra Kiørselen, hvorfor jeg heller ikke har kunnet følge gamle Oehl., der nu skal begravnes« (NKS 1457,2°).

963. Nürnberg 3/6 1827. Fra C. Hauch. Udskr.: »An den Hochwohlgebornen Herrn A. Oehlenschläger Professor und Ritter in Coppenhagen durch Hamburg. Afgives hos Biskop Münther«. NKS 1674,2°.

328,4-5 *De har nu modtaget to . . Stykker . . jeg har endnu to tilbage]* som det fremgaar af et Brev fra Børge Thorlacius 3/4 1827 til C. J. Thomsen, havde Hauch i Rom for de Danske dér forelæst »Tiberius«, »Hamadryaden«, »Bajazeth« og »Gregor den 7de« (NKS 3756,4°; jfr. Hauch: Minder II 286 ff.). • 328,23-26 *mine Landsmænd . . (Thorvaldsen og Thorlacius iberegne)* . . *bifaldt min Bestutning]* Børge og Benedicte Thorlacius var paa deres store Udenlandsrejse bosat i Rom Okt. 1826-April 1827, hvor de hyppigt var sammen med Hauch, som det fremgaar af Ægteparrets Dagbøger. Thorlacius bemærker 19/12 1826: »Aft. Kl. 6 vare alle Landsmænd forsamlede hos Hauch, der forelæste sit skønne Drama Tiberius,

Thorvaldsen, Freund, Bissen og Bravo vare tilstede« (NKS 377^k, I 4°; jfr. Hauch: Minder II 290 f.); 14/1 1827: »I Aften havde vi Aftensmaaltid for alle Danske. Dr. Hauch forelæste efter min Begjæring sit geistrige og indholdsfulde Digt »Hamadryaden«, hvori indeholdes en temmelig fuldstændig Naturhistorie, men vel phantastisk ved indblandede Feers Aabenbarelse. Der vare lange Hexametriske Episoder« (sstts.; jfr. Abrahams Meddelelser 315); 16/2 s. A. noterer Thorlacius: »efter Indbydelse hos Hauch, der forelæste for alle Danske hans Bajazeth et meget poetisk Stykke« (NKS 377^k, I 4°). • 328,27-28 *Jeg boede . . i det samme Huus, hvori Thorvaldsen boer*] se Hauch: Minder II 237 ff.

329,6 *Han elsker og agter Dem i høieste Grad*] senere skrev Hauch: »Om Oehlenschläger talte han . . med temmelig stor Uforbeholdenhed, han erkjendte hans store Geni, men erklærede sig stærkt imod hans høie Indbildninger om hans egen Overlegenhed, endog naar han dømte om de Kunster, hvortil han kun havde et løseligt Bekjendskab. »Tænk Dem«, fortalte han, »da vi engang vare uenige om Rafaels Transfiguration, som han angreb paa en ubillig Maade, sagde han til mig: »Jeg kan see meer i en Time end Du i et heelt Aar«. Dette kunde Thorvaldsen aldrig ret tilgive ham og kom flere Gange tilbage dertil« (Minder II 244). • 329,16-17 *Deres Forhold mod Baggesen, efter hans Død*] se Br. 946 m. Noter. • 329,27-330,1 *Det er ikke sandt at Thorvaldsen er gierrig . .*] om Baggrunden for Thorvaldsens Paaholdenhed se Oppermann: Thorvaldsen II 1927 76 f. Oppermann citerer af Billedhuggeren Wilhelm Schadows Papirer en Bemærkning af Thorvaldsen herhenhørende: »Am besten bin ich wenn ich besoffen bin. Dann gebe ich wohl nochmal einen Pappeto (5 Slbgr.) an einen armen Teufel, sonst bin ich zu geizig«; jfr. »Erindringer af Henrik Krøyer« 1870 137,145. Men N. L. Høyen skriver 30/12 1823 til sin Kæreste Birgitte Westengaard: »Man siger han er gierrig – men han betaler sine Elever ordentligt, dagligen formerer hans Samlinger sig, den nye Udgave af Winkelmanns monumenti inediti er udkommet alene ved hans Opmuntring og Understøttelse, kan man kalde saadan en Mand gierrig« (NKS 2385,4°). Se dog Marstrands irriterede Bemærkninger, cit. af Oppermann III 134 f.

330,3-5 *sine 12 Apostler . . for 400 sp hver . .*] om Betalingen for Christus og de 12 Apostle til Frue Kirke se Thiele: Thorvaldsens Biographi III 1854 302 f. • 330,3-4 *Kongen af Baiern*] om Ludwig I af Bayern og Thorvaldsen se 410,14-24 m. Note. • 330,6-8 *Det var muligt at Danmark kunde tabe mere end man troer . .*] se 410,1-12 m. Note. • 330,12 *Fregatten kommer ikke i Aar*] se herom Thiele III 307 ff. • 330,16-24 *Jeg skulde tage meget Feil, om ikke en Capital af 9000 sp som han har bedet Prins Christian at tilbagetale . .*] Prins Christian Frederik havde 1/4 1821 laant 9000 scudi af Thorvaldsen til 5% p.a., uopsigelige et Aar, men derefter med 3 Maaneders Varsel forfalden

til Betaling (NKS 3030,4°). Thorvaldsen skriver 9/12 1826 til J. G. Adler, at han har et større Arbejde for, som han agter for egen Regning at lade støbe i overnaturlig Størrelse i Bronze: »Da saaledes Contanter hvert Øieblik er mig nødvendige og jeg fra alle Sider inddrager mit Udestaaende, tør jeg bede Deres Velbaarenhed anmode H.K.H. om at sætte mig istand til efterhaanden, naar mine Udgifter fordrer det, at kunne disponere over Obligationens paalydende Summa 9000 scudi, hvilke jeg saaledes, naturligvis med 3 Maaneders Varsel fra dette Brevs Modtagelsesdag af, ønsker at blive sat i Besiddelse af« (J. G. Adlers Arkiv, RA). I en udat. vedlagt Koncept til et Par underdanige Forslag udtaler Adler, at Thorvaldsens Brev af 9/12 kom Prinsen meget uventet, at han bedes tage Opsigelsen tilbage og indvillige i at Tilbagebetaling først finder Sted i Beg. af 1829. Samtidig foreslaar Adler at tilskrive Donner, Prinsens Bankier, om han vil forskyde Prinsen en Sum paa 9000 sp. paa to Aar uafhængigt af den løbende Regning (ssts.). Thorvaldsen gentager sin Opfordring i et Brev til Prins Christian Frederik 4/2 1827, som ikke er penneført af Hauch, men muligvis conciperet af denne. Se Thiele III 305 f. og en Passus i Prinsens Svar ssts. 309. Thorvaldsen skrev manu propria 9/5 1829 atter til Adler: »Jeg tager mig den fridhed at tilskrive Dem Gode Ven, for at lade Dem hvide at jeg nu maae gjøre Brug af de 9000 scudi, H. K. Høiheed Prinds Christian, har været saa god at bevare for mig, og som jeg 9' Decbr 1826 har meldet deres Opsigelse . . De mange Arbejder som jeg lader forfærdige i Marmor her i Rom og Carrara paa min bekostning, gjør at jeg er nødt til for at bestride samme maa inddrage benevnte Summe« (ssts.). 26/6 1829 kvitterer Thorvaldsen for 2000 scudi og for yderligere 2000 3/10 s. A. Endelig 8/11 1831 sender C. H. Donner Adler Thorvaldsens Kvittering paa 5000 scudi, som Donner via Bankieren Torlonia har udbetalt Kunstneren (J. G. Adlers Arkiv, RA). Om den Bitterhed Th. siden kunde nære over for Christian VIII, fortæller Johanne Luise Heiberg (Et Liv gjenoplevet i Erindringen II 1944 30 f.). • 330,30-331,2 *Thorvaldsens Frise* . .] Alexanders Indtog i Babylon lavet i Gibs til Quirinalet i Anledning af Napoleons forestaaende Besøg 1812. Imidlertid kom Kejseren ikke til Rom, hvorfor han, for at holde Thorvaldsen skadesløs, bestilte Frisen i Marmor til Madeleine Kirken i Paris. Efter Napoleons Fald fandt Thorvaldsen i Grev Sommariva en Køber til det da paabegyndte Marmoreksemplar, der først blev afleveret 1828, og som i et nyt Eksemplar udvidet med flere Grupper forfærdigedes 1829-31 til Appartementssalen paa Christiansborg.

331,2-3 *Jeg ønsker gjerne en Anbefaling . . til en tysk Boghandler*] Hauch skriver 6/6 1826 til Ludvig Bødtcher: »Til Stuttgart gik jeg for at finde Cotta, men hos ham syntes en Anbefaling fra Oehlenschläger særdeles at have skadet mig, han holdt mig otte Dage hen, hvorefter han skrev mig

en Billet, at de faae Blik han havde kastet i mine Manuscripter vel havde overbeviist ham »hinlänglich von ihrem Werth« etc., men at han dog heller ønskede at paatage sig Udgivelsen, naar de engang var opfort« (Abrahams'ske Autografs., 4°; jfr. Hauch Minder II 328). ● 331,6-7 *den berømte Schubert* ..] den i K 297-98: 64,3-6 nævnte Dr. Schönberg formidlede Hauchs Bekendtskab med S. (Minder II 321 ff.). Gotthilf Heinrich Schubert (1780-1860), der havde været Professor i Naturvidenskab i Erlangen, kaldtes 1827 til Universitetet i München. Som ung Mediciner var han en ivrig Dyrker af Schelling og hengav sig siden særligt til Studiet af Sjælelivets mystiske Kræfter og det religiøse Liv. Meget omtalte i Samtiden var »Ansichten von der Nachtseite der Naturwissenschaften« (1808), »Symbolik des Traumes« (1814), »Altes und Neues aus dem Gebiete der inneren Seelenkunde« (1816 ff.). P. Hjort skriver: »Min Omgang i Erlangen med den uforlignelige G. H. Schubert, dette store Hjerter, var rensende og styrkende, han var endnu mere end hans Skrifter. »Lieber Bruder in Christo«, kaldte han mig et Par Gange, men der skal såre meget til, at en lærd Mands Tale og Væsen kan bevæge sig så naturligt og mandigt, som denne Ædlings uafbrudt gjorde, når en så blød Tone anslæes« (Krit. Bidr. Kirkl.-etisk Afd. XXVII). Fr. Zeuthen, der ligesom P. Hjort valfartede til Schelling, skriver: »Schubert syntes mig altid at være som i Andagt eller som den, der bogstavelig opfyldte Apostlenes Formaning: Beder uden Afladelse. Selv paa Cathedret, naar han holdt Forelæsninger over Fuglene, skeete det paa en saadan stille samvittighedsfuld Maade, som om det var en hellig Handling, han udførte« (Min Udenlandsreise i Aarene 1833-34 21). ● 331,8-9 *Jeg læste ham . . Hamadryaden for*] Hauch fortalte ogsaa Ludvig Bødcher derom (Tilskueren 1903 838). ● 331,10 *Dr Ringseis*] Johann Nepomuk Ringseis (1785-1880) var Livlæge hos senere Ludvig I af Baiern. Han var ivrig Katolik og hans filosofisk medicinske Lære baseret paa de kristelige Trossætninger. Siden 1814 var han en Fortrolig af Schubert og hans Livssyn (G. H. Schubert: Eine Selbstbiographie III 1856 632 ff; jfr. J. N. v. Ringseis: Erinnerungen II 1886 244-55). P. Hjort fortæller Olivia Rasbech Jan. 1820: »også er Kronprindsens Livlæge her, den noget underlige, men geniale og så hjertelige Ringseis, som jeg lærte at kjende i Rom« (NKS 2363,4°). P. Hjorts Veninde, Malerinden Louise Seidler, omtaler Ringseis som »einen strengen Katholiken, finster, schwarz und ganz wie einen Spanier aussehend« (Erinnerungen 1874 175, 196). Han havde Efteraaret 1823 opfordret N. L. Høyen at rejse med til Italien paa fordelagtige Vilkaar i Kronprindsens Følge (N. L. Høyen 23/9 1823 til sine Forældre, NKS 2385,4°; jfr. J. J. L. Ussing: N. L. Høyens Levned I 89, 95 og J. N. v. Ringseis Erinnerungen II 1886 123, 129) og var en Bekendt af Familien Dalgas (J. N. v. Ringseis Erinnerungen 1886 160), som havde

anbefalet ham Hauch (Jean Dalgas 16/5 1827 til Susette Dalgas, NKS 3075,4°). ● 331,10 Kone] Friederike, f. v. Hartmann, omtaler Hauch som øldrikkende, men endnu meget smuk (Minder II 322-23). ● 331,15 Scenerne med Munken] »Hamadryaden« 1830 43-51, 78-84.

332,5-6 den berømte Niobe, som Winkelman . . hæver saa høit] se Johann Winckelmann: Gesch. d. Kunst des Alterthums I 1764 170, 205, 226. Skulpturen, der havde været opstillet i Villa Medici i Rom, blev 1775 ført til Uffizierne i Firenze. ● 332,5-6 og Goethe] Johann Heinrich Meyers Afhandling i Goethes »Propyläen« 1799 »Niobe mit ihren Kindern«. ● 332,12 en Faun] jfr. Minder II 325. ● 332,14 Niobes Søner . . bedre end de i Florenz] se K. B. Stark: Niobe und die Niobiden 1863 255 ff.; jfr. Minder II 309. ● 332,17 Kongen selv, er en Mand af Smag og Dømmekraft] se Minder II 231 ff. At Hauch ogsaa havde en anden Opfattelse se ssts. 326 f.; jfr. Ussing: N. L. Høyen 79 f.

964°. 3/6 1827. Til Bernh. v. Beskow. Nobelbibl., Sthlm. (Fot. KB).

Er desværre forhindret i at følge Beskow og Kone til Rahbeks i Morgen Formiddag, men haaber dog at træffe dem hjemme et Øjeblik og ytrer sin Fortrydelse over, at deres Besøg i Kbh. er saa kort.

deres Besøg . .] Beskows ankom til Kbh. 1/6 (Dagen 4/6 1827), som de forlod 5/6 med England som Maal (ssts. 5/6).

965. Dresden 28/6 1827. Fra Ludwig Tieck. Udskr.: »Herrn Oehlen-schager Wohlgebohren in Copenhagen«. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 295 f.

333,5 Seit 1819 lebe ich wieder in Dresden] Sommeren 1819 flyttede Tieck fra sin afdøde Velynder Grev Finkensteins Gods Ziebingen til Dresden hvor han tidligere havde boet 1801-02, 1806 og 1808. ● 333,6 wo ich im J. 1806 . . Deine Bekanntschaft machte] se K 207-08: 96,24-25. ● 333,12-13 jene Widmung des Holberg dir zu danken] iflg. Br. 793° havde F. A. Brockhaus givet Tieck et Eksemplar paa hans Forlangende, »da Sie ihm doch wol eins übersenden würden«. Literarisches Conversationsblatt bemærker 18/9 1822: »Mit Freuden sieht man die gegenwärtige Uebersetzung Ludwig Tieck zugeeignet und jeder wird der Cervantinischen Widmung gern darin beipflichten, dass Tieck der geborene Uebersetzer des Holberg gewesen wäre, wir sind sogar der Meinung, dass er das »Da[]« leicht hätte verstehen lernen und es dann »ma[]« können«. Den »Cervantinische Widmung« havde Oehl. lavet efter »Tilegnelsesdigtet« i »Don Quixotæ: »Urganda la desconosida«, Amadis de Gaule's Veninde, skrevet i Vers med afskaarne Enderim, som Læseren

selv maatte indsætte (Cervantes Don Quijote, hrsg. v. Anton M. Rothbauer II 1964 1319). • 333,17-18 *schon seit 1794 seine Vortrefflichkeit gepredigt habe*] Georg Beutel skriver: »Er bevorzugte im Komischen die ausgelassenen Stücke des Dänen Holberg und der Italiener Gozzi und Goldoni . . . Solchen Stücken und namendich denen von Holberg liebte er es, wenn er guter Laune war, manches hinzu zu extemporeren, und das so genial und hochkomisch, dass des Lachens und der Bewunderung kein Ende war« (Dresdner Geschichtsblätter 1913 63). Oehl. omtaler henrykt Tiecks Læsen »Hexeri eller blind Allarm« (A II 99,26-28 og K 208-09; jfr. Er. II 83) og Hauch »Barselstuen« (Minder II 336). Tieck havde i en Anmeldelse af Holbergs Kandestøber (i Dresdner Abendzeitung 1823 No. 63, fordansket i Boyes Aftenblad 28/3 s. A.) karakteriseret Holbergs Genius og gjort opmærksom paa, at han næsten var glemt i Tyskland, da Kotzebue og andre søgte at forny Erindringen om ham, men rigtignok paa en fordærvelig Maade (se Danske Studier 1917 116 ff.). Tieck haaber, de gamle Tekster maatte faa Borgerret igen, og tilføjer: »De Mesterværker, der med ringe Forandring og Afkortning lod sig opføre, ere ikke faa. Ogsaa vilde Øhlenschlägers nyere Oversættelse her komme os til Hjælp«. Molbeck, der til sin usigelige Fornøjelse havde hørt Tieck læse »Ulysses« (jfr. Wilhelm Müller als Kritiker und Erzähler 1927 297), skriver 5/9 1820 til Lorenzo Hammarsköld: »Ingen var skikket som Tieck til at give en ny tydsk Oversættelse af Holbergs Komedier - et Forsæt, han ogsaa har havt« og beklager, at Oehl., der med Brockhaus har en saadan Plan for, ikke vil »være i Stand til at gjøre det som Tieck, da han i komisk Aand og Kraft staaer meget tilbage for denne« (Molbechs Brevveksling med Svenske I 239). Han var lejlighedsvis meget interesseret i at høre Tiecks Dom om Digterkollegaens Overs. (Brieft an Tieck III 1864 9). At Tieck var utilfreds, fortæller han bl. a. Abrahams. Oehl. havde forandret og tildigtet i Teksten, som han, efter Tiecks Mening, ovenikøbet sommetider havde misforstaaet (Meddelelser 205), og Baggesens Forsvarer, M. B. Nyegaard, skriver til Ingemann: »[Tieck] yttrede at Øhlenschlägers Oversættelse af Holberg ikke fandt Bifald i Tydskland og han kunde ikke tilbageholde sin Meening at Ø. er paa Retouren« (Breve fra og til B. S. Ingemann 163). Herhjemme forlod det, at Tieck, ifald hans svagelige Helbred tillader det, agter at foretage en Rejse til Kbh., »hvis Hensigt nærmest skal være at see Holbergs Comoedier opføres paa den danske Scene« (Litteratur- og Theaterblad 9/1 :824). • 333,24-28 *Hr v. Hauch . . . was er schon als Dichter geleistet, ist bedeutend . . .*] Irgens-Bergh (K₂ 411: 306,7-8) havde præsenteret Hauch for Tieck, som med Begejstring læste hans Poesier (Minder II 331 ff.), og hvorom Rygtet naaede Kbh., hvor J. L. Heiberg i Den flyvende Post 23/7 1827 gav det Vinger (Galster II 8). Tieck trak siden i Land (ssts.).

Han havde tilbudt Hauch at udgive hans tyske Poesier, men overkom blot nogle Brudstykker af »Hamadryaden« (Minder II 341 f.), som han publicerede i Dresdner Morgenzeitung med en omsigtsfuld og vejledende lille Fortale, overs. i Kbhs.posten 11/12 1827. Da Hauch Efteraaret 1847 igen besøgte Tieck, talte han atter med Beundring om »Hamadryaden«, som han mente blot behøvede en omhyggeligere Behandling for at vinde poetiske Sjæles virkelige Anerkendelse.

966°. 9/7 1827. Fra P. O. Brøndsted. Udskr.: »Højædle og Velbaarne Hr Professor Øhlenschlæger Ridder etc. etc. i Kiøbenhavn«. NKS 1674,2°.

Takker for hans venlige Indbydelse, som han paa Grund af Travlhed næppe bliver i Stand til at benytte, men vil et Øjeblik se ind til ham og skal iøvrigt tage Vare paa hans Thorvaldsenske Dante og gøre Regnskab derfor til sin Tid.

Dagen 5/8 1826 nævner bl. »Ankomne Reisende .. den 4 August fra Kiel .. Professor Brøndsted og Tjener«. Brøndsted, der 1813 kom hjem fra sin første Grækenlandsrejse, havde siden 1818 igen været udenlands og rejste Aug. 1827 atter bort for endelig 1832 at tage varigt Ophold i sit Fædreland. Om de gamle Dusbrødres fortsatte Venskab giver Oehl.s Breve 1816-17 lidt Besked i Hilsener og Nostalgi (B I 248,26; 300,16; 307,16; 316,18-22; 405,13-15), og Christiane Oehl. omtaler 3/1 1817 Børnenes Juletræ hos Brøndsteds (ssts. 247,12-20). Brøndsted skriver 6/9 1817 til A. B. Bentzon: »Oehlenschlæger vente vi tilbage i næste Maaned. De veed maaskee, at han som Mentor har gjort en Rejse .. med en ung adelig Lollik .. Oehl. har været meget flittig .. og sendt os hjem: Rhoars Saga, en værdig Fortsættelse af Helge men i prosaisk Diction (denne er allerede udkommet) og Fostbrødrene, Tragedie i 5 Acter som endnu er Mspt. Dette sidste Produkt elsker jeg mere end hiint. Det er et ædelt Digt fuldt af rørende Forhold og Poesie ..« (NKS 1578,2°). P. O. Brøndsted fulgte Digtervennen paa hans fortsatte Bane med hjertelig Interesse. Han fortalte Jens Møller 15/12 1818 om sin Samtale med Goethe, der straks spurgte ham om Oehl. (NKS 3000, 4°; jfr. K 418: Br. 340), under sit Romerophold bemærker P. B. Brønnum 27/5 1819 i sin Dagbog: »Forelæsning af Helge hos Brøndsted« (Danske Magazin 8. Rk. II 125), som 27/8 s. A. skriver til J. P. Mynster: »Gid jeg ved Lejlighed kunde faae Øhl.s Robinson og Edda« (NKS 1578,2°) og 16/2 1820 til samme: »Send mig .. af vigtige danske litteraria (somhelst Oehlens.s sidste Frembringelser)« (ssts.). Dateret »Roma 1821« appellerer han til J. G. Adler: »Jeg har lovet adskillige af vore Landsmænd at forelæse i Aften hos mig Oehlenschlægers Abel og Erik og jeg vilde derfor bede Dig at laane denne Bog, om blot for i Aften hos H^{ds} Højhed

Prindsessen og at levere den til min Tjener . . . « (J. G. Adlers Arkiv, RA). Marie Konow (53) omtaler sin Faders Glæde over, at Brøndsted bosatte sig i Kbh., og deres hyppige Samvær, hvorom ogsaa flere Billetter fra Oehl. vidner (NKS 1545,2°). Digteren var henrykt for Brøndsteds Digt til ham i Anledning af »Sokrates« (Er. IV 146 f.). Som et Bidrag til sin Opfattelse af Oehl.s Natur skriver han efter Christianes Død til Datteren Frederikke Treschow 16/7 1841: »Øhlenschlæger har jeg, saavidt jeg formaæde, taget mig ærlig af, hans Sorg er besynderlig; han græder, som var han pidsket, i dette Øjeblik, men leer og spøger i det næste. Han har skrevet en Corfitz Ulfeld [ɔ: Dina] som jeg længes efter at høre. Planen synes mig fortræffelig. Iøvrigt gaaer hans Sorg nok over; jeg tænker han gifter sig igjen - hvor jeg misunder deslige lykkelige Gemytter -!« (NKS 3847,4°).

hans Thorvaldsenske Dante] Oehl. har sandsynligvis ejet en Tegning af Thorvaldsen forestillende en Scene af Dantes »Hovede« (jfr. A. Repholtz: Thorvaldsens Tegninger 1920 9), som han muligvis har bedt Brøndsted enten sælge i Udlandet eller faa vurderet.

967. Stuttgart 10/7 1827. Fra J. F. Cotta. Udskr.: »Sr Wohlgebohrn Herrn Professor Oehlenschlæger in Copenhagen Bredgaden N° 190«. NKS 1674,2°.

334,7 *Die ständischen Sizungen*] Cotta var fra 1815-31 Medlem af württembergske Landdag, se K₂ 292: 118,16. ● 334,8-9 *Ihr Werthes v. 28 Apr.*] Br. 958°. ● 334,13-15 *allein dissmal . . . mir . . . erlauben diese Summe von meinem Guthaben . . . abzuschreiben*] ud for denne Bemærkning har Oehl. skrevet: »NB. Streitit ganz gegen die Abrechnung«, og som det fremgaar af Br. 969, har Oehl. ikke kunnet undvære de 30 Carol. og fundet sig en anden Forlægger. Hermed ophørte Oehl.s Forbindelse med J. F. Cotta. Til Sønnen Georg Cotta, Forlagets Arving og nye Chef, henvender han sig 26/7 1836 om sin Hensigt at skrive mod Wolfgang Menzels Angreb paa Goethe. Bogen anslaaes til ca. 30 Ark, og er Forlæggeren interesseret, beder Digteren om et Forskud. Georg Cotta har paa Oehl.s Brev (Cotta-Archiv, Fot. KB) noteret dets Ankomst og Datoen for sit Svar, som ikke kendes, men Bogen blev der intet af. Georg Cotta beder 2/12 1841 Oehl. om Tilladelse til at optrykke hans »Gedichte« med Henblik paa et kønnere Udvortes (NKS 1674,2°). Digteren indvilliger 18/1 1842 (Cotta-Archiv, Fot. KB) og anmoder samtidig om at maatte komplettere Samlingen, som i udvidet Udgave kom 1844.

968. 19/7 1827. Til A. W. Hauch. Udskr.: »Deres Excellence Herr Overhofmarskal von Hauch. Ridder af Elefanten, etc. etc.«. Hofmarskalatets Arkiv. Frederiksberg Slotshaver 1827-28. Journalsager Nr. 405. RA.

335,6-8 *modtaget det Brev, hvori Deres Excellence . . . meddeler mig . . .*] Brevet kendes ikke, og en Kopi er ikke indført i Hofmarskallatets Korrespondance Protokol. Noteringen paa Foden af Oehl.s Brev henviser alene til Regesten af Br. 968 i Hofmarskallatets Journal Protocol. • 335,22-23 *Justitsraad Spengler*] Johan Conrad Spengler (1767-1839), Søn af den i K₂ 401: 297,1-7 nævnte Konkylolog og Kunst-drejer Lorenz Spengler, efter hvis Død 1807 han arvede Embedet som Kunstkammerforvalter. Som det fremgaar af et Brev til Spengler fra Oehl., dat. 19/7 1827, først kommet Udg. i Hænde efter Publiceringen af nærværende Tekstbind, har Spengler set Maleriet hos Konservator ved den kgl. Malerisamling Professor J. P. Møller, men oplyser ikke hvordan det er kommet der, eller hvem der har malet det. • 335,24-28 *Bunsach . . . gjorde . . . Catalogen og besørgede Auktionen . . .*] Bonsach (K₂ 197: 248,9) forespørger 27/5 1827 paa Oehl.s Vegne, om Overhofmarskallen har noget imod, at Auktionen over den afdøde Slotsforvalters Efterladenskaber bliver afholdt paa Slottet som det formentlig fordelagtigste og bekvemmeste (Hofmarskallatets Arkiv I H 64, RA). A. W. Hauch svarer 29/5 s. A., han intet har derimod, »naar saadant ikkun skee, forinden at de Kongl. Herskaber komme til Frederiksberg, og at de bortsolgte Sager til den Tid derfra ere bortflyttede« (Hofmarskallatets Arkiv, Korrespondance-Protokol, RA).

969. Berlin 3/8 1827. Fra C. Schlesinger. Udskrift: »An den Professor der Aesthetik Herrn Oehlenschlaeger Ritter des Dannebrog etc. etc. Hochwohlgeboren Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Carl Schlesinger, Søn af Adolph Martin Schlesinger (1769-1838), der 1810 i Berlin aabnede Schlesingersche Buch- und Musikalienhandlung, kendt som Beethovens Forlægger og Udgiver af Berliner »Allgemeine musikalische Zeitung«.

336,7 *Herrn Häring*] Publicisten og Forfatteren Wilhelm Häring (1798-1871), alias Pseudonymen Willibald Alexis, skrev Noveller paavirkede af Tieck og historiske Romaner i Scotts Manér. Han var af Fag Jurist, tilhørte Kredsen omkr. Hitzig (K₂ 443: 353,12), som var Willibald Alexis' Foresatte i den preussiske Kammerret 1820-24, og som han havde været behjælpelig med E. T. A. Hoffmanns Biografi og siden som Medudgiver af »Der neue Pitaval«. Willibald Alexis, der 1827-35 paa Schlesingers Forlag red. »Berliner Conversationsblatt« og »Der Freimüthige«, foretog 1827 i Selskab med J. J. Ampère (Noten til Br. 1065°) en Rejse til Skandinavien (Noten til 374,21-24). • 336,7 *einen Brief*] kendes ikke, men som det fremgaar af nærværende, har Alexis været Mellemmand mellem Forfatter og Forlægger. • 336,9-10 *Gern übernehme ich den Verlag . . .*] 26/11 1827 meddeler Berliner Conversationsblatt, at »Væringerne« i Løbet af 1828 vil komme paa Tysk og bragte 11/2 og 12/2 1828 i Overs. Haralds

Scene med Zoe. Marts s. A. forelaa »Die Wäringers in Constantinopel«. P. V. Jacobsen bemærker 13/7 1828 i sin Dagbog: »Øhlensch: Væringers paa tydsk udkommet« (NKS 2283,4°). En indgaaende tyve Spalter lang Anmeldelse i Halle allg. Lit. Zeit. Febr. 1829 har mange Indvendinger mod Stykkets Plan og Karakterernes Holdbarhed, herunder den urimelige Modsætning mellem Tidens fysiske og moralske Enhed, der eksempelvis, som allerede YZ herhjemme (Theaterblad 30/11 1827) gjorde opmærksom paa, i et Øjeblik forvandler den elskende og kærlighedstørstende Zoe til en Furie etc., for endelig at konkludere, at Oehl. i »Die Wäringers« igen har vist sin usædvanlige poetiske Kraft og samtidig dokumenteret sin kunstneriske Umyndighed. Daværende Red. af Cottas Litteratur-Blatt Wolfgang Menzel (1798-1873), Goethe-Forgudelsens hadefulde Kritiker, var i det Hele forbeholden overfor Oehl.s nordiske Tragedier (Mb. f. g. St. Lit.-Bl. 21/4 1829), ligesom Tragediens anonyme Wiener-Recensent mener, Oehl. alene har slaaet an med »Correggio«, og at den, der dramatiserer et historisk Stof og et dertil for lokalt, paa Forhaand kan afskrive det brede Publikums Interesse under Henvisning til det ringe Sceneheld, det historiske Drama selv af de største Navne har – men indrømmer iøvrigt »Die Wäringers« mange Skønheder (Wiener Jahrb. d. Lit. XLIII 1828 260 ff.).

970. 7/8 1827. Fra A. W. Hauch. Udskr.: »S: T: Herr Professor Øhlenschlæger Ridder af Dannebrog«. NKS 1674,2°.

336,26-337,2 *En Nøgle til Søndermarken* . .] anført i »Fortegnelse over de udleverede nye Søndermarks-Nøgler 6. Juli 1827« (Hofmarskallatets Arkiv II H 35, RA).

337,4-5 *den gamle Nøgle* . .] Oehl. findes ikke i tidligere Fortegnelser og har sandsynligvis maattet laane Nøglen af sin Fader, som baade havde en personlig saadan og en »til Brug for Livvagten til Patrouillering« (ssts.). I Oehl.s Digtning vidner mange Steder om hans Glæde over »Søndermarkslunden« (se Oluf Friis i »Frederiksberg Have« 1935 39 f.). og han frydede sig gerne derover med en Ven (se f. Eks. Bernh. v. Beskow: Vandringsminnen 1834 18). Han skriver 20/7 1841 til daværende Hofinspektør H. H. Schönberg (K 262: 242,16): »Her, kæreste Schönberg! sender jeg dig efter Aftale den gamle Søndermarksnøgle, med Bøn om den ny, og om, at du sørger for at faae mig igien indregistreret blandt de Lykkelige, som forundes Adgang til dette Paradis« (Fot. KB). Da han lejede Værelser hos Værtshusholder Mathisen ud til Frederiksberg Have, havde han over for Schönberg fremsat et Ønske om en Nøgle direkte til Slotshaven, som A. W. Hauch indrømmer ham i en Skrivelse af 29/7 1829 (Hofarkivet. Korrespondance-Protokol, RA; jfr. Levnet II 368 f. og M. Konow 13).

971°. Tølløsegaard 7/8 1827. Fra Johannes Oehlenschläger. Udskr.: »Herr Professor Oehlenschläger Ridder af Dannebrog p. p. Kiøbenhavn. Nørregade No. 30«. NKS 1674,2°.

Haaber ikke Faderen er vred over hans Tavshed. Og nu har han et skrækkeligt Hastværk, da Karlen kom ind paa Skriverstuen for at hente Breve. Han morer sig dejligt paa Tølløsegaard. I Gaar kom Kaptajn Fr. Bartholin og Kammerherre Levetzau herud. Kaptajnen havde en Skildpadde med sig, saa en af Dagene skal de have Skildpaddegilde. I Morgen skal de paa en stor Skovtur. Karlen venter, og han maa slutte, men haaber Faderen kommer ud, før han skal ind.

Fr. Bartholin] Broder til Bolette Zeuthen, Kaptajn Frederik Wilhelm Bartholin (1784-1829). • *Kammerherre Levetzau*] daværende Oberst, Kammerherre Frederik Hannibal Levetzow (1777-1861).

972°. 9/8 1827. Fra Marie Oehlenschläger. Udskr.: »Herr Professor Oehlenschläger«. NKS 1674,2°, I.10.

Hun morer sig fortræffeligt herude, men Fornøjelsen vil blive endnu større, naar Faderen kommer. Hun har været i Herthadalen, hvor de spiste til Middag i det Fri, og paa Ledreborg, hvor de saa Slottet og alle de mange dejlige Malerier. Siden kørte de til Sonnerup og fik Thevand.

973. Frederiksberg 14/8 1827. Fra Kongen. NKS 1674,2°, IX. Officielle Papirer.

974°. 18/8 1827. Fra William Oehlenschläger. Udskr.: »S. T. Herr Professor Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog paa Tølløsegaard pr. Roeskilde«. NKS 1674,2°. I.

Fortæller om sin Rejse til Kbh. paa General Schulenburgs Vogn med Topper og beder sin Fader, der ventes hjem paa Mandag, at overtale Moderen til at blive endnu en 14 Dages Tid paa Tølløse, da hun tit har sagt, at hun maatte være en Maaned paa Landet for at det skulde hjælpe. Og i Kbh. har de Ane, som kan klare alt. Selv er han hendes Sekretær og skriver det op, hun giver ud. Han skal hilse fra Hauch, som han har læst med i disse Dage. Hans Hjort har forgæves været her for at give Marie Timer. Hjemme har de moret sig over, at Gustav Borries i Rejselisten i Dagen stod opført som »Herr Particulier G. Borries«. Alle hilser, ogsaa

Chasseur, som nu holder sig til Ole, da Christen er borte.

General Schulenburg] Rigs greve, General Georg Ludwig v. d. Schulenburg (1755-1828). • *Ane*] se K₂ 119: 123,9. • *Hans Hjort*] se Noten til 97,26-27. • *Gustav Borries*] K₂ 177: 205,8. • *Ole*] Biskop Münters Karl eller Tjener. • *Christen*] Oehl.s Karl eller Tjener.

975. 21/8 1827. *Fra Universitetsdirektionen. Kopibog 1827, Nr. 1268. Universitetsdirektionens Arkiv, RA.

338,3 *Professor C. Olufsens Død*] »Gulddaasen« Forfatter, Statsøkonomen Christian Olufsen døde 19/5 1827, og hans ledige Plads i Konsistorium besættes nu med den ældste Professor uden for Konsistorium af det Fakultet, hvortil afdøde hørte. Da H. C. Schumacher paa Grund af de ham af Kongen paalagte Opgaver har faaet forlænget sin Dispensation fra sine akademiske Pligter ved Universitetet, er Oehl. efter sin Anciennitet den nærmeste Kandidat. Univ.dir. indstiller 9/8 Oehl., og 14/8 foreligger den kgl. Res. (Univ.dir. Forestillingsprotokol 1827 Nr. 1059). • 338,10-11 *Rescript af 18 Juli 1817*. .] hvori Rækkefølgen er angivet, naar Vakance i Konsistorium for Professorer ved det filosofiske Fakultet foreligger (Univ.dir. Forestillingsprotokol 1817 Nr. 560).

975^b. [O. 19/9 1827]. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder af Dannebrog etc.«. Coll. Brevs XXV. Dateringen er motiveret ved Regissørens Bemærkning 19/9 1827: »Efter Forestillingen af Jacob von Tyboe tilmeldte Hr Dr Ryge Regiss. at han formedelst Halssmerter ikke saae sig istand til at spille i denne Uge« (Teater-Journal Kgl. Teaters Bibliotek), og 19/10: »H^r Dr Ryge der i fire Uger formedelst Sygdom ikke havde spillet, fremtraadte som v. Wehrwolff [i Ægtestands-scenen, Komædie af Kotzebue], og blev modtaget af Publicum med enthusiastisk Bifald« (ssts.).

Hvis Ryges Sygdom vedvarer, foreslaar han til Olaf Tryggvasons Rolle Foersom, for han har mere Kraft end Holm.

Foersom] om Christen Foersom se Noten til 325,17. • *Holm*] om Hans Peter Holm se Noten til Br. 892°.

976. Sorøe 27/9 1827. Fra C. Hauch. NKS 1674,2°.

338,24-25 *Jeg boer i det samme Huus som Hiorth*] P. Hjort boede 1822-51 i Stueetagen i Herrernes Gaard i Realgade. Paa 1. Sal havde Direktionen Afrædelsesværelser, hvor Hauch foreløbig blev installeret. • 338,25 *finder ham . . meget brav*] jfr. 150,1-7. Om Hauchs Forhold dengang til P. Hjort se Galster II 11 ff., M. Hatting: Hauch og Ingemann 23 f. og M. Borup: Peder Hjort 90 f. • 338,26 *Vi har fornyet vort gamle Venskab*] P. Hjort skriver 28/8 1827 til P. D. A. Atterbom: »Min gamle Commilito

imod Baggesen, Dr. Hauch, er efter 6 Aars Fraværelse kommen hjem, og har medbragt 4 store dramatiske Værker, i Form som Faust og Aladdin, om hvilke Tieck skal have sagt, at siden Goethe er Intet lignende skrevet!!! Gud give det var sandt! De udkommer baade paa Tydsk og paa Dansk« (Univ.bibl. Uppsala). Til sin Broder Hans Hjort skrev han 20/11 s. A.: »Paa Øhlenschlægers Geburtsdag spiste Hauch og Fogtmann hos mig, og vi drak hans Velgaaende og hans Poesies Flor paa det bedste. – Det er mig en stor Glæde at nu Hauch er kommen her. Vi leve ligesom i gamle Dage, men endnu bedre, rigere og virksommere med hinanden« (Privateje).

339,2-3 *Han har en nydelig Dreng* . .] Johan Christian Lykke Hjort (1823-1904) blev 1846 exam. juris, var 1850-64 ved Toldvæsenet i Flensborg, siden 1866 i Kbh. og Formand for Toldassistenternes Forening. Fru Hegermann-Lindencrone havde ogsaa en faible for den lille Johan. Hun skriver 20/3 1827 til Olivia Hjort, at hun længes efter at se hendes Børn, »især – Du maa ikke tage mig det ilde op – Johan. Jeg synes jeg har læst i hans trohertige fornuftige og smukke Øine, hvad han engang vil blive for et rart Menneske« (NKS 2411, 4°, 85; jfr. Breve til P. Hjort I 351), og 16/2 1828: »den lille Johan staver allerede? hvor gierne jeg vilde see ham« (P. Hjorts Arkiv, RA). Johan viste sig at være ordblind. Chr. Wilster beklager 23/10 1834 til sin Fætter den stakkels Dreng, der atter er Skoleflux, idet han haaber hans egen Søn, den senere Læge Frederik W. (1831-65), maa undgaa en saa grusom Skæbne (Sorø Akademis Bibl.). Fru Hegermann-Lindencrone skriver 16/4 1836: »Det er besynderligt, at Johan skulde have svært for at lære, han seer ud som [utter] Aand og Siæl« (NKS 3449,4°). Hvor meget Sønnens Lod pinte P. Hjort illustrerer en Bemærkning i Chr. Wilsters Brev til Svogeren 18/12 1836: »Peer faldt forleden i Staver over Frederiks Skrift« (Sorø Akademis Bibl.). • 339,12-13 *Mangaards og Zeuthens*] Major i Kongens Livjægerkorps, Direktør for Kbh.s Fattigvæsen, Christian Siegfried Mangor (1771-1840) blev 1801 gift med Elisabeth Petronelle Bartholin (1775-1831), en Halvsøster til Bolette Zeuthen. • 339,17 *Captain Thomson*] Kaptajn og Kompanichef i Kongens Livkorps Johan Christian Thomsen (d. 1840) havde som den første akademiske Borger i 1806 taget teoretisk-praktisk Eksamen i baade den militære og pædagogiske Gymnastik under Franz Nachtegall og i 15 Aar været Lærer i Gymnastik for Søkadetterne, før han blev knyttet til Sorø Akademi. • 339,18 *Ingemann* . . seer flau ud] om Ingemann og Hauch se Noten til 352,4-12. Louise Hegermann-Lindencrone skriver April 1826 til Olivia Hjort: »Gud! hvor seer Ingemann ud i Marmor; det er næsten Synd, saa flau seer han dog ikke ud i Virkeligheden« (P. Hjorts Arkiv, RA). H. E. Freund modellerede 1818 sine Venner Ingemann og C. A. Jensen, som 1826 udstilledes paa Salonen. »Busten af Ingemann er

langt den bedste. Der er noget mærkeligt straalende over den. Dette skyldes dog sandsynligvis for en væsentlig Del Thorvaldsen, som interesserede sig for den unge Digter, og som derfor ikke kunde modstaa Fri-stelsen til at korrigerer Modellen« (Th. Oppermann: H. E. Freund 1916 54). • 339,20 *en Herr Bredahl*] Hauchs nedladende Bemærkning lader sig sandsynligvis forklare af hans Kendskab til Bredahls Udfald mod Oehl. i de »Dramatiske Scener« (1819-22) og i »Lirmsongs Optegnelser paa en Reise« (1821). Siden skrev Hauch en forstaaende Kritik af de »Dramatiske Scener« i Fædrelandet 1840 Nr. 250, optaget i hans »Æsthetiske Afhandlinger« 1861 394 ff., overvaagede, og beklagede samtidig, Liebenbergs beskaarne Udgave, som Samfundet til den danske Litteraturs Fremme foranstaltede 1855 (se Hauch og Ingemann. En Brevveksling 1933 107). Fra Baggesen havde Bredahl sin Opfattelse af Oehl. som en Digter og hans Skygge og opholdt sig gerne over den sidste. Navnlig var Oehl.s paastaede Hovmod ham en stadig Kilde til Indignation. I Breve til Maria Rosenstand-Goiske (1775-1853), hans Sjæls Veninde, der billigede og understøttede Bredahl i hans Nedvurdering af Oehl., er dette Tema ustandselig gentaaget. Bredahl skriver 9/7 1832 til Fru Rosenstand-Goiske, at H. C. Andersen under et Besøg paa Damsgaard fortalte en Historie om Oehl.s Selverkendelse, der glædede Bredahl, som 30/7 s. A., sandsynligvis som Svar paa en Replik fra Fru R.-G., vender tilbage dertil: »Mon Misundelse over A.s Held skulde kunne bevæge Oehl. til Taarer? Hans Bevidsthed om eget Fald tilskrev jeg denne Virkning, og det var, tyktes mig, intet ondt Tegn. Det er saa langfta at jeg underkjender Baggesens Dom, i det Hele, over Ludlams Hule, Røverborgen etc. at jeg tværtimod, for nogle Aar siden, vilde gjort den hovmodige Digter til Gienstand for et Angreb, som virkelig ikke var lemfældigt (hvor Piecen er bleven af, veed jeg ikke)« (NKS 1990^r, 4°). Se iøvrigt O. Thyregod: Christian Bredahl 1918 30, 38, 74 ff., 102, 143 ff., 159 f., 164 f. og Alf Henriques: Shakespeare og Danmark 1941 139 f. Men Bredahl saa ogsaa med kritiske Øjne paa Hauch. Han skriver 20/6 1832 til Marie Rosenstand-Goiske: »Om Hauch er istand til at skildre en stor og altsaa ædel Karakter, veed jeg ikke, thi jeg har ingen slige seet endnu fra ham. Hans Helte ere hverken historiske, eller ligefrem opdigtede, men noget af begge Dele. Det kan gaae og komme; men jeg veed ikke hvad han har vundet ved f. E. at sætte Bajazet i et Buur, eller Germanicus saa aldeles i Baggrunden, man erindre det skal hedde: at dette er at skildre mesterligt og dog spare paa Penselen, saasom Tidens Fordærvelse lod Alt gaae ubemærket tilgrunde. Tiber synes mig ellers bedst om, maa jeg sige. Karakteren var vanskelig, og man kan ikke nægte, at jo en bedre Form her vilde gjort god Tjeneste, thi den er, tykkes mig, altfor formløs . . .« (NKS 1990^r 4°). • 339,21 *min Fader . . . gjøre*

ham til Postmester] Gehejmekonferensraad Frederik Hauch var 1810-33 Generalpostdirektør. 27/9 1827 ansøger Chr. Bredahl om det ved Krigskancellisekretær og Postmester Schnabels Død ledige Postmesterembede i Sorø (Ansøgninger om Postmester Embeder 1826-28 i Sorø. General Postdirektionen XCV-XCVIII, RA). Samme Dag skrev Ingemann til P. E. Müller, om hvis Interesse for Bredahl han var vidende: »Det var Synd, skulde Bredahl aldeles gaae tilgrunde i sit uheldige Bondearbejde og sine nedtrykkende Næringsсорger, der i de sidste Aar har giort ham al litterair Virksomhed umulig. Da jeg veed, han har en deeltagende Velynder i Professoren, nøies jeg med at underrette Dem om hans Ønske og sende Dem hans taknemmelige og hengivne Hilsen« (NKS 3747,4°). Ogsaa i 1836, da Postmesterembedet i Ringsted blev ledigt, søgte Ingemann at formaa sine Bekendte til at interessere sig for Bredahl (O. Thyregod: Christian Bredahl 194 f.). ● 339,23 *ligesom Jacob i Freias Alter*] Guilielmos Replik til Jacob i 2. Akt, Scenen i Skoven (Lieb. XIII 55). ● 339,25-26 *fik jeg ikke Ferier i det næste halve Aar*] se Noten til 352,30. ● 339,28-340,4 *jeg var inde i det Huus, der er bestemt til mig . . .*] først 30/4 1828 indberetter Akademiets Administrator, Kammerraad Povelsen, »at Lektor Hauch nu har ladet tage i Besiddelse for sig den for ham bestemte Embedsbolig Gaarden N° 10 paa Sorøe Realgade og at han ganske har fraflyttet de ham indrømmede Værelser i den Directionen forbeholdte Etage af den forrige Skolebygning« (Referat- og Resolutionsprotokol for Sorø Academi 3 C 1827-28, RA).
 340,5 *været i Peters Kuplen i Rom*] Minder II 260. ● 340,12-13 *Deres Digt*] Om »Hrolf Krake« se Udtalelse af Hauch i Noten til 353,11-12.

977°. 15/10 1827. Fra Johannes Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Herr Professor A. Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog paa Tølløsegaard«. NKS 1674,2°, I.

Hans Moder, der ligger syg i Sengen, har bedt ham skrive med Major Mangor, som ogsaa skal til Tølløse. Moder sender en Sørgekappe, men hvis han ikke vil bruge den, beder hun ham tage to Skjorter paa eller paa anden Maade vogte sig for Forkølelse.

Major Mangor] om ham Noten til 339,12. ● *Sørgekappen*] Oehl. var til Etatsraad Vilhelm Zeuthens Begravelse paa Tølløse Kirkegaard. Han skrev nogle smukke vemodige Linier derom (Er. IV 32 f.) og indrykkede i Adr. 15/10 1827 et lille Mindevers (Lieb. XXI 113).

978. 14/11 [1827]. Fra Kamma og K. L. Rahbek. NKS 1674,2°. Trykt: Kjøbenhavnsposten 20/11 1827 med Overskrift: »Til A. Oehlenschläger

paa hans Fødselsdag. Med en Kurv Blomster og Frugter«, dat. Bakkehuset d. 14de Novbr. 1827. Optrykt: Er. IV 68-70.

340,24 *Smaating med Laurbærkrandse paa]* hertil anmærker Oehl.: »For-skjællige smaa Paparbeider, jeg paa denne Dag pleiede at faae« (Er. IV 69).

341,3-7 *Maae falde bort mod disse Dages . .]* hertil anmærker Digteren: »Den 13de opførtes Axel og Valborg, den 15de var bestemt til Forestillingen af Væringerne, der selve den 14de prøvedes« (sstts.). Om Rahbeks Begejstring over »Væringerne« se Br. 936 og særlig Noten til 313,25-26. ● 341,22 *Wahl]* se K 97: 92,24.

342,8 *Du veed, hvor Sophokles det gik]* Oehl. kommenterer: »Sophokles blev qvalt af en Druekerne« (Er. IV 79).

979. Sorø 15/11 1827. Fra P. Hjort og C. Hauch. Udskr.: »S: T: Hr. Prof. og Ridder Oehlenschläger Kjøbenhavn«. Trykt: Mindebl. 297-98.

343,7-8 *Det glæder mig . . at Væringerne skulle gives iafsten]* Premiøren var 17/11. Kjøbenhavnsposten 20/11 fortæller om den begejstrede Modtagelse, med Kongehuset i Spidsen, der blev Væringerne til Del. Johan Dahl (om ham Noten til Br. 1074) vil vide, at »ved Tragoediens Slutning hørte man den gode Kong Fredrik den Sjette sige høit til sine Omgivelser: »Han er dog en Ære for sit Fødeland« (Minner om Samtidige 1943 123 f.). I Fortsættelse af sin Gennemgang af Teksten anmeldte Nathan David 7/12 Opførelsen med Beundring for N. P. Nielsens Harald og som et værdigt Sidedestykke Anna Wexschalls Maria, ligesom han vurderer Kraften i Ryges Olaf Trygvason, men ikke dens Overdrivelse. ● 343,8 *jeg vil blot ønske, at Zoe bliver givet rigtigt]* Mad. Eisen levede ikke op til Recensentens Fordringer (Theaterblad S. 26). ● 343,11 *Og Zoe er virkelig stor!]* P. Hjort fremhæver over for J. L. Heiberg, der opfatter Zoes Rolle som mindre væsentlig »med Hensyn paa det Hele«, tværtimod: »Zoe er saa lidet en underordnet Karakter, at hendes Kjærlighed meget meer er hele Handlingens Drivhjul, uden hvilket Stykket maatte omdigtes fra for af, ja gjøres til et ganske andet« (Kjøbenhavnsposten 26/2 1828). Til Atterbom havde han skrevet 28/8 1827: »[Oehl.s] nyeste Tragedie gjør heller ikke Lykke. – Jeg, for min Deel, sætter den høit – Den indeholder en Skildring af lidenskabelig, forsmaaet Kjærlighed, som virkelig er beundringsværdig, og er saa frisk og blomstrende som hans bedste Stykker« (UB, Uppsala; Fot. KB). ● 343,28 *Hvor gaaer det med Hrolf . .]* herom i Noten til Br. 995. ● 343,29 *Til Nyaar seer jeg Dem . . igien]* jfr. 346,9.

344,1-3 *Jeg har nylig læst . . Kruses . . de syv Aar]* tilskyndet af Walter Scott, hvem Kruse ikke ligner, skrev han i 1820'ne flere historiske Romaner, oprindelig paa tysk, men straks oversat, og som var søgt og udbredt Læsning i Datiden. Han fyldte dem bl. a. med Ingredienser fra sit forrige

righoldige Kriminalbibliotek, med Spænding, Uhygge og mange Urime-
ligheder, men ogsaa med sin psykologiske Interesse. Særlig bekendt blev
»Syv Aar [1785-92]. Et Bidrag til de nordiske Rigers hemmelige Hof-
Historie. Af en afdød Diplomaters Portefeuille« (Kbh. 1824-25). Christi-
ane Oehl. skriver udat. til Fru Hegermann-Lindencrone: »Beed Frøken
Bolette, at være vis paa, at jeg ikke har forglemt at gjøre mig Umage for at
faae »de syv Aar« til hende; mine mange Forsøg har hidtil været forgiæves,
selv i Boglader; imidlertid har Rahbek lovet mig den bestemt engang, om
syv Aar? dog saalænge haaber jeg ikke det skal være; dog maaske De alt har
faaet den« (Bakkehusmuseet). Fru Hegermann skriver 1/7 1825 til Olivia
Hjort: »Jeg husker ikke om Du har læst de 7 Aar? Vi har slugt den i disse
Dage thi vi havde med stor Besvær faaet den og skulde alle være færdig
med den paa et par Dage. Jeg synes meget godt om den, Meget bedre end
om alt hvad Kruse ellers har skrevet« (NKS 2411, 4°, 85). Om Romanens
Reputation vidner ogsaa Stiftslæge paa Vallø J. F. Steenberg i et Brev 10/4
1827 til B. S. Ingemann: »Kruuses Roman, de 7 Aar kaldet hørte jeg
meget rose, og Jeg læste den med megen Begjerlighed, men Jeg længes ei
efter at læse den igjen; thi der hviler en fæl mørk Tunginds Taage over
den . . .« (Breve til B. S. Ingemann 191). Kruses Romaner var næppe
værdsat i Sorø Realgade, og Hauch har sandsynligvis ogsaa i den
Henseende haft en Meningsfælle i Hjort, hvis Kone fraraadede Heger-
manns at læse en ikke navngiven [Morbières Ungdomshistorie?], som f.
Eks. Weyse havde berømmet over for Andreas Saint Aubain (Louise
Hegermann-Lindencrone 18/3 1826, NKS 2411, 4°, 85). En hel anden
Opfattelse havde deres Kollega Chr. Wilster, som i et Brev til sin Fætter
14/4 1839 satte Lauritz Kruse dette Gravmæle: »Af Alt hvad der i denne
Tid har staaet i Bladene, har intet glædet mig mere, end hvad der i
Statstidende [o: Berlingske Tidende 4/4 1839] stod om Kruse . . en varm
Lovtale over en Digter, der i levende Live blev saa lidt paaskjønnet, at han
neppe kunde faae sine Romaner - de eneste gode, vor Litteratur har at
opvise, trykt . . jeg har altid sat ham høit, og tilladt mig paa Prænt at
udhæve hans Fortjenester som Romandigter . . Der annonceres en
Udgave af hans samtlige Værker, men jeg har en Tvivl om at de nogen-
sinde vil udkomme, skjøndt de forsaavidt ere nye, som næsten Ingen
kjender dem, i det mindste ikke de bedste, saasom Morbiere, og dog
dømme de Manden, og forkaste Digteren, fordi der var stor Mistanke om
hans Sæders Reenhed« (Sorø Akademis Bibliotek). ● 344,2-3 *jeg gad gjerne
høre Deres Dom derom*] Oehl. udtaler om Kruses af andre saa priste Overs. af
Teksten til Mozarts »Don Juan«: »Professor Kruse er en særdeles god
Noveldigter, men hans Talent er ikke lyrisk« (Lieb. Bidr. II 107). Se ogsaa
Noten til Br. 899. ● 344,26-27 *Boye skriver jeg snart selv*] om A. E. Boye og
Hauch se K₂ 286: 104,24-105,3. Boye skrev 11/8 1827 til Jonas Collin:

»Hauchs Tiberius er noget ganske extraord. Danmark faaer, eller rettere har, i ham en Digter, det kan være stolt af; og dertil saa beskedent og elskværdigt et Menneske af sielden Dannelse og Videnskabelighed« (Coll. Brevs. XXI b). Siden tog Boye i Kjøbenhavns flyvende Post 17/11 1828 Afstand fra Molbechs Anmeldelse af »Tiberius« og »Bajazet«. I den Anledning skriver Hauch udat. til ham: »tak for Deres Venskab, hvorpaa De har givet mig saamange og saa ærlige Prøver« (NKS 1458, 2°). Boye var ogsaa i flere Henseender hans Fortrolige, som han bl. a. delagtiggjorde i sit smerteligt erhvervede Syn paa Oehl. som litterær Konsulent (Galster II 50-53).

980°. 16/11 1827. Til Ludvig Zinck. Udskr.: »S: T: Herr Syngemester Zinck«. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Lieb. Bidrag II 332.

Henstiller, at Komponisterne til Musikken i »Væringerne« ikke anføres paa Plakaten.

Henstiller . . . Oehl. forklarer, at »Krøyer som en ny Componist, hvis Nummer er meget smukt [Væringernes Chor: »Stærke vi stande . . .« (Lieb. VIII 53 f.)], vilde vist ikke finde Smag i at gaee incognito under en Andens Firma« : Peter Jensens. Hans Ernst Krøyer (1798-1879) blev Student fra Borgerdydskolen 1815 og fik Aaret efter 2. Eksamen. Delib. 15/3 1821 meddeler: »Studiosus Krøyer /:Lærer i Sang ved Borgerdydskolen:/ antoges paa Prøve med 10rb Sedl: maanedlig i denne Saison, som Souffleur i Syngestykker«. Embedseksamen tog han ikke, men søgte sit Udkomme som Lærer i Klaverspil og Sang til han i 1844 blev Hofkantor ved Slotskirken, som betydeligt lettede hans Humør, fortæller Johs. Oehl. sin Fader 3/6 s. A. (NKS 1674,2°). Krøyer var et ivrigt Medlem af Studenterforeningen og havde komponeret Melodien til Chr. Winthers »Her under Nathimlens rolige Skygge«. I »Sange for Studenterforeningen« (1822) findes hans Melodi til »Muser har Glæden, Druen kjær« (Lieb. XX 205-06), s. A. satte han Musik til den i Noten til 243,7 omtalte »De danske Studenters Velkomstsang« (Lieb. XXI 4-5) og siden til »De danske Studenters Lykønskning til Kongehuset den 2den November 1828« (Lieb. XXI 124-25). Han er Mester for Tonerne »Til Thorvaldsen fra Studenterforeningen« (Lieb. XXII 220-21), men har alene foreviget sit Navn ved Melodien til »Der er et yndigt Land« (Niels Schiørring: Musikkens Historie i Danmark III 1978 9). M. Konow nævner Krøyer som Lærer i Bispegaarden for Oehl.s Børn (67) og omtaler, at han hørte til den aldrende Digers L'hombre-Venner (ssts.). Grosserer Claus L. Smidt, i hvis Faders Hus paa Kgs. Nytorv Krøyer var en hyppig Gæst, vil vide, »at K. engang var forelsket i Frøken Lotte Oehlenschlæger, og det kan godt være, at her maa søges Grunden til, at han saa tidligt holdt op at componere . . .«

(Hagens Saml. 20,4°). Marie Konow fortæller, at Krøyer kæmpede »som en Løve imod hvad der blev [Charlottes] Ulykke« : Ludvig Phister (67). Blandt efterladte Breve til Charlotte Oehlenschläger under hendes Ophold i Leipzig 1830-31 findes et fra Krøyer af 19/4 1831, hvori han ærligt bekender: »unter uns gesagt, siden L[otte]s Bortreise har Bispegaarden været en Ørk« (Privateje).

981. 26/11 1827. Til Kongen. Bilag til Finansdeputationens Referat Journal 27 Nr. 3950, RA.

345,5-6 Tab . . ogsaa i *øconomisk Henseende*] gamle Oehl.s sidste Haandsrækning til Sønnen var en lille Sum Penge. Fuldmægtig Bonsach anmeldte 21/5 1827 Slotsforvalterens Død »efterladende sig en eneste, og myndig Arving Professor Øhlenschläger i Kiøbenhavn«, som det blev paalagt »under Anbud og Eed at opgive Arvens Beløb, for at Arveafgiverne derefter kunne blive beregnede« (Københavns amts søndre birk I. Afd. E. Skifteprotokol: E. 1826-29 53, LAS). 4/5 1829 bemærker Skifteforvalteren at have modtaget en Anmeldelse fra Oehl., hvori den ham tilfaldne Arv opgives til 3000^r Sedler og at Anmeldelsen er forsynet med Kvittering for Indbetaling i Amtsstuen af den paabudne Afgift (ssts. 136). ● 345,14-16 *Men jeg henlever i Haabet . .*] den kgl. Res. 1/12 1827 lyder: »Paa vedlagte allerunderdanigste Ansøgninger vilde Vi allernaadigst have Professor Oehlenschläger . . skjænket af Vor Finantskasse . . 400^{rdl} Sedler at udbetale i Januar 1828«. Nedenfor den kgl. Res. er med Blyant bemærket: »N^r 1 [Oehl.] Anvises 4 Decbr 1827 under 880 Sedler«, med hvilken Beføjelse er ikke Udg. bekendt.

982°. [Beg. af Dec. 1827]. Til K. L. Rahbek. Udskr.: »S: T: Herr Professor Rahbek. Ridder af Dannebrog«. NKS 1674,2°.

Hvis det er Rahbek muligt at lægge sin Forelæsningstime til en anden Dag end Lørdag, som Oehl. i 17 Aar har haft Hævd paa, vilde han rigtignok gøre ham en Tjeneste, men alene af Godhed for ham skal han intet ændre.

Dateringen er motiveret ved Oehl.s Udsagn om sin faste Forelæsnings-tid under Hensyn til Rahbeks Bekendtgørelse 7/12 1827: »Lørdag den 8 Decbr. fortsætter jeg min Forelæsning om Væringerne«, begyndt Tirsdag 20. Novbr., »fra 4-5 i Auditoriet paa Hjørnet af Kanikestræde og Nørregade« (Adr. 19/11). Om Rahbek har skiftet Auditorium oplyses ikke. Oehl. bekendtgør i Dagen 11/12 1827: »Onsdagen den 12te Decbr. begynder Professor Oehlenschläger sine offentlige Forelæsninger paa Ehlersens Collegium . . Forelæsningerne holdes Onsdag og Løverdage-eftermiddag fra Kl. 4 til 5«. Tilsvarende bekendtgør Rahbek i Adr. 11/1

1828: »Tirsdag den 15de Januar begynde mine ved Upasselighed og siden ved Juleferien afbrudte Forelæsninger over Væringerne igjen. Jeg læser for Fremtiden Tirsdag og Torsdag fra 4-5«.

983°. 17/12 1827. Fra G. H. Olsen. NKS 1674,2°.

Oehl. fortæller, at han efter sin store Udenlandsrejse ved Wulffs gjorde Bekendtskab med Gottsche Hans Olsen, der 1811 var blevet Medlem af Teaterdirektionen: »Mit personlige Forhold til Etatsraad Olsen var høfligt. I hans Huus kom jeg for Damernes og det behagelige Selskabs Skyld« (Er. III 105; jfr. Abrahams: Meddelelser 137 ff.). Baggesen var ogsaa blandt Gæsterne hos Olsen, som han havde dediceret sit Digt: »Tilegnelse. Fortsættelse af Da jeg var lille«, i Athene 1813 (Arlaud III 37 ff.) og havde hyldet hans Kone Elise Olsen, en Datter af Biskop Balle, og hendes Døtre i Danfana 1816 og 1817. Oehl. fortsætter: »da Baggesen blev grovere og grovere imod mig, og kom til Olsens, trak jeg mig tilbage. Baggesen viste Olsen stor Agtelse ogsaa som Kunstdommer, og vandt ham ganske« (Er. III 105). Refusionen af »Freias Alter« (se Br. 511) foranledigede Oehl. til en Udtalelse om, at han foretrak en fuld Olsen i Barselsstuen fremfor en nüchtern Dito i Stadsestuen (B II 244,27-30; jfr. B I 320,9-11), der gav Baggesen en kærkommen Lejlighed til Angrebet paa Oehl.s »Breve fra en Reise« (se Noten i Bagg. Biogr. IV 229 og Noten til 78,13-14). Men allerede 16/10 1820 kan Chr. Lente Adeler skrive til J. G. Adler: »Baggesen er da omsider reist til Paris . . og Øhlenschläger og Olsen have derpaa nærmet sig; jeg venter snart en Forsoningsfest« (J. G. Adlers Arkiv, RA).

345,26 *Skrift mod YZ*] Nathan David havde i Theaterblad 23/11 og 30/11 1827 recenseret »Væringerne« og med en Række Eksempler søgt at vise dets Mangel paa historisk og psykologisk Konsekvens. Adr. averterer 6/12 s. A. udkommen Professor Oehlenschlägers »Svar til Herr Y. Z., paa hans Recension over Væringerne i Miklagard« (Lieb. VIII 283-304), hvori Digteren, som han ser det, Stykke for Stykke tager Livet af Y. Z.s Argumenteren. Om Nathan Davids Irritation herover noterer P. V. Jacobsen 25/12 1828: »Igaar var Comedien etc. i Studentfogn. Øhl. blev noget vred, siges der. Jeg kjedede og ærgrede mig . .« (NKS 2283,4°). Til P. Adler skriver han 7/1 1829: »Om Studenteforeningen og dens daarlige Juleaften (. . med . . en Prolog af David, der gik ud paa at tilfredsstille dennes Hævngjerrighed mod Øhlenschl., og som jeg ikke havde givet mit Minde til at opføres, hvis jeg havde kjendt det førend de sidste Dage) taler jeg ikke videre« (NKS 2635 II, 4°).

984. Sorøe 20/12 1827. Fra C. Hauch. NKS 1674,2°. Trykt: Galster II 34-36 (delvis).

346,10 *et saadant Brev*] kendes ikke. • 346,11-12 *dets Giennemlæsning giort*

mig meget veemodig] at ingen større Sorg trykkede Oehl., skynder Hauch sig at fortælle P. Hjort fra Kbh. 29/12 1827: »Det hele var en suur Mine af Md.W[exschall], en Sky paa hans Himmel, der alt længe havde fordeelt sig« (Breve til P. Hjort I 202). Men Digteren havde andre Udtryk for en Misstemning. Bolette Hegermann-Lindenchrone skriver 12/8 1828 til Olivia Hjort: »Fra Øhlen: kan jeg hilse, og melde at han atter er en troeløs Elsker, og gaaer omkring for at opnuse en nye Inclination, jeg var saa glad, og fandt hans Sværmerie for M. Wexhal i alle maader passende, jeg troede det var en ulykkelig Kiærlighed han kunde have godt af saa længe hun var ung i det mindste. Han var ellers meget net, men til uheld siger jeg uden at tænke derpaa, at M. Wex: gjør megen Lykke i Norge, derpaa svinger han sig om paa Stolen »Det troer jeg dog ikke, men det var ingen under da Boecker [den danskfødte Jens Bøcher (1799-1833), 1827 Skuespiller ved og Aaret efter tillige Bestyrer af Strømborgs Theater, siden Christianias offentlige Theater, hvor han iøvrigt fremførte »Axel og Valborg«, »Correggio« og »Hagbart og Signe«] da ogsaa gjør megen Lykke og dette blev sagt meget haanligt, men det blev strax glemt og han var meget god den hele Aften, og vil snart komme igien« (P. Hjorts Arkiv, RA). Sammen med sin Mand rejste Mad. Wexschall 20/6 1828 til Christiania (Dagen 23/6), hvor Ægteparret gav besøgte Koncerter, bl.a. rosende omtalt i Kjøbenhavns-Posten 8/7, 11/7 og 25/7, sandsynligvis af den medfulgte Dorothea Liunge (om hende i Br. 961). Oehl. har sikkert været pikeret over Mad. Wexschalls manglende Interesse for sin Rolle i »Frejas Alter«; jfr. Noten til Br. 999°. At den ligefremme og elskværdige Mad. Wexschall til Tider var pirrelig og ømtaalig, fortæller Fru Heiberg fra sit Ophold i det Wexschallske Hjem (Et Liv gjenoplevet i Erindringen I 1944 111 f.), og at hun kunde være barsk, har Julie Sødring et Eksempel paa (Erindringer I 1894 159 f.). ● 346,18 *Heibergs Udfald imod Dem*] mod »Væringerne« i Kjøbenhavns flyvende Post 10/12-17/12 1827, som Hauch synes var meget moderat; han trøster sig med Ørstedes Bemærkning: at »nægte at Oehl. er en dramatisk Digter er . . en af de alleruskadeligste Indvendinger, der kan gøres« (Breve til P. Hjort I 202 f.). ● 346,21-23 *»dass die wenigen . . .«*] en lidt fri Gengivelse af Faust's Replik til Wagner (Goethe: Faust . Erster Theil 590-93). ● 246,24 *Raphael var længe forglemt i Italien*] Hauch har muligvis tænkt paa den nyere tyske Malerskole, Nazarenerne kaldet, af hvem Martin Wagner var en Modstander, og som foretrak Rafaels Kunst fra hans Ungdom i Perugia og Firenze fremfor hans senere »hedenske« Periode i Rom (se Minder II 261 ff.). ● 346,24-25 *Mozart tilsidesættes . . for Rossini*] i en Artikel »Om Rossinis Musik« overs. efter det Engelske i Kjøbenhavns-Posten 2/2-4/2 1830 hedder det, at Rossini har øvet »en ubegribelig Indflydelse paa den musikalske Smag, og næsten banlyst fra Scenen . . de klassiske Værker af de største Mestre, der

var hans Forgængere . . . I Tyskland har Ytringen af national Forkjærlighed gjort hans Herredømme noget mindre almindeligt, men ogsaa der er Rossini den opgaende Sol. [Peter von] Winter - ja den uforlignelige Mozart blive nu snarere tolererede, end som tilforn, tilbedede«. Se iøvrigt Carl Thrane: Rossini og Operaen 1885 og Povl Ingerslev-Jensen: Rossini 1959. Den operaglade Profit fortalte i Anledning af Uropførelsen af »Barberer i Sevilla« om Rossinis Liv og Berømmelse og gav efter Komponistens egne Opgivelser i en italiensk Avis en Fortegnelse over hans Værker (Litteratur- og Theaterblad 27/9 1822). Mere om hans Berømmelse fortæller ssts. 11/7 1823 Amadeus Wendt (om ham Noten til 701°), som 1824 havde skrevet »Rossinis Leben und Treiben«. Herhjemme blev Rossini indført af Sangeren og Komponisten Guiseppe Siboni, som var protegeret af Prins Christian Frederik og 1819 blev Syngemester ved Det kgl. Teater, hvor han Aaret efter fik »Tancredø« opført. Rossini blev højt vurderet af Hoffet og Society, men hans Triller og Roulader, hans Udskejelser og Overdrivelser vakte Uvilje hos en Del af Publikum og Weyses og Kuhlaus Tilhængere. Rahbek skriver 1/6 1824 til P. A. Heiberg: ». . . Iøvrigt har vi et Par Vintre haft en Theaterkrig mellem Rossinianerne, hvortil Hoffet in corpore (skiondt en af de Høieste Personer siger: Jeg veed ikke, hvorfor Papa og Mama gjør saameget af Musik, de forstaaer dog ikke det mindste deraf nogen af dem . . .) hører, og Antirossinianerne, der har Overvægten i Underhuset« (NKS 1455,2°). Man mente Oehl. var Hovedmand for Oppositionen, og han maatte ved Lejlighed gøre Rede for sig hos Kongen. Om sit Syn paa Rossini har Oehl. siden fortalt i Er. IV 36 ff.; jfr. Lieb. Bidr. II 127,172 f., 235 f. Et Digt »Tancred og Høstgildet«, der var inspireret af de i Nov. 1820 tæt paa hinanden givne Forestillinger, gemte han i sin Bordskuffe og trykte det først i Prometheus 1834 50-55 (Lieb. XX 256-60 m. Anm.).

347,1 *Scenerne mellem Zoe og Harald*] »Væringerne i Miklagard« 1. Handling (Lieb. VIII 18-27). • 347,1-2 *mellem Erik og Abel*] »Erik og Abel« 3. Handling (Lieb. VII 269-82). • 347,7-8 *Jeg veed ikke om det er Dumhed eller Ondskab af den Dreng*] Corfitz' Replik i »Barselstuen« 1. Akt, Sc. 3.

348,3-4 *Raphaels Elever . . . Johannes af Udine*] Giovanni da Udine (1487-1564), Maler og Stukkatør, paa Grund af sin store Dygtighed bl.a. benyttet af Rafael til Udsmykning af Loggiaerne i Vatikanet. • 348,15-17 . . . *mine Digte . . . skulde bruges som et Vehikel til Fornærmelser imod Dem*] Hauch fortæller 13/9 1829 Ludvig Bødtcher om Tiecks Interesse for hans Poesier: »jeg var den første egentlige Digter, han i 20 Aar, altsaa fra hans Bekiendtskab med Oehlenschläger, havde mødt . . . Hans Dom over mig blev imidlertid bekiendt i Danmark og foraarsagede, at jeg med megen Varme blev modtaget hiemme. Det Heibergske Partie især kom mig imøde med Lovtaler, om hvilke jeg, især da mine Digte ei vare trykte endnu, maatte

skamme mig, og det i Grunden heller ikke hos fornuftige Folk kunde være til min Fordel. Jeg mærkede vel, at jeg skulde tiene til et Skiul for deres Lidenskaber, og at mine Værker skulde bruges til at krænke Oehlsenschläger, der vist ikke fortiente dette af nogen dansk Skribent, og allermindst af mig. Jeg stødte derfor deres hyklede Kierlighed fra mig« (Tilskueren 1903 839).

349,4-5 *Hvad mit personlige Forhold til Heiberg angaaer . . .* se 182,30-184,6; 192,7-28; 200,2-26. • 349,28-30 *skriver . . . flüttigt til Boye*] A. E. Boye var Hauchs litterære Kommissionær i Kbh.; se iøvrigt K₂ 286: 104,25-105,3.

350,1-9 *Hiort er et meget fortreffeligt Menneske . . .*] P. Hjort havde været utrættelig i at udføre Hauchs Kommissioner i Sorø (Breve til P. Hjort I 201 ff.), men anførte overvejende velvillige Karakteristik kunde, om blot et enkelt Træk deraf blev overtrukket, nemt føre til Divergenser. Hauch skriver 12/10 1831 til A. E. Boye: »Han [ø: P. Hjort] har en stærk Kløle til at blande sig i allehaande. Gud give det maa bekomme ham vel« (NKS 1458,2°), og 21/9 1836, da Hector Estrup, Direktør Taubers Efterfølger, tænkte paa at trække sig tilbage: »Man taler igjen stærkt om, at vi skulle faae Hiort til Direktor. Gud beskiære os et mildt Herskab« (sstts.). Men i Hauchs poetiske Affærer var Hjort ham en stadig Støtte. Chr. Wilster takker 24/12 1835 sin Svoger for en Afskrift af den tyske Recension af »Maastrichts Beleiring«: »Jeg sendte strax Afskriften til min Carsten, som var meget glad derover, ligeledes til Peer, som med al sin Besynderlighed og alle sine Unoder dog baade forstaaer at sætte Priis paa Hauchs Værd som Digter og Menneske, og at glæde sig selv over, naar det gaer ham godt paa Parnass« (Sorø Akademis Bibliotek). Se iøvrigt Kjeld Galster: »Carsten Hauch og Peder Hjort. Venskab og Fjendskab« i Soraner Bladet XVIII 1933 93 ff. • 350,10-18 *Tauber er meget vred paa ham . . .*] efter en Fortid som meget anset Lærer i Aarhus og siden Rektor i Kolding led Erich Gjørup Tauber (1782-1852) Skibbrud som Direktor for Sorø Akademi 1822-30 og blev sejlet over Ende i særlig Grad af Peder Hjort, som han fra første Færd var paa Krigsfod med. P. Hjort har i sine Bemærkninger til Breve til P. Hjort I 69 ff. fortalt derom. Taubers smaalige Administration, hans Mangel paa Ligevægt og despotiske Tilbøjelighed mødte P. Hjort, selv Intrigemager og rigoristisk, med Foragt og en nærgaaende, ubarmhertig og underfundig Kritik, Universitetsdirektionen til en Del Besvær. Thi Hjort havde ustandseligt en løbende Affære med sin Direktor. Paa nærværende Tidspunkt om Forholdene paa Akademiets Bibliotek og det mislige i Elevernes ukontrollerede Adgang til Hylderne. Se Breve til P. Hjort I 74 f.; jfr. Universitetsdirektionen. Referat- og Resolutionsprotokol for Sorø Akademi 3 C 1827-28 Nr. 264, 299, 308, 348, 469, 496 og Kopi-Bog for Sorø Akademi 18/12 1827, RA. Men P. Hjort lægger ikke Skjul paa, at Universitetsdirektionen ikke altid

gav ham Medhold. Han interesserede sig for Lærerforsamlingerne og deres Indflydelse paa Skolens Ledelse og vilde ganske enkelt helst selv regere. Hvorledes han angaaende Akademiets Forhold opnaaede at komme i direkte Forbindelse med Universitetsdirektionen uden om Direktor Tauber er belyst af Olaf Carlsen i Soraner Bladet XX 1935 73 ff. I Anledning af Mynsters Tale ved Mallings Død skriver Hauch 3/12 1829 til A. E. Boye: »Herude har vi faaet M...s Nepotismus at føle .. og underligt nok er det, at Malling i denne sin kiereste Stiftelse maaske har mindst Venner. Men Døden udbreder en Helgenglorie over de Fleste«, og Hauch »vilde hiertelig gerne ønske at M[alling] levede, og at den Direktor han har givet os var død i hans Sted« (NKS 1458,2°). »Hauch var en af de Mænd, som klarest havde gennemskuet denne mærkværdige Medborger og Foresatte«, bemærker P. Hjort (Breve til P. Hjort I 217, Note 3; se ogsaa ssts. 204, 218).

985°. Januar 1828. Fra Carl Fischer. NKS 1674,2°.

Søger at interessere Oehl. for Oprettelse af Magdalene-Hjem.

Carl Fischer (K₂ 244: 408,11) fik sin anonyme Plan »Om Oprettelsen af en Magdalene-Stiftelse i Kjøbenhavn« optaget i Statsoeconomisk Archiv 1827, udgivet af Nathan David, som forsynede den med en Indledning. Planen kom s. A. som Særtryk, og Fischer vedgaar Forfatterskabet bl. a. i sit Brev til Oehl. Herhjemme var St. St. Blicher allerede i »Dansk Minerva« Decemberheftet 1815 kommet med et »Forslag til Redningshuse for faldne Piger« (Samlede Skrifter III 1920 174-84), som Rahbek behjertet kommenterede i »Tilskueren« 1816 Nr. 12-13, idet han henviste til engelske Forbilleder og Udsagn af Kotzebue. Tolv Aar efter beklager Blicher, at Sagen ikke er kommet af Stedet (Samlede Skrifter XI 1923 153-58). Blicher kendte Carl Fischer i hans sidste Leveaar og skrev ved hans Død »Til Carl Fischers Enke« (ssts. XIV 1924 55-58) i en Note til Digtet, at Fischer var den første, der fremlagde en Plan til en Magdalene-Stiftelse, »eftersom hans Afhandling vakte først Opmærksomhed, og fremkaldte flere prentede Drøvelser af denne, enhver Menneskeven nærliggende Sag«.

986°. Berlin 4/1 1828. Fra Carl Schlesinger. Udskr.: »Sr: Wohlgeboren des Herrn Professor Oehlenschlaeger in Coppenhagen Nørregade N° 30«. NKS 1674,2°.

C. S. har faaet Oehl.s Brev af 5/10 og Ms. til »Die Wäriinger«, som han straks sendte til Grev Brühl, der returnerede det med et Brev, hvoraf Kopi vedlægges. Da C. S. ønsker Skuespillet maatte komme i Marts, udbeder han sig snarest nogle historiske Anteg-

nelser dertil. Hvad »Die Flucht aus dem Kloster« angaar vil han først give Tilsagn om Trykning, naar han har erfaret dets Scenskæbne. Hr. Häring, som lykkeligt er kommet tilbage fra sin Rejse, anbefaler sig paa det bedste.

Brev af 5/10] kendes ikke. ● »Die Wäringere« . . . til Grev Brühl, som returnerede det med et Brev, hvoraf Kopi vedlægges] Grev Brühl skrev 26/12 1827 til Schlesinger, at han ikke vil kunne opføre »Die Wäringere«, da han er bundet af Løfter langt ud i Fremtiden og stadig mærker Følgerne af Teaterbranden. Han fortsætter: »Es würde übrigen schwer sein, dem deutschen Theater-Publikum die fremdartigen Benennungen von Personen und Or[ten], die kürzer und länger ausgearbeiteten alten Heldensagen vor der Bühne völlig deutlich werden zu lassen, wie wertvoll auch Sprache und Versbau dieses Schauspiels sind«. Og herpaa var Opførelsen i Hannover Sept. 1828 kun et Bevis (Kbh.s-Posten 18/11 1828). ● *Nogle historiske Antegnelser]* den tyske Overs. slutter med 4 Sider »Anmerkungen«, en forkortet Gengivelse af de danske »Anmærkninger til Tragødien« (Skuespil 1827 291-96). ● *Die Flucht aus dem Kloster]* Schlesinger renoncerede paa Overs., der kom i Schriften XIII Breslau 1830. ● *Hr. Häring . . . kommen tilbage fra sin Rejse]* om det litterære Udbytte se 374,21-22 m. Note.

987. 29/1 1828. *Fra Universitetsdirektionen. Kopibog 1828 Nr. 67. Universitetsdirektionens Arkiv, RA.

350,25 *Direktionens . . . Forestilling]* af 10/1 1828 (Univ.-dir. Forestillingsprotokol 1828 Nr. 1080). ● 350,28-351,1 *Werlauffs Indtrædelse som yngste Consistoriales . . .]* Niels Schow (1754-1830) blev ved kgl. Res. 10/11 1827 endeliget fra sit Embede som Professor i Arkæologi og Filologi paa Grund af Svagelighed; se P. Hjort: Krit. Bidr. Lit. Afd. 2. Bd. XX. Da Schumachers Foretagender endnu ikke tillader ham at blive Medlem af Konsistorium, var Werlauff nærmest til at indtræde som yngste Consistorialis af det filosofiske Fakultet, hvormed er forbundet Sekretariatet i Konsistorium med 200 Rdl. Sølv aarligt.

351,2-3 *et Gagetillæg . . .]* Univ. dir. forestiller samtidig, at Oehl. som hidtilværende yngste Professor consistorialis af det filosofiske Fakultet med dets lønnede Forpligtelse maa fra 1. Januar d. A. forundes et Gagetillæg fra den akademiske Fond af 200 Rdl. Sølv aarligt. Og herpaa nedkommer den kgl. Res. 22/1 1828. ● 351,7 *Indesluttede Schema]* i Univ. dir.. Indkomne Sager, er et saadant Aktstykke ikke bevaret.

988. Sorøe 31/1 1828. Fra C. Hauch. Udskr.: »S: T: H^r Professor Oehlenschläger Ridder af Dannebrogen Kiøbenhavn hos Biskop Münther«. NKS 1674,2^o.

351,14 *trøstende Brev*] kendes ikke. • 135,15 *endnu ikke staaer saa galt til med mig*] 21/1 1828 skriver Ingemann til sin Svigerfader, at Hauch havde »nylig havt det Uheld at brække sin Arm, da Hesten gik bag over med ham . . Armbruddet er imidlertid ikke farligt og han finder sig ret godt deri« (Breve fra og til B. S. Ingemann 1879 206). Og 7/2 s. A. meddeler Hauch Johs. Reinhardt: »En tre til fire Uger maa jeg dog endnu bære min Arm i et Bind« (Zool. Mus.). Samtidigt besluttede han ikke mere at ride (Breve til P. Hjort I 103). • 351,25 *Deres Dom om mit Stykke hædrer og glæder mig*] »Oehl. gjør grumme meget af begge Stykker, som De vel veed«, skriver Louise Hegermann-Lindenchrone til P. Hjort Marts 1828 (Breve til P. Hjort I 340). Oehl. fremhævede siden offentligt det værdifulde i Hauchs Tragedier, ligesom han forklarede hvorfor »Tiberius« intet Sceneheld havde (Prometheus V 1834 102ff., 116f.). • 351,27-352,1 *Scenen med Caligula . . bør udelades*] »Bajazet og Tiber« 1828 286-90. Scenen er med enkelte Rettelser bibeholdt i Dramatiske Værker I 1852 248-51.

352,4-7 *Ingemann . . gjorde mig Complimenter for mit Stykke . .*] Ingemann skriver 27/1 1828 til sin Svigerfader: »Tiber, har forbausset mig ved sin concentrerede Kraft og fortreffelige Characteerskildring« (Breve fra og til B. S. Ingemann 206). Hauch omtaler altid Ingemann til Oehl. under Hensyn til den store Kollegas nedladende Domme om Ingemanns Person og Digtning. Om Ingemann som Oehl.s tidlige Konkurrent i Publikums Omdømme se Noten til 57,29. Ingemann havde holdt sig neutral under Baggens-Fejden, men blev fremhævet af Baggens som den yngre heldigere Medbejler til Melpomenes Krans (Danfana 1816 183; jfr. Ingemann: Tilbageblik 29). Louise Hegermann-Lindenchrone skriver 27/2 1829 til Olivia Hjort: »Oehlschlæger sagde engang til mig . . at der var ikke en Tanke i Wald. Seier; jeg veed egentlig ikke hvad han meente dermed, thi den egentlige Tanke i en saadan Bog skal dog udtale sig i Planen, i Motiveringens af Personernes Karakter og af Begivenhederne samt af Betydningen af det Heele, og at der slet ikke skulde være Tanke paa den Maade i denne Bog, det synes mig dog var for haardt, skjøndt der jo paa den anden Side kunde siges adskilligt om disse Tanker var komne til fuld Modenhed« (NKS 2411,4°, 85). Fra et Besøg i Sorø 10/6 [1838] fortæller Marie Oehl. sin Fader: »Ingemann lod ikke til at være meget stødt uagtet Du nok egentlig ikke var saa meget venlig imod ham i Kjøbenhavn, han spurgte meget til Dig og bad mig hilse Dig« (NKS 1674,2°, I; jfr. M. Konow: 46). Ingemann skriver 26/4 1841 til Grundtvig: »Øhlschlæger kom jeg ikke til; - han syntes mig mut og tvær, da jeg traf ham i Parkettet, og jeg opgav det ham tiltænkte Besøg« (Grundtvig og Ingemann. Brevvexling 244). Muligvis fordi Johannes Oehl. dengang var

bosat i Sorø, kunne Ingemann 26/4 1847 fortælle Hauch: »I Kjøbenhavn saa jeg Øhlenschläger. Han var rolig, mild og venlig« (Hauch og Ingemann. En Brevveksling 61), men skriver i Anledning af Grundtvigs Skaaltale for sin Digterven i Sorø ved Festen for Oehlenschlägers 70-Aarsdag (Adam Oehlenschläger. Et Mindeskrift om Festen den 14de November 1849 30-31): »Den smukke Fest for gamle Adam maatte jeg af flere Grunde blive fra. Det var smukt og kjærligt af dig, at du dog paa en Maade lod mig komme med til Gildet; men jeg tør ikke tro, at jeg dér var alle Gjæsterne velkommen« (Grundtvig og Ingemann. Brevvexling 306; jfr. H. Schwanenflügel: B. S. Ingemann 407). Oehl. har sikkert fra Sorø hørt Ingemanns Vægren sig ved at anerkende ham som Digterkongen. Saaledes skriver Chr. Wilster til sin Fætter 25/12 1834, at han i Anledning af sin Recension i Lit. Tid. af Hauchs »Maastrichts Beleiring« har haft »et Klammerie med Ingemann, hvorved jeg er kommen til mathematisk Vished om, at den saakaldte beskedne Digter er det hovmodigste Menneske, jeg i mit Liv er truffen paa . . . Det er sikkert Kammerherreinde [Christiane] Rosenørn som har indgydt ham denne Hovmodighed, at han anseer sig for ligesaa stor Digter som Oehlenschläger, om ikke større, er vist nok; han blev meget fortørnet over at jeg kaldte Adam Fader til vore andre Poeter« (Sorø Akademis Bibliotek) – og 24/12 1835 fortæller han samme, om »den gode Benne, hvem man dog ikke kan lade være at holde meget af, skjøndt han forleden hos Hauchs ganske stødt tog Hat og Stok og pillede af med Skyer for Ansigtet, fordi Fru Hauch i Anledning af et Par Uheldigheder i Fyensreisen yttrede: Det er dog forskrækkeligt, at Danmarks største Digter kan skrive noget saadant Tøi« (ssts.). Ingemann har flere fortræffelige Domme om Oehl. og hans Arbejder (se f. Eks. Udtalelse i Noter til 37,4-6), fremhæver stadigvæk hans Prioritet i den gamle poetiske Verden (Breve fra og til B. S. Ingemann 212, 225, 569; Grundtvig og Ingemann. Brevvexling 244), men værdsatte ikke synderligt hans øvrige Arbejder. Han beklager over for Grundtvig 29/8 1830, at »Øhlenschläger saa aldeles skulde fjærne sig fra os begge . . . han var dog vor Mærkesmand, som du en Gang har bemærket« (Grundtvig og Ingemann. Brevvexling 90), og han vilde gerne dele Grundtvigs Haab om en ny poetisk Tilværelse for Oehl. efter hans »Levnet«, »men med al hans formentlige Stræben efter Humanitet ser og erkjender han dog ingen Aand, hvis Flugt divergerer fra hans og fra den velbehagelige Livs-Region, hvor han redte sig en Seng af sine Lavrbær« (ssts. 118f.; jfr. Ingemann: Tilbageblik 62f.). Om deres modsatte Gebeter i det poetiske Livs Sfære og om hvad han savner hos Oehl., taler han i »Tilbageblik« 11ff. Han fremhæver, at de trods dette kunde have harmoneret, »naar enhver Topgren og ethvert Kroneblad paa Poesiens store, syngende Træ ikke daarlig vilde indbilde sig at være Træet selv eller idetmindste dets hele Krone . . .« Han havde i

Kjøbenhavns-Posten 18/12 1838 svaret sin Recensent af det dramatiske Digt »Renegaten« med Henblik paa Oehl.: »I Konstens og Videnskabens Rige erkjender jeg ingen Monark og intet Oligarchi, men hylder der den fuldkomneste Republicanismus«, og skriver til Major Wilster, som havde takket ham for hans dejlige Digt ved Digterens Død (Saml. Skr. IV 9 131-32): »Jeg gav ham, som De seer, hjertens gjerne en Glorie . . . men Kongekronen, man med Vold og Magt vil paatrykke ham, passer ikke i Aandernes Republik, og Digterkonge er i alt Fald kun Digteraanden« (Breve fra og til B. S. Ingemann 453). Til P. D. A. Atterbom skriver han 1/7 1850: »Øhlschlægers Bortgang maatte vistnok berøre enhver poetisk Natur i Norden; dog hans egentlige Gjerning var fuldført for 20 Aar siden og før. Jeg stod ikke synderlig i personligt Forhold til ham« (Kjeld Galster: Ingemann og Atterbom. En Brevveksling 54). ● 352,9-12 *Hans og mine Meninger om Konsten ere saa himmelvidt forskellige . . .*] om sit Forhold til Hauch skriver Ingemann siden, at Hauch flygtigt havde angrebet »Reinald Underbarnet« i Fortalen til sit Ungdomsarbejde »Contrasterne« uden at have lagt Mærke til Ideen og Betydningen af dette Digt, og at Hauch 15 Aar efter i »Hamadryaden« havde søgt at løse en lignende poetisk-filosofisk Opgave, at Hauch og han endnu o. 1830 i Anskuelse stod langt fra hinanden, men at de siden aandeligt mødtes paa de højeste Punkter, og at Ingemann i Hauch lærte at kende et af de ædlestes Mennesker og en sjælden poetisk Natur (Tilbageblik 33f.). I sine Breve til Grundtvig fremhæver han Hauchs Dybde og alvorlige kristelige Stræben, som Grundtvig vilde vide at skatte (Grundtvig og Ingemann. Brevveksling 163, 182). Hauch var baade jaloux paa og irriteret over Ingemanns Popularitet. I Anledning af en nedsættende tysk Kritik af Ingemanns Fortællinger skriver Chr. Wilster 15/1 1837 til sin Svoger: »Hiin Recension morede naturligviis Carsten meget, thi han har et hemmeligt Nag over den Berømmelse, der ofte tildeles maadelige Arbejder af Bernhard og er idet Hele opbragt, eller hvad jeg skal kalde det, over den ufortjente Reputation, han nyder« (Sorø Akademis Bibliotek). I sin fortsatte Korrespondance med Oehl. nævner Hauch kun et Par Gange Ingemann: 7/7 1834 i Anledning af Paludan-Müllers »Amor og Psyche«, som Sibbern roste over al Maade som han i sin Tid førte sig ligesaa enfoldigt op da Ingemanns Digte kom ud og løb rundt og forsikrede at nu er der optraadt den anden store Digter i Danmark (NKS 1674,2°), og skrev Nov. 1844, da Ingemann var blevet Ridder af Nordstjernen: »Ingen kan skatte Ingemanns godmodige og elskværdige Personlighed højere end jeg, men at han skal være en stor Mand, og at hans Poesier skulle betragtes som Mesterværker, det kan jeg ikke faae i mit Hoved« (ssts.). Men at Hauch kom Ingemann nærmere, viser Brevvekslingen »Hauch og Ingemann« (1933). ● 352,12-13 *Han reiser maaske til Dresden . . .*] Ingemann beder 18/1

1828 gennem Direktor Tauber Univ. dir. om Tilladelse til at foretage en Rejse til Dresden en 6 à 7 Uger fra Paaskeferiens Udgang til sidst i Maj Maaned, idet han henviser til, at hans Forelæsninger ved Dr. Estrups Hjælp ikke vil blive forsømt. Univ. dir. forestiller 26/2 Ingemanns Ønske, som Kongen approberer 4/3 s. A. (Univ. dir. Forestillinger 1828 Nr. 1092, RA). Om Ingemanns Audiens i den Anledning hos Frederik VI se »Tilbageblik« 58. »I Fredags [18/4] reiste med Dampskibet . . . Ingemann . . .«, noterer P. V. Jacobsen 20/4 1828 (NKS 2283,4°). Han beder 22/5 om Tilladelsen maatte yderligere forlænges til Slutningen af Juli Maaned, som 7/6 bliver ham bevilget (Referat- og Resolutionsprotokol for Sorø Academie 3 C 1827-28, RA). ● 352,13-15 *det er for hans Kones Skyld* . . .] Lucie Ingemann (1792-1868) nærede efter sin Samtids enstemmige Udtalelser en ulykkelig Kærlighed til Kunsten (se H. Schwanenflügel: Ingemanns Liv og Digtning 1886 386ff.). Hun var Elev af J. L. Lund og Eckersberg. Louise Hegermann-Lindenchrone skriver 18/3 1826 til Olivia Hjort: »Frue Ingemann har jo indsendt sit Malerie til Ekkersberg; han skal være yderst forlegen derved, det bliver nok neppe antaget som er ham ubehageligt som det er sendt til. Fi[gur]erne skal især være saa slette, han skal have sagt at hendes Mand maa slet ing[en] Sands have for Malerie siden han ikke har forebygget at det er blevet indsendt« (NKS 2411,4°, 85). Lucie Ingemann havde 1824 udstillet en Række Malerier med Blomster og religiøse Motiver og 1826 alene »Vildt voksende Blomster i en sjællandsk Egn«, som Fru H.-L. »finder . . . smukkere . . . end de sidste, især er der en Vand-Lilie med Blad som jeg synes er meget smuk, Bondehuset gjør en uheldig Virkning« (P. Hjorts Arkiv, RA). Ingemann skriver: »Hvad Poesien personlig er for mig, er Malerkonsten for Hende. Ved sin Overgang fra Blomstermaleriet til det historiske Maleri var Bekjendtskabet med Konstens berømteste Mesterværker hende af Vigtighed, og dette var Hovedøiemedet med vor Reise til Dresden« (Tilbageblik 59; jfr. Grundtvig og Ingemann 127). ● 352,20 *den gale Molbek*] om Carl Fr. Molbech (1785-1864), Chr. M.s yngre Broder, se Soraner-Bladet XV 67ff. og 77ff. Han var 1822-28 Lektor i græsk Sprog og Litteratur ved Sorø Akademi, hvorfra han 8/4 1828 som sindssyg blev entlediget med Pension (Referat- og Resolutionsprotokol for Sorø Academie 3 C 1827-28, Nr. 776). Stadier i hans Sygdom, der allerede konstateredes 1802, refererer N. Fogtmann til Chr. Molbech 24/6 1824; 20/1, 12/10 1825; 6/4 1826; 29/5 1828; 1/5 1829 (NKS 2336,4°) og samtidigt til Sibbern 25/9, 2/10, 9/10 1823; 1/7 1824; 6/1, 10/3 1825; 9/7 1829 (Add. 1040,4°). Se endvidere P. Hjort: Breve I 90ff. og Grundtvig og Ingemann. Brevvexling 5f. ● 352,21-22 *der skulde have holdt den* . . .] Direktor Tauber havde 2/1 1828 meddelt Univ. dir., at Omstændighederne ikke tillod ham at holde Talen i Anledning af Kongens Fødselsdag, og at Carl Molbech efter Reglementet var

den nærmeste dertil, hvori Univ.dir. indvilliger (Referat- og Resolutionsprotokol for Sorø Academie 3 C 1827-28, Nr. 521). Imidlertid blev Univ.dir. underrettet om, at Carl Molbech uden at være forhindret af Sygdom havde forlænget sin Juleferie i Slagelse, at han 13/1 endnu ikke var vendt tilbage, og at han i Slagelse havde opført sig paa en Maade, der er uforenelig med hans Embedes Natur og Værdighed, og som gjorde det umuligt at tillade ham at holde Talen ved den akademiske Højtidelighed, hvorfor Direktor Tauber 15/1 s. A. opfordres til enten selv at holde Talen eller formaa en anden af Akademiets Lærere til at overtage det ærefulde Hverv (Kopibog for Sorøe Academi 1828 Nr. 34, RA). Direktor Tauber meddeler nu i Skrivelse af 17/1, at P. Hjort vil holde Talen paa Majestættens Fødselsdag, og at han vil skaffe sig nærmere Underretning om Carl Molbechs Forhold og Grunden til hans Fravær og derom give Indberetning (Referat- og Resolutionsprotokol for Sorøe Academie 3 C 1827-28, Nr. 548, RA). ● 352,22-23 *Vores idylliske Director* . .] at Hauch delte den almindelige Aversion mod Erich Giørup Tauber er allerede omtalt i Noten til 350,10-18. ● 352,30 *Lidt vil min Reise til Kiøbenhavn blive udsadt*] 28/5 1828 ansøger Hauch »om Tilladelse til paa et Par Maaneder at maatte opholde sig enten her i Staden eller i Fyen«, som bevilges ham 31/5 s. A. (Referat- og Resolutionsprotokol for Sorøe Academie 1827-28 3 C).

353,2-3 *I Morgen begynder jeg igjen mine Forelæsninger* . .] Hauch skriver Febr. 1828 til A. E. Boye: »min Arm sadte mig kun otte Dage tilbage, og ved at tage nogle Timer meer i Slutningen, har jeg fuldkommen indhentet Alt« (NKS 1458,2°; jfr. C. Hauch til Johs. Reinhardt 7/2 s. A. (Zool. Mus.)). Hauch læste i Vintersemestret 1827-28 3 Timer ugentligt over Fysikken, 4 Timer over Naturhistorien (Fortegnelse over Forelæsninger og Øvelser ved Sorøe Academie). ● 353,3-6 *Den Sang jeg sendte Dem* . .] Kjøbenhavns-Posten 19/2 1828 offentliggjorde: »Til A. Oehlenschläger. (I et Exemplar af Sørgespillene: Bajazet og Tiber)«. Hauch skriver 27/2 1828 til P. A. Liunge: »Hvad det Digt angaaer som Hr Professor Oehlenschläger har ladet indrykke i Deres Blad, da, uagtet det ei fra først af var bestemt til Publicitet, var han Herre derover, og kunde gjøre med sin Eiendom hvad han vilde« (NKS 4336,4°). ● 353,6-11 *Jfr. Jørgensens Dom* . .] herfor giver Hauch selv fuld Dækning 304,1-6. ● 353,11-12 *At Deres Rolf bliver i 12 Sange glæder mig* . .] Hauch skriver fra Kbh. 12/4 1828 til P. Hjort: »Oehlenschlägers sidste Sange af Rolf Krake kroner det hele Værk, og ere saa herlige, at vist ingen Digter kan rose sig af at have skrevet noget bedre, i det mindste paa denne ufuldkomne Jord« (Breve til P. Hjort I 203).

989. 18/2 1828. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc. etc.«. Coll. Brevs. XXV.

353,19 *sender jeg . . . Freias Alter*] Delib. 30/11 1827 bemærker: »Det anmeldes, at Professor Øhlenschläger var sindet, at indrette i Forening med Syngemester Fröhlich Frejas Alter (første Udgave) til Opførelse som Vaudeville; hvorved Directionen med Forbehold af nærmere Censur, intet havde at erindre«. • 353,19-21 *Sangene . . . hvilke Fröhlich og jeg . . .*] udvalgte af inden- og udenlandske Komponister og flere anonyme. Daværende Syngemester ved Det kgl. Teater J. F. Fröhlich (1806-60) skrev ogsaa Ouvturen til Vaudevillen. • 353,24-25 *Rollerne strax kunne afskrives*] se Br. 990^b.

354,9 *Jeg har aldeles holdt mig til det gamle Stykke*] om nærværende Bearbejdelse se Povl Ingerslev-Jensen i *Oehlenschläger Studier* 1972, særlig 121-30. • 354,14-15 *Digtene vil jeg . . . trykke for Tilskuerne i et lille Hæfte*] deraf blev intet.

990°. Kbh. 25/2 1828. Fra Consistorium. Udskr.: »Velbaarne Hr. Professor Ridder Oehlenschläger«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28 Nr. 2. Univ. Arkiv. RA.

Det teol. Fak. anmoder Notarius ved Det fil. Fak. om straks at meddele Regensens Provst, naar en eller flere har absolveret den store filologiske Eksamen at oplyse om Resultatet, for at den kgl. Anordning om Uddeling af Kommunitets og Regens Stipendiet nøjagtig kan efterkommes.

990^b. 26/2 1828. Til Jonas Collin. Troensegaards Autografs. I.

Takker for den hurtige Afskrivning af *Rollerne* til »Freias Alter« og beder ham sende det til Censorerne.

Rahbek afgav samme Dag følgende, af G. H. Olsen medunderskrevne, Censur: »Jeg maa begynde med at erindre, at det her circulerende Freyas Alter, ikke er den Udgave, der af os nærværende Censorer 1816 forkastedes, men den ældre, om hvilken jeg allerede dengang erklærede, hvad jeg siden, da der handlede om at omdanne den til en Vaudeville, gientog, at jeg mod den, især i Operette- eller Vaudevilleform, aldeles intet havde at indvende, uden forsaauidt, som mulig siden denne Omdannelse kunde foranledige nogen Erindring. Efter dette Forord skrider jeg til den nye Freyas Alters Giennemlæsning og Censur. I Tilsætningen finder jeg aldeles intet, der kunde beføye Censuren til Indsigelse mod dets Forestilling; den sidste Strophe af Slutningschoret var det maaske bedre at udelade, at den ikke skulde give Kaadhed eller Ildesind Leilighed til at komme paa Færde. Iøvrigt giver jeg Stykket i denne Form ubetinget min Stemme, at dets musikalske og sceniske Udførelse vil i høi Grad bestemme dets Held, behøver jeg ikke at tilføje« (TA, Indkomne Breve

1828, Nr. 1698). Delib. 7/3 1828 meddeler, at Censorerne afleverede antaget »Freias Alter«. Adr. 2/4 1828 averterer: »Hr. Professor, Ridder Oehlenschlägers »Freias Altar«, Syngespil i 3 Acter, indrettet til Musik af forskellige Componister, er udkommet og faaes paa Hjørnet af Fortunstrædet og Admiralgaden Nr. 148, anden Sal, for 72 sk.«. Hauch skriver 4/5 til P. Hjort: »Oehlenschläger har solgt sin Freias Alter til Prinzlau, og har intet Exemplar betinget sig selv, jeg har heller ingen faaet« (Breve til P. Hjort I 206).

den sidste Strophe af Slutningschoret . . bedre at udelade] i denne synger Clausine (til Tilskuerne):

I, som Charlotte med sin Walther,
Med Saft og Brause, gjerne saae:
I vil ei heller strængt forsmaa
Det unge-gamle Frejas Alter,
Det mangen venlig Læser fandt,
Held os, hvis her det Bifald vandt!

(Frejas Alter 1828, 108).

Som det fremgaar af Ove Thomsens lille Anmeldelse i Dagen 23/4 1828 blev Verset ikke udeladt: »Stykkets Clausine (vor yndede Mad. Wexschall) tolkede Digterens Slutningslinier til Publicum«.

991°. 21/4 1828. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder«. Coll. Brevs. XXV. Trykt: Lieb. Bidr. II 268.

Sender »Freias Alter« med nogle Smaarettelser. Han har skrevet venligt til Rosenkilde og bedt ham næste Gang, han spiller v. Bilbo, at holde sig til Teksten.

Teater-Journalen (Kgl. Teaters Bibliotek) anfører Prøver paa »Freias Alter« 30/3, 1/4, 5/4, 8/4, og 19/4 »opført efter foregaaende Prøve Freias Alter«. P. V. Jacobsen noterer i sin Dagbog 20/4: »Ad »Freias Alter« klappedes meget, hyssedes meget, og pebes lidt, det sædvanlige ved ethvert nyt Stykke. Det har imidlertid paa næsten alle mine Bekendte gjort et ubehageligt Indtryk, den yngre Møhl kunde endog ikke engang udholde mer end 1ste Akt, og Hertz, der kender min koleriske Utaalmodighed, har raadt mig fra at se det« (Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 1899 68; jfr. Breve fra P. V. Jacobsen 27). Hauch fortæller herhenhørende P. Hjort 2/4, at han mødte »Møhl . . paa Comedien, hvor jeg morede mig meget godt; jeg vendte mig til ham for at tale om Udførelsen af Stykket [af en eller anden Grund vil P. Hjort have man skal tro Talen er om »Væringerne«], men da jeg ytrede blot et Ord til Fordeel for det, saae han paa mig med en saa høi Medlidenhed, ja dyb Foragt, som det lod, at jeg blev arrig og sagde ham at jeg

ikke troede, det Bedste Heiberg havde skrevet vilde leve og erindres halvt saa længe som dette, han vendte sig forbittret bort . . .« (Breve til P. Hjort I 204 f.). J. L. Heiberg offentliggjorde i Den flyvende Post 26/5 1828 en Kritik af »Freias Alter«, hvori han fraskrev sig »ethvert Makkerskab med denne Dilletantisme« (Vilh. Andersen II 203). Hauch imødegik ham anonymt, af Hensyn til sin Fader, i Kjøbenhavnsposten 6/6, hvorpaa Heiberg i Den flyvende Post 13/6 affyrede sine Ricochets, som Hauch returnerer i Kjøbenhavnsposten 24/6 osv. Om Striden med Heiberg se Galster II 33 ff. ● *skrevet . . . til Rosenkilde . . . holde sig til Teksten*] Hauch fortsætter i anførte Brev til P. Hjort: »Rosenkilde tillod sig paa egen Haand at brodere Stykket med flere Tvefydigheder, der gjorde megen Skade. Man kunde være fristet til i Aviserne at bede ham lade det være en anden Gang« (Breve til P. Hjort I 205); se videre Noten til 151,3. Over hans upassende Paaklædning som v. Bilbo havde Dr. Ryge klaget til Jonas Collin 6/4 1828 (Det kgl. Teaters Bibliotek). Ligeledes skriver Oehl. i Anledning af Rosenkildes Udseende som Hans Mortensen i »Aprilsnarrene«: »Det var overalt at ønske, at Herr Rosenkilde undertiden anvendte lidt mere Eftertanke og Smag paa sin Dragt, der ofte er forfeilet« (Lieb. Bidr. II 145).

992°. 22/4 1828. Til H. J. Bärmann. Udskr.: »Sr. Wohlgeboren Herrn Bärmann. Erster Clarinetisten Seiner Majestät des König von Bayern«. Bakkehusmuseet.

Haaber at deres fælles Ven, N. P. Nielsen, har viderebragt hans Ønske om at se Bärmann og hans Søn til Middag i Morgen Kl. 3.

Samtidens berømteste Klarinetist, Heinrich Joseph Bärmann, (1784-1847) blev 1807 Medlem af Hofkapellet i München, hvorfra han siden 1808 foretog en lang Række Kunstrejser i hele Europa, i de senere Aar sammen med sin Søn, Karl B. (1810-85), hans Efterfølger ved Hofkapellet. Dagen 6/3 1828 nævner bl. ankomne Rejsende: »Clarinetist Baermann f. Lübeck«. A. W. Hauch skrev 15/3 1828 til B., at Kongen har tilladt ham at give en Koncert paa det Kgl. Teater og beder ham aftale det fornødne med Teaterchefen (TA Kapel-Protokol). Teaterdirektionen bestemte Mandag 7/4 (Delib. 21/3), som Dagen 27/3 meget smigrende annoncerer. Ssts. 14/4 berømmes hans Koncert, og en ny berammes paa Hofteatret 16/4. Bärmann og Søn forlod Landet 25/4 (Dagen 25/4). Flere Danske havde siden stor Glæde af hans Selskab i München. N. C. L. Abrahams, der var Bärmann anbefalet af N. P. Nielsen, skrev i sin Dagbog Maj 1832 om hans store Forekommenhed (NKS 3807,4°), ligesom Henrik Hertz, anbefalet af Abrahams fortæller Vennen P. V. Jacobsen 6/8 1833 om ham med Begejstring (NKS 1706,2°).

993. Nørrebro 22/4 1828. Fra F. Høegh-Guldberg. NKS 1674,2°.

Om det tidligere mindre venlige Forhold imellem Oehl. og Guldberg se Noten til 12,10-12. Udg. er ikke i Stand til at oplyse om bestemte Begivenheder har bragt Digterkollegerne hinanden nærmere, eller om den alm. Nedvurdering af Oehl. har stemt H.-G. blidere. Han var Medlem af Det smagende Selskab og opfordrede sammen med Rahbek Jan. 1830 Oehl. til at indtræde i dets Forsamling (NKS 2385,2°, III).

354,22 *ei at forsmaae Gaven*] Adr. 21/4 1828 averterer: »Udkommen idag: Kjærminderne eller de lykkelige Dage Tolv nye Sang-Digte af Frederik Høegh-Guldberg«. At Oehl. har takket derfor i et nu ukendt Brev fremgaar af 374,3.

994°. 1/5 1828. Til Consistorium. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede. Univ. Arkiv RA.

Om flere Studenters Dimissionstilladelse og Reglerne for jus dimittendi.

995. 2/5 1828. Til Ove Malling. NKS 2285,2°.

I sin Omtale af Ewalds ufuldendte Sørgespil »Frode« 24/3 1811 gjorde Oehl. opmærksom paa, at Ewald havde tabt Lysten dertil, fordi han snart mærkede det stive og tvungne i Alexandrinerne. Desuden fandt Oehl., at dette Stof ikke passede til en Tragedie, men snarere til et Epos – og gav ved samme Lejlighed et Vink om, at han længe har tænkt paa at behandle det som et saadant; jfr. K. 2 71: Br. 428. P. V. Jacobsen bemærker i sin Dagbog 13/9 1827: Øhlenschläger skriver paa et episk Digt Hrolf Krake, af hvilket han »imellem« vil oplæse nogle Sange i Stforgen [ø: Studenteforeningen]« (NKS 2283,4°). 13/10 s. A. bemærker han: »ført Correspondence med Øhlenschläger om Læsningen i Stfgen; han er meget lumsk« (ssts.). I Studenteforeningens Arkiv findes ingen Korrespondance om Oehl.s Oplæsen bevaret. P. V. Jacobsen fortsætter 14/10: »Øhlens: oplæste igaar i Stfgen de 2 første Sange af hans Hrolf Krake . . .« (Se Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 1899 65). 8/4 1828 bemærker han: »til Øhl's Hrolf Krake seer Man . . . ikke noget« (NKS 2283,4°), men Louise Hegermann-Lindencrone fortæller 2/2 s. A. om Epopeets Fremadskriden: »Øhlenschläger var her forleden og læste tre Sange 5-6 og 7de af Rolf Krage, jeg fandt dem meget smukke« (P. Hjorts Arkiv, RA). Hen paa Sommeren skriver hun: »Hrolf Krake er jo under Pressen, jeg har ikke hørt Slutningen, som Øhlenschläger havde lovet mig, og ikke seet eller hørt til ham siden jeg kom herud [til »Rolighed«], han har havt Koldfeber« (Breve til P. Hjort I 346 f.), men 25/10 1829 [ø: 1828] nævner hun at have hørt hele Hrolf Krake: »de sidste Sange ere rigtignok udmærket deilige og det Hele vist et fortræffeligt Digt, det kommer nu snart ud, den sidste Gang han læste var

det Correctur-Ark han havde« (ssts. 354). 15/11 meddeler Adr.: »De, som have samlet Subscribenter fra Oehlenschlägers nye poetiske Skrifter, bedes jo før jo heller at indsende Planerne, da den første Deel »Hrolf Krake, et Heltedigt, om faa Dage forlader Pressen«. Ssts. avetteres 1/12: »Fra Pressen er udkommen: Oehlenschlägers nye poetiske Skrifter, første Deel, indeholdende: Hrolf Krake, et Heltedigt i 12 Sange. Faaes paa Velinpapiir smukt heftet for 13 mk. paa Nørregade Nr. 30, i Stuen«. P. V. Jacobsen, der 23/11 har faaet Eposet læst, var hverken glad eller uglad, nærmest ligeglad, men han indrømmer: »saafremt nogen anden af vore Poeter havde villet skrive det, vilde man have set en Forskel, hvorved Øhlenschläger's vilde staa meget højt« (Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 1899 76). Ingemann skriver 14/12 til sin Svigerfader: »Vi har med megen Fornøielse læst Øhlenschlägers Heltedigt Rolf Krake . . . han er deri ganske ude i sin gamle poetiske Verden og han har med ungdommelig Kraft og ægte store Træk fremstillet de herlige Kæmpebilleder«; efter flere Reservationer fortsætter han: »men det Hele er i mine Tanker et Mesterstykke, der for tjener Plads ved Siden af hans gamle poetiske Skrifter og staaer høit over hele hans sidste Digterperiode« (Breve til og fra B. S. Ingemann 1879 212). I et Brev 30/1 1829 til P. O. Brøndsted nævner J. P. Mynster: »Oehlenschläger har udgivet et herligt episk Digt: Hrolf Krake, i 12 Sange, omtrent i samme Versart som »Niebelungen-Lied« (Breve fra J. P. Mynster 154). Dansk Lit. Tid. bragte i de to første Numre 1829 en meget anerkendende Gennemgang af Digtet, sandsynligvis af Prof. P. E. Müller. Om J. L. Heibergs Recension se Noten til 394,9-10.

356,6-7 *Forfatteren af Det befriede Israel* . . .] Om Jens Michael Hertz' »Moses eller det befriede Israel«, der udkom 1804 og kun fik tre Femtedel af de udsatte 1000 Rdlr., se K. F. Plesner: *Det smagende Selskab* 1959 64 f.

996. 4/5 1828. Til K. L. Rahbek. Udskr.: »S. T. Herr Professor Rahbek. Ridder af Dannebrogen etc.«. NKS 1674,2°.

997. Bakkeh. 6/5 1828. Fra K. L. Rahbek. Udskr.: »Herr Professor Ridder Oehlenschläger«. NKS 1674,2°.

357,8 *Som Medlem af* . . .] Rahbek blev Medlem 1795. • 357,11 *Rien ne manque a sa gloire* . . .] Udtalelse af Skuespildigteren Bernard Joseph Saurin (1706-81), da Molières Buste 1778 blev opstillet i Académie Française. • 357,14-15 *vino vendibili non opus est suspensa hedera*) »Den gode Vin behøver man ikke reklamere for« (Adagiorum D Erasmi Roterodami Epitome 1550 61). • 357,15-16 *Sagen maa og skal vel komme – formodentlig fra Malling*] Jens Møller skriver 1/5 1819 til B. S. Ingemann: »det gaaer saa yderst langsomt med alt, som Malling har under Hænder« (Breve til og fra B. S.

Ingemann 124). Det har muligvis været medens Oehl. ventede, at han udtalte sig nedsættende om Malling til Hauch, som deraf i et Brev til A. E. Boye 3/12 1829 drager vidtrækkende Slutninger: »Jeg har kiendt faa Mænd, hvor O. ei har havt i sit Liv i det mindste et Par modsatte Meninger. Saaledes erindrer jeg mig vel, at han engang har omtalt Malling som en Mand, hvis Rygte overgik hans Fortieneste, og som ved at skrive om store og gode Handlinger havde gjort sig disses Udførelse overflødig« (cit. i Galster II 51). Se videre 361,16-18 m. Note. • 357,19-20 *vor Hædersbane, som begyndtes med Tullin*] Tullins »Om Søefarten dens Oprindelse og Virkninger« offentliggjordes i Selskabets »Forsøg i de skønne og nyttige Videnskaber«, Første Stykke 1761 og hans »Om Skabningens Ypperlighed« i Tredie Stykke 1764. Rahbek udgav 1799 Tullins »Udvalgte Digte« med en lang og oplysende Fortale. • 357,20-24 *vor Litteraturs Historie under Christian den syvende . . virkelig for en Deel bliver Selskabets Historie*] i en Skrivelse til Selskabet for de skønne Videnskabers Fremme af 23/11 1828 gør Rahbek Rede for sit og Nyerups litterære Foretagendes lange Historie, idet han haaber Selskabet vil værdige ogsaa dette nye Bind sin gunstige Understøttelse. Samtidig skriver han til Selskabets Sekretær, at Universitetsboghandler Schulz uden Vederlag har besørget Trykningen og tilføjer, at Forfatteren smigrer sig med, »at Selskabet med Velbehag vil see en tro og taknemmelig Fremstilling af en Tid, hvis Glands for en stor Deel gik middelbar og umiddelbar ud fra det, og af de Mænd, der i og med det saa kraftigen virkede dertil« (NKS 2385,2°). Selskabets Sekretær forelagde 26/11 1828 Rahbeks Andragende for Ove Malling, som under Hensyn til Kassens Status tildelte Rahbek og Nyerup henholdsvis 100 Rdlr. og 50 Rdlr. S. V. (ssts.). Adr. 29/11 s. A. averterer: »Bidrag til en Udsigt over dansk Digtetekunst under Kong Christian den Syvende, ved K. L. Rahbek og R. Nyerup, første Deel, indbefattende Tidsrummet 1766-75, er udkommen og faaes i den schultziske Boghandel paa Høibroplads Nr. 51 heftet for 2 Rbd«.

998. Thorshavn 10/5 1828. Fra Chr. Ludv. Tillisch. Tilskr.: »Høivelbaarne Hr. Professor og Ridder Oehlenschläger«. Udskr.: »Høivelbaarne Herr Professor Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog pp. i Kjøbenhavn«. NKS 1674,2°.

358,2-6 *Biskop Münster har, ved at tilstille mig . . de fleste af Deres Værker*] senere Kabinetsekretær hos Christian VIII, daværende Amtmand paa Færøerne Christian Ludvig Tillisch (1797-1844), der var meget optaget af den lokale Bibliotekssag, havde nylig i et Brev fra Fr. Münster trykt i Føroya amts bokasavn 1928 64 læst om Oehl.s Gave. Initiativtageren til et Amtsbibliotek i Thorshavn Oldforskeren C. C. Rafn redegør for Bibliotekets tidligste Tid og dets hurtige Vækst i Dagen 6/1 1829. Se iøvrigt Bogens Verden XI 1929 74 ff.

999°. [Før 16/5 1828]. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV. Brevet er dateret i Henhold til Reprisen af »Freias Alter« 16/5, men blev allerede fremlagt i Direktionen Fredag 2/5 iflg. Delib., hvorfor den rigtige Datering er [før 2/5 1828].

Om nogle nødvendige Rolleændringer i »Freias Alter«, især om Eenholm som Skoleholderen, der maa udskiftes med Carl Winsløw, som kan Rollen og allerede har spillet den i den dramatiske Prøve.

Eenholm] se K 316: 99,13 og Noten til 220,30. ● *Carl Winsløw*] om ham Noten til p. 142,7. Han agerede Skolemesteren ved anden og sidste Forestilling af »Frejas Alter«. Skuespilhuset var halvtomt. »Mad. Wexschall [der havde Clausines Rolle] udelod med Directionens Tilladelse de fleste af hendes Syngenummere, da hun var meget forkiølet« (Teater-Journal, Kgl. Teaters Bibl.). [17/5] 1828 kvitterer Oehl. »for to Forestillinger af Freias Alter . . Femtedelen af Indtægten nemlig Tohundrede Rigsbankdaler og Tresindstyve Skilling« (Teaterkassens Regnskaber 2. Kvartal 1828 Nr. 32). Fröhlich hævdede 29/5 »et Honorar af 120rdb Sedler for at ordne Musiken til Freias Alter« (ssts. Nr. 39). ● *den dramatiske Prøve*] et af Hovedstadens bedre private dramatiske Selskaber, fortsat som »Musikalsk dramatisk Forening«. I en Fortegnelse over »De i Kjøbenhavn værende Klubber og dramatiske Selskaber« i Skild. 13/10 1827 anføres: »Dramatisk Prøve. 34 Medlemmer. Stiftet d. 16 Januar 1820. Kongens Nytorv No. 206, paa det af Hr. Justitsraad Bugge i Aaret 1825 opbygte Theater. Forestillinger hver anden Søndag«. Fru Hegermann-Lindenchrone har i et Brev til Olivia Hjort 18/3 1826 en lille Karakteristik af Selskabet, hvis Medlemmer overvejende var Toldembedsmænd, men hvor, foruden flere smaa Poeter, ogsaa Poul Møller og Chr. Winther kom (NKS 2411,4°, 85). Et andet Selskab »Holbergs Minde« nævner ogsaa »Freias Alter« spillet i Sæsonen 1827-28 (J. C. Andersen: Optegnelser om »Holbergs Minde« 1868 8), og paa Rønne Teater var Vaudevillen paa Repertoiret 21/3 1830 (Bornholmske Samlinger I 1906 113).

999b°. 20/5 1828. Til Universitetsdirektionen. Univ. Dir. Henlæggelses-Sager, Universitetssager 1827-31, I D Nr. 417.

Om Udfaldet af Forberedelseseksamen for ustuderede Jurister, afholdt i Slutningen af April og Begyndelsen af Maj.

Forberedelseseksamen for ustuderede Jurister] Universitetet skelnede mellem de latinske Jurister, »der havde gennemgaaet alle de til Retsvidenskaben henhørende Discipliner og den juridiske Examen for Ustuderede . . der blot have nydt Underviisning i den almindelige Retslære og den danske Ret«, de saakaldte Examinati juris eller danske Jurister. Iflg. den kgl.

Forordning af 26/1 1821 skulde de, der vilde forberede sig til den juridiske Eksamen for Ustuderede eksamineres af Professorer ved det filosofiske Fakultet »for at det kan erfares, om de formaae at opsætte skriftligen i det danske Sprog deres Tanker over en dem opgivet, let fæitelig, Gienstand, samt om de besidde de for ethvert ikke udannet Menneske i Almindelighed fornødne Kundskaber i Fædrelandets Historie, i Geographie og i Arithmetik. Denne præliminaire Prøve skulde de have underkastet sig, og være i samme blævne erkjendte antagelige, forinden dem tilstædes Adgang til de juridiske Forelæsninger«.

1000. Breslau 25/5 1828. Fra Josef Max. NKS 1674,2°. Trykt: Er. IV 60 (Brudstykke).

Josef Max (1787-1873) aabnede 1809 i Breslau en Boghandel, som han hurtigt oparbejdede bl. a. med Støtte i det nyligt tilflyttede Universitet. Han fik et betydeligt Salg af katolsk Litteratur, tjente gode Penge som Udgiver af Skolebøger og var Forlægger af Skrifter af bl. a. Steffens, v. d. Hagen, Ludwig Tieck, Gottfried Müller, Jean Paul, E. T. A. Hoffmann, Henriette v. Paalzw o. m. a. Hans Liv og Virke er fortalt af Emil Wohlfarth i Veröffentlichungen d. Schlesischen Gesellschaft z. Förderung der buchhändlerischen Fachbildung 1. Heft 1925.

Om Udgivelsen af Oehl.s Værker se videre: Br. 1006°, 1019°, 1022°, 1026°, 1029°, 1035, 1046°, 1053°, 1057°, 1060°, 1075°, 1083°, 1089°, 1093°, 1096°, 1101°.

359,29-360,2 *als Empfehlung wird es mir vielleicht dienen, dass ich . . . Steffens . . . Verleger bin, seit einer Reihe von Jahren*] Størstedelen af Steffens' filosofiske og aandshistoriske Skrifter fra »Ueber Kotzebues Ermordung« (1819) til »Was ich erlebte« (1840-44) samt alle hans Romaner og Noveller kom hos Josef Max. »Ich lebte mit meinem Verleger in einem vertrauten freundlichen Verhältnisse«, skriver Steffens siden (Was ich erlebte IX 348), og under hans Embedskaar i Breslau var det selskabelige Røre i Forlæggerens Hus almindelig bekendt for de saakaldte »Steffens'schen Theeabende«. Herom og om den Tillid Steffens viste Josef Max, og hvor afhængig han var af ham, vidner et lille Skrift »Zur Erinnerung an Heinrich Steffens. Aus Briefen an seinen Verleger«. Hrsg. von Max Tietzen 1871. Se iøvrigt Br. 1032, 1035 og 1076°.

1001. 2/6 1828. *Fra Teaterdirektionen. TA, Kopibog.

360,11-17 *Under 31te f. M. har hans Majestæt befalet . . .*] det kgl. Reskript er tidligere trykt i Fremtidens Nytaarsgave 1867 80 Coll. Pap. 156, Lieb. Bidr. II 335 og Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg v. M. Borup II 1948 42. Foruden Oehl. blev J. L. Heiberg opfordret og Præsten Boye, der ikke turde paatage sig Hvervet, men anmodede om at maatte skrive en

Sang og en Prolog (Coll. Pap. 159). • 360,21-22 *en Schizze af Stykket*] herom Br. 1003°.

1001^b. [7.] Juni 1828. Til F. C. Olsen. NKS 3998,4°. Dateringen er præciseret ved Noten til Rektorskiftet.

Afsiger en Latintime, da han som Dekan nødvendigvis maa være tilstede i Regenskirken i Anledning af Rektorskiftet.

Rektorskiftet] fandt Sted Lørdag 7/6.

Senere Rektor i Viborg Frederik Christian Olsen (1802-74) var Oehl.s Lærer i Latin og oversatte en Aarrække hans danske Forskrifter til Lektionskatalogen. Selvsagt var han under sin Embedstid som Overlærer i Helsingør 1830-37 Christiane Oehl.s stedlige Kommissær, hvorom Billetter fra hende vidner (i NKS 3998,4°, VI). Olsens Ven Medicineren Aug. Fraenkel i Göteborg, der subskriberede paa Oehl.s Skrifter, skaffede ogsaa svenske Kunder (Aug. Fraenkel 22/9-14/10 og 31/12 1834 i NKS 3998,4°, II). Se iøvrigt om F. C. Olsen og Oehl. M. Borup: Mellem klassiske Filologer 1957 185 f. og Fund og Forskning III 1956 105 f. Olsen manudicerede Johannes Oehl. til 2. Eksamen og skriver 3/11 1830 til sin Kone: »Igaar Aftes fik jeg et kjærkomment Brev fra Johannes Oehlenschlaeger [i NKS 3998,4°, VI], hvori han underretter mig om at han har faaet laudabilis i Philosophie, hvilket du maaskee erindrer at jeg har omtalt som en Ting, der laae mig meget paa Hjertet« (NKS 3998,4°, VIII). I Olsens efterladte Papirer ligger Beg. til en Antikritik af Oehl.s tyske Levnetsløb i Blätter für literarische Unterhaltung (NKS 3998,4°, XIV). Maaske Oehl. har opfordret ham til at skrive den. Som Forfatter til den anonyme Recension af »Sokrates« gættede man paa Madvig, Poul Møller og Peder Hjort, som Carsten Hauch et Øjeblik tiltroede den (Breve til P. Hjort I 260). Hauch betragtede ikke Rec. som et Sidestykke til Tiecks om »Correggio«, som han tog Afstand fra (K₂ 161: 178,18). Oehl. skrev 28/11 1836 til Hauch: »Mon det ikke skulde være Lütken, som har skrevet Recensionen i Maanedsskriftet? Den er for god for [F. C.] Petersen« (NKS 3751,4°). I Er. IV 139 har han sagt sin Mening om den. F. C. Olsens Søn Lektor i Vejle Fr. Orluf vil vide, at Oehl.s Følelse for Olsen »forblev uforandret og taknemligt Venskab!« (NKS 4254,4°, p. 33), og at først P. Hjort 1867 røbede Anonymiteten (ssts. p. 32). Som allerede nævnt i Noten til Br. 725 havde Olsen taget Afstand fra Algreen-Ussings Skandskrift, men han har iøvrigt hverken i Breve eller Dagbøger mange Bemærkninger om Oehl. Under sin Embedstid i Helsingør noterer han i Breve til sin Kone fra sine Ophold i Kbh. kun en enkelt Visit hos Digteren, som 7/4 1838 opfordrer »besøg mig dog undertiden igjen« (NKS 3998,4°, VI). I en smuk lille Opsats i Dansk Folkekalender 1843 fortæller Olsen om Oehl.s Betydning for sit Fædreland og sidestiller ham med Holberg.

1002°. 5/6 1828. Til Bernh. v. Beskow. Nobelbibl., Sthlm. Fot. KB.
Inviterer Beskow og Kone til en Kop The og et Besøg i Søndermarken.

1003°. 12/6 1828. Til Teaterdirektionen. TA, Ujournaliserede Breve. Trykt: Fremtidens Nytaarsgave 1867 81-84; Coll. Pap. 159-64; Lieb. Bidr. II 335 f.

Indsender i Anledning af de høje Herskabers Formæling en Skizze »til en Opera, eller, hvis Tiden ikke skulde tillade det, til et Skuespil med enkelte Syngenummere og Chore« kaldet »Sigrid med Sløret«.

en Skizze »til en Opera«] Delib. 13/6 1828 meddeler: »Fra Professor Øehlenschläger var indkommet et Brev med den begjærte Skizze til Formælingsstykket under Titel Sigrid med Sløret; modtoges af Professor Rahbek«. Rahbeks og G. H. Olsens Censurer er trykt i Lieb. II 336 f.

1004°. Tirsdag Eftermiddag [17/6 1828]. Fra Christiane Oehlen-schläger. Udskr.: »S: T: Hr. Professor Ridder Oehlen-schläger«. NKS 1674,2°, VII. Dateringen er motiveret ved Br. 1005° og Johannes Oehl.s Brev til Charlotte 11/6 1828 (NKS 1674,2°, VIII), hvori han fortæller om sin egen næsten overstaaede Svaghed og haaber, Søsteren snart maa være rask. Louise Hegermann-Lindencrone bemærker 19/7 1828: »Lotte Oehl. har jo ligget af Feber og Guulsot paa Tølløse« (Breve til P. Hjort I 347).

Fortæller om Charlottes Reconvalescens og haaber, Johannes iagttager den nødvendige Forsigtighed.

1005°. 18/6 1828. Til Christiane Oehlen-schläger. Udskr.: »S: T: Fru Professorinde Oehlen-schläger. paa Tølløse«. Bakkehusmuseet.

Takker for hendes Brev og glæder sig til hendes Komme, men beklager, hun ikke er ganske vel, hvori den stærke Hede maaske er Skyld. I København er de alle raske. Marie og han skal til Schimmelmans paa Søndag og har været hos Mynster. Han har spist hos Onkel Anders og været en Aften hos Prof. P. E. Müller. Forresten lever han og Børnene meget kærligt sammen, men længes efter Moder og Lotte.

hendes Brev] Br. 1004°. • *længes efter Moder og Lotte*] Marie skrev 9/6 1828 til sin Moder og fortalte bl. a. om et Besøg hos H. C. Ørsteds, idet hun ønsker, »den søde Lotte snart bliver rask igjen; for saa haaber jeg, at du min søde Engel, kommer ind til mig« (NKS 1674,2°, I).

1005^b. 19/6 1828. Til det filosofiske Fakultet. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede. Univ. Arkiv, RA.

Oehl. bevidner, at de kompetente Professorer har tilkendt Cand: phil: Olsen Karakteren laudabilis for hans idag aflagte praktiske Prøve.

Cand: phil: Olsen] om Poul Møllers senere Biograf F. C. Olsen og Oehl. se Br. 1001^b med Note. • *hans . . . praktiske Prøve*] Oehl. skriver i Br. 1005°: »Imorgen Kl. 9 skal jeg over paa Metropolitanskolen til en Examen for Olsen som Skolelærer«.

1006°. Breslau 22/6 1828. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2^o.

Takker for Brev af 14/6. Cotta vil ikke have noget imod en samlet Udgave af Oehl.s Værker, og Brockhaus og Nicolai har ingen juridisk Ret til at forhindre den. Udgaven skal komme revideret »letzter Hand« og ordnes i Afdelinger. »Øen i Sydhavet« og Rejsebrevene udelades foreløbig, ligesom Overs. af Holberg. Udgaven trykkes i 2000 Eksemplarer.

Brev af 14/6] kendes ikke.

1007. 25/6 1828. Fra Jonas Collin. Udskr.: »S. T. Hr. Professor Oehlenschläger Ridder«. NKS 1674,2^o.

360,26-27 *den S[c]hizze . . .* se Brev 1003°. Emnet var taget af Saxo og en af Oehl. tidligere digtet Romance »Sigrid« i »Digtinger«. Første Deel 1811 3-50 (Lieb. XXIV 166-93). • 360,27-361,2 *den samme, som den, Du har leveret Hs Majestæt for et par Maaneder siden . . .*] denne Bemærkning kommenterer Rahbek i et Brev til Jonas Collin 26/6 1828: »At jeg i Grunden under Enhver, der render til Kongen med Sligt, at han render en Stave i sig, behøver jeg neppe at sige; imidlertid, om jeg endog, som jeg gjør, foretrækker Heibergs Udkast . . . og at – dersom Oehlenschläger har Uret i at tage fortrydeligt op, man, efter hans Synsmaade, lader ham concurrere med yngre Digttere, – er han ikke at fortænke, naar det, og især under nærværende Coniuncturer, harmer ham at tilsidesættes for sin Avindsmand« (Ed. Collin: H. C. Andersen og det Collinske Huus 673).

361,4 *dersom jeg ikke troede, at Hs. Majest. Selv havde sagt Dig det*] Bolette Hegermann-Lindenchrone fortæller 12/8 1828 Olivia Hjort: »Kongen skal have skrevet ham til meget net om Stykket der ikke blev antaget« (P. Hjorts Arkiv, RA). Et saadant Aktstykke kendes ikke. • 361,7-9 *udarbejder Sujettet . . . maaskee til Brug ved Hs Majestæts Fødselsdag*] Rahbek fortsætter i sit før citerede Brev: ». . . skulde ikke Directionen saavel som øvrige høie Vedkommende skylde en saa udmærket og fortjent Diger at komme idet-

mindste en Draabe Honning i denne Malurtskaal, ved at indbyde ham at gjøre Stykket færdigt, at det kunde componeres og gives til Kongens Fødselsdag?«. Deraf blev intet, men af en ganske enkel Forstaaelse af sin Situation og sit Behov digtede Oehl. Indskrifter til Transparenter foran Teatret i Anledning af Formælingsfesten, som blev offentliggjort i Dagen 4/11 (Lieb. XXI 123-24), og hvorfor Digteren 29/11 hævdede 150 Rdl. Sedler (TA, Indkomne Breve 1828 Nr. 1746 Bilag 17).

1008. [Ca. 25/6 1828]. Fra K. L. Rahbek. Udskr.: »Herr Professor Ridder Oehlenschläger«. NKS 1674,2°. - Dateringen er motiveret ved Kommentaren til 361,16-18 og kan præciseres til [28/6 1828] under Hensyn til Rahbeks Udtalelse 361,14-16 og hans Censur og Følgeskrivelse til T. Baden af 29/6 1828 (NKS 2385,2°).

361,15 *Baden*] Torkel Baden (Noten til 319,28) blev 27/1 1804 Medlem af Selskabet til de skønne Videnskabers Forfremmelse. Han anmoder 7/7 s. A. om at maatte overtage Sekretær-Posten efter sin afdøde Fader, hvortil han 28/7 blev enstemmigt valgt. • 361,16-18 *Brev fra Malling til Selskabet* . .] 25/6 1828 skriver Ove Malling til Selskabet: »Herhos sender jeg et Digt af Professor Øhlenschläger som han har tilstillet mig med hoslagte Brev, det har beroet hos mig i nogen Tid fordi jeg vilde læse det førend jeg sendte det videre, deels ved mine gamle Øynes-Svagelighed, deels ved de Anstød af . . Anden Dags Feber, der i disse sidste Dage har meget mattet mig«. Efter sit her 361,16-18 gengivne Votum fortsætter han: »Ikkun vanskeliglyt var det mig at vænne Tunge og Øre til Versificationen, men [Oehl.] har derfor gjort Rede i sit Brev«; jfr. Er. IV 49 f. Han indkalder til et Møde og ønsker Sagen hurtig afgjort, da han snart rejser for en Tid paa Landet (NKS 2385,2°). • 361,20 *mit Votum*] i sit Brev til Selskabet af 29/6 skriver Rahbek, at han ligesom Malling ikke kan komme til Rette med Versifikationens, »uagtet jeg har hørt dette Instrument lyde smukt under Mesterens egne Hænder, da han først i Vinter meddeelte mig mundtlig de to første Sange, ere dog mine Fingre for uvante, vel og for stive og gamle til at det saaledes i min Vraa vil lyde for mig . .«. Uden at ville indlade sig paa specielle Anmærkninger, ogsaa af Hensyn til Ove Mallings og hans eget Ønske om Sagens hurtige Fremme, foretrækker han de 3 sidste Sange og i Særdeleshed den tiende og tolvte, som synes ham at overgaa de øvrige i Genialitet og Skønhed, idet han iøvrigt aldeles refererer til Ove Mallings Dom (NKS 2385, 2°).

1009° udgaar.

1010. 3/7 1828. Fra Torkel Baden. NKS 2385,2°, III. Usigneret Koncept.

1011°. 11/7 1828. »Til de Herrer Professorer af det philosophiske Facultet, som examinere til Examen artium«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 13. Univ. Arkiv, RA.

Forelægger Fakultetet Cand. philos. H. Lassens Ansøgning om Dimissionstilladelse, før den sendes til Universitetsdirektionen.

H. Lassens Ansøgning] se videre Br. 1014°.

1011^b. 12/7 1828. Fra Universitetsdirektionen. Tilskr.: »Til p. t. Decanus fac. philos. Hr. Professor Oehlenschläger, Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 10. Univ. Arkiv, RA.

Univ. dir. har tilladt, at en Søn af Justitiarius Etatsraad Jespersen i Viborg Otto Jespersen maa i det kommende Efteraar dimitteres til Universitetet, uagtet han mangler omtrent 1/2 Aar i den befalede Alder.

Otto Jespersen] senere Prokurator Otto Jespersen (1812-55) dim. 1828. ● *den befalede Alder*] i en kgl. Forordning af 11/5 1775 »Angaaende Skole-Væsenets Forbedring« hedder det i § 20, »at ingen . . maa fra dette Aars Udgang herefter blive Student, førend han har fyldt eller paa et par Maa-neder nær fylder 17 Aar«.

1011^c. 12/7 1828. Fra Universitetsdirektionen. Tilskr.: »Til p. t. Decanus fac. philos. Hr. Professor Oehlenschläger, Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 11. Univ. Arkiv, RA.

Univ. Dir. har tilladt, at Andreas Christian Anton Kierulff, en Søn af Justitsraad Kierulff, i Betragtning af de indsendte Attester fra hans Lærere, maa indstilles til Examen artium uagtet han mangler næsten 3/4 Aar i den befalede Alder.

Andreas C. A. Kierulff] senere Sagfører Andreas C. A. Kierulf (1812-70) blev Student, priv. dimit. 1828.

1012°. 12/7 1828. Fra Universitetsdirektionen. Tilskr.: »Til p. t. Decanus facultatis philosophicæ, Hr. Professor Oehlenschläger, Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 14. Univ. Arkiv, RA.

Univ.dir. beder om at faa de manglende Lister over Tilhørere i Vintersemestret hos Fak.s Professorer indsendt uden yderligere Henstand.

1013°. 16/7 1828. Til N. C. L. Abrahams. Udskr.: »Cand. Herr Abrahams«. NBD 2. Rk.

Beklager, at han ikke var hjemme i Aftes, da Abrahams kom for

at tilbyde ham Makkerskab i en Vogn til Bellevue, men han skal være færdig til rette Tid i Morgen, hvis A. vil have den Godhed at hente ham.

Senere Professor i Fransk ved Universitetet Nicolai Christian Levin Abrahams (1798-1870), der havde været Medlem af Tylvten og Medstifter af Studenterforeningen, var paa nærværende Tidspunkt nylig vendt hjem fra sin anden Udenlandsrejse (Meddelelser 455). Han lærte Oehl. at kende hos Kaptajn Wulff (ssts. 182), og efter at have anført hans kun smaa selskabelige Dyder og nok saa store Forfængelighed fortsætter han: »Med alle hans Svagheder maatte man holde af ham. Hans hjertelige Godmodighed maatte vinde En, og man maatte føle sig ligesom behersket af ham, naar han saae paa En med sit smukke livlige Ansigt og de fyrige Øine, hvori Geniets Ild funkledes« (ssts. 183). I sine senere Aar kom Abrahams hyppigt til Digteren »for at spille L'hombre med ham, hvilket Spil han holdt meget af, skjøndt han spillede det maadeligt nok« (ssts. 182). Oehl. har selv tidligere med et tillempet Citat af Holberg indrømmet overfor P. Wulff, at han »ligesom Herman von Bremen vilde give meget til at jeg kunde« : spille l'Hombre. Lejlighed til Øvelse havde han altid. Louise Hegermann-Lindencrone skriver 20/12 1828 til Olivia Hjort: »jeg fik saa lidt talt med Oeh: han kom strax til Spillebordet, Du veed han er blevet en ivrig L'hombrespiller« (NKS 2411,4°).

Makkerskab . . til Bellevue] med hvilket Formaal kan Udg. ikke oplyse.

1014. Bakkeh. 17/7 1828. Fra K. L. Rahbek. Udskr.: »Herr Professor Ridder Oehlenschläger«. NKS 1674,2°.

Af gammel Vane og for at have noget mellem Hænderne fulgte Rahbek ikke Jonas Collins Henstilling til ham 22/6 1819 at ophøre med det evindelige Bladskriveri (Coll. Brevs. XVIII). Herhenhørende bemærker Carl Heger 27/11 s. A. til J. G. Adler: »Rahbeks [Dansk] Minerva ophørte med Juniheftet d. A. og han har begyndt et nyt Maanedsskrift (paa Beekens Forlag!) under Titel af Hesperus, som vel snart bliver forvandlet til Lucifer: Et periodisk Skrift, som den gamle Minerva, kan neppe nu bestaae, naar det ikke udgives af et Selskab, hvor hver er forpligtet til at levere Bidrag, eller naar Forlæggeren ikke kan give godt Honorar« (J. G. Adlers Arkiv, RA). Hesperus udkom 1819-23. Som et sidste Udslag af den gamle Litterats utrættelige Skrivelyst, ræsonnerende Trang og levende Interesse for sociale og politiske Forhold kunde Hofboghandler Beeken i Adr. 1/8 1828 avertere: Udkommet idag Tritogenia, udgiven af Prof. Rahbek, første Hefte. Rahbek døde efter Udgivelsen af 6. Bd. 7. og sidste Bd. Febr.-Marts 1830 blev sluttet af Fr. Thaarup.

362,11-12 *et Stykke fra din Haand . .*] Oehl. bidrog i Augustheftet med en Sang »Til Kongen (siunget i det Kongelige Kiøbenhavnske Skydeselskab

den 31te Julii« (Lieb. XXI 119-21). Iøvrigt optryktes hans Gravdigt over Kamma Rahbek (Lieb. XXI 145-48) i Januarheftet 1829, »Mallings Døde« (Lieb. XXI 167-69) i Oktoberheftet s. A. og endelig »Prolog, fremsagt af Hr. Cetti ved hans Aftenunderholdning, den 14de Februar 1830« (Lieb. XVIII 248-49) i Januarheftet 1830.

1014^b. 19/7 1828. Fra Universitetsdirektionen. Tilskr.: »Til p. t. Decanus fac. philos. Hr Professor Oehlenschläger, Ridder af Danebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 15. Univ. Arkiv, RA.

Efter indkommet Andragende fra Lærer ved Borgerdydskolen paa Chr.havn N. B. Krarup har Univ.dir. bevilget, at Martin Hammerich maa dimitteres til Universitetet, uagtet han ikke har den befalede Alder.

Martin Hammerich] N. B. Krarups Afløser som Rektor ved Borgerdydskolen Pædagogen og Litteraten Martin Hammerich (1811-81), Forfatter af bl. a. flere Smaaskrifter om Oehl., blev Student 1828.

1014^c. 19/7 1828. Fra Universitetsdirektionen. Tilskr.: »Til p. t. Decanus fac. phil. Hr. Prof. A. Øehlenschläger, Ridder af Danebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 16 Univ. Arkiv, RA.

Efter Andragende fra Provst Bregendahl, Direktør ved Borgerdydsskolen paa Chr.havn, har Univ.dir. bevilget, at Eleven H. P. N. Købke maa dimitteres til Universitetet, uagtet han ikke har den befalede Alder.

H. P. N. Købke] senere cand. theol. Hans Peter Niels Købke (1812-39), Student 1828.

1014^d. 22/7 1828. Fra Universitetsdirektionen. Udskr.: »Til p: t: Dec. philos: H: Professor Oehlenschläger Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Nr. 19. Univ. Arkiv, RA.

Univ.dir. har bevilget at 3 rekommanderede Disciple fra Frederiksborg lærde Skole maa dimitteres til Universitetet uagtet de ikke har den befalede Alder.

1014^e. 23/7 1828. *Til Universitetsdirektionen. Det phil. Fac. Copiebog. Univ. Arkiv, RA.

Tilstiller Universitetsdirektionen en Ansøgning fra cand. philos. H. Lassen om Dimissionsret, som Fakultetet har bevilget.

Universitetsdirektionen om . . Dimissionsret] Tilladelsen forelaa 29/7 (Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28 Nr. 18).

1014^f. 23/7 1828. Til Universitetsdirektionen. Univ. dir. Henlægelses-Sager 1 D 1827-31, Nr. 485. RA.

Indsender Lister over Deltagerne ved Fakultetets Forelæsninger i det forløbne Semester og tilføjer: »Selv har jeg aldrig indsendt Lister, da forskiøllige Stønder uden at tegne dem, høre mine Forelæsninger, der siølden mangle et rigeligt Antal Tilhørerø«.

1015. 29/7 1828. Til Kamma Rahbek. Tilhører Henrik Boye (Fot. KB).

362,12 *Hvor tit har du Fru Brun ei ammet med din Mølk*] Oehl. fortøller, at Fru Brun forørede Kamma Rahbek en Ged (Er. IV 62). • 363,14-16 *Hold paa Metapheren! udraabte . . Thomsen . .*] hvorfor Justitsraad og Direktør for Nationalbanken Jacob Thomsen (1771-1836), Jonas Collins gode Ven (E. Collin: H. C. Andersen og det Collinske Huus 1882 525) og Rahbeks gamle Kollega ved Christianis Institut raabte saadan, er ikke Udø. bekendt.

364,3-4 *du Hex, som fordum stod/For Macbeth . .*] »Macbeth« 1. Akt, Sc. 3; 4. Akt, Sc. 1. • 364,5-7 *et Fæ, som Azor i Zemire . .*] »Zemire og Azor«, Syngestykke af Marmontel med Musik af Grøtry, hvori den af den onde Fé til et Uhyre omskabte Prins ved en Kvindes Kærlighed faar sit sande Ydre tilbage, havde i Niels Krog Bredals Oversøttelse Premiøre paa Det kgl. Teater 7/1 1777 og opførtes sidste Gang 14/12 1820. • 364,11 *Og stange Giøster bort*] Edv. Hvidt udmønter samme Tanke i sit i Noten til 367,7-8 nævnte Brev: »muligen er det kun Gjødøbukke De ønsker for at stange mig øg andre utaalelige Gjække fra at uleilige Dem med deres Spørgsmaal«.

365,1 *Anne*] om hende K₂ 119: 123,9.

1016. Tirsdag Aften [29/7 1828]. Fra Kamma Rahbek. Udskr.: »S: T: Herr Professor Oehlenschlæger Ridder af Dannebrogø pp pp«. NKS 1674,2°. Placeringen er motiveret ved Dateringen af Br. 1015.

366,24-26 *Ord som Rochefoucauld's . .*] i »Réflexions ou Sentences et Maximes morales« Nr. 99. • 366,27-29 *Lucret's mildere Ord: Suave mari magno turbantibus . .*] Lucret's De rerum natura, Liber 2,1-4. Meisling oversætter: »Naar, udi Havsens Dyb, en Stormvind rører i Bølgø, / Er det en Lyst at skue fra Land den kjempønde Sømand, / Ikke fordi det gløder vort Sind, at Nogen betrænges, / Nei! fordi det er sødt, at skue den Nød, man er fri for« (Digte fra Oldtiden 7. Hefte 1832 58).

367,6 *Uldahls*] sandsynligvis en Ged tilhørende Major, Generalkrigskommissær Hans Frederik Uldall (1755-1836), der boede i Alløgade. • 367,7-8 *Jeg kommer . . til at holde mig til Digterens Gjødøbuke-Gjed*] Kamma Rahbek opgav dog ikke Haabet om Gedemølk. Edv. Hvidt, der besøgte hende 28/7 1828, havde nævnt forskellige Muligheder øg skriver 31/7 til hende: »De kan gjerne endnu i Dag sende Bud efter Gjødøen«, idet han haaber

ogsaa en anden Gang at kunne være hende nyttig og underskriver sig »Deres stedse tro og inderlig hengivne Neveu (in spe) Edv. Hvidt« (NKS 1456,2°). At Kamma Rahbek fik sin Ged fremgaar af et glædestraalende Brev dateret »Søndag«, sandsynligvis 3/8 1828, fra Christiane Oehl., som mener, at ikke alene vil Geden gavne hende ved sin Mælk, men ved sin stumme Skønhed være hende et behageligt Selskab, og at hun vil komme til at elske den »ligesaa høit som Biskop Henri elskede sin Mads Gede-buk« [i »Ærlighed varer længst«] (NKS 1674,2°, VII, 96).

1017°. Aalborg 5/8 1828. Fra Peder Ditlev Faber. Udskr.: »Velbaarne Hr Professor og Ridder Øhlenschläeger Decanus ved Universitetet i Kjøbenhavn«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede. Kbh.s Univ.s Arkiv, RA.

Peder Ditlev Faber (1768-1847), tidligere Præst, siden Landbruger, ogsaa teoretiserende og en paaskønnet Foregangsmand, optaget af Almenvellet, dertil frugtbar skønlitterær Forfatter og Oversætter, i sin Ungdom af populære Skuespil.

Da H. K. Højhed Prinsen har opholdt sig i Italien, har han med Formælingen for Øje ment det belejligt at udgive en Samling italienske Ordsprog og Talemaader, bestemt til anden Del af et italiensk-dansk Leksikon, og imødeser nu Dekanens Meddelelse om hans Arbejdes mulige Antagelse, som i bekræftende Fald vil kunne skaffe ham en Forlægger.

1017^b°. Tølløsegaard 7/8 1828. Fra Johannes Oehlenschläger. Udskr.: »S: T: Herr Professor Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog p. p. i Kiøbenhavn Nørregade N° 30«. NKS 1674,2°.

Takker sin Fader, der hos Rektor Nissen har udvirket hans Ferie forlænget, og fortæller om sit Landophold sammen med William, som desværre snart maa til Byen. Forleden var de med Fru Zeuthen og de fire ældste Døtre paa Bal hos Løvenskjolds. Kammerherren var syg, men han skal hilse mange Gange fra Baronessen.

[Kammerherren] Baron til Løvenholm, Kammerherre Carl Severin Christian Herman Løvenskjold (1783-1831) ægtede 1804 Frederikke Elisabeth Conradine Kaas (1787-1874), Datter af Geheimestats- og Justitsminister Frederik Julius Kaas.

1017^c°. 9/8 1828. Fra Universitetsdirektionen. Udskr.: »Til p. t. Decanus fac. philos. Professor Oehlenschläger, Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 20. Univ. Arkiv, RA.

Adjunkt, cand.theol. W. Edsberg ved Aarhus Katedralskole har trods sin Embedsstilling faaet fornyet Tilladelsen til at dimittere Iver Rosenkrantz, som p. Gr. a. dennes Sygdom sidste Aar ikke blev benyttet.

Edsberg] senere Præst til Hornslet cand.theol. Jens Frederik Wilhelm Edsberg (1800-67) blev udnævnt til Adjunkt 31/5 1828. • *Iver Rosenkrantz]* Baron Iver Rosenkrantz (1808-87) blev Student 1828.

1017^d. 16/8 1828. Fra Universitetsdirektionen. Udskr.: «Til p. t. Decanus fac. philos. Hr. Professor Oehlenschläger, Ridder af Dannebrog». Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 21. Univ. Arkiv, RA.

Tilstiller Dekanen en Anmeldelse fra Rektor ved Kolding lærde Skole, Fibiger, der nu først fremsendes, fordi en Daabsattest var bortkommen.

Fibiger] Oversætteren af Sophokles' Tragedier (1821-22) Peder Grib Fibiger (1748-1833), Rektor 1822 i Kolding.

1018°. 21/8 1828. Til Jonas Collin. Udskr.: «S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder af Dannebrog». Coll. Brevs. XXV.

Har ikke noget imod, Eenholm faar Kejsereens Rolle i »Væringerne«.

Eenholm agerede Kejseren i Sæsonen 1828-29 og 1831-32.

1019°. Doberan 23/8 1828. Fra Josef Max. NKS 1674,2^o.

Takker for Brev af 12/7 og sender ham et Udkast til en Kontrakt i 10 Punkter. Kan ikke besvare hans Spørgsmaal, om han er i Familie med en Max i Wien, som Oehl. har kendt, og fortæller, at Steffens Roman »Die vier Norweger« nu er i Trykken.

Brev af 12/7] kendes ikke. • *en Max i Wien]* I Oehl.s Papirer (NKS 1974,2^o, IX) findes et Digt til Oehlenschläger, 3 seksliniede jambiske Strofer, dat. »Wien am 25ten Juli 1817«, forfattet af Julius Max, hvis data det ikke har vist sig muligt at oplyse. • *»Die vier Norweger«]* se Noten til 370,30.

1019^b. Kolding 27/8 1828. Fra P. G. Fibiger. Udskr.: »Velbaarne Hr. Professor Øhlenschläger, Ridder af Dannebrog, Nørregade N° 30. Kjøbenhavn«. Det fil. Fakultet. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede.

Beder om at faa slettet paa Kandidatlisten den fra Kolding Skole opførte Lautrup.

1020°. Kbh. 3/9 1828. Til samtlige Examinatorer ved Examen artium. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede. Univ. Arkiv, RA.

Fremsender Anmeldelser om Kandidater, som i Okt. bliver dimitterede til Universitetet, samt Lister over Dimittenderne og Ekstrakter af alle Anmeldelser fra Rektorer og private Lærere, idet han, da examen artium nødvendigvis maa tilendebringes saa hurtigt som muligt, indbyder til det sædvanlige Generalmøde paa Consistorium for at aftale det fornødne.

1021. 3/9 1828. *Til Consistorium. Det phil. Fac. Copiebog. Univ. Arkiv, RA.

cand.theol. Appeldorns Ansøgning om Fritagelse for at underkaste sig Magisterkonferens er afvist af det filosofiske Fakultet.

Frederik Christian Appeldorn (1795-1881) Sognepræst i Gjørlev 1833.

1022°. 4/9 1828. Til Josef Max. Udskr.: »Sr: Wohlgeboren Herrn Buchhändler Max in Breslau«. Tilhører Kanslirådet Harald Wiens, Löberöd (Fot. KB).

Gør Indvendinger mod flere Punkter i Forslaget til Kontrakten angaaende den tyske Udgave af hans Skrifter.

1023°. 10/9 1828. *Til Universitetsdirektionen. Det phil. Fac. Copiebog. Univ. Arkiv, RA.

Fremsender en Ansøgning fra Studiosus L. A. Madsen, tidligere Kiel, om Tilladelse til at tage en Præliminær-Prøve istedetfor artium tilligemed Fakultetets Betænkning desangaaende.

Fakultetets Betænkning] Univ.dir. giver 20/9 s. A. sit Samtykke til at Studiosus Madsen, der agter ved Kbh.s Univ. at tage den for Lærere ved de lærde Skoler anordnede Embedseksamen, fritages for at underkaste sig Examen artium og philosophicum, mod at han tager en Præliminær-Prøve i de Discipliner, der staar i nærmeste Forbindelse med hans Embedsstudium (Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28 Nr. 31).

1024°. 10/9 1828. Til Det filosofiske Facultet. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Nr. 25. Kbh. Univ. RA.

Fremsender Consistoriums Skrivelse af 6/9 og de fire Fakulteters Betænkninger og vota angaaende Censuren paa Inaugural-Dissertationer og haaber paa en snarlig Afgørelse, da allerede 4 Dissertationer i Anledning af Formælingsfesten er indkomne og 2 andre er i Vente.

angaende Censuren] H. C. Ørsteds tidligere Forslag, »at Censuren blot skulde bestaae i en Tilkjendegivelse af at Disputatsen var antaget til at forsvares for Magister- eller Doktorgraden«, fik Tilslutning. • *da allerede 4 Dissertationer . . .*] de akademiske Dissertationer i Anledning af Formælings-Højtidelighederne, 15 ialt, blev fakultetsvis anmeldt i Maanedsskrift for Litteratur i 1829.

1024^b. Roskilde 19/9 1828. Fra Søren Bloch. Udskr.: »Høiædle Velbaarne Herr Professor Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog og p. t. Decanus facultatis philosophicæ ved Universitetet i Kjøbenhavn«. Det filosofiske Fakultet. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede. Univ. Arkiv, RA. Filologen og Skolemanden Søren Bloch (1772-1862) var 1815-50 Rektor ved Katedralskolen i Roskilde.

Anmeldte Frederik Glückstadt beder sig p. G. af Sygdom slettet paa Listen over Kandidater til Examen artium.

Frederik Glückstadt] senere Raadmand og Byskriver i Roskilde Nicolai Valdemar Benny Glückstadt (1812-80) blev Student 1830.

1025°. 17/9 1828 Til Gerson Moses Melchior. Udskr.: »S: T: Herr Grosserer Melchior«. Fot. KB.

Om sit Forhold til Moses Melchior fortæller Oehl., at da Christiane var død, og han ikke kunde holde ud at være i de Omgivelser, hvor hendes Kiste havde staaet, tilbød den »gode Grosserer Melchior, som jeg før havde lært at kiende fra en ædel Side . . . mig at boe i et Huus, han eiede i Frederiksberg Allee, til jeg fik andre Værelser« (Er. IV 161).

Har faaet udsat hans Søns skriftlige Eksamen en Uge.

Søns . . . Eksamen] senere Øjenlæge Nathan Melchior (1811-72) blev Student, privat dimitteret, 1828.

1025^b. 19/9 1828. Til Universitetsdirektionen. Udskr.: »Til den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler«. Univ.dir. Henlæggelses-Sager, Universitetssager 1 D 1827-31, Nr. 556.

Indsender de manglende Lister over Tilhørere fra flere Profesorer.

1026°. Breslau 20/9 1828. Fra Josef Max. NKS 1674,2°.

Gaar ind paa Oehl.s Forslag om mindre Ændringer i Betalingen, idet han iøvrigt bedyrer, at troede han ikke paa Udgaven, vilde han aldrig have indladt sig derpaa, men selv om ikke alle Forhaabninger indfries, vil det at udgive en stor Forfatter altid kaste Glans over hans Forlag, og foreslaar endelig, at Udgaven indledes med Digterens Selvbiografi.

1027. 26/9 1828. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin«. Coll. Brevs. XXV.

367,13 *At give Jomfru Nissen . .]* 25/9 1828 meddeler Delib.: »Da Jfr. Nissen havde yttret det Ønske, at doublere Zoe i Væringerne og Thusnelda i Stærkodder, vedtoges herom at høre Forfatteren«. Lauritz Kruse, der velvilligt havde omtalt Frederikke Nissens første Debutrolle Eulalia i »Menneskehad og Anger« 12/11 1819, var allerede forbeholden ved den anden og nævner ikke den tredje (Theatret I 1819 154 f., 213). Tag i Publikum fik hun aldrig (Overskou IV 596). Louise Hegermann-Lindencrone skriver 24/1 1824 til Olivia Hjort: »Det gik ikke efter Ønske ved Rosenkildes Aftenunderholdning, et Par skal have pebet. Jf. Nissen declamerede Barnemordersken, langsomt og affekteert som hun er, imidlertid stod Eenholm i Coulissen og sagde: Gud velsigne Dem lille Jf.! skynd Dem dog at faae Halsen dreiet om paa den Unge!« (NKS 2411, 4°, 85). Rahbek skriver 19/4 1825 til Collin: »De Personer, der efter mine Tanker skulde skaffes Arbejde i de gamle Stykker, der ved Sommerrepetitionerne bragdes igien i Gang, er f. Ex.. Jfr. Nissen – kun for Guds Skyld ei i Elskerinder« (NKS 3107, 4°). Over sin trykkede og isolerede Stilling klager hun i Breve til Jonas Collin (Coll. Brev. XXIII^b), der ved Lejligheden udtaler til Rahbek: ». . jeg plejer altid at tage mig af de Tilsidesatte – ikke blot ved Theatret« (H. C. Andersen og det Collinske Huus 1882 644). Jomfru Nissen havde været Dronning Thora i »Axel og Valborg« (1821), Hortensa i »Hugo v. Rheinberg« (1822) og Dione i »Væringerne« (1827). I et udat. Brev til Collin omtaler hun hans ikke indfrieede Løfte om Thusneldas Rolle og beder ham samtidigt fritage hende for de faa Replikker, hun har i »Væringerne« og »Hugo v. Rheinberg«. Hun fik 1829 sin Afsked med 300 Rdl. i Pension. ● 367,17-19. *Hun har eengang før . .]* kendes ikke saa lidt som Oehl.s Svar. ● 367,20-21 *Lad Mad Eisen . . doublere Zoe*] Mad.Eisen kunde ikke godt doublere sin egen Rolle (Noten til 343,8). Se videre Br. 1047° m. Note. ● 367,24 *Jfr Bayer*] Johanne Elisa Beyer (1807-73) blev antaget som Elev ved Teatret i Beg. af 1825 og hendes Debut'er ret anerkendende omtalt i Kjøbenhavns Morgenblad af hendes senere Ægtefælle Ove Thomsen (om ham Noten til 1071°), som tog sig det overordentlig nær, da der syntes at blive Tvivl om hendes Ansættelse. Rahbek skriver til Collin 9/8 1827: »Paa dine jydsk Vandringer vil du formodenlig . . finde Jfr. Beyer, hvis Kjæreste siges at være blevet sindssvag over hendes Ikke-Ansættelse« (H. C. Andersen og det Collinske Huus 662; jfr. Ove Thomsen 15/7 og 30/9 1827 til K. L. Rahbek, NKS 2494, 4°. I). Om Ove Thomsens Sindslidelse taler allerede Louise Hegermann-Lindencrone 10/9 1825 i et Brev til Olivia Hjort (NKS 2411, 4°, 85). Collin synes paa et Tidspunkt at have været imod Jfr. Beyers Ansættelse (Fr. Holstein 3/10 1827 med vedlagt Ripost fra Jonas Collin i

Ujournaliserede Breve vekslet mellem Medlemmer af Direktionen), men ved kgl. Res. 20/10 s. A. fik hun Prædikant af Skuespillerinde »uden Anciennitet og Gage . . . men dog med Tilsagn om, at naar hun fortsætter sine Bestræbelser som hidtil, ingen Eleve ved Skuespillet skal erholde Anciennitet foran hende«. Pauline Clausen (Noten til Br. 1047°) taler om »hendes kække Væsen«, som stødte hende (Mem. og Br. XXXI 100), og som muligvis bl. a. har irriteret Collin men givet Oehl. en Grund til at udpege hende til Zoe's Rolle. Hun var Gudrun i »Hakon Jarl« (1826) og Dione i »Væringerne« (1828). Ogsaa af Helbredsgrunde fik Mad. Thomsen ved Udgangen af Sæsonen 1834-35 sin Afsked med 233 1/3 Rdlr. i Pension. Hun var lidt litterært virksom, udgav bl. a. en Nytaarsgave »Gefion« 1826 og 1827, hvortil Oehl. bidrog (Lieb. XXI 55-57; 77-80).

1028°. Frederiksberg 27/9 1828. Fra S: Jensen. Udskr.: »Til Hans Høivelbaarenhed Herr Professor Oehlenschläger. Ridder«. NKS 1674,2^o.

Sophie Jensen hørte til Kronprinsessens Stab med Embede som Française.

Kronprinsesse Caroline sender en Kurv Pærer af det Træ, gamle Oehl. plantede ved Sønnens Fødsel.

en Kurv Pærer] jfr. Er. IV 58.

1028^b. 27/9 1828. Fra Universitetsdirektionen. Udskr.: »Til p. t. Decanus fac. phil. Hr. Professor Oehlenschläger, Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 32. Univ. Arkiv, RA.

Mathias Mandix Stub, som dimitteres til Univ. fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn, og som har nydt gratis Undervisning, har Univ.dir. fritaget for at erlægge den for Privatister anordnede Kjendelse til Metropolitanskolens Kasse.

Stub] senere Adjunkt i Rønne Mathias Mandix Stub (1811-38) Student 1828. • *den for Privatister anordnede Kjendelse*] iflg. Forordningen af 7de November 1809.

1028^c. 27/9 1828. Fra Universitetsdirektionen. Udskr.: »Til P. T. Decanus facultatis philosophicæ Hr. Professor Oehlenschläger, Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 33. Univ. Arkiv, RA.

Frederik Jørgensen, som i indeværende Aar dimitteres til Univ., har Univ.dir. bevilget Fritagelse for at erlægge den for Privatister til Metropolitanskolens Kasse anordnede Kendelse, p. Gr. af at han forrige Aar ved at indstille sig til Examen artium allerede har betalt samme.

Frederik Jørgensen] ikke i H. Friis-Petersen: *Studerterne ved Københavns Universitet 1740-1828*. Aarhus 1949 (Maskinskr.).

1028^d. 30/9 1828. Fra Universitetsdirektionen. Udskr.: »Til p. t. Decanus fac. phil. Hr. Professor Oehlenschläger Ridder af Dannebrog«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 34. Univ. Arkiv, RA.

Tvende Dimittender fritages for at erlægge den for Privatister anordnede Kendelse til Metropolitanskolen p. Gr. af at de har nydt fri Undervisning, hvorom ogsaa Professor Nissen er underrettet.

Professor Nissen] Noten til 263,5-6.

1029^e. 6/10 1828. Til Josef Max. Fot. KB.

Sender Kontrakten tilbage i underskrevet Stand og takker ham for den Ære og det venlige Sindelag, han viser ham. Saa snart han er færdig med sine Forretninger som Dekan, begynder han Revisionen af sine Værker, som han vil indlede med en udførlig Selvbiografi.

1029^b. 13/10 1828. Til C. W. Elberling. Privateje.

Sender ham hans med megen Ros antagne Afhandling for at han kan lade den trykke.

Senere Rektor i Slagelse Carl Wilhelm Elberling (1800-70), klassisk Filolog, erhvervede Magistergraden paa sin Afhandling: »Kritiske Bemærkninger til Cæsars Bøger om Borgerkrigen«, som Madvig meget anerkendende recenserede i *Maanedsskrift for Litteratur I* 1829 241-43.

1029^c. 14/10 1828. Fra H. Einarsen. Tilskr.: »Deres Høj Velbaarenhed Herr Professor Oehlenschläger Ridder af Dannebrog, Decanus ved det Philosophiske Fakultet«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede.

Ønsker at blive Opsynsmand ved den tilstundende præliminære Examen for ustuderede Jurister.

Hr. Einarsen] sandsynligvis den Student Høgne Einarsen (1805-32), som informerede N. C. L. Abrahams i *Islandsk* (Meddelelser 457).

1030. 19/10 1828. Til Kamma Rahbek. NKS 1674,2^o, VI.

368,8 *Mac-Adamske Landevei*] den skotske Vejbygningsingeniør John MacAdam (1757-1836) og hans Metode eller Fremgangsmaade (Macadamisering) var bl. a. omtalt i *Telegraphen* 1824-25 332-35, gentaget i *Conversationsblad* 29/7 1825. • 368,13 *kjør . . med . . Topper*] at køre med Topper, en Prydelse paa Hestens Hovedtøj, var iflg. en gammel Forordning forbeholdt de øverste Rangklasser og alluderer her til

Rahbeks Rolle som Rektor Magnificus 1826-27 og Ægteparrets Rejse til Sorø i Anledning af Indvielsen af det nyopførte Akademi Maj 1827. ● 368,15-16 *de trivielle Kopper/Der næsten grændse til Impertinenz*] som Materialet foreligger med Br. 784° og Br. 865°. ● 368,17 *Koppepodning er jo Brug i Landet*] om Vaccinationens Indførelse i Danmark se Jul. Petersen »Kopper og Koppeindpodning« 1896 261 ff. ● 368,18 *Stebuss*] Medicineren Vilhelm Stebuss (d. 1829) blev 1802 Forstander for den i Kbh. oprettede Vaccinationsanstalt og lod jævnlig i Adr. annoncere Dage, hvor Vaccination foretoges ligesom det paafølgende Eftersyn.

1030^b. 22/10 1828. Fra Erasmus Thune. Tilskr.: »Amplissimo Decano Fac. Philos. Herr Professor, Ridder Oehlenschläger«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28, Nr. 38. Univ. Arkiv, RA.

Erasmus Thune (1785-1829), Professor i Matematik ved Universitetet 1818.

Om et Par Opsynsmænds Forveksling af Opgaver og Kandidater: »Ikkuns Lykken kunne min Collega og jeg tilskrive det, at de bemærkede Uordener ey have misledet os i Charakterernes Bestemmelse«.

1030^c. 25/10 1828. Fra E. Hindberg. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede. Univ. Arkiv, RA.

Hindberg, Student fra 1824, ansøger om at blive Opsynsmand ved den forestaaende Præliminæreksamen for ustuderede Jurister.

Hindberg] senere Præst i Viborg Edvard Gudmund August Hindberg (1806-66), Student fra Frederiksborg 1824.

1030^d. 30/11 [3: 30/10] 1828. Til J. G. Adler. J. G. Adlers Arkiv, RA. Rettelsen til Oehl.s Datering er motiveret ved Omtalen af de syv Eksemplarer til det kgl. Hus i Anledning af Formælingen 1/11 1828.

Om han i Morgen tør overbringe Prins Frederik og Prinsesse Vilhelmine Eksemplarer af »Hrolf Krake«, og om Adler har tænkt paa hans Subskriptionsplan.

Eksemplarer af »Hrolf Krake«] P. V. Jacobsen fortæller sin Penneven i Ribe om Postyret i den indre By, paa Torve og Gader, i Anledning af den høje Formæling og skriver bl. a.: ». . gaar du derfra [Reitzels Boglade] hen til Bogbinder Lerche [Købmagergade 2] staar han selv med sin hvide Nathue paa Hovedet og indbinder 7 Exemplarer af Øhlenschlägers »Hrolf Krake« i Saffian, der skulle overrækkes det kongl. Hus i Anledning af Formælingen« (Breve fra P. V. Jacobsen 41).

1031°. [Nov. 1828]. Til Bernh. v. Beskow. Nobelbibl., Sthlm. Date-

ringen er motiveret ved Udsendelsen af Oehl.s Nye poetiske Skrifter. Første Deel, der blev averteret udkommen i Adr. 1/12 1828.

Beder ham skaffe sig Subskribenter paa »Hrolf Krake« i Sverige.

1032. Breslau 2/11 1828. Fra Henrich Steffens. NKS. 1674,2°.

369,12-13 *Ich hatte eine gewaltige Menge Schulden*] se Henrich Steffens: »Was ich erlebte«, vol. 10 XVIII (Geld). Han skriver 1/5 1823 til J. P. Mynster: »Ein Unglück ist, dass ich gar nicht lernen kann mit Geld umzugehen« (Breve til J. P. Mynster 88) og bekender 21/12: »seit meiner frühen Jugend war ich nie schuldenfrey, und ich halte Schulden für die gefährlichste irdische Schuld« (ssts. 144). ● 369,15 *schrieb Novellen*] om en indre Tilskyndelse til sin Novelledigtning fortæller han Mynster 10/2 1830: ». . . ich wollte eine Psychologie ausarbeiten, und ich überzeugte mir: es gäbe nur eine dichterische. Das dunkle Wühlen der kämpfenden Seele – das Lichtwerden, das Versinken, der ganze zweifelhafte Kampf ist nur in dem Leben, durch das Leben, nur als Geschichte möglich – als reine Wissenschaft undenkbar« (Breve til J. P. Mynster 157; jfr. »Was ich erlebte« IX 344 ff.). En direkte Opfordring fik han af sin Forlægger Josef Max (Was ich erlebte IX 348). Steffens' Noveller er meget forskellige fra hans Forbilleders. Han søgte ikke at være objektiv som Tieck og fastholder ikke gennem alle Handlingsforløb en Plan som Walter Scott, men hober den ene Begivenhed efter den anden paa vidt forskellige Tider og Steder sammen i en egen subjektiv Forvirring, ubekymret om Læseren kan følge ham. Selv i Referat er hans Romaner vanskelige at overse. Oehl. skriver: »At de vakte Opmærksomhed, da de kom ud, var naturligt; thi man fandt Steffens's Aand deri, men de manglede Komposition, Opfindelse og originale Charakterer« (Er. III 55). Vilhelmine Ullmann udtaler efter at have nævnt en Række af Samtidens populære Forfattere: »Den høieste Nydelse var dog at grave sig ned i en af Henrik Steffens' Romaner, f. Eks. »Valseth og Leith« i – jeg ved ikke hvor mange Dele. Den eventyrlige Forbindelse mellem Nordmænd, norske Familier og fjerne Landsdele med historiske Personer, som der fremstilledes, rykkede Tankerne ind i en ny Virkelighed, hvor vi selv var med, det var Tingen« (Fra Tyveaarene. Kria. 1903 31). Første Del af »Valseth und Leith«, en Novelle-Cyklus, foregaar delvis i København i Slutningen af det 18. Aarh. Navnlig Skildringen af Christiansborgs Slotsbrand optog Læserne herhjemme. A. C. Gierlew skriver 17/3 1827 til Irgens-Bergh: »Jeg har læst Steffens's Noveller . . . hvoraf Meget saare har interesseret mig. Slottets Brand er mesterlig og tro – jeg var selv Øievidne – den norske Karakter ligesaa. Tildragelserne maaskee for indviklede. Zinzendorf og Herrnhut smukt og fornuftigt fremstillet« (Ludvig Daae 150 f.). Og Fru Hegermann-Lindencrone skriver 20/3 s. A. til Olivia Hjort: »det har noget meget pirrende at see Begivenheder som ikke allene foregaae i Danmark, men som saa at sige

har tildraget sig for mine Øine . . som f. Ex: Slots-Ildebranden, fremstillet i en original tydsk Bog . . Saaledes og det Norske Selskab som jeg i min Ungdom har hørt ligesaa varmt omtale pro contra som f. E: Striden imellem Øhlenschlæger og Baggesen i vor Tid eller en anden æsthetisk Gienstand af lige almindelig Interesse. Foruden den fædrelandske Interesse det har og den hiemmelige som Erindringen giver det, bliver det tillige, synes mig et Slags Foreeningsbaand med den øvrige Verden. Om anden Deel synes jeg, oprigtig talt, ikke synderlig, det er som Du siger, som en anden almindelig Roman, ogsaa alt for vidtløftig paa en Maade og dog tillige omfattende alt for meget« (NKS 2411,4°; jfr. ssts. 21/10 1828). Til Kamma Rahbek skriver hendes Hamborger-Veninde Elise Campe (1786-1873): »Ganz besonders gelungen scheint mir die Beschreibung des Schlossbrandes, so wie alle Scenen in Norwegen, wo man den Dichter in seinem Vaterlande fühlt« (NKS 1456,2°), og Henriette Herz sekunder: »Walseth und Leith . . kenne ich, da ist, bei aller gewaltigen Confusionen, sehr viel Schönes und Interessantes darin – der Copenhagener Schlossbrand ist herrlich« (Breve til F. C. Sibbern 164). Oehl. erindrede ogsaa denne Skildring (Levnet I 34). Og Tieck kalder i sin Anmeldelse i Dresdner Morgenzeitung, refereret i Kjøbenhavnsposten 10/4 1827, Slotsbranden Romanens Blomst og Kraft: »Her er Forf. ny og tiltrækkende; Begivenheder, Mennesker, Natur og Character, Alt stemmer harmonisk, man er hjemme med Phantasien, og det Vidunderlige falder saa skjønt sammen med det Naturlige, at denne Deel i og for sig selv danner en fortræffelig Novell«. Iøvrigt har Tieck mange Indvendinger, bl. a. mod Steffens' Bemærkninger om dansk og svensk Litteratur, om Ewald og Bellman, og han undlader ikke at slaa et Slag for sin kære Holberg. ● 369,20 *ganz elend* . .] Steffens led af svære Mavekramper, se især »Was ich erlebte« VIII 316 ff. ● 369,21-22 *Dort hatten die Buchhändler mich aufgesucht*] ved sine Romaner er han kommen paa Moden, fortæller han Mynster, »besonders bey den Frauen – die wichtigsten Buchhändler bieten sich mir als Verleger an; ich kann hoffen, Schriften . . auf eine vortheilhafte Weise in das Publicum zu bringen, und bald werden, hoff ich, alle meine Schulden getilgt seyn« (Breve til J. P. Mynster 144). ● 369,22 *Cotta sogar im Verlag gebethen*] Bestandverzeichniss des Cotta-Archiv I Dichter og Schriftsteller 1963 registrerer ikke Breve til eller fra Steffens, ligesom Cotta ikke nævnes i »Was ich erlebte«. ● 369,23-24 *jener Naturschilderungen*] Irgens Bergh skriver 15/2 1827 til J. G. Adler: »Böttiger [K 188; 53,8] har meddelt mig en Idee, som han haaber at faa udført, nemlig at faa Steffens til at skrive nogle Noveller efter Skizzer af [J. C.] Dahl. De har vel læst Steffens sidste herlige Noveller, som gjøre saa megen Lykke« (J. G. Adlers Arkiv, RA). Med Forkærlighed henlægger Steffens sine Novellers Handling til Norge, hvis mægtige Natur var ham en stadig Kilde til Inspiration, og som han nylig havde oplevet paa sin skandinaviske Rejse.

● 369,24-25 *Ich wollte . . . meine letzte Schuld bezahlen – an die Frau Justizräthin Grønland*] om Steffens Bekendtskab med Anne Johanne Grønland (1763-1845), f. Styffgen, Enke efter den K 240-41: 187,5 nævnte Komponist og Justitsraad Peter Grønland, ved Udg. intet. Om hans Gæld til hende se 369,29-370,25. ● 369,27-28 *Ich arbeite an einer physikalischen Geographie*] Fru Hegermann-Lindenchrone nævner 11/10 1827 med Sibbern som Kilde, at Steffens arbejder paa en saadan (Breve til P. Hjort I 339), en Fortsættelse af hans »Beyträge zur inneren Naturgeschichte der Erde« (1801) og hans »Geognostisch-geologische Aufsätze« (1810). ● 369,28-29 *Max weiss am Besten, wie sehr meine Kopenhagener Schuld mich gequält hat*] se »Zur Erinnerung an Henrich Steffens. Hrsg. v. Max Tietzen« 1871 14 f. ● 369,29-370,1 *die Witwe . . . lässt mich durch einen Vetter – den Gerichtsadvocaten . . . Schütz drohen*] nævnte Fætter har Udg. ikke kunnet identificere. Peter Grønlands Enke (d. 1845) og Geheimekonferensraad Christian Ludvig Schütz (d. 1812) havde ved deres resp. Testamenter oprettet et Legat for Embedsmænds Enker og faderløse Børn. Se Hagens Saml. 20,4° med Henviisning til Flyveposten 1855 Nr. 9.

370,10-25 *Nun ist meine Bitte folgende: . . .*] jfr. 373,1-17. ● 370,26-27 *Durch die Naturforscher . . .*] 4/8 1828 skriver Steffens til Josef Max: »In wenigen Tagen reise ich nach Berlin. Ich thue es diesmal ungerne, aber ich muss. – Die Schweden, die Norwegen, die Dänen senden ihre Naturforscher, und es würde auffallen, wenn ich wegbliebe« (Zur Erinnerung an Henrich Steffens . . . 1871 18). Her fra Landet deltog bl. a. H. C. Ørsted, der i flere Breve fortæller sin Kone om Mødet (Ørsted 1-2,2°,10), ligesom J. W. Hornemann beretter derom med særligt Hensyn til Botanikernes Andel og Udbytte (Tritogenia 1828 II 145-72). ● 370,29-30 *Deine Währinger in Constantinopel . . .*] se Noten til Br. 969. ● 370,30 *Meine vier Norweger folgen*] biografisk og kulturhistorisk Interesse har man især tillagt »Die vier Norweger« (1828), hvor Steffens fordelte sit Jeg og sine mangfoldige Interesser paa fire Nordmænd: en er Naturforsker, Filosof, Digter, en anden begejstret Historiker, en tredje nøgtern Protestant, medens en fjerde sværmer for Katolicismen. F. L. Zeuthen skriver: »Under mit Ophold [i Breslau] skrev han sin Roman: die vier Norweger, og forelæste om Aftenen især de Partier, som han vidste vilde for mig være de mest tiltrækkende, saaledes hvad der staaer om Livet i Jena i Aarhundredets Begyndelse om »den stærke Fichte« og »den mægtige Schelling« (Mine første 25 Aar 105). Nik. Fogtmann skriver 15/1 1829 til Sibbern: »En saadan Bogs Læsning er mig ogsaa en Slags Lægedom og stor Forfriskelse. Den livlige Fremstilling, den sunde Betragtning og den dybe Erkjendelse af Menneskelivets meest mærkelige Forhold har interesseret, ja vel og opbygget mig meget« (Breve til Sibbern 153). Deri kunde Poul Møller absolut ikke give Fogtmann Ret. Han skriver til Sibbern: »Som Kunstværk betragtet finder jeg dette Arbejde temmelig maadeligt . . . Især finder jeg det meget

sammenstykket . . og uden poetisk Opfindelseskraft« (sst. 158). Siden reviderede Fogtmann sin Dom om Steffens' Romaner i Anledning af »Malcolm« i et Brev til C. Hauch 11/8 1832 (NKS 3751,4°).

1033. 7/11 1828. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder etc.«.

371,10-11 *den Fest der paa Mandag skal være hos Prinds Christian*] i Anledning af Prins Frederiks Formæling med Prinsesse Vilhelmine 1/11 1828 (som Maanedens igennem blev fejret i alle Landets Købstæder) holdt Prins Christian 10/11 et Bal costumé. Festen blev omtalt i Dagen 18/11. ● 371,11-12 *flere allegoriske Personer som jeg har forfattet Digte til*] »Danrigets Lykønskninger« (Lieb. XXI 126-36), hvori allegoriske Figurer af Nordens Historie ønsker Brudeparret til Lykke. ● 371,12-14 *træde frem som Snorro Sturlesen. Jeg haaber . . Adgang til Theatergarderoben*] iflg. kgl. Reskript 19/5 1825 »vilde Vi paa det Alvorligste have forbudt Udlaan af Klæder, Dragter fra Vort Theaters Garderobe, saaledes at herefter under intetsomhelst Paaskud, noget saadant Udlaan maae finde Sted, og det ligesaalidet til Personer, der ere ansatte ved Theatret som til Uvedkommende« (TA, Indkomne Breve 1825 Nr. 1344). Line Hegermann-Lindenchrone fortæller 11/11 Olivia Hjort om Festen bl. a.: »Oehlenschläger har været Snorre Sturlason og var saa forstilt at Fader ikke kientde ham førend han talte til ham men han klædte sig siden om« (P. Hjorts Arkiv, RA). ● 371,14-15 *er jeg en Mand disværre*] d. v. s. en æreløs Person (Otto Kalkar: Ordbog til det ældre Sprog I 357).

1033^b. 8/11 1828. Fra Erasmus Thune. Udskr.: »Amplissimo Decano Facult. Philos. Herr Professor Ridder Oehlenschläger«. Det fil. Fak. Dekanatssager 1827-28. Ujournaliserede. Kbh.s Univ. Arkiv, RA.

Gør opmærksom paa en Afvigelse mellem Dekanatsprotokollen og en Meddelelse i Statstidende 7/11 angaaende to islandske Studenters Eksamen.

1034. 14/11 [1828]. Fra Kamma Rahbek. Udskr.: »S: T: Herr Professor A. Oehlenschläger. Ridder af Dannebrog«. NKS 1674,2°.

371,25 *da De skienkte os en saa behagelig Aften*] sandsynligvis den sidste Aften Oehl. tilbragte i Kamma Rahbeks Selskab, hvor han læste op af sin nylig afsluttede »Karl den Store« (Er. IV 62).

372,10 *Kiære lidt med Topper*] jfr. 368,13. ● 372,12-15 *Top's Gammelost . .] Agent og Urtekræmmer J. H. Top* havde Forretning i Vimmelskaftet 137.

1035. Breslau 14/11 1828. Fra Josef Max. NKS 1674,2°.

372,23-24 *die neue Ausgabe von Tiecks Werken*] den hos Georg Reimer i

Berlin løbende Udgave 1828-54, hvoraf der 1828 kom ti Bd. ● 372,27 *Steffens, von dem ein Brief beilegt*] Br. 1032.

373,3-6 *Diese Zahlung soll durch mich gemacht werden . .]* Steffens havde tidligere i Bekneb maattet henvende sig til Max (se Briefe an Tieck IV 1864 73). ● 373,14 *Insofern also Steffens regelmässig neue Werke liefert*] med Betalingen af Gælden trak det ustandseligt ud; se 1086° med Note.

1036°. 16/11 1828. Fra Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Hr. Professor Oehlenschläger Ridder«. NKS 1674,2°.

Han kan frit og uforstyrret besøge Søndagsskuespillet og sender endnu en Gang Tak for hans smukke Sang i Torsdags til hans Sølvbryllup.

hans smukke Sang i Torsdags . .] som det fremgaar af Sangen (Lieb. XXI 141-42), fejrede Collin sit Sølvbryllup 13/11 1828 i Søllerød sandsynligvis hos Digterpræsten J. C. Boye, gift med Marie Birckner, Datter af Henriette Collin i hendes Ægteskab med Michael Birckner. »Collins Sølvbryllup« blev offentliggjort i Kjøbenhavns-Posten 18/11 1828.

1037°. 22/11 1828. Til Jonas Collin. Coll. Brevs. XXV.

Sender sin Overs. af Oberon, et smukt Arbejde af en stor Mester, der kvalificerer sig til den Ære at opføres paa Majestætens Fødselsdag og beder om sin Betaling derfor.

Oberon] se videre Br. 1058° m. Note.

1038°. Prag. Dec. 1828. Fra S. W. Schiessler. Udskr.: »Sr. Wohlgeboren Herrn Professor Adam Öhlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Daværende Krigskommissær Sebastian Willibald Schiessler (1791-1867), meget frugtbar Forfatter indenfor alle Genrer, havde 1810-25 redigeret Samleværket »Deutsche Schaubühne« og udgav 1828-29 et moderne Supplement »Neues deutsches Original-Theater«.

Ønsker originale Bidrag til sit Pantheon over den nyere tyske dramatiske Digtetekunst, velegnede til at forny de tyske Sceners Repertoire.

1039°. 4/12 1828. Til Universitetsdirektionen. Henlæggelses-Sager, Universitetssager 1827-31 I D Nr. 691. Universitetsdirektionens Arkiv, RA.

Indsender en Fortegnelse med Resultaterne af anden Eksamens første og anden Del i dette Efteraar og slutter: »At hermed mine Forretninger som Decanus for denne gang ere til Ende, og at jeg har overgivet Decanatets Papirer, Protocoller og Documenter til

Herr Etatsraad Thorlacius, undlader jeg ikke pligtskyldigst at melde. Allerærbødigst A: Oehlenschläger«.

Det fil. Fak. Diarium meddeler »Onsdagen den 7 Octob: [1829] døde Etatsraad Thorlacius R.a.D., og Professor Ridder Oehlenschläger blev af Rector Univers: [J. F. W. Schlegel] anmodet om at overtage hans Partes som Decanus fac. philos. da Examina just var i fuld Gang«. 23/11 s.A. afgiver Oehl. Dekanatskabet til Prof. Jens Wilken Hornemann (sst.).

1040. Nørrebro 9/12 1828. Fra F. Høegh-Guldberg. NKS 1674,2°.

374,4 *blive Du Rosernes Ven!*] Fr. Høegh-Guldberg udsendte Dec. 1828 Samlingen »Roser og Torne«.

1041. Düsseldorf 13/12 1828. Fra Karl Immermann. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 299.

Daværende Dommer i Düsseldorf, Forfatteren Carl Immermann (1796-1840), erindres i Dag i særlig Grad for den udskilte Del af hans store satiriske Tidsbillede »Münchhausen«, Romanen »Der Oberhof«, om det westfalske Bondesamfund.

374,17-18 *Blick in die bunte Zauberwelt des Aladdin*] Karl Immermann har ikke i sine »Memorabilien« omtalt Oehl., men skriver 28/11 1831 til Ludwig Tieck: »Haben Sie die Morgenländischen Dichtungen von Oehlenschläger gelesen? Der erste Theil der Fischerstochter und Vieles in den Drillingen von Damascus hat mir so wohl gefallen, wie der Aladdin. Er ist in den Orientalischen breiten, lockern und bunten Stoffen recht in seiner Sphäre, und hätte nie nach dem Tiefen und Bedeutsamen sich abmühen sollen« (Briefe an Tieck II 1864 59). Fra en Sommerrejse 1834, som han skildrede i Breve til Grevinde Elise Ahlefeldt, fortæller han om et Teaterbesøg i Carlsruhe: »Abends »Correggio«, schönes Wetter, dennoch voll. Das Publikum zeigte sich teilnehmend . . Das Stück ging la la. Die Haizinger [Amalie H. (1800-84), tiljuble Kunstnerinde] wäre auch wohl alles andere lieber gewesen, als eine um einen schwindstüchtigen Gatten verzweifelnde Frau. Das Schlimmste ist, dass das Stück auf fond nicht dramatisch ist, denn dass jemand die Schwindsucht hat und sich an einem Sack Kupfergeld zu Tode schleppt, ist keine Handlung« (Rich. Fellner: Eine deutsche Musterbühne 146 f.). ● 374,21-24 *W. Alexis Herbstreise* . .] Willibald Alexis udgav Efteraaret 1828 paa Schlesingers Forlag to Bind »Herbstreise durch Scandinavien«, hvori han omtaler et Besøg hos Oehl., som »fragte mich viel nach H. Heine, Immermann, war doch auch der Schreiber dieses seiner sehr gütigen Aufmerksamkeit nicht entgangen . .« (I 14; jfr. Breve til Sibbern 1866 164). Besøget i Kbh. og hos Oehl. blev overs. i Kbh.s-Posten 9/9 og 16/9 1828; se videre 392,26-393,9. ● 374,25-28 *von meinem Verleger meine letzten Arbeiten erhielt* . .] bl. a. det af

Hoffmann und Campe i Hamburg udgivne Lystspil »Die Verkleidungen« (1828), der fandtes i Oehl.s efterladte Bogsamling (Nr. 1128).

1042. [Før 20/12 1828]. Til Kongen. Bilag til Finansdeputationens Journal 1828 Nr. 3570, RA. Placeringen er motiveret ved Dateringen af den kgl. Res. (i Koncept) 20/12 1828, som lyder: »Paa vedlagte allerunderdanigste Ansøgninger ville Vi allernaadigst have bevilget følgende Gratificationer af Vor Finantskasse: Nr 1. Professor Oehlschläger 400rd Sedler . . .«.

375,16 *Min Søns Confirmation i Foraaret*] C. Hauch skriver 22/4 1828 til P. Hjort: »I Søndags blev Johannes Oehlschläger confirmeret« (Breve til P. Hjort I 205). ● 375,16-17 *den dobbelte Udgivt for hans Underviisning*] se Noten til 272,4-10. ● 375,18-19 *fire hundrede Rigsbankdalers Afbetaling af gammel Gield*] jfr. 298,15.

1043°. 23/12 1828. Til Christian Glode du Plat. Udskr.: »Høivelbaarne Herr Kammerherre du Plat. Commandeur af Dannebrogens Chef for Landcadetacademiet«. Teatermuseumet.

Du Plat (1770-1841) var 1810-31 Chef for den militaire Højskole.

Sender de forlangte Bøger til Landkadetakademiets Bibliotek og ønsker om muligt at faa Regningen betalt til Nytaar.

»Realcatalog over det Kongelige Garnisonsbibliothek i Kjøbenhavn. Forfattet 1830 . . . completeret 1845 . . .« viser en næsten fuldstændig Række af Oehl. i 1.ste Udgaver.

1044°. 2/1 1829. Til Louise Hegermann-Lindencrone. Udskr.: »Fru Kammerherreinde Hegermann-Lindencrone«. Bakkehusmuseumet.

Skal til Prins Christians Koncert, men hvilken anden Aften hun ønsker, kommer han at forelæse hende »Karl den Store«.

Prins Christians Koncert] Statstidende 5/1 1829 bekendtgør: »Den 2den dennes gav H. K. H. Prinds Christian Frederik en Soiree og Concert, som bivaanedes af H. M. Kongen og de kongelige Prinds og Prindsesser. Der opførtes en, i Anledning af den høie Formæling den 1.ste November, af Hr. Etatsraad Rahbek digtet og af Hr. Professor Kuhlau componeret ny stor Kantate«. Den blev udført af Jomfruerne Zrza og Fonseca, af Herrerne Schwartzen og Cetti og et Kor. Rahbeks Kantate offentliggjordes i Kbh.sposten, Extra Blad 8/1 s. A. ● *forelæse . . . Karl den Store*] 31/7 1828 noterer P. V. Jacobsen: »Øhlsch. skriver paa 2 Dramaer: Carl den store, og Longobarderne« (NKS 2238, 4°). Kbh.s.-Posten meddeler 29/8 s. A.: »Øhlschläger har for Tiden under Pressen en Samling nye poetiske Skrifter i 3de Bind«, og nævner af Indholdet »Carl den Store, Sørgespil i 5 Acter (hvilket sidste Arbeide endnu ikke skal være aldeles fuldendt fra

Digterens Haand)«. Fru Hegermann-Lindencrone fortæller Olivia Hjort 21/10: »Oehl: sagde mig, dengang vi var der, i Øret, at nu var der tre Akter af hans Tragedie /: som for Resten er en Hemmelighed /: færdig« (NKS 2411, 4°, 85). Carsten Hauch finder 25/11 den færdige Tragedie »fuld af Genie, kun vilde jeg ønske at han havde gjort den mindre bred . . .« (Breve til P. Hjort I 209), medens J. P. Mynster ikke havde følt sig meget opbygget ved at høre den forelæse (Breve fra J. P. Mynster 155). Christiane Oehl. sender 20/2 1829 Rahbek et indbundet Eksemplar (NKS 1674, 2°, VII), men først 14 Dage efter averteres: »Fra Pressen er udkommen: Oehlenschlägers nye poetiske Skrifter, 2den Deel. Den indeholder Tragoedierne Karl den Store og Langbardenne, og faaes paa fiint Papiir, smukt heftet, for 13 mk. paa Nørregade Nr. 30« (Adr. 6/3 1829). Fru Hegermann-Lindencrone var meget spændt paa, hvad man mente i Sorø. At P. Hjort, ogsaa som Ven af Hauchs Muse, ihvert Fald ikke godtog C. A. Thortsens Kritik i Maanedsskrift for Litteratur 1830 synes at fremgaa af en Note til Fogtmanns Brev 9/11 1830 (Breve til P. Hjort I 281), ligesom han i Kbhs.-Posten April-Maj 1829 havde taget Afstand fra Thortsens »Nedsættelse af alle nulevende danske Digtere« i Maanedsskrift for Litteratur s. A., se videre herom Noten til 394,7. Oehl. selv skrev en Antikritik i Kbhs.-Posten 13/2 1830 (Lieb. VIII 335-50). Om Opførelsen af »Karl den Store« se Br. 1050.

1045. Kbh. 3/1 1829. Fra L. Engelstoft. Udskr.: »(S. T.) Hr Profess Øhlenschläger Ridder af Dannebrog«. Trykt: Mindebl. 299-301.

376,4 ikke . . . have den Fornøielse at træffe Dem] trods mulige tidligere Divergenser (se Noten til Br. 944) havde Aarene og Engelstofts interesserede Modtagelse af »Væringerne« og »Hrolf Krake« stemt Parterne sympatisk. Laurits Engelstoft skriver 23/10 1830 til Hector Estrup: »Du veed da, at Prof. [Niels] Schow er død . . . Universitetet sparer hans Pension, og en anden faaer hans Huusleie. Jeg troer, det bliver Øhlenschläger, saa det er ret et heldigt Aar for ham, da han forbedrer saa at sige paa eengang sin Indtægt med 700 Rdb. aarlig« (Add. 182P, 2°). Som Medlem af Univ.dir. havde Engelstoft 6/9 1830 indstillet, »at Professor i Æsthetiken Adam Oehlenschläger, maa allerunderdanigst forundes et Gagetillæg af 400 Rdb. Sølv fra Universitetets Kasse, med Forpligtelse for ham ved Examen artium at examinere i det tydske Sprog og dette Tillæg beregnes ham tilgode fra 1ste October d. A.«. Herpaa nedkom 11/9 den kgl. Res. (Univ.dir. Forestillinger med kgl. Res., RA). At Oehl. fik en af de fire reglementerede Huslejeportioner (paa 450 nedtil 300 Rdl. Sølv aarlig) fremgaa af Selmers Akademiske Tidender I 1833 131. ● 376,10-15 *den Grundidee . . . høiligen behage mig . . .*] i sit Takkebrev 19/8 1849 til den norske Justitiarius og Historiker Jens Chr. Berg (1775-1852), der trods sit livs-

lange Danskerhad leverede et ubetinget Forsvar for Danmark i Konflikten med Hertugdømmerne, hævder Laurits Engelstoft, at Slesvigs Sag er hele Nordens: »Det er ikke blot det lille Danmarks, men per dette det hele store Skandinaviens Interesse, de quo aptur [Fejltryk for agitur?]. »Entreen« er den samme. Disse fælles Interesser have, desværre, kun alt for ofte været overseede, forglemte, modarbejdede . . . I den Tid, jeg – mange Aar igiennem – holdt Forelæsninger ogsaa over den nordiske Historie ved Universitetet, havde disse uafslædig denne Betragtningssmaaede for Øie, og det er mig paa min Alderdom en stor Satisfaction at være mig bevidst, altid at have søgt at lede Eftertanken og stemme Gemytterne i den Retning. Den Grundtext, jeg immer kommer tilbage til, og ligesom et historisk Bibelsted, var Inscriptionen paa Kong Frederik den fjerdes Medaillie af 1721

»Een Troe, eet Blod, eet Navn
Blev Nordens Fred og Gavn«

(Hist. Tidsskr. 2. Rk. IV Chria. 1884 337). • 376,16-18 *Ingen andre Ideer, end dem som ere den ædlere Menneskehed værdige, er det Digteren værdigt at understøtte*] i sin Tak til J. P. Mynster for hans Gravtale over Oehl. skriver Engelstoft 2/2 1850: »Uberegnelig er vistnok, som af Deres Excell. bemærket, en saadan Aands, en saadan Digtets Indflydelse paa Anskuelser, Stemninger og Retninger – i den moralske, religieuse og politiske Verdens Sphære. Det er Kredsene paa Vandet efter den første Impetus, forplantende sig i stedse videre Cirkler og tabende sig i det Uendelige. Abstraheret fra alle de particulære, indbyrdes stedse meer eller mindre harmonerende Indtryk af de Ø.ske (i. e. de egentlig classiske Ø.ske) Arbejder, blive, synes mig, Hovedvirkningen af dem alle, og saaledes af den store Digtets Aand og Genie, det Totalindtryk af Humanitet, Forsoning, Agtelse for alt Ædelt og Skjønt, som de efterlader i Sielen – ligesom en hellig Kilde i Tidens og Folkenes Skiød« (NKS 2312, 4°). • 376,25-27 *Naar Hr. Professoren . . . gjør en Forsigtighedsindskrænkning i Henseende til »Politikern« . . .*] Oehl. havde i sin Fortale skrevet: »De tre nordiske Folk, der (uden Hensyn til Politik) karakteristisk og poetisk tagne, altid, i Sammenligning med andre Nationer, maae føle sig som Brødre, ville i dette Digt, haaber jeg, ikke finde uværdige Representanter; ogsaa vover jeg at troe, at jeg uden smaalig Nationalpartiskhed har ydet Enhver sit«.

377,3-4 *Familiebaandet endog af Lovene erkjendtl*] om Fællestræk i nordisk Ret se Henning Matzen: Forelæsninger over den danske Retshistorie. Indledning 1877, særlig 38ff.

1046°. Breslau 9/1 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr. Hochwohlgebohren Herrn Professor Oehenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Sender Oehl. Prospektet for Udgaven, som han foreløbig kun har publiceret i Schlesien, men siden vil indrykke overalt i Tyskland og i Foreign Review og Wiener Jahrbücher, som begge vil recensere hans Værker udførligt. Om Formatet er han stadig usikker og beder Oehl. bære ham med et Par Linier.

Foreign Review . . vil recensere hans Værker] med Stof fra Oehl.s Selvbiografi blev hans »Schriften« recenseret i Foreign Quarterly Review VIII 1831 1-32. Rec. viser megen Sympati for »Aladdin« Digter og i særlig Grad for hans tidlige store Tragedier, der ikke er et Ekko af nogen Skole, men originale i Emne og Behandling. Rec. blev refereret i Kbh.-Posten 12-19/12 1831 og i Blätter für literarische Unterhaltung 5-6/10 s. A. • *Wiener Jahr-Bücher*] Nik. Fürst' Anmeldelse af Oehl.s »Werke« (1839) er bemærket i K₂ 341: 181,22.

1047°. [Før 12/1 1829]. Til Jonas Collin. Udskr.: »S. T. Etatsraad Collin«. Coll. Pap. XXV. Dateringen er usikker, men motiveret ved Jfr. Clausens Overtagelse af Zoe's Rolle i »Væringerne«.

Jfr. Clausen ser ham for blid ud til denne Rolle, men maaske hun ved Fantasiens Hjælp kan sætte sig ind deri.

Jfr. Clausen] Pauline Clausen (1803-86), der voksede op i Provinsen, blev under et Besøg i Kbh. af Bekendte introduceret i Borups Selskab, hvor man lagde Mærke til hendes Nydelighed og overtalte den meget ængstelige, men ligesaa lysthavende unge Pige til en Rolle, med hvis Udførelse Publikum var »særdeles tilfreds«, fortæller hun siden selv (Pauline Petersens Erindringer 1919 62-65). Her saa hun ogsaa Oehl. og skriver betaget af hans imponerende Ydre (ssts. 60), han komplementerede hende for hendes Spil, men hendes dybe Forlegenhed forskertsede en nærmere Kontakt (ssts. 65f.). Hun giver en meget levende Skildring af Rahbek og deres fælles Optræden i en fransk Komædie (ssts. 67-69), men paa hans Venlighed og Interesse for hende troede hun ikke (se K. L. Rahbek til Jonas Collin 31/3 1825 i NKS 3107,4°; jfr. Pauline Petersens Erindringer 92 og 98 f.). Jfr. Clausen blev antaget som Elev ved Det kgl. Teater Febr. 1825. Som Konkurrent til Elisa Beyer (Noten til 367,24) blev hendes Debuter »bevidst . . omtalt [af Ove Thomsen, Elise Beyers Kæreste, i Kjøbenhavns Morgenblad, Foraaret 1825] med en Skaansomhed, der under andre Omstændigheder neppe vilde have været Tilfældet« (Ove Thomsen til Rahbek 15/7 1827, NKS 2494,4°, I). Ved kgl. Res. 28/7 1827 ansattes Jfr. Clausen som Skuespillerinde med 225 Rdlr. Sølv. I Oehl.s Teater agerede hun Babli i »Den lille Hyrdedreng« (1826), »erindre Dem Babli, som De har seet, og slut Dem til Resten«, skriver Ove Thomsen til Rahbek i før omtalte Brev); Kunigunde i »Hugo von

Rheinberg (1828); selv paastaar hun, hendes Zoe »havde vundet meget Bifald« (Erindringer 114), og Overskou hævder (IV 768 f.), at hun, trods hendes lidt haarde og skrattende Stemme »i flere Roller, hvoriblandt et Par af tragisk Præg, viste saa mærkelige Fremskridt, at hun sikkert vilde være bleven en meget yndet Skuespillerinde, dersom hun ikke tidligt havde forladt Theatret«, medens Nathan David i Anledning af Fastrades Rolle i »Karl den Store« aldeles modsat mener, »at det Tragiske paa ingen Maade hører til denne Konsterindes Fag. En kold og monoton Pathos qvælede Udbruddet af enhver Følelse, og en afmaalt og manieret Gesticulation Skildringen af enhver Affect. Den Iiskulde, som Digteren paa flere Steder har foreskrevet Konsterinden, skal dog vel være Hjertets, og ikke en ydre paatagen Ubevægeligheds . . .« (Kjøbenhavns flyvende Post 1/2 1830). Da Pauline Clausen mere og mere følte sig tilsidesat ved Fordelingen af Roller, tog hun Maj 1832 sin Afsked og holdt samme Aar Bryllup med senere Præst ved Kastellet Henrik Petersen (1802-86). Kun en meget energisk Begejstring har kunnet overvinde hendes ofte omtalte Angst og Forlegenhed, men hun var næppe Skuespillerinde paa noget Overskud, og kunde i sin Ageren kun frigøre enkelte Sider af sin Natur, som overalt manglede Fylde. Oehl. omtaler hende ikke i Er., og da han begyndte i »Prometheus« at anmelde Theatret, var hun ikke mere der. Men at Pauline Petersen kunde karakterisere med Pennen, viser hendes »Erindringer«.

1048. Kbh. 15/1 1829. Til Børge Thorlacius. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Thorlacius Ridder af Dannebrogen«. Coll. Brevs. XLVII.

377,25-378,1 *Jeg finder at tolv Forslag . . er for meget . .*] Oehl.s Henstilling har tilsyneladende ikke sat sig noget Spor. Formodentlig har han ikke forsøgt sig paa et højere Plan. Registrerne til »Indkomne Sager Universitetet . vedkommende« (RA) med en kort Indholdsangivelse har intet derom. Iflg. Forordningerne blev der i hver Emnekreds stillet 3 Forslag til Opgaver, som fra Fakultetet blev sendt til Consistorium og herfra til Universitetsdirektionen, som gjorde sit Valg, der dengang blev Kongen forelagt; jfr. Carl Goos: Samling af de for Universitetsforholdene gjældende Retsregler I 1884 § 376. Opgaven i Æstetik for 1829 lyder: »Nøiagtigen at udvikle Naturen og Væsenet af en Ode; og at undersøge, hvad der dels hos de gamle, dels hos de nyere Nationer, ifølge deres Charakter, synes at have været mere eller mindre gunstigt for denne Digtart« (Dansk Lit. Tid. 1829 95 f.). Spørgsmaalet blev ikke besvaret (Akademiske Tidender I 1833).

1049°. 2/2 1829. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin. Ridder af Dannebrogen«. Coll. Brevs. XXV.

Giver Collin Ret i, at det ikke kan hjælpe at dublere Ryge i »Erik og Abel«; foreslaar N. P. Nielsen til Olaf i »Hakon Jarl«, Foersom som Thorer Klake og Phister til Einar Tambeskiælver. Om et Par Dage indsender han »Karl den Store« med alle Rollerne og haaber, det kan blive opført i Beg. af Marts.

ikke kan hjælpe at dublere Ryge i »Erik og Abela] Ryge, der havde Abels Rolle, var sygemeldt. Hverken Delib. eller Det kgl. Teaters Journal oplyser en Ansættelsesdato, men Teater Journalen bemærker 26/1 1829: »NB: Tiberius var bestemt til Opførelse, men gik tilbage formedelst Dr. Ryges Upasselighed«. Ryge var paa Scenen igen 8/2 som Galanterihandler Golz i »Østergade og Vestergade«. »Erik og Abel« blev først genopført 31/5 1831. ● *foreslaar N. P. Nielsen . .]* ingen af de nævnte Skuespillere kom til at udføre de dem her tiltænkte Roller. ● *indsender . . »Karl den Store]* se Br. 1050.

1050. 17/2 1829. Til Teaterdirektionen. TA. Indkomne Breve.

378,10-11 *indsende min Tragødie Karl den Store]* Delib. 19/2 1829 meddeler: ». . Stykket der allerede var Etatsraaderne Rahbek og Collin bekiendt, tilsendes Etatsraad Olsen til Censur«, som 22/2 leverer det antaget tilbage (Coll. Pap. 191). ● 378,13 *blive spillet endnu i Vinter]* Tragedien havde først Premiere 12/10 1829. ● 378,16-17 *De Skuespillere . .]* paa Bagsiden af Ms. til Br. 1050 havde Oehl. foreslaaet Rollebesætningen. ● 378,18-19 *Nye Decorationer behøves der ikke at males]* derom kan man let overbevises af »Maskinmester-Protocol for Skuespillet (Tragedier) paabegyndt Sæs. 1825/26« S. 45^b-47. ● 378,19-20 *Professor Lund male Olger Danskes Billed]* se Br. 1051° m. Note. ● 378,20 *Herr Jensen komponerede de faae Musiknummere]* Delib. 30/4 1829 meddeler: »Komponisten Jensen havde indleveret den til Skuespillet Karl den store komponerede Musik, og bevilgedes ham derfor 50^l«. ● 378,21 *Herr Funk arrangere den lille Saxerdands]* i Sachsernes Lund i 3. Handling (Lieb. VIII 222); Solodanser Poul Funck (1790-1837), Elev af Bournonville d. Æ. og Galeotti, havde tidligere bl. a. arrangeret Balletoprinen til Skt. Hans Aftens Spil, der indgik som Led i hans Benefice 6/3 1819 (Høst' Morgenblad 16/3 1819), og havde nylig med Held komponeret Dansen til »Elverhøj«. ● 378,21-22 *Dr. Ryge har ogsaa lovet at Dragterne . . skulle være færdige]* i Det kgl. Teaters Bibl. ligger et 10 Foliosider stort »Underdanigst Forslag til et Regulativ for de spillende Personers Beklædning i Karl den Store« af Dr. Ryge, dateret 14. August 1829 med Bemærkningen »approberes F. Holstein D. Manthey«.

379,3-4 *den vigtige Sag at faae Stykket snart spillet]* se videre Br. 1056° og Br. 1058°. ● 379,7-8 *Allerede fra . . Boyes William Shakespears Tid]* »William

Shakespeare« blev antaget November 1825 »og bestemtes i Overensstemmelse med den derom med Syngedirecteur Siboni førte Brevvexling, at sendes Kuhlau til Composition for at opføres til Kongens Geburtsdag« (Delib. 18/11 1825). • 379,8 *ere saavel Portrættet og Busten*] antaget Dec. 1825 (Noten til Br. 895°). • 379,8-9 *som Amors Hævn* . .] antaget April 1826 (Noten til Br. 903°). • 379,11-12 *Ved Concurrencen* . .] se Br. 1007 m. Noter. • 379,12-13 *Jeg haaber vist at Directionen tager sig af mig*] Teaterdir. forestiller 9/3 1829 Kongen, som det vil være bekendt, hvor mange Vanskeligheder der er forbundet med at faa sat Musik til originale Syngespil, at det er den meget vigtigt at komme paa det rene med de ved Teatret ansatte Komponisters Forpligtelser. Kuhlau har iflg. kgl. Res. af 25/4 1818 i sin Egenskab af Kammermusikus 300 Rdlr. aarligt og er derfor skyldig at komponere en geistlig eller anden Lejlighedsmusik for Hoffet eller i Stedet sætte Musik til et Teaterstykke. Forestillingen opregner derpaa alle Kuhlaus Teaterkompositioner fra »Elisa« (1818) til »Elverhøj« (1828) og de Gratialer, han herfor aparte har faaet »alt paa Grund af Deres Majestæts allernaadigste Resolutioner«, og som har vakt lige Fordringer hos Weyse. Man har bedt Overhofmarskallen vælge passende Midler til at indskærpe de lønnede Komponister deres Pligter, men Overhofmarskallen har i sit Svar overladt Teaterdir. selv at træffe saadanne Foranstaltninger, »i hvilken Henseende han bemærker, at det rigtigste efter hans Skøn, er, i hvert Tilfælde, hvor en af bemeldte Componister ikke er redebon til at opfylde den af ham indgangne Forpligtelse, da at indberette det til Deres Majestæt, saa har man nu saameget mindre kunnet undgaae strax at gjøre denne allerunderdanigste Indberetning, da der i et Par Aar har ligget færdige to, af Censorerne antagne, Syngespil af Øehlenschläger, hvilke ikke kunne opføres fordi bemeldte Componister væggre sig at sætte Musik dertil, Weyse fordi Sujetterne mishager ham, og Kuhlau fordi han forlanger Extrabetaling«. Kongen resolverer 28/3 1829, at hans tidligere Afgørelse af 25/4 1818 skal staa ved Magt, »og bliver Vedkommende at tilholde, paa det nøiagtigste at opfylde de dem derved paalagte Forpligtelser, hvorom Directionen og bemyndiges at henvende sig til Vor Overhofmarskal« (TA, Originale kgl. Res. og Reskr. 1829 Nr. 7; jfr. Breve fra C. F. Weyse II 1964 300). Medens Syngestykkernes Skæbne endnu var uvis, kunde Teater-Journalen (Kgl. Teaters Bibl.) meddele: 27/8, 29/8, 9/10, 11/10 »Prøve paa Karl den Store« og 12/10: »Opført uden Prøve: Karl den Store«. I Fortsættelse af sin Vurdering af Teksten omtaler Nathan David Opførelsen i Kjøbenhavns flyvende Post 1/2 1830. Louise Hegermann-Lindenrone skriver 7/12 1829 til Olivia Hjort: »I Onsdags [2/12 1829] havde de Carl den Store . . der kommer meget faa, naar den bliver spilt og skiondt enkelte Scener gjør Effect, skal den idet Hele ikke tage sig ud paa Scenen, man fortæller at Rahbek skal have sagt, at han vidste et godt

Partie, Carl den store skulde gifte sig med Isabella [Allusion til Heltinden i J. L. Heibergs nyligt opførte Lystspil »Prindsesse Isabella«] saa kunde de ret føre et roligt Liv« (P. Hjorts Privatarkiv, RA). Sørgeospillet blev videre opført 15/10, 10/11, 2/12 1829 og 23/1 1830. Oehl. fik en Femtedel af hver Forestillings Indtægt. Han hævdede sin Andel for de to første medio Oktober og for de tre sidste Dagen efter Opførelsen. Udbyttet var ialt lidt over 500 Rdlr. (Teaterkassens Regnskaber, Januar Quartal 1830 Nr. 13 og Nr. 17). ● 379,18-20 *Ogsaa Webers Oberon* . .] se 1058° m. Note. ● 379,23 *Regisseur Liebe*] Jul. Liebe havde overtaget Regissørembedet efter H. A. Clausen ved Udgangen af Sæsonen 1826-27. Jul. Liebe skrev en meget smuk Haand, men hans Forgængers Antegnelser var nok saa oplysende.

1051°. 21/2 1829. Til J. L. Lund. NKS 3756,40.

Sender ham sine Nye poetiske Skrifter og Gallerie der Helden, hvori han vil finde et Motiv til Holger Danske, og beder ham have Dekorationen færdig senest medio Marts.

Gallerie der Helden] Udg. har ikke haft Adgang til »Gallerie der Helden«. Den danske Overs. »Helte-Galleri« (1839) i Udvalg, ved den i Noten til 1054° omtalte H. C. Heger, har ikke nævnte Motiv. ● *Dekorationen*] Maskinmester-Protokollen for Skuespillet (Tragoedier) 1825 ff. (Det kgl. Teaters Bibl.) meddeler: »Changement til Pag: 170. Den gothiske Riddersal fra Balletten Macbeth paa 3 Coulisser. I Baggrunden Dækket til denne Sahl fra Sneen, hvis midterste Aabning kun var lukket med ved et stort over samme fastsyet Malerie forestillende Olger Danske«. Oehl. anskuer ham som »en stor, drabelig, velskabt Kæmpe med et deiligt Ansigt; han har Skiold paa Armen, og udstrækker sit Sværd med en truende Mine« (Lieb. VIII 270). Udg. har ingen Mening om J. L. Lund er Mester for Dækket. Kvittering for et Honorar er ikke fundet i Teaterkassens Regnskaber.

1052. Sthlm. 23/2 1829. Fra Carl v. Brinkmann. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 301-04.

380,3 *Die nehmliche Freundin*] sandsynligvis den i Noten 381,4 nævnte Freundin Heckscher. ● 380,20-22 »*Hvad skola* . .«] af Tegnér's »Nore«. Trykt i Gang Lund 1814 med Undertitel: »Skaldeestycke i anledning af freden i Kiel den 14 januari 1814«. Optrykt i »Smärre samlade dikter« 1828 (Samlade Skrifter II 1919 156). ● 380,24-27 *den er . . »für den grössten jetz lebenden Dichter erklärt* . .«] Tegnér skriver 1/4 1821 til Martina von Schwerin: »Sedan Goethe öfverlevfat sig sjelf anser jag uppriktigt Oehlen-schläger för vår störste nu lefvande poet i Europæ« (Samlade Skrifter III 1920 457). ● 380,27-29 *und wie sollte wohl Frithiofs Verfasser anders urtheilen über den Schöpfer Helges* . .] i Fortsættelse af sin Begejstring for Frithiofs

Saga skriver Brinkman 13/1 1822 til Hans Järta: »Sjelfva idén, eller formen häraf torde Tegnér dock först hafva uppfattat efter Öhlenschlägers mäterliga Helge« (Ur Hans Järtas literära brevväxling I 1899 18).

381,1-3 *Tegnér . . den ersten Theil seiner gesammelte Gedichte . .*] Tegnér fortæller 16/12 1828 sin Kone: »I dag er min Bok utkommen . .« (Brev V 1956 114). Oehl. ejede »Smärre samlade dikter« (Bibl. Oehl. Nr. 858). ● 381,4 *Meine Freundin Heckscher*] Aug. Baggesen omtaler i Biografien af sin Fader Fru Leonora Heckscher (1785-1844), »som hørte til de Danneqvinder, der ikke blot mildnede, men væsentligen bidroge til at forskjønne Digterens Ophold i Kjøbenhavn«, og som via Baggesen var kommen i Forbindelse med Brinkman (IV 221). ● 381,12-13 *mit der unbedeutenden Schrift von mir*] som det ogsaa fremgaar af 390,26 den under 382,15-283,3 omtalte »Intrådes-Tal hållit i Svenska Akademien 3. Nov. 1828«, offentliggjort i Svenska Akademiens Handlingar XIII 1830, tidligere trykt i en Udgave »för vänner« (E. Wrangel: Brinkman och Tegnér 1906 219), anført i Bibl. Oehl. (med galt Aarstal) som Nr. 1549. ● 381,17-22 *Ofi prahle ich ja damit . .*] allerede under sit første Ophold i Berlin 1789-90 kom B. sammen med Hovedstadens aandelige Elite, der var igaaet med de fintdannede jødiske Kredse, repræsenteret af bl. a. Henriette Herz, Moses Mendelsohns Døtre, Søstrene Itzig (K₂ 317-18: 162,13-15) o. a., og hvor det iflg. Friedr. Gentz lykkedes B. at organisere et ugentligt Aftenmøde, en saakaldt »Damen-Thee« (Briefe von und an Fr: Gentz I 1909 183 f.). ● 381,20-22 *bei der Hofrätin Herz . .*] om Oehl. og Henriette Herz se Noten til Br. 1080°; dat. Sthlm. 13/7 1847 til Johs. Oehl. omtaler Oehl. sit Besøg hos Brinkman, »hvis Bekiendskab jeg for 40 Aar siden gjorde hos Fru Hertz i Berlin« (NKS 1674,2°, VI); se videre 390,21-25 m. Note. ● 381,28-29 *schon als ein zehnjähriger Knabe nach Deutschland verpflanzt wurde*] Faderen, tidligere Militær, siden Advokat, streng herrnhuttisk, sendte 1775 sin Søn til Brødreminighedens Skole i Niesky i Oberlausitz, hvorfra han 1782 kom til Ordenens Seminarium i Barby ved Magdeburg. Her lærte han Fr. Schleiermacher at kende, der blev hans Ven, og som han traf igen ved Univ. i Halle og siden i Berlin, og som tilegnede ham 2. Udg. af »Reden über die Religion« (1806).

382,1-2 *um . . ein elendes - Staats-Handwerk zu treiben*] efter at have brudt med sin Fader tog B. juridisk Eksamen, fik Ansættelse i Udenrigsministeriet og blev 1792 Legationssekretær i Berlin, kom 1797 til Paris, 1801 igen til Berlin, fra 1803 som Chargé d'affaires. Paa Grund af en Daarskab fra Gustav IV Adolfs Side maatte B. forlade sit Embede, men genansattes i samme 1807 for Aaret efter at blive Minister i London, hvorfra han maatte træde tilbage 1810, da den svenske Krigserklæring mod England forelaa. Hjemkommen Aaret efter forskertsede han ved en letsindig Udtalelse Bernadottes Tillid, og hans offentlige Karriere var dermed slut. B.

helligede sig Resten af sit Liv (d. 1847) en udtalt Tilbøjelighed for litterære Studier, sin Digtning, sine Venskaber og herhenhørende en udstrakt Korrespondance. ● 382,6-7 *missverstandene Streit zwischen der alten u. neuen Schule*] under stærk Indflydelse af tysk romantisk Filosofi og Litteratur og den nationale Vækkelse i Tiden efter den finske Krig 1808-09 fremtraadte i Upsala en Gruppe unge Akademikere, de saakaldte Phosphorister efter deres Tidsskrift »Phosphoros« (1810-13) i et Opgør med den Gustavianske Tids endnu levende franskorienterede Kunst- og Menneskeopfattelse, repræsenteret af Medlemmer af Det svenske Akademi. I samme Opgør deltog allerede en Kreds i Sthlm. med Lorenzo Hammarsköld som Fører (se Br. 415 m. Note), men skarpest fremtræder den nye Skoles Ideer i det af Vilh. Fr. Palmblad i Upsala udg. og overvejende af ham og Hammarsköld skrevne »Svensk Litteraturtidning« (1813-24). B.s tyske Opvækst og mange litterære Forbindelser bidrog til hans lettere Forstaaelse af Phosphoristernes Stræben, men han afskyede deres hadefulde Forkastelse og Forfølgelse af Fortidens Digtere. Oplysende om hans upartiske Holdning dengang er følgende langt senere Bemærkninger til Tegnér: »Om jag någon gång tagit parti för vissa »vitterhetens kossacker«, som rusat fram utan all krigskonst och tukt, så var det blott för det jag gjorde rättvisa åt deras snille och dristighet – oaktadt jag mer än någon fördömde deras framtrotsande olater. Så sade jag strax om Atterbom, under hans värsta berserkaretid: Man må säga hvad man ville om detta vanskapeliga vidunder – innanföre bor dock en verkelig skald« (H. G. Wachtmeister: Carl Gust. v. Brinkmans Biografi 1871 XXXII f.). ● 382,12-13 *mich . . bemühte, mich meiner Muttersprache wieder . . zu bemächtigen*] i et Brev til Tegnér 17/2 1826 fortæller B., »att han, trots sin ohälsa, på 14 dagar läst öfver 20 volymer om svenska språket, från de äldsta grammatikor till de nyaste samt hela första delen af Ihres Glossarium sviogothicum« (E. Wrangel: Brinkman och Tegnér 1906 156; jfr. Mindebl. 348). ● 382,15 *in die Schwedische Akademie eingewählt wurde*] B. blev Medlem 11/2 1828 efter Orientalisten, Biskop Johan Adam Tingstadius (1748-1827). ● 382,28-30 *benutzte ich . . die Gelegenheit . . um die ganze Morgenländische Dichtkunst abzuhandeln*] B. fortæller 2/1 1829 Hans Hjærta, at han ikke gik uforberedt til denne Opgave. Hans herrnhutiske Skolegang havde gjort ham fortrolig med Bibelen, siden havde han læst i Overs. næsten alle orientalske Digtere og en Række Skrifter derom, selv alle Tingstadius' Arbejder havde han læst uden at ane, han en Dag skulde tale over ham (Ur Hans Jærta's literära brevväxling I 1899 64).

1053°. Breslau 24/2 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr Hochwohlgebohren Herrn Professor Oehlschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Spørger om, hvornaar Oehl. mener han er færdig med Revisionen af sine Skrifter, og i hvilken Orden han synes de skal komme.

1054°. [Efter 24/2 1829]. Til Steffen Heger. Coll. Brevs. XXV 13. Dateringen er motiveret ved Kommentaren til Debutrolle.

Naturligvis kunde Christian i sin Debutrolle som Trop i »Recensenten og Dyret« ikke hamle op med Rosenkilde, »men han blev i det Hele og til Slutning« modtaget med Opmuntring og Applaus, idet Oehl. dog fraraader ham foreløbig at optræde i Synge-spil.

Debutrolle] om Hans Christian Heger (1806-46), ældste Søn af Steffen Heger, og om hans Forsøg paa at blive Skuespiller se Elith Reumert: En Race-Slægt 1917 207. Se videre Delib. 20/11, 4/12, 11/12, 18/12 1828; 8/1 1829. Han debuterede 24/2 1829 som Trop, som alle fandt mislykket (Breve fra P. V. Jacobsen 55). Hans 2. Debutrolle var Hamlet, hans 3. Giulio Romano, hvorom Kjøbenhavns-Posten skriver 19/5: »som Heelt betragtet var den neppe mere tilfredsstillende end hans Hamlet«. Han ansøger 5/6 s. A. Direktionen om at blive ansat som kgl. Skuespiller (TA, Indkomne Breve 1829, Nr. 1775), hvortil Direktionen svarede, at den efter de af ham aflagte Prøver ikke endnu tør anbefale ham (TA, Protokol over afgaaede Breve 12/6 1829). Utilfreds hermed forlod Heger Teatret, »men ytrede det Ønske at erholde nogen Godtgjørelse for denne i dette Aar Scenen opofrede Tid, som vurderedes til 50^r Sedler« (Delib. 18/6 1829).

1055. 28/2 1829. Til Johannes Wilstrup. Udskr.: »Herr Krigsassessor Wilstrup Ridder af Dannebrog«. NBD.

Johannes Wilstrup (1788-1856), Sekondløjtnant og fra 1809 Toldassistent i Kbh. og s. A. Ridder af Dannebrog, fik 1819 Titel af Krigsassessor. Han havde litterære Interesser, en lille poetisk Aare og nærede en ægte Veneration for Oehl. Han havde i et kønt lille Rim fejret Mad. Zinck som Signe i »Hagbarth og Signe« (Dagen 22/1 1816) og karakteriseret Mad. Heger og hendes Kunst i forskellige Roller (sst. 17/4 1817). Han havde hyldet Oehl. ved hans Hjemkomst 1817 (B₂ 477: 396,17-18), havde udtalt sin Beundring for »Den lille Hyrdedrengs Forfatter (se Noten til Br. 658°) og deltaget i Baggeseen-Fejden (Arentzen VII 65 f., Dagen 8/9 1818). Han var ikke ukendt af Tidens unge begavede Kreds. Ingemann skriver 30/10 1822 til Th. Schorn: »Hils . . alle gode Venner (P. Møller, Güntelberg, Bøtcker, Wilstrup og hvem du forresten seer« (NKS 2651,2°), og P. V. Jacobsen noterer 21/3 1828: »Epigrammerne mod Heiberg og YZ i Adresseavisen [3/2 1828: »Den drøvtyggede Enighed«] er af Toldbetjent Wilstrup« (NKS 2283,4°). I sin Fødselsdagshilsen til Oehl. 14/11 1831 omtaler Wilstrup et Besøg af Digteren, og baade han og hans Datter kom i Bispegaarden (Christiane Oehl. 16/2 1831 til Johs. Wilstrup, NBD). Som Svar paa nogle hædrende Linier fra Johannes Wilstrup skriver C. Hauch:

»Deres Navn er mig aldeles ikke ubekendt, thi jeg erindrer, at baade Oehlenschläger og Fru Oehlenschläger have nævnet Dem for mig som en af deres troeste Venner og som en af de sieldne Aander, hvilke ikke nogen spidsfindig Critik har kunnet forvirre eller vildlede fra det, som en Indre Følelse sagde dem, var det Rigtige« (NBD). Et Ønske om nogle faa Linier fra Oehl. under hans Udenlandsrejse 1844-45, »som han kunde gemme som en Helligdom«, fik Wilstrup ikke opfyldt (se Johs. Oehl. 6/8 1844 til Oehl. NKS 1674,2° og Johs. Oehlenschläger til Johs. Wilstrup 6/2 1845 ssts.), men han arvede Grögers portræt af Digteren (K₂ 190: 235,24).

1056°. 8/3 1829. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder og Dannebrogsmænd etc. etc.«. Coll. Brevs. XXV.

Beder om, at Opførelsen af »Karl den Store« maa blive fremskyndet mest muligt. Skal endelig Hr. Langes »Essex« foretrækkes, anmoder han om at lade hans Sörgespil samtidigt indstudere, saa »Karl den Store« kan opføres straks efter og før Paaske. Sker det ikke, vil hans Finanser geraade i den største Uorden.

Hr. Langes Essex] Herom Br. 1062. Rahbek skriver April 1829 til Jonas Collin: »I Henseende til OEHLENSCHLÆGERS ansøgte Anticipation for hans Stykke, har jeg . . tænkt paa at det vistnok ikke gaaer an at foretrække ham for J. C. L[ange], hvem Chefen vil have givet sit Ord, og hvis Ret G. [oske] H.[ans] O.[lsen] ustridigen vilde vidtløftigen paatale . . « (H. C. Andersen og det Collinske Huus 1882 686 f.; jfr. G. H. Olsens Censur af »Karl den Store«, Coll. Pap. 191). • lade hans Sörgespil samtidigt indstudere] Teater-Journalen 1/4, 22/4, 26/4, 29/4 bemærker: »Prøve paa Grev Essex« og 30/4 »Opført efter foregaaende Prøve »Grev af Essex««. Om Indstuderingen af »Karl den Store« se Noten til 379,12-13.

1056^b. [Før 12/3 1829]. Fra P. Wulff. Udskr.: »Hr. Professor Oehlenschläger«. Torben Troensegaards Autografs. Dateringen er motiveret ved Oehl.s Højtæsen af »Karl den Store«, der averteres udk. 12/3 1829.

Det vilde særdeles glæde ham og hans Familie, om han i Morgen vilde læse »Karl den Store« og først deltage i et tarveligt Middagsmaaltid.

1057°. Breslau 21/3 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboeren Herrn Professor Adam Oehlenschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Takker for Brev af 14/3. For at kunne begynde Trykningen af Oehl.s Skrifter maa han have hans Levnedbeskrivelse, som han i Prospektet har lovet Publikum, hvor den har vakt stor Interesse.

Beder ham ile dermed og opfordrer ham endnu en Gang til at angive den Orden, hvori hans Skrifter skal komme.

Brev af 14/3] kendes ikke.

1058°. 2/4 1829. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Hr. Etatsraad Collin Ridder og Dannebrogsmænd«. Coll. Brevs. XXV.

Sender atter et Nødskud. Selv i Maj, om den ikke pludselig blev for varm, vilde man kunde spille »Karl den Store«. Han har i Øjeblikket ingen Ressourcer og beder om at faa Penge for »Oberon«, et Arbejde, der er bestilt hos ham, og som han i 3 Aar har ventet paa skulde opføres.

G. H. Olsen skriver 18/7 1826 til Collin: »Overskou har for nogen Tid siden berettet mig, at han til den forreste Oberon fra Weber havde erholdt baade tydsk og engelsk Text, og at han desangaaende vilde henvende sig til Prof. Siboni. Med denne har jeg ikke talt siden hans Hjemkomst; og før hans sidste Reise har jeg intet bestemt erfaret af ham angaaende hvad han troede at kunne foreslaae til Dronningens Fødselsdagsfest« (Coll. Brevs. XXIII^b). Delib. 12/3 1829 meddeler: »Professor Siboni frembragte et Ønske, at Operaen Oberon, om muligt endnu i indeværende Theateraar maatte bringes paa Skuepladsen. I Henseende til Oberon paatog Etatsraad Collin sig skriftlig paa Directionens Vegne, at anmode Oeconomie-Inspecteuren i Forening med Theatermaleren og Maskinmesteren at indkomme med deres Forslag«. Direktionens Tøven skyldes vist ogsaa Lauritz Kruses Brev til Jonas Collin 31/10 1827, der omtaler Librettoen som langt fra saa god som Baggesens »Holger Danske«, der har samme Sujet, idet han indrømmer, at vist er det vanskeligt at udelukke et Værk af Weber fra den danske Skueplads, men Iscenesættelsen deraf vil være særdeles kostbar (Coll. Pap. 308 f.). Da »Oberon« endelig Febr. 1831 blev opført, gjorde den ikke Lykke (Overskou V 107). Imidlertid havde Direktionen for at holde Oehl. skadesløs tilstaaet ham 20/10 1829 100 Rdl. Sedler og 25/2 1830 yderligere samme Sum (Teaterkassens Regnskaber. Januar Kvartal 1830 Nr. 34).

1059°. 6/4 1829. Fra Direktionen for Bombekassen. Kopibog 1821-51. Bombekassens Arkiv.

Takker for den Epilog, som ved Koncerten paa Hofteatret blev fremsagt af Jfr. Jørgensen.

Epilog] »Mindedigt i Anledning af Slaget den 2den April 1801, fremsagt som Epilog ved Bombebøssens Concert den 1ste April 1829« (Lieb. XVIII 346 f.). Kbhs.-Posten 3/4 1829 meddeler: »Huset [Hofteatret] var vel ikke fuldt, men dog temmelig talrigt besat, og den i det Hele ligesaa heldigt

udførte, som smagfuldt arrangerede Concert, optoges med almindeligt Bifald, der lydeligen yttrede sig ved Jfr. Jørgensens Fremsigelse af Oehlen-schlägers smukke Mindedigt over anden April (indført i f. No. af dette Blad) . . .«.

Jfr. *Jørgensen*] om Henriette Jørgensen (1791-1847) se Overskou IV 466-67. Hun øvede først sin Kunst i Borups Selskab, hvor hun bl. a. spillede Coelestina i »Correggio« og Mrs. Quickly i »Robinson i England« (NKS 769^r, 2°, vol. 6). Oehl. var i sine Anmeldelser altid meget begejstret for Jfr. Jørgensen, men indlader sig ikke paa en nøjere Karakteristik af hendes Talent (Lieb. Bidr. II 144, 159, 162, 170, 186, 196), der omfattede 18 Roller i hans eget Teater.

1060°. Breslau 24/4 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr: Hochwohlgebo-ren Herrn Prof. Adam Oehlen-schläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2^o.

Takker for hans Brev af 4/4 og Ms. til de første 14 Bd. Han sender i Dag den forlangte Veksel paa 130 Frd'or og ønsker kun, han snart skulde sende ham Honorar for den med Længsel ventede Selvbiografi og de øvrige Værker. Han er meget tilfreds med Inddelingen af hans Skrifter og for Ideen at tilegne dem Kongen af Baiern, hvis Tilladelse Oehl. dog først maa indhente.

Brev af 4/4] kendes ikke. • *den med Længsel ventede Selvbiografi*] endnu 24/6, 31/6 og 16/7 beklager Josef Max ikke at have faaet Ms. til Selvbiografien, for 5/8 at glæde sig over at have modtaget en stor Del deraf. • *Kongen af Baiern, hvis Tilladelse Oehl. . . maa indhente*] efter Schellings Udsagn 404,18-20 har Filosoffen interveneret og fortæller 404,5-8, at Kongen har indvilliget i at lade sig Oehl.s »Skriften« dedicere. Se videre Br. 1087, 1096° og 1101° med Noter.

1061. Bremen 30/4 1829. Fra Carl Schütz. Udskr.: »An Herrn Professor u. Ritter A. Oehlen-schläger Hochwohlgeboren zu Copen-hagen«. NKS 1674,2^o.

Senere Overlærer i Bielefeld, pædagogisk Forfatter og Sanskritforsker Carl Schütz (1805-92), Dr. phil. h. c. 1831 ved Universitetet i Jena, kom Okt. 1828 til Kbh. officielt for at studere Sanskrit under Rask og gaa Oehl. til Haande med Overs. af hans Værker til Tysk, mindre officielt var Aar-sagen en love story (Benedicte Arnesen Kall: Livserindringer 1889 101 f.). Paa sin Udenlandsrejse 1826-28 besøgte Prof. Thorlacius med sin Kone og Plejedatter i Halle Hofraad C. G. Schütz (1747-1832), klassisk Filolog og Red. af Allgemeine Literaturzeitung, og blev paa det venligste modtaget ogsaa af »hans Svigerdatter, den berømte Fr. Hændel Schütz« (om hende K 351: 181,28 og K₂ 113-16: 119,8-121,12) skriver Benedicte

Thorlacius i sin Dagbog 7/6 1826, og hun fortsætter: »her var ogsaa et ungt vakkert Menneske Carl Schütz en Brodersøn af Hofraaden han viiste Chriſtina] lidt mere end almindelig Opmærksomhed«. 9/6 fulgte han Thorlacius' paa Vej og »efter at have kiørt temmelig langt sagde han os, især Chr. et rørt Farvel og forærede hende en Bog hvori han foran havde skrevet nogle Linier af Øhlsnslægers Axel og Waldborg« (NKS 377^{kb}, 4°). Han havde skrevet: »Lebe wohl du aller Blumen-Blume«, oplyser samme Dag Prof. Thorlacius (NKS 377^k I 4°; jfr. Oehl. Ges. Werke VII 1829 26). Og Carl Schütz var paa Pletten, da Thorlacius' paa Hjemvejen gjorde Ophold i Hannover 20/6-22/6 1828. Okt. s. A. kom han til Kbh., hvor han tilbragte Vinterhalvaaret for siden at overtage et Embede som Gymnasie-lærer i Bremen. Han ægtede 1831 Johanne Christine Briem (1805-86), Datter af Sysselmand Briem paa Island, en Frænde af Professor Thorlacius, i hvis Hus hun 1823 blev optaget. Benedicte A.-K. omtaler hende som en fuldendt Skønhed (Livserindringer 45), og Hauch, der saa hende i Rom, som »en usædvanlig smuk Islænderinde« (Minder II 290), der vakte Opsigt ved sit nordiske Ydre, fortæller Abrahams (Meddelelser 320), medens P. O. Brøndsted i et Brev 14/3 1828 til Jonas Collin kun strækker sig til »en lille ganske peen Islænderinde« (Coll. Brevs. XXI^b).

386,1-3 *im Gespräche . . mit Ihrer lebenswürdigen Tochter, oder am Piano . .*] Benedicte A.-K. fortæller, at Charlotte Oehl. trods sin Forlovelse med Student Hvidt viste Carl Schütz stor Opmærksomhed, og erindrede hende synge med en frisk og fyldig Stemme til hans Akkompagnement (Livserindringer 105 f.). Carl Schütz var »overordentlig musikkyndig«, som Prof. Thorlacius allerede 9/6 1826 bemærker (NKS 377^k I, 4°), og Benedicte A.-K. fortæller, at hun senere i Tyskland har hørt kendte Musikere forsikre, »at Dr. Schütz, dersom han havde villet opgive sin videnskabelige Karrière, kunde have vundet baade Guld og Laurbær som Pianoforte-Virtuos« (Livserindringer 105). • 386,29-30 *Hat Ihre Lotte sie vielleicht seitdem gesehen*] Professorinde Thorlacius satte ikke Pris paa Charlotte Oehl.s Optagethed af Carl Schütz (ssts. 106).

387,1-2 *einem Besuche bei meinen Eltern*] Faderen var Præst i Frille ved Bückeberg.

1062. [Kbh. Mellem 9/5-22/5 1829]. *Til J. C. Lange. Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af Udtalelse 387,23-24 og Brevets Offentliggørelse i »Nyeste Morgenpost«.

Litteraten Johannes Christian Lange (1785-1850) var fattig født og selvlært. Som ung var han ansat hos Stadsmægler Howitz, hvis Søn, Medicineren, senere Professor, F. G. Howitz blev hans nære Ven, ved hvis Side han deltog med flere Skrifter i Striden om Determinismen. En Tid

lang gjorde han Tjeneste ved det preussiske Konsulat, men ofrede sig iøvrigt for sine aandelige Interesser, understøttet af en umaadelig Skrivelyst. Foruden at være poetisk virksom var han Udgiver af og Medarbejder ved en Række periodiske Skrifter og beskæftigede sig lige gerne med æstetiske, politiske, finansielle, filosofiske og pædagogiske Emner. I Anledning af P. Hjorts Kritik af »Grevén af Essex« har han i Kbhs.-Posten 1829 Nr. 146-47 selvfølende omtalt de vigtigere af sine Arbejder; jfr. Breve fra P. V. Jacobsen 74. Af Langes Skuespil var »Anna Boleyn« (1814) blevet antaget af Det kgl. Teater til stor Forargelse for Teologen Jens Møller, Skuespillets Recensent (Dansk Lit. Tid. 1814 Nr. 29; jfr. J. C. Lange: Scener af Sørgeospillet Anna Boleyn med tilføjede Bemærkninger til Gjendrivelse af en Nidrecension i Literatortidenden; 1821), men ikke opført. Et senere Arbejde fra samme Emnekreds fik Lange ved Protektion bragt paa Scenen. Allerede 6/9 1826 omtaler G. H. Olsen til Rahbek et Sørgeospil »Grev Essex«, som han læste og paa Forlangende afgav sin Dom derom i et Brev, som Posten nogle Dage efter bragte ham tilbage, da Adressaten ikke havde meldt sig, men saavidt han erindrer, vilde Stykket, som han sender sin Medcensor, næppe egne sig for den danske Skueplads. Imidlertid genkendte Rahbek J. C. Langes Haand, som derefter tilstod Forfatterskabet for G. H. Olsen, af hvem han var en mangeaarig Ven, og med hvem Olsen to Gange havde gennemgaaet Tragedien, som Forfatteren efter fælles Bemærkninger atter havde omskrevet og nu direkte vil sende Rahbek, til hvem Olsen 25/2 1827 skriver: »da min æstetiske Samvittighed aldeles concurrerer med min moralske is at antage dette hans nyeste Foster, ønsker og beder jeg at De, Høistærede, ved Deres dybere Blik vil interessere Dem for Stykket, og efter de fornødne Bemærkninger, levere mig det igjen med Deres Censur« (NKS 2494,4^o). 30/2 forelaa Rahbeks Antagelse (Det kgl. Teaters Censurer 1821-63), der sammen med G. H. Olsens er trykt i Coll. Pap. 189 f. Rollelisten, som foreslaaet af Forfatteren, godkendte Direktionen 4/1 1828 (Delib.). J. C. Lange reklamerede lidt i Nyeste Morgenpost for sit Arbejde og fortalte 26/4 om Sørgeospillet Emne og Handling, ligesom han bad om godt Vejr hos Publikum og Presse. Premieren fandt Sted 30/4 1829. Kjøbenhavns-Posten skriver 1/5, at Fremførelsen for Hovedpersonernes Vedkommende var storartet og høstede Bifald, »hvorimod Meningerne om Stykket vare deelte og efter Dækkets Fald yttrede sig, saavel ved Piber som ved Applaus og Bravoraab, i en Kamp, der vedvarede indtil de tre Slag paa Gongongen skilte, men ikke afgjorde Trætten«.

387,23-24 *Jeg har andengang seet det opføres*] om Reprisen 9/5 skriver Kbhs.-Posten, at siden »Trylleharpen« blev givet, »har man neppe seet en heftigere og stærkere yttret Partiekamp om noget Stykke«. Se ogsaa Dagen 2/5 og 12/5 1829. Teaterdirektionen besluttede 14/5, »at Sørgeospillet Grev

Essex, som ved de to Forestillinger havde mødt meget almindelig Mishag, ikke oftere skulde opføres« (Delib.). Politivennen 2/5 mener, at Mishagstytringerne især stammer fra »Partiehad eller Lapestreger«, og snart blussede den saakaldte Essexfejde op næret af en Række Indlæg for og imod Lange, især i Kbhs.-Posten. Lange undrede sig tilsyneladende ikke over, »at Partiehadet har reist sig imod mig. De, som have fulgt min literaire Færd i de sidste 10 à 12 Aar, kunne bedst bedømme det«, skriver han i sine Anmærkninger til Oehl.s Brev (Nyeste Morgenpost 22/5 1829). Da »Grev Essex« forelaa i Bogladen, tog P. Hjort Affære. Med Encyclopædia Britannica ved Haanden og hvad Akademiets Bibliotek kunde byde fortæller han i sin 45 Spalter lange Redegørelse i Kjøbenhavns-Posten 27/8-10/9 1829 om den virkelige Grev Essex' Liv og Ulykke. Hvor lidt havde ikke Lange faaet ud af dette enestaaende Emne. Hans Essex er en triviel Fusentast. Han har forkvaklet Historien og rent forsømt at benytte de tragiske Motiver, som Grevens Oprør leverede, men behandler sin egen skæve og flade Opfattelse deraf i en Stil, hvor især Præsten Boyes Tirader er mærkbar. Endelig tilstaar P. Hjort, at Grunden til at han havde ofret saa megen Tid paa et Værk uden Fortjeneste, dels var af en gammel Interesse for Skuespillets Emne, dels for at understøtte den almindelige Mening at Teaterdirektionen har fejlet i at antage et saa ringe Stykke. Fru Hegermann-Lindenchrone og hendes Døtre var meget glade for, hvad P. Hjort fortalte om den ulykkelige Grev Essex, og ønskede sig mere af samme Slags (Breve til P. Hjort I 349 f.). P. V. Jacobsen omtaler 19/5 1829 i sin Dagbog, at Lange havde henvendt sig til Oehl. om et Forsvar for Grev Essex, som han havde beklappet (Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 1889 81). Maaske erindrede Oehl. sig flere venlige Træk af J. C. Lange. Han havde skrevet beundrende om »Axel og Valborg« i sine »Fragmentariske Bemærkninger . . .« (1809) og paa samme Sørgespils Vegne været fortrydelig over dets Fremstilling paa Scenen (Misceller ved Øst 1810 6-7), han havde oversat en meget anerkendende tysk Recension deraf fra Mb. f. g. St. til Skild. 1811 Nr. 22 som Modvægt mod en ssts. meddelt Fordømmelse i Zeit. f. d. eleg. Welt osv. Iøvrigt mente Lange, Oehl. ofte misbruger sit Pund (Telegraphen 5/11 1822) og kunde slet ikke anerkende Komediedigteren (ssts. 22/4 1823), men han havde i sin »Analyse« af Nathan Davids Recension af »Væringerne« sagt Oehl. en Del Behageligheder (Ny Freia 1827, Nr. 40-41) og nylig i Anledning af Hauchs Afhandling, »Om den falske Originalitet i Kunsten . . .« i Tritogenia 1829 paa Baggrund af Raupach og Konsorters Rædselsdramer faaet Lejlighed til at udtale, at »nu har Tydskland ingen Tragoediedigter uden en dansk: Oehlenschläger«, som i sine Sørgespil ogsaa har skildret vældige Rædsler og menneskelige Uhyrer, men hvor »vi see Grundene til deres Forvildelse, og den Lidenskabs Udvikling og Fremgang, som driver dem til det rædsomme Verk« (Nyeste Morgenpost 24/2 1829).

388,24-25 *Elisabeth hos Schiller*] i »Maria Stuart«, som i K. L. Rahbeks Overs. havde haft Premiere April 1817. • 388,25 og *Walter Scott*] i »Kenilworth«, hvoraf Lange iøvrigt selv havde overs. I-III 1822-25.

389,20-21 *Deres Kritik over Hauch har fornærmet Publicum*] I Anmeldelsen af Premierens paa »Tiberius« i Nyeste Morgenpost 22/12 1828 fremhæves Aarsag og Sammenhæng i Shakespeares Figurer i Modsætning til den manglende psykologiske Forklaring af Hovedpersonens Karakter og Handlemaade hos Hauch, hvis Tiberius alene er skildret som en ond og kedelig Marionet, der lader Tilskueren kold. I sine Bemærkninger til Oehl.s Brev skriver J. C. Lange bl. a.: »Den omtalte Kritik over Prof. Hauch var deels ikke af mig, deels var den saa human og upartisk som muligt . . . Hvad jeg selv har skrevet om Prof. Hauch, var end mere fuldt af Agtelse. Alt dette har jeg i et Brev til Hauch erindret ham om, og han har svaret saaledes som jeg kunde vente, at han »ingen Deel har i det Passe-rede . . . samt at han ei ansaae sig berettiget til at dømme om mit Stykke, da han ei kendte det.« Se videre Noten til 394,24.

1063. Kop. 18/5 1829. Til Carl Gust. Brinkmann. Arkivet paa Trolle-Ljungby. Fot KB.

390,9 *ihr herrlicher Brief*] Br. 1052. • 390,19 *Ihre deutschen Gedichte*] »Gedichte« (1804), der var tilegnet Goethe, indeholdt 3 Bøger »Elegien« og 3 Bøger »Arabesken«, korte Tankedigte. • 390,20 *ein ebenso grosser Vers-künstler als A. W. Schlegel*] Schlegel omtaler sig selv i sit Portræt af Bürger som en allerede »von Kindesbeinen an« lidenskabelig Versemager, og at han og Bürger (»Eure Poetisirlichkeit«), som i sin Musenalmanach publicerede Schlegelske Digte, ofte tilbragte halve Dage sammen, ivrigt diskuterende Poesiens Maal og Midler (A. W. Schlegel Werke VIII 1846 68). Schlegels Øre og versifikatoriske Talent var Forudsætningen for hans Overs. af Dante, Calderon, Shakespeare o. a., som hans Medborgere tidligere kun kendte i Bearbejdelser. Men ogsaa fra anden Side hørte Brinkman sine formelle Gaver berømme. Han skriver 12/9 1831 til Aug. Baggesen i Anledning af Udgaven af Baggeses Skrifter: »Ich erinnere mich noch mit einer Art Stolz, dass mir der sel. Voss schrieb, als ich ihm meine deutschen Gedichte zuschickte: »Ist es nicht merkwürdig, dass ich seit 12 Jahren durch Lehre und Beispiel eine richtige Metrik bei uns einzuführen gesucht habe, und dass bloss 2 Ausländer, Sie und Baggesen, mich völlig begriffen und musterhaft nachgeahmt haben!« (Kbh.s.-Posten 22/2 1832). Goethe havde ladet Brinkman gennemse »Hermann und Dorothea« og nævner hans metriske Kunnen i Breve til Schiller 28/4 1798 og til Wilh. v. Humboldt 16/7 s. A. B. fortsatte Livet igennem sine Studier i Versets Teori og nød i Sverige »anseende som en skarpsinnig, om än väl sträng metrikert; och såväl de lärde i Uppsala, Palmblad t. ex., som Teg-

nér uppmanade honom att författa ett större grundläggande arbete i metrik« (E. Wrangel: Brinkman och Tegnér 1906 20). Han skriver i ovenævnte Brev til Aug. Baggens: »[Baggesens] Thora wurde mir in diesem Augenblick auch dadurch doppelt wichtig, dass sie in Hexametern gedichtet ist. Denn ich beschäftige mich eben mit der Ausarbeitung einer Schwedischen Metrik«. ● 390,21-23 *Oft, wenn ich mein Stammbuch durchblättere . . .*] B. havde dat. Berlin 15/4 1806 bidraget med anførte Citat af Horats Epist. I 1 61: »ikke at have en daarlig Samvittighed, ikke at være sig nogen Brøde bevidst« (Stambog i Frederiksborgmuseet. Fot. KB). ● 390,26-391,2. *Ihre Rede gelesen, und . . . mich auch gefreut . . . verdiente Worte zum Lobe Gustav des Dritten . . .*] »Inträdes-Tal« 1828 89-100. I et Brev til Hans Järta 15/8 1825 havde B. frit og engageret, fuld af Ild og Følelse, udtalt sin Beundring for den smædede Monark, optændt af Harmen over »de sent efterfødde belackara af Gustav III; som i sanning synas mig långt föraktligare än samtidens« (Ur Hans Järtas literära brevväxling I 1899 47 f.; jfr. Er. IV 73). ● 391,5 *Herr Gans*] er forgæves efterspurgt; se iøvrigt Noten til 411, 21. ● 391,13 *sein letztes Gedicht . . .*] om »Gerda« se Noten til 408,7.

1064. 21/5 1829. Til Bertel Thorvaldsen. Thorvaldsens Museum.

391,20-21 *Syngemester Fröhlich har bedet mig om at anbefale ham . . .*] Syngemester Fröhlich havde 22/8 1828 søgt om Understøttelse til en Rejse, som Fonden ad usus publicos 16/2 1829 anbefalede, og som Kongen bevilligede 14/3 s. A. (Fonden ad usus publicos III 1947 79 f.). Dagen 23/5 anfører blandt Rejsende 22/5: »Syngemester ved det kongl. Theater Fröhlich t. Italien«. ● 391,27-28 *Nu til Pindse skal Kirken indvies*] se 394,16-17 m. Note.

392,1-2 *Freund er her . . .*] Hermann Ernst Freund (1786-1840) var efter et aarelangt Ophold i Rom Høsten 1828 vendt tilbage til Kbh. Saavidt Udg. ved, har F. ikke omtalt sit personlige Bekendtskab med Oehl., som han sandsynligvis har truffet i Bispegaarden hos Münter, i hvis Selskab og Samlinger Kunstneren tilbragte mange Timer (Victor Freund: H. E. Freund 1883 203). J. P. Mynster skriver 30/1 1829: »Freund er hjemkommen; det er en særdeles vakker Mand, som behager os alle meget . . . Derimod har jeg hørt klage over, at han fra Akademiets Side ikke var blevet modtaget saa varmt, som han fortjener . . .« (Breve fra J. P. Mynster 155). ● 392,2 *Han vil nu udarbejde en Thor*] da Bestillingen paa de tolv Apostle til Frue Kirke, som F. mente ham lovet, blev overladt Thorvaldsen, henviste hans trofaste Ven og Støtte Jonas Collin ham til den nordiske Gudeverden som et af Billedhuggere udyrket Felt, idet han pegede paa det store litterære Udbytte, Oehl. havde hentet her, og anbefalede ham bl. a. »Nordens Guder« som Introduktion. F. stillede sig først tøvende, men Haabet om en Frise til det nye Christiansborg Slot, fire Gange større end

Thorvaldsens Alexandertog, med et nordisk mytologisk Emne, stimulerede vældigt hans Interesse. Til F.s Fortrydelse reducerede imidlertid Slotsbygningsskmissionen (d. v. s. C. F. Hansen) betydeligt Planen, og dog var den resterende Part en stor og krævende Opgave. F. modellerede 1825-26 Skitsen til »Ragnarokfrisen«, som Kenderne har karakteriseret som hans Hovedværk (Jul. Lange: Udvalgte Skrifter I 1901 144 ff.). Selv gjorde han kun et Parti af Frisen færdigt, dels paa Grund af manglende økonomisk Støtte, dels fordi hans gamle Kærlighed til Antikken og den klassiske Kunst tog Overhaand. H. V. Bissen lagde sidste Haand paa Værket, som iøvrigt brændte med Slottet 1884. F. skriver 23/12 1828 til sin Broder: »Jeg er bleven greeret ved Akademiet for at gjøre Medlemstykket og har faaet Thor i halv Legemsstørrelse til Opgave« (NKS 1701,2°). Herom skriver hans sidste Biograf: »Arbejdet skred dog kun langsomt frem. Begejstringen manglede. Resultatet blev en særdeles dygtig Modelfigur og intet derudover. Opfattelsen var nærmest antik. Det kunde udmærket være en Herakles, der havde ombyttet sin Kølle med en Hammer, sin Løvehud med et Bjørneskind. Den 27de Juli 1829 fremstillede Freund den for Akademiet og blev samme Dag optaget som dets Medlem« (Ph. Oppermann: H. E. Freund 1916 100).

1065°. 21/5 1829. Til P. O. Brøndsted. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Brøndsted Ridder af Dannebrog i Paris«. NKS 1545,4°.

I en Anbefalingskrivelse for Syngemester Fröhlich, der rejser til Paris, fortæller han om sine sidste Arbejder, om Kamma Rahbeks Død og beder ham hilse Ampère.

P. O. Brøndsted opholdt sig fra 1827 overvejende i Paris beskæftiget med sit store Værk »Voyages et recherches dans la Grèce« for i 1831 over London at vende tilbage til Danmark. Han skriver 30/10 1829 til Jonas Collin: »Den unge Fröhlich, et vakkert Menneske og duelig Musiker . . er her og blev mig anbefalet af vor Digter (jeg mener naturligvis Oehlenschläger) . . « (Coll. Brevs. XXI^b). M. Konow fortæller, at Brøndsted efter at have bosat sig i Kbh. havde sine Venner hos sig om Fredagen »til en musikalsk Soirée, hvor der spilledes Kvartetter og hvor Fröhlich og andre udmærkede Musici medvirkede« (53). ● *Kamma Rahbeks Død*] J. P. Mynster havde allerede 30/1 1829 underrettet Brøndsted derom og fortalt at der i det sidste halve Aar »ikke let hos Nogen kunnet være Tvivl tilbage om Udfaldet, skøndt Rahbek stedse vedblev at haabe« og trofast og taalmodigt at pleje hende (Breve fra J. P. Mynster 154). I en lille Billet underretter han Svogeren Stephen Heger om Begravelsen (Edv. Collin: H. C. Andersen og det Collinske Huus 680). P. V. Jacobsen skriver 28/1 1829 i sin Dagbog: »Frue Rahbek begravedes igaar i største Stilhed; Rahbek havde i Forveien faaet Nøglen til Kirkeporten af Graverkarlen« (Pers.

Tidsskr. 4. Rk. II 76 f.). Mynster var lidt pikeret over Rahbeks eksklusive Sorg, men roser ham for at bære den med »en vis mandig Kraft« (Breve fra J. P. Mynster 154). Selv skriver Rahbek til Ingemann 3/2 1829, at afdøde havde en erklæret Modbydelighed for overflødige Gravceremonier, og at han ansaa det for sin Pligt paa det bestemteste at forebygge dem (Breve til B. S. Ingemann 216). Om Oehl.s Gravidigt (Lieb. XXI 145-48), offentliggjort i Dagen 30/1, skriver Christiane Oehl. udat. til Rahbek: »Den Dag Oehlschläger digtede det var han saa forgrædt at jeg blot ved at see hans Øyne ogsaa maatte græde og Digtet selv kostede mig og koster mig altid Taarer. Dog jeg behøver ikke saa nær en Anledning til bittert at savne min eneste saa usigelig kiære Søster« (NKS 1674,2°, VII). • *Ampère*] Jean Jacques Ampère (1800-64) fransk Litterat, Søn af Fysikeren, ledsagede Willibald Alexis paa hans Rejse i Skandinavien, som satte sig Frugt i hans »Littératures et voyages« (Paris 1833), hvori et Kapitel er viet Oehlschläger og hans Forfatterskab. Han stod i Forbindelse med flere Sprog- og Oldtidsforskere, bl. a. med P. E. Müller, som han i Breve beder hilse Digteren (NKS 3747,4°).

1066°. 21/5 1829. Til J. F. Castelli. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn von Castelli in Wien«. Nationalbibliothek, Wien. Fot. KB.

Anbefaler Syngemester Fröhlich til hans Bevaagenhed; havde gerne bidraget til Castellis Almanak, men har i den senere Tid ikke skrevet mindre lyriske Ting, derimod kommer hos Max i Breslau hans samlede Skrifter.

Almanak] om »Huldigung den Frauen« se Noten til 268,16-19.

1067. Göttingen 22/5 1829. Fra A. Andersen Feldborg. Udskr.: »Herrn Professor Oehlschläger etc. etc. Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Som nævnt i K₂ 172: Br. 518 var Feldborg 1828 blevet Lektor i Engelsk ved Universitetet i Göttingen. At han ingen Drift havde til Studier, fortæller Filologen Otfried Müller: »Könnte der Mensch doch arbeiten statt herumzulaufen« (Briefwechsel von Carl Otfried Müller 1936 124). Selv karakteriserede Feldborg sig November 1832 overfor Karl Förster »als einen »philosophischen Vagabonden« . . Er ist einer der lebenswürdigsten Sonderlinge. Seit fast 30 Jahren hat er sein Vaterland Dänemark verlassen. In England, wohin er zuerst auswanderte, hat er ein Werk über Dänemark in 9 Bänden mit Kupfern herausgegeben, alsdann Frankreich und Deutschland bereist, die letzten acht Jahre in Göttingen zugebracht und wird nun in Danzig eine Lehrerstelle an der dortigen Handelsschule übernehmen. Er wandert meist zu Fuss von Ort zu Ort, besucht die Landprediger oder Schlossherren, spricht in Hütten und Pallästen ein, überall ein willkommener Gast . .«. (Skizzen aus dem Leben und der Zeit

Karl Försters 1846 399). At i hvert Fald hans Tanker kredsede om en Fortsættelse af »Denmark delineated«, fremgaar af hans Breve til bl. a. Eckersberg 28/11 1827 (Add. 302^{II}, 2°) og til Rudelbach 21/10 1829 (NKS 3813,4°), som han fortæller om den Opmuntring, det har været for ham, at Værket er kommet paa hollandsk. I et Brev til Cotta 19/8 s. A. søger han at interessere Forlæggeren for en tysk Overs. (Cotta-Archiv, Fot. KB).

392,12 *vedføjede Prospectus*] over »Berlinische Blätter für deutsche Frauen«. Eine Wochenschrift hrsg. v. Friedr. de la Motte Fouqué. 1829-30. ● 392,13-15 *Baron v. Cotta . . . underhandler med Preussen om en Handels Traktat*] Cotta havde en meget stor Andel i Affattelsen af Handelstraktaten af 27/5 1829 mellem Baiern-Württemberg paa den ene Side og Preussen og Hessen-Darmstadt paa den anden. Se herom Alb. Schäffle: Cotta 1895 121-53. ● 392,16 *Deres Brev til Sir Walter Scott*] Br. 786. ● 392,20 *Willibald Alex[is]* om ham Noten til 336,7 og 374,21-24. ● 392,22 *bemeldte Brev*] Feldborg citerer i Uddrag Stykker af Br. 786 i sin Artikel »Besuch in Abbotsford, Sir Walter Scott's Landsitz« i Mb. f. g. St. 15/7-18/7 1829, gengivet paa Dansk i Kjøbenhavns-Posten 11/8-13/8 s. A. ● 392,24-26 *oversat . . . af Frøken Louise Marezoll . . .*] Louise Marezoll, født i Göttingen 1793, Datter af den i K 22: 17,5 omhandlede Superintendent, gør 20/1 1831 Cotta opmærksom paa, at hun endnu ikke har faaet Honorar for sin Overs. af Feldborgs Artikel trods en tidligere Henvendelse til Redaktionen (Cotta-Archiv, Fot. KB). Feldborg skriver 8/9 1828 fra Jena til Molbech: »Jeg opholder mig for Tiden her for at gaae den ældste Frøken Marezoll til haande ved en tydsk Oversættelse af Rambles in Scotland hun har paataget sig for en Boghandler i Tübingen« (NKS 2336,4°, II, Efterslæt). ● 392,26-393,1 *D' Hæring bad mig takke Dem . . .*] se Noten til 374, 21-24.

393,1-2 *beviste ham den Ære at forelæse Væringerne . . .*] jfr. Willibald Alexis »Herbstreise . . .« I 1828 14. ● 393,2-9 *Han havde nemlig . . . reist Dag og Nat . . .*] Hæring omtaler Rejsen fra Berlin og Overfarten fra Dobberan i den sene Julinat med Dampskibet Prindsesse Wilhelmine (Herbstreise . . . I 1-9), men hans Ankomst til Kbh. er ikke nævnt i Rejselisterne i Dagen, som 30/7 anfører som Passagerer til Norge 27/7: »Hr Kammerretsreferendarius Haering« og »Hr. Proprietair Ampere«. Ampère (Noten til 1065°) var kommet til Kbh. over Sverrig (Littératures et voyages 1833 64). ● 393,10-12 *en Hilsen . . . fra . . . Criminal Director Hitzig*] om Hitzig K₂ 443: 353,12. ● 393,12-13 *en Aften . . . uforglemmelig*] se Br. 605 og B II 372,13-374,17. ● 393,17 *afdøde Haug*] Friedrich Haug (K 347: 176,1) døde 30/1 1829. Kjøbenhavns-Posten 3/4 s. A. bragte i Overs. af Dresdener Abendzeitung »et interessant Bidrag til denne Digtets Charakteristik«. Fru Hegermann-Lindencrone skriver 17/2 1834 til Olivia Hjort, at hun har læst 5 Bd. efterladte Skrifter af Matthisson, »der er et Læs Breve og flaua Riim fra Haug,

det har vist været en kiedelig Kark« (NKS 3449,4°). ● 393,18-26 *Jeg har end at giøre en Anmodning* . .] muligvis har Oehl. reflekteret herpaa. Feldborg skriver 19/8 1829 til Cotta: »Ich hatte jüngst einen Brief von Oehlenschläger . .« (Cotta Archiv; Fot. KB).

1067^b. Breslau 31/6 1829 [α: 31/5; Poststemplet viser «2. Juni»]. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr. Hochwohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Venter med Længsel paa Selvbiografien og Fortsættelsen af hans oversatte Værker. Saalænge han ikke har alle i Hænde, kan han ikke trykke saa hurtigt, som han ønsker og gerne vilde.

1068°. Andsager 4/6 1829. Fra Christen Thorkilsen. Udskr.: »S. T. Herr Professor Oehlenschläger Nørregade N° 30, i Stuen i Kjøbenhavn«. NKS 1674,2°.

Om sin Beundring for og Kærlighed til Oehl. og om sin Taknemmelighed for Digterens Godhed mod ham og Oline, som begge intet højere Ønske har end at besøge Oehl.s i Kbh. Taler om den fælles Nydelse, de har haft af hans tilsendte Skrifter, og vil ikke ganske opgive Haabet om en Gang i Sommer at spille L'hombre med ham og Rothe.

Christen Thorkilsen (1794-1870) tog 1823 teologisk Attestats, medens han endnu underviste ved v. Westens Institut, hvor senere Biskop Martensen, der siden lærte ham at kende som en brav og dygtig Mand, erindrede ham som en haardhændet Lærer i de klassiske Sprog (Af mit Liv I 12). T. blev 1826 Præst i Ansager paa Vardekanten og nød efterhaanden Ry som Teolog; »den lærde Pastor Torkildsen . . i Ansager«, skriver Christine Daugaard (Biskop Daugaard II 1896 147), Biskop Brammer omtaler ham 29/7 1844 til Mynster som »en af Sjællands dygtigste og lærdeste Præster« (NKS 2312, 4°) og Provst Engelbreth til samme 20/11 s. A. som en i hvert Fald dygtig Filolog (ssts.). T. gik ind for Tvangsdaab, som Mynster forlangte, men trods en vis Sympati virkede T. sær og larmende paa Sjællands Biskop (J. P. Mynsters Visitatsbøger II 1937 300). En Række aforistiske Bemærkninger om kirkelige og andre Forhold har Peter Rørdam noteret sig (H. F. Rørdam: Peter Rørdam I 1891 99 f.). ● *Oline*] T. ægtede Febr. 1824 Oline Beyerholm (1796-1864), Datter af Lærer ved Søetatens Skole Ole Beyerholm og Hustru, f. Maria Sophia Hertz. Hun nævnes første Gang som hørende til Oehl.s Hus i Christiane Oehl.s Brev 20/7 1820 til Charlotte Oehl. (NKS 1674,2°, VII). Der udviklede sig et venskabeligt Forhold, som fortsatte i Christiane Oehl.s aabenhjertige Korrespondance (Frederiksborgmuseet, Fot. KB). Oline delte næppe sin

Mands Interesser (M. Konow 38), men Christiane Oehl. fremhæver hendes velskrevne Breve. Dat. Sorø 27/7 1834 underretter Chr. Wilster sin Fætter Ernst W: »Fru Oehlschlæger reiser paa Onsdag til en Præst her i Nærheden og med Dagvognen paa Mandag til Khvn« (Sorø Akademis Bibliotek). T.s var 1834 flyttet til Sørbymagle (jfr. M. Konow 70 f.), hvorfra de aflagde deres Kbh.nerbekendte Besøg. • *Rothe*] daværende stud. jur., senere Assessor i Kbh.s Politiret Herman Rothe (1804-60) var Oehl. og hans Familie meget hengiven. Han havde været Lærer for Johannes og siden Marie (NKS 1674, 2°, VIII), har sandsynligvis været forelsket i Charlotte, som han under hendes Ophold i Leipzig sender et Brev dat. 16/10 1830 (Privateje), og vil gerne vejlede Ed. Hvidt i hans Forhold til hende (NKS 2215, 2°, T. 52). Christiane Oehl. skriver 10/2 1831 til Charlotte: »Rothe og Hvidt sad her længe iaften, hvem vi meget talte om gætter Du vel. Jeg glemmer altid at hilse fra Rothe« (Privateje).

1069°. Berlin 5/6 1829. Fra Heinrich Stieglitz. Udskr.: »An Oehlschlæger den Dichter«. NKS 1674, 2°.

Opfordrer Oehl. til at sende et Bidrag til en Musen-Almanach, hvortil bl. a. Chamisso, Fouqué og Arnim har lovet at medvirke.

Heinrich Stieglitz (1801-49) var Medredaktør af Berliner Musen Almanach 1830, hvortil han selv leverede en Række Digte. Han var en adspredt, disharmonisk Natur og et kun underordnet Talent, men hans sværmeriske Kone Charlotte, f. Willhöft (1806-34), troede ved en Rystelse at kunne frigøre hans, som hun mente, slumrende Evne og tog sit Liv. Oehl. tilbragte en behagelig Aften i Ægteparrets Hjem i Berlin paa Tilbagerejsen fra Dresden Juni 1831 (Er. IV 100 f.). Steffens saa med Gysen hendes afsjælede Legeme (Zur Erinnerung an Heinrich Steffens 1871 28 f.).

1070. 6/6 1829. Til P. Hjort. NKS 2411, 4°. Trykt: Breve til P. Hjort II 302 f.

394,3 *Hauchs Brev*] kendes ikke. • 394,4-7 *takke Dem, for den Omsorg De altid har for min litteraire Ære . . .*] Aaret før havde P. Hjort i Kbh.s-Posten Febr.-Apr. taget sig af Heibergs Recension af »Væringerne« (Krit. Bidr. Lit. Afd. II 3-75). • 394,7 *Saaledes ogsaa sidst!*] C. A. Thortsen havde anonymt i Maanedsskrift for Litteratur 3. Hefte i sin Anmeldelse af Rahbek og Nyerups Udsigt over dansk Digtekunst under Christian den Syvende sammenlignet Nutidens Digtere med et tidligere Slægtleds, havde indrømmet de moderne en mere national Tone, men samtidigt revset deres Eftersnakkeri, Jaskeri og Kælenskab paa Baggrund af den forrige Generations større Mandighed, Selvstændighed og finere Verskunst. P. Hjort imødegik Thortsen paa alle Punkter i Kjøbenhavnsposten 23/4, 24/4,

28/4, 5/5 og 14/5 1829 med særligt Henblik paa Recensentens Paastand om, at »Vore Digtere snappe vel efter allehaande kunstige Versarter og Digtformer, men behandle dem med en Riimsmeds Plumphed« (Maanedsskr. f. Lit. 1829 240), bl. a. med en Række Eksempler af Oehl.s Poesi, idet Recensenten med anførte Citat først og fremmest har villet karakterisere »Hrolf Krake«. ● 394,8 *Nu har det Fiog igien taget til Gienmæle*] i Kbhs.-Posten 4/6, 5/6, 9/6 og 11/6 replicerede C. A. Thorsen. ● 384,9-11 *Faaer De derimod Tid til at see ind til Heiberg . .]* Heibergs Recension af »Hrolf Krake« kom i Maanedsskr. f. Lit. 5. Hefte Slutningen af Maj 1829. P. V. Jacobsen bemærker 17/6 i sin Dagbog: »[Otto Diderik] Block er Hjorts Correspondent her i Byen [se Krit. Bidr. Lit. Afd. 2 XXXIV], fra ham haves det og, at Hauch og Hjort ville træde frem imod Heiberg, dog siger de siden, at de have betænkt sig. Øhlenschl: læser ikke meer Mskft for Litteratur og har besluttet overhovedet at tage det Partie ei at læse Heibergske Critiker« (NKS 2283,4°). P. Hjort skrev siden i en Note til Oehl.s Opfordring: »Jeg havde i 1828 gjort dette så udførligt, at jeg ikke holdt en snar Gjentagelse for rigtig eller klog« (Breve til P. Hjort II 303). Han kom dog til at give sit Besyv med i Kbhs.-Posten 1830 No. 99. Og Hauch maatte have Luft for sin Harm; se 400, 25-401,1 m. Note. ● 394,16 *Imorgen skal vi indvie Frue Kirke*] 1ste Pinsedag 7/6 1829 blev C. F. Hansens Frue Kirke med Thorvaldsens Kristus-Statue og Apostlene, dengang i Gips, indviet i Nærværelse af Kongeparret, den kongelige Familie og en Række civile og militære Embedsmænd. I Koret sad paa den ene Side Københavns Gejstlige samtlige hvidklædte og paa den anden Universitetets Rektor, Dekaner og Professorer. ● 394,16-17 *Jeg har læst Bispens Tale . .]* Fr. Münter offentliggjorde sin Tale i et af ham udgivet Skrift »Vor Frue Kirkes Indvielse« 1829 17-29. ● 394,17 *Skade han ikke kan holde den*] i sine Bidrag til en Samtidshistorie skriver Lauritz Engelstoft 25/12 1818: »(første Juledag) Hoffet bivaanede i Trinitatis Kirke en geistlig Concert af Professor Weisse og en Præken af Biskop Münter af hvilken Ingen forstod et Ord. En stor Deel af de i Kirken Forsamlede forlode den, da Concerten var forbi og Biskoppen besteed Prækestolen. Hans Mæle er utydelig og hans Talegaver maadelige« (Add. 182^q II, 2°).

1071°. Torsdag [2: 11/6 1829]. Til Ove Thomsen. Udskr.: »S: T: Herr Litteratus Thomsen«. NBD. Datoen er tilføjet af Adressaten.

Senere Redaktør og Folketingsmand Ove Thomsen (1800-62) var paa nærværende Tidspunkt (til 1834) Medarbejder ved Dagen. Træk af sit tidligere Liv opregner han 1/9 1823 i et Brev til Studenterforeningens Seniorat: Student fra Aarhus 1820, 2. Eksamen Aaret efter, samtidigt Amanuensis ved Universitetsbiblioteket (til 1828) og begyndte at studere Teologi (Studenterforeningens Arkiv. Senioratet. 11 Korrespondance C. Indgaaede Breve m. m. 1821-60).

Tager meget gerne mod hans Tilbud, men foreslaar at udsætte Turen til næste Søndag for Festens Skyld. Han staar paa Spring til at tage ud paa Sophienholm, men haaber at se ham et Øjeblik i Morgen Formiddag.

hans Tilbud] Oehl. fortæller, at han en Dag i Juni 1829 fik et nu ukendt Brev fra Litteratus Ove Thomsen, hvori han foreslog ham at gøre en Lysttur med ham og flere Danske til Malmø og Lund (Er. IV 71). Samme Dag skriver Thomsen til H. O. Schönbeck (om ham Noten til Br. 1072) og beder ham sørge for et Køretøj ved Malmø Havn, som kan befordre ham og hans Kæreste (om Elisa Beyer se Noten til 367,24) til Lund. Derpaa følger i et »P. S. I Dette Øieblik faaer jeg Brev fra vor herlige, store Oehlschläger at han sandsynligvis tager med paa Søndag. Gjør mig nu den Tjeneste at sørge for at i Malmø staaer en Vogn, som kan rumme baade Dig, Oehlschläger, Elisa og mig!«. Brevet er meddelt af Oscar Wieselgren i Stockholms-Tidningen 6/2 1929. P. V. Jacobsen bemærker 14/6 1829 i sin Dagbog: »Idag gaar Dampskibet til Malmø; Øhlschläger er inviteret derover og skal modtages med en Tale, Sange etc.« (Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 82). ● *næste Søndag for Festens Skyld*] Oehl. har hørt om Magisterpromotionen af bl. a. Ove Thomsen og Peter Wieselgren, daværende Bibliotekar i Lund, som opholdt sig i Kbh. 4/6-12/6 1829 (Dagen 6/6-12/6, 15/6), og som med Begejstring omtalte sit Besøg hos Digteren Sommeren før (S. Wieselgren: Peter Wieselgren 1900 260 ff.). Senere Docent i Paleontologi N. P. Angelin skriver 8/6 1828 [æ: 1829] til A. P. Liunge: »Här [i Lund] blir Magisterpromotionen d. 23 i denna månad. Man har för afsigt att skicka några af de unga tillämnade Magistrarne öfver till Köpenhamn för att till högtidligheten invitera en del Köpenhamnare. Här går det rykte att Hans Danske Majestät kallat Prof. Ohlschläger upp til sig; för att tillsäga honom, att det högeligen skulle misshaga honom, att han reste hit öfver. Kan det äga någon grund. Jag hörde ingenting dyliga i Köpenhamn. Föröfvrigt säges det att man kan vänta Biskop Tegnér också hit till ofta nämde fest« (NKS 4336, 4°). Som det ogsaa fremgaar af Ove Thomsens Referat i Dagen 15/6, rejste Oehl. 14/6 til Malmø og siden til Lund, hvor Studenterne indbød ham til at overvære Magisterpromotionen; jfr. Er. IV 72-74 og Oehlschläger Studier 1974-75 20 f. Dagen 19/6 1829 meddeler: »Dampskibet Caledonia er bestemt til, hvis Vejret tillader det, atter at foretage en Tour til Malmø næstkommende Søndag. For dem, som maaskee ønske ved denne Lejlighed at besøge Lund, vil det være interessant at erfare, at Naborigets herlige Skjald, Biskop Esaias Tegnér, paa den Tid vil opholde sig i Lund, hvorhen han har begivet sig fra Rigsdagen i Stockholm, for at overvære sin ældste Søns Promotion, som Magister. Paa samme Tid samles i denne Stad en Mængde af Skaanes Noblesse og skjønnne Verden, i Anledning af den forestaaende Promotion,

der foretages med ganske andre Højtideligheder, end i Danmark. Vor Oehlschläger gjæster paa samme Tid Lund, og denne Sammentræffen af Nordens ypperste Digtere i hiin Universitetsstad, vil sikkert af Academiets Borgere vorde betragtet som en sand Fest«. Om Oehl.s Sverrigs-Rejser 1829, om Digterkroningen og dens Efterhistorie se først og fremmest Er. IV 71-82, og Nils Palmborg: »Diktarkroningen i Lund« i Oehlschläger Studier 1974-75, 9-33.

1072°. 16/6 1829. Til Ove Thomsen. Udskr.: »S: T: Herr Litteratus Ove Thomsen« NBD.

Beklager han ikke var hjemme, da Ove Thomsen og Magister Schönbeck kom og inviterer dem begge til Middag i Morgen, idet han takker ham for den Iver, hvormed han tager sig af hans Glæde og Ros.

Schönbeck] fil. mag. Henrik Olof Schönbeck (1810-96), en Overgang Docent i Æstetik ved Lunds Universitet, senere Præst og virksom Politiker, kom til Kbh. 14/6 1829 (Dagen 16/6) og flere Gange siden i Aarets Løb. I et Brev til Oehl. 10/1 1830 taler han om sin Beundring for og Kærlighed til Digteren, hvis Værker han læste allerede som Barn, og som han nu har lært at kende »som verdens Ädlaste medmenniska och som världens Störste Skald« (NKS 1674,2°). Et lille Aar senere sætter han mere Pris paa Christiane: »Jag anser Henne större än Er ädle Far – och ädlare än Hakons Skald«, skriver han til Charlotte Oehl., som han i samme Brev (Privateje) erklærer sin Kærlighed, og som til Gengæld viste ham megen Hjertelighed og stor Fortrolighed om sit skæve Forhold til Edv. Hvidt (Breve i Kungl. Bibl., Sthlm.). ● *tager sig af hans Glæde og Ros*] Digteren indrømmer, at han næppe var faldet paa at rejse til Sverige uden Thomsens Opfordring (Er. IV 71). Ove Thomsen havde nylig i en Artikel »En Vinterudflugt til Lund, i Februar 1829« i Kbhs.-Posten 12/3 1829 beklaget Fædrelandets manglende Anerkendelse af Oehl.: »En skjøn som Efterslægt skal visseligen omslynge hans Navn med den uvisnelige Krands, som hans udødelige Værker give ham det stærkeste og sikreste Krav paa, men et sørgeligt Tidens Tegn er det, hvad man vel næppe kan negte, at en mindre skjøn som Samtid synes ei tilfulde at fatte, og ei efter Fortjeneste at værdige, hvad Danmark eier i denne Skjald. Desto glædeligere er det derfor, i et fremmedt Land, at høre ham, den store Digter, omtales med Begeistring, som ei engang dæmpes ved den, hvormed vore Naboer, i en naturlig Følelse af Nationalstolthed, sværme for deres Fædrelands Yndlingsdigter«.

1073. Sorøe 18/6 1829. Fra C. Hauch. Udskr.: »S. T. Hr. Professor og

Ridder Oehlenschläger. Kjøbenhavn. Nørregade hos Biskop Münter i Stuen«. NKS 1674,2°. Trykt: Mindebl. 305 f. (Brudstykke).

394,24 *hin Erklæring i de offentlige Blade*] C. Hauch havde 2/6 1829 i Fyens Adresseavis under »Indsendt« offentliggjort en Erklæring, hvori han imødegaar Referatet af J. C. Langes Erklæring i Fyens Adresseavis 26/5 s. A. og en Formodning om, at han skulde have gengældt Langes Kritik af »Tiberius« ved at medvirke til en daarlig Modtagelse af »Grev Essex«. Kun fordi Lange understøttede sin Erklæring med en Udtalelse af Oehl., hvis Venskab Hauch smigrer sig med at have, og som han værdsætter som en af de første Digtere i Europa, føler Hauch sig nødsaget til at afgive en Moderklæring, hvoraf det fremgaar, at han ingen Indflydelse har overhovedet paa Teatret, at han aldrig har læst »Grev Essex« og ikke vidste det opført, endsige udpebet . . . Kbhs.-Posten bragte denne Meddelelse 4/6 paa Opfordring af Hauch, som i en Note udtaler, at han er overbevist om, at Oehl. har haft en anden Mening med sin Udtalelse, end man af Referatet i Fyens Adresseavis kunde formode, ligesom man ogsaa deraf maatte tro, at Hauch af personlige Grunde havde medvirket til »Grev Essex«'s Fald. Kbhs.-Postens Redaktør undlader ikke at gøre opmærksom paa, at Hauch kun synes at kende Erklæringen fra »Grev Essex«'s Forfatter og det deri anførte Brev fra Oehl. »fra disse Artiklers Anmeldelse i den Hempelske Provincialavis. Kjøbenhavnske Læsere ville uden tvivl erindre sig, at Slutningen af benævnte Erklæring indeholder en Bemærkning af Forfatteren, der lader slutte, at han ikke tiltroer Hr. Prof. Hauch Deel i »Grev Essex« sceniske Fata«, en Bemærkning J. C. Lange ssts. 5/6 yderligere understreger (jfr. Noten 389,20-21). Siden samlede J. C. Lange Sagens Akter i en nu uopdrivelig Publikation: »Erklæring fra Forf. af Grev Essex, samt Oehlenschlägers og Hauchs Breve«, 1829. Hvad Hauch iøvrigt mente om Affæren Lange, fortæller han i »Breve til P. Hjort« I 211-15.

395,6-7 *Jeg hører De har været i Sverrig . . .*] se Br. 1071-72 m. Noter.

396,3-4 *lidt varsom for ei at støde mine ældre Venner Reinhard og Ørsted*] H. C. Ørsted, der ligesom Johs. Reinhardt sad i Redaktionen af Maanedsskrift for Litteratur, havde allerede i Slutningen af April udtalt sine Betænkeligheder over for Heiberg (se Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg II 63 f.), og Hauch undlod ikke at komme med nogle alvorlige Betragtninger i sin Antikritik; se 400,24-401,1 m. Note. ● 396,20 *Renna*] Frederikke (Rinna) Elisabeth Brun Juul (1811-96), Datter af Byfoged i Helsingør Brun Juul (d. 1813) og Helene Munthe af Morgenstjerne (d. 1820) kom efter Forældrenes Død i Huset hos sin Moster Henriette Birgitte Wulff (1782-1863), gift med Kaptajn Christian Wulff (1777-1843), Ejer af Petersgaard ved Kallehave, hvor Rinna voksede op for i Konfirmationsalderen at komme til Kbh. Rinna havde truffet Hauch hos Oehl., og Louise

Hegermann-Lindencrone fortæller 17/11 1828 Olivia Hjort, at »Lotte Ohl: har gjort Partiet eller i det Mindste har hun bragt dem sammen«. Hun skriver bl. a.: »jeg veed ikke om du kiender Rinna Juul og saaledes kan dele den almindelige Forundring, som det Partie har opvakt hos dem som kiender hende nøiere; hun er kun 17 [Aar] gammel og skal være meget barnagtig for sin Alder, talte ellers aldrig med Nogen og han skal kun have været 2-3 Gange i Selskab med hende hos Oehlschlægers, det skal ellers være en meget god Pige saa det kan jo blive meget godt . . . I Søndags skulde hun til Middag hos Oeh: Allerede førend Bordet, friede Hauch til hende, hun bad om lidt Betænkningstid, men det vilde han ikke vide af, og hun gav ham da Lov at henvende sig til hendes Pleieforældre – og som det er mig fortalt – var det afgjort imellem dem« (NKS 2411,4°). Efter Vielsen i Slotskirken 18/2 1829 (M. Reinhardt I 173) supplerer Datteren Bolette H.-L. 21/4: »Rinna er en naragtig en, og det var at forudsee at det vilde gaae galt naar hun blev Frue . . . Hun er meget heftig, lunefuld, og det falder hende aldrig ind at tage Hensyn paa andre, hun er hos Wulfes blevet utroeligt forkjælet . . . At hun saaledes kan elske Professor Hauch er et Kunststykke i mine Tanker, og i førstningen var det heller ikke tilfældet . . . Bolette har hørt »hvor naragtig det var hos Wulfes i et Selskab hvor hans Forældre og Paarørende førstegang var budet, og hun hele Aftenen ikke talte til ham eller nogen af hans, men gik og legede med en Hund og nogle smaae Dreng« (P. Hjorts Arkiv, RA). Christiane Oehl. indsaa snart hendes selvstændige, ualmindelige Natur, der raskt udviklede sig i Ægteskabet med Hauch og deres Børn. Hauch har skildret Rinna og Christiane Oehl. som Franziska og Fru Sarnen i »Slottet ved Rhinen«. Chr. Wilster har i sine Breve til Svogeren variable Meninger om Rinnas dominante Væsen og Adfærd, om hendes Forhold til Hauch og sine Børn, til Akademiets Lærere og deres Familier etc. og kommer 10/1 1838 med et bemærkelsesværdigt Bidrag til hendes Karakteristik i Anledning af H. C. Andersens »Kun en Spillemand«: ». . . iøvrigt er det mig klart, hvorfor Fru Hauch kan sætte saa stor Priis paa denne Roman, thi Heltinden er nemlig hende selv op ad Dage i den Tid, da Thiodorowitch gjorde hende ellersild. Jeg begriber næsten ikke, hvor Andersen har faaet Mod til at læse sin Roman for hende, saa paafaldende er Ligheden« (Sorø Akademis Bibl.). Rinna vakte Opsigt og elskede at forarge, og P. Hjort paaduttede hende Kritikken af den lille akademiske Ravnekrog i Fædrelandet 22/1-24/1 1842 (Galster II 158 f.). Hun var kendt for sine rakikale Meninger, som fik Haarene til at rejse sig paa Marie Oehl.s Hoved (M. Konow 47), og foruroligede Mathilde Reinhardt, der lærte Rinna at kende i Beg. af 1840'ne, og som har tegnet hendes Portræt (M. Reinhardt II 79 f.), hvori er alle de Lineamenter, Georg Brandes (Samlede Skrifter II 1899 ff.) og Gudrun Hertz, Rinnas Barnebarn, siden tydeliggjorde (Tilskueren 1896 648 ff.).

1074. Torsdag [18/6 1829]. Til Johan Dahl. Udskr.: »S: T: Herr Johan Dahl«. NKS 2655,4°. Dateringen er motiveret ved Magisterpromotionen i Lund Tirsdag 23/6 1829.

Johan Fjeldsted Dahl (1807-77) tiltraadte 1/5 1821 en Stilling som Dreng i Gyldendals Boglade, paa Betingelser som Jac. Deichmann fremsatte i en Skrivelse 29/3 1821 til Kammerherre J. C. Hoppe (Gyldendals Arkiv, Kopibog), hvis Kone var født Fjeldsted, og i hvis Hus lille Dahl var optaget som Plejebarn. Deichmann, der satte stor Pris paa sin Lærling, fik ham 1829 anbragt som Fuldmægtig hos Boghandler Cappelen i Christiania, hvor Dahl Efteraaret 1832 startede sin egen Forretning. Om hans Fortrin og Mangler som norsk Forlægger og Boghandler se Harald Tveterås: Den norske bokhandels historie I 1950 262-303. Johan Dahl kendte fra sin Barndom i Bredgade Oehl., med hvis Børn, særlig Charlotte og Johannes, han havde leget, og som gensidigt bevarede hinanden i Venskab. Hans Iver for hos Gyldendal at afhænde Digterens Værker blev, efter hans eget Udsagn, bemærket af Christiane Oehl. og skaffede ham omsider Indpas paa Nørregade (Minner om samtidige 1943 122 f.). Ikke mindre virksom var han i Norge: »Straks Dahl kom til Norge, fik han Cappelen til å gå inn for salget av Oehlenschlägers selvforlagte »Tragoedier«. De ble sterkt avertert av Cappelen« (Norsk Bokhandlertidende 18/3 1944). I en anden Anledning spørger han 1/12 1831 A. E. Boye: »Er man ikke i Kiøbenhavn noget misfornøiet med de mange Forandringer Oehlenschläger har foretaget i sine Tragoedier?« og nævner Eksempler fra »Hakon Jark« (NKS 1458,2°). Men ikke alene var Dahl en Støtte for Oehl.s økonomi, ogsaa paa andre Felter var han virksom. Han bidrog saaledes til Forsoningen mellem Oehl. og Tieck, hvis Anmeldelse af »Correggio« havde oprørt Digteren (Johan Dahl 7/2 1860 til P. Hjort, NKS 2411, 4°; jfr. Er. IV 94 ff. og K₂ 161: 178,18) og var meget aktiv for at faa Oehl. til at besøge Norge (Minner . . 127 ff.), hvor han var om ham som en hengiven Tjener sin Herre. Dahl omtaler siden, at nogle uforsigtige Bemærkninger om en Familien Oehl. nærstaaende Person gjorde den fremmed for ham en Tid lang (Minner . . 136). Lille Dahl, som han blev kaldt, var snakkesalig og har muligvis sagt noget ufordelagtigt om Wollert Konow, der 31/12 1839 ægtede Marie Louise Oehl. Christiane skriver 15/11 s. A. til Johan Dahl, at hun havde ventet hans Besøg, da han i Sept. var i Kbh., og at hun ved den Lejlighed ville have afleveret det kostbare Ur, han i en næsten demonstrativ Interesse for Marie Louise havde foræret hende til hendes Konfirmation Okt. 1834, og som gav Anledning til Rygter, der plagede den unge Pige, som bad Moderen sende det tilbage. Herover var Johan Dahl blevet meget oprevet, hvorfor Christiane tog Uret i Forvaring i Haab om at kunne aflevere det, naar han var faldet til Ro. Nu sender hun ham Uret, beder ham kvittere for Modtagelsen og

samtidig remittere, hvad han har af Oehl.s Skrifter (UB Oslo, Fot. KB). Men Oehl.s Boghandleraffærer bragte atter Forbindelsen i Stand (Minner . . 137 ff.). Rigtignok overtog Andr. Fr. Høst Efteraaret 1844 Forlagsretten til Oehl.s Skrifter, men forinden havde Dahl flere Sager, Laan og Forskud at ordne for Oehl., ligesom han siden paatog sig Forlaget af 2. Udg. af de 1816 udkomne »Eventyr af forskjellige Digtere« (Chria. 1847-48) og den tyske Overs. af »Neue dramatische Dichtungen« (Chria. 1850). Se iøvrigt herom Mindebl. 445 f. og 463 f. Den norske Granitsten, der dækker Digterens Grav paa Frederiksberg Kirkegaard, er bekostet af Johan Dahl.

396,25 *Her er et Digt . . at tage med til Sverrig*) »Til mine svenske Venner« (Lieb. XXI 153-55). Under Digterens Navnetræk har Dahl bemærket: »Digtet som han fremsagde i Lunds Domkirke, da Tegnér havde paasat ham Laurbærkrandsen«. Dagen bragte 23/6 Digtet ligesom Kbhs.-Posten der i en Note til Artiklen Optegnelser om nogle Dages Besøg i Lund ssts. 26/6 bemærker: »Dette Digt, er med Forfatterens . . Tilladelse, samme Dag indført i dette Blad – naturligvis uden fjerneste Ahnelse om dets Afbenyttelse ved denne Leilighed«. Oehl. fortæller, at han var dybt bevæget efter at Tegnér havde sat Laurbærkransen paa hans Hoved, »men fattede mig, tog et Digt ud af min Barm, som jeg havde skrevet til Tak for al den Godhed og Hæder, man viste mig førstegang« α 15/6 (Er. IV 80). Oehl. var i hvert Fald uforberedt paa Arten af Tegnér's Gestus. Hans medtagne Digt har en almen Adresse, er hverken akademisk eller pompøst, men det er ikke alene privat bekendende, men historisk tilbageskuende og med Haab til Fremtiden, en Pendant til hans »Dampskibsfarten« (Lieb. XXI 121-23), skrevet med varm og patetisk Følelse, ret adamisk. Prof. teol. Bengt Bergqvist skriver 5/8 1829 til Rudelbach: »Oelenschläger besvarade med hjärtligt intagande och manligt allvarliga versar, dem han mästerligen declamerade [Tegnér's] artighet« (NKS 3813,4°) og Teologen Achatius Kahl, en af Tegnér's Venner, supplerer: »med egendomlig, genomträngande stämman och åtbörder, så uttrycksfulla, att endast den, som hört och sett dem, kan derom göra sig föreställning, deklamerade han« (Tegnér och hans samtida i Lund 1851 307). Thomasine Gyllembourg fortæller 8/6 Hanne Pätges om Oehl.s Triumftog, som maa glæde enhver Dansk og benytter samtidig Lejligheden, lidt uindviet, til at sammenligne Tegnér's Digt, trykt i Kbhs.-Posten 25/6, med Oehl.s, der er »som en Landsbye-Degn ved Siden af Dr. Mynster eller en anden saadan Biskop der med Værdighed og fiin Dannelse staaer i sit fulde Ornat« (Heibergske Familiebreve ved M. Borup 1943 104 f.). I sin poetisk satiriske Revue over det forløbne Aar »Den flyvende Posts Laterna magica« Sjette Billede gjorde Heiberg sig lystig over Sverrigs-Rejsen, Oehl.s Digt og hans Doktorhat. Louise Hegermann-Lindencrone fandt det ikke harmløst. Hun skriver til Olivia Hjort 2/1

1830: »Nu er Flyveposten begyndt, ret stridbart, det er rigtignok ondsksfuldt, men ogsaa meget vittigt jeg kan dog ikke lade være at lee af det om det svenske Tog, endskiøndt det baade gjør mig ondt for Oeh. og jeg ogsaa i Grunden er vred paa H: derfor, men man kan ikke nægte, at det hele Optog havde noget flaut og Oeh. Vers var heller ikke videre udmærket, skiøndt jeg synes dog det var ret gemüthligt« (P. Hjorts Arkiv, RA). P. V. Jacobsen taler 5-6/7 1829 om det svenske Raseri og den besynderlige Enthousiasme, der er opkommet mellem Danske og Svenske. Han undrer sig over denne »Super-Hjærtelighed«, men mener en nøjere Forbindelse var ønskværdig: »Skaaningerne have endnu . . . nogen Erindring tilbage om den gamle Forbindelse med Danmark . . . og Øhlenschläger synes at have med sine Skrifter haft en temmelig Indflydelse paa Svenskerne, især de sydlige, saaledes, hvad der er ganske tydeligt, paa Tegnér's og de yngre svenske Poeters Dannelse« (Breve fra P. V. Jacobsen 63 f.). Men Jacobsen maatte ogsaa have Afløb for sin Opfattelse af Oehl. som Festens Midtpunkt og han fortsætter: »Men hvad saa ellers den muligen bifaldsværdige Grund og ønskelige Følge end er af denne Historie, saa er det vist, at den fra Begyndelsen til Enden er høist naragtig. - Især er Øhlensch's Rollenspillen deri naragtig. Den ham overgaaede Hæder er vist ikke kommen Nogen af os andre Danske meer uventet, end ham selv; thi uagtet hans cosmopolitiske og philanthropiske Udtryk, f. Ex.: i Hrolf Krake, har han udentvivl altid været en Patriot af det ægteste Slags, der paa det grundigste har hadet Svensken [jfr. Jul. Clausen: Skandinavismen 1900 31]. Naragtigt er det ogsaa at han skal have baaret sig ret fornuftigt ad hele Tiden, under de mange vanskelige og slibrige [Forhold] han har været i. Selv i den yderst delicate Situation, da, efter Middagsmaaltidet ved Magisterpromotionen i Lund, en Snees svenske Studenter styrtede hen imod ham, og løftede ham, under Hurraskrigen, perpendiculair op i Veiret (hvilket er den allerstørste Ære, der kan bevises Nogen) blev han kun lidt altereret [jfr. Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 83 f.], da han ei var bekjendt med denne Skik, og fægtede kun lidt om sig mellem Svenskerne, og siden da de ude i Haven paa samme Maade atter eleverte ham og Tegnér (i dennes fulde Bispeornat) taalte Oehl: det med Roelighed og drak med megen Anstand det Glas Viin, der ræktes ham deroppe i Høiden. Ogsaa hans Følge (det bestod af hans Familie, O. Thomsen, Elise Beyer, Liunge, [Peter Tetens] Hald, den unge [Christian Thorning] Engelstoft . . . nøde stor Ære)« (NKS 2635,4^o, II). Lagmand Johan Niklas Hoffman i Malmø, der havde modtaget Oehl. saa storartet Søndag 14/6 (Er. IV 72 f.) kom 18/6 til Kbh. (Dagen 20/6) for at indbyde Digteren til først at være hans Gæst, men »traf kun Moder og vilde ikke forlade Professorsken, før hun maatte love at følge Fader derover og tage sine Døtre med« (M. Konow 40). Den dengang ti-aarige Marie

Konow halvsov i Kirken, men gjorde sig iøvrigt nogle Betragtninger og erindrer hvor henrykt hendes Fader »var over Klangen i det svenske Sprog, som han misundte Svenskerne, idet han gentog denne Linie: »Svea Dig bjuder en Krands«. »Tænk«, sagde han, »at kunne digte i et saadant Sprog« (sst. 41). I hvor høj Grad Oehl. følte sig opmuntret af sin Rejse til Lund og den Hyldest og sjældne Udmærkelse, der var ham vist, udtaler han i Er. IV. Da Rusen havde sat sig lidt, havde han, skriver P. V. Jacobsen, »virkelig været vred over, at Tegnér havde sagt, at hin (Ø.) kun var Kronprins og ikke Konge i Poesiens Rige, men at Goethe var denne Mand« (Pers. Tidsskr. 4. Rk. II 88). Vistnok har Tegnér's Bemærkning for Digteren haft en Mislyd af malplaceret Kritik. Alvorligere var hans Ængstelse for hvad Frederik VI vilde sige og for ikke at faa en Orden som »confirmation på kröningen i Lund«. Herom 417,15-19 m. Note.

1075°. Breslau 24/6 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Takker for hans Brev af 19/6, hvorfra han ser Oehl. rigtigt har modtaget 160 Frd'or. Han beklager meget, han endnu ikke har faaet Fortsættelsen af Værkerne og Selvbiografien, som større end beregnet, vil, da Trykningen er begyndt, skabe et Misforhold i Bindenes Omfang. Muligvis maa han dele Biografien i to Bind og beder ham indtrængende at sende samme og Resten af Værkerne saa hurtigt som muligt.

Brev af 19/6] kendes ikke.

1076°. Breslau 26/6 1829. Fra Heinrich Steffens. NKS 1674,2°.

Sender ham et Par Ord med Fru Milder-Hauptmann, der kommer til Kbh. i Beg. af næste Maaned for at give Koncerter, og ønsker Offentligheden gjort opmærksom derpaa. Han har skrevet til Justitsraadinde Grønland og bedt hende have nogle Ugers Taalmod, da han har været syg i Vinter og ikke kunnet arbejde.

Fru Milder-Hauptmann] om hende Noten til 401,24-28. ● *Han har skrevet til Justitsraadinde Grønland]* om den stadig løbende Affære fortæller Steffens 22/4 1833 Oehl., at Fru Grønland ganske urigtigt mener, han tjener Bunker af Penge paa sine Romaner og Forelæsninger. Men han har Haab om, at et større Auditorium ligesom Boghandlerne vil give noget, og mener derfor i Løbet af nogle Maaneder at kunne betale Fru Grønland, men umuligt for.

1077. Løvedag 27/6 1829. Til Johan Dahl. Udskr.: »S: T: Herr Johan Dahl. Gylkendals Boglade«. NKS 2655,4°.

397,8-9 *besøge mig denne Vise trykt*) »Hilsen til de svenske Venner« (Lieb. XXI 155-56). Oehl. nævner kun i Forbigaaende de Svenskes Besøg paa Bellevue med Tegnér og Agardh i Spidsen (Er. IV 82). Louise Hegermann-Lindenchrone skriver 18/7 1929 til P. Hjort: »det er Skade at den Dag, de Svenske kom herover, netop var Caroline Amalies Fødselsdag, saa Oehl. ikke kunde modtage dem som han vel ellers havde gjort« (Breve til P. Hjort I 347), men en smuk »Hilsen til de svenske Venner« havde han itide digtet og den blev afsungen ved Festen«, siger P. Hjort (ssts. 446, Note 1). P. V. Jacobsen har syrlige og oplysende Bemærkninger om Besøget i sin Dagbog 28/6, 29/6, 1/7 og 3/7 (Pers. Tidsskrift 4. RK. II 84-86; jfr. Breve til P. V. Jacobsen 64). Om de kendte svenske Deltagere i Collationen paa Bellevue, om de Taler, der blev holdt og de Sange, der blev sunget og siden om Vandringer til Bakken i Dyrehaven se Kbhs.-Posten 29/6, se ogsaa Dagen 30/6 og 6/7. Sibbern, der deltog, meddelte sine Indtryk paa »Rolighed«. Bolette H.-L. fortæller bl. a. derom til Olivia Hjort: »Hvad synes de i Sorøe om Oehlens. svenske Reise? – det første var saa uformodentlig, og nydelig, det glædede alle saa meget for ham, han selv skal ogsaa have været meget rørt, og glad. Frue Øhl: havde for første Gang Baand paa sin Kappe, som klædte hende meget godt, og Lotte gjorde megen Lykke derovre. Men flaut var det at alle de Studenter som anden Gang tog over med ham, og gjorde det til en anden Afaire, da vi nu skulde gjøre Giengield, gik det som det kunde, Oeh: var ikke kommet ud for at modtage Tegnér, saa han den halve Dag spadserede med Boghandler Reizel, Hall, og Tomsen, Oehlen: kom om Eftermiddagen med sin Familie, sildig, og tog tidlig bort til Sorgenfrei, da det var Pr: Amalies Geburtsdag. Sibbern var den eneste Professor, og da han kom var Salene paa Belevue saa opfyldte, at han maatte trænge sig med Magt hen til Tegnér, lidt efter kom Oehlenschlæger. Sib: klager over den flau Tone, han udbragte nogle Skaale, men det var lange Taler om Viden og Videnskab, som man var meget misfornøjede med, Sib: siger at Tegnér seer saa kedelig ud at man neppe gidder tale til ham [Hertz og P. V. Jacobsen saa Tegnér gaa ombord i Bellevue og Jacobsen forsikrer: »For vore Øjne præsenterede han sig som en, med et rødt aufgedunstet, bondeagtigt Ansigt, gammel fordrunken Landsbypræst« (Pers. Tidssk. 4. RK. II 84 f.; jfr. Svenskt biografiskt Lex. XXII 1849 65)]. Studenterne fra Lund skal have været meget fornøjede, og forundret dem over at man i en Hovedstad som Kiøb: kunde bringe saa mange Studenter sammen, Sibbern siger de fleste var Horserere [ø: Omstreifere]. Da de reiste bort blev der givet dem flere Hurrar, og nogle Bondedrenge i en Baad ytrede at de ikke vilde raabe Hurra for de svenske Hunde, og dermed gik Sibbern hiem og ønsker at han ikke havde været med. Er Tegnørs Vers ikke nydeligt? Hvert Ord indeholder en Tanke og om den udmærkede Mand kunde vores Professor kun sige »Den Ædles Skaal«! Tegnér havde

en Datter med, en nydelig Pige klædet i guult, men Biskopinden var meget grim« (P. Hjorts Arkiv, RA).

1078. Kbh. 29/6 1829. Til C. A. Agardh. Udskr.: »Velbaarne Herr Professor Agardh Ridder af Nordstjerneordenen i Lund«. UB Lund. Fot. KB.

Naturvidenskabsmanden og Nationaløkonomen, Teologen og Pædagog, daværende Professor i Botanik ved Universitetet i Lund Carl Adolph Agardh (1785-1859), senere Biskop i Karlstad, var fra 1811 en af Tegnérns intimeste og mest respekterede Venner, begge Medlemmer af den studentikose akademiske Klub »Härbärgen«. Om hans Indtryk af Promotionsfestlighederne se 398,15-27 m. Note; om hans Syn paa Oehl. Noten til 399,1-4.

397,23 *hædrede mig i Deres Fædreland*] Oehl. fortæller, at Agardh i den Botaniske Have i Lund hædrede ham med en lille Tale (Er. IV 81).

398,5 *gjør med det første en lille Tour herover*] jfr. 399,26-28. ● 398,6 *Professor Engeström*] Jonas Albin Engeström (1787-1846) var Slægtning af den en Tid almægtige Statsminister Lars von Engeström (d. 1826), Kansler 1810-24 ved Lunds Universitet, af hvis Protektion han profiterede. Han havde været Docent i Matematik og Fysik og blev efter et Ophold i Kbh. hos Ørsted 1810-11 Professor i Kemi i Lund. Bror Emil Hildebrand skriver i sin Selvbiografi: »Jonas Albin Engeström var kunnig matematiker, men klen kemist« (E. Wrangel: Gamla Studentminnen från Lund 1918 162). Han var Medlem af »Härbärgen«, en festlig og fornøjelig Selskabsmand anselig af Ydre og Ven af Tegnér, som skaffede ham et Præsteembede og ogsaa paa anden Maade bistod den ranglende Kemiker.

1079. [Efter 29/6 1829]. Fra C. A. Agardh. Udskr.: »Herr Professor Oehlschläger Ridder af Dannebrog«. Dateringen kan præciseres [efter 1/7 1829] iflg. Kommentaren til 398,25.

398,18-19 *det hjertliga bref ifrån Dem*] Br. 1078. ● 398,25 *den berättelse, som finnes införd i Lunds tidning*] Agardh havde i Lunds Veckoblad 1/7 1829 med Titel Sundets Junii-Fest i et Par Spalter vakkert og inspireret fortalt om Festlighederne i Anledning af Doktorpromotionen medtagende alt fra Forhistorien og Hensigten til de Svenskes Besøg paa Bellevue. »Sundets Junii-Fest« blev oversat af Ove Thomsen offentliggjort i Dagen 18/7 1829.

399,1-4 *Den, som liksom jag . . . sett Correggio gifwas*] fra sit første Bekendtskab med Oehl. har Agardh i særlig Grad værdsat »Correggio«. Han skriver 28/2 1811 til Hammarsköld: »Med løjtnant Lorch uppsänder jag till dig: 1:0 Oehlschlägers senaste diktningar (innehållande till mesta delen stycken af föga eller negativt värde); 2:0 hans Correggio utkommit för 3 veckor sedan, en målning af konstnärslifvet, oändligt vacker i det hela; 3:0

Axel og Valborg, äfven af honom, berömd, men kanske af mindre förtjänst både än Palnatoke och Hakon Jarl« (Gudmund Frunck: Bref rörande Nya Skolans historia 1891 247). Under sit Ophold i Kbh. Foraaret 1830 fortæller han Tegnér, at han efter at Oehl. i et Selskab havde produceret sig tilstrækkeligt følte sig »befogad att något vända talet på vår svenska poesi, och förklara, att det sublimaste som i Sverige – jag torde ej säga mer – blifvit skrifvet, var Sången till Solen. Alla kommo omkring mig för att be mig uppläsa den, Oehlschläger äfven .« Agardh deklamerede nu Tegnér, og man »erkände, att mitt omdöme var grundadt; och vi sluppo sedan att höra danska vers. Å andra sidan erkände jag, att ingen tragedi af mig värderades högre än »Correggio«, och att det är den enda, hvarvid jag – under dess representation på Wiens ypperliga teater, – utgjutit tårar. Detta är också sanning. Men en sådan teater gifves ej heller någonstädes, och ett sådant ämne, den misskända talangen, är det högsta af alla. Oehlschläger blef således nöjd att höra, det han skrifvit den bästa tragedi och att Tegnér skrifvit det bästa lyriska stycke . . .«. Siden fortsætter Agardh: »Den olikhet emellan Oehlschläger och dig, som dessa små anekdoter framställa, är ej här lemnad för att nedsätta den förre. Dennes fåfånga har ingenting föraktligt; och den uppkommer hos alla dem, hvilka äro ofverhöljda på ena sidan af beröm och på den andra af tadel. Dette var äfven orsaken till Linnés fåfånga, och att du och Berzelius icke hafva någon, härleder sig – kanske till en del, deraf att ni ej behöfva hafva den« (Ur Esaias Tegnér's papper 1882 308 f.). • 399,15 »*De 2 planeternes conjunction*» Agardh skriver i sit Referat af »Sundets Junii-Fest«: »En conjunction af 2:ne planeter af första storleken kunde likaså litet gå för sig utan märkvärdigheter på den Aca-demiska himmelen, som på den naturliga«.

1080°. Charlottenburg Juni 1829. Fra Henriette Herz. Udskr.: »Herrn Professor Oehlschläger Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Sender ham nogle Ord med Madame Milder-Hauptmann, ikke for at introducere den berømte Sangerinde, men for at anbefale en elskværdig Dame til den berømte Digtets Omsorg.

Hos »den aandfulde Hofraadinde« Henriette Herz (1764-1847), hvis Hus paa Grund af Værtindens store Skønhed, hendes mangeartede Kundskaber og den fornødne materielle Baggrund var et Midtpunkt for Berlins aandelige Liv før og omkring Aarhundredskiftet, læste Oehl. 1806 sin »Aladdin« paa Tysk (Er. II 49). Aug. 1817, da han igen kom til Berlin, var hun paa Vej til Rom. Oehl. har Udg. bekendt ikke siden omtalt hende, hun oftere ham. Lægen Albr. Schönberg, der var en stor Beundrer af Henriette Herz, bemærker 26/6 1810 i sin Dagbog: »Hun spurgte om Ørsted, Oehlschläger og flere. Sidste fortalte hun havde [været]

skrækkelig udsvævende i Berlin« (NKS 536,8°), ligesom hun fra Oehl.s Romerophold von Hörensagen fortæller om hans vanvittige Angst for Slinger og Jordskælv (se K 405: 285,21-22) og Eksempler paa hans umaadelige Forfængelighed. Det var Sibbern, der informerede hende om Digteren (Breve fra Sibbern 19-21; 57-58), og som vakte hendes Interesse, ligesom han fortalte om Sophie Ørsted. Han sendte hende »Helge« (Breve til Sibbern 64), som hun studerede med et Leksikon, men hun syntes bedre at vurdere »Vaulundurs Saga« (ssts. 66). R. E. Bruun skriver 2/10 1815 til Molbech: »Hun taler med saadan Varme om Oehlschläger og hans [Søster] Frue Ørsted« (NKS 2336,4°, II), som hun beklager ikke kom til Berlin (Breve til Sibbern 57 f.). Endnu i 1843 sender hun med H. C. Ørsted en Hilsen til Oehl. (Breve fra og til H. C. Ørsted II 192), som ikke synes at have opsøgt hende Aaret efter paa sit sidste Besøg i Berlin. Om Oehl. har haft samme kedelige Indtryk af hende, som kommer saa irriteret til Orde i Peder Hjorts Brev til Olivia Rasbech 10/10 1818 (NKS 2411,4°), tør Udg. ingen Mening have om. Men Peder Hjort havde Meningsfæller (se Ingeborg Drewitz: Berliner Salons 1965 31).

1081°. Berlin 30/6 1829. Fra Eduard Hitzig. NKS 1674,2°.

Maaske den berømte Digter endnu erindrer den, der i 1816 [3: 1817] i sit Hus førte ham sammen med Fouqué og Hoffmann, og som nu tillader sig at føre en Dronning blandt Sangerinder, Anna Milder, til ham, der nylig valgte hendes Fødeby, Konstantinopel, til Skueplads for sit Drama.

sammen med Fouqué og Hoffmann] se Br. 605 og BII 372,13-374,19. ● *Konstantinopel til Skueplads . .] »Væringerne i Miklagaard«.*

1082. 30/6 1829. Til C. Hauch. Trykt: Hauch og Ingemann. En Brevveksling 1923 21.

400,3 *Paa Løvedag kører jeg . . til Sorø*] Johan Dahl skriver 17/6 1829 til P. Hjort om Oehl.s mulige Kommen til Sorø og haaber, naar han adviserer Gæstgiveren et Par Dage i Forvejen, at der er Værelser at faa (Breve til P. Hjort I 444 f.); yderligere skriver han 30/6 om Oehl.s og Charlottes Afrejse (ssts. 445). Oehl. kom til at bo hos Hauchs (400,17-21; jfr. Breve til P. Hjort I 445, Note 1). ● 400,5 *mit Levnetsløb*] Oehl. læste den originale tyske Udgaave. P. Hjort skriver 10/7 til A. E. Boye: »Det har været oplivende Dage at have ham herude og Biographien har det usigelig moeret os at høre« (NKS 1458,2°). Om hans Betænkelighed ved Oehl.s Tysk se Noten til Br. 1093°. Digteren havde selvsagt allerede læst Partier deraf højt paa »Rolighed«. Bolette Hegermann-Lindenchrone fortæller 21/4 1829 Olivia Hjort: »Oehlschlæger læste sit Liv og Levnet for os til det 16 Aar,

jeg fandt det meget smukt, det vil fornøie dem i Sorøe. Johannes var med som en stor Cavaler, og det var underlig at see hvor forlegen Oehlen: var for at læse for ham« (P. Hjorts Arkiv, RA). P. V. Jacobsen var virkelig meget indtaget af »Levnet«, især af 1. Del; men selvfølgelig var der en Del Flauser og maadelige Domme (Breve fra P. V. Jacobsen 108 f.). Den danske Udgave: Oehlenschlägers Levnet, fortalt af ham selv i to Dele averteredes udkommen i Adr. 2/4 1831 og kostede 4 Rdlr. Jens Møller [?] skrev en køn og omsigtsfuld Anmeldelse i Dansk Lit. Tid. 1831 192-207. C. A. Thortsen skriver 7/6 s. A. til P. V. Jacobsen: »Jeg har læst 1ste Deel af Øhlenschlägers Liv, som indeholder et Par morsomme Anekdoter og skildrer det Udvortes af nogle Folk (ø: deres Væsen og Ytringer) ret godt, f. Ex. Rahbeks og hans Kones. Men der er ikke det Allermindste at lære af hele Bogen, og det vil være en evig Skam for Danmark, at en Mand, for hvem han selv og Poesien saa fuldkomment er en Gaade, har været Professor i Æsthetik« (Efterladte Smaaskrifter 1880 11). Mauritz Hansen bemærker i et Brev Okt. 1831 til C. N. Schwach: »Af Moerskabslæsning har jeg læst 2 Bøger iaar: Heibergs Levnet og Øhlenschlägers. Den Sidste vinder ved det nærmere Bekjendtskab, hvori man kommer til hans Individualitet, synes mig« (Historiske Samlinger udg. af Kildeskritikkommissionen II Chria. 1902-1907 429).

1083° flyttet til 1067^b°.

1084. Sorøe 2/7 1829. Fra C. Hauch. Udskr.: »Velbaarne Hr. Professor og Ridder Oehlenschläger. Kiøbenhavn. I Biskop Münters Gaard paa Nørregade i Stuen«.

400,24-401,1 *Jeg har skrevet en Anticritik over Heibergs Recension af Hrolf Krake* . .] Hauchs Antikritik blev offentliggjort i Kbhs.-Posten 6-7/7 1829. Han imødegaar Heibergs Opfattelse af Oehl. som væsentlig Romance-digter og søger yderligere at afbøde hans Kritik af Heltedigtets Teknik ved at vise, hvor lidt Heiberg har sat sig ind i dets Plan. Han afslører, hvor daarligt underrettet Heiberg er om de islandske Sagn om Rolf Krake, som han paastaar, Oehl. i sin afmægtige Ræsonneren har gjort til en Basedowsk Figur, der ved sit trivielle Udtryk kan minde om Peder Paars. Og ligesom Heiberg teoretiserer sig bort fra Digtets Plan, taler han kun lidt om Diktionen og mindre om Digtets Karakterer, men gør Ophævelser over en Række Smaating, altsammen for at bevise, at »Hrolf Krake« i Grunden er et daarligt Digt. Endelig samler Hauch sig til et Opgør med Redaktionen af Maanedsskrift for Litteratur, hvoraf Heiberg var Medlem, og hvori hans Recension var offentliggjort. Om denne Litteraturtidendes Historie og dens Medarbejdere se M. Borup: J. L. Heiberg II 1948 132 f. Hauch skriver i Kbhs.-Posten 7/7 1829: »De tildeels udmærkede Mænd,

der have forenet sig til det literaire Tidsskrifts Udgivelse, billige sikkert ei Alt hvad i denne Recension findes, men det var at ønske, at de tydeligere havde fralagt sig Deeltagelse deri . . Mange, for hvilke hines Navn er en streng Borgen for Sandhed og Upartiskhed, kunne have Ret til at beklage sig over, at Ubillighed og Persiflage have fundet Vei til et Blad, hvorom man troede Vedkommende havde forenet sig netop for at indføre en ædlere Tone i alle Retninger af vor kritiske Literatur . .«.

401,6-7 *Fru Christian Wulff*] Renna Hauchs i Noten 396,20 nævnte Moster. • 401,7 *Jette Wulff*] H. C. Andersens Veninde Hanne Henriette (Jette) Wulff (1804-58), Datter af Kommandør Peter Wulff (Br. 711 m. Note), Broder til Christian Wulff. Jette Wulff havde i Foraaret 1829 været svagelig og i Beg. af Juni som Reconvalescent kommet til Petersgaard. Hendes Moder skriver 17/7 1829 til Hanne Pätges: »Jette er endnu bestandig paa Landet . . hun har under sit ophold paa Petersgaard giort et lille Besøg paa 4 dage med sin Tante til Sorø« (Breve fra og til Johanne Luise Heiberg I 1955 5). Herom skriver Moderen 10/7 s. A. til Sønnen Christian Nicolaj: »Fra Jette har vi idag havt Brev fra Petersgaard hvortil hun kom i Onsdags Aften, hele Dagen ondt Vejer, men befandt sig dog vel efter Reisen, havde havt det fortreffelig i Sorø, Hauchs exelente, men daarlig veir, og anieret [ø: ennuyeret] sig ofte ved Lotte [Oehl.], som for en stor Deel var aarsagen hvorfor hun tog derfra« (NKS 2336,2°,3). Jette Wulff havde dog ogsaa Godhed for Lotte, naar »hun blot vil være lidt maneerlig«, skriver hun 25/9 1832 til Broderen (ssts.), som hun 14/2 1833 henrykt fortæller om Lottes Udførelse af Fanchon (ssts.).

1085. Berlin 3/7 1829. Fra Fr. Schleiermacher. Udskr.: »Professor Oehenschläger Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

401,24-28 *unsere vortreffliche Milder* . .] Anna Milder (1785-1838), gift Hauptmann 1810, fik sin Stemme uddannet paa Foranledning af Schikaneder. Hun var 1807-15 knyttet til Kärntnerthortheater, hvor Lægen Schönberg (K 297-98: 64,3-6) henrykt hørte hende fortolke Gluck (NKS 536,8°; 20/6 1811, 1/1 og 9/1 1812). Siden blev hun første Sangerinde ved Berliner Operaen, som hun forlod 1829 efter en Divergens med Generalmusikdirektøren, Komponisten Gasparo Spontini. Hun havde i Aarenes Løb foretaget flere Kunstrejser og vilde nu som aldrende Sangerinde besøge Norden. Dagen 1/10 1829 meddeler hendes Ankomst 30/9 til Kbh. Hun beder 10/10 Kapellets Chef A. W. Hauch udvirke hende Tilladelse til at give en Koncert paa Hofteatret og nogle Opera-Partier paa Det kgl. Teater (TA, Kapellet. Indkomne Breve 1829). Tilladelsen forelaa 12/10 med en Bemærkning om, at det Kgl. Kapel kun een Gang var forpligtet til at accompagnere (TA, Kapel-Protokol 1829). Fru Hegermann-Lindenchrone fortæller 30/10 Olivia Hjort, at hun

medbragte 30 Anbefalingsbreve, men ikke til nogen ved Teatret, sandsynligvis paa Grund af hendes spændte Forhold til Spontini. Kun Weyse havde besøgt hende og var »høilig indtaget i hendes Sang«; jfr. C. E. F. Weyse Breve I 1964 78. A. W. Hauch lod Madame Milder 15/10 meddele, at Kongen ønskede at høre hende 17/10 (TA, Kapel-Protokol 1829), men maatte 22/10 beklage ikke at kunne udvirke hende en Tilladelse til Koncerter i Kirkerne, som da ogsaa var blevet Mad. Catalani forment (ssts.). Imidlertid fik Fru Milder Indpas i en Række private Familier. Fru Brun var begejstret (Abrahams Meddelelser 479 f.). Selv var Sangerinden ikke fornøjet med Selskabet hos Mantheys og Tuteins, men følte sig veltilpas hos Fru Hegermann-Lindencrone, som Steffens havde anbefalet hende til (Breve til P. Hjort I 351). Line H.-L. hørte hende første Gang synge hos Sibberns, til hvem Fru Milder var recommenderet af Henriette Herz, og som var i den syvende Himmel (Breve til P. Hjort I 351). Om en Concert hos Hegermann-Lindencrones fortæller Fru H.-L. Olivia Hjort i ovennævnte Brev: »Madam Milder sang en Aria og tre Duetter af Figaro, Iphigenias Drøm af Gluck og Elviras Aria af Don Juan, og henrev hele Selskabet især var Elviras Aria hiertegribende, der var neppe nogen i Selskabet der hørte den uden Taarer . . .« (P. Hjorts Arkiv, RA). Et Par anonyme Indsendere i Dagen 27/10 og 31/10, der privat havde haft Lejlighed til at høre Fru Milder, gør opmærksom paa den sjældne Nydelse, der venter Publikum. Hun gav 8/11 sin første Concert paa Det kgl. Teater (se Breve til P. Hjort I 359), men Dagen 23/11 konstaterer, at hendes 2. Concert paa Hofteatret, hvor hun bl. a. sang Händel og Gluck, gjorde meget mere Lykke, og Kbhs.-Posten 20/11 skriver: »Concerten, ved hvilken Sangerinden fornemmelig blev understøttet af Dilettanter, sluttedes med Evalds og Hartmanns mesterlige Nationalsang . . . som Md. Milder udførte paa Dansk og hvis sidste Vers istemtes i Chor af Publikum«. Se ogsaa Ravn og Hammerich: Musikforeningens Festskrift I 207. Fru Hegermann-Lindencrone fortæller 17/11 P. Hjort, at det har frapperet Fru Milder meget, at Oehl., til hvem hun havde flere Rekommandationsbreve [foruden nærværende Br. 1076°, 1080° og 1081°], »efter engang at have gjort hende en Visit slet ikke videre har ændset hende eller en eneste Gang budet hende til sig for at høre hende synge, ikke til Selskab men blot simpelt, iblandt sine egne. Først for 8-10 Dage siden hørte han hende hos Bruns og var meget rørt, men hun kom til at fornærme ham ved at sige i Anledning af Sovedrikken at det var Skade den dejlige Musik ikke havde en anden Text, hun meente just ikke dermed en bedre, men en alvorligere, hvortil det meste af Musikken bedre passede, men De kan nok tænke han blev vreed« (Breve til P. Hjort I 359 f.).

402,8-10 *Ich muss noch immer . . . in der Sakristei das Geld zahlen*] jfr. B II

384,17-19. ● 402,16-17 *Unsern Steffens habe ich, als er im vorigen Herbst hier war versäumt*] Steffens deltog i Naturforsker mødet i Berlin Sept. 1828, se videre Noten til 370,26. Steffens havde i sit kække Skrift »Carikaturen des Heiligsten« (1819-21) gjort op med Efterkrigstidens Tyskland og derved øget den Modvilje mod sig, som i særlig Grad hans Angreb paa Turnvater Jahn og den nationalistiske Bevægelse, hvori Steffens saa en Fare for Ensretning af den tyske Ungdom, havde vakt. Han blev betragtet som en Forrædder mod Fædrelandet og den tyske Sag, følte sig snart aldeles isoleret og navnlig ilde berørt af Vennen Schleiermachers Afstandtagen (Schleiermachers Leben in Briefen IV 1863 249 ff.; jfr. Was ich erlebte IX 27 ff.). Men Schleiermacher paastaar tværtimod 9/1 1819 i et Brev til Ludwig Blanc (K₂ 433: 344,18): »Ich scheine der Einzige zu sein, der sich in sein Wesen so ganz finden kann . . und darum habe ich ihm auch treulich beigestanden« (Schleiermachers Leben in Briefen IV 1863 245), og han skriver samtidig til sin Kollega J. Chr. Gass: »Ich bin der Einzige, der ihm recht beigestanden hat, ohne sein Unrecht zu verkennen, wovon gar vieles, von dem wenigstens, was ihm hier am meisten zur Last gelegt wird, auf die Flüchtigkeit des Schreibens muss gerechnet werden« (Fr. Schleiermachers Briefwechsel mit J. Chr. Gass 1852 167; jfr. ssts. 163 f.). Steffens sendte Maj 1823 Schleiermacher sit lille Skrift »Von der falschen Theologie und dem wahren Glauben«, et Forsvar for den gamle Lutherdom, hvori han endelig fandt sit Stæde (Aus Schleiermachers Leben in Briefen IV 308). Han havde sendt det til J. P. Mynster med et Brev dat. 1/5, hvori det hedder: »Es ist ein Kampf gegen einen theuren Freund, von welchem ich auch durch andere Streitigkeiten getrennt wurde, ohne dass er je aufhören soll mein Freund zu seyn - gegen Schleiermacher . .« (Breve til J. P. Mynster 87). Schleiermacher skriver 22/11 1824 til Ludwig Blanc: »Unser Steffens ist jetzt hier mit Frau und Kind . . Ich finde ihn und sie im Innern unverändert. Seine religiösen oder vielmehr theologischen Ansichten mögen sich wol bedeutend verändert haben; denn er kann mich nicht predigen hören ohne zu versichern, wie gar nicht er mit mir übereinstimme. Aber es schadet unsrer Liebe gar nicht und ist also um so schöner«. Efter flere Bemærkninger herhenhørende fortsætter han: »Indess glaube ich, dass wenn einmal uns beiden der Beruf dazu kommt wir uns recht gut verständigen werden, wenn wir uns auch nicht einigen, und jenes ist doch immer die Hauptsache. Wenig Menschen giebt es, deren ganze Erscheinung mir so viel Freude machte als er« (Schleiermachers Leben in Briefen IV 1863 328). ● 402,19-21 *Wie viel Gnade seine Streiferei in das Gebiet der schönen Literatur . .]* i Schleiermachers trykte Brevvekslinger er ikke fundet yderligere om Steffens' Novellistik. ● 402,24-26 *Tieck . . der Alte, dass er die Verleger im Stich lässt . .]* Heinrich Brockhaus skriver 27/12 1822 i sin Dagbog om Tieck bl. a.: »Ewig zu bedauern ist

seine Trägheit, die ihn nicht zum Schreiben kommen lässt. Er kann einen ganzen Tag auf dem Stuhl sitzen, ohne das Mindeste zu thun. Das Uhrwerk geht freilich immer fort und er hat die Werke längst fertig, ehe er nur ein Wort niedergeschrieben . . . Bei aller dieser Trägheit ist er voller Vorhaben; so will er bei uns die Vorschule Shakspeares geben, ferner mit Raumer Solger's Nachlass und Briefwechsel, so will er seine Werke sammeln, so sprach er von der Fortsetzung des Schlegel'schen Shakspeare, so will er mit Malsburg den Lope de Vega geben, so will er endlich eine kritische Ausgabe des Shakspeare geben. Leider wird aber aus allem nicht viel werden . . .« (Briefwechsel zwischen Ludwig Tieck und F. A. Brockhaus 1828 22). ● 402,26-28 *Der Aufruhr in den Cevennen . . . wird nicht fertig*] historisk Roman om Calvinisternes Oprør i Cevennerne i Sydfrankrig i 1703, planlagt til fire Dele, hvoraf kun kom to 1826. Romanen blev udgivet af Reimer (K₂ 433: 344,16-17), som ogsaa har kunnet fortælle sin Husfælle Schleiermacher om den Tieckske »Træghed«. ● 402,28-29 *sein Shakespeare scheint ganz eingeschlafen zu sein*] se K₂ 461: 377,16.

1086. 4/7 1829. Til Jonas Collin. Udskr.: »S: T: Herr Etatsraad Collin Ridder af Dannebrog og Dbrgmd.« Coll. Brevs. XXV.

403,14-16 *Herman Münter har været hos mig . . .*] Herman Münter (1792-1867), Biskop Fr. Münters ældste Søn, fik Artium 1810, 2. Eksamen 1811, studerede Jura nogle Aar og blev 1817 Forpagter af »Billesborg« under Vallø Stift, men kunde ikke klare de vanskelige Terminer. Han var en Tid beskæftiget ved Lottoet ifølge Christiane Oehl.s nedennævnte Brev og en Bemærkning i Rentekammeret, Lottovæsen, Journal 1823-24 p. 31; endnu 1826 søger han dér om en ledig Assistent-Post (Rentekammeret, Lottovæsen, Lotto-Journal Litr. C. RA). I 1827 er han ansat hos Kassereren i Københavns Brandforsikring, et Embede han 2/7 1829 er Ansøger til (Direktionen for Københavns Brandforsikring, LAS). Resolutions Protokol Litr. G bemærker: »Foretages i Del[iberations] Mødet«. Direktionen ansatte ham i sin Samling 3/8 som Kasserer med en aarlig Gage paa 1200 Rdlr. rede Sølv og Paalæg om ikke yderligere at søge Gratiale. Ansættelsen communiceres ham i Skrivelse af 10/8 (Den kbh.ske Brandforsikring II Expeditioner. Kopibog for udgaede Breve 1821-33, ssts.). Herman Münter har været hos Oehl., men da Digteren lige var gaaet til Frederiksberg, og da Christiane er usikker paa, om han faar Lyst og Lejlighed til at skrive et Rekommandationsbrev, skønt han holder meget af Münter, griber hun selv Pennen og sender Collin et Par meget veltalende Sider om den brave Herman Münter og om Vigtigheden af, at han faar det ledige Embede: »Til Dem støtter han sit egentlige Haab, thi han tror De mener ham det vel og mærker, at han arbejder med Lyst« (Coll. Brevs. XXV). At han fra sin Landmandstid havde Gæld anføres i Biografien af ham i »Kjøbenhavns Brandforsikring 1731-1911« 1913 605.

1087. München 8/7 1829. Fra Fr. Schelling. Udskr.: »Seiner Wohlgebohrn Herrn Professor Oehlenschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

404,5-8 *dass unser König Ihre Bitte huldreich aufzunehmen . . . geruht hat*] Oehl. har enten gennem Josef Max eller direkte henvendt sig til Schelling, som han kendte fra sit Ophold i München Foraaret 1817 (K₂ 300-303). Schelling stod Kongen nær og var 1827 blevet Generaldirektør for de videnskabelige Samlinger i Baiern og Videnskabernes Selskabs Præsident.

● 404,18-20 *Als kleinen Lohn . . .*] om Oehl. har imødekommet denne Opfordring er ikke Udg. bekendt, ligesom han ikke kender et Svar paa Schellings Brev. Josef Max skriver 4/10: »Die Dedikation an den König von Baiern habe ich gestern richtig empfangen« (NKS 1674,2°) og underretter 17/3 1830 Oehl. om at han har sendt et indbundet Eksemplar af hans »Schriften« til Geheimeraad Schelling for hans »Dedikations-Bemühungen«, hvorfor han har modtaget en meget forbindtlig Tak og følgende Linier: »Zugleich ersuche ich Sie, Herrn Prof. Oehlenschläger zu sagen, wie sehr es mich freut, seine Geistes Werke nun zum zweitemale in dieser vollständigen Zusammenstellung mit erhöhtem Sinn und besserer Einsicht zu geniessen. Besorgen Sie übrigens, dass ungeachtet der Art, wie Ihre Güte mich in den Besitz eines Exemplar dieser Schriften gesetzt hat, mein Name in das Subscribenten-Verzeichniss kommt; ich will mir durch Ihre Freundlichkeit den Vortheil nicht entziehen lassen, unter den Freunden und Verehrern des Dichters öffentlich zu erscheinen« (ssts.).

405,9-15 *Lasse Sie doch mit einer Zeile mich wissen . . .*] disse sidste Linier har Schelling skrevet manu propria. Under sit Ophold Foraaret 1844 i Berlin, hvortil Schelling 1841 var flyttet, besøgte Oehl. Filosofen, »der var meget venlig, da han kjendte mig igjen« (Er. IV 190).

1088. Bern 2/7 1829. Fra Marianne Haller. Udskr.: »Sr: Wohlgebohren Herrn Professor Adam Öhlenschläger in Coppenhagen«. NKS 1674,2°.

Marianne Haller (1782-1842), Datter af Præsten ved Domkirken i Bern David Müslin (d. 1821), gift 1800 med Stadsarkitekt Karl Gabriel Haller (d. 1814), havde korresponderet med Jens Baggesen, der sværmede for hende (Abrahams 384; jfr. ssts. 392), med Karl Viktor v. Bonstetten, Therese Huber og med A. W. Schlegel, der i særlig Grad var betaget af hende (Briefwechsel von und an A. W. Schlegel II 1930 129 f.). Abrahams, der var Marianne Haller anbefalet af Bonstetten, omtaler hende som »en kundskabsrig og derhos behagelig og elskværdig Dame« (Meddelelser 392), der spurgte ham om Oehl., »som hun kjendte personlig« (ssts.). Hun havde skrevet i Oehl.s Stambog:

Schweres begreift der Verstand, es enthüllet
dem Sinn sich das Schöne
Doch was erhaben und gross fasst nur
ein reines Gefühl

Bern den 7ten Decemb: 1808. Zur Erinnerung von Marianne v. Haller (Ms. phot. 33, 8°).

406,1-4 *ein junger Berner . . Eduard Bay . .*] Edouard Bay (d. 1830), Søn af Præsten Samuel Bay i Bern, af Abrahams omtalt som den »vakkre unge Bay« (Meddelelser 391), kom til Kbh. som Mentor for den lille Prins Frederik (1820-84), Søn af Landgreve Vilhelm af Hessen-Cassel og Arveprins Frederiks Datter Louise Charlotte, Søster til Christian VIII. Orla Lehmann, der havde været Prinsens tidligere Lærer, kender alene sin Efterfølger som »en reformert Schweitzer« (Efterl. Skrifter I 1872 55). Landgreve Vilhelm havde bedt Grev Conrad Rantzau-Breitenburg under hans Ophold i Schweiz 1828 paa Rejsen med senere Frederik VII at finde et Emne som Mentor for Sønnen. Prinsesse Louise Charlotte skriver 9/12 1829 til sin Broder: »Bay er meget Religiøs Uden Pedanterie og han har den Lykke at Fritz holder meget af ham og han igjen af Fritz« (Kongehusets Arkiv, RA), men fortæller i et følgende Brev 4/4 1830, at hendes »gode Bay, som jeg holder saa meget af har været Syg, først en slem Bül, saa Koldfeberen og nu tilsidst klager han over Bryst Smerte og kan ikke saave om Nattene, han seer elendig uud det stakkels Menneske . . jeg frügtet at vi ikke kan beholde ham« (ssts.). Ed. Bay led af galoperende Svindsot, kom tilbage til Schweiz, og 27/8 1830 fortæller Prinsessen sin Broder: »Bajs Død har meget bedrøvet os alle« (ssts.). ● 406,13-14 *Bonstetten hat meinen . . Freund auch Mad Brun empfohlen*] om Venskabet mellem Friederike Brun og Bonstetten se K 189-90: 57,16-17. En anbefalende Skrivelse for Ed. Bay kendes ikke.

1089°. Breslau 16/7 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Venter stadig med Længsel paa hans Biografi og de øvrige Bind. Papir og Format bliver ganske som i den af Tieck udgivne Insel Felsenburg, og Max kan forsikre ham, at hans Skrifter vil fremtræde anderledes elegant end de Samlede Værker, hvori f. Eks. Goethe, Schiller og Jean Paul er kommet.

Tieck . . Insel Felsenburg] Tieck udgav hos Josef Max 1828 Schnabels gamle Roman »Die Insel Felsenburg oder wunderliche Fata einiger Seefahrer« med en Indledning i 6 kønne Bind bred og lav Oktav. ● *anderledes elegant . .*] denne Bemærkning er en Finte til Cotta; jfr. Er. IV 59.

1090. Lund 22/7 1829. Fra J. A. Engeström. Trykt: Mindebl. 309-11. 407,3-4 *Brefhafvaren, en Magister . . Berling . .*] Edward Wilhelm Berling (1813-83), senere Bibliotekar og 1844 Chef for Universitetsbiblioteket i Lund, Søn af Universitetskvæstor, Docent i Retsvidenskab Carl Frederik Berling (1785-1847). Magister Berling kom til Kbh. 24/7 1829 (Dagen 27/7). ● 407,8-9 *min sista återkomst öfver Sundet*] Professor Engeström bemærkes ankommet fra Lund 12/7 (Dagen 16/7) og afrejst 14/7 (ssts. 17/7). ● 407,15-19 *Ett ibland ämnena för våra sista samtal var, huru Junii högtidligheterna . . skulle . . bedömas*] en dokumenteret Redegørelse i særlig Grad for den svenske Holdning se Nils Palmborg s. A. 26 ff. ● 407,19-22 *Som prof . . ett utdrag af Medborgaren*] om Tendensen se Nils Palmborg ssts. 24. ● 407,22 *Artikeln författare är . . ÖversteLieutenant Hjerta*] (1791-1859) tjenestegørende i Hæren, siden 1821 som Oberstløjtnant, havde stor Interesse for den liberale Politik og spillede en fremtrædende Rolle i Oppositionen ved Rigsdagsforhandlingerne 1823. Paa Grund af sine finansielle Indsigter valgte han s. A. til Fuldmægtig i Rigsbanken, men Spillelidenskab og deraf flydende daarlig Økonomi bevirkede, at han 1830 maatte forlade Militæret og 1832 tage sin Afsked som Bankfuldmægtig, hvorefter han helligede sig Politik og Publicistik. Han udgav 1829-32 *Medborgaren*, som Censuren forbød, og var siden Medarbejder ved det af hans Slægtning Lars Hjerta redigerede Aftonbladet. ● 407,23-24 *som jemte mig hade äran besöka min Bror . . Mars Månad 1826*] Dagen 13/3 1826 anfører blandt ankomne Rejsende 10/3 »Oberstlieutenant Hjerta, Professor Engeström f. Malmö« og begge som afrejste 12/3.

408,2-3 *af Tannström (Kronprinsens första Lärare . .)* Nils Magnus Tannström (1777-1842) blev 1812 med Titel af Professor af Karl XIV Johan udpeget til Lærer for den daværende Hertug af Södermanland. Han var en god Ven af Geijer og Medlem af Götiska förbundet, hvis patriotisk-liberale Tankegang han delte. Da Kronprinsen 1818 blev Kansler for Universitetet i Upsala og siden 1824 udnævnt til Kansler for Universitetet i Lund, fik T. stor Indflydelse og blev forfremmet til Kanslersekretær ved Lunds Universitet, en Stilling han beholdt til sin Død. Han havde 1814 faaet Titel af Kancelliraad og addeles 1817 som af Tannström. ● 408,4-5 *Af det svar . . utgör inneliggande en afskrift*] 408,16-409,5. ● 408,6 *Tegnér . . är nu i Stockholm*] som Biskop deltog Tegnér i Rigsdagsforhandlingerne 1828-30 i Stockholm. ● 408,7 *et större poëme, kalladt Gerda*] af Tegnér's aldrig fuldendte Epopé »Gerda« var dengang trykt »Helgona backen, eller Minnen af Lund« I »Jätten Finn« og II »Gerda« (hans Datter), offentliggjort i Stockholmer Ugeskriftet »Heimdall«, Januar 1829. Iflg. Planen vilde han fortsætte med endnu to Partier: III »Saxos ring« og IV »Farväl«, men først under sit Ophold paa Sygehuset i Slesvig tog han fat paa Digtet igen. Han skriver paa Vejen hjem 1/5 1841 til Oehl.: »Gerda, i 9 små sanger,

har jag äfven fulländat i vinter, men är ingalunda nöjd dermed, och kommer förmodligen att omarbete det hela. Biskop Absalon är hufvudpersonen deri« (Samlade skrifter IX 1925 421 og ssts. 633).

1091. Sorøe 27/7 [1829]. Fra C. Hauch. Udskr.: »S. T. Hr. Professor og Ridder Oehlenschläger Kjøbenhavn. Hos Biskop Münter Nørregade i Stuen«.

409,12-13 *Det er gaaet daarligt med vore Studenter denne Gang*] Sorø Akademi dimitterede Sommeren 1829 blot 3 Studenter (Universitetsdirektionens Arkiv 3^b. Sorø Akademi og Skole-Examiner, RA; se endvidere Soransk Tidsskrift II₁ 1875 11). P. Hjort havde strax en Række Bemærkninger og Forslag til Forbedringer særlig med Hensyn til Tysk, hans eget Fag (Referat- og Resolutionsprotokol for Sorø Akademi 3 D 1828-30, Nr. 1027 af 31/7 1829). ● 409,22-23 *Jeg har faaet et Brev fra Italien . . .*] Ludvig Bødtcher havde 25/6 1829 skrevet 3 tætte Kvartsider til Hauch, hvoraf 409,22-411,1 er et Referat (NKS 3751,4^o). ● 409,24-410,9 *Thorvaldsen . . . har begyndt paa Udførelsen af . . . sine 12 Apostle . . . i Marmor*] Bødtcher havde understreget skrevet: »Apostlene lader han nu for egen Regning hugge i Marmor til Hvem – vil han ikke sige uden Tvivl dog til Danmark, dersom den Kulde fra Hjemmet, som dybt krænker ham, medens hele Verden kappes om at bevise ham Ære, i Tide ophører. At han ved Prindsens Formæling og senere ved Kongens Fødselsdag aldeles blev forbigaaet, havde han ikke ventet. Det mærke vi alle tydelig, især de af Os som kjende ham lidt nøiere«.

410,9-11 *Han kan trøste sig med at det ei er gaaet Dem bedre, men . . . trænger Danmark ei til ham, kan han ogsaa undvære Danmark*] Uddraget af Bødtchers Brev er selvsagt skrevet for at husvæle Oehl. med en anden Berømtheds Genvordigheder. Thorvaldsen havde en Overgang Planer om at købe et Palads i Rom til sine Samlinger, ligesom han fra Kongen af Bayern modtog fristende Tilbud om at slaa sig ned i München. Herom og om Arbejdet for at sikre Thorvaldsens Værk for hans Fædreland se Th. Oppermann: Thorvaldsen III 1930 100 ff. ● 410,14-24 *Kongen af Baiern forstaaer bedre at skionne paa Kunstnerverd . . .*] som Kronprins havde Ludvig i 1809 bestilt en Statue af Adonis (først færdig 1831) hos Thorvaldsen, der ligesom Wagner og Eberhard blev spurgt til Raads om og havde Kommissioner til Køb af antikke Sager, som Thorvaldsen skaffede gennem Maleren og Kunsthandleren Vincenzo Camuccini (d. 1844). Kongen beundrede Thorvaldsen som sin Samtids første Billedhugger, hvem Restaureringen af Frisen fra Aegina og mange andre Opgaver blev overladt. Personlig Kontakt med Thorvaldsen fik han først 1818 i Rom. Herom og om Kongens kordiale Forhold til Kunstneren se Karl Th.

Heigel: Aus drei Jahrhunderten 1881 258-77 og L. v. Urlichs: Thorvaldsen in Rom. Aus Wagner's Papieren. 1887.

411,1 *pereat Don Miguel af Portugal*] Usurpatoren Dom Maria Evaristo Miguel (1802-66), portugisisk Prins, ivrig reaktionær og klerikal, lod sig 1828 udraabe til Konge og indførte et Rædselsregimente uden Lige, der først 1834 blev knægtet af hans Broder Pedro ved Hjælp af engelsk og fransk Militær.

1092. 28/7 1829. Til Carl Gust. Brinkmann. Udskr.: »Seiner Hochwohlgeboren Herrn v. Brinkman in Stokholm«. Arkivet paa Trolle-Ljungby. Fot. KB. Trykt: Mindebl. 311 f.

411,20-26 *en Tydsker Herr Gans* . .] se Noten til 391,5; bl. ankomne Rejsende 28/4 1829 nævner Dagen »Lærd Gans, f. Malmøe«, som efter Oehl.s Udsagn 391,5 nu rejser til Sthlm., hvor han skulde tiltræde et Embede hos den brasilianske Chargé d'Affaires Antonio José Rademaker, der iflg. Utenriksdepartementets Kalender 1946 237 kun fungerede 1829-30. Dagen 4/7 1829 nævner bl. Afrejste den 1ste Juni »Consul Rademacker t. Helsingør«.

412,2 *Adjunkt Testrup*] det var daværende teol. Docent ved Lunds Universitet Gustaf Adolf Thestrup (1795-1870), fra 1831 Sognepræst i Landskrona, der paa Vejen hjem fra Oehl.s første Besøg i Lund, bevægede Digteren ved at holde »en begeistret Tale, hvori han paa de Svenskes Vegne takkede mig for den Glæde, mine Skrifers Læsning havde gjort dem« (Er. IV 74). Thestrup havde tidligere vist sit oratoriske Talent bl. a. ved den Tale han paa de Studerendes Vegne holdt for Tegnér, da Biskoppen flyttede til Vexjø (Carl Sjöström: Skånska Nationen 554). Allerede 27/6 1829 meddeler Dagen »Til Kiøbenhavn. Ankomne den 25. Juni: Magistrene Thestrup og Schönbeck . . f. Malmøe«. T. ægtede 1832 en Søster til H. O. Schönbeck og aflagde med denne flere Gange Besøg i Nørregade. At han selvsagt var involveret i Oehl's svenske Boghandelsaffærer, fremgaar bl. a. af hans Brev til Digteren 17/4 1831 (NKS 1674,2°).
 ● 412,7-11 *uheldigvis døde min Bogtrykker*] Bogtrykker Hartvig Frederik Popp døde 16/4 1829. »Nye poetiske Skrifter« 3. Deel blev trykt i det Poppske Officin og averteres udkommen i Adr. 27/7 1829. Paa Kuverten har Oehl. skrevet: »Hiemit 2 Theile Oehlenschlägers Nye poetiske Skrifter«.

1093°. Breslau 5/8 1829. Fra Josef Max. NKS 1674,2°.

Har med Glæde modtaget Størstedelen af hans Levnet, som han har læst med stor Interesse, og som han mener vil gøre Furore i Tyskland, men som, inden den gaar i Trykkeriet, skal gennemgaas af en Korrektør. Kommer han til Doberan, og hans Tid tillader

det, vil han derfra rejse et Par Dage til Kbh. for at have den Ære personligt at lære Digteren at kende.

gøre Furore i Tyskland] »Blätter für literarische Unterhaltung« Maj 1830 var nærmest fordømmende. Rec. deler Levnetskildrere i to Grupper: »solche, deren Urheber selber eine bedeutende Rolle gespielt und eine mächtige Wirkung auf ihre Zeit und Zeitgenossen ausgeübt haben,« og det mener Rec. øjensynligt, Oehl. ikke har haft, men at han tværtimod tilhører den anden Kategori, »die nur durch Erzählung von Anekdoten und Charakterzügen fremder Individuen ein Relief erhalten und so zuweilen interessant werden«. Rec. finder Oehl.s Livsgang »unbedeutend«, gaar, fraset »Aladdin«, let henover hans Ungdoms digteriske Bedrifter, mener ikke han havde Udbytte af sin store Udenlandsrejse, og da han hjemkommen bliver Professor, faar Rec. endelig Luft for det Opgør med Oehl. som Æstetiker, han tydeligvis har stilet imod. Med en Række Citater fra Kapitlerne om den dramatiske Poesi og Riposten paa Tiecks Kritik af »Correggio« illustrerer Rec. det overfladiske og principløse i Oehl.s Argumentation og Digterens totale Mangel paa æstetisk Begreb. Endelig behandler Rec. Oehl.s Karakteristik af sig selv i sit Forhold til en Række Berømtheder, der ansaa ham for en ung Mand med Anlæg, medens Oehl. mener at være sammen med Ligemænd og selv i sin Følelse af Lærling som overfor Goethe slet ikke forstaaer Geheimeraadens Forbehold. Kbh.sposten 1/7 1830 indleder en Overs. af Steffens' Karakteristik af Oehl.s digteriske Ejendommelighed med en Omtale af denne Rec., »der, som umiskjendeligen udsprungen af lav Dadlesyge, Spottelyst og Animositet, vistnok saare lettelig lader slutte til den urene Kilde, hvorfra man heri Hovedstaden temmelig almindelig har udledet den«. Heraf tog Heiberg Anledning til i Den flyvende Post 21/7 at spørge: »Hvad kan det gavne Almeenheden at læse Oehlschlägers Berømmelse i en confus Afhandling, som intet Fornuftvæsen kan forstaae? Derimod vilde det i høi Grad være gavnligt for Digteren og for Nationen; om den anonyme Anmelders consequent gjennemtænkte og videnskabeligt udviklede Anklage blev gjendreven ligesaa grundigt som den er fremsat«. Kbh.s-Posten og Den flyvende Post udvekslede yderligere Replikker henholdsvis 24/7 og 26/7. Oehl.s Reaktion læses i et Brev 19/6 til Carl Gust. v. Brinkman: ». . en anonym Recensent i »Blätter für literarische Unterhaltung« har rakket mig til, som om jeg var en maadelig Smører. Det maa man finde sig i« (Mindebl. 325). P. V. Jacobsen har ogsaa et Bidrag (Pers. Tidsskr. 4 Rk. II 98). Kbh.sposten bragte iøvrigt 5/7 1830 en smuk Vurdering af Oehl.s Skriften, et Uddrag af en Anmeldelse i »Der Komet. Ein Unterhaltungsblatt für die gebildete Lesewelt«, som i særlig Grad fremhævede Digterens to Dele »Selbstbiographie: »Hvilken Kjærlighed, hvilken Skat af Velvillie, hvilken barnlig, sand Fromhed indeholde

de! – Som en hellig Bog skulde Yngre tage den i Haanden og deraf lære, hvorledes Talent og Genie kunne vedligeholde sig i deres Reenhed . . . «. ● *gennemgaas af en Korrektor*] P. Hjort skriver 10/7 1829 til A. E. Boye: »Jeg har i Sinde at lægge Raad op med Dem. Betroe Dem, i mit Navn, til Frue Øhlenschlaeger . . . af en Yttring af Ø mærkede jeg, at han meente, at Correcteuren i Breslau nok kunde rette de »enkelte Smaafeil« der var i Tydsken. Dette har gjældt om den overordentlige Mængde af Feil, som deri findes med Hensyn til Kasus, Kjøen og deslige. – Men i flere [Tilfælde] kan man slet ikke udtrykke sig saaledes, og ikke blot Ordets Form maa forandres, men et heelt nyt Ord indsættes. Dette burde ikke overlades Correcteuren: Adskilligt kan han ikke forstaae; hvordan skal han kunne corrigere det? See at faae ham til at gennemgaae det med En derinde. Han bliver udleet, ifald dette Manuskript kommer til Tydskland. Sprogets Aand, mange særegne, individuelle Talemaader har han derimod fortræffelig opfattet, og kunde han skrive rigtigt, saa kunde han endogsaa uddanne det tydske Skriftsprog som nu er temmelig eensidigt. Utilgelvlig har Faderen forsømt hans Dannelse« (NKS 1458,2°). A. E. Boye svarer Dagen efter, »at den tydske Biographie bliver, saavidt jeg har kunnet erfare, gjennemlæst af Oehlenschläger med en Mand, der skal være det tydske Skriftsprog mægtig. Jeg haaber derfor, at om noget endda skulde staae tilbage at rette, vil det vel blot være af den Natur, at Correcturen i Breslau, der hvor Trykningen skeer, kan afhjælpe det« (Breve til P. Hjort I 434-35). Hjort meddeler i en Note, »at denne Besked just ikke var en fuld Beroligelse. Men den Sten, man ikke kan løfte, den lader man ligge« (ssts.). ● *rejse et Par Dage til Kbh.*] deraf blev intet.

1094. [Før 10/8 1829]. Til J. P. Mynster. Udskr.: »S: T: Herr Confessionarius Mynster Commandeur af Dannebrog«. NKS 2632 I 4°. Dateringen er motiveret ved Kommenteringen af 412,24-27.

412,24-27 *En Migniaturmaler Herr Petersen . . . ønsker at blive Seminarielærer*] J. P. Mynster sendte Miniaturemaler Christian Petersen (1794-1844), biograferet i Weilbach II 1949 556, til Jonas Collin med følgende Linier tilføjet paa Foden af Oehl.s Brev: »Undskyld, at jeg sender ham til Dem. Rimeligvis maa han opholde sig et Aars Tid paa Seminarieret [Mynster har rettet Oehl.s »Seminarielærer« til »Skolelærer«]. Mon der imidlertid kunde udvirkes nogen Understøttelse for hans Familie. Deres Mynster«. Chr. Petersen indgav 10. Aug. 1829 en Ansøgning om Understøttelse til Fonden ad usus publicos ledsaget af anbefalende Udtalelser af J. P. Mynster og Jonas Collin. I Indstillingen hedder det, at »Portræitmaler Chr. Petersen fra Hertugdømmet Slesvig har med Familie hidtil havt tarveligt Udkomme ved sin Kunst, men da denne Levevei uagtet hans Flid og ret heldige Portraiteren [se f. Eks. A. Dolleris: Carl Bagger 1907 36] er for usikker til

at han tør stole derpaa, har han fattet det Forsæt at uddanne sig til Skolelærer, hvorpaa han tidligere har begyndt, og i den Henseende opholdt sig et Aar paa Seminariet i Tønder, og hvortil han formenes at have Anlæg . . Paa Grund af det anbefalende Vidnesbyrd Confessionarius Mynster have meddeelt Ansøgeren vover Direct. allerund. at indstille at Portraitmaler C. Petersen maa af Fonden a.u.p. udbetales en Underst. for eengang af 100^r Sølv«. Herpaa forelaa 16/3 1830 den kgl. Res., der communiceres Chr. Petersen 26/3 (Fonden ad usus publicos. Journalsager 1830 I. Bilag til Protocol 6. Journal Nr. 877, RA). Udg. er ude af Stand til at notere noget Resultat af Chr. Petersens Studeringer. Blaagaard Seminarium synes ikke at kende ham (Arkivalier i LAS), ligesom Udg. ikke kan kommentere Oehl.s Udsagn 413,3-6. Chr. Petersen menes at være flyttet efter 1835 til Odense (Weilbach), hvor hans Husvært i Folketællingen 1840 har opført ham som »Portraitmager«, men nævner ingen Paarørende. Fyens Stiftstidende bemærker 5/4 1844: »Den bekjendte duelige Xylograph og Portraitmaler Petersen er igaar her i Byen død af Brystsyge«.

1095°. 12/8 1829. Til P. Hjort. NKS 2411,4°. Trykt: Breve til P. Hjort II 303 f.

Undskylder, at han først nu takker for Gæstfrihed i Sorø, men hans tyske Levnedsløb har opholdt ham, og nu pløjer han i Novellerne. Wilster er her i Byen for at gifte sig, hvorfor han sender Hjort 3. Del af sine Nye poetiske Skrifter og haaber, hans litterære Venner i Sorø finder, at han ikke ganske uheldigt undertiden dyrker Thalia.

Wilster er her i Byen . .] Chr. Wilster blev 15/8 1829 i Garnisonskirke viet til sin Kusine Charlotte Wilster (1806-93).

1096°. Breslau 16/8 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Professor Oehlschläger in Kopenhagen«. NKS 1674,2°.

Takker for Brev af 8/8, som han straks vil besvare. Ved den meget glædelige Efterretning at Kongen af Baiern naadigst har tilladt Oehl. at dedicere ham sine Skrifter, har han beordret Trykningen standset, saa at 1. ste Bd. kan begynde med Dedikationen, som han beder Oehl. omgaaende sende. Det er ham ubehageligt, at Oehl. allerede nu vil udsende sit »Levnet« paa Dansk og foreslaar ham at lade de tyske Værker først faa Indpas i Norden, hvad ogsaa vil befordre Digterens Interesser. Iøvrigt er Subskriptionen ikke stor, kun ca. 300 Købere i hele Tyskland. Dette bekymrer ham nu ikke meget, men foreløbig vil han blot trykke

1000 Eksemplarer. Fra Reitzel og Gyldendal har han endnu ingen Bestillinger faaet.

Brev af 8/8] kendes ikke.

1097°. Greifswald 27/8 1829. Fra J. F. af Lundblad. NKS 1674,2°. Om Johan Fredrik af Lundblad se Noten til 230,10-11.

Introduktionsskrivelse for Konsistorialraad Mohnike, Oversætter af Tegnér's Arbejder og nylig af de Digte, Promotionshøjtideligheden gav Anledning til.

Mohnike] Konsistorialraad og Sognepræst i Stralsund Gottlieb Mohnike (1781-1841) var ikke alene en lærd Teolog, men bevandret i filosofiske og filologiske Emner og bl. a. en Kender af gammel nordisk Aandsliv. • *Oversætter af Tegnér's Arbejder]* Mohnikes Interesse for svensk Litteratur vaktes især ved Indtryk af »Frithiofs Saga«, som han besluttede at fortykke, og hvortil han fik Hjælp af Lundblad, som i Foraaret 1826 overrakte Tegnér det færdige Manuskript. Men Tegnér læste ugerne sig selv i Overs., og kun Mohnikes Breve og ihærdige Begejstring fik efterhaanden Biskoppen til at reagere. Mohnike traf ikke Tegnér under sit Besøg i Skaane 1829, først 1833 paa Biskoppens Rejse til Carlsbad lærte de hinanden at kende. Se videre Erika Wiehe: »Gottlieb Mohnike als Vermittler und Übersetzer nordischer Literatur« med Bibliografi (Nordische Studien XV 1934 40-44; 120-22). • *de Digte Promotionshøjtideligheden . . .]* Mohnike dedicerede sin Overs. af »Tegnér und Öhlenschläger, am 23. u. 28. Junius 1829« til Goethe paa 80 Aarsdagen 28. August.

1098. Stockholm 31/8 1829. Fra Esaias Tegnér. UB Lund. Trykt: Samlade Skrifter VI 1925 492-93.

413,19-20 *Konungen i dag utnämt dig till Riddare af vår Nordstjerne Orden]* Offentlighed fik Udnævnelsen først ved dens Bekendtgørelse i Post- och Inrikes- Tidningar 11/9, meddelt herhjemme i Statstidende 16/9.

414,5-6 *Den ifrågavarande Orden . . . den samme som burits af Linné]* Botanikeren Carl v. Linné (1707-78) blev Ridder af Nordstjerne Ordenen 1753. • 414,6 *Ihre]* Sprogforskeren Johan Ihre (1707-80) RNO 1758. • 414,6 *Lagerbring]* Sveriges første moderne Historiker Sven Lagerbring (1707-87) blev ikke RNO (Biografiskt Lexicon öfver namnkunnige svenska män VII 1841 231). • 414,7 *Berzelius]* Kemikeren Jöns Jacob Berzelius (1779-1848) RNO 1815. Oehl. skriver: »Med Berzelius gjorde jeg intet nøjere Bekiendtskab. Han besøgte mig engang, Dagen før han skulde reise, og da han hørte, jeg var paa Komødie, sagde han: »Ja, ja. Det er hans Laboratorium« (Er. IV 88). Jac. Berzelius opfordrer 25/6 1839 H. C. Ørsted til at gøre en Rejse ad Göta Kanalen til Sthlm. og han fortsætter: »Tag Öhlenschläger med och tvinga honom at hålla et ofta fornyadt, men

hittils aldrig opfyldt løfte. Hvad Ni här skulle bli firade och kringklappade . . . « (H. C. Ørsted 1-2, 2°). ● 414,7 *Franzén*] Digteren Franz Michael Franzén (1772-1847) RNO 1814. ● 414,7 *Heeren*] den i K₂ 215: 292,12 omtalte Historiker. ● 414,9 *omtalte Doktors-Diplomet*] se Noten til 417,18-20. ● 414,10-11 *Kronprinsens frånvaro . . . til sjös*] i en »Officiel Artikel« i Post- och Inrikes-Tidningar 21/9 1829 meddeles Øvelseseskadren tilbagekommen 15/9. ● 414,19-20 *Jag reser ännu i dag till Dalarne . . .*] Tegnér besøgte sin Svoger Bjergværksraad Gustaf Billow (d. 1856) på Ön ved Dalelven i Dalarne og takker 10/9 for sit Ophold »som var det gladeste jag haft under hela den långa Riksdagen« (Samlade Skrifter VI 496 og 620). ● 414,27-29 *förlöftat bort begge mina döttrar*] jfr. Esaias Tegnér til Anna Tegnér 26/7 1829 (Samlade Skrifter VI 486 og 620). ● 414,28 *den ena med en Baron Rappe*] Anna Göthilda Tegnér (1811-85) ægtede 13/11 1830 daværende Løjtnant Carl Friherre Rappe (d. 1880). ● 414,28-29 *den andra med en Finne, Kuhlberg*] Disa Gustafva Tegnér (1813-66) gift 1. Gang 13/11 1830 med Løjtnant Johan Petter Kuhlberg (d. 1835), 2. Gang 1844 med Digteren C. W. Böttiger (d. 1878), Udgiver af sin Svigerfaders Værker med en Biografi.

1099. Lund 6/9 1829. Fra J. A. Engeström. Udskr.: »Herr Professorn och Riddaren Adam Oehlschlæger Köpenhamn«. NKS 1674,2°.

415,11-12 *Ett bref från min Svärfar . . .*] Jonas Albin Engeström ægtede 1823 Margrethe Sophia Faxé (d. 1855), Datter af Biskoppen i Lund Wilhelm Faxé, som deltog i Rigsdagsforhandlingerne i Sthlm., særlig optaget af Samtidens sociale Spørgsmaal. ● 415,12-13 *uti Tidningarne nämnes hvarken Du, Rafn eller Superintendent Schubert*] Brinkman havde undret sig derover, skønt han burde vide bedre (Nils Palmborg a. A. 30), og som Tegnér oplyser sin Kone, sættes de udenlandske Riddere ikke i Aviserne; jfr. 413,19-20 m. Note. ● 415,13-15 *förmodligen emedan Edra Regeringars tillstånd till Ordens emottagande förut erfordras*] 28/9 1829 ansøger Oehl. »all. om allernaadigst Tilladelse til at anlægge og bære den ham af H. M. Kongen af Sverrig skjænkede Nordstjerne Orden«. Ekspeditionsdatoen var 6/10, og Resolutionen: »tillades« (Kabinetsarkivet. 1. Memorialprotokol 1829 Nr. 1329, RA). Oehl.s Ansøgning er bortkommet og er muligvis brændt 1884 med Ordenskapitlets Arkiv, der opbevarede paa Christiansborg Slot. Som omtalt i Noten til Br. 858° var Kongen imod Oehl.s svenske Dekorerer. Samtidig med Oehl. blev Oldforskeren C. C. Rafn og Lægen J. J. Schönberg, der 1832 blev Hofmedicus, Riddere af Nordstjernen. Kongens nære Medarbejder J. N. B. Abrahamson (K₂ 226: 322, 12-13) var 1824 dekoreret med Ridder af Svärds-Ordenen, og der er andre Eksempler paa, at danske civile (som Constantin Brun) og militære Personer har modtaget en svensk Orden i Frederik VI.s Tid. Dog Oehl. vedblev med at være Hofpoet. ● 415,19-21 *Med stor förargelse har jag*

hört det rykte från Köpenhamn . .] se Fr. Böök: Tegnér II 1946 211. • 415,23 Nu åter är min önskan vunnen . . Tegnér har blifvit Commendeur] Post- och Inrikes-Tidningar 1/9 1829 meddeler, at i et Extra Ordens Capitel igaar har Kongen udnævnt Biskop Esaias Tegnér til Kommandør af Nordstjernen. Dagen 7/9 1829 bringer Nyheden herhjemme. • 415,26-28 Om Mohnike ännu vistas i Köpenhamn] Dagen anfører 3/9 bl. ankomne Rejsende til Kbhvn 1/9: »Consistorialraad Mohnike f. Helsingøer«. Mohnike skriver udat. til Tegnér: »Mit Öhlenschläger bin ich mehrmals, teils bei ihm, teils bei Münter, zusammen gewesen« (Nordische Studien XV 1934 96). Om hans Besøg i Skaane fortæller Engeström Tegnér i Sthlm: »Konsistorialrath Mohnike hat uns besucht, ein herzlicher, munterer Mann. Wir haben schon Brüderschaft getrunken« (Th. Gaedertz: Was ich am Wege fand. N. F. 1905 241). Mohnike takker 5/7 1830 Oehl. for hans Venlighed mod ham og hans Familie og sender sin tyske Overs. af Digtene ved Promotionshøjtideligheden (NKS 1674,2°).

1100. Kbh. 7/9 1829. Til Esaias Tegnér. UB Lund. Fot. KB. Trykt: Mindebl. 312 f. og »Ur Tegnér's papper« 1882 300.

1101°. Breslau 29/9 1829. Fra Josef Max. Udskr.: »Sr: Hochwohlgeboren Herrn Professor Oehlenschläger Ritter des Nordstern Ordens in Copenhagen«. NKS 1674,2°.

Hjemkommen efter en Uges Fravær finder han Oehl.s Brev af 15/9, men desværre ikke Dedikationen, som han indtrængende beder om, thi hvis han ikke kan begynde Udgivelsen nu, vil han miste øjeblikkelige betydelige Fordele. Trykningen af Afdelingen »Schauspiele und Singspiele« kan han ikke sætte i Værk, før Afdelingen »Trauerspiele« med den endnu ikke modtagne »Tordenskjold« er udsat. Han ønsker ham til Lykke med Nordstjerne Ordenen og tvivler ikke paa, at Kongen af Baiern vil betænke ham med en lignende Udmærkelse.

Brev af 15/9] kendes ikke.

1102. Stockholm 2/10 1829. Fra Esaias Tegnér. UB Lund. Trykt: Esaias Tegnér: Samlade Skrifter VI 1922 496 f.

417,12-13 *genom Svenska Ministern redan emottagit Ordenstecknet] jfr. Noten til 415,13-15. Carl v. Hochschild (d. 1857) var svensk Gesandt i Danmark 1821-36. • 417,14 tacka Kungen] en Takkeskrivelse kendes ikke af Udg. • 417,18-20 När Diplomet kommer . . torde du äfven . . tacka Kronprinsen . .] Diplomet er dat. Lund 24/12 1829. Koncepten til Oehl.s Takkebrev i NKS 1674,2° kan altsaa dateres: efter 24/12 1829; jfr. Oehl. til C. A. Agardh 12/4*

1830 (UB Lund. Fot. KB). ● 417,24-27. *Vår långsamma Riksdag slutar knappast till jul . . .* Es. Tegnér skriver 15/9 1829 til daværende Sognepræst i Gränna Sven Johan Almquist: »I afseende på Riksdagen så har Konungen nu bestämdt förklarat att han vill ha den slutad senast d. 15 December«, og han fortsætter: »Den oöfvanneliga pratsjukan inom alla Stånden har visserligen i sin mån bidragit att förlänga Riksdagen. Men väsendtliga orsaken bör dock sökas i de obequäma och tafatta Riksdagsformerna . . . Den gamla Horatianska regeln för Poësi: Denique sit quodvis, simplex duntaxat et unum [Ars potica 23: Men lad det være hvad det er, naar det blot er klart og enkelt] kan äfven ha sin goda tillämpning på alla viktigare Riksdagsbeslut. Sat sapienti!« (Esaias Tegnér's brev V 1956 258 f.). Fra Vexjö skriver han 6/1 1830 til sin Moder: »Dagarna före jul återkom jag från Riksdagen som ännu fortfar, men jag har Konungens tillåtelse att slippa återvända, så framt den slutas i Mars månad, som jag hoppas. Mitt vistande i Stockholm har varit mig både dyrt och ledsamt och jag kan ej annat än anse denna tid som ett förloradt år af min lefnad« (ssts. VI 1958 9).